DOELVERANDERING BINNEN HET KULTURHUSBELEID

Een studie naar doelveranderingen binnen het beleid ten aanzien van Kulturhusen in de provincie Overijssel rond de herformulering van 2007

R. DEKKER

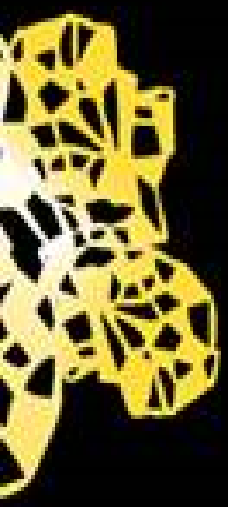

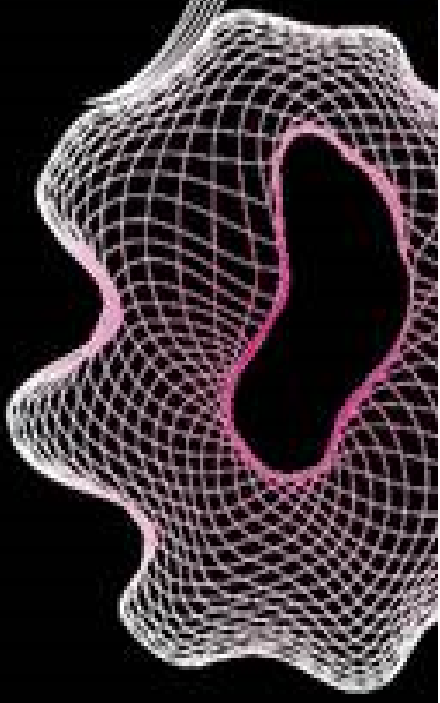

UNIVERSITEIT TWENTE.

DOELVERANDERING BINNEN HET OVERIJSSELS KULTURHUSBELEID

Een studie naar doelveranderingen binnen het beleid ten aanzien van Kulturhusen in de provincie Overijssel rond de herformulering van 2007

Roy Dekker

Bachelorscriptie Bestuurskunde
Universiteit Twente
Enschede, 23 juni 2014

Begeleider:
mw. Dr. V. Junjan (Universiteit Twente)

Tweede lezer:
dhr. Dr. P.J. Klok (Universiteit Twente)

Samenvatting

In deze bachelorscriptie wordt onderzoek gedaan naar beleidsveranderingen door de tijd heen, of specifieker gesteld: beleidsdoelverandering door de tijd heen. Dit is een vrij specifiek onderwerp, dat toch erg interessant kan zijn. Onderzoeken naar beleidsdoelen zijn schaars. Wanneer een dergelijk onderzoek boven tafel komt, blijkt dit vaak te maken te hebben met de oorzaak van doelverandering of wordt doelverandering als oorzaak gegeven voor een verandering in beleidsvoering. Dit onderzoek houdt zich echter niet bezig met oorzaken. Het tracht in beeld te brengen wát er aan een beleidsdoel kan veranderen, ongeacht de oorzaak of het gevolg. Het is daarmee een van de weinige onderzoeken die beleidsdoelverandering zélf als hoofdonderwerp heeft. Wanneer is immers een beleidsdoel veranderd? Wat kan er allemaal aan een beleidsdoel veranderen? Tevens geeft het een beknopte bundeling van de zeer verspreide kennis over beleidsdoelen. Hiermee vormt dit onderzoek een basis voor onderzoeken naar oorzaken of gevolgen van de doelverandering. Pas wanneer vastgesteld is óf er iets is veranderd en wát er precies veranderd is, kan er gedegen onderzoek gedaan worden wat daarvan de oorzaak is.

De scriptie spitst zich toe op beleidsdoelen waarvan het vermoeden bestaat dat zij veranderd zijn: de doelen van het Overijsselse Kulturhusbeleid. Aan de hand van de beschrijvende onderzoeksvraag “Welke veranderingen hebben de beleidsdoelen van het Kulturhusbeleid van de provincie Overijssel inhoudelijk ondergaan rond de herformulering in 2007?” Worden deze beleidsdoelen bekeken.

Uit een studie naar de literatuur ten aanzien van beleid en haar doelen, wordt nagegaan uit welke elementen een ‘beleidsdoel’ bestaat en welke elementen dus vatbaar zijn voor verandering. Dit conceptualisatieschema wordt gebruikt bij het formuleren van variabelen die aan kunnen tonen of (een deel van) het beleidsdoel veranderd is. Deze variabelen worden vervolgens onderzocht door middel van een ‘content-analysis’ van beleidsdocumentatie.
Deze content-analysis houdt in dat beleidsdocumenten en onderzoeken waarin informatie staan ten aanzien van beleidsdoelen van het Overijssels Kulturhusbeleid worden verzameld, de benodigde tekstdelen geselecteerd worden en vervolgens per jaar gesorteerd worden. Alle beleidsteksten van een jaar worden hierna in het analyseprogramma Atlas.ti gecodeerd: er worden labels toegevoegd aan tekstdelen die informatie geven over een variabele. Uiteindelijk verkrijgen we dan voor ieder jaar per code (label) het aantal keer dat de code voorkomt. De code kan vervolgens aan de hand van dit aantal per jaar over de jaren heen geanalyseerd worden.

Uit dit onderzoek blijkt dat de beleidsdoelen op bepaalde punten wel degelijk anders zijn sinds 2007. De focus van Overijssel lijkt te zijn verschoven in de richting van het ‘doorontwikkelen’ van het Kulturhusconcept en het vergroten van kennis over hetgeen een Kulturhus succesvol maakt. Sinds 2007 probeert Overijssel dan ook meer te faciliteren in plaats van te reguleren. Ze probeert meer kennis en expertise aan te reiken, zodat Kulturhusen zichzelf kunnen verbeteren. Dit stemt overeen met de rol die Overijssel zichzelf toedicht in haar doelen: van zelf (in samenspraak) beleid opstellen, naar doelbereiking overlaten aan de burgers en organisaties zelf. Ten slotte blijkt de provincie sinds 2007 een duidelijkere keuze gemaakt te hebben om haar Kulturhusbeleid toe te spitsen op het platteland.
Naast deze uitslag geeft het onderzoek een bundeling van informatie over beleidsdoelen, waarmee er meer overzicht wordt gebracht in de theorieën omtrent het algemenere concept “beleid”. Immers, naast overzicht in theorieën over beleidsvoering, beleidsevaluatie, etc. is er nu ook overzicht in theorieën ten aanzien van beleidsdoelen. Tevens geeft het een voorbeeld van een mogelijke conceptualisatie en onderzoeksmethodiek op een weinig onderzocht veld van “beleid”.

Voorwoord

Voor u ligt de afronding van mijn bacheloropleiding Bestuurskunde: de bachelorscriptie voor de Universiteit Twente. Aan het begin van mijn derde opleidingsjaar sprak ik, voor aanvang van een korte presentatie die ik voor tweedejaars hield, even met mijn oud-docente 'externe organisatiekunde' dr. Veronica Junjan. Ik vertelde haar onder anderen over mijn naderende bacheloropdracht aan het einde van dat jaar. Mevrouw Junjan vertelde mij dat zij bezig was met een idee dat een keer door de provincie Overijssel geopperd was en dat ik tegen de tijd van mijn opdracht misschien maar eens contact met haar op moest nemen. Lang hoefde ik hier niet over na te denken. De provincie als overheidslaag is in mijn ogen machtig interessant. Een bacheloropdracht met provinciaal beleid als onderwerp leek mij dan ook een uitgelezen kans om meer inzicht te krijgen in haar activiteiten. Bij de aanvang van de bacheloropdracht nam ik dan ook contact op met dr. Junjan en tezamen besloten wij het onderzoek dat nu voor u ligt uit te voeren.
Het proces is alles behalve soepel verlopen. Zwaar, lastig en moeizaam zijn eerder termen die het proces omschrijven. Het is echter niet voor niets geweest. Het heeft mij geholpen om vertrouwen in mijn eigen werk op te bouwen, door te zetten en veerkrachtig te zijn. Mijn interesse in het onderwerp is daarnaast nog steeds onverminderd groot. Ik hoop dan ook dat u met plezier en interesse deze scriptie zal lezen. Opdat de grote moeite eruit moge blijken.

Mijn speciale (zeer grote) dank gaat uit naar dr. Veronica Junjan. Zij was tijdens dit proces meer dan alleen mijn scriptiebegeleidster. In een periode waarin ik het persoonlijk moeilijk had, bleef zij achter me staan en was zij van grote emotionele steun.
Daarnaast gaat (uiteraard) ook mijn dank uit naar mijn ouders en vrienden, die af en toe van gekkigheid niet meer wisten hoe ze mij moesten steunen. Zij hebben dit echter altijd onvoorwaardelijk gedaan.
Ten slotte een korte verontschuldiging aan mijn kleine zusje; die na lange tijd eindelijk weer vrij had, thuis woonde en graag met mij haar vakantie wilde vieren, terwijl ik weken achtereen koppig op zolder aan het werk was. Zij moet nog héél even volhouden.

Inhoudsopgave

Samenvatting p. 2

Voorwoord p. 3

Hoofdstuk 1 Inleiding p. 5-6

Hoofdstuk 2 Onderzoeksvraag p. 7

Hoofdstuk 3 Theorie p. 8-14

Hoofdstuk 4 Methodologie p. 15-28

- §4.1 Onderzoeksontwerp p. 15-16
- §4.2 Selectie van eenheden p. 16-18
- §4.3 Operationalisatie p. 18-24
- §4.4 Data-analyse p. 24-26
- §4.5 Validiteit van het onderzoeksontwerp p. 26-28

Hoofdstuk 5 Waarnemingen p. 29-39

Hoofdstuk 6 Conclusie p. 40-41

Hoofdstuk 7 Verantwoording/discussie p. 42

Literatuur p. 43-44

Bijlagen Zie apart document

1. Inleiding

Overheidsbeleid komt op alle mogelijke niveaus tot stand, waarbij men altijd een doel voor ogen heeft dat met het beleid bereikt dient te worden. Dit "beleid" omvat daarmee dus verschillende onderdelen: het doel omhelst 'wat' er uiteindelijk bereikt moet worden, de beleidsvoering daarentegen 'hoe' de betreffende overheidsorganisatie dit tracht te bereiken (Bressers, 1998, p. 91). Het gevoerde beleid is vaak aan verandering onderhevig; er zijn immers meerdere manieren om een doel te bereiken. Het beleidsdoel zélf kan echter ook veranderen in talloze richtingen en op vele manieren. Ook is lang niet altijd duidelijk of er daadwerkelijk een doelverandering heeft plaatsgevonden. Dit onderzoek is gericht op het verkrijgen van duidelijkheid over het plaatsvinden van zo'n doelverandering of liever gezegd: ***het objectief vaststellen van een verandering van beleidsdoelstellingen***.

Dit onderzoek is tot stand gekomen door een bepaalde nieuwsgierigheid van mijzelf en dr. Junjan aan de hand van een kleine suggestie van de provincie Overijssel (LET OP: dit is dus géén opdracht van Overijssel geweest. De volledige verantwoording ligt bij mijzelf). In 2007 moest de provincie, vanwege de invoering van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), hun beleidsvoering ten aanzien van het landelijk gebied aanpassen naar de gemaakte prestatieafspraken met de Rijksoverheid (Kamphorst & Selnes, 2007, p. 11). De provinciale doelen moesten door middel van deze afspraken aansluiten bij de Rijksdoelen en meetbaar zijn voor controle op de voortgang (zie voor meer uitleg over de invloed van het ILG op beleidsdoelen *Tekstvak 1*, onder "*Theorie*").
Ten aanzien van sociaal-economische vitaliteit werden echter geen vaste afspraken gemaakt: "Over het thema sociaal-economische vitaliteit zijn in het Meerjarenprogramma Vitaal Platteland geen specifieke Rijksprestaties en -middelen opgenomen" (Provincie Overijssel, 2006a, p.54). De provincie kon haar eigen, oorspronkelijke doelen behouden, mits deze meetbaar geformuleerd zouden zijn. Dit was ook het geval voor het Kulturhusbeleid in Overijssel, aangezien dit onder de sociaal-economische vitaliteit viel. Er bestaat echter het vermoeden dat bij dit Kulturhusbeleid de oorspronkelijke doelen níét zijn behouden. Naast een aanpassing van de meetbaarheid van het oorspronkelijke doel, zou ook de inhoudelijke essentie van het doelzijn aangepast. Er zou een verschuiving hebben plaatsgevonden in hetgeen de provincie tracht te bewerkstelligen. Vanuit deze gedachte richt het onderzoek zich op ***het vaststellen van een beleidsdoelverandering bij het Kulturhusbeleid van de provincie Overijssel***.

Maar wat is er eigenlijk bekend over verandering van beleidsdoelen? De kennis over het concept "doelverandering" is op te splitsen in twee delen:
1. oorzaken van doelverandering;
2. hetgeen er aan doelen kan veranderen.

Met name op het gebied van oorzaken is veel kennis voorhanden. Zie hiervoor bijvoorbeeld: De Bruijn (2006, p. 16); Bouckaert & Guy Peters (2002, p. 360); Van Helden & Ter Bogt (2001, p. 68) en Zijlstra (2009, pp. 13, 26 & 143-157).
Wát er precies aan doelen kan veranderen is echter weinig systematisch onderzocht. Er zijn amper onderzoeken te traceren die enigszins doelverandering zélf (buiten de oorzaak om) als onderwerp hebben.

Let op!
Verwar vooral niet "beleidsdoelen" (wat gaan we bereiken?) met "beleidsvoering" (hoe gaat we dit bereiken?). Zoals eerder al vermeld zijn beiden verschillende onderdelen van het algehele concept "beleid". Met name over "beleidsvoering" (soorten beleid; de bekende peen, zweep en preek; e.d.) is veel theorie en kennis beschikbaar, terwijl de kennis over "beleidsdoelen" veel schaarser is.

Er kan echter veel indirect uit theorieën over beleidsvoering worden afgeleid. Zo omschrijft bijvoorbeeld het boek 'Beleid in beweging' (Bekkers, 2007, pp. 22-24) verschillende manieren om beleidsvoering te categoriseren. Doelen kunnen an sich al aansturen op één van deze categorieën van beleidsvoering Een ander voorbeeld is een stuk uit het boek 'Policy' (Colebatch, 2009, p. 15), waarin staat dat er niet per se een geformuleerd doel dient te zijn voor beleidsvoering. Hieruit kan bijvoorbeeld worden afgeleid dat er een onderscheid bestaat naar geformuleerde en ongeformuleerde beleidsdoelen. Ook stelt hij dat beleid meestal gericht is op specifieke onderwerpen, waaruit geconcludeerd kan worden dat ook doelen onderscheiden kunnen worden naar het specifieke onderwerp waarop zij betrekking hebben of de groep die zij probeert te beïnvloeden (p. 82).
Kennis over de variëteit van beleidsdoelen bestaat dus zeker wel. Het dient echter vaak logisch beredeneerd te worden, of indirect afgeleid uit theorie over andere onderwerpen (zoals beleidsvoering). Het feit dat informatie over de manieren waarop beleidsdoelen kunnen worden onderverdeeld zo verspreid en impliciet geformuleerd en onderzocht is, maakt dat een conceptualisatie van "verandering van beleidsdoelstellingen" erg lastig is. Het maakt het echter ook een interessant onderwerp voor onderzoek. Zoals eerder al werd gesteld: beleidsvoering en beleidsdoel zijn twee verschillende onderdelen binnen het algehele concept "beleid". In beleidsonderzoeken wordt vaak een onderzoek naar het beleidsdoel overgeslagen. Wanneer doelveranderingen wél al genoemd worden, is dit vaak als vermeende oorzaak van een beleidsverandering. Ook zijn vaak de oorzaken van doelveranderingen te achterhalen in de wetenschappelijke literatuur of een beleidsonderzoek. Onderbelicht blijft vaak echter de vraag of er überhaupt wel een doelverandering heeft plaatsgevonden. Pas wanneer vastgesteld is óf er iets is veranderd en wát er precies veranderd is, kan er gedegen onderzoek gedaan worden wat daarvan de oorzaak is. Het is zeer belangrijk dat er op een objectieve wijze vastgesteld kan worden dat een beleidsdoel veranderd is, vóórdat dit als oorzaak van een beleidsverandering wordt aangewezen of vóórdat er gezocht wordt naar een oorzaak.
Dit onderzoek heeft voornamelijk een theoretische relevantie. Het voegt elementen toe aan de bestaande theorie over beleid, door een bundeling te geven van hetgeen onder "beleidsdoel" zou kunnen vallen en hoe hier veranderingen in gedetecteerd kunnen worden. Met dit 'embryonaal' model van variabelen ten aanzien van beleidsdoelen wordt dus bijgedragen aan de kwaliteit effectiviteitsonderzoeken en beleidsonderzoeken.
Dit onderzoek heeft daarmee indirect dan ook praktische relevantie: voor beleidsmakers, welke doelveranderingen moeten kunnen doorvoeren zonder de inhoudelijke essentie (welke politiek vaak gevoelig ligt) te veranderen; voor politici, welke moeten kunnen controleren of doelen nog wel inhoudelijk voldoen aan de wensen van hun electoraat; en voor onderzoekers, welke eerst objectief vast moeten kunnen stellen dát er iets veranderd is, voordat zij verder op een verandering kunnen ingaan.

2. Onderzoeksvraag

Aangezien dit onderzoek zich focust op de situatie in provincie Overijssel rond de invoering van het ILG, is het van belang een onderzoeksvraag te formuleren die hierbij aansluit. Dit resulteert in de volgende onderzoeksvraag:

Welke veranderingen hebben de beleidsdoelen ten aanzien van het Kulturhusbeleid van de provincie Overijssel ondergaan rond de herformulering van 2007?

De gestelde onderzoeksvraag betreft daarmee een beschrijvende vraag. De vraag duidt immers op een beschrijving van een veranderende situatie door de tijd heen. Wat waren de gestelde doelen vóór 2007 en ná 2007? Is er objectief sprake van verandering? Wat is er veranderd door de tijd heen? Is deze verandering groter of anders in 2007?
Hierbij wordt de oorzaak van de verandering dus in het midden gelaten, waardoor de vraag niet als verklarend kan worden aangemerkt. Er is hier bewust voor gekozen, gezien het feit dat de specifieke oorzaak vrij moeilijk te achterhalen is. Wanneer er bewust voor verandering is gekozen, is dit niet altijd terug te herleiden op één specifieke keuze of moment. Wanneer een verandering onbewust plaatsvond, is de samenloop van omstandigheden vaak dusdanig complex en spelen er dusdanig veel variabelen mee, dat er moeilijk bepaald kan worden wat precies de verandering veroorzaakte. Dit zou voorbijgaan aan de grootte van een bacheloronderzoek.

3. Theorie

Het meest belangrijke en wellicht ook meest lastig te conceptualiseren begrip uit de onderzoeksvraag vormt het begrip 'verandering van beleidsdoelen'. Want wat houdt zo'n verandering in? Wat verandert er precies van alles dat kan veranderen? Om te bepalen uit welke elementen een concept als 'beleidsdoel' bestaat - en dus welke elementen zouden kunnen veranderen - is een conceptualisatie nodig. Hierbij wordt het concept opgedeeld in dimensies (deelgebieden waaruit een concept bestaat), die elk weer zijn opgedeeld in indicatoren (specifieke onderdelen die een verschil kunnen aantonen door hun variatie of aan/afwezigheid). In de inleiding werd al vermeld dat de kennis over doelverandering verspreid en indirect is. Een bestaande conceptualisatie was dus niet voorhanden en is hier dan ook geconstrueerd uit verzamelde informatie uit verschillende wetenschappelijke bronnen. Deze bronnen geven vaak slechts een deel van het concept beleidsdoel weer, soms zeer specifieke delen (welke als indicator kunnen dienen), soms een grovere verdeling (welke meer als dimensies beschouwd kunnen worden). In sommige gevallen was een duidelijk te onderscheiden groep indicatoren, zonder overkoepelende dimensie. In die gevallen is de dimensie eigenhandig geconstrueerd. In de verschillende figuren van dit hoofdstuk staat schematisch deze conceptualisatie weergeven die aan de hand van de verschillende bronnen tot stand is gekomen. In de tekst worden de gevonden indicatoren en dimensies besproken, ter verduidelijking van de terminologieën (**dikgedrukt**) uit de figuren.

De hoofddimensies

In dit onderzoek worden beleidsdoelen onderzocht zoals zij zijn vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten (zie voor uitleg het hoofdstuk "*Onderzoeksontwerp*"). Een eerste logische onderverdeling in dimensies is daarbij wat er letterlijk is vastgelegd, oftewel de wijze van '**formulering**' en de achterliggende gedachte van het beleidsdoel, oftewel de '**inhoud**' van het doel. Aangezien de herformulering in 2007 impliceerde dat beleidsdoelen in meer of mindere mate anders geformuleerd zouden worden (zie voor uitleg *Tekstvak 1*); valt het in de lijn der verwachting dat de beleidsdoelen, voor wat de hoofddimensie 'formulering' betreft, verandering zullen vertonen rond 2007. Binnen de hoofddimensie 'inhoud', wordt er niet per se een verandering verwacht. Een herformulering kan plaatsvinden zonder dat de achterliggende 'bedoelingen' van het beleidsdoel veranderen. Eenzelfde doelstelling kan immers op verschillende wijzen worden geformuleerd. Omwille van het hanteerbaar houden van het onderzoek is ervoor gekozen om alleen te kijken naar veranderingen op de hoofddimensie 'inhoud'. De provincie Overijssel heeft namelijk niet bewust aangestuurd op een inhoudelijke verandering bij de herformulering en is geïnteresseerd in eventuele onverwachte veranderingen op deze dimensie.
Tóch is een uitleg van de dimensie 'formulering' voor geïnteresseerden opgenomen in het aparte document voor bijlagen. De rest van dit hoofdstuk zal zich dus beperken tot de hoofddimensie 'inhoud'. Door deze specificatie is het nodig de onderzoeksvraag verder te specificeren, waardoor de volgende vraag wordt verkregen:

"Welke veranderingen hebben de beleidsdoelen van het Kulturhusbeleid van de provincie Overijssel inhoudelijk ondergaan rond de herformulering in 2007?"

Op 1 januari 2007 ging de provincie Overijssel werken aan de hand van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). In deze plannen bond de provincie zich aan prestatieafspraken met de rijksoverheid voor de periode 2007-2013 (Kamphorst & Selnes, 2007, p. 11). Prestatieafspraken in de publieke sector zijn schriftelijk vastgelegde afspraken tussen een overheid (bijvoorbeeld de Provincie) en een andere partij (een andere overheidslaag of andere organisaties) over te behalen doelen. Deze afspraken kunnen beide partijen tot actie verplichten en zijn bedoeld om "…afspraken [te maken] over de uitvoering, maar ook om het gezamenlijk formuleren van ambities, het beleid afstemmen, acties formuleren en elkaar daar aan houden" (Bureau Severijn, 2009, p. 3). De enorme focus die prestatieafspraken, welke een uiting zijn van het New Public Management, leggen op controle, meetbaarheid en efficiëntie zorgen ervoor dat 'oude' beleidsdoelen vaak anders geformuleerd dienen te worden (Korsten, 2011, p. 8).

Tekstvak 1 Invloed van ILG op beleidsdoelen

De dimensies

De hoofddimensie 'inhoud' is op te delen in meerdere dimensies. De achterliggende gedachte van een beleidsdoel wordt immers bepaald door de mate waarin een doel echt gesteld is om bereikt te worden ('**ambitieniveau**') (Bressers, 1998, p. 98), wat er precies bewerkstelligd dient te worden ('**onderwerp**'), soms al een idee van hoe het doel bereikt moet worden ('**beleidsaanwijzingen**') (Hoogerwerf, 1998b, p. 42) en een visie op de maatschappij van waaruit het doel is gesteld ('**wereldbeeld**') (Bekkers, 2007, pp. 74, 77).

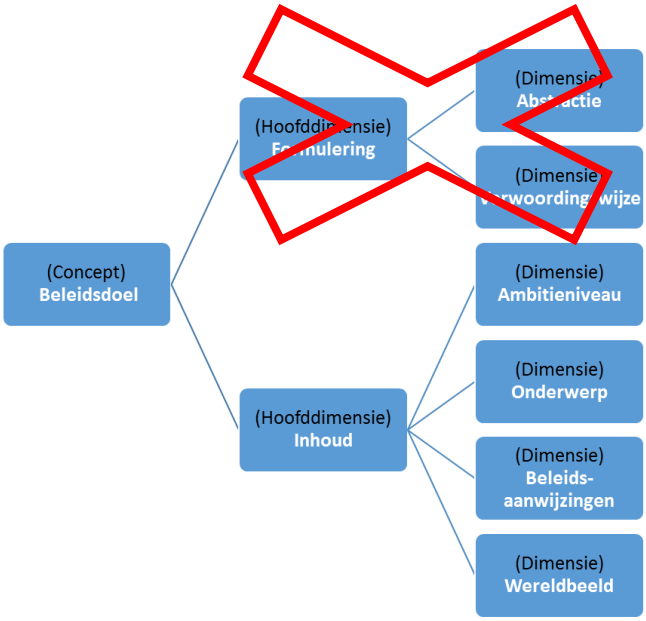

Figuur 1 Conceptualisatie van concept naar dimensies, waarbij de focus ligt op 'Inhoud'

Dimensie "ambitieniveau"

De literatuur omtrent beleid geeft een tweetal indicatoren op het gebied van het 'ambitieniveau' van de beleidsdoelinhoud. Zo stelt Bekkers in zijn boek 'Beleid in beweging' "Tegelijkertijd bestaat er ook nog zoiets als symbolisch beleid, dit wil zeggen beleid dat niet of nauwelijks uitvoerbaar is, maar waarmee een overheid vooral haar goede wil wil tonen" (Bekkers, 2007, p. 72). Hieruit valt dus op te maken dat een beleidsdoel symbolisch of reëel opgesteld kan zijn. De '**realiteit**' van een doelstelling vormt dus een indicator voor het ambitieniveau.

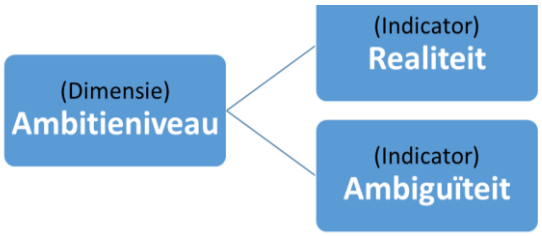

Figuur 2 Conceptualisatie "ambitieniveau"

In het boek 'Beleidsnota's die (door)werken' wordt gesteld dat een doel dat uit meerdere onderdelen of tussendoelen bestaat, niet altijd even samenhangend hoeft te zijn. Zo kunnen de doelstelling o.a. onduidelijk, tweeslachtig of zelfs concurrerend zijn (Hoppe, et al., 2008, p. 87). Colebatch stelt hierover dat wanneer doelstellingen ambigu of zelfs conflicterend zijn, dit kan leiden tot prioriteit voor andere doelstellingen (Colebatch, 2009, p. 51). Het niet-herzien van een ambigu-geformuleerde doelstelling, geeft een blijk van goedkeuring dat ander beleid prioriteit heeft. Hierdoor kan dergelijke '**ambiguïteit**' een indicator vormen voor een laag ambitieniveau.

Dimensie "onderwerp"

Ten aanzien van de dimensie 'onderwerp' valt uit de literatuur een aantal indicatoren op te maken. Allereerst is natuurlijk het aan te pakken probleem een indicator voor het 'onderwerp' van beleid. "In de rationele benadering begint de beleidscyclus met een maatschappelijk probleem waarvan de effecten als ongewenst worden ervaren" (Bekkers, 2007, p. 61). Ook Hoogerwerf spreekt van een maatschappelijk probleem ten aanzien waarvan beleid wordt gevoerd: "Een beleidsprobleem is een maatschappelijk of bestuurlijk probleem waarop een beleid zich richt" (Hoogerwerf, 1998a, p. 19). De oplossing of het verwijderen van dit maatschappelijk probleem is daarmee een soort ultiem doel: hétgeen dat je uiteindelijk zou willen bereiken. Het '**maatschappelijk probleem**' vormt dus een belangrijke indicator voor het onderwerp van beleidsdoelen.

Dit blijkt echter niet de enige indicator ten aanzien van het 'onderwerp'. Maatschappelijke problemen kunnen namelijk erg breed zijn en niet in de totaliteit vatbaar voor beleid. Vaak is een beleidsdoel opgesplitst in subdoelen, die elk een nadruk op een onderdeel van een maatschappelijk probleem vormen. Zo stelt Hoppe, et al. dat niet alle tussendoelen voor het aanpakken van een probleem dezelfde prioriteit hebben en aan de hand van criteria gerangschikt kunnen worden (Hoppe, et al., 2008, pp. 87-90). Bressers ziet een dergelijke nadruk in het geheel van een procesmodel van een maatschappelijk probleem, waarin grafisch oorzaken en gevolgen uit het beleidsveld worden weergegeven. "Wanneer bepaalde elementen van het beleidsveld nauwelijks of indirect manipuleerbaar lijken, heeft het geen zin doeleinden ten aanzien van deze elementen te formuleren" (Bressers, 1998, p. 94). Binnen het beleidsveld van één maatschappelijk probleem, blijken er dus meerdere elementen te bestaan waarbij sommige wél en sommige níét voor beleid vatbaar zijn. Er kan dus gesteld worden dat er een indicator '**subdoel**' bestaat naast het algemenere 'maatschappelijk probleem'.

Daarnaast geeft Bressers in dezelfde tekst nóg een indicator voor het onderwerp van het beleidsdoel: "Bij doeleinden kan het gaan om de verandering of juist het behoud van een situatie" (Bressers, 1998, p. 97). Dit wordt weergegeven in figuur 3 als '**verandering of behoud**'.

Naast een maatschappelijk probleem, subdoelen en een focus op verandering of behoud, kent het onderwerp van het beleidsdoel natuurlijk ook een maatschappelijke groep ten aanzien waarvan dit doel gesteld wordt. Beleid is immers veelal gericht op het beïnvloeden of in beweging zetten van groepen individuen of organisaties. Hoppe, et al. spreekt zelfs o.a. over interactie met deze doelgroepen om beleid tot een succes te maken (Hoppe, et al., 2008, p. 45). De '**doelgroep**' van het beleidsdoel vormt dus ook een indicator voor de dimensie 'onderwerp'.

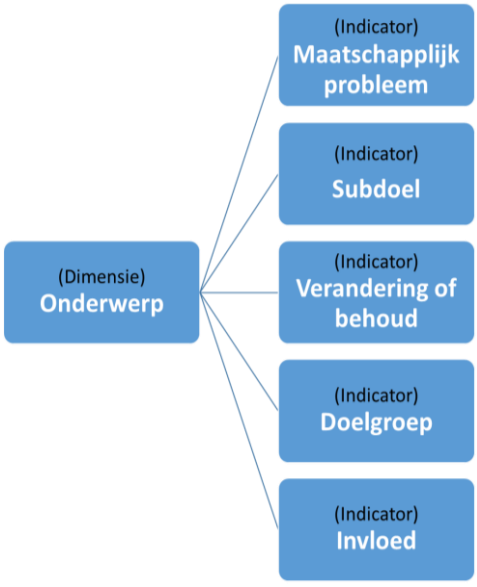

Figuur 3 Conceptualisatie "onderwerp"

Ten slotte kan een doelstelling impliceren dat de doelgroep en/of andere maatschappelijke groepen worden beïnvloed. Hierdoor kunnen de groepen beter of slechter af zijn dan in de uitgangssituatie. Colebatch verwoordt dit beïnvloeden als het streven naar een Pareto optimaliteit: "… the best action is that which makes someone better off and no one worse off" (Colebatch, 2009, p. 49). De Bruijn, Kickert en Koppenjan (de Bruijn, Kickert & Koppenjan, 1993, p. 16) beschrijven de beïnvloeding o.a. vanuit een speltheoretische benadering waarin 'spelers' (betrokkenen bij beleid) kunnen winnen of verliezen. De invloed, zij het positief of negatief, die het streven naar een doelstelling heeft op maatschappelijke groepen, kan daarmee ook gezien worden als een indicator van hetgeen we met het doel willen bereiken: de '**invloed**'.

Dimensie "beleidsaanwijzingen"

De dimensie 'beleidsaanwijzingen' kent eveneens een vijftal indicatoren. Een doelstelling kan immers al veel verschillende facetten prijsgeven van het gewenste beleid (let op: dit gaat niet over óf het geformuleerd staat, zoals onder de hoofddimensie 'formulering', maar wát de aanwijzing precies inhoudt, of dit nu letterlijk gelezen of indirect afgeleid kan worden). Dit hoeft echter niet altijd zo te zijn. Een doelstelling kan zeer goed neutraal en zonder aanwijzingen voor het te voeren beleid gesteld zijn. Hierdoor kan het voorkomen dat er geen of zeer weinig indicatoren aanwezig zijn die de aanwezigheid van deze dimensie aantonen. Desalniettemin kan de dimensie (al dan niet aanwezig) een onderdeel van een beleidsdoel zijn en is dus ook voor veranderingen vatbaar. Daarom is het van belang ook de indicatoren van deze dimensie te bespreken. Bekkers, uit wiens werk al meerdere indicatoren konden worden afgeleid, geeft ook een verdeling van beleidssoorten. Zo stelt hij dat er een onderscheid in beleid kan worden gemaakt naar explorerend, verdelend, herverdelend, regulerend, faciliterend, stimulerend of constituerend beleid (Bekkers, 2007, p. 24). Doelen zouden heel goed kunnen aansturen op zo'n categorie van beleidsinstrumenten. Het kan immers zo zijn dat als doel gesteld wordt om bepaalde middelen her te verdelen, waarbij het doel dus aanstuurt op 'herverdelend' beleid. Aan de hand van deze verdeling vormt '**beleidsinstrument**' een indicator voor de dimensie van 'beleidsaanwijzingen'.

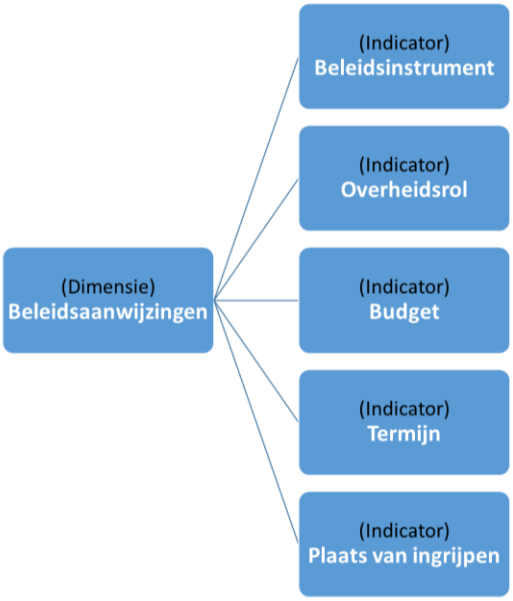

Figuur 4 Conceptualisatie "beleidsaanwijzingen"

Ook kan in sommige gevallen uit een doelstelling worden opgemaakt welke rol de overheid voor haarzelf ziet weggelegd. Dit kan sturend zijn voor de latere beleidsvaststelling en daarmee een indicator voor beleidsaanwijzingen. Oosterwijk stelt bijvoorbeeld in zijn stuk 'Interactieve beleidsvorming' dat de overheid ten aanzien van participanten van beleid een aantal rollen kan aannemen, waarbij hij teruggrijpt op beleidsstijlen van Pröpper en Steenbeek (2001) (Oosterwijk, 2004, p. 13): faciliterend, samenwerkend, delegerend, participerend, consulterend, open autoritair en gesloten autoritair. Tevens geeft een dergelijke rol van de overheid de gewenste rol van de burger weer in de beleidsvaststelling en/of – uitvoering (Oosterwijk, 2004, pp. 11-13). De '**overheidsrol**' vormt dus een indicator voor hoe men het beleid vorm wenst te geven.

De meest gebruikte indicatoren op dit gebied zijn wellicht tijd en geld. In een doelstelling wordt vaak een '**budget**' genoemd en een '**termijn**' waarbinnen het doel gehaald dient te worden. Bressers maakt onder anderen het onderscheid tussen doelen die voor de korte of lange termijn gesteld zijn: "Vooral wanneer het doel een bepaald niveau inhoudt, is het belangrijk op welke termijn het doel is gesteld" (Bressers, 1998, p. 97). Hoppe, et al. beschouwt het gestelde budget zelfs als een mogelijk criterium voor 'doelprioritering': "Kostengericht … met het oog op het geld dat, op basis van ervaring, voor sommige projecten wel en voor andere niet zou komen" (Hoppe, et al., 2008, p. 88).

Ten slotte geeft Bressers ons in 'Het formuleren van beleidsdoeleinden' de laatste indicator voor de dimensie 'beleidsaanwijzingen'. Volgens Bressers kan uit doeleinden namelijk afgeleid worden waar in het procesmodel van het beleidsveld ingegrepen wordt. Naar gelang die plaats kan men spreken van symptoombestrijdend, voorwaardescheppend, sturend, of fundamenteel beleid (Bressers, 1998, pp. 94-95). Hier kan dus een indicator Deze '**plaats van ingrijpen**' stuurt bij voorbaat dus al aan op bepaalde categorieën beleidsinstrumenten en vormt daarmee een onderdeel van de beleidsaanwijzingen in het doel.

Dimensie "wereldbeeld"

Ook voor de laatste dimensie van de hoofddimensie 'inhoud', te weten de dimensie van het 'wereldbeeld', vallen uit de literatuur een aantal indicatoren op te maken. Wellicht de belangrijkste indicator voor het wereldbeeld van waaruit het beleidsdoel is geformuleerd, vormt de gebruikte '**probleemdefinitie**'. In 'Beleidsnota's die (door)werken' wordt veel aandacht geschonken aan de definiëring van een probleem (Hoppe, et al., 2008, pp. 47-80). Zo wordt er gesteld: "Anders dan een cryptogram kennen de meeste beleidsvraagstukken geen 'enige juiste' oplossing. Er is altijd noodzaak om uit meerdere alternatieven te kiezen". Een vraagstuk zou vanuit verschillende perspectieven benaderd kunnen worden, politici en beleidsmakers zouden hun eigen 'denkkader' tot uiting kunnen brengen en in sommige gevallen wordt er rekening gehouden met de denkkaders van mogelijke doelgroepen. In het boek 'Beleid in beweging' wordt eveneens getwijfeld aan de neutraliteit van probleemdefinities: "Sabatier (1987) voegt hieraan toe dat rondom bepaalde probleemdefinities en –oplossingen beleidsgemeenschappen kunnen worden onderscheiden die met rede én macht trachten bepaalde definities voor het voetlicht te brengen" (Bekkers, 2007, p. 70). Ook volgens Hoogerwerf is de definiëring van een probleem niet neutraal: "Aangezien de probleemdefinities van de betrokken actoren doorgaans uiteenlopen, kan ook de keus tussen of de combinatie van uiteenlopende probleemdefinities een onderwerp van machtsuitoefening zijn" (Hoogerwerf, 1998b, p. 43). De probleemdefinitie kan dus een indicator vormen voor het wereldbeeld van waaruit het beleidsdoel is opgesteld. (Zie hiervoor bijvoorbeeld ook de uitleg over 'zingevingspatronen' en 'symboliek' van Bekkers (2007, pp. 72-73, 180))

In hetzelfde stuk van Hoogerwerf wordt een nieuw facet van de dimensie 'wereldbeeld' aangesneden: "Vanuit bepaalde politieke en andere waarden komt men tot een bepaalde keus van de doeleinden. Het gaat daarbij onder meer om de vraag of en hoe de keus van bepaalde doeleinden in termen van die waarden kan worden beargumenteerd (Anderson, 1979; Maarse, 1986, pp. 413-416; Hoogerwerf, 1995)" (Hoogerwerf, 1998b, p. 44). Een doelstelling representeert dus formeel neergeslagen waarden. Buiten de gebruikte probleemdefinitie om, is louter de keus om een (bepaalde) doelstelling ten aanzien van een bepaald probleem te formuleren een uiting van deze waarden (Hemereijck, 2003, p. 5; Bressers, 1998, pp. 96-101). Die '**waarden**' vormen dus een aparte indicator voor het gebruikte 'wereldbeeld'.

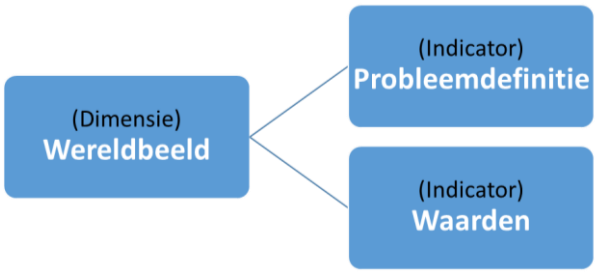

Figuur 5 Conceptualisatie "wereldbeeld"

Samenvattend

Uiteindelijk is er nu een conceptualisatie ontstaan waarin de algemene term 'beleidsdoelen' is uitgesplitst in twee hoofddimensies, waarbij naar één hoofddimensie gekeken wordt. Deze kent an sich vier dimensies welke in totaal veertien indicatoren omvatten die een doelverandering kunnen aantonen. Voor het overzicht is het samenvattend schema weergegeven op de volgende pagina. Hierbij is de conceptualisatie van de hoofddimensie formulering weggelaten. Geïnteresseerden kunnen het aparte document voor bijlagen raadplegen. Zoals wellicht opgevallen is in deze theorie, wordt in dit onderzoek een zeer ruime definitie aan het concept "beleidsdoel" gegeven. Vele van de indicatoren kunnen zowel beleidsvoering als beleidsdoel beïnvloeden en bevinden zich daarmee op een grensvlak. Tevens is de invloed van sommige indicatoren zeer licht, of hoeven indicatoren niet perse voor te komen bij bepaald beleid. Deze ruime definitie is echter nodig, om te voorkomen dat er helemaal geen indicatoren voor beleidsdoel geformuleerd zouden kunnen worden.

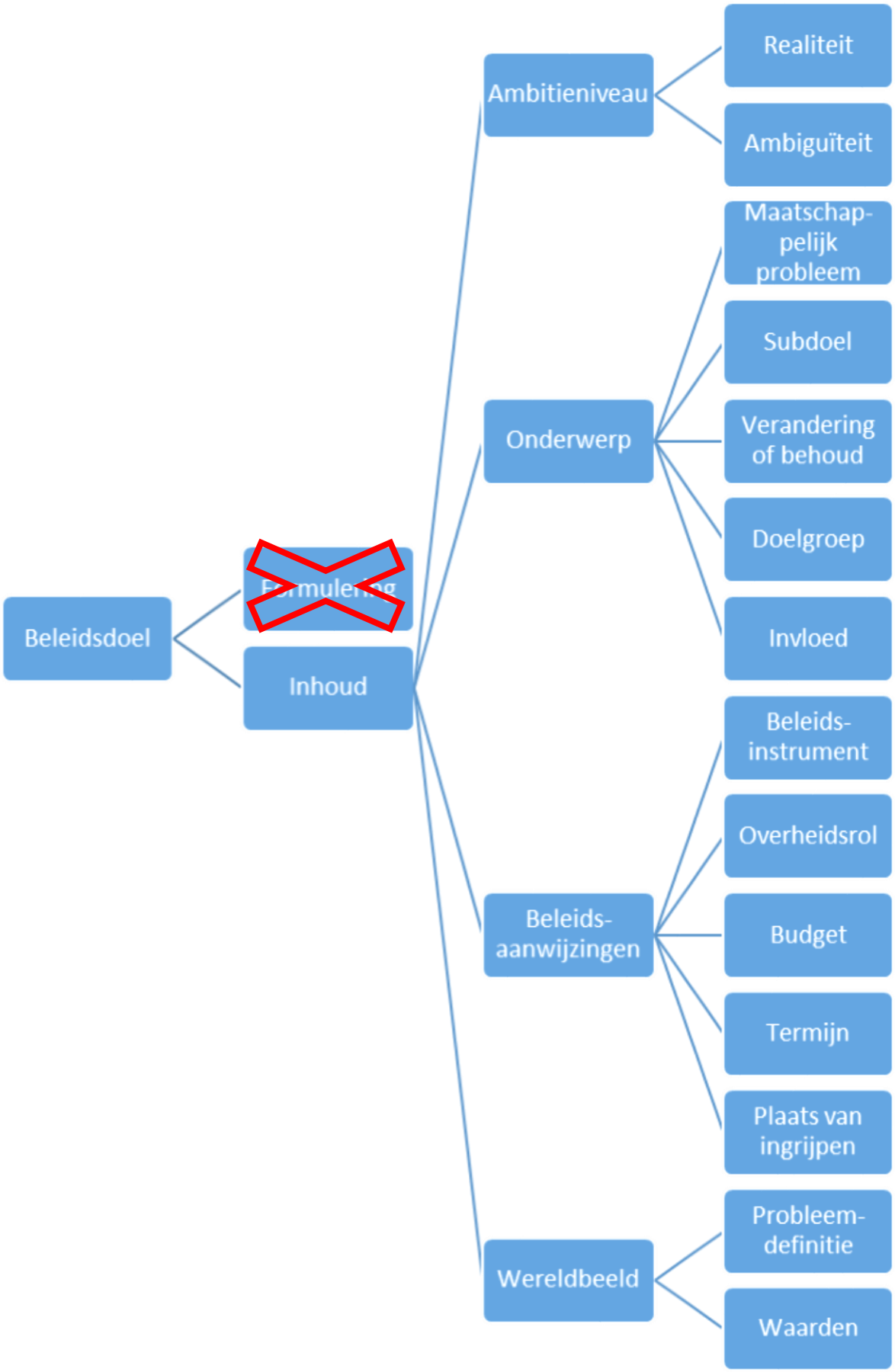

Figuur 6 Conceptualisatie "inhoud"

Verwachting

Wat voor verandering valt er nu eigenlijk te verwachten? Stichting Stimuland, een organisatie die plattelandsprojecten stimuleert en nauw samenwerkt met de provincie Overijssel op het gebied van Kulturhusen, heeft in haar rapporten vaker een dergelijke verandering benoemd: “een duidelijke verschuiving (…) van de focus op het gebouw (alleen geld voor ‘stenen’), naar de focus op samenwerking (het Kulturhusconcept)” (Stichting Stimuland, 2011h, p.5). (Let op, wederom draag alleen ik de verantwoordelijkheid voor dit onderzoek. De provincie en stichting Stimuland hebben géén opdracht tot onderzoek verleend.) Uit deze constatering valt op te maken dat met name op de volgende indicatoren veranderingen kunnen optreden:

- ‘subdoel’ (het bouwen van een Kulturhus is immers een ander streven dan samenwerking stimuleren);
- ‘beleidsinstrument’ (het instrument waar het doel eventueel op aanstuurt zal bij het bouwen van Kulturhusen logischerwijs anders zijn dan bij samenwerking stimuleren);
- ‘overheidsrol’ (verstrekken van geld vergt waarschijnlijk een andere rol dan het tot stand brengen van samenwerking);
-‘budget’ (het bouwen van een accommodatie kost zeer veel geld, waar het stimuleren van samenwerking waarschijnlijk minder kosten met zich meebrengt).

Dit zou verwoord kunnen worden in verschillende testbare hypotheses. Om echter te voorkomen dat veranderingen ten aanzien van andere indicatoren over het hoofd worden gezien, wordt er niet bij voorbaat een hypothese vastgelegd die getest gaat worden. Hier wordt doelverandering in het algemeen bekeken rond 2007 waarbij de genoemde verwachtingen logisch zouden zijn, maar niet op voorhand de basis zullen vormen voor de analyse.

4. Methodologie

4.1 Onderzoeksontwerp

Beleidsdoelen kunnen niet direct bestudeerd worden. Informatie ten aanzien van beleidsdoelen zou in principe uit een drietal bronnen kunnen worden gehaald: cijfers ten aanzien van het Kulturhusbeleid, het geheugen van betrokkenen, of beleidsdocumentatie. In dit onderzoek wordt beleidsdocumentatie gebruikt. Cijfers ten aanzien van beleidseffecten kunnen namelijk een uitvoeringsverandering of wellicht beleidsverandering aantonen, maar zijn te indirect om een doelverandering vast te stellen. Bij interviews is de perceptie van deelnemers subjectief en bij dit onderwerp onder invloed van een 'biased' geheugen. Tevens is het zeer moeilijk om deelnemers te vinden die én rond 2007 betrokken waren bij het Kulturhusbeleid én zich (als zij zich er überhaupt al bewust van waren) een verandering goed kunnen herinneren. De data ten aanzien van beleidsdoelen kan dus beter worden afgeleid uit documentatie uit het verleden. Dit impliceert wel dat slechts de vastgelegde (geschreven) beleidsdoelen kunnen worden onderzocht. Voor onderzoek naar ongeschreven beleidsdoelen zouden namelijk interviews met betrokkenen nodig zijn, met de genoemde problemen tot gevolg.

Bij een documentenanalyse zijn er twee mogelijkheden van studie: een kwantitatieve of een kwalitatieve analyse. Een kwantitatieve analyse (bijvoorbeeld het tellen van steekwoorden door middel van een 'word-cloud') zegt vrij weinig over de inhoud van de beleidsdoelen. Het tellen van steekwoorden drijft voornamelijk op de letterlijke tekst, in plaats van haar betekenis. Zoals in de theorie al naar voren kwam is de inhoudelijke dimensie van beleidsdoelen (in tegenstelling tot de formuleringsdimensie) juist gericht op de 'bedoelingen' áchter het doel; áchter de letterlijke tekst. Doordat de onderzoeksvraag is toegespitst op deze inhoudelijke dimensie draait het in dit onderzoek dus om de betekenis áchter de woorden. Hierdoor is dus gekozen voor een ontwerp met een voornamelijk kwalitatief karakter. Dit betreft een content-analysis van beleidsdocumenten: het systematisch analyseren van vastgelegde menselijke communicatie (Babbie, 2010, p. 333). Echter, de analyse van de kwalitatief vergaarde informatie (de codificatie), zal wél statistisch geanalyseerd worden. Hiermee wordt dus een kwantitatief element toegevoegd, waarmee dit onderzoek zich op een grensvlak tussen kwalitatief en kwantitatief bevindt.

> ***Let op!***
> *Dit betekent niet dat er niet met steekwoorden wordt gewerkt. Het betekent echter wel dat éérst gekeken word naar de context van de steekwoorden in een zin. Ook kan bij een kwalitatieve analyse de aanwezigheid van indicatoren worden afgeleid aan 'bedoelingen achter een zin', zelfs wanneer steekwoorden afwezig zijn.*

Aangezien een verandering over een langere periode in het verleden wordt beschreven, kan gesproken worden van een longitudinaal ontwerp. Specifieker wordt hier een "trend-study" door middel van een "interrupted time series" bedoeld. Er wordt immers één eigenschap (beleidsdoelen) van de populatie (beleidsdocumenten t.a.v. Kulturhusbeleid) door de tijd heen bijgehouden, zonder dat er sprake is van een bestudeerd cohort of panel. Hierbij worden er meerdere meetpunten in de tijd gebruikt (een aantal voor en na 2007), waarbij er een 'natuurlijke', ongecontroleerde interventie plaatsvindt tussen de metingen (de herformulering in 2007) (Babbie, 2010, pp. 107-110).

Het onderzoek vindt in een aantal stappen plaats. Nadat de beleidsdocumenten zijn geselecteerd, worden zij in het analyseprogramma Atlas.ti gezet (zie §4.2). Vervolgens vindt de codificatie plaats, waarin delen van de teksten naar de variabelen gelabeld worden (zie §4.3). Tijdens het codificeren worden de waarden van variabelen (wanneer dit nodig blijkt) aangepast of aangevuld. Wanneer dit wordt gedaan, worden ook de eerder gecodificeerde documenten gecontroleerd op de aangepaste of nieuwe waarden. Wanneer de codificatie voltooid is, vindt de data-analyse plaats (zie daarvoor Hoofdstuk 5). De toegekende codes uit een bepaald jaar kunnen daarbij worden vergeleken met de corresponderende codes uit een ander jaar om te bepalen of er een verandering heeft plaatsgevonden. Zo kan de trend van beleidsdoelverandering in kaart worden gebracht, waarna bepaald kan worden of 2007 hierin opvalt of afwijkt.

Let op!
Het werken met meerdere codificatierondes zou een versterking van de 'measurement-validity' opleveren (zie §4.5). Hier is echter wegens tijdsoverwegingen niet voor gekozen. Om de validiteit van de meting toch te waarborgen, is ervoor gezorgd dat het codificatieschema gedurende het proces constant is beoordeeld en waar nodig herzien. Hierbij zijn bij elke herziening de voorgaande codificaties gecontroleerd.

4.2 Selectie van eenheden

In dit onderzoek vormen de beleidsdoelen van het Kulturhusbeleid het onderwerp. Over deze doelen wordt uiteindelijk een conclusie getrokken; namelijk of zij veranderd zijn of niet. Zij vormen daarmee de eenheden van analyse in dit onderzoek.
De eenheden van observatie zijn echter specifieker. Zoals eerder beredeneerd onder het kopje "*Onderzoeksontwerp*" worden beleidsdocumenten van het Kulturhusbeleid geanalyseerd, of zelfs nog specifieker: de teksten ten aanzien van beleidsdoelen daarin. Deze teksten kunnen dus aangemerkt worden als eenheden van observatie.

Dit is echter een vage stelling. Er dient bepaald te worden welke teksten als 'beleidsdocument' worden aangemerkt, hoe zij vervolgens geselecteerd worden voor dit onderzoek en hoe daaruit tekst ten aanzien van doelen wordt gehaald. Met beleidsdocument wordt in dit onderzoek gedoeld op alle communicatie van de provincie Overijssel bedoeld met als hoofdonderwerp het beleid ten aanzien van Kulturhusen. Echter; ook documenten van andere, niet-provinciale organisaties of wetenschappers welke het Overijsselse Kulturhusbeleid benoemen, komen in aanmerking. Voor dit onderzoek worden onder Kulturhus géén andere vormen van dorpshuizen of sociale voorzieningen verstaan. Dit is om verwarring te voorkomen, daar in sommige jaren multifunctionele voorzieningen of dorpshuizen wél en in sommige jaren níét onder het Kulturhusbeleid vallen.

Om bruikbare documenten te vinden is gezocht in een drietal bronnen: online zoekmachines, belangrijke bestuursakkoorden of programma's en organisaties die te maken zouden kunnen hebben met Kulturhusen. De precieze bronnen staan vermeld in tabel 1 op de volgende pagina. Hierbij was de belangrijkste zoekterm (uiteraard) "Kulturhus Overijssel". Verder is ook gezocht onder (combinaties van) woorden als "Kulturhusbeleid", "leefbaarheid", "beleid", "provincie Overijssel", "vitaliteit", "platteland", "sociale voorzieningen" of "plattelandsvoorzieningen". Daarnaast is het belangrijk om te melden dat bij provinciale documenten de verzoeken om advies door de provincie, adviezen aan de provincie, onbehandelde moties of agenda's niet in aanmerking kwamen. Deze documenten geven namelijk een explorerende fase weer: het OVERWEGEN van een beleidsherziening. Pas wanneer de herziening is doorgevoerd, is deze voor het onderzoek van belang.

Wanneer de documenten die te maken hebben met Kulturhusbeleid verzameld zijn, dient uiteraard enige selectie plaats te vinden. Om te beginnen is het van belang vast te stellen welke jaren rond 2007 worden meegenomen in de analyse. Besloten is om alle jaren mee te nemen. Van het beginjaar 2000 tot het laatste volledige beleidsjaar 2013. Dit is gedaan om ook de trend op de lange termijn te kunnen ontwaren. Een afwijking rond 2007 is immers geen afwijking wanneer die afwijking over alle jaren heen optreedt. Een hoger budget in 2007 is bijvoorbeeld niet vreemd wanneer het budget gedurende 14 jaar alleen maar omhoog gaat. Naast een selectie in de jaren die meegenomen worden in de analyse, kan ook een selectie in aantallen documenten gemaakt worden (bijvoorbeeld 5 documenten per jaar). Ook hier is wederom gekozen voor volledigheid, door alle documenten van een jaar mee te nemen. Om een zo gefundeerd mogelijk beeld te krijgen van de beleidsontwikkeling is het verstandig om een zo groot mogelijk 'sample' te gebruiken. Bij de analyse wordt dan echter wel in het achterhoofd gehouden dat het aantal documenten/bronnen per jaar kan verschillen. Een zeer afwijkend jaar met weinig bronnen dient uiteraard in perspectief te worden beoordeeld. Nu lijkt het alsof letterlijk álle documenten worden meegenomen. Dit is natuurlijk niet het geval. Het draait hier om alle gevonden documenten. Interne communicatie wordt vaak niet gepubliceerd, waardoor er sowieso al een selectie is geweest naar "openbare documentatie". Daarnaast zullen er ongetwijfeld documenten zijn, die om welke reden dan ook niet gevonden zijn en dus niet meegenomen worden.

Tabel 1 Bronnen voor eventueel geschikte beleidsdocumenten

Zoekmachines
Google Scholar, Scopus, Picarta, de database van de provincie Overijssel (Staten Informatie Systeem: SIS) en de digitale database van de Universiteit Twente
Belangrijke bestuursakkoorden
collegeprogramma's, het provinciaal meerjarenplan (pMJP), jaarprogramma's, coalitieakkoorden en programma's van Bestuurlijke GebiedsOverleggen (BGO's)
Organisaties
Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen (OVKK), Kennisknooppunt Kulturhus, stichting Stimuland, het Oversticht en Architectuur Lokaal

Echter, er vindt wel degelijk ook een bewuste 'selectie' plaats. Op de vorige pagina werd al gesteld dat het niet gehele beleidsdocumenten zijn de hier worden geanalyseerd: "*worden beleidsdocumenten van het Kulturhusbeleid geanalyseerd, of zelfs nog specifieker: de teksten ten aanzien van beleidsdoelen daarin*". Binnen de eerder verzamelde documenten wordt dus een selectie gemaakt, niet op jaar of aantal, maar op de specifieke tekstdelen ten aanzien van Kulturhusdoelen voor Overijssel. Deze tekstdelen worden geschikt geacht wanneer zij:

- Op Kulturhusen slaan (zoekterm bijv. "Kulturhus")
- Op Overijssel slaan (zoekterm bijv. "Overijssel")
- Op provinciale beleidsvoering slaan (zoektermen bijv. "beleid")
- Of doelen vermeld staan of kunnen worden afgeleid (zoekterm bijv. "wil bereiken")

Dat laatste punt vergt een moment van aandacht. Ondanks het eerder omschreven verschil tussen beleidsmiddel en beleidsdoel, kan de een informatie geven over de ander. In de theorie werd al gesteld dat beleidsdoelen informatie kunnen aanreiken voor het gebruik van een bepaald beleidsmiddel. Zo kan ook uit een beleidsmiddel in sommige gevallen informatie over de doelstelling worden afgeleid. Dit betekent dat tussen de geselecteerde eenheden soms ook informatie over beleidsvoering wordt opgenomen. De selectie van de teksten is dus ruim: niet alle geselecteerde teksten bevatten een formele doelstelling. Dit is gedaan om te voorkomen dat het aantal teksten zeer klein zou worden; een echte formele doelstelling kwam bijna niet voor. De criteria aan de hand waarvan álle (dus ook "informele") teksten worden geselecteerd zijn degenen die hierboven worden benoemd.

Nóg een punt van aandacht is dat benadrukt moet worden dat het hier NIET gaat om een casestudy. Bij een casestudy wordt er immers aan de hand van één geselecteerde eenheid van observatie een generalisatie gedaan over een gehele populatie (Gerring, 2004, p. 342). Het Kulturhusbeleid wordt hier NIET als eenheid van observatie genomen om te generaliseren naar ander beleid, of Kulturhusbeleid van andere provincies.

4.3 Operationalisatie

Nu bekend is wat we willen weten (zijn de beleidsdoelen vanaf 2007 anders op bepaalde indicatoren?) en welke eenheden gebruikt kunnen worden (tekstdelen in beleidsdocumenten met informatie over beleidsdoelen), rijst een nieuwe vraag: hoe stellen we de situatie in een jaar vast? Hoe meten we de aanwezigheid of waarde van een indicator?
Eerder werd in het onderzoeksontwerp (§4.1) al gesproken over de 'content-analysis' van beleidsteksten en 'codificeren'. Een content-analysis is simpel gezegd het terugbrengen van kwalitatieve tekst naar haar ruwe data. Wat staat er nu werkelijk? Welk element van het onderwerp wordt er besproken? Dit wordt gedaan door het labelen van de tekst aan de hand van een codificatieschema. Dit schema bevat de verschillende elementen (labels/codes) waaruit het onderwerp van de te codificeren tekst bestaat. Door het toevoegen van een code (codificeren) aan een bepaalde zin, alinea, bepaald woord of tekstdeel; wordt aangegeven dat die tekst aantoont dat een bepaald element (de gebruikte code) wordt besproken. Door dit te doen bij een gehele tekst, wordt de tekst dus teruggebracht naar een bepaalde hoeveelheid codes (en bij elke code het achterliggend geselecteerd tekstdeel). Zo kan er gekeken worden of bijvoorbeeld code A vaker voorkomt dan code B, of dat code C vaak in combinatie met code D wordt gebruikt. Hoe ziet het codificatieschema van dit onderzoek eruit? Welke verschillende codes komen voor in de beleidsteksten en willen we met elkaar vergelijken? Een groot deel van de benodigde informatie is onder hoofdstuk 3 al besproken. De elementen die wij willen vergelijken door de jaren heen zijn de daar benoemde indicatoren. Als geheugenopfrisser staan zij nogmaals in figuur 7 op de volgende pagina.

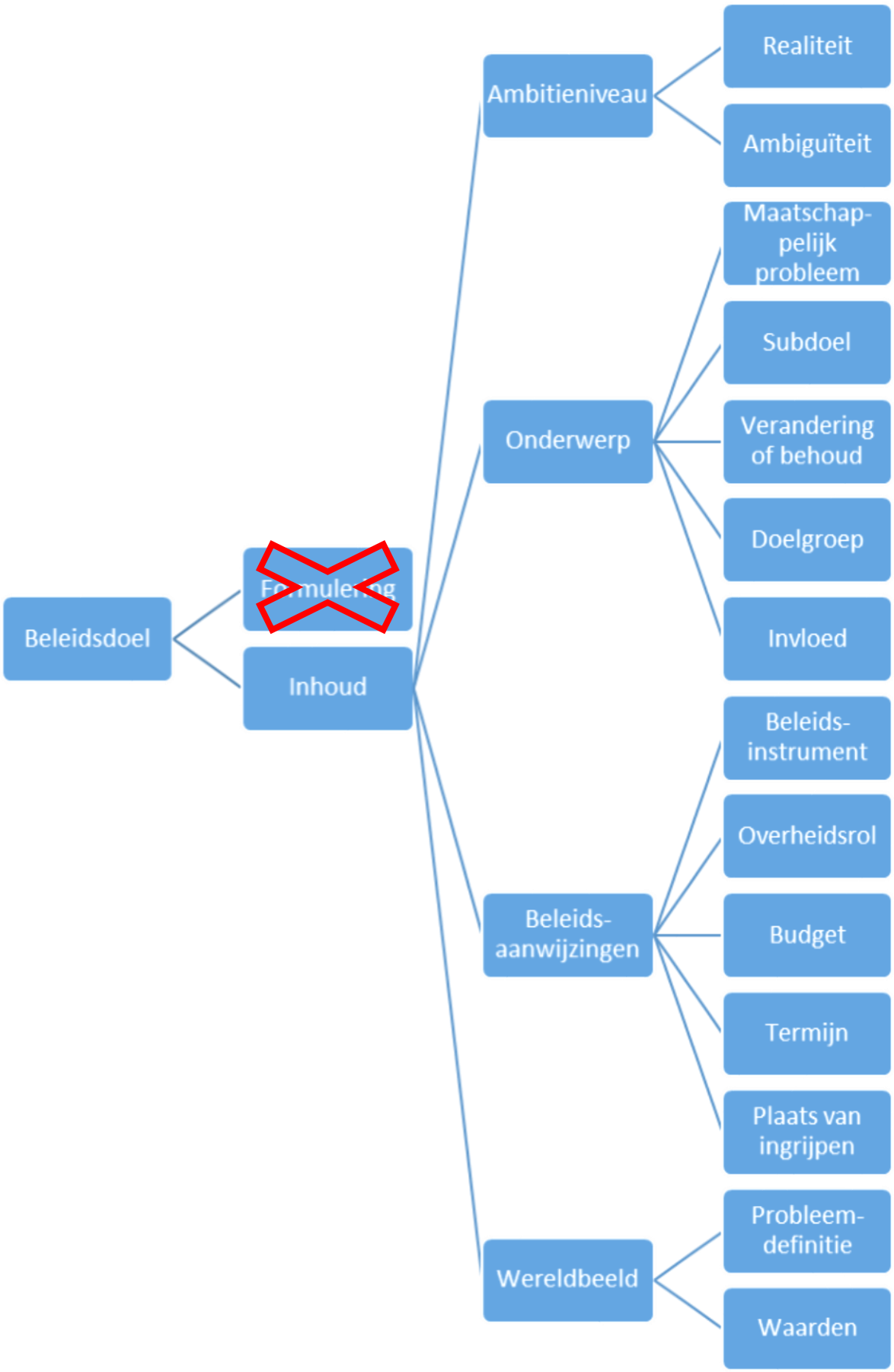

Figuur 7 Conceptualisatie "inhoud"

Deze indicatoren (meest rechtse kolom) kunnen gezien worden als variabelen die bepaalde waarden aan kunnen nemen (zoals de variabele “geslacht” een waarde “man” aan zou kunnen nemen). Deze waarden kunnen vervolgens dienen als codes.
Niet alle indicatoren (of variabelen) zullen echter gesplitst worden naar codes (waarden van variabelen).

- De indicatoren van de dimensie wereldbeeld (Probleemdefinitie en waarden) zullen niet worden gemeten. Zij zijn namelijk te abstract om direct door middel van tekstdelen vast te stellen en te vatbaar voor filosofische discussie. Daarnaast zijn zij sterk verbonden met de andere indicatoren (immers, een verandering in aan te pakken maatschappelijk probleem kan een verandering van probleemdefinitie weergeven). De abstractheid van de dimensie wereldbeeld en haar verbondenheid met andere indicatoren maakt deze dimensie te ‘vaag’ om te kunnen meten.
- De indicator ‘plaats van ingrijpen’ wordt niet gemeten. Deze indicator is namelijk zeer sterk afhankelijk van de indicator ‘subdoel’. De gestelde tussendoelen geven immers al aan waar in het beleidsveld wordt ingegrepen, waaruit een indicatie kan voortvloeien voor te gebruiken beleidsinstrumenten. Beide indicatoren meten zou daarmee een onnodige herhaling van zetten zijn. Een verandering in subdoel, suggereert al een verandering in de plaats van ingrijpen.

Daarnaast is er een drietal indicatoren die tevens niet terug zullen komen in de data-analyse, maar om een andere reden. Dit zijn indicatoren waarbij er voorafgaand aan de codificatie wel degelijk de intentie was om ze te meten, maar waarbij tijdens het codificeren bleek dat dit niet nodig was. De variatie in waarden was dusdanig laag, dat het voor de analyse niet interessant was om apart te bespreken onder de waarnemingen. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat dit wel degelijk een resultaat is. Wanneer er op een indicator helemaal geen variatie is, is er dus ook geen verandering opgetreden; wat gezien zou kunnen worden als een uitkomst van het onderzoek.

- De indicatoren van de dimensie ‘ambitieniveau’ (realiteit en ambiguïteit) waren elk twee waarden toegekend (wel/niet reëel en wel/niet ambigu). Tijdens het codificeren bleken de waardes niet reëel en niet ambigu echter helemaal niet voor te komen. Er was op deze indicatoren dus zeker geen verandering (of zelfs maar enige variatie) te bespeuren, waardoor zij voor dit onderzoek niet interessant waren om mee te nemen in een analyse van verandering.
- Dit geldt in zekere mate ook voor de indicator ‘invloed’. In hoofdstuk 3 was al behandeld dat deze indicator draaide om groepen die beter of slechter af waren door het beleid. Tijdens het codificeren bleek echter dat er geen groep was die door het beleid “slechter af was”. De groep die elke keer kon worden gecodificeerd als groep die beter af was, was altijd de ‘doelgroep’ van het beleid. Dus de enige variatie die bij deze indicator optrad werd al gemeten door de indicator ‘doelgroep’. Om wederom een onnodige herhaling van zetten te voorkomen is de indicator ‘invloed’ dus ook buiten de analyse gesteld.

Dit alles resulteert in de volgende figuur 8:

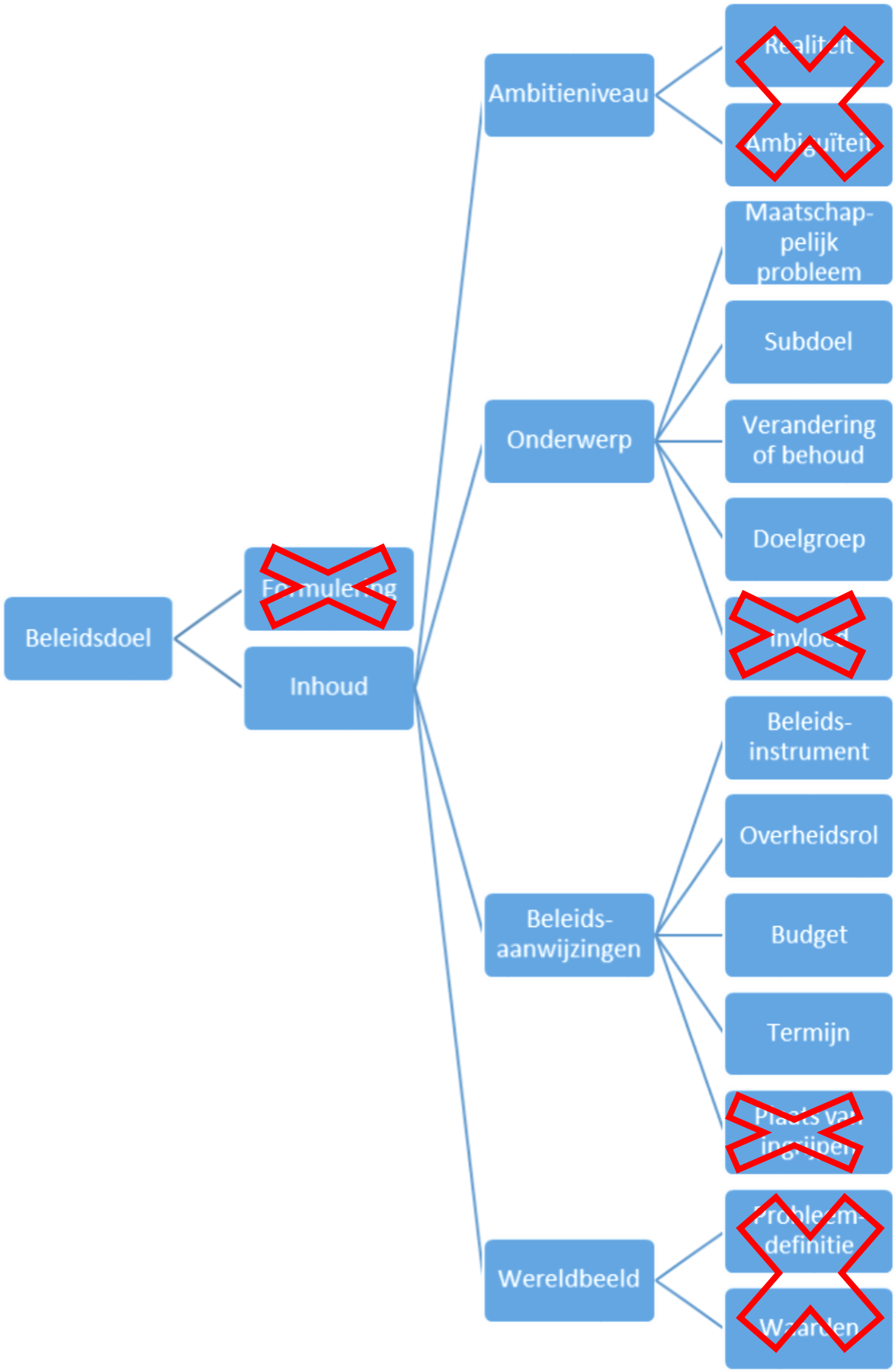

Figuur 8 Indicatoren/variabelen die in de data-analyse naar voren zullen komen

De indicatoren die overblijven voor de meting kennen elk een aantal waarden die als codes gebruikt worden. In onderstaande tabel staan de indicatoren met hun waarden/codes, hoe deze waarden/codes tot stand zijn gekomen en voorbeelden van steekwoorden waarnaar gekeken is voor het toekennen van de betreffende waarde/code of een uitleg van het gebruik.
Bedenk wel dat bij de codificatie niet krampachtig aan de steekwoorden wordt vastgehouden. Wanneer uit andere woorden, zinnen of alinea's een bepaalde waarde blijkt, wordt de code alsnog toegevoegd. Dit geldt ook voor tekstdelen waarbij een waarde aanwezig is niet uit één woord of zin kan worden afgeleid.

Tabel 2 Operationalisatie van de indicatoren

Indicator/variabele	Waarden/codes	Voorbeelden steekwoorden/uitleg
Totstandkoming waarden/codes **vooraf** door informatie uit literatuur of redenering		
Verandering/behoud *(Bressers, 1998, p. 97)*	Verandering	Vergroten, verkleinen, aanpakken, veranderen, verbeteren, etc.
	Behoud	Behouden, begrenzen, beteugelen, binnen perken houden, etc.
Beleidsinstrument *(Bekkers, 2007, p. 24)*	Exploreren	Verkennen, onderzoeken, voorbereiden, etc.
	Verdelen	Verdelen, toekennen, middelen toedelen, etc.
	Herverdelen	Herschikken, corrigeren, herverdelen, etc.
	Reguleren	Voorschrijven, verplichten, wetten, regels, etc.
	Faciliteren	Ondersteunen, mogelijk maken, voorzieningen, aanbieden, etc.
	Stimuleren	Prikkelen, beïnvloeden, stimuleren, ontmoedigen, etc.
	Constitueren	Oprichten, instituties, organisaties, etc.
	Preken *(aangevuld op Bekkers)*	Communiceren, overtuigen, voorlichten, etc.
Overheidsrol *(Pröpper en Steenbeek, 2001)*	Faciliterend	Ondersteunen, mogelijk maken, hulp, etc.
	Samenwerkend	Gelijkwaardig, samenwerken, etc.
	Delegerend	Bevoegdheid, overdragen, voorwaarden, etc.
	Participerend	Overleg, discussie, inbreng, deelnemen, etc.
	Consulterend	Raadplegen, advies, informatie vergaren, etc.
	Open autoritair	Informeren, overtuigen, bekendmaken, etc.
	Gesloten autoritair	Opleggen, verplichten, (ontbreken steekwoorden van andere waarden), etc.
Budget	Per stuk	*[Delen die de subsidie aangeven die één instelling kan ontvangen]*
	Programma per jaar	*[Delen die het totale jaarbudget voor Kulturhusen aangeven]*
	Totaalprogramma per jaar	*[Delen die het jaarbudget van een programma weergeven, waarvan het Kulturhusbeleid een onderdeel is]*
	Extra middelen	*[Delen die verhogingen van het budget aangeven]*
	Deelprogramma	*[Delen die een specifiek onderdeel van het Kulturhusbudget weergeven]*
Termijn	< 1 jaar	*[Delen die een periode van 0-1 jaar aangeven]*
	2 jaar	*[Delen die een periode van 1-2 jaar aangeven]*
	3 jaar	*[Delen die een periode van 2-3 jaar aangeven]*
	4 jaar	*[Delen die een periode van 3-4 jaar aangeven]*
	5 jaar	*[Delen die een periode van 4-5 jaar aangeven]*
	> 5 jaar	*[Delen die een periode van >5 jaar aangeven]*

Totstandkoming waarden/codes **gedurende het codificatieproces** (niet op voorhand identificeerbaar)		
Maatschappelijk probleem	Laag niveau voorzieningen	Voorzieningenniveau, wegtrekken van voorzieningen, gebrek aan faciliteiten, etc.
	Lage toegankelijkheid voorzieningen	Toegankelijkheid, grote verspreiding van voorzieningen, slechte bereikbaarheid, etc.
	Lage burgerparticipatie	Burgerparticipatie, betrokkenheid van burgers, etc.
	Lage leefbaarheid	Leefbaarheid, vitaliteit, leefomgeving, etc.
	Slecht afgestemd op vraag	Veranderde vraag, lokale behoeften, beter afstemmen op vraag, etc.
	Laag cultureel aanbod	Slechte culturele voorzieningen, teruggang cultureel aanbod, etc.
	Lage culturele interesse	Weinig interesse voor cultuur, lage deelname culturele activiteiten, etc.
	Lage sociale kwaliteit	Slechte sociale verbondenheid, weinig contact, etc.
	Lage economische bedrijvigheid	Weinig economische activiteit, lage bedrijvigheid, slechte economische basis, etc.
	Negatieve effecten van vergrijzing	Toenemende vergrijzing, problemen met ouderen, etc.
Subdoel	Stimuleren initiatieven/ projecten	*Delen waaruit blijkt dat kleine innovatieve projecten door de provincie gestimuleerd worden*
	ICT-voorzieningen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie ICT in Kulturhusen stimuleert*
	Onderzoek	*Delen waaruit blijkt dat de provincie zelf onderzoek doet, of in opdracht laat onderzoeken*
	Vergroten (publieks)bereik	*Delen waaruit blijkt dat de provincie de bekendheid van Kulturhusen wil vergroten*
	Oprichten/verbouwen accommodatie	*Delen waaruit blijkt dat de provincie zich bemoeit met het gebouw*
	Aanleggen culturele/ sociale infrastructuur	*Delen waaruit blijkt dat de provincie een provinciale infrastructuur van Kulturhusen wil bereiken*
	Culturele voorzieningen onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie culturele voorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Zorgvoorzieningen onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie zorgvoorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Educatieve voorzieningen onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie educatieve voorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Sportvoorzieningen onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie sportvoorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Gezamenlijke programmering	*Delen waaruit blijkt dat de provincie zich bemoeit met de programmering of beheer van Kulturhusen*
	Creëren ontmoetingsplek	*Delen waaruit blijkt dat de provincie het Kulturhus als ontmoetingsplek ziet*
	Duurzaamheid	*Delen waaruit blijkt dat de provincie Kulturhusen duurzaam wil maken*
	Zakelijke dienstverlening onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie zakelijke voorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Woonvoorzieningen onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie woonvoorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Doorontwikkeling concept	*Delen waaruit blijkt dat de provincie een format probeert te ontwikkelen voor wat een Kulturhus precies omvat en succesvol maakt*

	Ondersteuning vrijwilligers	*Delen waaruit blijkt dat de provincie vrijwilligers van Kulturhusen wil ondersteunen*
	Maatschappelijke dienstverlening onderbrengen	*Delen waaruit blijkt dat de provincie maatschappelijke voorzieningen terug wil zien in Kulturhusen*
	Voorkennis Kulturhusen vergroten	*Delen waaruit blijkt dat de provincie de kennis van Kulturhusoprichters vooraf wil vergroten, om de kans op succes te vergroten*
Doelgroep	Inwoners Overijssel	Inwoners Overijssel, bevolking van stad én platteland, kernen; buurten en wijken, etc.
	Kansarme groepen	Kansarme groepen, achtergestelde groepen, mensen uit achterstandswijken, etc.
	Plattelandsbevolking	Kleine kernen, dorpen, platteland, buurtschappen, etc.
	Stadsbevolking	Grote steden, wijken, stadsbuurten, etc.
	(Culturele) instellingen	*(Dit is een waarde die hier eigenlijk niet tussen hoort, maar per ongeluk in de analyse is meegenomen. Hoewel instellingen onderwerp van beleid kunnen zijn, is dat bij Kulturhusbeleid vrijwel altijd het geval (een Kulturhus is immers een instelling) en is het dus niet interessant om mee te nemen. Een drietal toegekende codes is helaas aan de controle ontsnapt)*
	Jeugd	Jongeren, kinderen, jeugd, etc.
	(Culturele) minderheden	Minderheden, allochtonen, mensen van buitenlandse afkomst, etc.
	Ouderen	Ouderen, bejaarden, gepensioneerde, etc.
	Jonge gezinnen	Jonge gezinnen, starters, etc.

4.4 Data-analyse

Na het selecteren van de beleidsteksten, zijn deze (vaak tekstdelen) uit de beleidsdocumenten gehaald en per jaar gesorteerd. Hierbij is rekening gehouden met beleid en doelen dat voor meerdere jaren gold. Beleidsprogramma's die liepen van bijvoorbeeld 2000 tot 2002, zijn zowel in 2000, als in 2001, als in 2002 opgenomen. Ieder jaar kreeg zo zijn eigen word-document met teksten ten aanzien van beleidsdoelen van het Overijssels Kulturhusbeleid.
Nadat ieder document gecodificeerd was volgens de methode uit de operationalisatie (§4.3), konden de resultaten via Atlas.ti naar Excel worden overgebracht. Hier werd dus per variabele een lijst geconstrueerd met de aantallen codes per jaar (zie tabel 3, per jaar, linker kolom). Deze codes zijn vervolgens omgerekend naar percentages (zie tabel 3, per jaar, rechterkolom).

Tabel 3 Uitslag voorbeeldvariabele

	2000		2001		2002	
Code A	30	30%	50	50%	20	20%
Code B	30	30%	20	20%	20	20%
Code C	40	40%	30	30%	60	60%
Totaal	100	100%	100	100%	100	100%

De informatie ten aanzien van hoeveelheid codes is omgezet naar deze percentage om vergelijking mogelijk te maken. De aantallen zijn in de voorbeeldtabel in totaal hetzelfde (allemaal 100), maar bij de echte analyse verschilde deze totalen natuurlijk van elkaar. Door om te rekenen naar percentages kan gezien worden dat in het voorbeeld in 2001 de nadruk lag bij code A, terwijl dit in 2000 en 2002 bij code C lag.
Aangezien veel jaren vergeleken dienen te worden, zijn de percentages voor de analyse in hoofdstuk 5 omgezet in lijngrafieken. Op deze wijze kan het verloop van codes ten aanzien van een variabele door de jaren heen visueel beoordeeld worden (zie figuur 9).

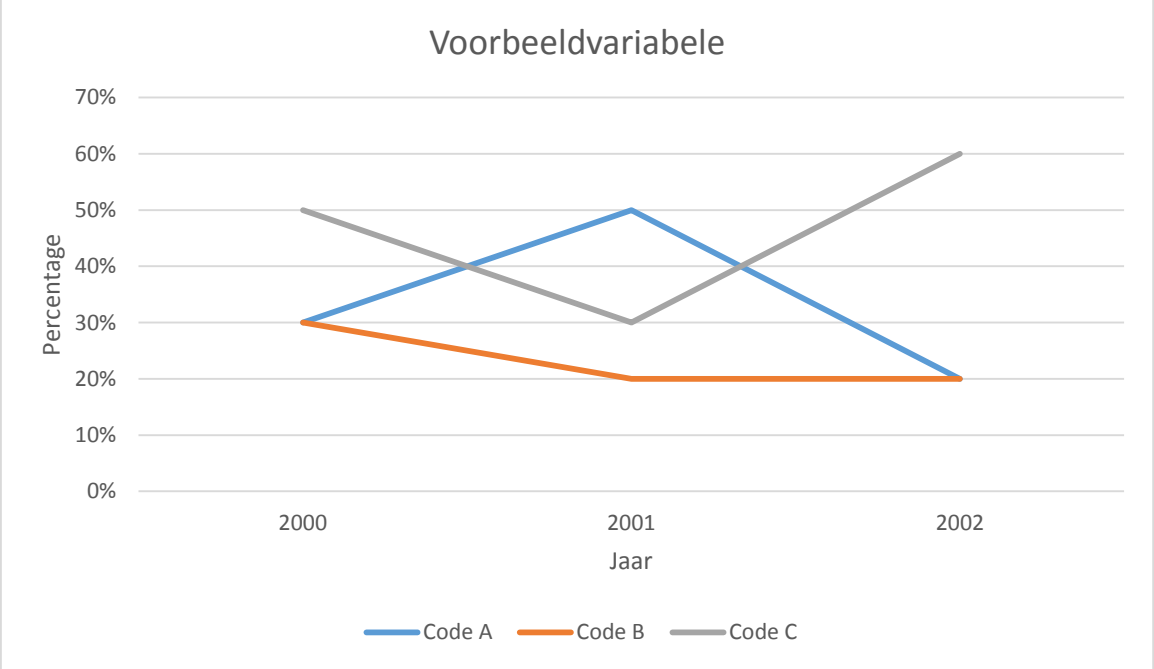

Figuur 9 Grafiek voorbeeldvariabele

Tabel 4 Ideale p-waarden om te stellen dat 2007-2013 significant afwijkt

Jaar	P-value
2000	>0.1
2001	>0.1
2002	>0.1
2003	>0.1
2004	>0.1
2005	>0.1
2006	>0.1
2007	<0.1
2008	<0.1
2009	<0.1
2010	<0.1
2011	<0.1
2012	<0.1
2013	<0.1

Naast een visuele analyse, zal in hoofdstuk 5 ook een statistische analyse gegeven worden ter aanvulling van de visuele waarnemingen. Wanneer uit de lijngrafiek een duidelijk verschil lijkt te zijn in de trend voor en na 2007, zal dit cijfermatig ook moeten blijken. Dit betreft in alle gevallen (behalve het budget) een zogeheten chi-kwadraat test. Daarbij worden een verdeling van waarden vergeleken met een te verwachten verdeling. In dit geval worden daarbij alle jaren (2000 t/m 2013) vergeleken met de gemiddelde waarden voor de periode 2000-2006. Als er na 2007 een significante afwijking in de verdeling is opgetreden, zal de chi-kwadraat toets aangeven dat de jaren 2000-2006 volgens de verwachte verdeling zijn verdeeld en de jaren 2007-2013 niet. Dit resulteert in een tabel met p-waarden (de waarschijnlijkheid dat een verdeling optreedt, gegeven de verwachte verdeling). Zie hiervoor tabel 4.
In deze tabel 4 is een ideale situatie te zien, waarbij de uitslag van de chi-kwadraat test aangeeft dat de kans (p-waarde) dat een verdeling van codes optreedt (als de gemiddelde verdeling van 2000-2006 verwacht wordt), voor alle jaren tot 2006 groter is dan 10% en alle jaren na 2006 kleiner is dan 10%.

Wanneer de lijngrafiek weer lijkt te geven dat de verdeling van codes vanaf 2007 sterk afwijkt én de kansen (p-waardes) van 2007-2013 beduidend lager liggen (het liefst onder de 0.1) dan de kansen van 2000-2006, kan geconcludeerd worden dat er een verschil is opgetreden ten aanzien van de variabele sinds 2007.

Let op! In het hoofdstuk "Waarnemingen" worden in de tabel met percentages en in de tabel met p-waarden bepaalde kleuren gebruikt ter verduidelijking. In de tabel met percentages betreft dit geel voor een opvallende verandering en geel-oranje voor een lichtelijke verandering. In de tabel voor p-waarden betreft dit rood voor een significant verschil (p-waarde < 0.1) en geel voor een opvallend lage score ten opzichte van de overige waarden in die tabel, zonder dat het een significant verschil betreft.

4.5 Validiteit van het onderzoeksontwerp

Om de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen, zijn een aantal maatregelen in het onderzoeksontwerp ingebouwd. Hieronder worden de belangrijkste bedreigingen voor het onderzoeksontwerp behandeld.

External validity
Wat betreft de externe validiteit is met name een juiste sampling vanuit de 'populatie' van beleidsdocumenten van belang. Wanneer niet alle beleidsdocumenten onderzocht kunnen worden, moet er immers een representatieve steekproef gebruikt worden, wanneer we een conclusie over álle beleidsdocumenten (en daarmee het Kulturhusbeleid als geheel) trekken. Om aan deze voorwaarde te voldoen, worden álle geschikte documenten gebruikt. In totaal zijn uit ongeveer 100 documenten de geschikte tekstdelen gehaald, zodat een generalisatie naar alle beleidsdocumenten van het Kulturhusbeleid zo valide mogelijk is.

Internal validity
De interne validiteit (de mate waarin het onderzoeksdesign een bevredigend antwoord op de onderzoeksvraag kan leveren) is uiteraard ook belangrijk bij dit onderzoek. Voor longitudinaal onderzoek worden een aantal gevaren voor de interne validiteit onderscheiden: history, maturation, testing coditioning, instrumentatie, measurement error, regression to the mean en dropout (de Vaus, 2001, chap. 8).
Van het gevaar van 'history' is hier echter geen sprake, aangezien dit betrekking heeft op verklarend onderzoek (en niet op beschrijvend onderzoek als deze). Testing conditioning, regression en dropout vormen tevens geen bedreigende factor, aangezien dit gevaren zijn voor onderzoeken die mensen als eenheden van observatie hebben. In dit onderzoek worden echter beleidsdocumenten geobserveerd.

Maturation vormt wel een gevaar. Wanneer we vast willen stellen of er iets veranderd is, moet de invloed van een natuurlijke ontwikkeling uitgesloten worden. Als de gevonden verandering, immers slechts een voortzetting is van een bestaande 'natuurlijke' verandering, dan is er eigenlijk in de onderzochte periode géén echte verandering geweest. Om deze invloed tegen te gaan wordt in het onderzoek gebruik gemaakt van een 'interrupted time-series'. Hierbij worden méér dan twee meetpunten in de tijd genomen, waardoor alle jaren onderling vergeleken kunnen worden. Zo kan de 'natuurlijke' verandering van beleidsdoelen vastgesteld worden en kan gekeken worden of er na 2007 een verandering optrad buiten deze natuurlijke verandering om.
Instrumentatie kan ook in dit onderzoek optreden wanneer het meetinstrument niet consequent wordt toegepast. Hoewel dit onderzoek grotendeels valt of staat bij de subjectieve interpretatie van

beleidsteksten door de onderzoeker, kan door een systematische analyse de grootte van deze bedreiging worden tegengegaan. Door het gebruiken van één codificatiemodel voor álle documenten, waarbij naar gespecificeerde variabelen wordt gekeken, worden al te grote verschillen in metingen tegengegaan. Het blijft echter wel een factor waar constant rekening mee gehouden moet worden.
Ook measurement error zou een bedreiging kunnen vormen. Wanneer het meetinstrument (in dit geval het codificatieschema, onder invloed van de conceptualisatie) overgevoelig of ongevoelig blijkt te zijn, wordt niet de werkelijke grootte van een eventuele verandering gedetecteerd. Dit is zoveel mogelijk geprobeerd af te wenden in de conceptualisatie. Door zoveel mogelijk indicatoren voor beleidsdoelverandering te formuleren, wordt voorkomen dat het meetinstrument ongevoelig is. Door echter ervoor te zorgen dat de indicatoren duidelijk van elkaar verschillen en geen of weinig overlapping vertonen, wordt het meetinstrument niet te overgevoelig. Daarnaast kan de 'face-validity' measurement error voorkomen. Wanneer uit de codificatie een veel grotere of kleinere verandering blijkt dan logisch is, kan tijdig het meetinstrument worden herzien.
Naast deze factoren van De Vaus, wordt in hetzelfde artikel nog wellicht de belangrijkste bedreiging voor een longitudinaal onderzoek genoemd. Bij een non-experimenteel, longitudinaal onderzoek zijn de eenheden niet willekeurig verdeeld in een groep mét (experimentele groep) en zónder interventie (controlegroep). Dit zorgt normaalgesproken voor problemen met de interne validiteit. Echter, dit onderzoek is niet bedoeld om een verband te testen (waarvoor een controlegroep essentieel is), maar om een ontwikkeling van één concept te beschrijven over langere tijd. Doordat niet gezocht wordt naar een verklaring en een verband tussen variabelen is een controlegroep overbodig.

Meaurement validity

Naast het gebruikelijke onderscheid tussen externe en interne validiteit, bestaat er volgens de klassieke formulering van Zeller & Carmines (1980) een driedelige measurement-validity, ook wel construct-validity genoemd. Dit bestaat uit de content-validity (in hoeverre het meetinstrument de werkelijke reikwijdte van het gemeten concept dekt), de criterion-validity (in hoeverre de meetmethode correspondeert met andere onderzoeksmethoden naar hetzelfde concept) en de construct-validity (de mate waarin het meetinstrument zich gedraagt zoals verwacht).
De content-validity van het onderzoek is vrij sterk. Door het grondig nagaan van de theorie is een redelijk beeld ontstaan van het concept 'beleidsdoel'. De gebruikte methodiek richt zich op alle gevonden indicatoren van de onderzochte dimensie, waardoor de meetmethode de inhoud van deze dimensie grotendeels dekt. Natuurlijk kunnen er altijd indicatoren in de theorie gemist zijn. Om validiteitsproblemen hiermee te voorkomen, wordt tijdens de analyse gelet op eventuele nieuwe indicatoren en worden deze indien nodig opgenomen in het model.
De criterion-validity kan moeilijk bepaald worden, aangezien dit concept an sich zeer weinig onderzocht is. Of de meetmethode correspondeert met andere onderzoeken naar dit concept, valt dus moeilijk te bepalen.
De construct-validity van het 'meetinstrument' kan pas ná het onderzoek bepaald worden. Hier wordt in hoofdstuk 7 dus op ingegaan. Content-analysis is echter een beproefde methode voor een trend-study als deze, waardoor verwacht kan worden dat het een geschikt middel is dat met een goede toepassing het juiste concept onderzoekt.

Overige vormen van validiteit

Ten slotte vallen voor de validiteit nog twee laatste vormen te onderscheiden: de statistische validiteit (juistheid van de gebruikte statistische inferenties) (Stone-Romero, 2002, p. 81) en de discriminante validiteit (invloed van externe variabelen).
Bij dit onderzoek wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de chi-kwadraat test. Deze test is speciaal voor het vergelijken van verdelingen, precies hetgeen hier gewenst is. Echter, de chi-kwadraat toets houdt geen rekening met de grootte van het onderzochte sample, waardoor met grote samples problemen kunnen ontstaan (Bock, de Veaux, & Velleman, 2008, p. 650). Het sample (of in ons geval eigenlijk meer de hoeveelheid aan codes) is hier vrij groot. Om toch te voorkomen dat de chi-

kwadraat bij toeval een verkeerde p-waarde geeft, is er voor gekozen om ook de jaren voor 2007 te beoordelen aan de hand van het gemiddelde van 2000-2006. Wanneer deze verdelingen niet voldoen aan de verwachte verdeling (<10% kans dat ze optreden), kan er waarschijnlijk geen conclusie worden getrokken over de verdelingen van 2007-2013. Op deze wijze wordt het gevaar ten aanzien van de statistische validiteit goed in de gaten gehouden.
De discriminante validiteit speelt in dit onderzoek geen rol: er wordt geen verband onderzocht waar externe variabelen invloed op zouden kunnen hebben.

Reliability

Aangezien een content-analyses voor een groot deel drijft op het inzicht van de onderzoeker zijn een aantal maatregelen in het onderzoeksontwerp opgenomen om problemen met de betrouwbaarheid tegen te gaan. Allereerst wordt gewerkt aan de hand van een codificatieschema. Door gericht op specifieke variabelen te letten en deze na de codificatie met dezelfde variabelen uit andere jaren te vergelijken, ontstaat een vaste methode voor het codificeren van de teksten en een vaste methode voor vergelijking. Door een dergelijke vaste methode, is de kans groter dat bij herhaling van het onderzoek vergelijkbare resultaten worden verkregen. Hiermee wordt de betrouwbaarheid dus verhoogt.
Daarnaast wordt er gewerkt met een constante kritische blik op het schema. Wanneer blijkt dat een nieuwe waarde/code nodig is, of een bestaande aangepast dient te worden, wordt dit meteen gedaan. De eerdere codificaties worden dan op deze aanpassing gecontroleerd en eventueel aangepast. Op deze wijze worden de zekerheid en consistentie ten aanzien van het codificatieschema en de codificaties vergroot. Een dergelijke werkwijze vergroot wederom de kans dat andere onderzoekers vergelijkbare resultaten zullen boeken, waarmee de betrouwbaarheid hoger is.

5. Waarnemingen

In dit hoofdstuk zal een samenvatting van de waarnemingen worden gegeven. De volledige waarnemingen bestaan immers uit de complete lijsten van gecodificeerde documenten, alle tabellen met uitkomsten en berekeningen van percentages en chi-kwadraten. Alleen al de gecodificeerde teksten tezamen zijn al meer dan 250 pagina's. De volledige tabellen van aantallen codes door de jaren heen per variabele zijn vervolgens 8 pagina's en de berekeningen van de chi-kwadraat test meer dan 10. Dit is te veel en te onoverzichtelijk, waardoor de waarnemingen beperkt zullen blijven tot de tabellen met enkel de belangrijkste percentages, lijngrafieken van de variabelen en de tabellen met p-waardes. Aan de hand van die gegevens zullen de waarnemingen omschreven worden.
Alle andere documenten met waarnemingen (tabellen met aantallen en percentages, gecodificeerde tekst en berekeningen van de chi-kwadraat) zullen bijgevoegd zijn in het aparte document voor bijlagen.

Variabele: Maatschappelijk probleem

Tabel 5 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Maatschappelijk probleem"

	2000-2006		2007		2007-2013	
3.1 Laag niveau voorzieningen	125	28%	33	29%	170	30%
3.2 Lage toegankelijkheid voorzieningen	51	11%	10	9%	53	9%
3.3 Lage burgerparticipatie	22	5%	2	2%	14	3%
3.4 Lage leefbaarheid	70	16%	26	23%	137	25%
3.5 Slecht afgestemd op vraag	40	9%	7	6%	37	7%
3.6 Laag cultureel aanbod	38	8%	6	5%	29	5%
3.7 Lage culturele interesse	14	3%	0	0%	4	1%
3.8 Lage sociale kwaliteit	81	18%	19	17%	77	14%
3.9 Lage economische bedrijvigheid	8	2%	8	7%	29	5%
3.10 Negatieve effecten van vergrijzing	0	0%	2	2%	8	1%
TOTALS:	449	100%	113	100%	558	100%

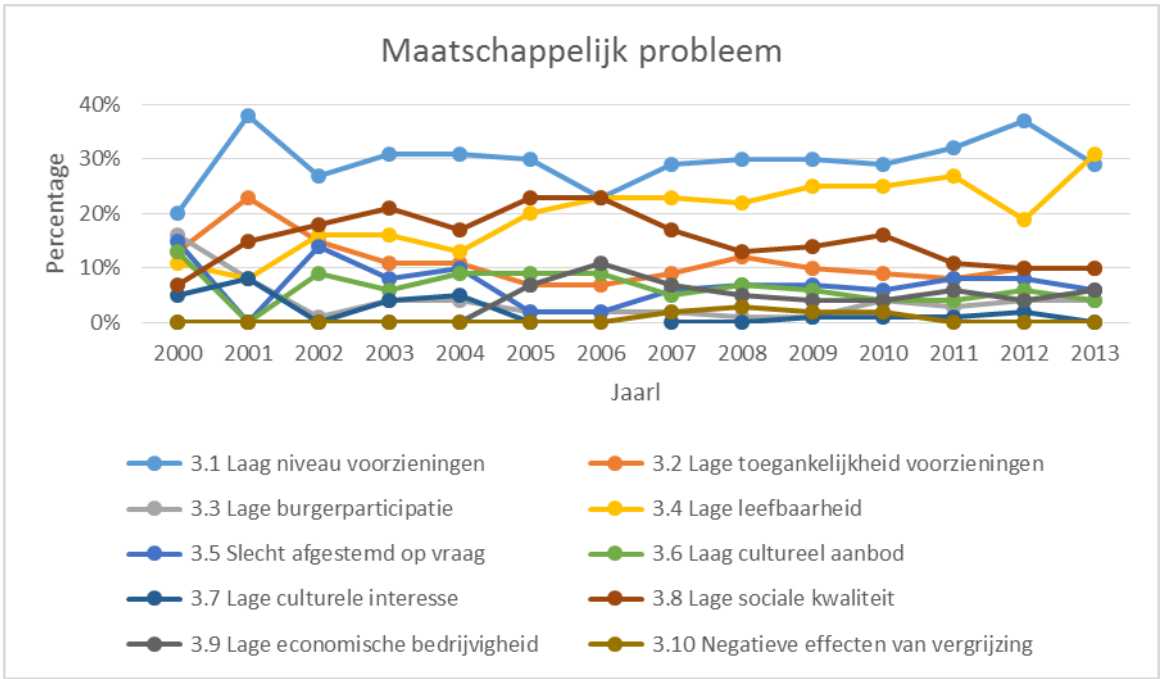

Figuur 10 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'maatschappelijk probleem'

Tabel 6 Waarschijnlijkheid van optreden distributie "Maatschappelijk probleem", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden

Jaar	P-waarde
2000	0,005
2001	0,663
2002	0,3711
2003	0,9401
2004	0,6777
2005	0,3745
2006	0,006
2007	0,0005
2008	0,3661
2009	0,1771
2010	0,1457
2011	0,0307
2012	0,688
2013	0,0355

Uit tabel 5 valt af te leiden dat de code voor 'Lage leefbaarheid' flink is toegenomen vanaf 2007. Gemiddeld vormde de waarde in de periode 2000-2006 16% van alle codes ten aanzien van 'maatschappelijk probleem'. Dit was gemiddeld vanaf 2007 25%. Dit ging lichtelijk ten koste van de meeste waarden, maar vooral de code 'sociale kwaliteit' werd minder gebruikt. In 2007 was de daling echter niet zo groot, wat aangeeft dat deze daling wellicht geleidelijk was en een reeds bestaande trend.

Wanneer gekeken wordt naar de lijngrafiek van figuur 10 valt op dat juist die 'sociale kwaliteit' sinds 2007 daalt. De stijging van 'leefbaarheid' begon echter al voor 2006 en bleef op hetzelfde 'hogere' niveau ook na 2007. Uit deze grafiek blijkt dan ook alleen 'sociale kwaliteit' duidelijk anders (zonder bestaande trend) vanaf 2007. De andere codes blijven hetzelfde of zetten een lopende trend door.

Als vervolgens gekeken wordt naar de chi-kwadraat test voor deze variabele, blijkt dan ook dat er niet echt een significant verschil in verdeling is, ten opzicht van het gemiddelde van 2000-2006. Al vanaf 2004 daalt de gelijkenis met het gemiddelde 2000-2006, om vervolgens vanaf 2007 onregelmatig wel en niet significant van dit gemiddelde te verschillen. De combinatie van de lijngrafiek en de significanties doet vermoeden dat er geen duidelijke verandering vanaf 2007 te zien is.

Variabele: Subdoel

Tabel 7 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Subdoel"

	2000-2006		2007		2007-2013	
4.1 Stimuleren initiatieven/projecten	74	7%	10	5%	77	7%
4.10 Sportvoorzieningen onderbrengen	24	2%	5	3%	28	3%
4.11 Gezamenlijke programmering	139	14%	21	11%	112	10%
4.12 Creëren ontmoetingsplek	11	1%	5	3%	31	3%
4.13 Duurzaamheid	3	0%	0	0%	18	2%
4.14 Zakelijke dienstverlening onderbrengen	38	4%	12	6%	37	3%
4.15 Woonvoorzieningen onderbrengen	2	0%	2	1%	5	0%
4.16 Doorontwikkeling concept	0	0%	16	8%	102	9%
4.17 Ondersteuning vrijwilligers	3	0%	2	1%	11	1%
4.18 Maatschappelijke dienstverlening onderbrengen	0	0%	8	4%	42	4%
4.19 Voorkennis Kulturhusen vergroten	2	0%	14	7%	134	12%
4.2 ICT-voorzieningen	24	2%	2	1%	9	1%
4.3 Onderzoek	52	5%	7	4%	69	6%
4.4 Vergroten (publieks)bereik	28	3%	0	0%	9	1%
4.5 Oprichten/verbouwen accomodatie	261	26%	47	24%	233	22%
4.6 Aanleggen culturele/sociale infrastructuur	74	7%	9	5%	29	3%
4.7 Culturele voorzieningen onderbrengen	95	9%	12	6%	51	5%
4.8 Zorgvoorzieningen onderbrengen	113	11%	13	7%	39	4%
4.9 Educatieve voorzieningen onderbrengen	66	7%	12	6%	46	4%
TOTALS:	1009	100%	197	100%	1082	100%

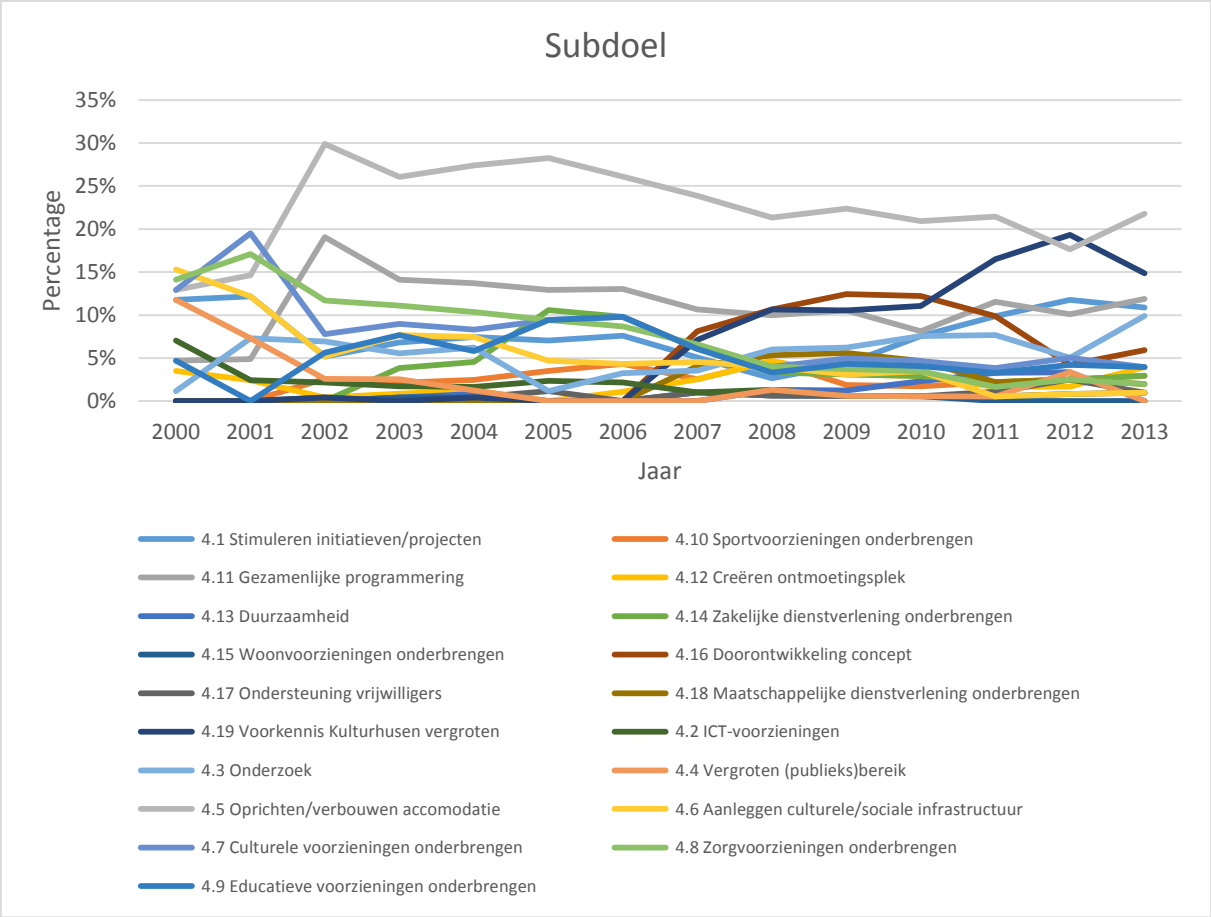

Figuur 11 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Subdoel'

Tabel 8 Waarschijnlijkheid van optreden distributie "Subdoel", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden

Jaar	P-waarde
2000	<0.0001
2001	0.1941
2002	0.2028
2003	1
2004	0.9954
2005	0.3471
2006	0.2764
2007	0.0524
2008	0.0016
2009	0.0304
2010	0.0004
2011	<0.0001
2012	0.0603
2013	0.0030

Bij de variabele subdoel is zeer veel te zien. Op het eerste gezicht lijkt de distributie een enorme chaos (kijk alleen al naar de wirwar in figuur 11). Dit heeft natuurlijk te maken met de grote hoeveelheid aan waarden die deze variabele aan kan nemen (19!). Wat hier nodig is, is een focus. Uit tabel 7 kan afgeleid worden dat er twee waarden/codes bij zijn gekomen in 2007, te weten 'doorontwikkeling Kulturhusconcept' en 'voorkennis Kulturhusen vergroten'. Daarnaast heeft 'maatschappelijke dienstverlening' haar bescheiden intrede gedaan. Dit terwijl de codes ten aanzien van het onderbrengen van culturele voorzieningen, zorgvoorzieningen en educatieve voorzieningen minder vaak toebedeeld werden vanaf 2007. Ook het 'aanleggen culturele/sociale infrastructuur' lijkt minder belangrijk te zijn sinds 2007.

De lijngrafiek in figuur 11 verschaft duidelijkheid in deze verschillen. Hoewel het hier lastig te zien is (de grafiek is flink verkleind om op de pagina te passen), valt bij heel goed kijken af te lezen dat 'zorgvoorzieningen onderbrengen' en 'aanleggen culturele/sociale infrastructuur' al voor 2007 aan een daling bezig waren. Echter, 'educatieve voorzieningen onderbrengen' en 'culturele voorzieningen onderbrengen' zijn in 2007 sterk gedaald en blijven vervolgens structureel op een lager niveau. Ten slotte is het zeer goed te zien dat 'doorontwikkeling Kulturhusconcept', 'voorkennis Kulturhusen vergroten' en 'maatschappelijke dienstverlening onderbrengen' in 2007 zijn ontstaan

en zich daarna hebben gehandhaafd.
Tabel 8 bevestigd dit beeld; namelijk dat de percentuele distributie van codes ten aanzien van subdoelen, significant verschillen van de gemiddelde distributie van 2000-2006. De kans van het optreden van de distributie wanneer het gemiddelde van 2000-2006 verwacht wordt, is bij alle jaren vanaf 2007 kleiner dan 10%, terwijl deze kans bij alle jaren voor 2007 (behalve in 2000) hoger ligt dan 10%. Er kan dus gesteld worden dat de verdeling van de codes na 2007 significant verschillen van de verdeling voor 2007.

Variabele: Verandering/behoud

Tabel 9 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Verandering/Behoud"

	2000-2006		2007		2007-2013	
5.1 Verandering	51	37%	15	38%	75	37%
5.2 Behoud	87	63%	25	63%	128	63%
TOTALS:	138	100%	40	100%	203	100%

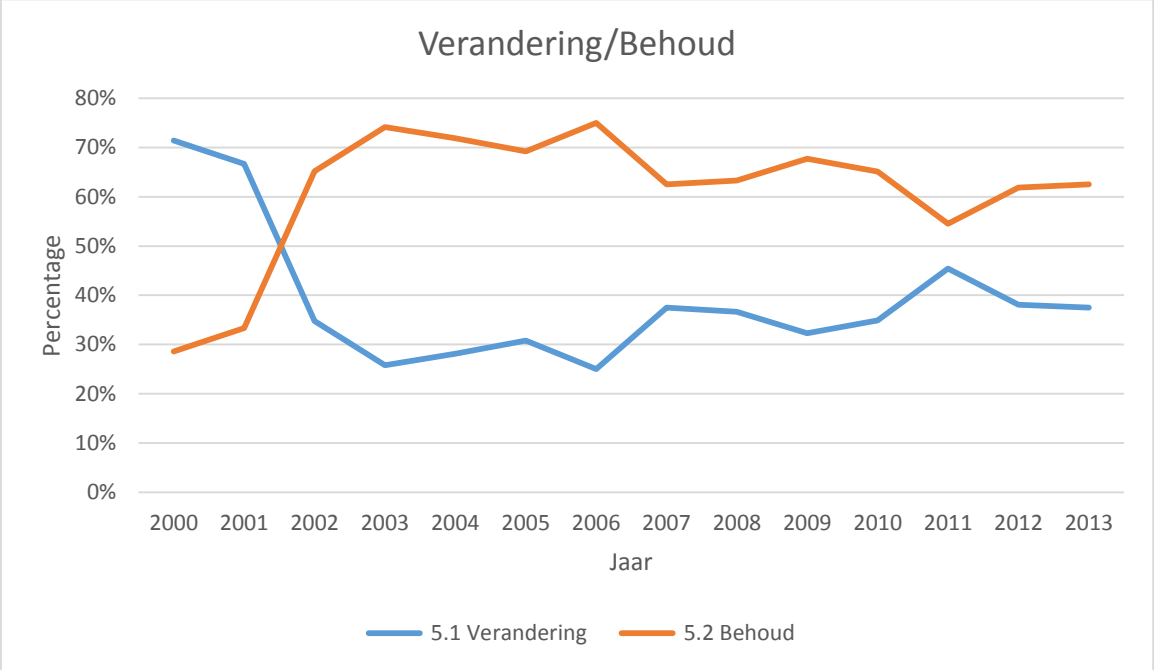

Figuur 12 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Verandering/behoud'

Bij de variabele ‘verandering/behoud’ is iets bijzonders aan de hand. Uit tabel 9 blijkt weinig bijzonders. De gemiddelde distributie van 2000-2006 is vrijwel gelijk aan de gemiddelde distributie van 2007-2013. Wanneer echter naar figuur 12 wordt gekeken, valt op dat er wel degelijk verschillen zijn door de tijd heen. In 2007 zijn de lijnen in de figuur dichter bij elkaar gekomen en gebleven. ‘Verandering’ komt als code vaker voor, terwijl ‘behoud’ beduidend minder gebruikt wordt. Waarom blijkt dit dan niet uit de tabel (en ook niet uit een chi-kwadraat test voor alle jaren)? Dit heeft te maken met de extreme situatie voor 2002. In 2002 heeft de focus zich namelijk totaal omgedraaid. Waar eerst de voorname focus lag op verandering, veranderde dat in 2002 naar behoud. Sindsdien bleef die trend ongeveer gelijk tot 2007. Het gemiddelde 2000-2006 wordt echter sterk beïnvloed door de extreme waarden uit 2000 en 2001. Deze waarden trekken het gemiddelde 2000-2006 van

Tabel 10 Waarschijnlijkheid van optreden distributie "Verandering/behoud" ,wanneer het gemiddelde van 2002-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden

Jaar	P-waarde
2002	0.6468
2003	0.6892
2004	1
2005	1
2006	1
2007	0.3009
2008	0.4237
2009	0.6892
2010	0.3078
2011	0.0554
2012	0.3349
2013	0.5902

'verandering' omhoog en 'behoud' naar beneden. Doordat met dit totale gemiddelde wordt gerekend, valt er in de tabellen en de tot nog toe gebruikte chi-kwadraat test niet op dat 2007 af lijkt te wijken (minder 'behoud' en meer 'verandering'). Om deze verandering in 2007 toch goed in beeld te brengen is voor de chi-kwadraat test het gemiddelde van 2002-2006 genomen als vergelijkingsdistributie. Dit geeft de p-waardes uit tabel 10.

Uit deze tabel valt al enig verschil op te maken. De kansen dat de distributies optreden (wanneer een gemiddelde verdeling van 2002-2006 wordt verwacht) zijn beduidend lager vanaf 2007. Zij zijn echter niet laag genoeg om te stellen dat de verandering significant is. Maar dat de kansen structureel lager liggen vanaf 2007 geeft wel enigszins aan dat er getwijfeld kan worden.

Variabele: Doelgroep

Tabel 11 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Doelgroep"

	2000-2006		2007		2007-2013	
6.1 Inwoners overijssel	75	31%	11	22%	34	14%
6.2 Kansarme groepen	4	2%	1	2%	5	2%
6.3 Plattelandsbevolking	119	50%	27	53%	157	65%
6.4 Stadsbevolking	3	1%	1	2%	5	2%
6.5 (Culturele) instelling	3	1%	0	0%	0	0%
6.6 Jeugd	32	13%	6	12%	23	10%
6.7 (Culturele) minderheden	0	0%	0	0%	0	0%
6.8 Ouderen	4	2%	3	6%	9	4%
6.9 Jonge gezinnen	0	0%	2	4%	8	3%
TOTALS:	240	100%	51	100%	241	100%

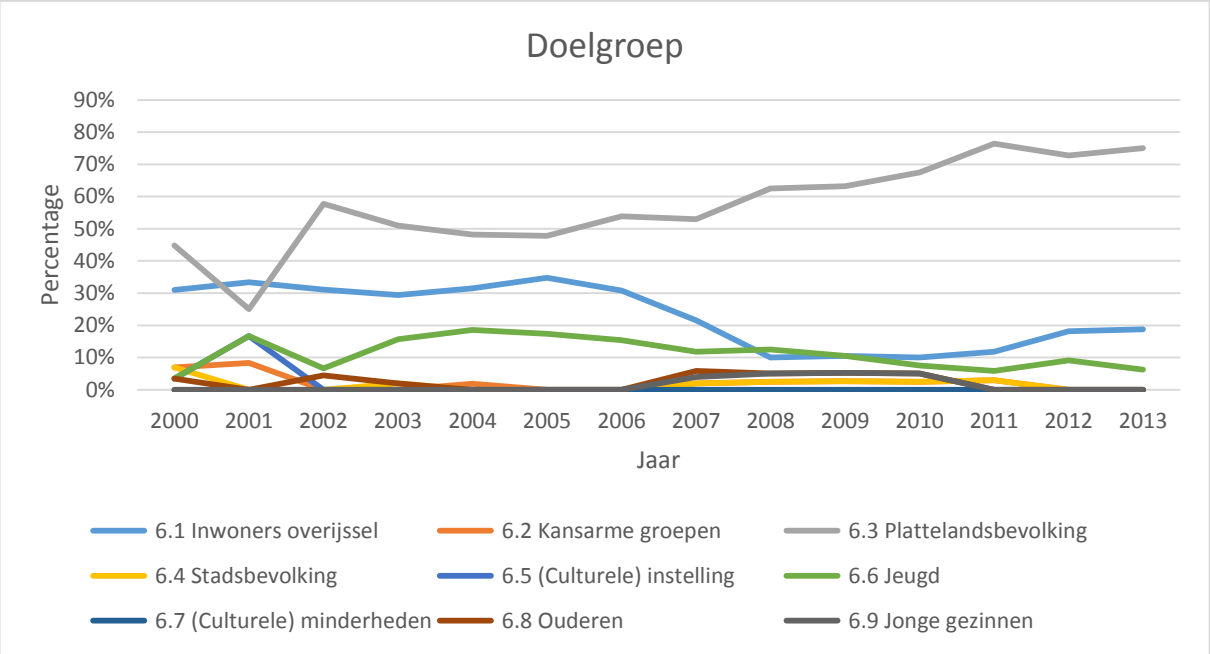

Figuur 13 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Doelgroep'

Tabel 12
Waarschijnlijkheid van optreden distributie ***gehele variabele*** *"Doelgroep", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden*

Jaar	P-waarde
2000	0.9696
2001	0.9927
2002	0.6215
2003	0.9724
2004	0.8272
2005	0.9999
2006	0.9999
2007	0.5507
2008	0.3034
2009	0.4483
2010	0.1760
2011	0.1503
2012	0.8669
2013	0.9141

Bij de variabele doelgroep vallen in tabel 11 twee waarden op. Sinds 2007 lijkt er een sterke daling te zijn van de code 'inwoners Overijssel' en een sterke stijging van de code 'plattelandsbevolking'. De lijngrafiek in figuur 13 bevestigd dit beeld en laat tevens zien dat de verandering geen bestaande trend was. Wanneer echter naar de chi-kwadraat toets wordt gekeken in tabel 12, blijkt dat de jaren vanaf 2007 niet significant verschillen met het gemiddelde 2000-2006. Hoogstens zijn de waarden in 2010 en 2011 een beetje laag, maar niet laag genoeg om te spreken van een significant verschil. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de andere (ongeveer gelijk gebleven) codes. De kans van het optreden van de distributie is wellicht niet klein genoeg om van een significante totale verandering te spreken, maar zijn in tabel 12 wel beduidend lager vanaf 2007.

Het effect van de verandering naar meer 'plattelandsbevolking' en minder 'inwoners Overijssel' wordt waarschijnlijk teniet gedaan door de andere gelijk gebleven codes. Wanneer alleen naar de distributie van de twee genoemde codes wordt gekeken, wordt tabel 13 verkregen. Daaruit valt op te maken dat er in 2007 wel degelijk een significant verschil zijn intrede heeft gedaan ten aanzien van de codes 'inwoners Overijssel' en 'plattelandsbevolking'.

Tabel 13 Waarschijnlijkheid van optreden distributie ***geselecteerde waarden*** *"inwoners Overijssel" en "plattelandsbevolking", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden*

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
P-waarde	>0.1	>0.1	>0.1	>0.1	>0.1	>0.1	>0.1	>0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	>0.1

Variabele: Beleidsinstrument

Tabel 14 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Beleidsinstrument"

	2000-2006		2007		2007-2013	
7.1 Exploreren	53	9%	6	5%	76	12%
7.2 Verdelen	234	40%	51	42%	239	37%
7.3 Herverdelen	6	1%	0	0%	2	0%
7.4 Reguleren	134	23%	21	17%	62	10%
7.5 Faciliteren	85	14%	29	24%	188	29%
7.6 Stimuleren	53	9%	12	10%	65	10%
7.7 Constitueren	20	3%	2	2%	3	0%
7.8 Preken	6	1%	1	1%	16	2%
TOTALS:	591	100%	122	100%	651	100%

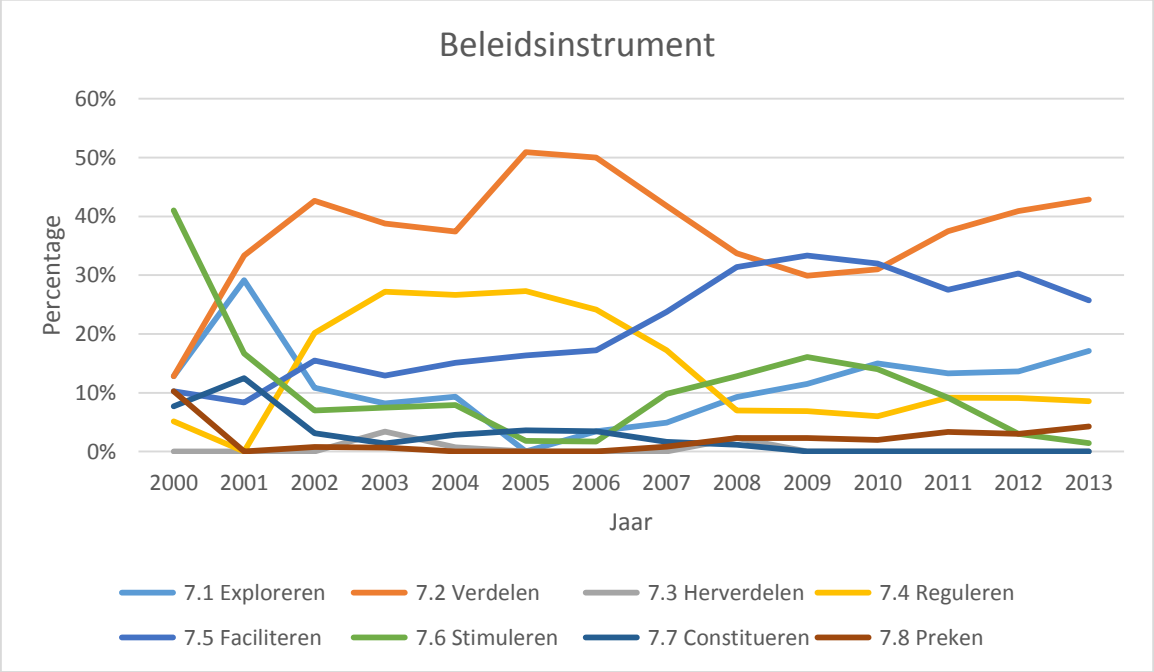

Figuur 14 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Beleidsinstrument'

Bij het bestuderen van de ontwikkelingen ten aanzien van de variabele beleidsinstrument in tabel14, springen twee codes eruit: ‘reguleren’, welke flink gedaald is en ‘faciliteren’, welke flink gestegen is. De lijngrafiek voor deze variabele in figuur 14 bevestigd dat voor deze twee codes de verandering in 2007 is opgetreden. De grafiek geeft echter ook weer dat de andere codes in 2007 veranderden. Voor deze andere codes is dat echter minder opvallend, aangezien deze door de tijd heen vaker veranderd zijn. Reguleren en faciliteren lijken de enige codes die voor 2007 een ‘rustige’ ontwikkeling kennen en na 2007 een andere ‘rustige’ ontwikkeling. Wanneer we kijken naar de p-waardes voor de complete distributie van beleidsinstrument-codes in tabel 15, zien we eigenlijk een chaos. Zelfs voor 2007 lijken de distributies niet aan het gemiddelde van 2000-2006 te voldoen. Aan de hand van deze chi-kwadraat test kunnen dan ook geen uitspraken worden gedaan. Wanneer we echter de codes reguleren en faciliteren apart nemen en hun distributie met hun gemiddelde 2000-2006 vergelijken, komen er veel duidelijkere cijfers uit. In tabel 16 staan grof de kansen dat een distributie voor deze twee waarden optreedt voor de verschillende jaren. Hierin valt te zien dat voor deze twee codes vanaf 2007 wel degelijk een significante verandering is opgetreden en behouden.

Jaar	P-waarde
2000	<0,0001
2001	0,001
2002	0,9063
2003	0,0058
2004	0,9373
2005	0,0795
2006	0,2426
2007	0,0716
2008	<0,0001
2009	<0,0001
2010	<0,0001
2011	<0,0001
2012	0,0003
2013	<0,0001

*Tabel 16 Waarschijnlijkheid van optreden distributie **gehele variabele** "Beleidsinstrument" , wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden*

Jaar	P-waarde
2000	<0.1
2001	>0.1
2002	>0.1
2003	>0.1
2004	>0.1
2005	>0.1
2006	>0.1
2007	<0.1
2008	<0.1
2009	<0.1
2010	<0.1
2011	<0.1
2012	<0.1
2013	<0.1

*Tabel 15 Waarschijnlijkheid van optreden distributie **geselecteerde waarden** "Reguleren" en "Faciliteren", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden*

Variabele: Overheidsrol

Tabel 17 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Overheidsrol"

	2000-2006		2007		2007-2013	
10.1 Faciliterend	92	43%	29	56%	188	56%
10.2 Samenwerkend	37	17%	8	15%	89	26%
10.3 Delegerend	9	4%	5	10%	29	9%
10.4 Participerend	40	19%	7	13%	28	8%
10.5 Consulterend	26	12%	2	4%	2	1%
10.6 Open autoritair	8	4%	1	2%	2	1%
10.7 Gesloten autoritair	1	0%	0	0%	0	0%
TOTALS:	213	100%	52	100%	338	100%

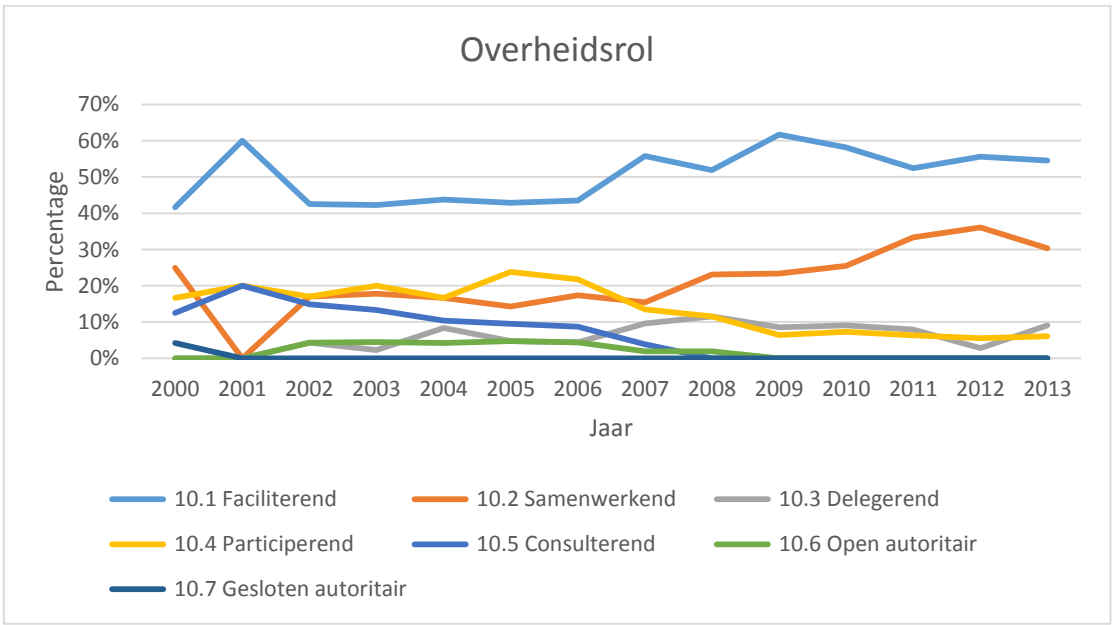

Figuur 15 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Overheidsrol'

Tabel 18 Waarschijnlijkheid van optreden distributie "Overheidsrol", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden

Jaar	P-waarde
2000	0,7834
2001	0,9595
2002	0,9996
2003	0,9912
2004	0,8922
2005	0,9912
2006	0,9967
2007	0,0912
2008	0,0057
2009	0,0039
2010	0,0016
2011	0,0001
2012	0,0057
2013	0,0168

Wanneer naar de percentages van de codes ten aanzien van de overheidsrol wordt gekeken in tabel 17, valt op dat vrijwel op alle codes een redelijk verschil is tussen de periode voor en na 2007. Alleen 'open autoritair' en 'gesloten autoritair' zijn ongeveer gelijk gebleven, daar zij in beide periodes bijna niet voor komen. In figuur 15 lijkt inderdaad bij bijna alle codes in 2007 een trendbreuk op te treden. Meer faciliterend, samenwerkend en in enige mate delegerend en minder participerend en consulterend.
Dit beeld wordt bevestigd door de chi-kwadraat test. Uit tabel 18 valt op te maken dat de kans dat de distributies van 2007 tot en met 2013 optreden, gegeven de trend van 2000-2006, is in alle jaren kleiner dan 10%. Hiermee kan vrij zeker gesteld worden dat er een structurele verandering heeft plaatsgevonden in 2007 binnen de variabele 'overheidsrol'.

Variabele: Budget

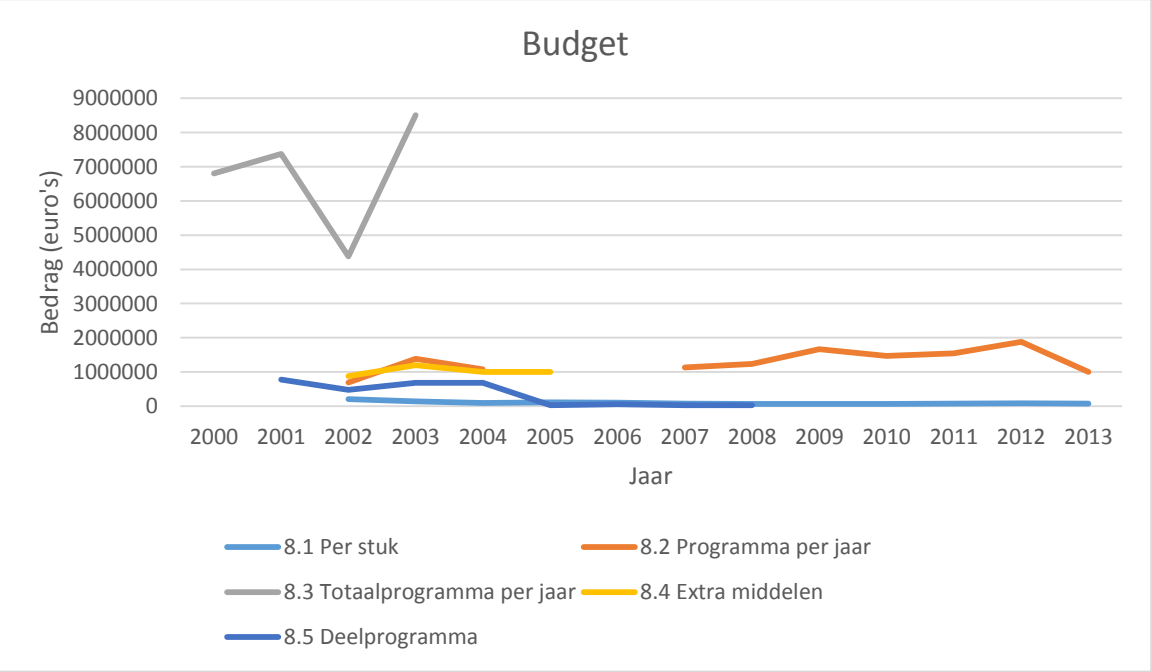

Figuur 16 Lijngrafiek ten aanzien van gemiddelde budgetten

Hetgeen direct opvalt aan de variabele budget is dat een tabel met percentages ontbreekt. Dit komt omdat de variabele budget beter omgerekend kan worden naar gemiddeldes. Deze gemiddeldes over verschillende jaren zijn voor de verschillende codes dan ook weergegeven in figuur 16, in plaats van percentages. Aan de figuur valt op dat het verloop van de gemiddelde codes voor budgetten een rommeltje is. Er ontbreken helaas veel gegevens. Niet in elk jaar werd het Kulturhusbudget in een totaalprogramma besproken en niet elk jaar werden er extra middelen toegevoegd. De lijnen die nog het beste doorlopen zijn die van de codes 'programma per jaar' en 'per stuk'. Gelukkig zijn dit tevens de belangrijkste codes. Aan het jaarlijkse Kulturhusbudget kunnen immers beter conclusies worden verbonden dan aan 'deelprogramma's' of meer omvattende 'totaalprogramma's'. Om deze reden zijn de codes 'per stuk' en 'programma per jaar' in aparte grafieken gezet (het budget per Kulturhus is immers veel lager dan het totaalbudget, waardoor weergave in één grafiek de variatie over de jaren heen slecht kan laten zien).

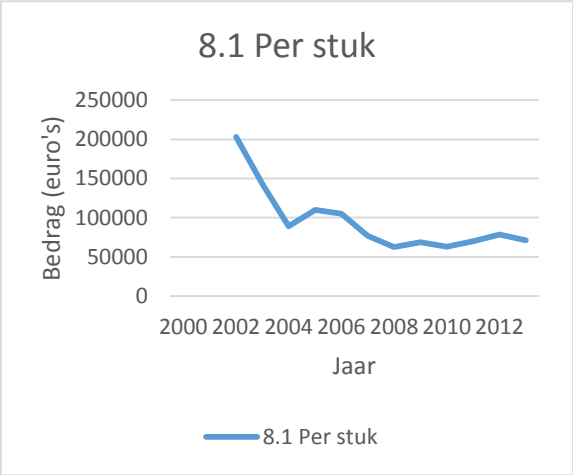

Figuur 17 Lijngrafiek code 'per stuk'

Figuur 18 Lijngrafiek code 'programma per jaar'

Ten aanzien van het 'programma per jaar' zijn er voor 2007 nauwelijks jaren waarin deze code is toegekend. Dit heeft te maken met het feit dat voor 2007 het budget voor Kulturhusen vaak niet apart genoemd stond. Dit viel vaak onder een meeromvattend 'totaalprogramma', waar ook ander beleid uit gefinancierd werd.
De enige structurele verandering die bij het budget 'per stuk' te zien is, ligt rond 2004-2004. Dit komt niet omdat er per Kulturhus ineens minder budget beschikbaar was, maar eerder omdat het budget per hus in die tijd werd 'opgeknipt'. Er kon nu per Kulturhus apart een subsidie worden aangevraagd voor programmering, bouw of onderzoek. Hierdoor waren de genoemde bedragen 'per stuk' lager.
Er is voor de volledigheid nog een two-sample t-test verricht, om gemiddelden te vergelijken. Hierbij is bij 'per stuk' het gemiddelde 2000-2006 vergeleken met het gemiddelde 2007-2008. Ditzelfde werd gedaan voor 'programma per jaar'. Er kwamen respectievelijk de waarden p=0.0331 en p=0.0316 uit. In beide gevallen significante verschillen dus. De verdeling van deze codes is echter te grillig, te onvolledig en niet duidelijk genoeg rond 2007 om hier enige conclusie aan te verbinden.

Variabele: Termijn

Tabel 19 Aantallen en percentages van codes ten aanzien van de variabele "Termijn"

	2000-2006		2007		2007-2013	
9.1 <1 jaar	30	23%	8	42%	18	21%
9.2 2 jaar	46	36%	2	11%	16	19%
9.3 3 jaar	21	16%	0	0%	15	18%
9.4 4 jaar	18	14%	0	0%	14	16%
9.5 5 Jaar	8	6%	4	21%	9	11%
9.6 >5 jaar	6	5%	5	26%	13	15%
TOTALS:	129	100%	19	100%	85	100%

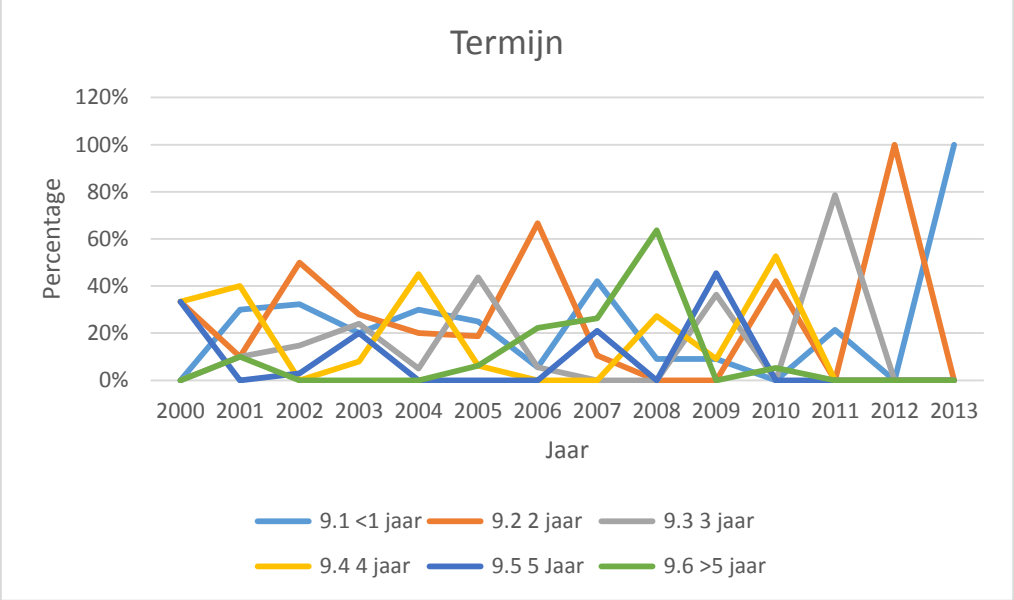

Figuur 19 Lijngrafiek van het verloop van de verdeling van codes ten aanzien van 'Termijn'

Tabel 20 Waarschijnlijkheid van optreden distributie "Termijn", wanneer het gemiddelde van 2000-2006 als uitgangspunt wordt genomen voor de verwachte waarden

Jaar	P-waarde
2000	0,7
2001	0,0211
2002	0,0538
2003	0,1899
2004	0,0049
2005	0,139
2006	0,0004
2007	<0,0001
2008	0,3062
2009	0,0002
2010	0,0002
2011	<0,0001
2012	0,0514
2013	0,0013

Ten slotte is de variabele 'termijn' aan de beurt voor analyse. In tabel 19 kan gelezen worden dat de periodes 2000-2006 en 2007-2013 aanzienlijke verschillen vertonen in percentuele codering van 2-jarig en "langer-dan-5-jarig" beleid. Zo zou na 2007 de code '2 jaar' veel minder voorkomen en de code '>5 jaar' veel meer. Wanneer echter figuur 19 bekeken wordt, wordt duidelijk dat er totaal geen duidelijke trends in de codificatieverdelingen zitten. Het mindere voorkomen van '2 jaar' is niet structureel (zie 2010 en 2012) en de toename in '>5 jaar' komt eigenlijk alleen voort uit een extreme hoeveelheid in 2008.
Wanneer voor de volledigheid gekeken wordt naar de uitkomst van een chi-kwadraat test voor de verdelingen in de verschillende jaren, blijken zelfs de jaren voor 2007 significante verschillen te vertonen met het gemiddelde 2000-2006. Er is zelfs bijna geen enkel jaar dat aan dit gemiddelde voldoet. Dit bevestigt het beeld van een zeer wisselend gebruik van codes ten aanzien van de 'termijn' door de jaren heen.

6. Conclusie

Wat valt er nu uit de waarnemingen van hoofdstuk 5 op te maken? Wat kan er als antwoord worden gegeven op de eerder gestelde onderzoeksvraag
"Welke veranderingen hebben de beleidsdoelen van het Kulturhusbeleid van de provincie Overijssel inhoudelijk ondergaan rond de herformulering in 2007?"?

Voor het overzicht worden de significante veranderingen in tabel 21 weergegeven.

Tabel 21 Significante verschillen vanaf 2007

Variabele/indicator	Significant gestegen code	Significant gedaalde code
Subdoel	Maatschappelijke dienstverlening onderbrengen	Educatieve voorzieningen onderbrengen
	Doorontwikkeling concept	Culturele voorzieningen onderbrengen
	Voorkennis Kulturhusen vergroten	
Doelgroep	Plattelandsbevolking	Inwoners Overijssel
Beleidsinstrument	Faciliteren	Reguleren
Overheidsrol	Faciliterend	Participerend
	Samenwerkend	Consulterend
	Delegerend	

Uit de 'stijgers' en 'dalers' van de variabele subdoel, kan ten eerste duidelijk opgemaakt worden dat de subdoelen zijn verschoven richting het opbouwen van kennis over wat het Kulturhusconcept inhoudt. Deze kennis kan vervolgens ook gebruikt worden bij bestaande en nieuwe Kulturhusen om hun kans op succes te vergroten. De daling van 'educatieve voorzieningen onderbrengen' en 'culturele voorzieningen onderbrengen' is waarschijnlijk te wijten aan de stijging van 'maatschappelijke dienstverlening onderbrengen'. Dit lijkt op een herdefiniëring, waarbij educatie en cultuur onder maatschappelijke diensten worden verstaan sinds 2007. De 'echte' subdoelverschuiving is richting het willen ontwikkelen van een succesformule.

Bij de variabele doelgroep ligt er sinds 2007 structureel een grotere nadruk op het platteland, ten koste van de algemene doelgroep 'inwoners van Overijssel'. Verder lijkt de variatie aan doelgroepen duidelijk afgenomen. Sinds 2007 heeft de provincie Overijssel dus een duidelijke keuze gemaakt om Kulturhusbeleid op het platteland te richten.

Het beleidsinstrument waar de doelen op aansturen is verschoven van reguleren naar faciliteren. Dit geeft dan ook een algemene trend aan waarbij de provincie de verantwoordelijkheid meer bij de Kulturhusen zelf legt. Waar zij eerst via regels voorschreef hoe subsidies besteed dienden te worden, reikt de provincie sinds 2007 in grotere mate middelen aan (bijv. kennis) waar Kulturhusen naar eigen inzicht gebruik van kunnen maken.

Ten slotte is de overheidsrol vanaf 2007 significant veranderd. De rol die de provincie zichzelf toedicht in haar doelstellingen is minder participerend en consulterend. Dit zijn rollen waarbij burgers en partijen weliswaar inspraak of een adviserende functie hebben, maar ook waarbij de provincie zélf uiteindelijk het beleid bepaald. Haar rol ligt sinds 2007 meer bij faciliteren, samenwerken en delegeren: rollen waarbij de overheid een minder grote 'vinger in de pap' heeft en het beleid eerder wordt vastgesteld in samenwerking, of door andere partijen.

Dan is het tot slot nog interessant om te weten of aan de ‘verwachting’ is voldaan die in hoofdstuk 3 werd geformuleerd. De veronderstelde verandering werd omschreven als “een duidelijke verschuiving (…) van de focus op het gebouw (alleen geld voor ‘stenen’), naar de focus op samenwerking (het Kulturhusconcept)” (Stichting Stimuland, 2011h, p.5). Hierbij werd beredeneerd dat wanneer dit klopte er een verandering op de indicatoren ‘subdoel’, ‘overheidsrol’, ‘beleidsinstrument’ en ‘budget’ zou optreden.
Het opvallende is dat het voor een deel klopt. De focus is inderdaad richting het ‘Kulturhusconcept’ en de ontwikkeling daarvan verschoven. De focus op ‘stenen’ was echter niet significant minder. Het oprichten van Kulturhusen was in de doelstellingen van Overijssel na 2007 nog net zo belangrijk als ervoor. Wellicht zorgt de vergrote focus op het Kulturhusconcept ervoor dat de (nog steeds) grote focus op het bouwen van Kulturhusen minder opvalt. De voorspellingen ten aanzien van de veranderde overheidsrol en beoogde beleidsinstrumenten in de doelen kloppen ook. De rollen en instrumenten zijn inderdaad van wat ‘hardere’ naar wat ‘zachtere’ vormen verschoven. Het enige element van deze verwachting dat dit onderzoek niet kan bevestigen is een verandering van het budget. Sowieso was dit onderzoek niet gericht op het uitvinden van ‘waar’ (stenen of samenwerking) het budget aan besteed werd. Echter, zelfs over een verhoging of verlaging van het budget kan weinig gezegd worden, aangezien de beleidsdocumenten daar te weinig of te onduidelijke informatie over prijsgaf.

Wat leert dit onderzoek ons nu? In de inleiding werd uiteengezet dat dit onderzoek bij zou moeten dragen aan de theorie over beleid. In zeker opzicht heeft dit onderzoek haar werk gedaan. Informatie ten aanzien van beleidsdoelen is beknopt gebundeld en geeft daarmee een grotere overzichtelijkheid van informatie over beleid. Naast gebundelde informatie ten aanzien van het onderdelen beleidsvoering, beleidsevaluatie, etc. is nu dus ook informatie ten aanzien van de doelen gebundeld. Tevens geeft het onderzoek een voorbeeld van hoe men het concept “beleidsdoel” zou kunnen operationaliseren. Er is echter geen nieuwe informatie toegevoegd aan bestaande theorieën. Dit onderzoek geeft eerder verspreide informatie gebundeld en in perspectief weer.
Aangezien dit een ‘voorbeeld’ is van de operationalisatie van “beleidsdoel”, is de meest natuurlijke suggestie voor vervolgonderzoek om de doelen van het Kulturhusbeleid te onderzoeken aan de hand van andere operationalisaties, om te bekijken of resultaten overeenkomen met het bovenstaande. Ook kan in vervolgonderzoek de huidige operationalisatie verbeterd worden, door meerdere codificatierondes te gebruiken, aanvullen met andere methodes (zoals het tellen van steekwoorden) of andere eenheden (zoals interne documentatie) te gebruiken.
Naast het verbeteren van de operationalisatie kan ook het onderzoek als geheel uitgebreid worden. De beleidsdoelverandering zal ongetwijfeld ‘verklaard’ kunnen worden in een groter onderzoek; een onderdeel dat hier is weggelaten. Daarnaast zou getracht kunnen worden om tóch personen te vinden die geschikt zijn voor interviews, ter aanvulling van de informatie uit de documenten.
Tot slot is het natuurlijk zeer interessant om de hier gebruikte operationalisatie op de doelen van ander beleid toe te passen.

7. Verantwoording/Discussie

Een groot deel van de verantwoording in dit onderzoek is al in de uitleg van het ontwerp in hoofdstuk 4 besproken. In dat hoofdstuk is zelfs een volledige paragraaf (§4.5) aan de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek gewijd. Dit zal hier uiteraard niet herhaald gaan worden. In de betreffende bespreking van de validiteit en betrouwbaarheid in §4.5 werd echter een tweetal validiteiten vooruit geschoven, aangezien zij pas ná het onderzoek beoordeeld zouden kunnen worden.
Dit betreft allereerst de 'construct validity'. In hoeverre gedroeg het meetinstrument (het codificatieschema) zich zoals verwacht? Het meetinstrument an sich heeft zich in mijn ogen 'keurig' gedragen. Het feit dat het aantal codes uiteindelijk enigszins groot werd voor de chi-kwadraat test had eerder te maken met de grootte van het gebruikte 'sample' (de hoeveelheid beleidstekst) dan met een fout in het meetinstrument. Het codificatieschema heeft uiteindelijk gemeten wat hier onderzocht werd; namelijk de verandering van beleidsdoelstellingen op de indicatoren die uit de theorie naar voren kwamen. De construct validity van het onderzoek lijkt dus voldoende
Ten tweede bleef er de face-validity over. Dit betreft de mate waarin de resultaten van de meting overeenkomen met hetgeen dat intuïtief het resultaat zou moeten zijn. Dit onderzoek begon met de stelling dat de provincie een inhoudelijke doelverandering vermoedde na de herformulering in 2007, ondanks dat het theoretisch gezien niet nodig zou zijn. Er werd zelfs aan de hand van uitspraken van Stichting Stimuland een 'verwachting' geformuleerd. Tijdens de meting (het codificeren van alle beleidsteksten) bleek meer en meer dat er inderdaad een grotere verandering gaande was in 2007 dan in eerdere jaren. De analyse van de data bevestigde dit uiteindelijk, waarbij zelfs een groot deel van de 'verwachting' bleek te kloppen. Dit alles toont aan dat de face-validity van de onderzoeksresultaten redelijk groot is.

Uiteraard is dit onderzoek verre van feilloos. Het betreft immers een bachelorscriptie: praktisch gezien het eerste echte onderzoek van een student. Het onderzoek kon dan ook niet te groot gemaakt worden, met het oog op de tijdskosten. Zo had er een tweede codificatieronde plaats kunnen vinden, welke met de eerste ronde vergeleken had kunnen worden. Op deze wijze zou een sterkere controle op het codificatieschema uitgevoerd zijn. Dit is uiteindelijk niet gebeurd. Daarnaast kan er kritiek geleverd worden op de coderingen. Wellicht interpreteren andere onderzoekers een bepaald zinsdeel anders dan hier het geval was. Dit risico is echter altijd aanwezig bij een content-analysis. De criteria voor de codificering (zie tabel 2 onder hoofdstuk 4) zijn zo duidelijk en objectief mogelijk geformuleerd, om dit risico zo veel mogelijk te beperken. Ten slotte valt er uiteraard altijd een en ander op de conceptualisatie aan te merken. Wellicht vinden andere onderzoekers wel veel meer of minder indicatoren in de literatuur; wellicht zelfs compleet andere.
Los van de specifieke conceptualisatie en operationalisatie, was dit nu een handige methode om beleidsdoelverandering te onderzoeken? Hierop volgt het 'vervelende' antwoord "ja en nee". Nee, want het is een zeer tijdrovende manier van werken om eigenhandig een conceptualisatie en operationalisatie vanaf de grond op te bouwen, 250 pagina's tekst te coderen en meer dan 100 chi-kwadraat testen uit te voeren. En ja, want zoals in deze scriptie beredeneerd was dit naar mijn inzicht dé optie waarbij de meest valide resultaten verkregen zouden worden. Wellicht bestaat er een handigere methode, maar is deze door mijzelf over het hoofd gezien.
Echter, zelfs beroepsonderzoekers (lees: professoren aan de Universiteit) hebben mij verteld dat zelfs zij, soms na 30 jaar, nog steeds niet tevreden zijn met conceptualisaties, operationalisaties en methodiek in hun onderzoeken. Hier zou men dan ook decennia aan kunnen blijven sleutelen.

Literatuur

Let op! De gebruikte beleidsteksten voor de analyse staan vermeld in de bijlagen. Onder dit kopje worden alleen de bronnen vermeld die gebruikt zijn in de 'effectieve' scriptietekst.

Anderson, C.W., (1979). The place of priciples in policy analysis. American Political Science Review, 73, 711-723.

Babbie, E.R. (2010). The practice of social research (12th ed.). Belmont: Wadsworth.

Bekkers, V.J.J.M. (2007). Beleid in beweging: Achtergronden, benaderingen, fasen en aspecten van beleid in de publieke sector. Den Haag: Uitgeverij LEMMA.

Bock, D.E., de Veaux, R.D., Velleman, P.F. (2008). *Stats: Data and Models* (2nd ed.). Boston: Addison Wesley (Pearson Education).

Bouckaert, G., & Guy Peters, B. (2002). Performance measurement and management: The achilles' heel in administrative modernization. Public Performance & Management Review, 55 (4), 359-362.

Bressers, J.Th.A. (1998). Het formuleren van beleidsdoeleinden. In A. Hoogerwerf (Eds.), Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek (pp.91 -107). Alphen aan den Rijn: Samsom.

De Bruijn, J.A., Kickert, W.J.M., Koppenjan, J.F.M. (1993). Inleiding beleidsnetwerken en overheidssturing. In J.F.M. Koppenjan, J.A. de Bruijn en W.J.M. Kickert (Eds.), Netwerkmanagement in het openbaar bestuur (pp. 11-29). Den Haag: Vuga.

de Bruijn, H. (2006). Prestatiemeting in de publieke sector: Tussen professie en verantwoording (2nd ed.). Den Haag: Lemma.

Bureau Severijn. (2009, March). Analyse van de prestatieovereenkomsten tussen gemeenten en woningcorporaties in 2008. Zoetermeer: Cel, R.M.

Colebatch, H.K. (2009). Policy (3rd ed.). Maidenhead: Open University Press.

Gerring, J. (2004). What is a case study and what is it good for? American Political Science Review, 98 (2), 341-354.

van Helden, J.G., & ter Bogt, H.J. (2001). The application of businesslike planning and control in local government: A field study of eight Dutch municipalities. Local Government Studies, 27 (1), 61-86.

Hemereijck, A. (2003). Vier kernvragen van beleid. B en M - Tijdschrift voor Beleid, Politiek en Maatschappij, 30 (1), 3-19.

Hoogerwerf, A. (1995). Politiek als evenwichtskunst: Dilemma's rond overheid en markt. Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoogerwerf, A. (1998a). Het ontwerpen van beleid als wetenschapstoepassing. In A. Hoogerwerf (Eds.), Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek (pp.13-34). Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoogerwerf, A. (1998b). Het ontwerpen van beleid als onderdeel van een politiek proces. In A. Hoogerwerf (Eds.), Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek (pp.35-51). Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoppe, R., Jeliazkova, M., van de Graaf, H., Grin, J. (2008). Beleidsnota's die (door)werken: Handleiding voor geslaagde beleidsvoorbereiding (3rd rev. ed.). Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Kamphorst, D.A. & Selnes, T.A. (2007). Investeringsbudget Landelijk Gebied : Betekenis voor het natuurbeleid. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2007 (rapport 62). Wageningen: Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu.

Korsten, A.F.A. (2011). New public management / Nieuw overheidsmanagement. Retrieved December 4th, 2013, from http://www.arnokorsten.nl/downloads.html

Maarse, J.A.M. (1986). Ontwerpen van beleid: Enkele thema's. Bestuurswetenschappen, 40 (6), 407 -416.

Oosterwijk, H.G.M. (2004). Werkdocument interactieve beleidsvorming. Paper presented at the course "Ontwerpen en evalueren van beleid" at the University of Twente (April 2011), Enschede, NL.

Pröpper, I., Steenbeek, D. (2001). De aanpak van interactief beleid: Elke situatie is anders. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Provincie Overijssel. (2006a). *Provinciaal Meerjarenprogramma. Uitvoeringsprogramma voor het Landelijk Gebied*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Sabatier, P.A. (1987). Policy-oriented learning and policy change. Knowledge, 8, 649-692.

Seawright, J., Gerring, J. (2008). Case selection techniques in case study research: A menu of qualitative and quantitative options. Political Research Quarterly, 61 (2), 294-308.

Stichting Stimuland. (2011h, April). VERBORGEN TALENTEN. EVALUATIE VAN HET KULTURHUSCONCEPT IN LEMELERVELD, BORNE EN NOTTER-ZUNA. Vilsteren, The Netherlands: Author.

de Vaus, D.A. (2001). Reasearch design in social research. London: SAGE Publications.

Zijlstra, S.E. (2009). Bestuurlijk organisatierecht. Deventer: Kluwer.

Bijlagen

Inhoudsopgave

Bijlage 1 Conceptualisatie “formulering” p. 47-52

Bijlage 2 Literatuurlijst Beleidsdocumentatie p. 53-62

Bijlage 3 Gegevens t.a.v. de variabelen p. 63-71

Bijlage 4 Berekeningen p. 72-83

Bijlage 5 Gecodificeerde Documenten p. 84-386

Bijlage 1
Conceptualisatie "formulering"

In deze bijlage wordt de conceptualisatie van de hoofddimensie 'formulering' voor de volledigheid van de onderzoekstheorie uitgewerkt. Wederom is dit een verduidelijking van de terminologieën (dikgedrukt) uit de conceptualisatiebomen in de figuren.

Formulering

De ‘formulering’ bestaat uit wat er letterlijk staat geformuleerd in de doelstelling. Deze hoofddimensie bestaat zelf uit kleinere dimensies. Immers, de formulering bestaat uit hoeveel of hoe duidelijk is geformuleerd en de bewoording die ervoor gekozen is. De twee dimensies die daardoor ontstaan zijn ‘**abstractie**’ (Colebatch, p. 50) en ‘**verwoordingswijze**’.

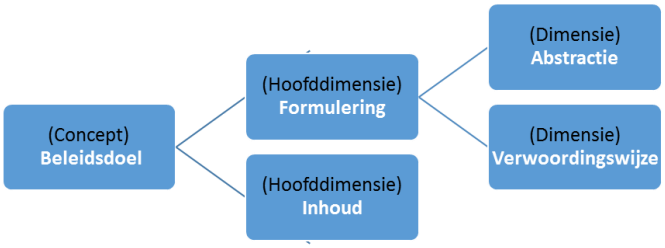

De literatuur omtrent beleid geeft een aantal indicatoren op het gebied van de abstractie van de doelformulering. Zo geeft Bressers (Bressers, 1998, p. 97) aan dat een beleidsdoel kan variëren naar doelen die op korte of op lange termijn gerealiseerd kunnen worden. Of deze termijn genoemd wordt draagt bij aan de concretisering van de formulering van het doel. Dit wordt in de doelboom weergegeven als de indicator ‘**termijn genoemd?**’. Binnen de dimensie formulering is het van belang óf er een termijn genoemd wordt. Wélke termijn er precies genoemd wordt, is van belang voor de dimensie ‘inhoud’ en zal ook daaronder behandeld worden. Ditzelfde geldt voor de indicator ‘**budget genoemd?**’. Bressers vermeld in dezelfde paragraaf “Worden de doeleinden geformuleerd als cijfermatige normen of kwalitatieve omschrijvingen?”. De formulering van een doel kan dus zowel kwalitatief als kwantitatief zijn, waaruit de indicator ‘**kwalitatief of kwantitatief**’ voortkomt. Deze indicatoren dragen bij aan de meetbaarheid van het beleidsdoel (en daarmee indirect tot de mogelijkheden tot doelevaluatie), waardoor zij zijn geschaard onder de deeldimensie ‘**meetbaarheid**’.

Naast deze indicatoren voor meetbaarheid zijn er ook andere indicatoren welke de mate van abstractie van de doelformulering aangeven. Zo kan er volgens Hoppe et al. bij de doelformulering rekening gehouden worden met leden van de doelgroep van het beleid (Hoppe, et al., 2008, pp. 45-46). O.a. beleid gericht op gedragsverandering zou een doelgroep in de samenleving hebben. Deze kan uiteraard in de doelformulering worden weergegeven, waardoor de indicator ‘**doelgroep genoemd?**’ ontstaat. Ook de uitvoerende partij en de eindverantwoordelijke (Hoogerwerf, 1998b, p. 46) kunnen al in de beleidsdoelstelling voorkomen, respectievelijk de indicatoren ‘**uitvoerder genoemd?**’ en ‘**verantwoordelijke genoemd?**’. Bij de drie bovenstaande indicatoren is het wederom voor de hoofddimensie ‘formulering’ van belang óf zij genoemd staan. Wélke doelgroep, uitvoerder of verantwoordelijke het betreft, is voor de hoofddimensie ‘inhoud’ van belang en wordt dan ook daaronder behandeld. Tevens kunnen er naast een hoofddoelstelling ook tussendoelstellingen zijn geformuleerd om het hoofddoel te bereiken. Hoppe et al. stellen: “Het proces van beleidsontwikkeling is in feite een proces van vertalen van meer abstracte, algemene doelstellingen naar concrete doelomschrijvingen. In het proces van verdere precisering van het beleid krijgt de doelboom meer vertakkingen” (2008, p. 85). Wanneer de tussendoelen voorafgaand aan de beleidsvorming tezamen met het hoofddoel zijn geformuleerd, dragen zij bij aan een concretisering van dat hoofddoel, waardoor ‘**tussendoelen**’ als een indicator kan worden gezien. In sommige gevallen wordt er in de doelstelling zelfs al gezinspeeld op eventuele beleidsinstrumenten. Een vastgelegde doelstelling zou gezien kunnen worden als een gegeven opdracht tot het formuleren van beleid. Zo’n opdracht kan volgens Hoogerwerf “… tussendoelen en instrumenten aanduiden” (1998a, p. 18). Wanneer er in de doelstelling al informatie wordt gegeven ten aanzien van toekomstige beleidsmiddelen, kan gesteld worden dat een doelstelling concreter (of minder abstract) is geformuleerd. Hiermee is ‘**beleidsinstrumenten genoemd?**’ een indicator voor abstractie.

De bovenstaande indicatoren ‘doelgroep genoemd?’, ‘uitvoerder genoemd?’, ‘verantwoordelijke genoemd?’, ‘tussendoelen’ en ‘beleidsinstrumenten genoemd?’ hebben in tegenstelling tot de

eerder genoemde indicatoren voor abstractie geen betrekking op de meetbaarheid van een doelstelling. Zij geven eerder aan in welke mate er informatie ten aanzien van beleidsuitvoering is gegeven. Deze indicatoren zijn dan ook verzameld onder de tweede deeldimensie van abstractie: '**informatie t.a.v. beleidsuitvoering**'.
Er is ten slotte een laatste deeldimensie gecreëerd voor de indicatoren van abstractie. Dit is de deeldimensie '**overige informatie**'. De indicatoren die hieronder vallen hebben noch betrekking op informatie t.a.v. meetbaarheid, noch op informatie t.a.v. beleidsuitvoering, maar dragen bij aanwezigheid wel bij aan een vermindering van de abstractie. Allereerst geldt dit voor de indicator '**aanleiding**'. Hoogerwerf stelt: "Een beleidsprobleem is een maatschappelijk of bestuurlijk probleem waarop een beleid zich richt …. Uit de opdracht kan de ontwerper globaal afleiden om welke problematisch geachte situatie het gaat" (1998a, p. 19). Een doelstelling zou dus informatie kunnen bevatten over de reden waarom er überhaupt een beleidsdoel is geformuleerd. Dit draagt niet per se bij aan meetbaarheid of informatie voor beleidsuitvoering, maar draagt wel bij aan een verminderde abstractie van het doel. Ten slotte zou het kunnen voorkomen dat er nog overige informatie wordt gegeven in de doelstelling, waarvoor de indicator '**overig**' is gecreëerd.

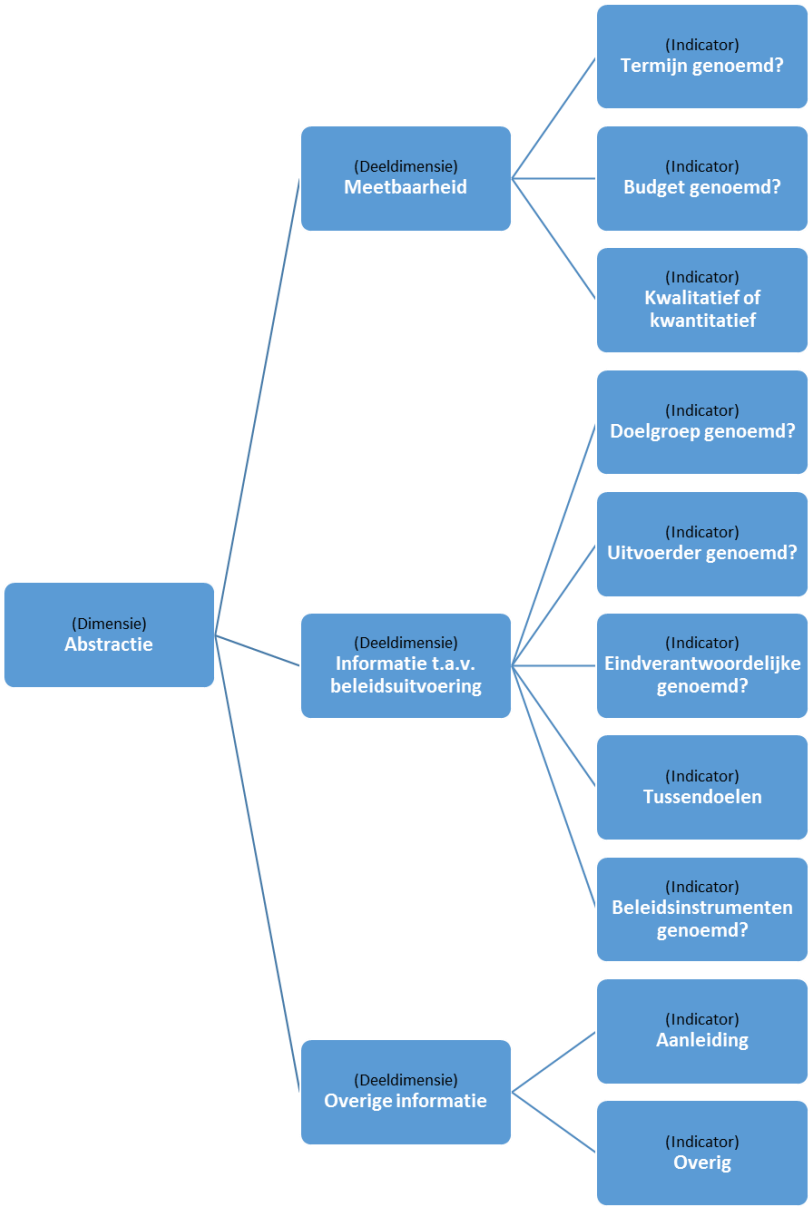

De tweede en laatste dimensie binnen de hoofddimensie formulering betreft de '**formuleringswijze**'. Ongeacht de gegeven informatie kan hetzelfde doel toch op verschillende wijzen omschreven worden. Zo kan eenzelfde doel '**positief of negatief**' geformuleerd zijn, respectievelijk 'we willen criminaliteit aanpakken' versus 'we willen criminaliteit tegengaan' of 'we willen het bos behouden' versus 'we willen dat het bos niet krimpt'. Met andere woorden: wat gaan we wél doen of wat gaan we níét doen. Daarnaast kan eenzelfde doelstelling ook '**relatief of absoluut**' omschreven zijn. Bressers (1998) geeft aan:

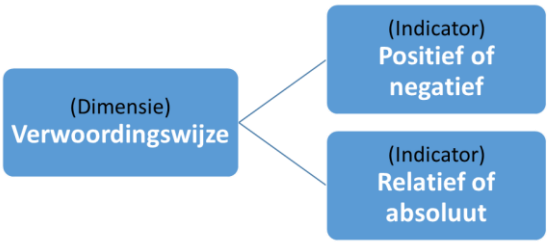

> Doeleinden kunnen geformuleerd worden als een niveau of ontwikkelingsrichting op zich. Het komt echter ook vaak voor dat deze in de formulering van het doel worden gekoppeld aan andere zaken …. het doel van een hardloper is weliswaar soms in absolute termen een richting (steeds harder) of een niveau (een record), maar vaker relatief ten opzichte van anderen (winnen). (p. 98)

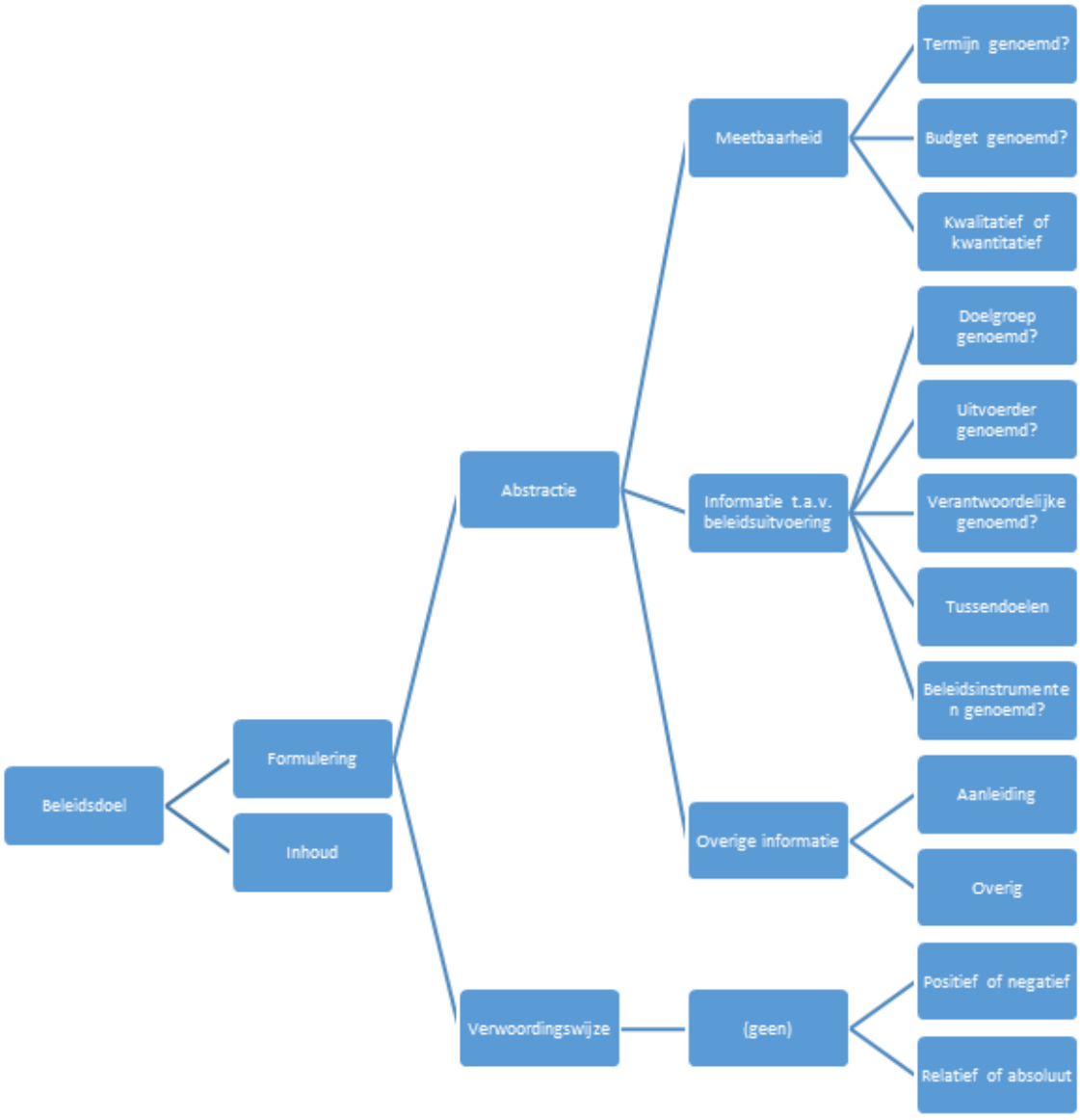

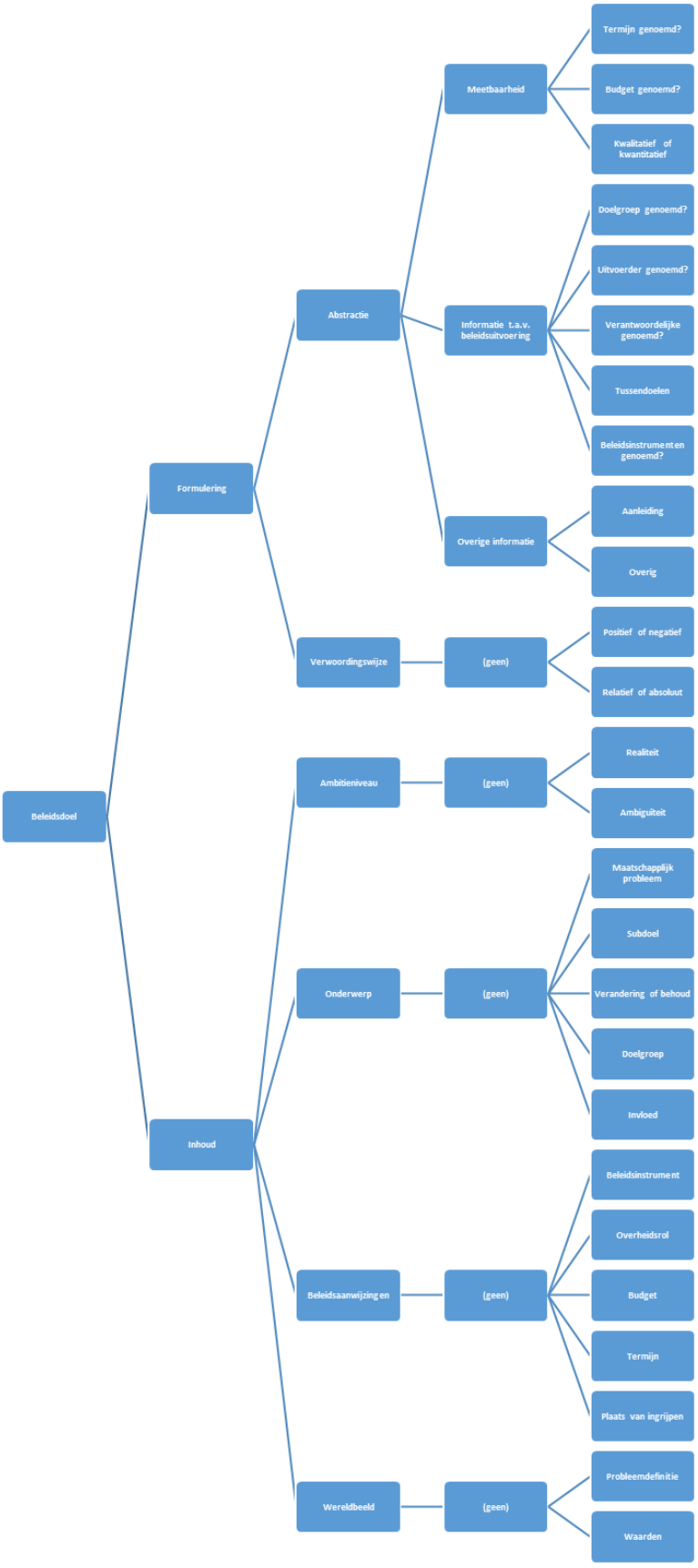
Beleidsdoel
Formulering
Abstractie
Meetbaarheid
Termijn genoemd?
Budget genoemd?
Kwalitatief of kwantitatief
Informatie t.a.v. beleidsuitvoering
Doelgroep genoemd?
Uitvoerder genoemd?
Verantwoordelijke genoemd?
Tussendoelen
Beleidsinstrumenten genoemd?
Overige informatie
Aanleiding
Overig
Verwoordingswijze
(geen)
Positief of negatief
Relatief of absoluut
Inhoud
Ambitieniveau
(geen)
Realiteit
Ambiguïteit
Onderwerp
(geen)
Maatschappijk probleem
Subdoel
Verandering of behoud
Doelgroep
Invloed
Beleidsaanwijzingen
(geen)
Beleidsinstrument
Overheidsrol
Budget
Termijn
Plaats van ingrijpen
Wereldbeeld
(geen)
Probleemdefinitie
Waarden

Literatuur

Bressers, J.Th.A. (1998). Het formuleren van beleidsdoeleinden. In A. Hoogerwerf (Eds.), *Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek* (pp.91 -107). Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoogerwerf, A. (1998a). Het ontwerpen van beleid als wetenschapstoepassing. In A. Hoogerwerf (Eds.), *Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek* (pp.13-34). Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoogerwerf, A. (1998b). Het ontwerpen van beleid als onderdeel van een politiek proces. In A. Hoogerwerf (Eds.), *Het ontwerpen van beleid : Een handleiding voor de praktijk en resultaten van onderzoek* (pp.35-51). Alphen aan den Rijn: Samsom.

Hoppe, R., Jeliazkova, M., van de Graaf, H., Grin, J. (2008). *Beleidsnota's die (door)werken: Handleiding voor geslaagde beleidsvoorbereiding* (3rd rev. ed.). Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Bijlage 2
Literatuurlijst Beleidsdocumentatie

In deze bijlage wordt een lijst gegeven van de geselecteerde beleidsdocumentatie voor de context-analysis. Hoe deze zijn geselecteerd staat in de scriptie beschreven onder §4.2.

Bronnen van beleidsinformatie

Abma, R., Jong de, D., & Busser, M. (2006). *Spreiding van sportaccommodaties in Overijssel Ruimtelijke vraagaanbod analyse voor 10 sporten* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2006/717). Den Haag, The Netherlands: Stichting Recreatie, Kennis- en Innovatiecentrum.

Adviescommissie Meedoen aan de samenleving. (2000a). *Verslag vergadering 25 september 2000 (SIS-kenmerk: CMAS/2000/74)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Adviescommissie Meedoen aan de samenleving. (2000b). *Verslag vergadering 9 oktober 2000 (SIS kenmerk: CMAS/2000/77)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving. (2002b). *Verslag vergadering commissie Meedoen aan de Samenleving 30 september 2002* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/88). Zwolle, The Netherlands: provincie Overijssel.

Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving. (2002c). *Verslag vergadering commissie Meedoen aan de Samenleving 18 november 2002* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/115). Zwolle, The Netherlands: provincie Overijssel.

Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving. (2003). RESULTATEN VAN HET BESTUURS-AKKOORD 1999-2003 'STERK EN LEEFBAAR OVERIJSSEL' (Appendix for SIS-kenmerk: CMAS/2003/23). Zwolle, The Netherlands: provincie Overijssel.

Adviesommissie Meedoen aan de Samenleving. (2002a). *Verslag vergadering commissie Meedoen aan de Samenleving 26 augustus 2002* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/67). Zwolle, The Netherlands: provincie Overijssel.

de Baas, H., Koppe, T., & IJssels, K. (2013). *Effecten van subsidies in beeld? Onderzoek naar het zicht op de doeltreffendheid van subsidies van de provincie Overijssel* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2013/233). Deventer, The Netherlands: Rekenkamer Oost-Nederland.

Bakker, J.H.M., Boogers, M.J.G.J.A., Denters, S.A.H., & Oude Vrielink, M.J. (2013). *Burgerinitiatieven in Overijssel. Een inventarisatie.* Enschede, The Netherlands: Universiteit Twente.

Broenink, N., Davelaar, M., Duyvendak, J-W., & Wentink, M. (2002). *Sociaal beleid langs de IJssel. Een haalbaarheidsonderzoek*. Utrecht, The Netherlands: Verwey-Jonker Instituut.

van Brunschot, A.G.M., Jansen, A., & Wiendels, M.J.B. (2004). *Inrichting van het veld van provinciale steunfuncties welzijn: Provincie Overijssel* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2004/1127). Utrecht, The Netherlands: Author.

Commissie Zorg en Cultuur/Provincie Overijssel. (2004a). *Vuur en Vlam. CONCEPT programma Cultuurbereik 2005 2008* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2004/858). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Commissie Zorg en Cultuur/Provincie Overijssel. (2004b). *Maatwerk in samenwerking deel 2. Marsrouteplan bibliotheekvernieuwing. Overijssel 2004-2007* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2004/1362). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Gebiedsteam en Aanjaagteam Noordoost Twente. (2005). *Gebiedsprogramma Noordoost Twente 2005-2007* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2005/1311). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Gebiedsteam Zuidwest-Twente. (2004). *Gebiedsprogramma 2005-2007 Zuidwest-Twente 'Handen uit de mouwen'* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2005/458). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Gedeputeerde Staten van Overijssel en Gedeputeerde Staten van Gelderland. (2009). *Oost Nederland maakt het - Visie en Programmalijnen* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2009/556). Arnhem & Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2000a). Startnotitie Cultuurbeleid 2001 2004 *(SIS-kenmerk: CMAS/2000/47)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2000b). *Nr. 40D van de agenda 2000 van Provinciale Staten van Overijssel. Bezuinigingen 2001-2003 en nieuw beleid 2001-2004; 3e wijziging van de Beleidsbegroting 2001* (SIS-kenmerk: PS/2000/466). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2000c). *Nr.40F van de agenda 2000 van Provinciale Staten van Overijssel. Reactienota naar aanleiding van de Adviescommissies en Algemene beschouwingen; 4e wijziging van de Beleidsbegroting 2001* (SIS-kenmerk: PS/2000/569). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2001a). *BESLUITENLIJST. Vergadering gedeputeerde staten van Overijssel van 11 september 2001. Bladnr. 1* (SIS-kenmerk: PS/2001/386). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2001b). *Agendastukken Interprovinciale commissie (IPC) d.d. 11 september 2001* (SIS-kenmerk: CSBM/2001/80). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2001c). *BESLUITENLIJST. Vergadering gedeputeerde staten van Overijssel van 20 maart 2001. Bladnr. 1* (SIS-kenmerk: PS/2001/117). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2001d). *Nr. 11 van de agenda 2001 van Provinciale Staten van Overijssel. Onderwerp: Zorgnota 2001-2004* (SIS-kenmerk: PS/2001/128). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002a). *Informatie over het provinciaal Programma Cultuurbereik Blind Date in Overijssel (SIS-kenmerk: CMAS/2002/24)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002b). *Voortgang Project Kulturhusen (SIS-kenmerk: CMAS/2002/82)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde staten van Overijssel. (2002c). *Regiovisie tweede cyclus: Programma's voor de Zorg* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/1). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002d). *Kulturhusproject. Toezending verslag bijeenkomst 2 mei 2002 (SIS-kenmerk: CMAS/2002/46)*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002e). *Kulturhusen in Overijssel* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/85). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002f). *Bouwsteen sociale schetsen reconstructie Salland Twente* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/101). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002g). *Besteding extra middelen Kulturhusen* (SIS-kenmerk: CMAS/2002/116). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002h). *Nr. 32 van de agenda 2002 van Provinciale Staten van Overijssel. Onderwerp Uitwerking reconstructie Notter* (SIS-kenmerk: PS/2002/375). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002i). *BESLUITENLIJST. Vergadering gedeputeerde staten van Overijssel Van 12 november 2002. Bladnr. 1* (SIS-kenmerk: PS/2002/527). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2002j). *BESLUITENLIJST. Vergadering gedeputeerde staten van Overijssel Van 19 november 2002. Bladnr. 1* (SIS-kenmerk: PS/2002/547). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2003a). *Nr. 60 van de agenda 2003 van Provinciale Staten van Overijssel. Onderwerp: Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004; 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003* (SIS-kenmerk: PS/2003/704). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2003b). *BESLUITENLIJST. Vergadering gedeputeerde staten van Overijssel Van 10 juni 2003. Bladnr. 1* (SIS-kenmerk: PS/2003/349). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2004a). *Brief aan Provinciale staten 'Europese programma's 2000-2006; midterm reviews en EU-beleid 2007-2013.'* (SIS-kenmerk: PS/2004/552). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2004b). *BESLUITENLIJST vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel Van 30 november 2004* (SIS-kenmerk: PS/2004/1309). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2004c). *BESLUITENLIJST vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel Van 17 februari 2004* (SIS-kenmerk: PS/2004/212). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2004d). *Brief aan Provinciale Staten 'Advies Berenschot over herinrichting provinciale steunfunctie welzijn.'* (SIS-kenmerk: PS/2004/1127). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2005a). *Afschrift aan Provinciale Staten 'Voorlopige financiële kaders steuninstellingen welzijn en zorg 2006'* (SIS-kenmerk: PS/2005/863). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2005b). *Brief aan Provinciale Staten 'Provinciaal Meerjarenprogramma landelijk gebied.'* (SIS-kenmerk: PS/2005/1230). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2006). *Provinciaal meerjarenprogramma landelijk gebied (pMJP): kader voor gebiedsprogramma's* (SIS-kenmerk: PS/2006/616). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2007). *Doorontwikkeling beleid voor Vitaliteit Kleine Kernen en Kulturhusen* (SIS-kenmerk: PS/2007/901). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2008a). Provinciale aanvraag bij het landelijk Fonds Cultuurparticipatie (SIS-kenmerk: PS/2008/938). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2008b). *Aangepast hoofdstuk Cultuur "Samen & Overijssel"* (SIS-kenmerk: PS/2008/600). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2010a). Midterm review ILG/pMJP (SIS-kenmerk: PS/2010/574). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2010b). *Besluitenlijst Vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel Van 21 december 2010* (SIS-kenmerk: PS/2010/1285). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2011). *Uitvoeringsbesluit Subsidies Overijssel 2011*. Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2012). *Besluitenlijst Vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel Van 14 februari 2012* (SIS-kenmerk: PS/2012/106). Zwolle, The Netherlands: Author.

Gedeputeerde Staten van Overijssel. (2013). *Toezending aan Provinciale Staten. Onderwerp: Uitvoering Motie Nijhof Van der Bent inzake borging continuïteit Kulturhusen* (SIS-kenmerk: PS/2013/670). Zwolle, The Netherlands: Author.

de Haan, J.I.H. (2005). *concept-Position Paper Europese Structuurfondsen 2007-2013* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2005/759). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

de Jager, M. (2004, December). Onder één dak. Kulturhusen: kleine kernen voorzieningen. *Architectuur Lokaal, 46*, 22.

Jonkman, E., & de Vries, M. (2009). *Culturele Atlas Overijssel 2008. Samenspel vindt goed gehoor* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2009/444). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Kassels, M. (2008). *OVERAL! OVERIJSSEL. provinciaal programma cultuurdeelname 2009 – 2012* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2008/938). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2006, July). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 2.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2007, February). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 1.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2010, December). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 3.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2011a, April). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 3.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2011b, July). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 3.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2012a, July). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 4.

KERNPUNT. Nieuwsbrief Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2012b, October). *Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen*, p. 1.

Maathuis, S., & Peters, R. (2004). *De huiskamer van de toekomst? Gemeenschapsaccommodaties in kleine plattelandskernen*. Leerstoelgroep Landgebruiksplanning Wageningen Universiteit en Researchcentrum. Wageningen, The Netherlands: G.S.C. van Gils B.V.

Nieuwsbrief Steunpunt Dorpshuizen Overijssel. (2007, August). *Steunpunt Dorpshuizen Overijssel* (SDO), p. 1.

Nieuwsbrief Steunpunt Dorpshuizen Overijssel. (2008, November). *Steunpunt Dorpshuizen Overijssel* (SDO), p. 4.

Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen. (2010). *Beleidsplan 2011-2015*. Nijverdal, The Netherlands: Author.

Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel. (2002). *BOUWSTEEN SOCIALE SCHETSEN RECONSTRUCTIE SALLAND-TWENTE. Ten behoeve van de gebiedsvisies van de ambtelijke en bestuurlijke overleggen van de streekcommissies Reconstructie in de provincie Overijssel* (Appendix for SIS-kenmerk: CWBO/2002/130 & CMAS/2002/101). Zwolle, The Netherlands: provincie Overijssel.

Programmateam Strategische Visie/Provincie Overijssel. (2000). *Brochure 'Op weg naar 2020'* (SIS kenmerk: PS/2000/368). Zwolle, The Netherlands: Waanders.

Provinciale staten van Overijssel. (2000a). *Stand van zaken besluit d.d. 08 10 97 omtrent de strategische visie "Overijssel, kwaliteit in vernieuwing" (nr. 47 - I)* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2000/191). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provinciale Staten van Overijssel. (2000b). *Stand van zaken besluit d.d. 08 10 97 omtrent de strategische visie "Overijssel, kwaliteit in vernieuwing" (nr. 47 - I)* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2000/189). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provinciale Staten van Overijssel. (2004). *Besluit nr. PS/2004/909* (SIS-kenmerk: PS/2004/909). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel, & Stichting Stimuland. (2012). [webpage Kulturhus Akademie] Kulturhus Akademie. Retrieved June 5, 2014, from http://www.kulturhus.nl/akademie/

Provincie Overijssel. (2000a). *Vreemd eten / Fremd êten. Nota Provinciaal cultuurbeleid 2001 – 2004 (incl. Plan van Aanpak Cultuurbereik)* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2000/580). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2000b). *Concept Zorgnota Provincie Overijssel 2001-2004* (Appendix for SIS kenmerk: PS/2000/583 and PS/2001/149). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2001). *Provincie start programma cultuurbereik met vier projecten* (SIS kenmerk: PS/2001/74). Retrieved May 28, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/500108545162.doc

Provincie Overijssel. (2002a). *Bijlagenboek Kulturhusen in Overijssel (behorend bij commissiebrief ZC/2002/2162)* (Appendix for SIS-kenmerk: CMAS/2002/85). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2002b). *Provinciaal Projectbureau Kulturhus van start* (SIS-kenmerk: PS/2002/12). Retrieved May 28, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/2700202353662.doc

Provincie Overijssel. (2002c). *Zes plannen voor Kulturhusen in Overijssel goedgekeurd* (SIS-kenmerk: PS/2002/606). Retrieved May 28, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/2700250661696.pdf

Provincie Overijssel. (2003a). *Persbericht 'Ruim € 2,5 miljoen voor twaalf Kulturhusen'* (SIS-kenmerk: PS/2003/372). Retrieved May 28, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/14900325539469.pdf

Provincie Overijssel. (2003b). *Persbericht 'Regeling voor behoud voorzieningen in kleine kernen'* (SIS kenmerk: PS/2003/787). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2004a). *Persbericht 'Eerste verdelingsronde regeling vitaliteit kleine kernen en kulturhusen Ruim € 735.000,- voor behoud en versterking voorzieningen in kleine kernen'* (SIS kenmerk: PS/2004/618). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2004b). *Najaarsnota 2004* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2004/1018). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2006a). *Provinciaal Meerjarenprogramma. Uitvoeringsprogramma voor het Landelijk Gebied*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2006b). Provinciaal Meerjarenprogramma. Uitvoeringsprogramma voor het Landelijk Gebied (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2006/903). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2006c). *Perspectiefnota 2007* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2006/363). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2007). *&Overijssel! vertrouwen verbinden versnellen. Coalitieakkoord 2007 2011*. Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2008a). *Persbericht 'Toekenning van ruim 2 miljoen euro aan het landelijke gebied'* (SIS-kenmerk: PS/2008/881). Retrieved May 29, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/16300845358293.pdf

Provincie Overijssel. (2008b). *Persbericht 'Uitbreiding sport- en recreatievoorzieningen in Overijssel'* (SIS-kenmerk: PS/2008/981). Retrieved May 29, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/16300848533265.pdf

Provincie Overijssel. (2009a). *Persbericht 'Gedeputeerde roept op tot onderzoek mogelijke samenwerking Kulturhusen en kerken kunnen elkaar versterken'* (SIS-kenmerk: PS/2009/157). Retrieved May 29, 2014, from http://www.overijssel.nl/sis/16200908660959.pdf

Provincie Overijssel. (2009b). *Najaarsnota 2009. Vertrouwen, verbinden, versnellen* (Appendix for SIS kenmerk: PS/2009/728). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2010a). *Uittreksel van relevante passages uit Concept Jaarverslag 2009 in het kader van de Midterm review ILG* (Appendix I for SIS-kenmerk: PS/2010/279). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2010b). Realisatie doelen/prestaties pMJP (Appendix III for SIS-kenmerk: PS/2010/279). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2011). *Najaarsnota 2011. Vertrouwen, verbinden, versnellen* (Appendix II for SIS-kenmerk: PS/2011/594). Zwolle, The Netherlands: Author.

Provincie Overijssel. (2013). *EINDVERSLAG PROVINCIAAL AMBITIESTATEMENT LEREN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING OVERIJSSEL 2008-2012* (Appendix II for SIS-kenmerk: PS/2013/471). Zwolle, The Netherlands: Author.

Statenfractie CDA-Overijssel. (2012). *Motie Artikel 62 RvO voor Provinciale Staten van Overijssel 2011. Onderwerp: kennis en kunde Kulturhusen (MFA)* (SIS-kenmerk: PS/2012/999). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Stichting Stimuland. (2008). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *Subsidieregeling Overijssel*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?page=doorontwikkeling_concept_kulturhus

Stichting Stimuland. (2009). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. Honderd Kulturhusinitiatieven in Overijssel*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=31

Stichting Stimuland. (2010a). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] Subsidieregeling Overijssel. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?section=subsidieregelingen

Stichting Stimuland. (2010b). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het Nieuws. Provincie Overijssel versoepelt subsidieregeling*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=91

Stichting Stimuland. (2010c). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het Nieuws. Werkzaamheden vitaal platteland en kulturhusen gaan door!*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=96

Stichting Stimuland. (2011a). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *Subsidieregeling Overijssel*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?section=subsidieregelingen

Stichting Stimuland. (2011b). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *Co-makership*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?page=Co-makership

Stichting Stimuland. (2011c). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. Energieke dorpshuizen en kulturhusen*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=97

Stichting Stimuland. (2011d). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. Veel animo voor symposium over het kulturhus van de toekomst*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=102

Stichting Stimuland. (2011e). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. KUSAscan: samenwerkingscan ontwikkeld door Adestra*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=108

Stichting Stimuland. (2011f). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. Resultaten KUSA scan tonen hoge betrokkenheid bij kulturhusen*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=113

Stichting Stimuland. (2011g). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] *In het nieuws. Project Energieke Dorpshuizen & Kulturhusen groot succes*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=114

Stichting Stimuland. (2011h, April). VERBORGEN TALENTEN. EVALUATIE VAN HET KULTURHUSCONCEPT IN LEMELERVELD, BORNE EN NOTTER-ZUNA. Vilsteren, The Netherlands: Author.

Stichting Stimuland. (2012a). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus*] In het nieuws. Kansen voor kulturhusen bij gebruik social media*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=142

Stichting Stimuland. (2012b). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus*] In het nieuws. Uitkomst masterclass: Kulturhusen als leverancier van geluk van mensen*. Retrieved June 4, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?module=news&id=145

Stichting Stimuland. (2013a). [webpage Stichting Stimuland] *Noodzaak voor nieuwe verdienmodellen kulturhusen, mfa's en dorpshuizen*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/noodzaak-voor-nieuwe-verdienmodellen-kulturhusen-mfa-s-en-dorpshuizen

Stichting Stimuland. (2013b). [webpage Stichting Stimuland] *WaardeWijzer als visie instrument breed inzetbaar*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/waardewijzer-als-visie-instrument-breed-inzetbaar

Stichting Stimuland. (2013c). [webpage Stichting Stimuland] *Stimuland treeft op als kwartiermaker in Balkbrug*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/stimuland-treedt-op-als-kwartiermaker-in-balkbrug

Stichting Stimuland. (2013d). [webpage Stichting Stimuland] *Doorontwikkelde WaardeWijzer glansrijk door de test in Heeten*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/doorontwikkelde-waardewijzer-glansrijk-door-de-test-in-heeten

Stichting Stimuland. (2013e). [webpage Stichting Stimuland] *WaardeWijzer handig hulpmiddel voor dorpen en verenigingen*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/waardewijzer-handig-hulpmiddel-voor-dorpen-en-verenigingen

Stichting Stimuland. (2014a). [webpage Stichting Stimuland] *Kulturhusen, mfa's en dorpshuizen – duurzaam exploiteren*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/projecten/projecten/kulturhusen-mfa-s-en-dorpshuizen-duurzaam-exploiteren

Stichting Stimuland. (2014b). [webpage Kennisknooppunt Kulturhus] Wie zijn wij?. Retrieved June 5, 2014, from http://www.kulturhus.nl/index.php?section=projectbureau

Stichting Stimuland. (2014c). [webpage Stichting Stimuland] *Dorpsplanplus feestelijk afgesloten*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/dorpsplanplus-feestelijk-afgesloten

Stichting Stimuland. (2014d). [webpage Stichting Stimuland] *Dorpen die digitaal plein willen kunnen meedoen aan project*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/dorpen-die-digitaal-plein-willen-kunnen-meedoen-aan-project

Stichting Stimuland. (2014e). [webpage Stichting Stimuland] *Van gebiedsdekkende voorzieningen naar maatschappelijk bestemmingsplan*. Retrieved June 5, 2014, from

http://www.stimuland.nl/nieuws/show/van-gebiedsdekkende-voorzieningen-naar-maatschappelijk-bestemmingsplan

Stichting Stimuland. (2014f). [webpage Stichting Stimuland] *Woonservicegebieden in de praktijk: leren en delen*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/woonservicegebieden-in-de-praktijk-leren-en-delen

Stichting Stimuland. (2014g). [webpage Stichting Stimuland] *Wmo op lokale schaal "We kunnen het zelf"*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/wmo-op-lokale-schaal-we-kunnen-het-zelf

Stichting Stimuland. (2014h). [webpage Stichting Stimuland] *Decentralisaties: The Next step*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/decentralisaties-the-next-step

Stichting Stimuland. (2014i). [webpage Stichting Stimuland] *Vanaf 2 juni: vouchters voor lokale initiatieven (max. €3.000)*. Retrieved June 5, 2014, from http://www.stimuland.nl/nieuws/show/vanaf-2-juni-vouchers-voor-lokale-initiatieven-max-3-000

Stichting Stimuland. (2014j). *KLEINE SCHOLEN EN LEEFBAARHEID. Resultaten van een praktijkonderzoek onder scholen en gemeenten in Overijssel over de toekomst van kleine scholen in relatie tot leefbaarheid* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2014/63). Vlisteren, The Netherlands: Provincie Overijssel?

Streekcommissie Noordoost-Twente. (2003). *Reconstructie. Deelplan Noordoost-Twente* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2003/711). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Streekcommissie Salland. (2003). *Reconstructie. Deelplan Salland* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2003/711). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Streekcommissie Zuidwest-Twente. (2003). *Reconstructie. Deelplan Zuidwest-Twente* (Appendix for SIS-kenmerk: PS/2003/711). Zwolle, The Netherlands: Provincie Overijssel.

Wichers, J. (2013). *THE MATURITY OF KULTURHUSEN IN OVERIJSSEL*. Masterthesis, University of Twente, The Netherlands.

Bijlage 3
Gegevens t.a.v. de variabelen

In deze bijlage staan de gegevens ten aanzien van de gemeten variabelen. In de kolommen staan de waarden die de variabelen aan kunnen nemen; ofwel de gebruikte codes. Het totaal staat in de laatste kolom. Per twee rijen staat het jaar aangegeven waarin de codes voorkwamen. De bovenste rij per jaar geeft de codes in aantallen, de onderste in percentage van het totaal aantal codes ten aanzien van die variabele in dat jaar.
Na 2006 staat een "tussentijds gemiddelde" van de jaren 2000 t/m 2006; wederom in aantallen per code en in percentage van het totaal aantal codes (ditmaal van de jaren 2000-2006) voor de variabele. Dit tussentijds gemiddelde is eveneens gegeven voor de jaren 2007 t/m 2013. In de onderste rijen staan de totalen van alle jaren, eveneens in aantallen en percentages.

Alleen de variabele "budget" wijkt af van dit systeem. Hierbij staat wederom de gebruikte codes voor die variabele in de kolommen en de jaren in de rijen. Er zijn echter geen aantallen of percentages. Hier is in de bovenste rij per jaar het gemiddelde gegeven per jaar ten aanzien van een code. In de onderste rij per jaar staat de factor. Dit is het aantal bedragen ten aanzien van deze code die in dat jaar genoemd zijn en geeft daarmee aan hoe vaak een gemiddelde mee moet tellen in het gemiddelde over alle jaren, of een "tussentijds gemiddelde".

Variabele "maatschappelijk probleem"

	3.1 Laag niveau voorzieningen	3.2 Lage toegankelijkheid voorzieningen	3.3 Lage burgerparticipatie	3.4 Lage leefbaarheid	3.5 Slecht afgestemd op vraag	3.6 Laag cultureel aanbod	3.7 Lage culturele interesse	3.8 Lage sociale kwaliteit	3.9 Lage economische bedrijvigheid	3.10 Negatieve effecten van vergrijzing	TOTALS:
2000	11	7	9	6	8	7	3	4	0	0	55
	20%	13%	16%	11%	15%	13%	5%	7%	0%	0%	100%
2001	5	3	1	1	0	0	1	2	0	0	13
	38%	23%	8%	8%	0%	0%	8%	15%	0%	0%	100%
2002	22	12	1	13	11	7	0	15	0	0	81
	27%	15%	1%	16%	14%	9%	0%	18%	0%	0%	100%
2003	29	11	4	16	8	6	4	20	0	0	98
	30%	11%	4%	16%	8%	6%	4%	21%	0%	0%	100%
2004	34	12	5	14	11	10	6	19	0	0	111
	31%	11%	4%	13%	10%	9%	5%	17%	0%	0%	100%
2005	13	3	1	9	1	4	0	10	3	0	44
	30%	7%	2%	20%	2%	9%	0%	23%	7%	0%	100%
2006	11	3	1	11	1	4	0	11	5	0	47
	23%	7%	2%	23%	2%	9%	0%	23%	11%	0%	100%
2000-2006	125	51	22	70	40	38	14	81	8	0	449
	28%	11%	5%	16%	9%	8%	3%	18%	2%	0%	100%
2007	33	10	2	26	7	6	0	19	8	2	113
	29%	9%	2%	23%	6%	5%	0%	17%	7%	2%	100%
2008	25	10	1	18	6	6	0	11	4	2	83
	30%	12%	1%	22%	7%	7%	0%	13%	5%	3%	100%
2009	27	9	1	23	6	5	1	13	4	2	91
	30%	10%	1%	25%	7%	6%	1%	14%	4%	2%	100%
2010	30	9	4	26	6	4	1	17	4	2	103
	29%	9%	4%	25%	6%	4%	1%	16%	4%	2%	100%
2011	21	5	2	18	5	3	1	7	4	0	66
	32%	8%	3%	27%	8%	4%	1%	11%	6%	0%	100%
2012	19	5	2	10	4	3	1	5	2	0	51
	37%	10%	4%	19%	8%	6%	2%	10%	4%	0%	100%
2013	15	5	2	16	3	2	0	5	3	0	51
	29%	10%	4%	31%	6%	4%	0%	10%	6%	0%	100%
2007-2013	170	53	14	137	37	29	4	77	29	8	558
	30%	9%	3%	25%	7%	5%	1%	14%	5%	1%	100%
TOTALS:	295	104	36	207	77	67	18	158	37	8	1007
	29%	10%	3%	20%	7%	6%	2%	16%	6%	1%	100%

Variabele "subdoel"

	4.1 Stimuleren initiatieven/projecten	4.10 Sportvoorzieningen onderbrengen	4.11 Gezamenlijke programmering	4.12 Creëren ontmoetingsplek	4.13 Duurzaamheid	4.14 Zakelijke dienstverlening onderbrengen	4.15 Woonvoorzieningen onderbrengen	4.16 Doorontwikkeling concept	4.17 Ondersteuning vrijwilligers	4.18 Maatschappelijke dienstverlening onderbrengen	4.19 Voorkennis Kulturhusen vergroten	4.2 ICT-voorzieningen	4.3 Onderzoek	4.4 Vergroten (publieks)bereik	4.5 Oprichten/verbouwen accomodatie	4.6 Aanleggen culturele/sociale infrastructuur	4.7 Culturele voorzieningen onderbrengen	4.8 Zorgvoorzieningen onderbrengen	4.9 Educatieve voorzieningen onderbrengen	TOTALS:
2000	10	0	4	3	0	0	0	0	0	0	0	6	1	10	11	13	11	12	4	85
	12%	0%	5%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	1%	12%	13%	15%	13%	14%	5%	100%
2001	5	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3	3	6	5	8	7	0	41
	12%	0%	5%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	7%	7%	15%	12%	20%	17%	0%	100%
2002	12	6	44	1	0	0	0	0	1	0	1	5	16	6	69	12	18	27	13	231
	5%	3%	19%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	7%	3%	30%	5%	8%	12%	6%	100%
2003	16	5	33	2	1	9	1	0	0	0	0	4	13	6	61	18	21	26	18	234
	7%	2%	14%	1%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	6%	3%	26%	8%	9%	11%	8%	100%
2004	18	6	33	3	2	11	1	0	1	0	1	4	15	3	66	18	20	25	14	241
	7%	2%	14%	1%	1%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	6%	1%	27%	7%	8%	10%	6%	100%
2005	6	3	11	0	0	9	0	0	1	0	0	2	1	0	24	4	8	8	8	85
	7%	4%	13%	0%	0%	11%	0%	0%	1%	0%	0%	2%	1%	0%	28%	5%	9%	9%	9%	100%
2006	7	4	12	1	0	9	0	0	0	0	0	2	3	0	24	4	9	8	9	92
	8%	4%	13%	1%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	3%	0%	26%	4%	10%	9%	10%	100%
2000-2006	74	24	139	11	3	38	2	0	3	0	2	24	52	28	261	74	95	113	66	1009
	7%	2%	14%	1%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	5%	3%	26%	7%	9%	11%	7%	100%
2007	10	5	21	5	0	12	2	16	2	8	14	2	7	0	47	9	12	13	12	197
	5%	3%	11%	3%	0%	6%	1%	8%	1%	4%	7%	1%	4%	0%	24%	5%	6%	7%	6%	100%
2008	4	7	15	7	2	5	1	16	1	8	16	2	9	2	32	6	6	6	5	150
	3%	5%	10%	5%	1%	3%	1%	11%	1%	5%	11%	1%	6%	1%	21%	4%	4%	4%	3%	100%
2009	7	3	17	5	2	5	1	20	1	9	17	1	10	1	36	5	8	6	7	161
	4%	2%	11%	3%	1%	3%	1%	12%	1%	6%	11%	1%	6%	1%	22%	3%	5%	4%	4%	100%
2010	13	3	14	5	4	5	1	21	1	8	19	1	13	1	36	6	8	6	7	172
	8%	2%	8%	3%	2%	3%	1%	12%	1%	5%	11%	1%	8%	1%	21%	3%	5%	3%	4%	100%
2011	18	4	21	3	6	4	0	18	2	4	30	1	14	1	39	1	7	3	6	182
	10%	2%	12%	2%	3%	2%	0%	10%	1%	2%	16%	1%	8%	1%	21%	1%	4%	2%	3%	100%
2012	14	3	12	2	4	3	0	5	3	3	23	1	6	4	21	1	6	3	5	119
	12%	3%	10%	2%	3%	3%	0%	4%	3%	3%	19%	1%	5%	3%	18%	1%	5%	3%	4%	100%
2013	11	3	12	4	0	3	0	6	1	2	15	1	10	0	22	1	4	2	4	101
	11%	3%	12%	4%	0%	3%	0%	6%	1%	2%	15%	1%	10%	0%	22%	1%	4%	2%	4%	100%
2007-2013	77	28	112	31	18	37	5	102	11	42	134	9	69	9	233	29	51	39	46	1082
	7%	3%	10%	3%	2%	3%	0%	9%	1%	4%	12%	1%	6%	1%	22%	3%	5%	4%	4%	100%
TOTALS:	151	52	251	42	21	75	7	102	14	42	136	33	121	37	494	103	146	152	112	2091
	7%	2%	12%	2%	1%	4%	0%	5%	1%	2%	7%	2%	6%	2%	24%	5%	7%	7%	5%	100%

Variabele "verandering/behoud"

	5.1 Verandering	5.2 Behoud	TOTALS:
2000	15	6	21
	71%	29%	100%
2001	4	2	6
	67%	33%	100%
2002	8	15	23
	35%	65%	100%
2003	8	23	31
	26%	74%	100%
2004	9	23	32
	28%	72%	100%
2005	4	9	13
	31%	69%	100%
2006	3	9	12
	25%	75%	100%
2000-2006	51	87	138
	37%	63%	100%
2007	15	25	40
	38%	63%	100%
2008	11	19	30
	37%	63%	100%
2009	10	21	31
	32%	68%	100%
2010	15	28	43
	35%	65%	100%
2011	10	12	22
	45%	55%	100%
2012	8	13	21
	38%	62%	100%
2013	6	10	16
	38%	63%	100%
2007-2013	75	128	203
	37%	63%	100%
TOTALS:	126	215	341
	37%	63%	100%

Variabele "doelgroep"

	6.1 Inwoners overijssel	6.2 Kansarme groepen	6.3 Plattelandsbevolking	6.4 Stadsbevolking	6.5 (Culturele) instelling	6.6 Jeugd	6.7 (Culturele) minderheden	6.8 Ouderen	6.9 Jonge gezinnen	TOTALS:
2000	9	2	13	2	1	1	0	1	0	29
	31%	7%	45%	7%	3%	3%	0%	3%	0%	100%
2001	4	1	3	0	2	2	0	0	0	12
	33%	8%	25%	0%	17%	17%	0%	0%	0%	100%
2002	14	0	26	0	0	3	0	2	0	45
	31%	0%	58%	0%	0%	7%	0%	4%	0%	100%
2003	15	0	26	1	0	8	0	1	0	51
	29%	0%	51%	2%	0%	16%	0%	2%	0%	100%
2004	17	1	26	0	0	10	0	0	0	54
	31%	2%	48%	0%	0%	19%	0%	0%	0%	100%
2005	8	0	11	0	0	4	0	0	0	23
	35%	0%	48%	0%	0%	17%	0%	0%	0%	100%
2006	8	0	14	0	0	4	0	0	0	26
	31%	0%	54%	0%	0%	15%	0%	0%	0%	100%
2000-2006	75	4	119	3	3	32	0	4	0	240
	31%	2%	50%	1%	1%	13%	0%	2%	0%	100%
2007	11	1	27	1	0	6	0	3	2	51
	22%	2%	53%	2%	0%	12%	0%	6%	4%	100%
2008	4	1	25	1	0	5	0	2	2	40
	10%	3%	63%	3%	0%	13%	0%	5%	5%	100%
2009	4	1	24	1	0	4	0	2	2	38
	11%	3%	63%	3%	0%	11%	0%	5%	5%	100%
2010	4	1	27	1	0	3	0	2	2	40
	10%	3%	68%	3%	0%	8%	0%	5%	5%	100%
2011	4	1	26	1	0	2	0	0	0	34
	12%	3%	76%	3%	0%	6%	0%	0%	0%	100%
2012	4	0	16	0	0	2	0	0	0	22
	18%	0%	73%	0%	0%	9%	0%	0%	0%	100%
2013	3	0	12	0	0	1	0	0	0	16
	19%	0%	75%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	100%
2007-2013	34	5	157	5	0	23	0	9	8	241
	14%	2%	65%	2%	0%	10%	0%	4%	3%	100%
TOTALS:	109	9	276	8	3	55	0	13	8	481
	23%	2%	57%	2%	1%	11%	0%	3%	2%	100%

Variabele "beleidsinstrument"

	7.1 Exploreren	7.2 Verdelen	7.3 Herverdelen	7.4 Reguleren	7.5 Faciliteren	7.6 Stimuleren	7.7 Constitueren	7.8 Preken	TOTALS:
2000	5	5	0	2	4	16	3	4	39
	13%	13%	0%	5%	10%	41%	8%	10%	100%
2001	7	8	0	0	2	4	3	0	24
	29%	33%	0%	0%	8%	17%	13%	0%	100%
2002	14	55	0	26	20	9	4	1	129
	11%	43%	0%	20%	16%	7%	3%	1%	100%
2003	12	57	5	40	19	11	2	1	147
	8%	39%	3%	27%	13%	7%	1%	1%	100%
2004	13	52	1	37	21	11	4	0	139
	9%	37%	1%	27%	15%	8%	3%	0%	100%
2005	0	28	0	15	9	1	2	0	55
	0%	51%	0%	27%	16%	2%	4%	0%	100%
2006	2	29	0	14	10	1	2	0	58
	3%	50%	0%	24%	17%	2%	3%	0%	100%
2000-2006	53	234	6	134	85	53	20	6	591
	9%	40%	1%	23%	14%	9%	3%	1%	100%
2007	6	51	0	21	29	12	2	1	122
	5%	42%	0%	17%	24%	10%	2%	1%	100%
2008	8	29	2	6	27	11	1	2	86
	9%	34%	2%	7%	31%	13%	1%	2%	100%
2009	10	26	0	6	29	14	0	2	87
	11%	30%	0%	7%	33%	16%	0%	2%	100%
2010	15	31	0	6	32	14	0	2	100
	15%	31%	0%	6%	32%	14%	0%	2%	100%
2011	16	45	0	11	33	11	0	4	120
	13%	38%	0%	9%	28%	9%	0%	3%	100%
2012	9	27	0	6	20	2	0	2	66
	14%	41%	0%	9%	30%	3%	0%	3%	100%
2013	12	30	0	6	18	1	0	3	70
	17%	43%	0%	9%	26%	1%	0%	4%	100%
2007-2013	76	239	2	62	188	65	3	16	651
	12%	37%	0%	10%	29%	10%	0%	2%	100%
TOTALS:	129	473	8	196	273	118	23	22	1242
	10%	38%	1%	16%	22%	10%	2%	2%	100%

Variabele "overheidsrol"

	10.1 Faciliterend	10.2 Samenwerkend	10.3 Delegerend	10.4 Participerend	10.5 Consulterend	10.6 Open autoritair	10.7 Gesloten autoritair	TOTALS:
2000	10	6	0	4	3	0	1	24
	42%	25%	0%	17%	13%	0%	4%	100%
2001	3	0	0	1	1	0	0	5
	60%	0%	0%	20%	20%	0%	0%	100%
2002	20	8	2	8	7	2	0	47
	43%	17%	4%	17%	15%	4%	0%	100%
2003	19	8	1	9	6	2	0	45
	42%	18%	2%	20%	13%	4%	0%	100%
2004	21	8	4	8	5	2	0	48
	44%	17%	8%	17%	10%	4%	0%	100%
2005	9	3	1	5	2	1	0	21
	43%	14%	5%	24%	10%	5%	0%	100%
2006	10	4	1	5	2	1	0	23
	43%	17%	4%	22%	9%	4%	0%	100%
2000-2006	92	37	9	40	26	8	1	213
	43%	17%	4%	19%	12%	4%	0%	100%
2007	29	8	5	7	2	1	0	52
	56%	15%	10%	13%	4%	2%	0%	100%
2008	27	12	6	6	0	1	0	52
	52%	23%	12%	12%	0%	2%	0%	100%
2009	29	11	4	3	0	0	0	47
	62%	23%	9%	6%	0%	0%	0%	100%
2010	32	14	5	4	0	0	0	55
	58%	25%	9%	7%	0%	0%	0%	100%
2011	33	21	5	4	0	0	0	63
	52%	33%	8%	6%	0%	0%	0%	100%
2012	20	13	1	2	0	0	0	36
	56%	36%	3%	6%	0%	0%	0%	100%
2013	18	10	3	2	0	0	0	33
	55%	30%	9%	6%	0%	0%	0%	100%
2007-2013	188	89	29	28	2	2	0	338
	56%	26%	9%	8%	1%	1%	0%	100%
TOTALS:	280	126	38	68	28	10	1	551
	51%	23%	7%	12%	5%	2%	0%	100%

Variabele "termijn"

	9.1 <1 jaar	9.2 2 jaar	9.3 3 jaar	9.4 4 jaar	9.5 5 Jaar	9.6 >5 jaar	TOTALS:
2000	0	2	0	2	2	0	6
	0%	33%	0%	33%	33%	0%	100%
2001	3	1	1	4	0	1	10
	30%	10%	10%	40%	0%	10%	100%
2002	11	17	5	0	1	0	34
	32%	50%	15%	0%	3%	0%	100%
2003	5	7	6	2	5	0	25
	20%	28%	24%	8%	20%	0%	100%
2004	6	4	1	9	0	0	20
	30%	20%	5%	45%	0%	0%	100%
2005	4	3	7	1	0	1	16
	25%	19%	44%	6%	0%	6%	100%
2006	1	12	1	0	0	4	18
	6%	67%	6%	0%	0%	22%	100%
2000-2006	30	46	21	18	8	6	129
	23%	36%	16%	14%	6%	5%	100%
2007	8	2	0	0	4	5	19
	42%	11%	0%	0%	21%	26%	100%
2008	1	0	0	3	0	7	11
	9%	0%	0%	27%	0%	64%	100%
2009	1	0	4	1	5	0	11
	9%	0%	36%	9%	45%	0%	100%
2010	0	8	0	10	0	1	19
	0%	42%	0%	53%	0%	5%	100%
2011	3	0	11	0	0	0	14
	21%	0%	79%	0%	0%	0%	100%
2012	0	6	0	0	0	0	6
	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
2013	5	0	0	0	0	0	5
	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
2007-2013	18	16	15	14	9	13	85
	21%	19%	18%	16%	11%	15%	100%
TOTALS:	48	62	36	32	17	19	214
	22%	29%	17%	15%	8%	9%	100%

Variabele "budget"

	8.1 Per stuk	8.2 Programma per jaar	8.3 Totaalprogramma per jaar	8.4 Extra middelen	8.5 Deelprogramma
2000			6806700		
factor			1		
2001			7375059,5		771426
factor			2		3
2002	203178,7	687500	4382131,3	876000	472028,7
factor	9	3	3	5	7
2003	142879	1384450,05	8510643,90	1200000	681792,7
factor	5	1	1	5	6
2004	89189,93	1072381,7		1000000	683333,3
factor	12	2		4	6
2005	110000			1000000	25000
factor	1			4	2
2006	105000				55500
factor	2				2
2000-2006	135630,4	931952,34	5316265	798888,9	537316,7
factor	29	6	7	18	26
2007	77000	1132142,8			25000
factor	5	6			1
2008	62500	1237380,9	360000		25000
factor	5	5	1		1
2009	68750	1663878,3			
factor	4	9			
2010	63000	1469272,1			
factor	5	7			
2011	70000	1540809,5		103000	
factor	9	5		1	
2012	78333	1883714,29			
factor	6	1			
2013	71000	1002482,1			
factor	5	2			
2007-2013	70320,46	1423779,9	360000	103000	25000
factor	39	35	1	1	2
Totaal	98173,24	1351805,1	4696731,9	762263,2	500722,7
factor	68	41	8	19	28

Bijlage 4
Berekeningen

In deze bijlage staan de berekeningen van de chi-kwadraat test. Hierbij is per jaar de geobserveerde waarde genomen uit de tabellen met aantallen uit bijlage 3. De verwachte waarde is berekend aan de hand van de percentages van de aantallen van het tussentijds gemiddelde 2000-2006. Wanneer is 2000-2006 10% van de codes ten aanzien van variabele A code 1 betref, is de verwachte waarde voor code 1 in een jaar dus eveneens 10% van de codes ten aanzien van variabele A in dat jaar.
De waarde van de chi-kwadraat test wordt vervolgens berekend aan de hand van de formule:

$$\chi_c^2 = \sum \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

De waarde die hieruit komt, wordt omgezet in een 'probability', ofwel een p-waarde. Dit wordt gedaan aan de hand van een combinatie van de 'degrees of freedom' (in de berekeningen aangegeven met "df". In dit geval: het aantal gebruikte codes bij een variabele minus 1) en de waarde van de chi-kwadraat test. Een p-waarde lager dan 0.1 wordt gezien als statistisch significant. De kans dat de verdeling van dat jaar voorkomt (als 2000-2006 als standaard wordt genomen) is in dat geval kleiner dan 10%.

Wederom wijkt de variabele "budget" af van dit format. Hierbij is geen chi-kwadraat test toegepast maar een two-sample t-test. Het betreft hier namelijk gemiddeldes die vergeleken moeten worden en geen verdelingen. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{(s_1^2 / n_1 + s_2^2 / n_2)}}$$

De 'degrees of freedom' zijn daarbij met behulp van de computer berekend. Ook hier is de p-waarde verkregen door een combinatie van de uitkomst van de test en de verkregen 'degrees of freedom'.

Variabele "maatschappelijk probleem"

	JAAR														CHI-SQUARE	P-value (df=9)
	2000-2006	125	51	22	70	40	38	14	81	8	0	449				
		0,28	0,11	0,05	0,16	0,09	0,08	0,03	0,18	0,02	0	1				
Observed	2000	11	7	9	6	8	7	3	4	0	0	55				
Expected		15	6	3	9	5	4	2	10	1	0					
$(O-E)^2/E$		1,067	0,167	12	1	1,8	2,25	0,5	3,6	1					23,38333333	0,0054
Observed	2001	5	3	1	1	0	0	1	2	0	0	13				
Expected		4	1	1	2	1	1	0	2	0	0					
$(O-E)^2/E$		0,25	4	0	0,5	1	1		0						6,75	0,6631
Observed	2002	22	12	1	13	11	7	0	15	0	0	81				
Expected		23	9	4	13	7	6	2	15	2	0					
$(O-E)^2/E$		0	1	2	0	2	0	2	0	2					9,745859213	0,3711
Observed	2003	29	11	4	16	8	6	4	20	0	0	98				
Expected		27	11	5	16	9	8	3	18	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,148	0	0,2	0	0,111	0,5	0,333	0,222	2					3,514814815	0,9401
Observed	2004	34	12	5	14	11	10	6	19	0	0	111				
Expected		31	12	6	18	10	9	3	20	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,29	0	0,167	0,889	0,1	0,111	3	0,05	2					6,606989247	0,6777
Observed	2005	13	3	1	9	1	4	0	10	3	0	44				
Expected		12	5	2	7	4	4	1	8	1	0					
$(O-E)^2/E$		0,083	0,8	0,5	0,571	2,25	0	1	0,5	4					9,704761905	0,3745
Observed	2006	11	3	1	11	1	4	0	11	5	0	47				
Expected		13	5	2	8	4	4	1	8	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	1	1	1	2	0	1	1	16					23,10769231	0,006
Observed	2007	33	10	2	26	7	6	0	19	8	2	113				
Expected		32	12	6	18	10	9	3	20	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,031	0,333	2,667	3,556	0,9	1	3	0,05	18					29,53680556	0,0005
Observed	2008	25	10	1	18	6	6	0	11	4	2	83				
Expected		23	9	4	13	7	7	2	15	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,174	0,111	2,25	1,923	0,143	0,143	2	1,067	2					9,81048203	0,3661
Observed	2009	27	9	1	23	6	5	1	13	4	2	91				
Expected		25	10	5	15	8	7	3	16	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,16	0,1	3,2	4,267	0,5	0,571	1,333	0,563	2					12,69392857	0,1771
Observed	2010	30	9	4	26	6	4	1	17	4	2	103				
Expected		29	11	5	16	9	8	3	19	2	0					
$(O-E)^2/E$		0,034	0,364	0,2	6,25	1	2	1,333	0,211	2					13,39197877	0,1457
Observed	2011	21	5	2	18	5	3	1	7	4	0	66				
Expected		18	7	3	11	6	5	2	12	1	0					
$(O-E)^2/E$		0,5	0,571	0,333	4,455	0,167	0,8	0,5	2,083	9					18,40930736	0,0307
Observed	2012	19	5	2	10	4	3	1	5	2	0	51				
Expected		14	6	3	8	5	4	2	9	1	0					
$(O-E)^2/E$		1,786	0,167	0,333	0,5	0,2	0,25	0,5	1,778	1					6,513492063	0,688
Observed	2013	15	5	2	16	3	2	0	5	3	0	51				
Expected		14	6	3	8	5	4	2	9	1	0					
$(O-E)^2/E$		0,071	0,167	0,333	8	0,8	1	2	1,778	4					18,14920635	0,0355

Variabele "subdoel"

	JAAR																					CHI-square	P-value (df=18)
	2000-2006	74	24	139	11	3	38	2	0	3	0	2	24	52	28	261	74	95	113	66	1009		
		0,07	0,02	0,14	0,01	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,05	0,03	0,26	0,07	0,09	0,11	0,07	1		
Observed	2000	10	0	4	3	0	0	0	0	0	0	0	6	1	10	11	13	11	12	4	85		
Expected		6	2	12	1	0	3	0	0	0	0	0	2	4	2	22	6	8	10	6			
$(O-E)^2/E$		2,667	2	5,333	4		3						8	2,25	32	5,5	8,167	1,125	0,4	0,667		75,1083333	less than 0.0001
Observed	2001	5	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3	3	6	5	8	7	0	41		
Expected		3	1	6	0	0	2	0	0	0	0	0	1	2	1	11	3	4	5	3			
$(O-E)^2/E$		1,333	1	2,667			2						0	0,5	4	2,273	1,333	4	0,8	3		22,9060606	0.1941
Observed	2002	12	6	44	1	0	0	0	0	1	0	1	5	16	6	69	12	18	27	13	231		
Expected		17	5	32	3	1	9	0	0	1	0	0	5	12	6	60	17	22	26	15			
$(O-E)^2/E$		1,471	0,2	4,5	1,333	1	9			0			0	1,333	0	1,35	1,471	0,727	0,038	0,267		22,6902441	0.2028
Observed	2003	16	5	33	2	1	9	1	0	0	0	0	4	13	6	61	18	21	26	18	234		
Expected		17	6	32	3	1	9	0	0	1	0	0	6	12	6	61	17	22	26	15			
$(O-E)^2/E$		0,059	0,167	0,031	0,333	0	0			1			0,667	0,083	0	0	0,059	0,045	0	0,6		3,0443516	1
Observed	2004	18	6	33	3	2	11	1	0	1	0	1	4	15	3	66	18	20	25	14	241		
Expected		18	6	33	3	1	9	0	0	1	0	0	6	12	7	62	18	23	27	16			
$(O-E)^2/E$		0	0	0	0	1	0,444			0			0,667	0,75	2,286	0,258	0	0,391	0,148	0,25		6,19434241	0.9954
Observed	2005	6	3	11	0	0	9	0	0	1	0	0	2	1	0	24	4	8	8	8	85		
Expected		6	2	12	1	0	3	0	0	0	0	0	2	4	2	22	6	8	10	6			
$(O-E)^2/E$		0	0,5	0,083	1		12						0	2,25	2	0,182	0,667	0	0,4	0,667		19,7484848	0.3471
Observed	2006	7	4	12	1	0	9	0	0	0	0	0	2	3	0	24	4	9	8	9	92		
Expected		7	2	13	1	0	3	0	0	0	0	0	2	5	3	24	7	9	10	6			
$(O-E)^2/E$		0	2	0,077	0		12						0	0,8	3	0	1,286	0	0,4	1,5		21,0626374	0.2764
Observed	2007	10	5	21	5	0	12	2	16	2	8	14	2	7	0	47	9	12	13	12	197		
Expected		14	5	27	2	1	7	0	0	1	0	0	5	10	5	51	14	19	22	13			
$(O-E)^2/E$		1,143	0	1,333	4,5	1	3,571			1			1,8	0,9	5	0,314	1,786	2,579	3,682	0,077		28,6847475	0.0524
Observed	2008	4	7	15	7	2	5	1	16	1	8	16	2	9	2	32	6	6	6	5	150		
Expected		11	4	21	2	0	6	0	0	0	0	0	4	8	4	39	11	14	17	10			
$(O-E)^2/E$		4,455	2,25	1,714	12,5		0,167						1	0,125	1	1,256	2,273	4,571	7,118	2,5		40,928711	0.0016
Observed	2009	7	3	17	5	2	5	1	20	1	9	17	1	10	1	36	5	8	6	7	161		
Expected		12	4	22	2	0	6	0	0	0	0	0	4	8	4	42	12	15	18	11			
$(O-E)^2/E$		2,083	0,25	1,136	4,5		0,167						2,25	0,5	2,25	0,857	4,083	3,267	8	1,455		30,7980519	0.0304
Observed	2010	13	3	14	5	4	5	1	21	1	8	19	1	13	1	36	6	8	6	7	172		
Expected		13	4	24	2	1	6	0	0	1	0	0	4	9	5	44	13	16	19	11			
$(O-E)^2/E$		0	0,25	4,167	4,5	9	0,167			0			2,25	1,778	3,2	1,455	3,769	4	8,895	1,455		44,8841696	0.0004
Observed	2011	18	4	21	3	6	4	0	18	2	4	30	1	14	1	39	1	7	3	6	182		
Expected		13	4	25	2	1	7	0	0	1	0	0	4	9	5	47	13	17	20	12			
$(O-E)^2/E$		1,923	0	0,64	0,5	25	1,286			1			2,25	2,778	3,2	1,362	11,08	5,882	14,45	3		74,3475471	less than 0.0001
Observed	2012	14	3	12	2	4	3	0	5	3	3	23	1	6	4	21	1	6	3	5	119		
Expected		9	3	16	1	0	4	0	0	0	0	0	3	6	3	31	9	11	13	8			
$(O-E)^2/E$		2,778	0	1	1		0,25						1,333	0	0,333	3,226	7,111	2,273	7,692	1,125		28,121397	0.0603
Observed	2013	11	3	12	4	0	3	0	6	1	2	15	1	10	0	22	1	4	2	4	101		
Expected		7	2	14	1	0	4	0	0	0	0	0	2	5	3	26	7	10	11	7			
$(O-E)^2/E$		2,286	0,5	0,286	9		0,25						0,5	5	3	0,615	5,143	3,6	7,364	1,286		38,829021	0.0030

Variabele "verandering/behoud"

	JAAR						CHI-square	P-value
								(df=1)
	2000-2006	51	87	138				
		0,37	0,63	1,00				
Observed	2000	15	6	21				
Expected		8	13					
$(O-E)^2/E$		6,125	3,769				9,89423077	0,0017
Observed	2001	4	2	6				
Expected		2	4					
$(O-E)^2/E$		2	1				3	0,0833
Observed	2002	8	15	23				
Expected		9	15					
$(O-E)^2/E$		0,111	0				0,11111111	0,7401
Observed	2003	8	23	31				
Expected		11	20					
$(O-E)^2/E$		0,818	0,45				1,26818182	0,2598
Observed	2004	9	23	32				
Expected		12	20					
$(O-E)^2/E$		0,75	0,45				1,2	0,2733
Observed	2005	4	9	13				
Expected		5	8					
$(O-E)^2/E$		0,2	0,125				0,325	0,5657
Observed	2006	3	9	12				
Expected		4	8					
$(O-E)^2/E$		0,25	0,125				0,375	0,5376
Observed	2007	15	25	40				
Expected		15	25					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2008	11	19	30				
Expected		11	19					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2009	10	21	31				
Expected		11	20					
$(O-E)^2/E$		0,091	0,05				0,14090909	0,522
Observed	2010	15	28	43				
Expected		16	27					
$(O-E)^2/E$		0,063	0,037				0,09953704	0,7518
Observed	2011	10	12	22				
Expected		8	14					
$(O-E)^2/E$		0,5	0,286				0,78571429	0,3741
Observed	2012	8	13	21				
Expected		8	13					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2013	6	10	16				
Expected		6	10					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1

Variabele "verandering/behoud", zonder 2000 en 2001

	JAAR						CHI-square	P-value (df=1)
	2002-2006	32	79	111				
		0,29	0,71	1,00				
Observed	2002	8	15	23				
Expected		7	16					
$(O-E)^2/E$		0,143	0,063				0,20535714	0.6468
Observed	2003	8	23	31				
Expected		9	22					
$(O-E)^2/E$		0,111	0,045				0,15656566	0.6892
Observed	2004	9	23	32				
Expected		9	23					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2005	4	9	13				
Expected		4	9					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2006	3	9	12				
Expected		3	9					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	1
Observed	2007	15	25	40				
Expected		12	28					
$(O-E)^2/E$		0,75	0,321				1,07142857	0.3009
Observed	2008	11	19	30				
Expected		9	21					
$(O-E)^2/E$		0,444	0,19				0,63492063	0.4237
Observed	2009	10	21	31				
Expected		9	22					
$(O-E)^2/E$		0,111	0,045				0,15656566	0.6892
Observed	2010	15	28	43				
Expected		12	31					
$(O-E)^2/E$		0,75	0,29				1,04032258	0.3078
Observed	2011	10	12	22				
Expected		6	16					
$(O-E)^2/E$		2,667	1				3,66666667	0.0554
Observed	2012	8	13	21				
Expected		6	15					
$(O-E)^2/E$		0,667	0,267				0,93333333	0.3349
Observed	2013	6	10	16				
Expected		5	11					
$(O-E)^2/E$		0,2	0,091				0,29090909	0.5902

Variabele "doelgroep"

	JAAR													CHI-square	P-value (df=8)
	2000-2006	75	4	119	3	3	32	0	4	0	240				
		0,31	0,02	0,50	0,01	0,01	0,13	0,00	0,02	0,00	1,00				
Observed	2000	9	2	13	2	1	1	0	1	0	29				
Expected		9	0	14	0	0	4	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		0		0,071			2,25							2,3214286	0.9696
Observed	2001	4	1	3	0	2	2	0	0	0	12				
Expected		4	0	6	0	0	2	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		0		1,5			0							1,5	0.9927
Observed	2002	14	0	26	0	0	3	0	2	0	45				
Expected		14	1	22	1	1	6	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	1	0,727	1	1	1,5		1					6,2272727	0.6215
Observed	2003	15	0	26	1	0	8	0	1	0	51				
Expected		16	1	25	1	1	7	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		0,063	1	0,04	0	1	0,143		0					2,2453571	0.9724
Observed	2004	17	1	26	0	0	10	0	0	0	54				
Expected		17	1	27	1	1	7	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	0	0,037	1	1	1,286		1					4,3227513	0.8272
Observed	2005	8	0	11	0	0	4	0	0	0	23				
Expected		7	0	11	0	0	3	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		0,143		0			0,333							0,4761905	0.9999
Observed	2006	8	0	14	0	0	4	0	0	0	26				
Expected		8	0	13	0	0	3	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		0		0,077			0,333							0,4102564	0.9999
Observed	2007	11	1	27	1	0	6	0	3	2	51				
Expected		16	1	25	1	1	7	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		1,563	0	0,16	0	1	0,143		4					6,8653571	0.5507
Observed	2008	4	1	25	1	0	5	0	2	2	40				
Expected		13	1	20	1	1	5	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		6,231	0	1,25	0	1	0		1					9,4807692	0.3034
Observed	2009	4	1	24	1	0	4	0	2	2	38				
Expected		12	1	19	0	0	5	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		5,333	0	1,316			0,2		1					7,8491228	0.4483
Observed	2010	4	1	27	1	0	3	0	2	2	40				
Expected		13	1	20	1	1	5	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		6,231	0	2,45	0	1	0,8		1					11,480769	0.1760
Observed	2011	4	1	26	1	0	2	0	0	0	34				
Expected		11	1	17	0	0	5	0	1	0					
$(O-E)^2/E$		4,455	0	4,765			1,8		1					12,019251	0.1503
Observed	2012	4	0	16	0	0	2	0	0	0	22				
Expected		7	0	11	0	0	3	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		1,286		2,273			0,333							3,8917749	0.8669
Observed	2013	3	0	12	0	0	1	0	0	0	16				
Expected		5	0	8	0	0	2	0	0	0					
$(O-E)^2/E$		0,8		2			0,5							3,3	0.9141

Variabele "doelgroep" alleen de codes "inwoners Overijssel" en "Plattelandsbevolking"

	JAAR						CHI-square	P-value
								(df=1)
	2000-2006	75	119	194				
		0,387	0,613	1				
Observed	2000	9	13	22				
Expected		9	13					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	>0.1
Observed	2001	4	3	7				
Expected		3	4					
$(O-E)^2/E$		0,333	0,25				0,58333333	>0.1
Observed	2002	14	26	40				
Expected		15	25					
$(O-E)^2/E$		0,067	0,04				0,10666667	>0.1
Observed	2003	15	26	41				
Expected		16	25					
$(O-E)^2/E$		0,063	0,04				0,1025	>0.1
Observed	2004	17	26	43				
Expected		17	26					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	>0.1
Observed	2005	8	11	19				
Expected		7	12					
$(O-E)^2/E$		0,143	0,083				0,22619048	>0.1
Observed	2006	8	14	22				
Expected		9	13					
$(O-E)^2/E$		0,111	0,077				0,18803419	>0.1
Observed	2007	11	27	38				
Expected		15	23					
$(O-E)^2/E$		1,067	0,696				1,76231884	>0.1
Observed	2008	4	25	29				
Expected		11	18					
$(O-E)^2/E$		4,455	2,722				7,17676768	<0.1
Observed	2009	4	24	28				
Expected		11	17					
$(O-E)^2/E$		4,455	2,882				7,3368984	<0.1
Observed	2010	4	27	31				
Expected		12	19					
$(O-E)^2/E$		5,333	3,368				8,70175439	<0.1
Observed	2011	4	26	30				
Expected		12	18					
$(O-E)^2/E$		5,333	3,556				8,88888889	<0.1
Observed	2012	4	16	20				
Expected		8	12					
$(O-E)^2/E$		2	1,333				3,33333333	<0.1
Observed	2013	3	12	15				
Expected		6	9					
$(O-E)^2/E$		1,5	1				2,5	>0.1

Variabele "beleidsinstrument"

	JAAR												CHI-square	P-value (df=7)
	2000-2006	53	234	6	134	85	53	20	6	591				
		0,09	0,40	0,01	0,23	0,14	0,09	0,03	0,01	1,00				
Observed	2000	5	5	0	2	4	16	3	4	39				
Expected		3	15	0	9	6	3	1	0					
$(O-E)^2/E$		1,333	6,667		5,444	0,667	56,33	4					74,444444	<0,0001
Observed	2001	7	8	0	0	2	4	3	0	24				
Expected		2	10	0	5	3	2	1	0					
$(O-E)^2/E$		12,5	0,4		5	0,333	2	4					24,233333	0,001
Observed	2002	14	55	0	26	20	9	4	1	129				
Expected		12	51	1	29	19	12	4	1					
$(O-E)^2/E$		0,333	0,314	1	0,31	0,053	0,75	0	0				2,7600352	0,9063
Observed	2003	12	57	5	40	19	11	2	1	147				
Expected		13	58	1	33	21	13	5	1					
$(O-E)^2/E$		0,077	0,017	16	1,485	0,19	0,308	1,8	0				19,877181	0,0058
Observed	2004	13	52	1	37	21	11	4	0	139				
Expected		12	55	1	32	20	12	5	1					
$(O-E)^2/E$		0,083	0,164	0	0,781	0,05	0,083	0,2	1				2,361553	0,9373
Observed	2005	0	28	0	15	9	1	2	0	55				
Expected		5	22	1	12	8	5	2	1					
$(O-E)^2/E$		5	1,636	1	0,75	0,125	3,2	0	1				12,711364	0,0795
Observed	2006	2	29	0	14	10	1	2	0	58				
Expected		5	23	1	13	8	5	2	1					
$(O-E)^2/E$		1,8	1,565	1	0,077	0,5	3,2	0	1				9,1421405	0,2426
Observed	2007	6	51	0	21	29	12	2	1	122				
Expected		11	48	1	28	18	11	4	1					
$(O-E)^2/E$		2,273	0,188	1	1,75	6,722	0,091	1	0				13,023359	0,0716
Observed	2008	8	29	2	6	27	11	1	2	86				
Expected		8	34	1	19	12	8	3	1					
$(O-E)^2/E$		0	0,735	1	8,895	18,75	1,125	1,333	1				32,838364	<0,0001
Observed	2009	10	26	0	6	29	14	0	2	87				
Expected		8	34	1	20	13	8	3	1					
$(O-E)^2/E$		0,5	1,882	1	9,8	19,69	4,5	3	1				41,374661	<0,0001
Observed	2010	15	31	0	6	32	14	0	2	100				
Expected		9	40	1	23	14	9	3						
$(O-E)^2/E$		4	2,025	1	12,57	23,14	2,778	3					48,510852	<0,0001
Observed	2011	16	45	0	11	33	11	0	4	120				
Expected		11	48	1	27	17	11	4	1					
$(O-E)^2/E$		2,273	0,188	1	9,481	15,06	0	4	9				41,000532	<0,0001
Observed	2012	9	27	0	6	20	2	0	2	66				
Expected		6	26	1	15	9	6	2	1					
$(O-E)^2/E$		1,5	0,038	1	5,4	13,44	2,667	2	1				27,049573	0,0003
Observed	2013	12	30	0	6	18	1	0	3	70				
Expected		6	28	1	16	10	6	2	1					
$(O-E)^2/E$		6	0,143	1	6,25	6,4	4,167	2	4				29,959524	<0,0001

Variabele "beleidsinstrument" alleen de codes "reguleren" en "faciliteren"

	JAAR						CHI-square	P-value
								(df=7)
	2000-2006	134	85	219				
		0,61	0,39	1,00				
Observed	2000	2	4	6				
Expected		4	2					
$(O-E)^2/E$		1	2				3	<0.1
Observed	2001	0	2	2				
Expected		1	1					
$(O-E)^2/E$		1	1				2	>0.1
Observed	2002	26	20	46				
Expected		28	18					
$(O-E)^2/E$		0,143	0,222				0,36507937	>0.1
Observed	2003	40	19	59				
Expected		36	23					
$(O-E)^2/E$		0,444	0,696				1,14009662	>0.1
Observed	2004	37	21	58				
Expected		35	23					
$(O-E)^2/E$		0,114	0,174				0,28819876	>0.1
Observed	2005	15	9	24				
Expected		15	9					
$(O-E)^2/E$		0	0				0	>0.1
Observed	2006	14	10	24				
Expected		15	9					
$(O-E)^2/E$		0,067	0,111				0,17777778	>0.1
Observed	2007	21	29	50				
Expected		31	19					
$(O-E)^2/E$		3,226	5,263				8,48896435	<0.1
Observed	2008	6	27	33				
Expected		20	13					
$(O-E)^2/E$		9,8	15,08				24,8769231	<0.1
Observed	2009	6	29	35				
Expected		21	14					
$(O-E)^2/E$		10,71	16,07				26,7857143	<0.1
Observed	2010	6	32	38				
Expected		23	15					
$(O-E)^2/E$		12,57	19,27				31,8318841	<0.1
Observed	2011	11	33	44				
Expected		27	17					
$(O-E)^2/E$		9,481	15,06				24,540305	<0.1
Observed	2012	6	20	26				
Expected		16	10					
$(O-E)^2/E$		6,25	10				16,25	<0.1
Observed	2013	6	18	24				
Expected		15	9					
$(O-E)^2/E$		5,4	9				14,4	<0.1

Variabele "overheidsrol"

	JAAR											CHI-squar	P-value (df=6)
	2000-2006	92	37	9	40	26	8	1	213				
		0,43	0,17	0,04	0,19	0,12	0,04	0,00	1,00				
Observed	2000	10	6	0	4	3	0	1	24				
Expected		10	4	1	5	3	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	1	1	0,2	0	1					3,2	0,7834
Observed	2001	3	0	0	1	1	0	0	5				
Expected		2	1	0	1	1	0	0					
$(O-E)^2/E$		0,5	1		0	0						1,5	0,9595
Observed	2002	20	8	2	8	7	2	0	47				
Expected		20	8	2	9	6	2	0					
$(O-E)^2/E$		0	0	0	0,111	0,167	0					0,277778	0,9996
Observed	2003	19	8	1	9	6	2	0	45				
Expected		19	8	2	8	5	2	0					
$(O-E)^2/E$		0	0	0,5	0,125	0,2	0					0,825	0,9912
Observed	2004	21	8	4	8	5	2	0	48				
Expected		21	8	2	9	6	2	0					
$(O-E)^2/E$		0	0	2	0,111	0,167	0					2,277778	0,8922
Observed	2005	9	3	1	5	2	1	0	21				
Expected		9	4	1	4	3	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	0,25	0	0,25	0,333	0					0,833333	0,9912
Observed	2006	10	4	1	5	2	1	0	23				
Expected		10	4	1	4	3	1	0					
$(O-E)^2/E$		0	0	0	0,25	0,333	0					0,583333	0,9967
Observed	2007	29	8	5	7	2	1	0	52				
Expected		22	9	2	10	6	2	0					
$(O-E)^2/E$		2,227	0,111	4,5	0,9	2,667	0,5					10,90505	0,0912
Observed	2008	27	12	6	6	0	1	0	52				
Expected		22	9	2	10	6	2	0					
$(O-E)^2/E$		1,136	1	8	1,6	6	0,5					18,23636	0,0057
Observed	2009	29	11	4	3	0	0	0	47				
Expected		20	8	2	9	6	2	0					
$(O-E)^2/E$		4,05	1,125	2	4	6	2					19,175	0,0039
Observed	2010	32	14	5	4	0	0	0	55				
Expected		24	10	2	10	7	2	0					
$(O-E)^2/E$		2,667	1,6	4,5	3,6	7	2					21,36667	0,0016
Observed	2011	33	21	5	4	0	0	0	63				
Expected		27	11	3	12	8	2	0					
$(O-E)^2/E$		1,333	9,091	1,333	5,333	8	2					27,09091	0,0001
Observed	2012	20	13	1	2	0	0	0	36				
Expected		16	6	2	7	4	1	0					
$(O-E)^2/E$		1	8,167	0,5	3,571	4	1					18,2381	0,0057
Observed	2013	18	10	3	2	0	0	0	33				
Expected		14	6	1	6	4	1	0					
$(O-E)^2/E$		1,143	2,667	4	2,667	4	1					15,47619	0,0168

Variabele "Termijn"

	JAAR										CHI-square	P-value
												(df=5)
	2000-2006	30	46	21	18	8	6	129				
		0,23	0,36	0,16	0,14	0,06	0,05	1,00				
Observed	2000	0	2	0	2	2	0	6				
Expected		1	2	1	1	0	0					
$(O-E)^2/E$		1	0	1	1						3	0,7
Observed	2001	3	1	1	4	0	1	10				
Expected		2	4	2	1	1	0					
$(O-E)^2/E$		0,5	2,25	0,5	9	1					13,25	0,0211
Observed	2002	11	17	5	0	1	0	34				
Expected		8	12	6	5	2	2					
$(O-E)^2/E$		1,125	2,083	0,167	5	0,5	2				10,875	0,0538
Observed	2003	5	7	6	2	5	0	25				
Expected		6	9	4	3	2	1					
$(O-E)^2/E$		0,167	0,444	1	0,333	4,5	1				7,44444444	0,1899
Observed	2004	6	4	1	9	0	0	20				
Expected		5	7	3	3	1	1					
$(O-E)^2/E$		0,2	1,286	1,333	12	1	1				16,8190476	0,0049
Observed	2005	4	3	7	1	0	1	16				
Expected		4	6	3	2	1	1					
$(O-E)^2/E$		0	1,5	5,333	0,5	1	0				8,33333333	0,139
Observed	2006	1	12	1	0	0	4	18				
Expected		4	6	3	3	1	1					
$(O-E)^2/E$		2,25	6	1,333	3	1	9				22,5833333	0,0004
Observed	2007	8	2	0	0	4	5	19				
Expected		4	7	3	3	1	1					
$(O-E)^2/E$		4	3,571	3	3	9	16				38,5714286	<0,0001
Observed	2008	1	0	0	3	0	7	11				
Expected		3	4	2	2	1	1					
$(O-E)^2/E$		1	1	1	1	1	1				6	0,3062
Observed	2009	1	0	4	1	5	0	11				
Expected		3	4	2	2	1	1					
$(O-E)^2/E$		1,333	4	2	0,5	16	1				24,8333333	0,0002
Observed	2010	0	8	0	10	0	1	19				
Expected		4	7	3	3	1	1					
$(O-E)^2/E$		4	0,143	3	16,33	1	0				24,4761905	0,0002
Observed	2011	3	0	11	0	0	0	14				
Expected		3	5	2	2	1	1					
$(O-E)^2/E$		0	5	40,5	2	1	1				49,5	<0,0001
Observed	2012	0	6	0	0	0	0	6				
Expected		1	2	1	1	0	0					
$(O-E)^2/E$		1	8	1	1						11	0,0514
Observed	2013	5	0	0	0	0	0	5				
Expected		1	2	1	1	0	0					
$(O-E)^2/E$		16	2	1	1						20	0,0013

Variabele "budget" code "per stuk"

Waarde 8.1 Per stuk															
(step 1)															
2000-2006	**1**							2007-2013	**2**						
waarde	**gem.**	**verschil**	**factor**	**=**	**kwadraat**			**waarde**	**gem.**	**verschil**	**factor**	**=**	**kwadraat**		
203178,66	135630,42	67548,24	9	607934,2	3,69584E+11			77000	70320,46	6679,538	5	33397,69231	1115405851		
142878,97	135630,42	7248,55	5	36242,75	1313536928			62500	70320,46	-7820,46	5	-39102,3077	1528990467		
89189,93	135630,42	-46440,5	12	-557286	3,10568E+11			68750	70320,46	-1570,46	4	-6281,84615	39461591,1		
110000	135630,42	-25630,4	1	-25630,4	656918429,4			63000	70320,46	-7320,46	5	-36602,3077	1339728928		
105000	135630,42	-30630,4	2	-61260,8	3752890518			70000	70320,46	-320,462	9	-2884,15385	8318343,408		
								78333	70320,46	8012,538	6	48075,23077	2311227814		
					6,85875E+11	som		71000	70320,46	679,5385	5	3397,692308	11544313,02		
					24495530029	/(n-1)									
				s1	156510,479	wortel								6354677308	som
														167228350,2	/(n-1)
												s2		12931,6801	wortel
(step 2)								(step 3)							
($s1^2$/n1)	**($s2^2$/n2)**	**som**	**wortel**												
844673449,3	4287906,416	8,49E+08	29136,94143	SE				df = 28 (computer-program)							
gem.1-gem.2	**/SE**														
65309,95846	2,241482986	t						P-value =	0.0331						

Variabele "budget" code "programma per jaar"

Waarde 8.2 Programma per jaar															
(step 1)															
2000-2006	**1**							2007-2013	**2**						
waarde	**gem.**	**verschil**	**factor**	**=**	**kwadraat**			**waarde**	**gem.**	**verschil**	**factor**	**=**	**kwadraat**		
687500	931952,34	-244452	3	-733357	5,38E+11			1132142,8	1423779,9	-291637	6	-1749823	3,06E+12		
1384450,05	931952,34	452497,7	1	452497,7	2,05E+11			1237380,9	1423779,9	-186399	5	-931995	8,69E+11		
1072381,7	931952,34	140429,4	2	280858,7	7,89E+10			1663878,3	1423779,9	240098,4	9	2160886	4,67E+12		
								1469272,1	1423779,9	45492,2	7	318445,4	1,01E+11		
					8,21E+11	som		1540809,5	1423779,9	117029,6	5	585148	3,42E+11		
					1,64E+11	/(n-1)		1883714,29	1423779,9	459934,4	1	459934,4	2,12E+11		
				sd 8.2	405326,6	wortel		1002482,1	1423779,9	-421298	2	-842596	7,1E+11		
														9,97E+12	som
														2,93E+11	/(n-1)
													sd 8.2	541382,6	wortel
(step 2)								(step 3)							
($s1^2$/n1)	**($s2^2$/n2)**	**som**	**wortel**												
2,738E+10	8374145689	3,58E+10	189091,9	SE				df = 8 (computer-program)							
gem.1-gem	**/SE**														
491827,57	2,60099722	t						P-value =	0.0316						

Bijlage 5
Gecodificeerde Documenten

Deze bijlage geeft de gecodificeerde documenten per jaar weer. Het kan voorkomen dat deze moeilijk te lezen zijn. Dit is helaas een gevolg van het feit dat het computerprogramma Atlas.ti (waarmee de codificatie is verricht) geen output kan leveren in "Word" (het programma waarmee alle andere informatie en de scriptie zelf wel zijn verwerkt). Doordat de output eerst naar het programma "One Note" geëxporteerd diende te worden, alvorens het naar "Word" geëxporteerd kon worden, zijn de documenten als afbeeldingen weergegeven.
Om de leesbaarheid enigszins te verhogen zijn de gebruikte codes naast de tekst van de documenten afgekort weergegeven. Deze afkortingen bestaan uit cijfers. Welk cijfer bij welke code hoort staat in de lijst op de volgende pagina's.

Code-Filter: All

HU: Project Kulturhusbeleid
File: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scientific Software\ATLASti\TextBank\Project Kulturhusbeleid.hpr7]
Edited by: Super
Date/Time: 2014-06-26 17:05:47

10.1 Faciliterend
10.2 Samenwerkend
10.3 Delegerend
10.4 Participerend
10.5 Consulterend
10.6 Open autoritair
10.7 Gesloten autoritair
3.1 Laag niveau voorzieningen
3.10 Negatieve effecten van vergrijzing
3.2 Lage toegankelijkheid voorzieningen
3.3 Lage burgerparticipatie
3.4 Lage leefbaarheid
3.5 Slecht afgestemd op vraag
3.6 Laag cultureel aanbod
3.7 Lage culturele interesse
3.8 Lage sociale kwaliteit
3.9 Lage economische bedrijvigheid
4.1 Stimuleren initiatieven/projecten
4.10 Sportvoorzieningen onderbrengen
4.11 Gezamenlijke programmering
4.12 Creëren ontmoetingsplek
4.13 Duurzaamheid
4.14 Zakelijke dienstverlening onderbrengen
4.15 Woonvoorzieningen onderbrengen
4.16 Doorontwikkeling concept
4.17 Ondersteuning vrijwilligers
4.18 Maatschappelijke dienstverlening onderbrengen
4.19 Voorkennis Kulturhusen vergroten
4.2 ICT-voorzieningen
4.3 Onderzoek
4.4 Vergroten (publieks)bereik
4.5 Oprichten/verbouwen accomodatie
4.6 Aanleggen culturele/sociale infrastructuur
4.7 Culturele voorzieningen onderbrengen
4.8 Zorgvoorzieningen onderbrengen
4.9 Educatieve voorzieningen onderbrengen
5.1 Verandering
5.2 Behoud
6.1 Inwoners overijssel
6.2 Kansarme groepen
6.3 Plattelandsbevolking
6.4 Stadsbevolking
6.5 (Culturele) instelling
6.6 Jeugd
6.7 (Culturele) minderheden
6.8 Ouderen
6.9 Jonge gezinnen
7.1 Exploreren
7.2 Verdelen
7.3 Herverdelen
7.4 Reguleren
7.5 Faciliteren
7.6 Stimuleren
7.7 Constitueren
7.8 Preken
8.1 Per stuk €10.000
8.1 Per stuk €100.000
8.1 Per stuk €110.000
8.1 Per stuk €115.000
8.1 Per stuk €125.000
8.1 Per stuk €140.000
8.1 Per stuk €165.000
8.1 Per stuk €226.890,11
8.1 Per stuk €232.509,75
8.1 Per stuk €238.234,62
8.1 Per stuk €25.000
8.1 Per stuk €37.500
8.1 Per stuk €40.000
8.1 Per stuk €45.000
8.1 Per stuk €465.124
8.1 Per stuk €68.389
8.1 Per stuk €85.000
8.1 Per stuk NLG 525.000
8.2 Programma per jaar €1.014.000
8.2 Programma per jaar €1.200.000
8.2 Programma per jaar €1.384.450,05
8.2 Programma per jaar €1.408.937,50
8.2 Programma per jaar €1.500.000
8.2 Programma per jaar €1.558.333,33
8.2 Programma per jaar €1.562.000
8.2 Programma per jaar €1.660.000
8.2 Programma per jaar €1.883.714,29
8.2 Programma per jaar €121.250
8.2 Programma per jaar €2.214.285,71
8.2 Programma per jaar €2.376.000
8.2 Programma per jaar €687.500
8.2 Programma per jaar €735.826
8.2 Programma per jaar €964.285,71
8.3 Totaalprogramma per jaar €2.317.875
8.3 Totaalprogramma per jaar €2.376.000
8.3 Totaalprogramma per jaar €360.000
8.3 Totaalprogramma per jaar NLG 15.000.000
8.3 Totaalprogramma per jaar NLG 17.505.000
8.3 Totaalprogramma per jaar NLG 18.755.000
8.4 Extra middelen €1.000.000
8.4 Extra middelen €103.000
8.4 Extra middelen €2.000.000

8.4 Extra middelen €230.000
8.4 Extra middelen €60.000
8.4 Extra middelen €90.000
8.5 Deelprogramma €1.000.000
8.5 Deelprogramma €100.000
8.5 Deelprogramma €22.689
8.5 Deelprogramma €25.000
8.5 Deelprogramma €45.378
8.5 Deelprogramma €50.000
8.5 Deelprogramma €68.067
8.5 Deelprogramma €86.000
8.5 Deelprogramma NLG 1.000.000
8.5 Deelprogramma NLG 100.000
8.5 Deelprogramma NLG 200.000
8.5 Deelprogramma NLG 4.000.000
9.1 <1 jaar
9.2 2 jaar
9.3 3 jaar
9.4 4 jaar
9.5 5 Jaar
9.6 >5 jaar

P 1: - 2000.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2000.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T13:36:38
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 45

Memos: 1

Quotations: 256

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2000

PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000A, P.26)

ociale samenhang en kwaliteit

12. een zodanig niveau en toegankelijkheid van voorzieningen met betrekking tot welzijn, zorg, nderwijs en scholing en cultuur dat de participatie van de inwoners van Overijssel aan het naatschappelijk leven wordt bevorderd; dit met bijzondere aandacht voor kansarme groepen;

Stand van zaken:
It is uitgangspunt voor ons zorg, welzijn en cultuurbeleid. Het Kulturhus-concept willen wij benutten em de toegankelijkheid te verbeteren.

13. het stimuleren van lokale initiatieven;

Stand van zaken:
Hieraan geven wij invulling in het kader van het subsidiebeleid Cultuur.

14. handhaving van de leefbaarheid op het platteland;

Stand van zaken:
e leefbaarheid van het platteland, voor zover onder druk, krijgt aandacht in het attelandsontwikkelingsbeleid (waaronder het project "Hart van Twente"). Tevens wordt het uropese programma Leader gebruikt om lokale initiatieven op dit terrein te ondersteunen.

PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000A, P.45)

e rol van de provincie

. Het stimuleren van netwerken en centrale voorzieningen met betrekking tot informatie- en communicatietechnologie. (blz. 57)

Stand van zaken:
Er is een project in uitvoering gericht op versterking samenwerking met gemeenten, daarnaast regelmatig overleg met grote steden.

. Hoogwaardige culturele voorzieningen in het grote steden-beleid (blz. 58)

Stand van zaken:
Wordt meegenomen in het grotestedenbeleid.

. Nieuwe vormen van beleidsontwikkeling, waarvan communicatie een integraal onderdeel is. (blz. 59)

Stand van zaken:
Zie antwoorden bij 4.1 in bijlage 2.

. De provincie stimuleert het publieke debat over maatschappelijke onderwerpen die de politiek (zullen) raken. (blz. 59)

Stand van zaken:

Proberen we zo goed mogelijk invulling aan te geven (strategische plannen, studium generale enz.).

- De provincie geeft bij ieder beleidsproces de kaders helder en duidelijk aan. Daartoe worden onder andere startnotities opgesteld. (blz. 59)

Stand van zaken:
Startnotities vormen inmiddels het gebruikelijke document daarvoor. In de startnotitie worden de bestuurlijke doelstellingen, de beschikbare middelen en de te bereiken resultaten geformuleerd.

- Samenwerking verder ontwikkelen en daarbij gebruik maken van nieuwe vormen. (blz. 59)

Stand van zaken:
Samenwerking is een belangrijk instrument om doelen te realiseren. Via een pilot accountmanagement willen wij onderzoeken of er nieuwe vormen zijn die effectiever zijn. Met behulp daarvan moet de samenwerking van de provincie met belangrijke partners beter afgestemd gaan verlopen. Daarnaast is het natuurlijk van groot belang de mogelijkheden van ICT te verkennen - zie programma ICT.

- Zorgen dat de burger bij de provincie voor veel zaken bij één loket terecht kan door de schotten weg te nemen tussen geldstromen. Provinciale organisatie-eenheden en taken samenvoegen die op een bepaalde groep burgers, bedrijven of instellingen zijn georiënteerd. (blz. 60)

Stand van zaken:
Er wordt gewerkt aan een bundeling van krachten m.b.t. terreinbeheer en landschap (fusie Landschapsbeheer Overijssel en Overijssels Landschap in 1999. In het verlengde hiervan wordt gewerkt aan een groen loket, voor burgers en boeren die een beroep doen op regelingen voor natuur en landschap. In het kader van het grotestedenbeleid zijn afspraken gemaakt over de ontschotting van geldstromen.

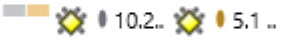

Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2000a, p.6-7)

Veranderende vraag

Zoals we al geconstateerd hebben, is de samenleving in ontwikkeling. Mensen gaan tegenwoordig eerst ontspannen bij een soapaflevering op televisie en vervolgens naar een klassiek concert. Ook op alle anderen gebieden zijn mensen niet eenvoudig meer in een hokje te plaatsen. Hierdoor verandert de vraag naar kunst en cultuur en is deze vraag niet meer altijd voorspelbaar. Mensen hebben individuele voorkeuren, in plaats van de smaak van de groep waartoe ze zouden behoren. Daarnaast zijn er in Overijssels nieuwe vragers bijgekomen van buiten Overijssel.

Het culturele landschap wordt hierdoor complexer, maar ook dynamischer. Er liggen kansen om in te spelen op de nieuwe vragen die burgers aan cultuur stellen.
De provincie zal de, vooral professionele, culturele instellingen stimuleren om hun aanbod aan te passen aan de veranderende vraag door mee te denken, de vraag te verkennen en te experimenteren Bij de verkenning van de vraag kan samenwerking met educatie en welzijn van nut zijn.

Veranderend aanbod
Nieuwe groepen verrijken het culturele spectrum met nieuwe tradities en cultuur. Jongeren hebben een eigen specifieke cultuur en door de multiculturalisering worden allerlei niet-westere invloeden ingebracht. De volwaardige participatie van alle Overijsselse burgers, maar met name jongeren en

ulturele minderheden, moet worden bevorderd. Niet door ze in het 'keurslijf' van de gevestigde ultuuraanbod te dwingen, maar door ze tegemoet te komen met nieuw en passend aanbod. Met angepast aanbod worden de nieuwe doelgroepen bereikt. Dit nieuwe aanbod ontstaat niet zomaar.

le drie fasen in het bereiken van doelgroepen:
- de eerste stap. (Nieuwe) doelgroepen in aanraking brengen met kunst en cultuur in het algemeen;
- de gebruikelijke stap. Doelgroepen in aanraking blijven brengen met de voor hen bekende kunst en cultuur;
- de verleidelijke stap. Doelgroepen in aanraking brengen met de voor hen nog onbekende kunst en cultuur.

le provincie zal de nieuwe doelgroepen stimuleren om zowel passief of actief deel te nemen aan ultuur. Bijvoorbeeld door middel van cultuureducatie en door bevordering van amateurkunst. ls bijzonder voorbeeld van zowel thema 1 als 2 kan worden genoemd het Kulturhus: een sagdrempelige culturele ontmoetingsplaats, waar vraag en aanbod bij elkaar gebracht worden. Dit thema valt voor een groot deel samen met het decentrale deel van het Actieplan Cultuurbereik, aarin rijk, provincies en gemeenten samenwerken aan, onder andere, het vergroten van ublieksbereik. De rol van de provincie hierin is samenwerken, initiatieven uitlokken, stimuleren, oorbeelden uitdragen, ondersteunen.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000A, P.9-10)

ianpak en planning

ia vaststelling van de startnotitie zal een ambtelijke projectgroep de concept nota gaan amenstellen. Dit proces verloopt in de volgende fasen:

- Bespreken van de gekozen thema's als uitgangspunten voor cultuurbeleid met belanghebbende gemeenten en instellingen. Ook de andere provinciale beleidsterreinen zullen hier nadrukkelijk in beeld komen. Een verslag van deze gesprekken zal teruggekoppeld worden naar de commissie 'Meedoen aan de Samenleving';
- Ordenen van (onderdelen) van cultuurbeleid binnen de vier thema's aangevuld met de rijksdoelen uit het Actieprogramma Cultuurbereik. De ordening gebeurt in overleg met belanghebbenden en provinciale eenheden. De uitkomsten van deze ordening worden teruggekoppeld naar de commissie 'Meedoen aan de Samenleving';
- Definiëren van de provinciale rol per thema. Het definiëren gebeurt in dialoog met de commissie 'Meedoen aan de Samenleving';
- Bepalen van de instrumenten per thema.

ia stap 4 is de nota in concept gereed en volgt de gebruikelijke inspraakprocedure. arallel aan dit proces zal een vernieuwende wijze van interactief werken gestalte krijgen. Zo zal ijdens het proces en de inspraakperiode doelbewust (digitaal) contact gezocht worden met diverse eledingen van de Overijsselse samenleving en vertegenwoordigers van de kunst en cultuur. Op die anier hopen we verschillende (nieuwe) groepen te bereiken met nieuwe vormen van inspraak en ommunicatie.

le planning wordt voornamelijk bepaald door met het Rijk en de Grote Steden overeengekomen eadlines. Voor de invulling van het Cultuurconvenant, het Actieplan Cultuurbereik en de ijksbijdragen Beeldende Kunst en Cultuur & School geldt dat uiterlijk in december 2000 Provinciale

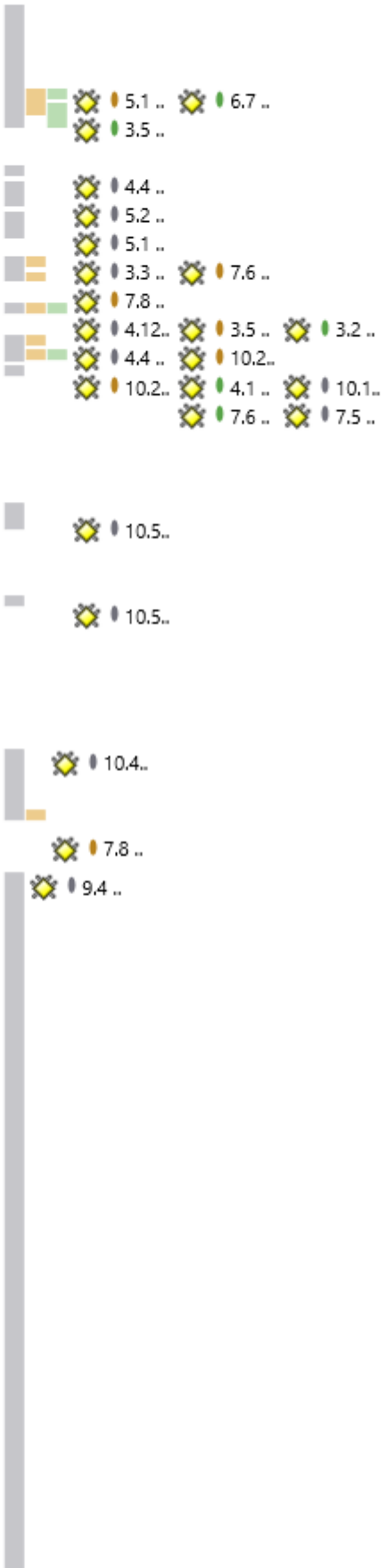

taten het beleid voor 2001 2004 moeten vaststellen.

ij het opstellen van deze startnotitie is gebruik gemaakt van een gedachtewisseling (op persoonlijke itel) met vertegenwoordigers van de stichting Kunst & Cultuur Overijssel, het Oversticht, Overijsselse ibliotheekdienst en de Hogeschool voor de Kunsten Constantijn Huijgens. Apart hiervan is kort van edachten gewisseld over de thema's met de directeur van de Hannema de StuersFundatie.

10.5..

ADVIESCOMMISSIE MEEDOEN AAN DE SAMENLEVING, 2000A, P.6)

Concept Cultuurbeleid 2001-2004

Mevrouw Schalij, directeur van de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel spreekt in. ZIj verwijst naar de an de commissieleden verzonden brief waarin gereageerd wordt op de aangekondigde bezuiniging p het project Kunst op School en een aantal kritische opmerkingen worden gemaakt over de oncept Cultuurnota.

e VVD-fractie gebruikt de gelegenheid om te pleiten voor inzet van de provincie om de positie van)rkest van het Oosten en Nationale Reisopera bij de staatssecretaris en de Tweede Kamer sterk nder de aandacht te brengen.

e VVD-fractie heeft een aantal opmerkingen naar aanleiding van de tekst van cultuurnota:
)p pagina 13 vindt men de genoemde projecten erfgoededucatie mager. Op pagina 19 wordt gesteld dat de provincie een groot flexibel kunstbudget heeft. De VVD-fractie vraagt zich wat hiermee edoeld wordt? Op pagina 23 wordt verwezen naar het archeologisch depot. Wordt dit depot nu in eventer of in Enschede gevestigd? Voor accommodaties voor Kulturhusen verwijst de VVD-fractie aar de vrijkomende gemeentehuizen. De fractie pleit voor een duidelijke definitie van het Kulturhus)p pagina 11 heeft de VVD fractie een typefout ontdekt: Cultuurplan moet Cultuurplein zijn.

e CDA-fractie is van mening dat de conceptnota nog steeds onduidelijk is. Mogelijke consequenties orden vaak niet aangegeven. Als voorbeeld wordt genoemd: het onderscheid tussen het Actieplan ultuurbereik en provinciaal beleid is onduidelijk. Het is tevens onduidelijk welke onderdelen van rovinciaal cultuurbeleid worden voortgezet en wat de consequenties zijn. Gaat de aandacht voor ublieksbereik ten kosten van de inhoud van cultuur. Er wordt verwezen naar een onderzoek naar ublieksbereik in het Euregio gebied, wat zijn de consequenties van dit onderzoek ? Op pagina 9 de itspraken over de musea en op pagina 13 de uitspraken over regioprojecten amateurkunst en de treektaalconsulent. Ook niet helder is wat bedoeld wordt met "als provincie eerder participeren in et creatieve proces" en tot slot de criteria voor financiële bijdragen culturele infrastructuur. Tevens ordt gevraagd of ook de Kulturhusen passen in het budget culturele infrastructuur ?

e PvdA-fractie is zeer te spreken over de cultuurnota. De gekozen systematiek is aansprekend en egrijpelijk. Positief is dat de gekozen thema's kritisch tegen het licht worden gehouden. Ook aardering voor de opstelling naar de culturele instellingen, de balans tussen vernieuwing en ontinuiteit. Kortom deze nota biedt een overzichtelijke basis voor het later op te stellen ultuurprogramma. De fractie heeft een aantal opmerkingen over de voornemens:
hema1: in voornemens komen uitspraken over RTV Oost en film niet terug;
hema2: digitale ontwikkeling komt niet in voornemens terug;
hema3: het ontwikkelingsprogramma en de Esselinkstichting komen niet in de voornemens terug;
ulturele infrastructuur: zeer positief over de Kulturhusen.
'ot slot wordt gewezen op noodzaak van uniformiteit in opzet tussen de beleidsnota's Zorg & ultuur.

e GPV-fractie merkt op dat terwijl de cultuurnota een beleidskader is, ook het meer uitgewerkte ctieplan cultuurbereik in het verhaal is opgenomen. Deze verschillende niveaus maken beoordeling oeilijk. Het beleidskader is vraaggericht, toch wordt elke keer "wij willen" gebruikt. De doorbraak an de Kulturhusen in deze nota wordt door de GPV-fractie als zeer positief beoordeeld. In grote jnen is men akkoord met de concept nota. Opmerkingen zijn nog dat de tekst over kunstuitlenen te reigend is en dat continue vernieuwing nooit beperkt kan worden tot 4 jaar.

4.5 ..
7.1 ..
4.4 .. 3.6 ..
10.4.. 4.6 ..
4.6 ..
10.7.. 10.4..
5.1 .. 9.4 ..

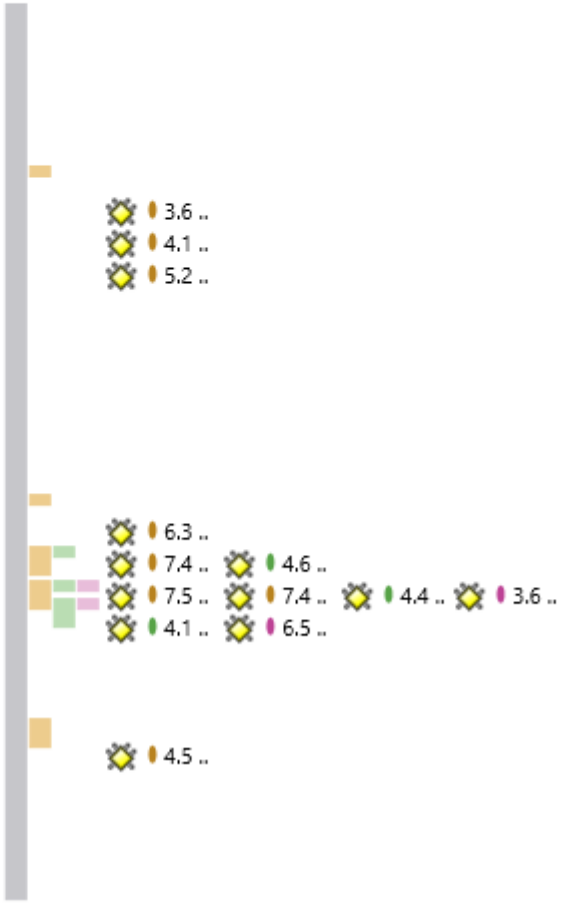

le RPF-fractie vindt dat de term Kulturhus gewijzigd moet worden. Zou onderwerp van een rijsvraag kunnen zijn. Hij vraagt zich af of term "thema's" wel juiste term is en meldt dat de woners van Almelo niet blij zijn met de uitspraak van Herman Finkers.
le SGP-fractie zal cultuurbeleid om redenen van levensbeschouwelijke aard niet steunen. Een itzondering wordt gemaakt voor een aantal projecten op het terrein van cultuurbehoud.
le GroenLinks-fractie plaatst vraagtekens bij het concept van het Kulturhus, is dit niet een lenstencentrum in een nieuw jasje?
le gedeputeerde antwoordt dat, de afspraak die met de commissie MAS is gemaakt bij behandeling an de startnotitie hield in dat er fasegewijs aan het nieuwe cultuurbeleid wordt gewerkt. Wat nu oor ligt zijn de eerste twee fasen verwerkt in een strategische nota. Een uitwerking in concrete oedeling van middelen en afspraken volgt later. Tegelijkertijd loopt het traject voor het binnenhalen an rijksgelden. Dat dit verwarrend werkt is begrijpelijk, maar het kan nu niet anders. Wat betreft de ultuurnota van het Rijk en de convenanten meldt de gedeputeerde dat op dit moment hard gewerkt ordt om de positie van Orkest van het Oosten en de Nationale Reisopera te versterken binnen het ijksbeleid.
le brief van de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel is alleen aan de commissieleden toegestuurd. De edeputeerde kan daar op dit moment dus niet op reageren.
Met betrekking tot de projecten erfgoed meldt hij dat er inderdaad meer projecten en belangrijke ntwikkelingen zijn , maar die zijn niet alle in de nota opgenomen. Er is ook niet naar volledigheid estreefd. Met een groot flexibele budget wordt bedoeld dat in verhouding tot gemeenten, waar ultuurbudgetten vaak vast zitten in accommodaties, provincies voor een flexibelere besteding unnen kiezen. De Kulturhusen kenmerken zich in eerste instantie door een gezamenlijke rogrammering en gecombineerde voorzieningen onder één dak. De inzet voor Kulturhusen zal een orse impuls in het niet stedelijke gebied betekenen. Het archeologisch depot is een afspraak pgenomen in het huidige cultuurconvenant. Met zowel Deventer als Enschede wordt overleg evoerd over vestiging, waarbij tevens van belang is hoeveel de gemeente er voor over heeft. Bij esteding van het budget voor culturele infrastructuur zullen duidelijke criteria gehanteerd worden, aarmee de provincie invloed kan uitoefenen op ontwikkelingen.
le aandacht voor publieksbereik gaat niet ten koste van de inhoud van cultuur. Over publieksbereik al met de instellingen afspraken worden gemaakt. Extra projecten kunnen gefinancierd worden uit et actieplan cultuurbereik. Het onderzoek in de Euregio is recent afgerond. Op dit moment wordt et Operafestival hierin gepositioneerd. De uitspraak over musea is niet puur negatief bedoeld, veel usea zijn echter niet meer geoutilleerd voor de vraag die er op de instellingen afkomt. Op dit oment worden alleen projecten gesubsidieerd die helemaal af zijn. Eerder participeren in het rtistieke proces betekent geen inhoudelijke invloed, maar de mogelijkheid om veelbelovende ntwikkelingen eerder met een subsidie te waarderen of te stimuleren. De tekst over de egioprojecten zal worden verduidelijkt. Het is bekend dat het budget culturele accommodaties een ewild budget zal zijn. Over een aantal ontwikkelingen wordt met betreffende gemeenten esproken, maar toezeggingen zullen alleen worden gedaan als wordt voldaan aan de criteria (zie rogramma).
le opmerkingen van de PvdA-fractie over het ontbreken van bepaalde ontwikkelingen in de oornemens worden meegenomen bij de opzet van de definitieve nota. Aan een grotere integraliteit ussen de verschillende beleidsnota's wordt gewerkt.
le reacties op de nota zijn tot nu toe grotendeels positief. Er wordt vraaggericht gewerkt. De unstuitlenen worden streng toegesproken, maar gezien de potentie van de kunstuitlenen en de fspraken die gemaakt worden is dit terecht. De naam Kulturhus is inmiddels zo bekend dat wijziging iet verstandig zou zijn.

ADVIESCOMMISSIE MEEDOEN AAN DE SAMENLEVING, 2000B, P.5)

let is het GPV niet helemaal duidelijk wat er gaat gebeuren in de majeure voorstellen ten aanzien an het cultuurconvenant en de cultuuraccommodaties. Men vraagt zich af of er een omslag is in het

lenken rond het kulturhus en vraagt zich af waar de accenten gaan liggen. Zal een groot deel van het eschikbare budget richting platteland gaan?

let RPF stelt vast dat het moeilijk is om goed meetbare maatschappelijke effectbeschrijvingen op apier te zetten. Het is soms beter te erkennen dat dit niet mogelijk is. Men vraagt zich af of bij het reëren van een bepaald cultuuraanbod men zich heeft afgevraagd of hier wel vraag naar is. Men raagt zich af of de gewijzigde eisen waarvan sprake is bij de cultuuraccommodaties vanuit de ezoekers komen of vanuit de instellingen. Ook ten aanzien van het kulturhus vraagt het RPF zich af f hier wel zoveel vraag naar is.
Met betrekking tot de 1e kernvraag antwoordt het SGP dat er sprake is van een goede voortgang, naar dat op sommige onderdelen men traditiegetrouw tegen zal stemmen. De majeure projecten eorden voor zover deze verband houden met het cultuurbeleid dan ook niet gesteund. De ezuinigingen op deze onderdelen worden daarentegen wel gesteund. De gedachte van een ulturhus vindt men op zich goed gezien het teruglopend voorzieningenniveau op het platteland. Aan heeft vraagtekens bij de tijdelijke inkrimping van de informatievoorziening zorg. Op het nderdeel jeugdzorg vraagt het SGP zich af hoe omgegaan wordt met de landelijke entiteitsgebonden instellingen in relatie tot Bureau Jeugdzorg. Ook de SGP constateert de roblemen bij de mantelzorg. De 5e en 6e kernvraag worden instemmend beantwoord. Het is nog iet bekend of moties of amendementen zullen worden ingediend.
ls antwoord op de 1e kernvraag gaat GroenLinks niet akkoord met de ombuigingsvoorstellen omdat leze niet stroken met de speerpunt Sociale Kwaliteit en Welzijn. Bij de financiële uitwerking van de najeure projecten pleit men voor duidelijk toetsbare criteria, bijvoorbeeld wanneer iets een ulturhus is. Zoals gezegd gaat men niet akkoord met alle voorgestelde bezuinigingen. Het is lastig m sociale kwaliteit en welzijn vorm te geven en nu zou daar ook nog eens op gekort worden. Men eeft (nog) geen oordeel over de korting op de Moser-Euregiocommissie. Men is pertinent tegen ee orting op cultuureducatie en vraagt zich bij de voorgestelde bezuiniging op het budget voor LOC af f de PCP's er al aan toe zijn om taken van het LOC over te nemen.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.12)

lok willen wij in overleg met de gemeenten onderzoeken of de Kulturhusen nieuwe mogelijkheden eden voor de facilitaire problemen van de kleinere filmhuizen.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.13)

uist omdat het provinciale informatielandschap zich in een rap tempo uitbreidt en burgers steeds neer dienstverlening op maat wensen, moet het overzicht en de toegankelijkheid van (digitale) oorzieningen op alle gebied voor burgers in Overijssel worden vergroot. Wij willen de verknoping an informatiestromen en het inrichten van laagdrempelig informatiepunten in met name ulturhusen (zie infrastructuur) bevorderen. Nu al zet de OBD samen met andere (steunfunctie-instellingen de eerste stappen om te komen tot zogenaamde digitale pleinen op het gebied van ultuur, onderwijs, zorg en welzijn.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.18)

ierboven is reeds omschreven hoe complex dit thema is en hoezeer juist dit thema vraagt om een ntegrale benadering vanuit diverse beleidsterreinen. Waar het gaat om participatie zijn er een aanta nderdelen van cultuurbeleid waarbij met recht gezegd kan worden dat het gewenste effect kansrijk s:

- als er tijdens de schoolperiode van jongeren aandacht is voor kunst en cultuur. Daarom ook zetten we in op *cultuureducatie, media-educatie* en de samenwerking tussen de bibliotheeksector en he onderwijs. Cultuureducatie, en vooral het programma Kunst op School richt zich o schoolleerlingen, alle leerlingen (dus ook de allochtone) worden hiermee bereikt;

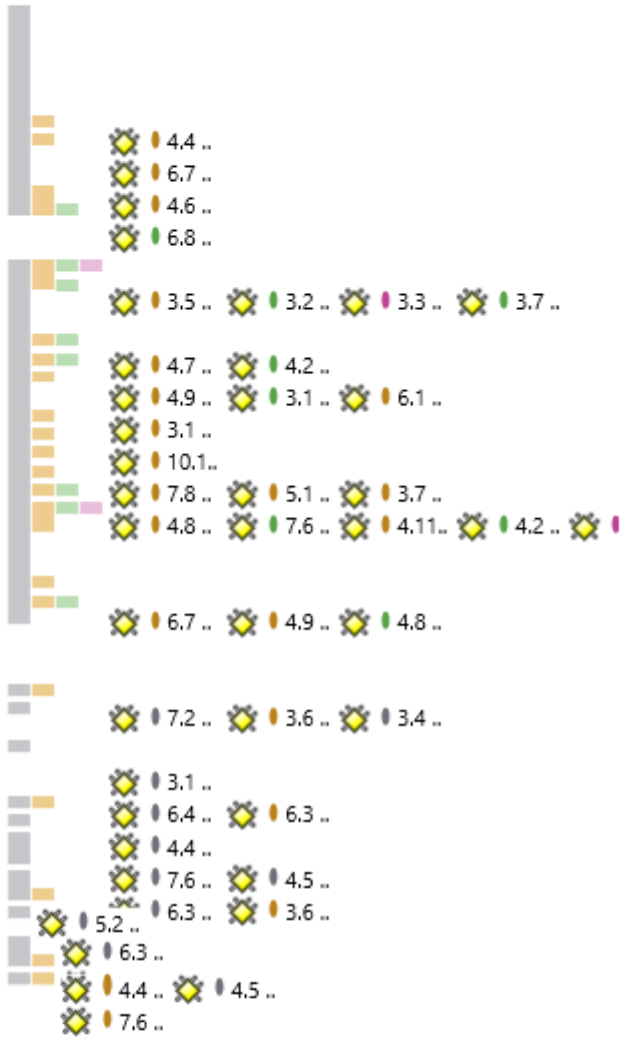

: als het *dicht bij de doelgroep en in de herkenbare omgeving* (stad, dorp of wijk) word georganiseerd. Zowel de amateurkunsten, het Actieplan Cultuurbereik, een groot publieksoffensie (daaronder ook culturele minderheden) dat samen met rijk en gemeenten wordt ingezet, als he beleid ten aanzien van de Kulturhusen sluiten hier prima bij aan. Om minderheden te kunne bereiken is het van belang samen met minderheidsorganisaties op te trekken en gebruik te maker van bestaande netwerken van allochtonen en deze netwerken koppelen aan de culturel infrastructuur. Ook voor ouderen is het cultuur-in-de-buurt-concept geschikt.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.19-20)

Aensen aanzetten tot meedoen, vraagt om het slechten van drempels en om het op maat snijden an dienstverlening. Cultuuroverdracht dient dicht bij de mensen plaats te vinden. Het Kulturhus is en laagdrempelige combinatie van voorzieningen onder een dak met een aanbod van lienstverlening dat past bij de (veelkleurige) samenstellingen van dorpen, kernen of wijken. ibliotheeknota wordt het Kulturhus beschreven als een centrum voor informatie, cultuur en ducatie. Hier komt alles bij elkaar en biedt de integratie van voorzieningen meerwaarde voor de verijsselse burgers. Een inloophuis of een lokale ontmoetingsplek waar ruimte is voor naatschappelijk en publiek debat, waarin ontmoeting en communicatie centraal staan. Belangrijk oordeel is het behoud van een minimaal voorzieningenniveau daar waar zelfstandige voorzieningen iet langer betaalbaar zijn. In de De OBD heeft het concept uitgewerkt en adviseert bibliothekan en emeenten over de mogelijkheden van het Kulturhus. Wij willen de verdergaande ontwikkeling van ulturhusen in Overijssel als centrum van cultuuroverdracht vanuit het cultuurbeleid en in fstemming met het beleid op het gebied van welzijn, integratie en zorg actief bevorderen. Naast de arde infrastructuur (die Culturele infrastructuur) gaat het om de (digitale) programmering waarin de elatie tussen verschillende voorzieningen wordt gelegd (bijvoorbeeld tussen onderwijs, ibliotheken, kleinschalige podia, musea, zorgvoorzieningen, kinderopvang en medisch-sociale pvang). Afhankelijk van de lokale situatie zal daarbij rekening gehouden moeten worden met de ehoeften en vragen van bijvoorbeeld minderheden. Zo zou bijvoorbeeld de combinatie tussen inderopvang, medisch-sociale voorzieningen, onderwijs (inburgering, NT2) en diverse ektvoorzieningen veel voordelen bieden.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.28-29)

ulturhus

n de kleine gemeenten en dorpen is de noodzaak van investeringen in culturele voorzieningen als en bibliotheek direct verbonden met de leefbaarheid en het sociale welzijn. Door verschillende ntwikkelingen is in de dorpen en buurtschappen voortdurend de dreiging aanwezig van verder erschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, ankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke bedreigde functies met culturele functies als een ibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een interessant en realistisch antwoord op deze erschralings-trend op het platteland, maar ook voor stadswijken die ver van het stadscentrum zijn erwijderd. Daarom zijn wij enkele jaren geleden gestart met het promoten van het Kulturhus als ccommodatieconcept om verschillende culturele en maatschappelijke functies onder een dak te rengen. De eerste gerealiseerde voorbeelden hebben ons gesterkt in de overtuiging dat wij met het ulturhus als "ontmoetingsplaats" een sterk concept in handen hebben dat met name in het landelijk ebied van Overijssel veel mogelijkheden biedt om de sociale kwaliteit in deze gebieden te ehouden.

let *Kulturhus-concept* biedt een adequaat antwoord op deze ontwikkelingen in de landelijk ebieden. Nu positieve ervaring is opgedaan met de eerste experimenten met Kulturhusen, is de tij ijp om dit ontwikkelingsmodel te gaan promoten. Het totstandbrengen van Kulturhusen is op lokaa

iveau een ingewikkeld proces. Wij willen gemeenten en andere initiatiefnemende partijen actie teunen in dit gecompliceerde ontwikkelingsproces. Het Kulturhus is een open concept dat op maa an de lokale behoeften en mogelijkheden gesneden wordt. Door dit concept krachtig te stimuleren illen wij bereiken dat er een vernieuwde sociale en culturele infrastructuur ontstaat in steden en di ndelijke gebieden.

...)

oor de financiering van de culturele accommodaties zijn de gemeenten verantwoordelijk, me itzondering van het Rijksmuseum Twente en de provinciale musea in Heino/Wijhe en Denekamp. De ernieuwingsopgave met betrekking tot de culturele infrastructuur waarvoor de gemeenten in di omende jaren gesteld zullen worden is van grote omvang en zal grote investeringen vergen. Wij zien et niet als onze taak om de gemeenten te ontlasten van deze verantwoordelijkheid. Wel willen wi et voor de lokale overheden mogelijk maken om in te zetten op een hoog kwaliteitsniveau bij di ernieuwingen in de culturele infrastructuur, zonder dat de exploitatielasten daarvan een kwalitatie oede programmering in de weg staan. Met onze bijdrage willen wij gemeenten stimuleren om vanui en goed gefundeerde toekomstvisie op de lokale culturele infrastructuur investeringsplannen t naken. In een toekomstvisie weerspiegelen zich de culturele ambities van een gemeente en he ulturele profiel waarnaar men toe wil werken. Vanzelfsprekend verschillen de ambities en di nogelijkheden van gemeenten, maar wij willen zowel de grote steden als de plattelandsgemeenten rikkelen om toekomstgericht te investeren in de culturele infrastructuur. Dit betekent dat wij zowe illen bijdragen aan de miljoenenprojekten in de grote en middelgrote steden , als aan kleinschalig n Kulturhus-achtige projekten in de dorpen en buurtschappen of stadswijken. Maatstaf is voor on le inzet en ambitie van de lokale overheid om culturele accommodaties te realiseren, waarmee ptimaal wordt aangesloten op de ontwikkelingen in de cultuursector en op de behoeften van he ublek.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.30)

Voornemens]
. Wij willen nadrukkelijk het ontstaan van Kulturhusen stimuleren door het instellen van een 'task orce kulturhus', een aanjaagteam met een specifieke deskundigheid op het gebied van het erbinden van voorzieningen, van bedrijfsmatige aspecten van het lokale voorzieningenniveau, van ouw van multi-functionele gebouwen, van verschillende modellen ter realisering van het concept, an publiekbereik, van mogelijkheden tot innovatief programmeren etcetera. De task force is een leskundige gesprekspartner voor gemeenten en instellingen met een goed oog op regionale en rovinciale ontwikkeling.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000A, P.58-59)
ONTINUE VERNIEUWING

ieconstateerd wordt dat vernieuwing zoals dit in de nota wordt voorgesteld voor het grote public iet zichtbaar is. Er kan zelfs worden gesteld dat experimentele beeldende kunst uitsluitend een elitai ereik heeft. Als voorbeeld wordt de Kunstruimte in Kampen genoemd. Evenals in de wetenschap lijk ook niemand te wachten op experimentele kunst. Toch moet ze er zijn. Wel moet men alert zijn op he eit dat door verbreding vaak aan kwaliteit wordt ingeleverd. Erger nog, dat er verflakking optreedt Met betrekking tot het vernieuwende wordt opgemerkt dat een goed beeldend kunstenaar altijd oekende is. Het lijkt of de nota verbreding en publieksbereik forceert. Om voldoende publiek t unnen bereiken is het noodzakelijk een goede infrastructuur op te zetten. Geld is vaak gelabeld aa ebouwen, zaken en instellingen. Hierdoor staan gebouwen vaak leeg, wordt geld onvoldoend

ıgezet waar nodig en blijven kansen onbenut vanwege geldgebrek in die sector. Door een eintegreerde opzet (lees hier Kulturhus opzet) kan een doelgroepuitbreiding plaatsvinden.

PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000B, P.30)

ociale samenhang en kwaliteit

.12. een zodanig niveau en toegankelijkheid van voorzieningen met betrekking tot welzijn, zorg, nderwijs en scholing en cultuur dat de participatie van de inwoners van Overijssel aan het naatschappelijk leven wordt bevorderd; dit met bijzondere aandacht voor kansarme groepen;

tand van zaken:

Het is uitgangspunt voor ons zorg, welzijn en cultuurbeleid. Het Kulturhus-concept willen wij benutten m de toegankelijkheid te verbeteren.

.13. het stimuleren van lokale initiatieven;

tand van zaken:

Hieraan geven wij invulling in het kader van het subsidiebeleid Cultuur.

.14. handhaving van de leefbaarheid op het platteland;

tand van zaken:

le leefbaarheid van het platteland, voor zover onder druk, krijgt aandacht in het lattelandsontwikkelingsbeleid (waaronder het project "Hart van Twente"). Tevens wordt het uropese programma Leader gebruikt om lokale initiatieven op dit terrein te ondersteunen.

PROGRAMMATEAM STRATEGISCHE VISIE, 2000, P.4)

onderdeel van het hoofdstuk "De Strategische Visie geconcretiseerd"]

ndere mogelijkheden

le provincie ziet in gebiedsgericht beleid een belangrijk instrument om invulling te geven aan sociale aliteit en welzijn. In dit opzicht biedt bijvoorbeeld het grotestedenbeleid ook buiten de genoemde teden mogelijkheden. In een eventueel meerjarig ontwikkelingsprogramma zullen gemeenten daar elf een grote inbreng in kunnen en moeten hebben. Sociale kwaliteit en welzijn worden verder sterk epaald door de mate van maatschappelijke participatie. Door met de opgedane ervaring in het rotestedenbeleid nieuwe projecten te initiëren kan die participatie bevorderd worden. In Zwolle en ampen/IJsselmuiden gebeurt dit inmiddels. Een andere mogelijkheid is het stimuleren van uccesvolle allochtone studenten en een preventief en integraal provinciaal jongerenbeleid. Ook het evorderen en verbreden van het Kulturhus-concept is aan te bevelen. In dunbevolkte gebieden en leine kernen zorgen Kulturhusen voor een aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur, odat ook op die manier gewerkt wordt aan maatschappelijke participatie.

PROGRAMMATEAM STRATEGISCHE VISIE, 2000, P.6)

onderdeel van het kopje "Uitdagingen en opgaven voor de toekomst"]

ndividualisering

n een geïndividualiseerde samenleving als de onze ontstaan andere vormen van sociaal-naatschappelijke betrokkenheid. Met name in de stedelijke gebieden is sprake van een toenemende ulturele verscheidenheid, zowel etnisch als qua leefstijlen. Ook het oude sociale vangnet van de

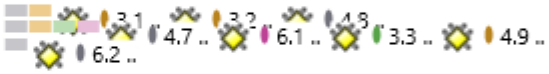

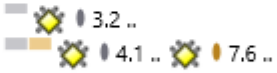

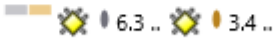

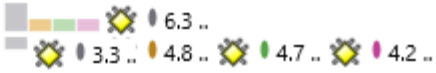

lorpsgemeenschap verdwijnt door toenemende individualisering, vergroting van automobiliteit, tedelingen die op het platteland wonen, plattelandsbewoners die in steden werken, ergrijzing en ontgroening. Daarnaast verzakelijken de maatschappelijke zorgtaken voor kinderen, uderen en hulpbehoevenden. De veranderende leefstijl van de plattelandsbevolking vraagt om een anpassing van de sociale infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan kinderopvang, naschoolse opvang, rijetijdsbehoeften van tieners en jongeren, de zorg voor hulpbehoevende ouderen.
Jok Overijssel zal op deze ontwikkeling in moet spelen. Verbreding van het Kulturhusconcept biedt nogelijkheden. In dunbevolkte gebieden kan het uitgroeien tot een plek waar mensen elkaar kunnen ntmoeten.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000B, P.2-3)

olgnummer 29
roductgroep: **Kunst en oudheidkunde (8.3).**
roduct: **Musea (2.8.30.25).**
dviescommissie: **Meedoen aan de samenleving.**

oelichting
ultuuraccommodaties
le culturele accommodaties zijn de harde schijven van de cultuursector. Binnen deze accommodaties worden kunst en cultuur geproduceerd en gepresenteerd. In betrekkelijk korte tijd zijn de eisen die de gebruikers van deze accommodaties (cultuurproducenten en publiek) eraan stellen sterk veranderd. Wij beschouwen kunst, cultuur en culturele accommodaties als een integraal onderdeel van een moderne samenleving met specifieke kwaliteiten en potenties. Het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van de culturele infrastructuur in Overijssel achten wij onze verantwoordelijkheid.
n de kleine gemeenten en dorpen is de noodzaak van investeringen in culturele voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en het sociale welzijn. Daarom zijn wij enkele jaren geleden gestart met het promoten van het Kulturhus als accommodatieconcept om verschillende culturele en maatschappelijke functies onder een dak te brengen. De eerste gerealiseerde voorbeelden hebben ons gesterkt in de overtuiging dat wij met het Kulturhus als 'ontmoetingsplaats' een sterk concept in handen hebben dat met name in het landelijk gebied van Overijssel veel mogelijkheden biedt om de sociale kwaliteit in deze gebieden te behouden. Voor de cultuuraccommodaties is een budget van f 20 miljoen noodzakelijk. Wij stellen u voor om hiervan vooralsnog 75% (= f 15 miljoen) beschikbaar te stellen.

udgettaire gevolgen
Vij stellen u voor om de lasten van het product Musea (2.8.30.25) ten behoeve van de ultuuraccommodaties te verhogen met f 2.505.000 in 2001, f 3.755.000 in 2002, f 3.755.000 in 2003 en f 5.005.000 in 2004.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000C, P.14-15)

als onderdeel van "Deel 2: Beantwoording van vragen per speerpunt : *A. Meedoen aan de amenleving"]*

ccommodatiebudget

)p een vraag van de RPF over culturele accommodaties merken wij op dat deze vaak niet goed zijn oetilleerd om te voldoen aan de vraag van de bespelers (grootte toneel, technische faciliteiten, koestiek, goede presentatiemogelijkheden) en de vraag van het publiek (aanbod, comfort, oorzieningen voor een prettig uitje, educatieve voorzieningen). In verschillende steden en regionale ernen wordt daarom gewerkt aan ver- of nieuwbouw van de accommodaties. Dit vergt grote inanciële investeringen die voor het overgrote deel door de gemeentelijke overheid worden pgebracht. Er blijkt echter behoefte te zijn aan bijdragen van elders. Het ministerie van OCW heeft en budget waaruit culturele accommodaties kunnen worden gesubsidieerd maar het betreft hier

aak bescheiden bijdragen voor een select aantal aanvragers. Wij hebben eerder vanuit de sselmijgelden bijgedragen aan accommodaties in de grote steden.

nderbouwing van de benodigde modernisering van accommodaties wordt ondersteund door nderzoeken van de betreffende gemeenten, door het aantoonbaar wegblijven van een bepaald anbod en door onderzoeken in Oost-Nederland als het podiumonderzoek van de Universiteit roningen. Dat wordt voor het einde van het jaar afgerond. Tevens zijn onderzoeken uitgevoerd naa ijvoorbeeld de accommodatie van museum Natura Docet.

Vij reageren met dit budget op een veelgehoorde vraag van de lokale overheden. Voor de besteding an het provinciale budget zullen heldere criteria en voorwaarden worden geformuleerd, waarmee le positie van de provincie en het realiseren van provinciale beleidsdoelstellingen worden egarandeerd. Hiervoor wordt verwezen naar het op te stellen Cultuurprogramma. Dit geldt ook voo le initiatieven tot oprichting van Kulturhusen. Dit programma zal worden besproken in de commissie MAS. Dan is er voldoende gelegenheid om over criteria en verdeling van gedachten te wisselen. aarom is het niet wenselijk nu reeds een verdeling te maken. Er wordt echter voor financiering van ulturhusen ook gekeken naar andere mogelijkheden (Europese programma's, regiocontract). aarnaast zijn wij natuurlijk afhankelijk van de lokale initiatieven.

le gemeenten vragen op dit moment vooral naar een model stappenplan voor op- en inrichting van en Kulturhus. Dit stappenplan wordt inmiddels door ons voorbereid. In dit stappenplan zal onder neer worden gewezen op de mogelijkheid van publiek private samenwerking en suggesties voor ccommodaties zoals gebouwen die door gemeentelijke herindeling leegkomen.

4.1 ..
4.5 ..
4.1 ..
4.5 ..
10.2..

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000b, P.7-8)

1.1 **Zorg en de sociale pijler**

Meedoen aan de Samenleving, zo normaal als mogelijk. Peter, 14 jaar, heeft een ernstige vorm van ADHD waardoor hij veel begeleiding nodig heeft. Hij niet alleen, ook zijn ouders. Toch willen zij dat eter zo normaal als mogelijk kan opgroeien samen met andere kinderen en ook samen met hen kan pelen. Hier is echter wel veel begeleiding voor nodig...

Zorg als geheel maakt onderdeel uit van de sociale pijler. In deze paragraaf gaan wij in op relevante elaties tussen zorg als geheel en andere terreinen die behoren tot de sociale pijler.

Wat willen wij bereiken.

Binnen de sociale pijler als geheel willen wij de actieve betrokkenheid van alle burgers van Overijssel n het maatschappelijk leven bevorderen: Meedoen aan de Samenleving. Ter bevordering van ntegrale, vraaggerichte zorg betekent dit dat wij de relaties naar andere relevante beleidsterreinen willen versterken. Hierbij denken wij in eerste instantie aan: welzijnsbeleid in het algemeen en oggerelateerd welzijn in het bijzonder, sport, integratiebeleid en een specifiek onderdeel binnen et cultuurbeleid, namelijk de zogenoemde kulturhusen.

3 3
7 6 ..
4.8 ..
6.1 ..

Wat doen wij.

Op dit moment is sprake van een groot aantal ontwikkelingen op verschillende beleidsterreinen binnen de sociale pijler. Ons welzijnsbeleid is verwoord in het Beleidskader Welzijn 2001 - 2004. Hierin staan vier speerpunten centraal waarvan twee speerpunten expliciet samenhangen met de bevordering van integrale, vraaggerichte zorg. Dit zijn ten eerste "Opvoeden en opgroeien in Overijssel" dat zich richt op het Overijsselse jeugdbeleid en ten tweede "Samenhang in wonen,

welzijn en zorg voor ouderen". Dit laatste speerpunt heeft als doel de bevordering van een samenhangende sociale infrastructuur voor ouderen.

Binnen het integratiebeleid staan, onder de noemer van interculturalisatie, twee voor de zorg relevante doelgroepen centraal: allochtone jeugdigen en allochtone ouderen. Interculturalisatie heeft als doel de bevordering van een gelijkwaardige positie en kansen van allochtone groepen. Interculturalisatie in de jeugdzorg richt op diversiteit in het Bureau Jeugdzorg, instroom van allochtone medewerkers in de jeugdhulpverlening en bijzondere opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Interculturalisatie in de ouderenzorg betekent dat voldoende aandacht behoort te zijn voor oudere allochtonen met een zorgvraag; de zogenoemde eerste generatie in de derde levensfase.

Op het terrein van ons cultuurbeleid streven wij naar meer samenhang en integraliteit tussen onderdelen van het cultuurbeleid. In onze nota "Vreemd eten/Fremd êten" 2001 - 2004 presenteren wij een duidelijke visie op de culturele infrastructuur als voertuig voor inhoudelijke vernieuwing en samenhang. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het kulturhus.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.9)

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus; een algemene aanduiding voor een combinatie van voorzieningen op meerdere terreinen onder één dak. Door een gecombineerde laagdrempelige voorziening met een aantrekkelijke programmering is het mogelijk verschillende doelgroepen te bereiken, zoals onder andere ouderen of mensen met een handicap. Juist in dunbevolkte gebieden en kleine kernen zorgen kulturhusen voor een breed aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur. Wij willen de verdere ontwikkeling van deze kulturhusen nadrukkelijk stimuleren. Dit beleidsvoornemen is opgenomen in ons Jaarprogramma Zorg 2001.

PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.21)

INTEGRAAL: *1.000.000,--*

- **Zorg en de sociale pijler: kulturhusen:**

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus. Het kulturhus biedt de mogelijkheid om zowel in klei kernen als in de steden een breed aanbod te realiseren op meerdere terreinen. In 2001 willen v middelen beschikbaar stellen om ook zorg-elementen te integreren binnen het concept van kulturhusen in Overijssel. Binnenkort zullen wij hiervoor een projectplan presenteren.

- **Zorg en de economische pijler: arbeidsmarktbeleid:**

Een zeer actueel probleem in de zorg betreft het tekort aan personeel in de zorg. Wij denken hier aan zowel acute tekorten aan verzorgend personeel als het dreigende tekort aan huisartsen op h platteland en in de steden. Nadat helder is waar de tekorten zich voordoen en hoe groot de omva van het probleem is, willen wij, in contact met onder andere onderwijsinstellingen en zorgaanbiede in stimulerende en faciliterende zin een bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem.

- **Zorg en de fysiek-ruimtelijke pijler: wonen:**

De raakvlakken tussen zorg en wonen worden steeds directer; de op 1 oktober 2000 in werki getreden tijdelijke woonzorgstimuleringsregeling is hiervan een van de voorbeelden. Deze regeling gericht op het stimuleren van innovatieve samenwerkingsprojecten op het gebied van wonen, zorg dienstverlening. Ook liggen hier raakvlakken met onze voornemens ten aanzien van de kulturhuse Projecten die op basis van de woonzorgstimuleringsregeling voor subsidiëring in aanmerking kome moeten passen binnen de kaders van de regiovisie. In de regio Twente hebben wij reeds initiatiev

ondernomen voor de opzet van een platform met als taak de huisvesting voor mensen met ee verstandelijke handicap. In 2001 willen wij, mede gelet op deze stimuleringsregeling, een actieve r spelen om de verbinding tussen wonen en zorg verder vorm te geven.

ADVIESCOMMISSIE MEEDOEN AAN DE SAMENLEVING, 2003, P.5)

Ontstaan vanuit het bibliotheekwerk zijn Kulturhusen verbreed tot een voorziening die diensten rvert op diverse sociale terreinen. De provincie maakt het mogelijk dat zo'n 20 Kulturhusen kunnen oorden gestart, verspreid over de provincie. Naast bijdragen in het oprichten van het Kulturhus krijg odrukkelijk ook de programmering aandacht. Voor de opbouw van de activiteiten in het Kulturhus i amenwerking met de gebruikers zijn extra middelen beschikbaar gekomen. Dit garandeert dat de loor de provincie verspreide Kulturhusen een aantrekkelijk aan- bod kunnen verzorgen voor de ebruikers en de andere omwonenden.

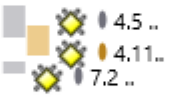

GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2004A, P.3)

het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van okale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal laarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de ecreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking ussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de edrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe inancieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) ansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van emeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de erantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten 1 concrete initiatieven.

P 2: - 2001.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2001.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T15:15:12
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 42

Memos: 0

Quotations: 111

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2001

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2001A, P.11)

Onderwerp:
Beschikking tot verlening subsidie voor het opzetten en faciliteren van een Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.
(GS-beslissing 12/09/2001)

Kenmerk: ZC/2001/1671

Gedeputeerde Staten besluiten een subsidiebedrag van in totaal NLG 200.000,-- beschikbaar te stellen voor de jaren 2001 en 2002 voor het opzetten en faciliteren van een Projectbureau Kulturhus. Dit bureau zal worden ondergebracht bij de Overijsselse Bibliotheek dienst te Nijverdal.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2001B, P.9)

1. *Voortgang regioconvenant* (ZIE BIJLAGE 1)

Het inhoudelijk deel van het regioconvenant omvat 35 actiepunten gegroepeerd binnen een vijftal thema's. Enerzijds gaat het om echt nieuwe ontwikkelingen, b.v. de uitbouw van Oost-Nederland als kennisregio of het creëren van randvoorwaarden voor een euregionaal arbeidsmarktbeleid. Anderzijds gaat het om het voorsorteren van regionale ontwikkelingen op rijksnota's en het ICES-traject - b.v. reconstructie, rivierverruiming of infrastructuurprogramma's - en om het opschalen van provinciale initiatieven naar het landsdelig niveau. Dat laatste is b.v. het geval bij de sociale agenda en het experiment met kulturhusen. Een aantal acties heeft een verkennend karakter en gaat vooralsnog niet verder dan het maken van een planstudie of het in kaart brengen instrumentele knelpunten.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2001B, P.13)

Bijlage 3 bij de notitie voor de IPC van 11 september 2001:

Investeringsafspraken voor de korte termijn in het kader van het Regioconvenant: tussenstand bij het oogsten van de Moties De Cloe/Rietkerk en Van Heemst/Verbugt per 11 juli 2001.

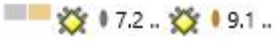

(...)

SOCIALE VITALITEIT & STEDEN

- Diverse projecten fysieke kant sociale infrastructuur (woonzorgcomplex Almelo, kulturhus Almelo, opvang dak- en thuislozen in Deventer): *4 miljoen via amendement Rietkerk bij Voorjaarsnota.*
- Diverse projecten "spelende kinderen" / breedtesport in Gelderland: *2,5 miljoen amendement Rietkerk.*
- Kansrijk bij VWS: diverse pilots sociale infrastructuur (kulturhus, woonzorgcomplexen, kinderopvang in achterstandswijken enz.) + investeringen in breedtsport en topsport.
- Kansrijk bij VROM: diverse bcentrumprojecten in stedelijke netwerken (zogenaamde Tweede ISV-rondje van Remkes).

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2001B, P.22)

4.4 experimenten met Kulturhusen.

Afspraak: Provincies nemen het initiatief om twee Kulturhus-modellen te ontwikkelen. Het ene model in een landelijke kern, het andere in een stadswijk. Op basis van deze voorbeeldprojecten en ervaringen met reeds draaiende kulturhusen, wordt een programma ontwikkeld voor de realisering van nog eens 5 tot 10 nieuwe initiatieven. OCW, SZW en VWS worden betrokken bij de ontwikkeling van de pilots en de programmavorming. BZK wordt op de hoogte gesteld van de pilotuitkomsten en zal daarnaast de ervaringen inzake digitale trapveldjes inbrengen. Voor wat betreft de betrokkenheid van OCW - voor wat betreft de culturele component - liggen de mogelijkheden van de provincie hiervoor aandacht te vragen binnen het Actieplan Cultuurbereik.
(Onderwerp is door Overijssel opgepakt via enkele pilots en de inrichting van een projectbureau dat de vorming van een netwerk van kulturhusen in Oost-Nederland gaat begeleiden (op termijn 30-50 stuks). De investeringscomponent wordt in het tweede deel van het convenant meengenomen. Overigens kan in het verlengde van het Amendement Rietkerk al op korte termijn geïnvesteerd worden in enkele projecten.)

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2001)

Ministerie OCW geeft Overijssel 'ja woord'

PROVINCIE START PROGRAMMA CULTUURBEREIK MET VIER PROJECTEN

Met een enthousiast 'ja, ik will!' heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ingestemd met het Programma Cultuurbereik 2001 2004 'Blind Date' van Overijssel. Met deze instemming heeft het ministerie van OCW voor 2001 f742.467,- aan de provincie overgemaakt. Overijssel had al eerder eenzelfde budget voor cultuurbereik beschikbaar gesteld. Met het Actieprogramma Cultuurbereik wil de provincie Overijssel het publiek en de culturele instellingen verleiden. Als relatiebemiddelaar koppelt de provincie mensen - jong, oud, allochtoon en autochtoon - aan voor hen onalledaagse vormen van kunst en cultuur. Dit alles moet leiden tot verrassende samenwerking en uitwisseling tussen verschillende cultuurdisciplines en organisaties en de inwoners van Overijssel.

Vier kansrijke voorbeeldprojecten, die ieder op een eigen manier inspelen op de relatie tussen publiek en cultuur zijn gesubsidieerd om samen met de provincie het programma Cultuurbereik uit te proberen:

(....)

<u>Sluziger Kulturhus Zwartewaterland- pilot cultuurprogrammering</u>

Dit project bevat een jaarlijks cultureel programma voor diverse doelgroepen als dynamisch deel van het Sluziger Kulturhusproject. Hierbij ligt de nadruk op het door samenwerking tussen verschillende voorzieningen efficiënter inzetten van middelen, het vergroten van het publieksbereik en het aansluiten bij bestaande initiatieven. Het Sluziger Kulturhus is het eerste Kulturhus in Nederland. Kern van het Kulturhus is de vernieuwing in de culturele programmering. Juist het cultuurbereik van kwetsbare groepen kan langs de infrastructuur van het Kulturhus beter slagen dan waar ook. Laagdrempeligheid, toegankelijkheid en samenwerking tussen voorzieningen zijn hierbij steekwoorden. Met bovenstaande pilot willen het Sluziger Kulturhus een goed voorbeeld uitwerken van de culturele programmering van een Kulturhus. Nadien zal dit voorbeeld ook voor andere Kulturhusen in Overijssel beschikbaar komen.

(....)

Het programma Cultuurbereik werkt aanvullend aan het nog in ontwikkeling zijnde provinciale cultuurprogramma 'Vreemd eten (a la carte)' 2001-2004. Het beschrijft doelstellingen, criteria en randvoorwaarden voor de wijze waarop de provincie een groter en ander publiek bij cultuur wil betrekken. De blik is gericht op culturele diversiteit, culturele programmering en op jeugd. De manier die GS hierbij vanaf 2002 hanteert is het werken met projecten, zoals 'De eerste kus' en 'Vaste verkering?' en het uitreiken van stimuleringsprijzen als 'De ultieme flirt' en 'Blauwtje lopen'.

'De eerste kus' is een snuffelstage. Het zijn kortlopende projecten van maximaal 1 jaar. 'De eerste kus' is bedoeld om ideeën uit te proberen, om van de geijkte paden van werken, communiceren of werkvormen af te wijken, om onderzoek te doen en om meer te weten te komen van het publiek of een bepaalde doelgroep.
'Vaste verkering?' gaat een stap verder en is een concrete uitwerking van een idee. Aan de hand van een projectplan wordt in maximaal 4 jaar een andere werkwijze van de relatie tussen cultuur en publiek in praktijk gebracht. De resultaten dienen als voorbeeld en ter lering voor alle betrokkenen en moeten bij de uitvoerende organisatie(s) verankerd worden om de nieuwe inzichten niet als sneeuw voor de zon te laten verdwijnen.
Ook wordt met ingang van 2002 eens per jaar een prijs uitgeloofd voor het beste project dat voor en door jongeren is ingediend: 'de ultieme flirt'. Daarnaast zal er een jaarlijkse troostprijs komen voor het project dat bij uitvoering jammerlijk mislukt, of te wel dat een 'blauwtje gelopen heeft'.
Het programma Cultuurbereik bevat eveneens programma's voor beeldende kunst en cultuureducatie. Ook daarvoor is door het ministerie van OCW geld beschikbaar gesteld.
Op 26 februari aanstaande zal de statencommissie het programma Cultuurbereik bespreken, waarna de vier programma's formeel van start kunnen gaan.

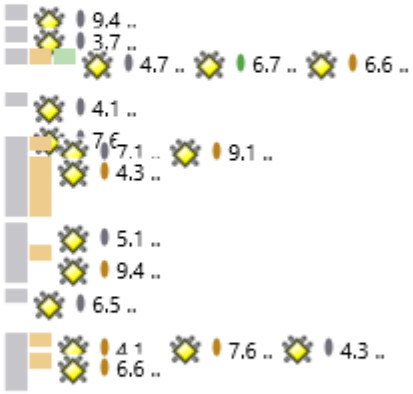

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2001c, p.7)

Onderwerp: Kenmerk: ZC/2001/392
Provinciaal Projectbureau Kulturhusen.
(GS-beslissing 27/02/2001)

Er komt een Provinciaal Projectbureau Kulturhusen in Overijssel. Dit bureau informeert, adviseert en begeleidt initiatieven in gemeenten om te komen tot een Kulturhus en bewaakt het concept. De Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD) ontwikkelt hiervoor een voorstel.

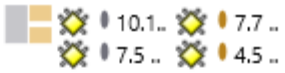

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2001d, p.2)
Dit Jaarprogramma Zorg zal jaarlijks met de Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving worden opgesteld en geëvalueerd. Voor dit jaar zijn de volgende prioriteiten benoemd: curatieve zorg, allochtone zorgvragers, zorgboerderijen, verkeerde-bedproblematiek, de zorgcomponent binnen kulturhusen, personeelstekorten in de zorg en de raakvlakken tussen zorg en wonen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2001d, p.10)
Wij zijn van mening dat met behulp van het kulturhus-concept juist een adequaat niveau van voorzieningen, ook in dunbevolkte gebieden kan worden behouden

(Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving, 2003, p.5)

• Ontstaan vanuit het bibliotheekwerk zijn Kulturhusen verbreed tot een voorziening die diensten levert op diverse sociale terreinen. De provincie maakt het mogelijk dat zo'n 20 Kulturhusen kunnen worden gestart, verspreid over de provincie. Naast bijdragen in het oprichten van het Kulturhus krijgt nadrukkelijk ook de programmering aandacht. Voor de opbouw van de activiteiten in het Kulturhus in samenwerking met de gebruikers zijn extra middelen beschikbaar gekomen. Dit garandeert dat de door de provincie verspreide Kulturhusen een aantrekkelijk aan- bod kunnen verzorgen voor de gebruikers en de andere omwonenden.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004a, p.3)

Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2000b, p.2-3)

Volgnummer 29
Productgroep: **Kunst en oudheidkunde (8.3).**
Product: **Musea (2.8.30.25).**
Adviescommissie: **Meedoen aan de samenleving.**

Toelichting
Cultuuraccommodaties
De culturele accommodaties zijn de harde schijven van de cultuursector. Binnen deze accommodaties worden kunst en cultuur geproduceerd en gepresenteerd. In betrekkelijk korte tijd zijn de eisen die de gebruikers van deze accommodaties (cultuurproducenten en publiek) eraan stellen sterk veranderd. Wij beschouwen kunst, cultuur en culturele accommodaties als een integraal onderdeel van een moderne samenleving met specifieke kwaliteiten en potenties. Het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van de culturele infrastructuur in Overijssel achten wij onze verantwoordelijkheid.
In de kleine gemeenten en dorpen is de noodzaak van investeringen in culturele voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en het sociale welzijn. Daarom zijn wij enkele jaren geleden gestart met het promoten van het Kulturhus als accommodatieconcept om verschillende culturele en maatschappelijke functies onder een dak te brengen. De eerste gerealiseerde voorbeelden hebben ons gesterkt in de overtuiging dat wij met het Kulturhus als 'ontmoetingsplaats' een sterk concept in handen hebben dat met name in het landelijk gebied van Overijssel veel mogelijkheden biedt om de sociale kwaliteit in deze gebieden te behouden. Voor de cultuuraccommodaties is een budget van f 20 miljoen noodzakelijk. Wij stellen u voor om hiervan vooralsnog 75% (= f 15 miljoen) beschikbaar te stellen.

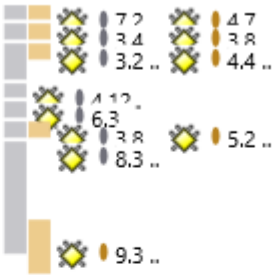

Budgettaire gevolgen
Wij stellen u voor om de lasten van het product Musea (2.8.30.25) ten behoeve van de cultuuraccommodaties te verhogen met f 2.505.000 in 2001, f 3.755.000 in 2002, f 3.755.000 in 2003 en f 5.005.000 in 2004.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.7-8)

3.1.1 Zorg en de sociale pijler

Meedoen aan de Samenleving, zo normaal als mogelijk. Peter, 14 jaar, heeft een ernstige vorm van ADHD waardoor hij veel begeleiding nodig heeft. Hij niet alleen, ook zijn ouders. Toch willen zij dat Peter zo normaal als mogelijk kan opgroeien samen met andere kinderen en ook samen met hen kan spelen. Hier is echter wel veel begeleiding voor nodig...

Zorg als geheel maakt onderdeel uit van de sociale pijler. In deze paragraaf gaan wij in op relevante relaties tussen zorg als geheel en andere terreinen die behoren tot de sociale pijler.

Wat willen wij bereiken.

Binnen de sociale pijler als geheel willen wij de actieve betrokkenheid van alle burgers van Overijssel in het maatschappelijk leven bevorderen: Meedoen aan de Samenleving. Ter bevordering van integrale, vraaggerichte zorg betekent dit dat wij de relaties naar andere relevante beleidsterreinen willen versterken. Hierbij denken wij in eerste instantie aan: welzijnsbeleid in het algemeen en zorggerelateerd welzijn in het bijzonder, sport, integratiebeleid en een specifiek onderdeel binnen het cultuurbeleid, namelijk de zogenoemde kulturhusen.

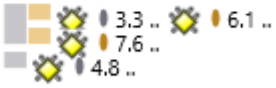

Wat doen wij.

Op dit moment is sprake van een groot aantal ontwikkelingen op verschillende beleidsterreinen binnen de sociale pijler. Ons welzijnsbeleid is verwoord in het Beleidskader Welzijn 2001 - 2004. Hierin staan vier speerpunten centraal waarvan twee speerpunten expliciet samenhangen met de bevordering van integrale, vraaggerichte zorg. Dit zijn ten eerste "Opvoeden en opgroeien in Overijssel" dat zich richt op het Overijsselse jeugdbeleid en ten tweede "Samenhang in wonen, welzijn en zorg voor ouderen". Dit laatste speerpunt heeft als doel de bevordering van een samenhangende sociale infrastructuur voor ouderen.

Binnen het integratiebeleid staan, onder de noemer van interculturalisatie, twee voor de zorg relevante doelgroepen centraal: allochtone jeugdigen en allochtone ouderen. Interculturalisatie heeft als doel de bevordering van een gelijkwaardige positie en kansen van allochtone groepen. Interculturalisatie in de jeugdzorg richt op diversiteit in het Bureau Jeugdzorg, instroom van allochtone medewerkers in de jeugdhulpverlening en bijzondere opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Interculturalisatie in de ouderenzorg betekent dat voldoende aandacht behoort te zijn voor oudere allochtonen met een zorgvraag; de zogenoemde eerste generatie in de derde levensfase.

Op het terrein van ons cultuurbeleid streven wij naar meer samenhang en integraliteit tussen onderdelen van het cultuurbeleid. In onze nota "Vreemd eten/Fremd ëten" 2001 - 2004 presenteren wij een duidelijke visie op de culturele infrastructuur als voertuig voor inhoudelijke vernieuwing en samenhang. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het kulturhus.

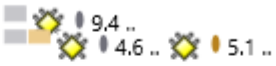

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.9)

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus; een algemene aanduiding voor een combinatie van voorzieningen op meerdere terreinen onder één dak. Door een gecombineerde laagdrempelige voorziening met een aantrekkelijke programmering is het mogelijk verschillende doelgroepen te

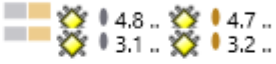

bereiken, zoals onder andere ouderen of mensen met een handicap. Juist in dunbevolkte gebieden en kleine kernen zorgen kulturhusen voor een breed aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur. Wij willen de verdere ontwikkeling van deze kulturhusen nadrukkelijk stimuleren. Dit beleidsvoornemen is opgenomen in ons Jaarprogramma Zorg 2001.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.21)

INTEGRAAL: *1.000.000,--*

- **Zorg en de sociale pijler: kulturhusen:**

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus. Het kulturhus biedt de mogelijkheid om zowel in kleine kernen als in de steden een breed aanbod te realiseren op meerdere terreinen. In 2001 willen wij middelen beschikbaar stellen om ook zorg-elementen te integreren binnen het concept van de kulturhusen in Overijssel. Binnenkort zullen wij hiervoor een projectplan presenteren.

- **Zorg en de economische pijler: arbeidsmarktbeleid:**

Een zeer actueel probleem in de zorg betreft het tekort aan personeel in de zorg. Wij denken hierbij aan zowel acute tekorten aan verzorgend personeel als het dreigende tekort aan huisartsen op het platteland en in de steden. Nadat helder is waar de tekorten zich voordoen en hoe groot de omvang van het probleem is, willen wij, in contact met onder andere onderwijsinstellingen en zorgaanbieders, in stimulerende en faciliterende zin een bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem.

- **Zorg en de fysiek-ruimtelijke pijler: wonen:**

De raakvlakken tussen zorg en wonen worden steeds directer: de op 1 oktober 2000 in werking getreden tijdelijke woonzorgstimuleringsregeling is hiervan een van de voorbeelden. Deze regeling is gericht op het stimuleren van innovatieve samenwerkingsprojecten op het gebied van wonen, zorg en dienstverlening. Ook liggen hier raakvlakken met onze voornemens ten aanzien van de kulturhusen. Projecten die op basis van de woonzorgstimuleringsregeling voor subsidiëring in aanmerking komen, moeten passen binnen de kaders van de regiovisie. In de regio Twente hebben wij reeds initiatieven ondernomen voor de opzet van een platform met als taak de huisvesting voor mensen met een verstandelijke handicap. In 2001 willen wij, mede gelet op deze stimuleringsregeling, een actieve rol spelen om de verbinding tussen wonen en zorg verder vorm te geven.

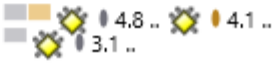

P 3: - 2002.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2002.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T15:25:41
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 63

Memos: 2

Quotations: 557

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2002

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002b, p.1)
In deze brief wordt u geïnformeerd over de stand van zaken rond het Project Kulturhusen.

Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel (PPKO)
Het PPKO is op 2 mei 2002 officieel geopend door gedeputeerde, de heer J.G. Kristen. Het bureau is gehuisvest in Nijverdal in het gebouw van de Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD). De OBD ontvangt als projecthouder voor de jaren 2002 en 2003 jaarlijks een bijdrage van € 45.378,--. Het bureau zelf wordt bemand door één projectleider voor twintig uren per week. De belangrijkste taken zijn het begeleiden en adviseren van gemeenten en het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan. Daarnaast adviseert hij ons met betrekking tot de aanvragen van gemeenten. De projectleider is op 1 januari 2002 begonnen, en wel met een ronde langs alle gemeenten in Overijssel. Hierdoor heeft hij een beeld gekregen met betrekking tot de Kulturhus-plannen die er leven in de provincie. De projectleider ondersteunt momenteel de gemeenten die bezig zijn met het indienen van de aanvragen. Daarnaast organiseert hij allerhande bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld een busreis voor belangstellenden naar een accommodatie in Gelderland waar het gezamenlijk beheersmanagement goed is vorm gegeven (gezamenlijk beheersmanagement is één van de criteria waaraan een Kulturhusaanvraag dient te voldoen).

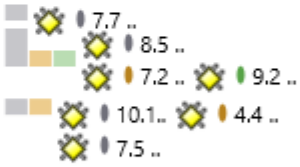

Communicatie
De vormgeving van de huisstijl is in goed overleg met de projectleider van het PPKO ontwikkeld. Aan de hand daarvan zijn verschillende materialen ontwikkeld. Eén hiervan is een communicatiemap die aan belangstellenden meegegeven kan worden. Het Kulturhus-concept slaat goed aan. Er is veel publiciteit geweest rond het Kulturhus en zelfs de Volkskrant heeft een halve pagina besteed aan het Kulturhus. Dit artikel heeft ervoor gezorgd dat een stroom van belangstellenden uit alle delen van Nederland nu het reeds enige operationele Kulturhus te Zwartsluis bezoeken. De provincie wordt in de artikelen veelvuldig genoemd.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002b, p.2-3)

Samenwerking Landsdeel Oost
Provincie Gelderland heeft het Kulturhusconcept omarmd en is voornemens het Kulturhus ook in Gelderland op de kaart te zetten. Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden tussen Gelderland en Overijssel en tevens hebben beide provincies gezamenlijk een bezoek aan het Sluziger Kulturhus te Zwartsluis gebracht. Dit laatste heeft de provincie Gelderland nog enthousiaster gemaakt over het concept. Provincie Gelderland overweegt in eerste instantie een drietal pilots te ondersteunen. In het kader van het Regioconvenant Landsdeel Oost is een subsidie beschikbaar gesteld ad € 68.067,-- voor het Project Kulturhusen. Deze bijdrage is verstrekt aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel. Daarmee ontstaat een goede mogelijkheid om van het provinciale projectbureau een landsdelig projectbureau te maken. De beide provincies kunnen met deze bijdrage een beroep doen op het projectbureau. In Overijssel is ervoor gekozen deze middelen in te zetten voor het inhuren van een communicatiemedewerker. Deze medewerker gaat het concept Kulturhus verder uitzetten en promoten in de provincie en in het land. Er is namelijk ook landelijk belangstelling voor het concept (zie ook de hiervoor vermelde alinea over communicatie). Gelderland denkt er aan het projectbureau in te huren voor de organisatie van enkele regionale bijeenkomsten en het eventueel begeleiden van de drietal pilots.

Procedure

Gemeenten kunnen op twee momenten hun aanvraag voor een bijdrage in het Kulturhus indienen en wel voor 15 september 2002 en voor 1 april 2003. Gemeenten zijn hier door middel van een schrijven van op de hoogte gebracht. Voor de datum van 15 september 2002 is gekozen, zodat wij nog voor het einde van het jaar aan u advies kunnen vragen over de ingediende aanvragen. Wij streven ernaar u in de commissie-vergadering van 18 november 2002 nader in te lichten en ons te adviseren. Dit advies betreft niet alleen de ingekomen subsidieverzoeken, maar wij zullen u tevens advies vragen over de besteding van de extra middelen. De verwachting is dat ongeveer 8 gemeenten een aanvraag voor de eerste ronde indienen. Deze verwachting is gebaseerd op een prognose van de projectleider PPKO. Daarnaast hebben nu reeds twee gemeenten schriftelijk bij ons aangekondigd dat zij wensen op te gaan voor de tweede ronde. De verwachting is dat er ongeveer 7 gemeenten een aanvraag gaan indienen voor 1 april 2003.

Perspectiefnota 2002

Het budget voor Culturele accommodaties en Kulturhusen is met de Perspectiefnota 2002 volgelopen tot € 9.075.604,--. Dit bedrag wordt gelijkelijk verdeeld over Culturele accommodaties en Kulturhusen. Daarnaast is er eenmalig een bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor Kulturhusen. Er is daarmee een bedrag ad € 5.537.802,-- beschikbaar voor Kulturhusen. Er wordt momenteel een nota voorbereid waarin voorstellen worden gedaan over de besteding van deze extra middelen. Deze nota wordt u tijdens de commissievergadering van 18 november 2002 voorgelegd ter advisering (gelijktijdig met de advisering rond de aanvragen die zijn ingediend voor de eerste ronde).

Vreemd eten: Nieuwe trek 2003

Het Project Kulturhusen staat vermeld in het Programma Culturele accommodaties en Kulturhusen van het concept-Uitvoeringsprogramma Provinciaal Cultuurbeleid 2003-2004 Vreemd eten: Nieuwe trek. Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks, indien wenselijk, bijgesteld en aan u voorgelegd ter advisering. Op de volgende punten verschilt het concept-uitvoeringsprogramma 2003 met het uitvoeringsprogramma 2002:

- er is een "Stand van zaken 2002" bijgevoegd. In deze "Stand van zaken" staat vermeld dat besluitvorming over de 10 realistische plannen in twee ronden plaatsvindt. Voor het einde van het jaar 2002 vindt besluitvorming plaats over de eerste ronde en de tweede ronde wordt voor de zomervakantie 2003 afgerond;
- het budget is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 verhoogd tot een bedrag van € 5.537.802,--. Dit is ongeveer een verdubbeling van het Kulturhusbudget ten opzichte van het budget 2002. Onder het kopje Perspectiefnota 2002 is hier nader op ingegaan;
- ten slotte is er een verdeling gemaakt in de specifieke criteria. Deze verdeling is gemaakt op basis van absolute criteria (hieraan dient een Kulturhus minimaal te voldoen) en pre's (het is een voordeel indien een Kulturhus hieraan voldoet). Deze onderverdeling is gemaakt om een tweetal redenen. Ten eerste dienen aanvragers aan de absolute criteria te voldoen. Hiermee wordt voorkomen dat allerlei initiatieven, die wezenlijke kenmerken van een Kulturhus missen, gefinancierd gaan worden met het voor het Kulturhusconcept beschikbare budget. Ten tweede kunnen door een onderverdeling in pre's en absoluut ook juist kleinere kernen en buurtschappen in aanmerking komen voor een subsidie. Het blijkt dat het voor kleine kernen en buurtschappen moeilijk is te voldoen aan alle criteria (dus zowel de absolute criteria als de pre's). Het Kulturhusconcept wordt gezien als een oplossing voor mogelijke achteruitgang in het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen. De door ons gestelde absolute criteria dragen ertoe bij dat een Kulturhus wordt gerealiseerd waarin door verschillende instellingen wordt samen gewerkt in programmering en in het beheren van het gebouw. Daarmee

overstijgt het concept de reguliere multifunctionele centra. De pre's dragen bij aan een sterker concept, maar zijn niet absoluut noodzakelijk.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.3)

1.3. Het provinciale uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen

Wij geloven in het Kulturhusconcept. Dit blijkt niet alleen uit het huidige uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen (Vreemd eten, Nieuwe trek 2002), maar ook uit de extra beschikbaar gestelde middelen. In deze alinea geven wij aan op welke manier de provincie haar rol als aanjager en initiator op dit gebied vorm geeft.

Waarom ontwikkelt de provincie Overijssel accommodatiebeleid? Van oudsher is het lokale bestuur verantwoordelijk voor het accommodatiebeleid in een gemeente. Dit blijft natuurlijk zo. Toch signaleert de provincie Overijssel dat het voorzieningenniveau daalt en dat het voor gemeenten steeds moeilijker wordt om deze tendens alleen ten goede te keren. Provincie Overijssel acht het nodig accommodatiebeleid verder te verwoorden en handen en voeten te geven. In het uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen is hiervoor een eerste aanzet gegeven. Zo wordt in het uitvoeringsprogramma vanuit de provincie al een prioriteit gelegd bij een goede spreiding van voorzieningen door de provincie heen, alsmede op een goede toegankelijkheid van de voorziening. Wij wensen met dit beleid gemeenten te ondersteunen en indien mogelijk een (financiële) handreiking te geven. Gezamenlijk met gemeenten wensen wij onze verantwoordelijkheid te nemen. De gemeenten behouden hierbij hun lokale verantwoordelijkheid, maar de provincie neemt haar rol als initiator en aanjager zeer serieus.

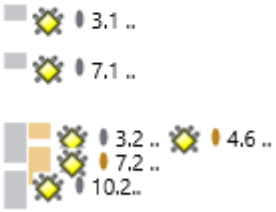

Wij denken met het Kulturhusconcept een nieuw elan te geven aan het alom bekende naoberschap. Het innovatieve aspect van het concept is met name terug te vinden in de criteria zoals gesteld in het uitvoeringsprogramma. Zo wordt van instellingen in het Kulturhus verwacht dat ze samenwerken op het gebied van programmering en het beheren van het gebouw. Deze extra slag draagt er aan bij dat het Kulturhus zich in positieve zin onderscheidt van een multifunctioneel gebouw. Instellingen vestigen zich niet alleen gezamenlijk in het gebouw, maar zijn juist ook samen verantwoordelijk voor het gebouw en de activiteiten die daar plaats vinden.

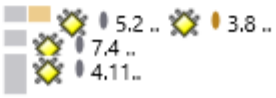

In het provinciaal cultuurbeleid uitvoeringsprogramma 2002: "Vreemd eten, Nieuwe trek" is het uitvoeringsprogramma opgenomen "Culturele accommodaties en Kulturhusen". Het gedeelte dat betrekking heeft op het Kulturhus onderscheidt algemene criteria en een tiental specifieke criteria. Onder algemene criteria vallen bijvoorbeeld: de te realiseren accommodatie moet van voldoende ruimtelijke, publieks en technische kwaliteit zijn en de spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

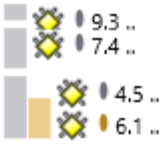

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.4)

De specifieke criteria zijn opgenomen als bijlage I. Voorbeelden van deze criteria zijn: aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie, minimaal 3 van de 4 functies welzijn, zorg, educatie en cultuur dienen in het gebouw vertegenwoordigd te zijn, gemeenschappelijke programmering middels een jaarprogramma en er moet één gemeenschappelijk management zijn dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de gehele accommodatie en voor de gezamenlijke programmering. De gemeenten die een aanvraag hebben ingediend voor de eerste ronde, dienen aan de criteria zoals vermeld in het betreffende uitvoeringsprogramma te voldoen. In het uitvoeringsprogramma 2002 wordt nog uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 realistische plannen. Doordat extra middelen zijn gereserveerd, is de mogelijkheid ontstaan meer realistische plannen te honoreren (zie ook hoofdstuk 3: besteding extra middelen).

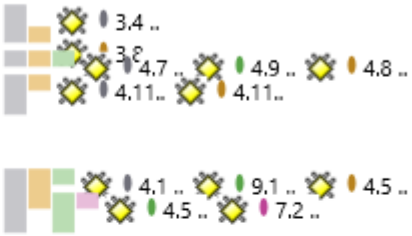

De gemeenten die voor de tweede ronde een aanvraag indienen, dienen te voldoen aan de criteria zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2003. In bijlage II zijn de criteria uit het uitvoeringsprogramma 2003 opgenomen. U heeft in uw vergadering van 30 september 2002 ingestemd met deze opzet. Het Kulturhus bevat naar onze mening wezenlijke elementen, zoals het samenwerken in de programmering en het aanwezig zijn van meerdere functies. Daarnaast zien wij het Kulturhus als groeimodel. Door een splitsing te maken in absoluut en pre geloven wij dat ook juist kleine kernen en buurtschappen in staat zijn een Kulturhus te realiseren. Gemeenten die in de eerste ronde zijn afgewezen, kunnen een nieuwe aanvraag indienen voor 1 april 2003. Ook voor hen geldt dan dat zij dienen te voldoen aan de criteria 2003. In het toetsen van de aanvragen 2002 is reeds rekening gehouden met de splitsing in de criteria. De absolute criteria dienen zeker ingevuld te zijn. Voor wat betreft de pre's krijgen gemeenten wel een advies over het eventueel verder versterken van het concept, maar we hebben dit niet als doorslaggevend in onze besluitvorming mee laten wegen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.5)

2.3. Advisering interne projectgroep en Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel

Om te komen tot een gedegen advisering is een interne projectgroep opgericht. Hierin hebben mensen vanuit de volgende disciplines zitting: zorg, jeugdzorg, welzijn en cultuur. De interne projectgroep wordt voorgezeten door een beleidsmedewerker Zorg en Cultuur. Deze interne projectgroep heeft gezamenlijk met de projectleider van het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel de negen aanvragen bekeken en getoetst op de criteria. De projectleider van het PPKO heeft daar waar nodig de aanvragen mondeling toegelicht en van advies voorzien. De projectleider heeft in deze slechts een adviserende functie. De projectleider is namelijk nauw betrokken bij de processen die in de gemeenten zelf lopen. De adviesfunctie die de projectleider in deze heeft, voorkomt dat hij een dubbele pet op krijgt.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.6)

De interne projectgroep en de projectleider PPKO zijn van mening dat het concept leeft in de provincie. Niet alleen vanwege de subsidieregeling die de provincie in het leven heeft geroepen, maar juist ook door de kracht van het concept. Het blijkt dat het tegengaan van de achteruitgang in het voorzieningenniveau hoog op de lokale agenda staat (dit blijkt ook uit de lokale bijdrage in het totale investeringsbudget. Deze bijdrage is vaak vele malen hoger dan in ieder geval de door de provincie gewenste 70%). Ook blijkt dat de gewenste samenwerking in programmering en het beheren van het gebouw belangrijke en innovatieve pijlers zijn van het concept. Alle gemeenten hebben hun (eerste) denkbeelden hierover op papier gezet. De meeste gemeenten zijn er hiermee nog niet. Maar het is daarbij van belang dat het proces niet gefrustreerd wordt. Daar waar mogelijk zullen gemeenten via het PPKO extra ondersteuning en begeleiding krijgen bij de invulling van de gezamenlijke programmering en het beheren van het gebouw/bedrijfsvoering.

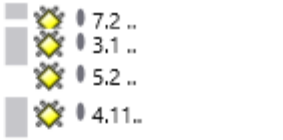

Toch zijn naar onze mening een aantal aanvragen nog niet volledig uitgekristalliseerd. Het proces waarin de meeste gemeenten nu zitten, dient nog een extra vertaalslag te krijgen juist op het gebied van het beheren van het gebouw en de programmering (mede in relatie tot gebruikersparticipatie). Hierbij kan overwogen worden de gemeenten een handreiking te bieden (wij denken hier met name aan een programmeringssubsidie). De uitwerking van deze handreiking vindt u terug in hoofdstuk 3.

Eén van de criteria die gesteld wordt aan een Kulturhus, is dat minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur in het Kulturhus zijn vertegenwoordigd. Deze functies worden in de

lokale samenleving vorm gegeven op basis van lokale behoeften. De definities die in de provinciale uitvoeringsprogramma's staan vermeld rond de verschillende functies komen daarmee niet altijd overeen met de gehanteerde begripsvorming in de aanvragen. Dit heeft de projectgroep in de advisering niet zwaar mee laten wegen. Wel is nadrukkelijk bekeken of de verschillende functies op basis van behoeften van de gemeenschap zijn ontwikkeld en of deze een bijdrage kunnen leveren aan de gezamenlijke programmering (criteria 5 en 7).

Een specifiek punt van aandacht betreft de functie (jeugd)zorg. Het blijkt dat deze functie beperkt voorkomt in de aanvragen. Het kan liggen aan het feit dat zorg zich in mindere mate leent voor gemeenschappelijke programmering in openbare voorzieningen. De projectleider PPKO is gevraagd extra alert te zijn op de functie (jeugd)zorg bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag gaan indienen voor de tweede ronde. Zodat ook deze functie een herkenbare plek krijgt in de Kulturhusen in Overijssel.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.14)

Spreiding door de provincie: Uit bijlage IV blijkt dat de huidige aanvragen niet evenwichtig door de provincie verspreid zijn. De huidige aanvragen zijn met name in Salland en Twente gesitueerd. De projectleider PPKO is gevraagd bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag voor de tweede ronde wensen in te dienen, extra alert te zijn op het spreidingscriterium. Waarschijnlijk zullen Kampen en Steenwijkerland proberen een verzoek in te dienen voor 1 april 2003. Daarmee zou een meer evenwichtige spreiding door de provincie ontstaan.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.15)

3. Besteding extra middelen

3.1. Inleiding

Met de behandeling van de perspectiefnota 2002 is door Provinciale Staten een extra bijdrage beschikbaar gesteld voor het Kulturhus-concept. Dit biedt mogelijkheden om binnen de bestaande regeling nadruk te leggen op bepaalde accenten. In dit hoofdstuk wordt in het kort de gevolgen van de Perspectiefnota 2002 beschreven en de bestedingsrichting van de extra gelden.

3.2. De gevolgen van de Perspectiefnota 2002

Uitgangssituatie voor behandeling van de perspectiefnota 2002 Binnen dit uitvoeringsprogramma (2002), alsmede de geactualiseerde versie 2003 werd uitgegaan van globaal de volgende financiële regeling:
- De provincie verstrekt per Kulturhusorganisatie een bijdrage tot maximum NLG 500.000,00/EUR 226.890,11. Dit is maximaal 30% van de totale investeringskosten;
- daarnaast verstrekt de provincie een bijdrage van maximaal NLG 25.000,00/EUR 11.344,51. Dit is maximaal 75% van de planvorming, dan wel programmering. Voor de inhoudelijke criteria waaraan een Kulturhusaanvraag dient te voldoen, wordt u verwezen naar bijlagen I en II van deze nota.

Zonder de incidentele verhoging was het mogelijk 10 aanvragen voor Kulturhusen te honoreren. Daarnaast is vanuit het budget een subsidie van in totaal NLG 200.000,-- beschikbaar gesteld aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.

Uitgangssituatie na behandeling van de perspectiefnota 2002 Met de behandeling van de perspectiefnota 2002 hebben Provinciale Staten besloten het budget beschikbaar voor culturele accommodaties en Kulturhusen (EURO 9.271.500,--) gelijkelijk te verdelen over Kulturhusen en Culturele accommodaties. Dit betekent dat van het totaalbudget dat beschikbaar is voor 2001-2004 50% bestemd is voor Kulturhusen, of te wel EURO 4.635.750,--. Daarnaast is besloten het budget

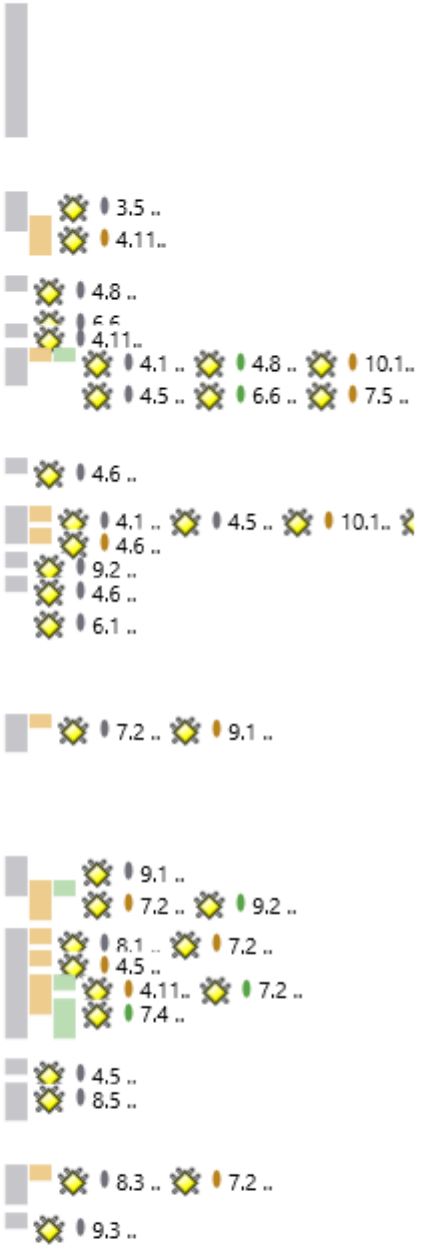

Kulturhusen eenmalig te verhogen met EURO 1.000.000,--. Het totaalbudget dat daarmee beschikbaar is voor het project Kulturhusen is EURO 5.635.750,-- (dit komt overeen met ruim twaalf miljoen gulden). Provincie Overijssel heeft hiermee nadrukkelijk prioriteit gelegd bij het ontwikkelen van accommodatiebeleid in het algemeen en aan het project Kulturhusen in het bijzonder.

3.3. Bestedingsrichting eenmalige verhoging € 1.000.000,--

Wij willen de eenmalige verhoging inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van Kulturhusachtigen (gebundelde voorzieningen/Kulturhusen) in kleine kernen en buurtschappen. Wij denken dat hierbij de reconstructie en het gebiedsgericht beleid de aangewezen instrumenten zijn om dit te realiseren.

Wat is de plek van Kulturhusen in de reconstructie/ROO? De provincie heeft duidelijk prioriteit gelegd bij plattelandsontwikkeling. In het kader van de Reconstructie/ROO is ambtelijk een "bouwsteen sociale schetsen" ontwikkeld voor de verschillende streekcommissies. In deze sociale schets worden vier concrete actielijnen onderscheiden, te weten:
- aansluiten bij initiatieven van onderop;
- bundelen van voorzieningen;
- nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven;
- cultuurhistorie en cultuurtoerisme. Het Kulturhus wordt als voorbeeld genoemd bij de tweede actielijn (evenals Brede School en zorgconcepten). "Ze leggen een grotere verantwoording bij de betrokken partijen zelf, stimuleren de samenwerking en geven deze voorzieningen, die afzonderlijk niet kunnen voortbestaan, een duurzamer karakter. Hiermee wordt de verschraling van het voorzieningenniveau een halt toegeroepen. De sociale schetsen brengen de mogelijkheden in kaart, vooral in de kleine kernen." Er zijn dus meer voorbeelden van voorzieningen die de krachten bundelen. Het gaat hierbij om de uitwerking van eenzelfde principe (samenwerken en gezamenlijk beheersmanagement), maar met andere accenten. In het Kulturhusconcept wordt gestreefd naar het bundelen van minimaal drie van de vier functies

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.16-17)

welzijn, educatie, zorg en cultuur. In de Brede School ligt het accent met name op educatie en welzijn en in de zorgconcepten met name op zorg en welzijn. Toch zijn de algemene gedachten achter de betreffende concepten grotendeels gelijk. De keuze voor een bepaalde voorziening, de uitwerking van een bepaald concept, gebeurt op basis van maatwerk. De sociale schets wordt door de streekcommissies gebruikt als bouwsteen om te komen tot een regionaal gebonden sociaal-culturele agenda. De sociale schets is daarmee in feite bedoeld als een verantwoording van een eventuele inhoudelijke invulling van de sociale agenda.

Het is wenselijk indien er geëxperimenteerd kan worden met gebundelde voorzieningen (één van de vier actielijnen van de sociale schets reconstructie). Het Kulturhus, maar ook de Brede School en zorgconcepten, worden gezien als mogelijke oplossingen voor het achteruitgaan van het voorzieningenniveau in met name kleine kernen en buurtschappen. Door de extra gelden die beschikbaar zijn gesteld voor het Kulturhusproject, is het nu mogelijk dit experiment ook daadwerkelijk handen en voeten te geven. De middelen die beschikbaar worden gesteld, dienen slechts als een extraatje gezien te worden en niet als de oplossing voor de reconstructie van bepaalde gebieden en het gebiedsgericht beleid. In het kader van de reconstructie zijn drie streekcommissies actief, en wel voor de gebieden Salland, Zuid- West Twente en Noord-Oost Twente. Daarnaast zou een vierde gebied afgebakend kunnen worden, namelijk het gebied in Overijssel dat niet behoort tot één van de drie streekcommissies (met uitzondering van de steden).

Het experiment De vier onderscheiden gebieden krijgen ieder een bepaald bedrag dat aan de hand van een plan van aanpak beschikbaar wordt gesteld. Gedeputeerde staten besluiten of het plan van aanpak voldoende is om de middelen beschikbaar te stellen. Per gebied is een bijdrage geraamd ad € 250.000,--. Dit bedrag is een manier om te komen tot belangrijke ondersteuning voor de realisatie van een sociaal-culturele agenda op gebiedsniveau en de daaraan verwante gebiedsgerichte werkwijze. Het is daarbij van belang dat de streekcommissies en het laatste gebied deze bijdrage zo veel mogelijk proberen te bundelen met andere middelen die beschikbaar zijn voor accommodaties (sport, zorg, Europese middelen en welzijn).

De vier onderscheiden gebieden kunnen aan de hand van bestaande informatie bezien waar de witte vlekken in de betreffende gebieden zijn. Waar is het voorzieningenniveau laag? Waar is het aan het verminderen? Waar is er sprake van een duidelijke teruggang in de voorzieningen? Indien de bestaande informatie niet toereikend is, kan er in het plan van aanpak een bedrag geraamd worden voor onderzoek naar deze witte plekken. Het gaat hierbij om kleine kernen en/of buurtschappen. De steden en grotere kernen worden hierbij uitgesloten. Indien gemeenten van mening zijn dat ook hier het voorzieningenniveau achteruit gaat, kunnen zij een beroep doen op de reguliere subsidieregeling Kulturhusen. Aan de hand van een analyse naar de witte plekken in een bepaald gebied, wordt bezien aan welke gebundelde voorziening het meest behoefte is. Vanuit deze behoefte dient de streekcommissie (dan wel vertegenwoordigers uit het overige gebied) een keuze te maken voor een bepaalde gebundelde voorziening en de manier waarop deze voorziening gerealiseerd kan worden. Het gaat hier om kleinschalige experimenten, die niet hoeven te voldoen aan alle criteria van een Kulturhus.. De keuze voor een bepaalde gebundelde voorziening dient goed onderbouwd te zijn. In hoeverre draagt deze voorziening bij aan de leefbaarheid van een kleine kern en/of buurtschap? De gebundelde voorziening dient in ieder geval het element samenwerking in zich te hebben. Samenwerking in de programmering, maar ook het gezamenlijk beheren van een gebouw. Juist in deze samenwerking ligt de kracht van de betreffende voorziening. Er kan hierbij aansluiting gezocht worden bij de derde actielijn van de sociale schets, te weten: nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven. In het bijzonder kan voor de programmering aangesloten worden bij het experiment: Cultureel ondernemerschap. Indien de streekcommissies, dan wel noord Overijssel hier voor kiezen, zou hiervoor advies ingewonnen kunnen worden bij de Overijsselse Bibliotheek Dienst en/of Kunst en Cultuur Overijssel. Tevens kan advies ingewonnen worden bij het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel. Hiervoor kan een bijdrage in het plan van aanpak worden geraamd. Indien de geraamde middelen het toelaten, is het ook mogelijk voor meerdere gebundelde voorzieningen kiezen.

De regeling
Het experiment dient aan de volgende voorwaarden te voldoen, namelijk:
- voor 1 januari 2004 (of zo mogelijk eerder) leggen de verschillende streekcommissies vertegenwoordigers van het overige gebied een plan van aanpak voor aan Gedeputeerde staten. Indien er bedragen worden geraamd voor onderzoek en programmering, dient dit bij het plan van aanpak te worden aangegeven;
- Gedeputeerde staten komen voor 1 april 2004 (of zo mogelijk eerder) tot besluitvorming over de ingediende plannen;
- start uitvoeringsplannen voor 1 januari 2006;
- de streekcommissies en vertegenwoordigers van het overig gebied kunnen bij het opstellen van het plan van aanpak zich laten adviseren door het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.

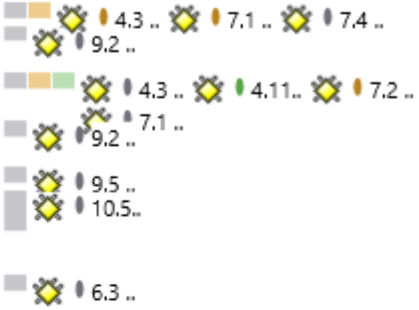

Het plan van aanpak dient te voldoen aan de hieronder gestelde criteria:
- de gekozen kernen en/of buurtschappen hebben niet meer dan 4.000 inwoners (conform de

gehanteerde grens bij streekplannen);
- de gekozen kernen en/of buurtschappen zijn niet aangemeld voor de reguliere subsidieregeling Kulturhusen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor nader onderzoek naar witte plekken in het gebied;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor proceskosten (advisering door derden, het betrekken van de bevolking e.d.) indien wordt gekozen voor 1 gebundelde voorziening en maximaal € 25.000,-- indien wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor programmeringskosten (indien er wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen, dan kan dit bedrag vermenigvuldigd worden met het aantal voorzieningen);
- de bijdrage is programmering is eenmalig en er moet in de exploitatie rekening zijn gehouden met de overname van deze structurele kosten;
- de overige middelen zijn bestemd voor fysieke toepassingen (bouw, verbouw). Er dient bij dit fysieke gedeelte sprake te zijn van co-financiering. De provincie draagt maximaal 75% van deze kosten bij;
- De vormgeving van gebouwen in het buitengebied is belangrijk. Het gebouw dient dan ook ingepast te worden in de omgeving;
- het plan van aanpak bevat een analyse van het gebied. Uit deze analyse dient duidelijk naar voren te komen waarom voor een bepaald gebied en een bepaalde gebundelde voorziening wordt gekozen;
- minimaal 2 van de 4 functies educatie, zorg, welzijn (w.o. sport) en cultuur zijn aanwezig;
- er is sprake van één gezamenlijk beheersmanagement/bedrijfsvoering;
- er is sprake van gezamenlijke programmering;
- bewoners/toekomstige gebruikers worden betrokken in het proces. De manier waarop wordt reeds in het plan van aanpak verwerkt.

Advies: Per streekcommissie en voor het overige gebied een bedrag ramen ad € 250.000,- voor het vormgeven van één of meerdere nieuwe gebundelde voorzieningen in de betreffende streek. De streekcommissies en Noord Overijssel komen met een advies aan GS. Benodigd budget: € 1.000.000,-

3.4. Afsluiting

Met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 op 26 juni jl. heeft Provinciale Staten besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor het Kulturhusproject. De eenmalige verhoging willen wij inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van gebundelde voorzieningen/Kulturhusen in kleine kernen en buurtschappen. Wij denken hiermee het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen te verhogen en zo een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Daarnaast is het budget Culturele Accommodaties en Kulturhusen gelijkelijk over beide posten verdeeld. Hierdoor wordt het Kulturhusbudget met ongeveer € 2.000.000,-- verhoogd. Uit deze bijdrage kan in ieder geval de huidige subsidieregeling Kulturhusen uit het provinciaal cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek worden uitgebreid. Tot nu toe werd uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 subsidieverzoeken. Dit kan nu oplopen tot ongeveer 17 subsidieaanvragen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.18-22)

Bijlagen

I. Criteria zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma "Culturele accommodaties en Kulturhusen" 2002 (Provinciaal cultuurbeleid; uitvoeringsprogramma Vreemd eten, Nieuwe trek)

Algemene Criteria

- Verbouw of bouwplan voldoet aan inhoudelijke criteria (zie onder)
- Start uitvoering investeringsplannen voor 2005
- Ruimtelijke/publieks- en technische kwaliteit van de te realiseren accommodatie
- Rol en betekenis van de te realiseren/ te vernieuwen accommodatie binnen lokale, regionale en provinciale culturele infrastructuur
- Beschikbaar zijn van voldoende exploitatie- en programmeringsbudget voor realisatie culturele ambities/gezamenlijke programmering van de betreffende accommodatie
- Financiele dekking investeringskosten van te realiseren/te vernieuwen accommodatie
- Betekenis investeringsplan voor realisatie van provinciale beleidsdoelen
- Financiële participatie van andere overheden/sponsoren
- Spreiding van Kulturhusen over provincie

Specifieke criteria Kulturhusen

1. Leefbaarheid

1a Het op te richten Kulturhus moet voorzien in een oplossing van een aantoonbare achterstand of verschraling in voorzieningen op het terrein van cultuur, educatie, zorg en welzijn in de regio waar het Kulturhus moet worden gevestigd.. 1b Het op te richten Kulturhus moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie in de regio waar het moet worden gevestigd.

toelichting Het Kulturhusconcept is erop gericht de leefbaarheid van de omgeving van de mensen in Overijssel te handhaven en te verbeteren. Het gaat daarbij om de leefbaarheid van stad en platteland, waarbij het naast economische ontwikkelingen, werkgelegenheid en veiligheid ook gaat om de leefbaarheid op de terreinen van cultuur, educatie, zorg en welzijn. De plannen moeten aangeven waar sprake is van achterstand, van verschraling en van hiaten van voorzieningen op deze terreinen. Het Kulturhus- concept moet een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en de versterking van de sociale cohesie.

2. Minimaal drie functies

Bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het Kulturhus zijn aantoonbaar minimaal drie van de vier functies educatie, zorg, welzijn en cultuur betrokken

Toelichting Bij het initiatief zijn minimaal drie van de vier functies educatie, zorg, welzijn en cultuur betrokken. Het gaat dus om drie verschillende partijen die samen willen werken met accommodatie en programmering.

3. Mate van voordelen en meerwaarde

De samenwerking van bovengenoemde functies en voorzieningen in het Kulturhus moet aantoonbare voordelen opleveren in programmering en huisvesting ten aanzien van de huidige situatie in de regio waar het Kulturhus moet worden gevestigd

Toelichting Aangegeven dient te worden wat de mate is waarin de voordelen van de samenwerking zich voordoen t.o.v. de huidige situatie. Tevens moet de meerwaarde van de combinatie van de voorzieningen en de functies worden aangeven. Dit geldt zowel voor het bouwkundige gedeelte als voor de programmering.

4. Gemeenschappelijke programmering middels jaarprogramma

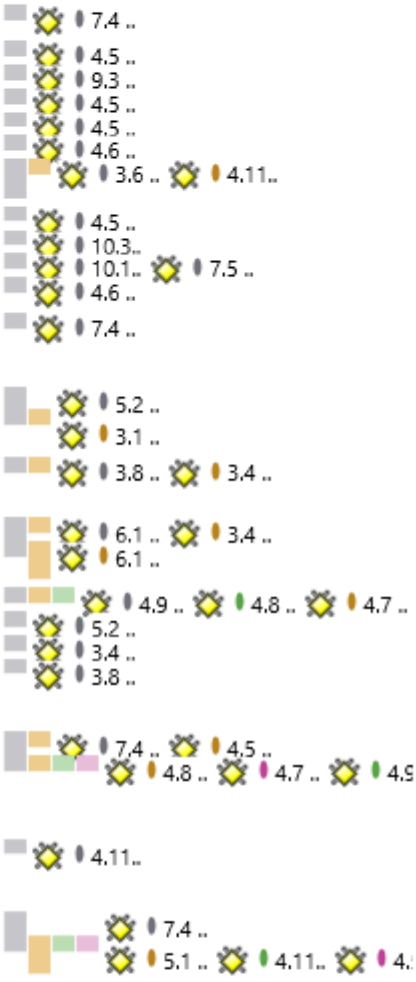

De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering bij voorkeur verwoordt in een (ontwerp-) jaarprogramma

toelichting Er is een duidelijke visie op vernieuwend aanbod tot uiting komend in gemeenschappelijke programmering en samenwerking tussen de voorzieningen; er moet als het ware reeds een ontwerp-jaarprogramma liggen. Nog beter is dat met de programmering is gestart, voordat de accommodatie al is aangepast/gerealiseerd.

5. Samenwerking/programmering is leidraad ontwerp etc. gebouw

De samenwerking tussen de inhoudelijke functies en in programmering zijn leidraad bij de planvorming voor (ver)bouw van het Kulturhus.

toelichting de visie op samenwerking en programmering komt aantoonbaar terug in de plannen voor (ver)bouw; het gaat om een gebouw dat een bijzondere architectuur krijgt, opvallende en grote entree, centrale hal met toegang tot allerlei functies, ontmoetingsplein, helder daglicht, uitstraling. Het is vanzelfsprekend dat algemene ruimtes, als technische ruimtes, entree, horecaruimtes en zalen multifunctioneel gebruikt moeten kunnen worden.

6. Eén management, één organisatie

Er moet één gemeenschappelijk management zijn

toelichting - Er komt één gemeenschappelijk management; dit management is in ieder geval verantwoordelijk voor het beheer van de gehele accommodatie en voor de gezamenlijke programmering. Als besturen van diverse voorzieningen willen en kunnen fuseren tot één bestuur en één gezamenlijke directie kunnen aanstellen, wordt dit gezien als de meest wenselijke vorm. Maar besturen en directies kunnen ook een gezamenlijke organisatie oprichten onder de naam Kulturhus, die dus het gebouw beheert en de gezamenlijke programmering van activiteiten verzorgt De Kulturhus- organisatie wordt verantwoordelijk voor het complete aanbod van de gecombineerde functies in de gehele gemeente. Het gaat erom een sterk centrum te vormen wat heel sterk gericht is op de dienstverlening aan de gebruiker. (Customersatisfaction is the only reason that we are in the business!)

7. Gebruikersparticipatie

De bewoners uit de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd moeten betrokken zijn bij de totstandkoming van het Kulturhus en bij het functioneren van het Kulturhus

toelichting - Bij de totstandkoming van het Kulturhus zijn bewoners uit de wijk, dorp, stad actief betrokken; het gaat erom dat het concept ontworpen en gedacht wordt vanuit het perspectief van de gebruiker.

8. Digitalisering

In het Kulturhus dient zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt te worden van digitale toepassingen, technieken en netwerken zowel in voorzieningen als in de toegankelijkheid voor de burger/gebruiker.

toelichting Het Kulturhus gebouw moet een 'smart' building worden. De nieuwste vormen van digitalisering en netwerken moeten toegepast worden om het mogelijk te maken de activiteiten en functies ter plekke zoveel mogelijk digitaal te kunnen ondersteunen, maar tevens deze digitaal toegankelijk te maken voor de gebruikers. (In de zorgsector spreekt met van domotica.)

9. Co-financiering

9a Er moet een exploitatie-opzet zijn die goedgekeurd is door alle deelnemers in het op te richten Kulturhus 9b De provinciale financiering voor de planvorming bedraagt maximaal 75% tot een maximum van f. 25.000,-- en voor de huisvesting maximaal 30% van de investeringskosten met een maximum van 500.000,-- per gemeente

· Er is sprake van co-financiering; een voorstel van 100 % financiering van een Kulturhus door de provincie is niet aan de orde. Er moet een door partners goedgekeurde exploitatie-opzet komen van de accommodatie en de programmering. Een Provinciale Kulturhussubsidie kan verkregen worden voor het maken van een plan ter hoogte van ƒ 25.000,-- en voor een bijdrage van de Kulturhushuisvesting, deze bedraagt maximaal 30 % van de investeringskosten, met een maximum van ƒ 500.000,-- per gemeente. Wat nog overwogen zou kunnen worden, is een jaarlijkse bijdrage in de programmakosten. Juist door een dergelijke provinciale bijdrage manifesteert zich de provincie nadrukkelijk als 'social engineer'.

10. Planning

De subsidie-aanvraag dient vergezeld te gaan van een planning, waarbij met de investeringen in de accommodatie gestart moet zijn voor 01-01-2005.

II. Criteria zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma "Culturele accommodaties en Kulturhusen" 2003 (Provinciaal cultuurbeleid; uitvoeringsprogramma Vreemd eten, Nieuwe trek)

Algemene criteria Kulturhusen

- Verbouw of bouwplan voldoet aan inhoudelijke criteria (zie onder);
- Start uitvoering investeringsplannen voor 1 januari 2005;
- Rol en betekenis van de te realiseren/ te vernieuwen accommodatie binnen lokale, regionale en provinciale culturele infrastructuur;
- Financiële dekking investeringskosten van te realiseren/te vernieuwen accommodatie;
- Betekenis investeringsplan voor realisatie van provinciale beleidsdoelen;
- Financiële participatie van andere overheden/sponsoren;
- Spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

Specifieke criteria Kulturhusen

Criteria: absoluut

1. Leefbaarheid.
a) Het op te richten Kulturhus moet voorzien in een oplossing van een aantoonbare achterstand of verschraling in voorzieningen op het terrein van cultuur, educatie, zorg en welzijn in de regio (of wijk) waar het Kulturhus moet worden gevestigd. **b)** Het op te richten Kulturhus moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie in de regio waar het moet worden gevestigd.

2. Minimaal drie functies. Bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het Kulturhus zijn aantoonbaar minimaal drie van de vier functies educatie, zorg, welzijn en cultuur betrokken.

3 Gemeenschappelijke programmering middels jaarprogramma. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag.

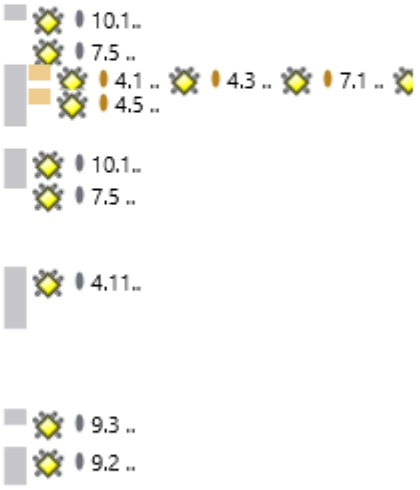

4. Eén gezamenlijk beheersmanagement. Er moet één gemeenschappelijk management zijn dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de gehele accommodatie.

5. Gebruikersparticipatie. De bewoners uit de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd moeten betrokken zijn bij de totstandkoming van het Kulturhus en bij het functioneren van het Kulturhus.

6. Gebouw Bij de indiening van de plannen dient aantoonbaar te zijn gemaakt dat de keuze voor de accommodatie waar het Kulturhus wordt gevestigd weloverwogen is genomen (bestaand gebouw dat wordt aangepast, dan wel nieuwbouw). Te denken valt bijvoorbeeld aan: gebruikersvriendelijk, duurzaam en onderhoudsvriendelijk.

7. Cofinanciering.
a) Er moet een exploitatie-opzet zijn die goedgekeurd is door alle deelnemers in het op te richten Kulturhus. **b)** De provinciale financiering voor de planvorming bedraagt maximaal 75% tot een maximum van € 11.344.51 en voor de huisvesting maximaal 30% van de investeringskosten met een maximum van € 226890.11 per gemeente.

Criteria: Pre's

a. aanwezigheid zakelijke dienstverlening Het Nederlandse Kulturhusconcept kenmerkt zich door het inbrengen van de component zakelijke dienstverlening.

b. aanwezigheid functie wonen De combinatie van Kulturhus met een woonfunctie (in brede zin) draagt bij aan het Nederlandse Kulturhusconcept

c. gemeenschappelijke programmering verwoorden in een jaarprogramma De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt bij voorkeur verwoord in een (ontwerp-)jaarprogramma.

d. aantoonbare voordelen in huisvesting t.o.v. de huidige situatie De samenwerking van functies en voorzieningen in het Kulturhus moet aantoonbare voordelen opleveren in huisvesting ten aanzien van de huidige situatie in de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd.

e. de samenwerking/programmering is leidraad voor het fysieke gedeelte De samenwerking tussen de inhoudelijke functies en samenwerking in de programmering is leidraad bij de planvorming voor (ver)bouw van het Kulturhus.

f. digitalisering In het Kulturhus dient zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt te worden van digitale toepassingen, technieken en netwerken zowel in voorzieningen als in de toegankelijkheid voor de burger/gebruiker.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002c, p.21-22)

Programmalijn 1: Wonen, zorg, welzijn en deconcentratie van voorzieningen

De zorgsector dient een primaire partner te zijn bij ruimtelijke ordening, woningbouwprogrammering en contingentering.

(...)

b) Deconcentratie en extramuraliseren van voorzieningen
Deconcentratie en extramuralisatie vormen nog een nieuw probleem. Voorheen waren welzijnsvoorzieningen aanwezig op het terrein van de 'oude' grootschalige instellingen. Deconcentratie van deze voorzieningen gebeurt niet of nauwelijks. Daardoor neemt de druk op de welzijnsvoorzieningen in de wijk toe. Dit heeft eventuele gevolgen voor het draagvlak in de wijk voor

de zorgpopulatie. Mogelijk kan het "Kulturhus"concept hiervoor een gedeeltelijke oplossing bieden. Het 'Kulturhus'concept bestaat uit de inrichting van culturele wijkcentra, eventueel gekoppeld aan welzijns- en zorgvoorzieningen. Dit laat echter onverlet dat vermaatschappelijking van de zorg een zorgvuldige aanpak van mogelijke overlast en draagvlak in de wijk, buurt of kern vereist.

Deconcentratie en extramuralisering zijn vaak niet goedkoper en soms zelfs duurder dan intramurale zorg. Hierdoor dreigt vaak een afwenteling van de kosten op de intramurale zorg. Daardoor daalt de kwaliteit van die zorg tot een onvoldoende niveau. Het Trimbosinstituut heeft 'verschraling van de zorg' gesignaleerd in de sector geestelijke gezondheidszorg in psychiatrische ziekenhuizen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002C, P.79-80)

Programmalijn: Vraagverduidelijking

	Programma's	Suggesties voor vervolg	Betrokken partijen
1	Ondersteunen van de hulpvraagverduidelijking en trajectbegeleiding van de individuele zorgvrager.	Ontwikkelen en aanbieden van consumenteninformatie, de consulentfunctie en de trajectbegeleiding, die makkelijk toegankelijk en beschikbaar moeten zijn (gericht op wijken en plattelandskernen). Mogelijke aansluiting bij zorgloketten/kulturhusen.	Zorgvragers, aanbieders (van zorg en aanpalende terreinen), gemeenten, RIO, zorgkantoor, provincie
2	In kaart brengen van de kwalitatieve integrale zorgvraag.	Toepassen van methodische zorgvraagverduidelijking op die onderdelen van de integrale zorgvraag die nog onvoldoende in kaart zijn gebracht. Dit kwam nadrukkelijk naar voren ten aanzien van arbeid en wonen.	Zorgvragers, aanbieders (van zorg en aanpalende terreinen), gemeenten, RIO, zorgkantoor, provincie.

Programmalijn: Informele zorg

	Programma's	Suggesties voor vervolg	Betrokken partijen

3	Opzetten van lokale steunpunten voor ondersteuning van mantelzorgers/vrijwilligers.	In een stadswijk of dorp laagdrempelige en herkenbare steunpunten oprichten voor vrijwilligers en mantelzorgers. Indien mogelijk aansluiting bij lokale zorgloketten/kulturhusen. Hierbij wel samenhang met de regionale steunpunten mantelzorg.	Mantelzorgorganisaties (Platform Mantelzorg Overijssel PMO, regionale steunpunten mantelzorg), vrijwilligersorganisaties, gemeenten, welzijnsorganisaties, zorgkantoor, Vrijwillige Thuishulp en Thuiszorgcentrale VTT, zorgaanbieders, provincie.

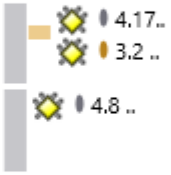

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002D, P.1)

1. Officiele opening van het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel door gedeputeerde J.Kristen.

De heer Kristen is verheugd dat de gemeenten druk bezig zijn met de ontwikkeling en uitvoering van de plannen rond het Kulturhusconcept. De provincie ziet het Kulturhus als een antwoord op de voortdurende dreiging dat het voorzieningenniveau in kernen en stadswijken afneemt. In kleine gemeenten en stadswijken is de noodzaak van investeringen in sociaal-culturele infrastructuur als een bibliotheek of kinderopvang direct verbonden met de leefbaarheid en het sociaal welzijn. Een combinatie van dergelijk bedreig[en]de functies als een zorgloket/bankfiliaal in een Kulturhus biedt een interessant en realistisch antwoord op de genoemde verschraling.
Het idee achter het Kulturhusconcept is een combinatie van voorzieningen op het gebied van cultuur, informatie en (zakelijke) dienstverlening onder één dak samen te brengen. Het betreft hier meer dan alleen een multifunctioneel gebouw. Het is de bedoeling dat de partners niet alleen samenwerken in het beheersen van het betreffende gebouw, maar juist ook in hun programmering kijken waar ze elkaar kunnen vinden. Het gaat daarbij om maatwerk per gemeente, dan wel stadswijk. Het gaat om het combineren van voorzieningen die voor de bevolking het meest geschikt dan wel wenselijk zijn. Uiteindelijk gaat het dus om de inwoners.

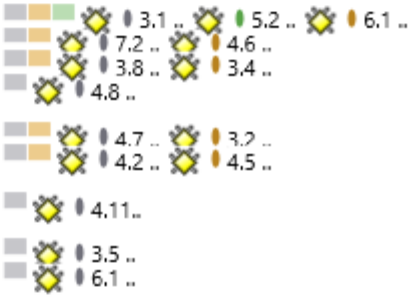

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002D, P.2)

De provincie heeft het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel (PPKO) opgericht, dat afhankelijk van de provincie opereert. De belangrijkste taken van het projectbureau zijn:
1. kennisknooppunt voor de gemeenten;
2. de provincie adviseren over ingediende "Kulturhus-projecten";
3. de gemeenten ondersteunen bij de invulling van het concept.

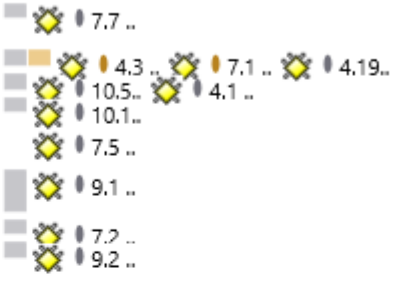

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002D, P.3)

In de tijdsplanning wordt aangegeven dat voor de 1e tranche de plannen vóór 15 september 2002 ingediend behoren te zijn. De geselecteerde gemeenten zijn dan voor het eind van het jaar in het bezit van de subsidiebeschikking.
Om deel te nemen aan de 2e tranche dienen de plannen binnen te zijn vóór 1 april 2003.

Het voorwerk ligt bij de projectgroep, die wordt geadviseerd door de projectleider.
De commissie MaS [Meedoen aan de Samenleving] adviseert uiteindelijk GS.
Na afwijzing in de 1e ronde kan een gemeenten weer meedoen met de 2e ronde. Iedere gemeente komt slechts eenmaal voor subsidie in aanmerking. Zwartsluis heeft het 1e enige Kulturhus van Nederland en kan dus niet meer meedoen. Albergen en Raalte hebben een voorziening met een Kulturhusachtige opzet en kunnen dus wel meedoen met het project.

4. Naar aanleiding van vragen en of opmerking

Een Kulturhus kan ondergebracht worden in een bestaand of nieuw gebouw. Geattendeerd wordt op de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de bestaande gemeentehuizen.

Een gemeenten vraagt zich af of het mogelijk is nu reeds een aanvraag in te dienen in het kader van planvorming. Hierover bestaat enige onduidelijkheid. Er wordt afgesproken dat gemeente hierover zo spoedig mogelijk bericht ontvangen. Antwoord: **Het is niet mogelijk een subsidie-aanvraag voor een haalbaarheidsonderzoek in te dienen. De subsidie voor planvorming, dan wel programmering is gekoppeld aan de aanvraag voor een kulturhus. Deze koppeling laat de provincie niet los. Indien deze koppeling wordt losgelaten, dient de provincie deze regeling open te stellen voor alle 26 gemeenten. Het totaalbedrag dat hiermee gemoeid is, gaat ten koste van de regeling Kulturhusen (slechts 9 bijdragen voor een kulturhus in plaats van de geplande 10). Dit achten wij als provincie niet wenselijk.**

Het is afhankelijk van de co-financiering of in alle gevallen het volledige subsidiebedrag wordt uitbetaald (maximaal 30% door provincie gesubsidieerd).

(....)

De heer Kristen stelt dat van het Kulturhusconcept het een en ander verwacht mag worden, gezien de algemene belangstelling, ook van de journalisten. Als lokale overheid is het een mogelijkheid een goed antwoord te geven op de schaalvergroting. Van oorsprong is het kulturhusconcept ontwikkeld voor het platteland, maar het concept blijkt ook toepasbaar te zijn in stadswijken. Uit de belangstelling van de gemeenten blijkt dat de interesse groot is. Hij stelt dan ook voor de provincie te zien als katalisator van het project.

(ADVIESCOMMISSIE MEEDOEN AAN DE SAMENLEVING, 2002A, P.9)

Gedeputeerde Nap stelt dat bij sociale kwaliteit een belangrijk plaats is weggelegd voor Zorg, Onderwijs en hulpverlening. Het leggen van verbanden tussen sociale en andere sectoren is volgens haar belangrijk. Zij wijst er op dat de provincie via bijvoorbeeld Kulturhusen en Zorgvisies al heeft laten zien dat zij deze verbanden kan leggen. Het is belangrijk de kansen die zich voordoen te blijven grijpen.

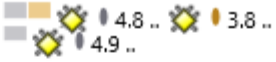

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002E, P.1-3)

Mensen willen zich graag thuis voelen in hun huis en hun leefomgeving. Niet alleen nu, maar juist ook in de toekomst. Toch sluiten steeds meer winkels, postkantoren en banken de deuren en verplaatsen zorgvoorzieningen zich naar de stad. Het valt niet meer te ontkennen: het voorzieningenniveau in kernen, buurtschappen, maar ook in wijken ver van het stadscentrum daalt. Wij denken dat het Kulturhus hier een antwoord op kan zijn. Verschillende instellingen vinden hun plek onder één dak en bundelen de krachten om het platteland en de stadswijken leefbaar te houden. Het Kulturhus leeft in de provincie.

Maar wat is het Kulturhus? Het Kulturhus is een kleurrijke combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening vanuit één gebouw en aangestuurd door één beheersmanagement. Het gezamenlijk beheren van een gebouw en de samenwerking van de deelnemers op het gebied van programmering zijn belangrijke elementen. Het geeft een Kulturhus net die meerwaarde boven een multifunctioneel gebouw. Een Kulturhus wordt ingekleurd op basis van maatwerk. Wij denken dat door deze invulling van het concept het Kulturhus een nieuw elan kan geven aan het alom bekende naoberschap.

Met deze brief vragen wij uw advies over een tweetal zaken, namelijk over de ingediende subsidie-verzoeken en over de bestedingsrichting van de extra middelen die door Provinciale Staten bij de behandeling van de Perspectiefnota 2002 op 26 juni 2002 beschikbaar zijn gesteld voor het Project Kulturhusen.

Toetsing ingediende subsidieverzoeken (de eerste ronde). De gemeenten kunnen in twee ronden hun subsidieverzoek bij ons indienen. De indieningstermijn van de eerste ronde was 15 september 2002. De indieningstermijn voor de tweede ronde is 1 april 2003. Negen gemeenten hebben een subsidieverzoek ingediend voor de deadline van de eerste ronde. Vijf gemeenten hebben per brief aangegeven dat zij waarschijnlijk een verzoek voor 1 april 2003 gaan indienen. Daarnaast blijkt uit contacten met gemeenten dat nog eens 5 gemeenten overwegen een aanvraag in te dienen. Hoe zijn de negen ingediende subsidieverzoeken voorzien van advies?

- De subsidieverzoeken zijn door een interne projectgroep gezamenlijk met de projectleider van het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel bekeken en getoetst aan de hand van de vastgestelde criteria zoals vermeld in de programmalijn Kulturhusen van het Uitvoeringsprogramma provinciaal Cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek 2002.
- Vanuit deze toetsing is vervolgens een advies opgesteld.
- Dit advies is voorgelegd aan ons en wij leggen het nu ter advisering voor aan u.

Welk advies kan gegeven worden?

1. Positief.
2. Positief onder voorwaarden.
3. Afwijzen.

Indien het subsidieverzoek positief onder voorwaarden wordt bevonden, dan wordt de subsidie toegekend onder voorwaarden. Deze voorwaarden dienen nog ingevuld te worden door de subsidieaanvrager. De desbetreffende gemeente wordt gevraagd dit zo spoedig mogelijk te doen. Indien de subsidieverzoeken worden afgewezen, dan kan een gemeente een nieuw subsidieverzoek indienen voor 1 april 2003. In principe hebben alle gemeenten, na het doorlopen van het besluitvormingstraject eerste ronde, nog de kans om voor een subsidie in aanmerking te komen.

Welk advies is gegeven?

1. Positief advies, te weten gemeente Olst-Wijhe.
2. Vijf positieve adviezen onder voorwaarden, te weten gemeenten: Borne, Dalfsen, Enschede, Hengelo en Wierden.
3. Drie afgewezen subsidieverzoeken, te weten gemeenten: Haaksbergen, Raalte en Hof van Twente.

De vijf verzoeken die positief advies onder voorwaarden hebben gekregen, zijn allen zeer kansrijk. De voorwaarden die gesteld zijn, hebben met name betrekking op het maken van een extra slag op het gebied van programmering en het beheren van het gebouw. Het Kulturhusconcept kan hierdoor in zes gemeenten uitgevoerd worden, zonder dat het leidt tot verwatering van het concept. De gezamenlijke programmering en het beheren van het gebouw/bedrijfsvoering zijn namelijk wezenlijke elementen van het Kulturhus. Het Kulturhus onderscheidt zich hierdoor van een multifunctioneel gebouw.

De drie afgewezen subsidieverzoeken voldoen niet. Eén gemeente, te weten Haaksbergen, wordt afgewezen op formele gronden. De gemeenten Raalte en Hof van Twente staan naar onze mening pas aan het begin van het proces en het subsidieverzoek is dan ook niet voldoende uitgekristalliseerd. Deze gemeenten kunnen een nieuw subsidieverzoek indienen voor 1 april 2003. Zes gemeenten dienen dus voor 1 januari 2005 te zijn begonnen met de bouw van een Kulturhus en drie gemeenten kunnen voor 1 april 2003 een nieuw verzoek indienen. De ruimte die is ontstaan door het beschikbaar stellen van de extra middelen, biedt de afgewezen gemeenten voldoende kans om bij de tweede ronde alsnog een positief advies te krijgen (mits wordt voldaan aan de criteria).

Bestedingsrichting van de extra middelen.
Met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 hebben Provinciale Staten besloten het budget Culturele Accommodaties en Kulturhusen gelijkelijk te verdelen. Er was ongeveer € 2.500.000,-- beschikbaar voor Kulturhusen en door dit besluit is dit € 4.635.750,-- geworden. Tevens hebben Provinciale Staten in dezelfde vergadering besloten het budget Kulturhusen eenmalig te verhogen met € 1.000.000,--. Het totale budget voor Kulturhusen wordt hiermee € 5.635.750,--. Met deze extra middelen ontstaat de mogelijkheid het Kulturhusproject nog breder weg te zetten.

De eenmalige extra verhoging van € 1.000.000,-- willen wij graag inzetten voor de ontwikkeling van Kulturhusachtigen (gebundelde voorzieningen/Kulturhusen) in kleine kernen en buurtschappen. Wij denken hierbij aan kernen van maximaal 4.000 inwoners. In deze gebundelde voorzieningen moet door instellingen worden samengewerkt en er dient wel sprake te zijn van gezamenlijke programmering, maar er mag volstaan worden met minimaal twee van de vier functies welzijn, cultuur, educatie en zorg. Wij willen hierbij de reconstructie/ROO als instrument inzetten. In het kader van de reconstructie/ROO is ambtelijk een "bouwsteen sociale schetsen" ontwikkeld voor de verschillende streekcommissies. In deze sociale schets worden vier concrete actielijnen onderscheiden, te weten:
- aansluiten bij initiatieven van onderop;
- bundelen van voorzieningen;
- nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven;
- cultuurhistorie en cultuurtoerisme.

Het Kulturhus wordt als voorbeeld genoemd bij de tweede actielijn. Ook bij gebundelde voorzieningen wordt uitgegaan van een grotere verantwoording van de betrokken partijen zelf. Ook hier wordt gestreefd naar samenwerking en dat geeft deze voorzieningen, die afzonderlijk moeilijker kunnen voortbestaan, een duurzamer karakter. Hiermee wordt de verschraling van het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen een halt toegeroepen. Via de verschillende streekcommissies (drie) en het gebied dat niet tot de reconstructie behoort (dit laatste om zo de gehele provincie hiervoor in aanmerking te laten komen) wordt een bijdrage ad € 250.000,-- per gebied ingezet. Deze bijdrage is bestemd voor het ontwikkelen van gebundelde voorzieningen in het desbetreffende gebied. Wij denken hiermee het voorzieningenniveau in juist de kleinste kernen en buurtschappen te verhogen, en daarmee de leefbaarheid op het platteland te versterken.

Er resteert nog een extra bijdrage van ongeveer € 2.000.000,--. Uit deze bijdrage kan in ieder geval de huidige Subsidieregeling Kulturhusen uit het provinciaal Uitvoeringsprogramma Cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek worden uitgebreid. Tot nu toe werd uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 subsidieverzoeken. Dit kan nu oplopen tot maximaal 17 subsidieverzoeken. Over de precieze invulling nemen wij op korte termijn een besluit. Wij zullen u per brief informeren over het genomen besluit.

Wij vragen of u kunt instemmen met de uitkomsten van het doorlopen adviestraject. Dit houdt in dat wij van u vragen of u het eens bent met het afwijzen van drie aanvragen, het goedkeuren onder

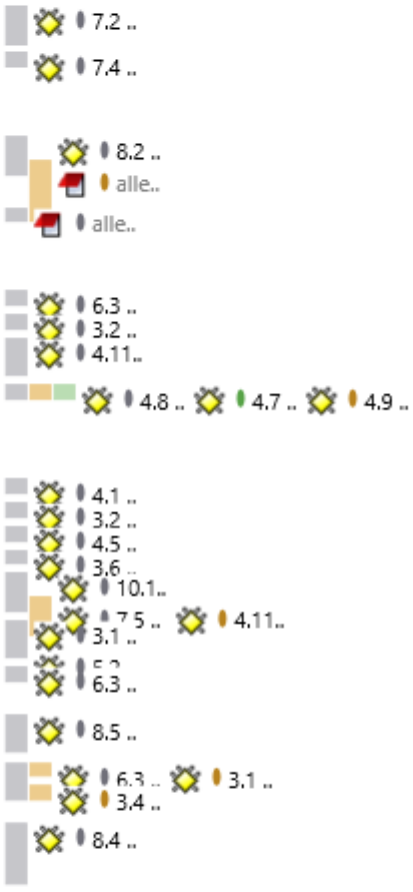

voorwaarden van vijf aanvragen en het goedkeuren van één aanvraag. Tevens vragen wij of u kunt instemmen met besteding van € 1.000.000,-- voor Kulturhusachtigen in kleine kernen (maximaal 4.000 inwoners). Deze gelden worden via de reconstructie/ROO besteed.

alle..

(Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving, 2002b, p.9-10)

De PvdA-fractie (de heer Lulofs) heeft met veel belangstelling kennis genomen van de stukken. Overijssel doet het zo slecht nog niet. De fractie is wel van mening dat de activiteiten vooral passief zijn. Zij wijst op de aanbeveling in het rapport van Bart dat kunst en cultuur meer onderdeel kunnen zijn van de beleving van leerlingen en de aandacht meer gericht kan zijn op de rol van de leerkracht. De PvdA fractie is voorstander van het sterker integreren van kunst en cultuur in het onderwijs. De naschoolse opvang, de brede school en het Kulturhus bieden mogelijkheden die nu onbenut blijven. Zij stelt voor om hierover een sessie te organiseren met MAS en KCO. De RPF-fractie mede namens de GPV-fractie (de heer Verwoerd) is het eens met de adviezen commissie beleidsevaluatie. De CU is voorstander van het hanteren van percentages leerlingen in plaats van scholen. De CU vraagt zich af of- en zo ja hoe er maatwerk geleverd wordt naar het bijzonder onderwijs. De fractie van GroenLinks(mevrouw van Olphen) kan zich vinden in de resultaten van het programma Kunst op School. Sluit zich aan bij het voorstel van de PvdA om in een speciale sessie de toekomst van de cultuureducatie te bespreken. De CDA-fractie (mevrouw de Groot- Meuwissen) is opgevallen dat in Overijssel € 1,- wordt gespendeerd aan cultuureducatie en elders gemiddeld € 2,13. De fractie vraagt waarom de kosten op het platteland hoger zijn dan in de stad? De fractie is voorstander van de resultaatmeting naar aantal leerlingen in plaats van scholen en vraagt of dit zo is verwerkt in Nieuwe trek 2003.

Gedeputeerde Kristen benadrukt het belang van cultuureducatie voor het onderwijs. Hij onderstreept het belang van breed draagvlak in de school in plaats van een selecte groep betrokkenen. In Nieuwe trek 2003 is het resultaat veranderd in bereik van 70% van de leerlingen. De gedeputeerde is het eens met de PvdA fractie dat er meer kansen en mogelijkheden zijn voor cultuureducatie in relatie tot het onderwijs en de Kulturhusen. Probleem is dat de subsidie gelijk is gebleven terwijl de kosten toenemen. Het lijkt hem een goed idee een sessie te besteden aan de toekomst van de cultuureducatie in Overijssel. De gedeputeerde zegt toe de sessie te organiseren in samenwerking met KCO.

9.2 ..

7.2 ..

10.4..

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002f, p.3)

• In kleine kernen (< 4.000 inwoners) en buurtschappen is het bundelen van voorzieningen essentieel. Denk aan voorzieningen waarbij twee of meer van de functies onderwijs, zorg, welzijn, cultuur en sport aanwezig zijn, waarbij de accommodatie gezamenlijk wordt beheerd en waarbij sprake is van een gemeenschappelijke programmering. Naast het Overijsselse Kulturhus-concept voldoen ook varianten van het Bredeschool- concept en vormen van gebundelde zorgvoorzieningen aan dit profiel. Ook een sportvoorziening of het buurtbalie-concept past hierin.

6.3 ..

4.9 ..

4.8 ..

4.11..

4.7 ..

4.10.

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen

10.4..

ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.32)

• Sport en bewegen Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar

(2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving, 2002c, p.7-8)

12. Kulturhusen in Overijssel.

De voorzitter meldt dat zich twee insprekers hebben gemeld om het woord te mogen voeren in deze commissie. Hij wijst erop dat beide insprekers vooraf een schriftelijke reactie aan de commissie hebben toegezonden.

Hoofd afdeling Welzijn/Sport de heer J. Koster (de gemeente Hof van Twente) geeft aan verbaasd en teleurgesteld te zijn over de besluitvorming. Er is nooit een indicatie gegeven dat het besluitvormingstraject van de provincie niet in positieve zin door Hof van Twente doorlopen zou worden. Hij is van mening dat het proces in Goor juist vanuit de inhoud is vertrokken. Hij vindt de genoemde argumentatie in het bijlagenboek Kulturhusen niet steekhoudend, want juist Hof van Twente heeft veel criteria wel uitgewerkt. Tevens heeft de gemeente nu duidelijke ideeën m.b.t. gezamenlijke programmering en het beheren van het gebouw. Hij vindt dat Hof van Twente daarin niet verschilt met die gemeenten die nu een positief advies hebben gekregen onder voorwaarden. Hij

verzoekt de leden van de commissie het college van Gedeputeerde Staten te adviseren Hof van Twente een positief advies te geven onder voorwaarden.

De PvdA-fractie (de heer Ter Schegget) heeft twee vragen: (1) kan de heer Koster verduidelijken wat Hof van Twente verstaat onder gemeenschappelijk beheer en programmering en (2) waarom gaat Hof van Twente niet op voor de tweede ronde.Als de gemeente opnieuw een verzoek indient voor 1 april 2003 maakt zij waarschijnlijk een goede kans op een positief advies. De CDA-fractie (de heer Beckmann) maakt de volgende twee opmerkingen. Ten eerste blijkt uit het bijlagenboek dat de provincie het proces zeer zorgvuldig heeft doorlopen. Ten tweede vraagt de fractie zich af waarom Hof van Twente niet alsnog een tweede keer indient, en wel voor 1 april 2003. In de tussenliggende tijd kan Hof van Twente de criteria nader invullen.

Hoofd afdeling Welzijn/Sport de heer J. Koster (gemeente Hof van Twente) antwoordt dat Hof van Twente vanuit de inhoud is begonnen. De samenwerking met meerdere partners is gezocht en deze samenwerking is ook goed. Hij is van mening dat Hof van Twente in dezelfde fase zit als die gemeenten die een positief advies onder voorwaarden hebben gekregen.

Wethouder mevrouw D. Laarman (gemeente Dalfsen) wenst een nadere toelichting te geven op de brief van de gemeente Dalfsen die naar de leden van de commissie Mas is verstuurd. Zij is blij met het positieve advies onder voorwaarden. Zij wenst te benadrukken dat vanaf de indieningstermijn op 15 september 2002, de gemeente Dalfsen al weer meerdere stappen heeft gezet in de richting van een Kulturhus te Lemelerveld. Zij zou graag een positief advies zonder voorwaarden willen.

De SP-fractie (mevrouw Beldsnijder) vraagt uitleg over het besluit om Hof van Twente een negatief advies te geven, met name vanuit de beschreven argumentatie in verhouding tot de gehanteerde criteria. De D66-fractie (de heer Van Dijk) vindt de term kulturhusachtigen ongelukkig gekozen. De PvdA-fractie (de heer Ter Schegget) is zeer enthousiast over het gehele project. Het Kulturhus levert een bescheiden bijdrage aan de toename van de leefbaarheid op platteland en in de stadswijken. Het project speelt op een positieve manier de provincie Overijssel in de kijker. De gehanteerde grens bij Reconstructie/ROO moet niet te star worden toegepast. Gezamenlijk beheer en programmering zijn twee harde criteria. De PvdA-fractie vraagt zich af of m.b.t. Hof van Twente niet met twee maten is gemeten. De PvdA-fractie geeft Hof van Twente een goede kans om na 1 april 2003 alsnog een positief advies te krijgen. De VVD-fractie (mevrouw Kalsbeek-Schimmelpenninck van de Oije) heeft moeite met de term Kulturhusachtigen. Het principe erachter, dus Kulturhusen voor kleine kernen, vindt de VVD-fractie een prima idee. Ook de VVD- fractie geeft aan dat de gehanteerde grens van 4.000 inwoners niet te star gehanteerd dient te worden. De VVD- fractie wenst uitleg over het besluit van GS m.b.t. het gezamenlijk beheer en de gezamenlijke programmering, zoals beschreven in de aanvraag van Hof van Twente. Indien een wachtlijst gehanteerd zou worden, dan zou Hof van Twente op deze wachtlijst thuis horen. De CDA-fractie (de heer Beckmann) geeft aan dat superlatieven te kort schieten voor het project. Het is een geweldige ontwikkeling die door de CDA-fractie van harte wordt toegejuicht. De CDA-fractie is zeer gelukkig met de ontwikkeling van Kulturhusen voor kleine kernen en buurtschappen. De CDA-fractie wenst graag een toelichting m.b.t. de opbouw van de kosten van het totale project en wil tevens een toelichting op het negatieve advies dat Hof van Twente heeft gekregen. Hof van Twente is in ieder geval de eerste die na 1 april 2003 in aanmerking komt voor een positief advies.

Gedeputeerde Kristen deelt de bestuurlijke blijdschap. Als hij in de provincie op pad is, dan krijgt hij veelvuldig positieve reacties op het Kulturhusconcept. Ook de provincie Gelderland gaat met het concept aan de slag. De eerste aanvragen kunnen nu geëffectueerd worden. Het is daarbij wel van belang dat er goed wordt gekeken naar de criteria en dan met name naar het gezamenlijk beheren

4.11..

7.4 ..

6.1 .. 5.1 .. 3.4 ..

4.11..

7.4 ..

6.3 ..

4.11..

6.3 ..

4.11..

7.4 ..

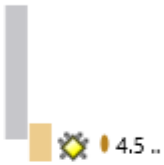

van het gebouw en de gezamenlijke programmering. De aanvraag van Olst-Wijhe is goed. De vijf gemeenten die een positief advies hebben gekregen onder voorwaarden zijn reeds een heel eind gevorderd met de invulling van de criteria. Er dient vaak nog een extra slag gemaakt te worden, met name op het gebied van beheren en programmering. Drie gemeenten hebben een negatief advies gekregen, maar deze kunnen voor 1 april 2003 opnieuw aanvragen. De gemeente Haaksbergen is in formele zin afgewezen. De gemeente Hof van Twente en Raalte waren nog niet zo ver in het proces dat de gedachten en ideeën op het gebied van programmering en beheer al goed op papier gezet konden worden voor 15 september 2002. Alle drie de verzoeken bevatten mooie combinaties en veel kansen en het is dan ook zeker aan te raden dat deze gemeenten opnieuw kunnen indienen voor 1 april 2003. Het woord Kulturhusachtigen is inderdaad ongelukkig gekozen en er zal naar een alternatief worden gezocht. Hij is blij dat de commissie over het algemeen tevreden is met het accent dat gelegd wordt op kleine kernen en buurtschappen. Het maatwerk per kern/buurtschap blijft daarbij leidend. Het gekozen instrument, namelijk de reconstructie, is naar zijn mening geen onaardige en in ieder geval vernieuwend. De gedeputeerde is positief over Hof van Twente, maar de nu gehoorde en beschreven samenwerkingsslagen waren nog niet gemaakt ten tijde van het ingediende subsidieverzoek. Indien het nu ingezette proces door Hof van Twente wordt doorgezet, dan zou Hof van Twente voor 1 april 2003 een nieuw subsidieverzoek kunnen indienen. De commissie heeft nu een advies uitgebracht over de subsidieverzoeken eerste ronde en de besteding van € 1.000.000,-- extra voor Kulturhusen in kleine kernen en buurtschappen. De gedeputeerde zal de leden van de commissie Mas voor de volgende vergadering per brief informeren over de besteding van de resterende gelden van het Kulturhusproject.

De CDA-fractie (de heer Beckmann) wil toch graag een uitleg over de besteding van het budget Kulturhusen. In de brief staat dat er ongeveer 17 Kulturhusen gerealiseerd kunnen worden, terwijl de CDA-fractie van mening is dat dit er meer kunnen zijn. Het mag niet zo zijn dat ongeveer 2 miljoen gulden in administratieve processen wordt gestoken. De SP-fractie (mevrouw Beldsnijder) beluistert dat Hof van Twente nu wel die slag heeft gemaakt en dus een positief advies krijgt als de gemeente indient voor de tweede ronde. De PvdA-fractie (de heer Ter Schegget) trekt een eigen conclusie dat het met Hof van Twente wel goed komt. De GPV-fractie mede namens de RPF-fractie(de heer Oostra) gaat akkoord met het voorstel.

Gedeputeerde Kristen zegt toe de commissie per brief informeren over de besteding van het Kulturhusbudget. De gedeputeerde houdt een formele slag om de arm m.b.t. een besluit over een nieuw ingediend subsidieverzoek van Hof van Twente.

De voorzitter concludeert dat op beide vragen zoals gesteld door het college een positief antwoord wordt gegeven.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002g, p.1)

Met deze brief willen wij u informeren over de besteding van de extra gelden Kulturhusen. Met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 op 26 juni 2002 hebben Provinciale Staten besloten het budget over Culturele Accommodaties en Kulturhusen gelijkelijk te verdelen. Hierdoor is het budget Kulturhusen toegenomen van ongeveer € 2.500.000,-- naar € 4.635.750,--.

Op 18 november 2002 heeft u ons geadviseerd over de ingediende subsidieverzoeken Kulturhusen eerste ronde, en over de subsidiemogelijkheden voor Kulturhusen via de Reconstructie/ROO voor kleine kernen en buurtschappen (maximaal 4.000 inwoners). In het Uitvoeringsprogramma Culturele Accommodaties en Kulturhusen, zoals opgenomen in het provinciaal cultuurbeleid Vreemd eten,

Nieuwe trek, was financieel ruimte om ongeveer 10 subsidieverzoeken te honoreren. De toetsing eerste ronde heeft geleid tot 6 positieve adviezen (onder voorwaarden). Door uitbreiding van deze subsidieregeling met een regeling voor Kulturhusen via de Reconstructie/ROO voor kleine kernen en buurtschappen is de bestedingsrichting van de extra miljoen Euro duidelijk en vastgelegd. U heeft op 18 november 2002 een positief advies gegeven over de toetsing van de subsidieverzoeken eerste ronde en over de bestedingsrichting Kulturhusen voor kleine kernen en buurtschappen via de Reconstructie/ROO. Wij zijn nu bezig met de nadere uitwerking hiervan.

Door het budget gelijkelijk te verdelen over Culturele Accommodaties en Kulturhusen is daarnaast nog een financiële ruimte van ongeveer 2 miljoen Euro (€ 4.635.750,-- minus € 2.500.000,--).

8.3 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002G, P.2)

Wij hebben besloten deze bijdrage als volgt in te zetten.

1. Uitbreiding aantal aanvragen huidige regeling Kulturhusen. De provinciale bijdrage aan Kulturhusen blijkt een goede katalysator te zijn in het proces. Door het budget gelijkelijk te verdelen over Culturele Accommodaties en Kulturhusen ontstaat de financiële ruimte de huidige regeling Kulturhusen uit het provinciaal cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek uit te breiden van 10 naar maximaal 17 aanvragen. Hiervoor is een extra bijdrage nodig voor zowel fysiek als planvorming. De verwachting is dat in maximaal 19 gemeenten een aanvraag gaan indienen. Door uitbreiding van de regeling kunnen bijna alle gemeenten in aanmerking komen voor een bijdrage. De fysieke bijdrage bedraagt: 7 x € 226.890,-- = € 1.588.230,--. De bijdrage voor planvorming bedraagt: 7 x € 11.344,-- = € 79.408,--. De totale extra bijdrage bedraagt maximaal: € 1.667.638,--.

10.1..
7.2 ..
8.1 .. 4.5 ..
4.3 ..

2. Uitbreiding van de huidige regeling Kutlurhusen met een budget voor programmering. Uit de toetsing van de subsidieverzoeken eerste ronde blijkt dat het voor gemeenten lastig is de gedachten over gezamenlijke programmering op papier te krijgen. De gezamenlijke programmering in een Kulturhus is één van de wezenlijke onderdelen waardoor een Kulturhus zich onderscheidt van een multifunctioneel gebouw. Het is wenselijk dat gemeenten een projectsubsidie kunnen krijgen op het gebied van programmering. Hierdoor wordt gemeenten de kans geboden de programmering op te starten door de beschikbaar gestelde provinciale subsidie. Het is daarbij wel de bedoeling dat de structurele kosten die hier uit voortvloeien worden meegenomen in een dekkende exploitatie. De bijdrage van de provincie is eenmalig en slechts bedoeld voor het opstarten van het programmeringsaanbod. Wij hebben hier slechts een rol als aanjager in het proces. Een gemeente waarvan het subsidieverzoek voor fysiek en planvorming positief is, kan een aanvraag indienen voor programmering van maximaal € 10.000,--. De extra bijdrage bedraagt maximaal: 17 Kulturhusen x € 10.000,-- = € 170.000,--.

4.11..
4.5 ..
7.6 ..
8.1 ..

3. Incidentele verhoging van het subsidie aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel (PPKO). Uit de toetsing van de subsidieverzoeken eerste ronde blijkt dat een goede invulling van het Kulturhusconcept in de planvormingsfase gemeenten veel tijd en energie kost. Een invulling geven aan de gezamenlijke programmering en de gezamenlijke bedrijfsvoering van het gebouw is niet eenvoudig. Het is voor gemeenten dan ook wenselijk dat zij begeleiding krijgen bij de invulling van het Kulturhusconcept. Het PPKO is het aangewezen bureau die deze begeleiding kan bieden. De projectleider PPKO bezit kennis en ervaring op het gebied van het doorlopen van het proces. Deze kennis is mede opgedaan door het begeleiden van de aanvragen voor de eerste ronde. Het is aannemelijk dat de werkzaamheden van het PPKO gaan toenemen, omdat er meer subsidieverzoeken begeleid dienen te worden (ook die verzoeken vanuit Reconstructie/ROO). De afgewezen subsidieverzoeken vragen extra begeleiding (de betrokkenen kunnen voor 1 april 2003 een nieuw subsidieverzoek indienen). Daarnaast kan het PPKO adviseren op het gebied van

7.2 ..
10.1..
7.5 ..
4.5 ..
4.11..

programmering. Wij willen het projectbureau als volgt uitbreiden:
• toename van het aantal uren van de projectleider van 20 uur naar 30 uur per week voor 2 jaren;
• het aantrekken van een projectmedewerker. Deze wordt gedurende één jaar en voor 18 uur per week bekostigd door de provincie. Gemeenten kunnen deze projectmedewerker inzetten voor begeleiding van de aanvragen. Benodigde extra bijdrage: € 60.000,-- (dit is een getaxeerde bijdrage. De onderhandelingen dienen nog plaats te vinden).

4. Een bijdrage voor Roombeek en onvoorziene Kulturhusinitiatieven. Roombeek: een bijdrage ad € 140.000,-- wordt geraamd voor de wederopbouw van Roombeek. Hiermee kan een gedeelte uit de kwaliteitsimpuls roombeek gerealiseerd worden. De sociaal-culturele voorziening in Roombeek kan echter niet als Kulturhus worden aangemerkt, aangezien dit tot verwatering van het concept zou leiden.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002g, p.3)

Kulturhusen onvoorzien: een bijdrage ad € 90.000,-- wordt geraamd voor Kulturhusen die in een later stadium alsnog worden ontwikkeld. Mochten de maximaal geraamde bijdragen voor fysiek, planvorming en programmering niet volledig worden ingezet, dan worden deze toegevoegd aan deze laatste post: Kulturhusen onvoorzien. Benodigde extra bijdrage: € 230.000,--.

Wij denken met de besteding van het totale budget voor het Kulturhusproject het Kulturhus sterk weg te zetten in de provincie. In de toekomst worden 17 Kulturhusen ontwikkeld, mede op basis van ons subsidie. Tevens zullen in Overijssel meerdere Kulturhusachtige voorzieningen worden gerealiseerd. Wij gaan ervan uit dat u met deze brief voldoende op de hoogte bent gebracht van het project en dat wij u hiermee voldoende geïnformeerd hebben.

(Provincie Overijssel, 2002b)

Zwolle, 8 januari 2002

PROVINCIAAL PROJECTBUREAU KULTURHUS VAN START

Met het begin van het nieuwe jaar is het projectbureau Kulturhus van start gegaan. Deze gaat de provincie Overijssel adviseren over de aanvragen van gemeenten voor een bijdrage in de ontwikkeling en bouw van een Kulturhus. De provincie hoopt zo tot een goed besluit te kunnen komen. Het zelfstandige projectbureau is gehuisvest in het gebouw van de Overijsselse Bibliotheekdienst (OBD). De projectleider Kulturhus, Jan Temmink, gaat ook gemeenten adviseren bij de subsidieaanvraag en invulling van het concept. Tevens gaat hij een communicatieplan ontwikkelen en uitvoeren om het concept Kulturhus breeduit bekend te maken en te houden.

In de provincie zijn een aantal Kulturhusen al geopend. Zwartsluis en Tubbergen (Albergen) zijn hiervan de bekendste voorbeelden. Provincie Overijssel ondersteunt de komende jaren maximaal tien gemeenten bij de ontwikkeling en bouw van een Kulturhus, door max. € 226.890,10 (f 500.000) per Kulturhus beschikbaar te stellen.

Het Kulturhus, dat verschillende voorzieningen onder één dak samenbrengt, is tevens een manier is om voorzieningen voor het platteland te behouden. Het concept was in eerste instantie gericht op het behouden van de leefbaarheid van het platteland. Hierbij gaat het vooral om het voorkomen van een teruglopend voorzieningenniveau op het platteland door gezamenlijke huisvesting van voorzieningen. Inmiddels is het Kulturhus uitgegroeid tot een concept waarbij niet alleen de leefbaarheid betrokken wordt, maar ook plattelandsvernieuwing, grote stedenbeleid, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en de vernieuwing van zorg/welzijn en ouderenhuisvesting. De

samenwerking van verschillende voorzieningen in het Kulturhus moet leiden tot een vernieuwend en vraaggericht aanbod van diensten en tot de één-loket-filosofie, waarbij de vraag van de burger centraal staat.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002H, P.3)

2. Kulturhus Notter, Zuna en Rectum (totaal ca. 1000 inwoners) kennen een zeer actief verenigingsleven, waarin het gebouw van de Vereniging Irene een spilfunctie vervult. Het gebouw voldoet echter niet meer aan de eisen van deze tijd en is daarvoor ook niet meer met inzet van realistische bedragen geschikt te maken. Op grond daarvan wordt voorgesteld het gebouw Irene en de basisschool in Notter op de locatie van de huidige basisschool samen te brengen tot één overkoepelend activiteitencentrum, waarin diverse activiteiten en voorzieningen kunnen worden ondergebracht: toneel, zang, sport, geestelijk leven, vergaderen, volwassenenonderwijs, informatie en dienstverlening/zorg.

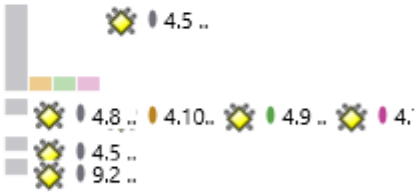

Het idee van een nieuwe verenigingsgebouw sluit goed aan bij het Kulturhus-concept zoals dat in Nota cultuurbeleid 2001-2004 van de provincie Overijssel is neergelegd.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002H, P.4)

Gedeputeerde Staten streven naar realisatie van een Kulturhus in Notter en reserveren de daarmee samenhangende provinciale middelen indien de commissie Meedoen aan de Samenleving hierover in november 2002 positief adviseert. Op grond van de uitgangspunten van het Provinciaal Cultuurbeleid 2001-2004 kan daarbij maximaal sprake zijn van een bedrag van 30% van de stichtingskosten met een maximum van 226.890 euro(in dit geval dus het maximum), waarmee een vrijwel sluitende begroting is verkregen. Randvoorwaarde van Gedeputeerde Staten is dat een sluitende begroting wordt gepresenteerd, voordat definitieve besluitvorming over het beschikbaar stellen van middelen zal plaatsvinden.

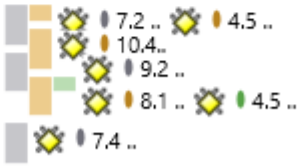

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002I, P.3)

Onderwerp: Kulturhusen in Overijssel. (GS-beslissing 22/10/2002)
Kenmerk: ZC/02/2162

Gedeputeerde Staten hebben een besluit genomen over de eerste ronde subsidieaanvragen Kulturhusen, alsmede over de bestedingsrichting van de extra beschikbaar gestelde middelen en leggen deze besluiten nu ter advisering voor aan de commissie Mas. Van de negen ingediende subsidieverzoeken hebben Gedeputeerde Staten er 1 toegekend, 5 toegekend onder voorwaarden en 3 afgewezen. De extra beschikbaar gestelde middelen worden als volgt ingezet: het kunnen honoreren van meer Kulturhussubsidieverzoeken, een extra bijdrage voor programmering, een accent leggen op kleine kernen via de reconstructie/ROO, het subsidie aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel tijdelijk te verhogen en de inrichting van een post onvoorzien/overig (o.a. voor een keurmerk Kulturhus in de vorm van een plaquette). Commissie Meedoen aan de Samenleving zal in haar vergadering van 18 november 2001 gedeputeerde staten hierover adviseren.

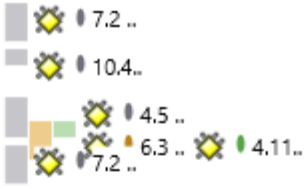

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002J, P.5)

Onderwerp: Besteding extra middelen Kulturhusen. (GS-beslissing 12/11/2002)
Kenmerk: ZC/02/2443

Gedeputeerde Staten hebben een besluit genomen over de bestedingsrichting van de extra middelen voor Kulturhusen, namelijk 7 subsidieverzoeken extra honoreren (het totaal komt daarmee op 17), het verstrekken van een bijdrage in programmering, het tijdelijk verhogen van het subsidie aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel, een bijdrage verstrekken voor de wederopbouw van Roombeek en een post onvoorzien voor Kulturhusinitiatieven. Gedeputeerde Staten zullen de commissie Mas hierover per brief informeren.

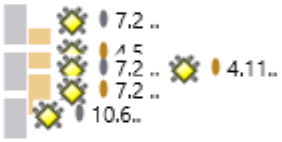

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002C)

Zwolle, 13 december 2003

ZES PLANNEN VOOR KULTURHUSEN IN OVERIJSSEL GOEDGEKEURD

De gemeenten Olst-Wijhe, Dalfsen, Borne, Enschede, Hengelo en Wierden kunnen nog dit jaar starten met de ontwikkeling van een Kulturhus. Dat blijkt uit het positieve advies van de commissie Meedoen aan de Samenleving in de richting van Gedeputeerde Staten. Het provinciebestuur stelt in totaal een subsidiebedrag van € 2.790.744,- beschikbaar voor de uitwerking van de zes Kulturhusplannen. Het Kulturhusconcept is in trek in Overijssel. Na de eerste voorzichtige stappen en pilotprojecten door de provincie eind jaren negentig hebben zich voor de openstelling van de eerste subsidietranche negen gemeenten met plannen aangemeld. Hiervan zijn zes plannen gehonoreerd door Gedeputeerde Staten. Daarnaast leven er bij tien gemeenten nog plannen om voor de tweede ronde een projectvoorstel in te dienen. Met het Kulturhus in Zwartsluis, dat sinds 2000 in werking is, komt het aantal op twintig gemeenten.

De gemeente Borne heeft momenteel een aantal voorzieningen op het gebied van cultuur, educatie, welzijn en sport. Deze voorzieningen zijn klein, kwetsbaar en verspreid over de hele gemeente. Daarnaast is een aantal accommodaties aan een grondige verbouwing, dan wel nieuwbouw toe. De gemeente heeft dit aangegrepen om een nieuw gebouw in de kern Borne te realiseren, hierin hebben in ieder geval de functies welzijn, cultuur en onderwijs een plaats.

De gemeente Dalfsen is bezig een Kulturhus in Lemelerveld te bouwen. De kern Lemelerveld had een vrij laag voorzieningenniveau, het Kulturhus kan dit niveau verhogen en verstevigen. In het Kulturhus worden onder andere de volgende instellingen ondergebracht: openbare bibliotheek, sociaal-cultureel werk, een kinderdagverblijf, toneelvereniging, Stichting Welzijn Ouderen en EHBO.

In Enschede wordt gewerkt met het brede schoolconcept, waarin verschillende partijen en disciplines vertegenwoordigd zijn. De vorming van het Kulturhus maakt in Enschede integraal onderdeel uit van het brede school-concept voor de wijk Stadsveld/Zwering. In deze achterstandswijk kan een Kulturhus een aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid.

Het Kulturhus in de gemeente Hengelo wordt gesitueerd in de wijk Hasseler Es. Het huidige wijkcentrum verdwijnt, waardoor het winkelcentrum kan uitbreiden. De bestaande sportaccommodatie wordt uitgebreid en geïntegreerd tot een Kulturhus waarin onder andere ook de bibliotheek, de trombosedienst en de kinderopvang een plek krijgen.

De gemeente Olst-Wijhe heeft subsidie aangevraagd om een Kulturhus in Olst te realiseren. Uit de aanvraag komt duidelijk naar voren dat de gemeente in de toekomst ook in Wijhe een dergelijke voorziening wil realiseren. Daarnaast wordt ook gekeken naar de rol die de buurtschappen hierin kunnen spelen. In het Kulturhus in Olst krijgen alle vier de functies zorg, educatie, welzijn en cultuur

onderdak, in de vorm van onder andere een bibliotheek, de VVV, een muziekschool, een woningbouwcorporatie en enkele overheidsdiensten.

De gemeenten Wierden heeft een aanvraag ingediend voor de buurtschap Notter. De invulling is kleinschalig. Notter is ook pilot-project voor de reconstructie in Overijssel. Naast onderwijs krijgen ook de functies welzijn en cultuur een plek in het Kulturhus in Notter.

Het Kulturhus is een combinatie van profit en non-profit voorzieningen op de terreinen informatie, cultuur en zakelijke dienstverlening onder één dak en onder één beheersmanagement. Het Kulturhusconcept was in eerste instantie gericht op het behouden van de leefbaarheid van het platteland. Hierbij gaat het vooral om het voorkomen van een teruglopend voorzieningenniveau op het platteland door gezamenlijke huisvesting van voorzieningen. Inmiddels is het Kulturhus uitgegroeid tot een concept waarbij niet alleen de leefbaarheid betrokken wordt, maar ook plattelandsvernieuwing, grotestedenbeleid, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en de vernieuwing van zorg/welzijn en ouderenhuisvesting.

Om de ontwikkeling van Kulturhusen in Overijssel een extra impuls te geven, hebben Provinciale Staten nog eens een bedrag van € 1.000.000 extra beschikbaar gesteld voor de ondersteuning en uitvoering van nieuwe projecten, waardoor ook het projectbureau Kulturhus kan worden uitgebreid en de gemeenten nog beter van advies en ondersteuning voorzien. Plannen voor Kulturhusen moeten voor 1 april 2003 bij de provincie Overijssel worden ingediend.

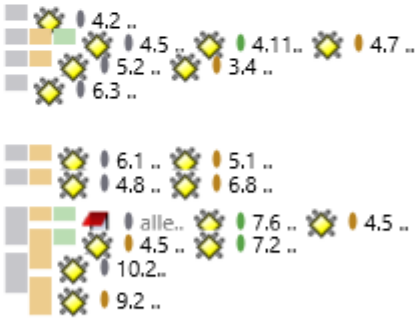

(Broenink, Davelaar, Duyvendak & Wentink, 2002, p.35)

Samen bieden de beide rapporten een systematiek om te werken aan een specifieke agenda en aanpak per regio. Vervolgens zouden provincies en gemeenten samen pilots kunnen starten met een bovenlokale aanpak van sociale problemen. Zoals eerder in deze paragraaf aangegeven denkt de provincie Overijssel ook actief na over haar rol. Samengevat wil men zich in ieder geval versterkt op de volgende punten richten:

(...)

- concrete experimenten faciliteren die vernieuwing in het landelijk gebied stimuleren: voor- beeld Kulturhus.

(Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving, 2003, p.5)

• Ontstaan vanuit het bibliotheekwerk zijn Kulturhusen verbreed tot een voorziening die diensten levert op diverse sociale terreinen. De provincie maakt het mogelijk dat zo'n 20 Kulturhusen kunnen worden gestart, verspreid over de provincie. Naast bijdragen in het oprichten van het Kulturhus krijgt nadrukkelijk ook de programmering aandacht. Voor de opbouw van de activiteiten in het Kulturhus in samenwerking met de gebruikers zijn extra middelen beschikbaar gekomen. Dit garandeert dat de door de provincie verspreide Kulturhusen een aantrekkelijk aan- bod kunnen verzorgen voor de gebruikers en de andere omwonenden.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004a, p.3)

Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking

tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2000b, p.2-3)

Volgnummer 29
Productgroep: **Kunst en oudheidkunde (8.3).**
Product: **Musea (2.8.30.25).**
Adviescommissie: **Meedoen aan de samenleving.**

Toelichting
Cultuuraccommodaties
De culturele accommodaties zijn de harde schijven van de cultuursector. Binnen deze accommodaties worden kunst en cultuur geproduceerd en gepresenteerd. In betrekkelijk korte tijd zijn de eisen die de gebruikers van deze accommodaties (cultuurproducenten en publiek) eraan stellen sterk veranderd. Wij beschouwen kunst, cultuur en culturele accommodaties als een integraal onderdeel van een moderne samenleving met specifieke kwaliteiten en potenties. Het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van de culturele infrastructuur in Overijssel achten wij onze verantwoordelijkheid.
In de kleine gemeenten en dorpen is de noodzaak van investeringen in culturele voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en het sociale welzijn. Daarom zijn wij enkele jaren geleden gestart met het promoten van het Kulturhus als accommodatieconcept om verschillende culturele en maatschappelijke functies onder een dak te brengen. De eerste gerealiseerde voorbeelden hebben ons gesterkt in de overtuiging dat wij met het Kulturhus als 'ontmoetingsplaats' een sterk concept in handen hebben dat met name in het landelijk gebied van Overijssel veel mogelijkheden biedt om de sociale kwaliteit in deze gebieden te behouden. Voor de cultuuraccommodaties is een budget van f 20 miljoen noodzakelijk. Wij stellen u voor om hiervan vooralsnog 75% (= f 15 miljoen) beschikbaar te stellen.

Budgettaire gevolgen
Wij stellen u voor om de lasten van het product Musea (2.8.30.25) ten behoeve van de cultuuraccommodaties te verhogen met f 2.505.000 in 2001, f 3.755.000 in 2002, f 3.755.000 in 2003 en f 5.005.000 in 2004.

(Provincie Overijssel, 2000b, p.7-8)

3.1.1 Zorg en de sociale pijler

Meedoen aan de Samenleving, zo normaal als mogelijk. Peter, 14 jaar, heeft een ernstige vorm van ADHD waardoor hij veel begeleiding nodig heeft. Hij niet alleen, ook zijn ouders. Toch willen zij dat Peter zo normaal als mogelijk kan opgroeien samen met andere kinderen en ook samen met hen kan spelen. Hier is echter wel veel begeleiding voor nodig...

Zorg als geheel maakt onderdeel uit van de sociale pijler. In deze paragraaf gaan wij in op relevante relaties tussen zorg als geheel en andere terreinen die behoren tot de sociale pijler.

Wat willen wij bereiken.

Binnen de sociale pijler als geheel willen wij de actieve betrokkenheid van alle burgers van Overijssel in het maatschappelijk leven bevorderen: Meedoen aan de Samenleving. Ter bevordering van

integrale, vraaggerichte zorg betekent dit dat wij de relaties naar andere relevante beleidsterreinen willen versterken. Hierbij denken wij in eerste instantie aan: welzijnsbeleid in het algemeen en zorggerelateerd welzijn in het bijzonder, sport, integratiebeleid en een specifiek onderdeel binnen het cultuurbeleid, namelijk de zogenoemde kulturhusen.

Wat doen wij.

Op dit moment is sprake van een groot aantal ontwikkelingen op verschillende beleidsterreinen binnen de sociale pijler. Ons welzijnsbeleid is verwoord in het Beleidskader Welzijn 2001 - 2004. Hierin staan vier speerpunten centraal waarvan twee speerpunten expliciet samenhangen met de bevordering van integrale, vraaggerichte zorg. Dit zijn ten eerste "Opvoeden en opgroeien in Overijssel" dat zich richt op het Overijsselse jeugdbeleid en ten tweede "Samenhang in wonen, welzijn en zorg voor ouderen". Dit laatste speerpunt heeft als doel de bevordering van een samenhangende sociale infrastructuur voor ouderen.

Binnen het integratiebeleid staan, onder de noemer van interculturalisatie, twee voor de zorg relevante doelgroepen centraal: allochtone jeugdigen en allochtone ouderen. Interculturalisatie heeft als doel de bevordering van een gelijkwaardige positie en kansen van allochtone groepen. Interculturalisatie in de jeugdzorg richt op diversiteit in het Bureau Jeugdzorg, instroom van allochtone medewerkers in de jeugdhulpverlening en bijzondere opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Interculturalisatie in de ouderenzorg betekent dat voldoende aandacht behoort te zijn voor oudere allochtonen met een zorgvraag; de zogenoemde eerste generatie in de derde levensfase.

Op het terrein van ons cultuurbeleid streven wij naar meer samenhang en integraliteit tussen onderdelen van het cultuurbeleid. In onze nota "Vreemd eten/Fremd êten" 2001 - 2004 presenteren wij een duidelijke visie op de culturele infrastructuur als voertuig voor inhoudelijke vernieuwing en samenhang. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het kulturhus.

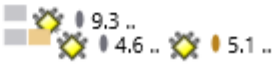

(Provincie Overijssel, 2000b, p.9)

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus; een algemene aanduiding voor een combinatie van voorzieningen op meerdere terreinen onder één dak. Door een gecombineerde laagdrempelige voorziening met een aantrekkelijke programmering is het mogelijk verschillende doelgroepen te bereiken, zoals onder andere ouderen of mensen met een handicap. Juist in dunbevolkte gebieden en kleine kernen zorgen kulturhusen voor een breed aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur. Wij willen de verdere ontwikkeling van deze kulturhusen nadrukkelijk stimuleren. Dit beleidsvoornemen is opgenomen in ons Jaarprogramma Zorg 2001.

(Provincie Overijssel, 2000b, p.21)

INTEGRAAL: *1.000.000,--*
• **Zorg en de sociale pijler: kulturhusen:** Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus. Het kulturhus biedt de mogelijkheid om zowel in kleine kernen als in de steden een breed aanbod te realiseren op meerdere terreinen. In 2001 willen wij middelen beschikbaar stellen om ook zorg-elementen te integreren binnen het concept van de kulturhusen in Overijssel. Binnenkort zullen wij hiervoor een projectplan presenteren. • **Zorg en de economische pijler: arbeidsmarktbeleid:** Een zeer actueel probleem in de zorg betreft het tekort aan personeel in de zorg. Wij denken hierbij

aan zowel acute tekorten aan verzorgend personeel als het dreigende tekort aan huisartsen op het platteland en in de steden. Nadat helder is waar de tekorten zich voordoen en hoe groot de omvang van het probleem is, willen wij, in contact met onder andere onderwijsinstellingen en zorgaanbieders, in stimulerende en faciliterende zin een bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem.

- **Zorg en de fysiek-ruimtelijke pijler: wonen:**

De raakvlakken tussen zorg en wonen worden steeds directer: de op 1 oktober 2000 in werking getreden tijdelijke woonzorgstimuleringsregeling is hiervan een van de voorbeelden. Deze regeling is gericht op het stimuleren van innovatieve samenwerkingsprojecten op het gebied van wonen, zorg en dienstverlening. Ook liggen hier raakvlakken met onze voornemens ten aanzien van de kulturhusen. Projecten die op basis van de woonzorgstimuleringsregeling voor subsidiëring in aanmerking komen, moeten passen binnen de kaders van de regiovisie. In de regio Twente hebben wij reeds initiatieven ondernomen voor de opzet van een platform met als taak de huisvesting voor mensen met een verstandelijke handicap. In 2001 willen wij, mede gelet op deze stimuleringsregeling, een actieve rol spelen om de verbinding tussen wonen en zorg verder vorm te geven.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2001A, P.11)

Onderwerp:
Beschikking tot verlening subsidie voor het opzetten en faciliteren van een Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.
(GS-beslissing 12/09/2001)

Kenmerk: ZC/2001/1671

Gedeputeerde Staten besluiten een subsidiebedrag van in totaal NLG 200.000,-- beschikbaar te stellen voor de jaren 2001 en 2002 voor het opzetten en faciliteren van een Projectbureau Kulturhus. Dit bureau zal worden ondergebracht bij de Overijsselse Bibliotheek dienst te Nijverdal.

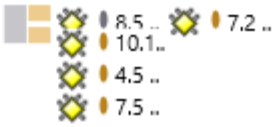

P 4: - 2003.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2003.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T15:48:45
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 61

Memos: 2

Quotations: 549

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2003

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.1-3)

1. SAMENVATTING

In kleine gemeenten, dorpen en stadswijken is de noodzaak van investeringen in voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en de sociale cohesie. We hebben voor het tegengaan van de verschraling één subsidieverordening met twee onderdelen ontwikkeld. Het eerste onderdeel, vitaliteit kleine kernen, is bestemd voor kernen met minder dan 4.000 inwoners. Het tweede, kulturhusen, is bestemd voor alle kernen van 4.000 inwoners of meer. Het onderdeel vitaliteit kleine kernen is open van opzet en bestemd voor initiatieven die als doel hebben: het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen. Wij vragen u in te stemmen met deze brede opzet. De definitie van het Overijsselse kulturhus-concept is: een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit 1 gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Het kulturhus heeft een smallere opzet dan het onderdeel vitaliteit kleine kernen (namelijk minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement). Kernen/steden van 4.000 inwoners of meer komen voor deze regeling in aanmerking. Wij vragen u in te stemmen met deze opzet en daarmee in te stemmen met de Subsidieverorde- ning vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004. In de vorige bestuursperiode is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 een eenmalige extra bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor kulturhusen kleine kernen. Wij verzoeken u deze middelen toe te voegen aan de middelen voor het onderdeel vitaliteit kleine kernen. Uit dit onderdeel vitaliteit kleine kernen kunnen ook kulturhusen gesubsidieerd worden, mits deze wordt gesitueerd in een kern van minder dan 4.000 inwoners.

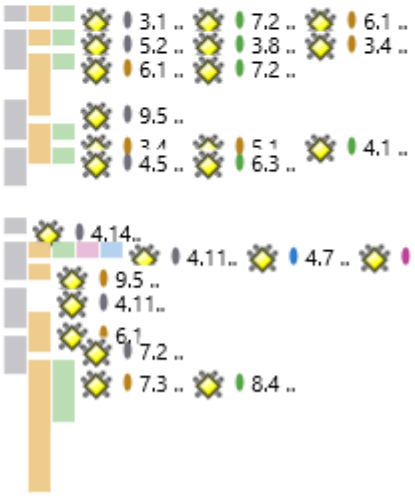

2. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

In het Onderhandelingsakkoord is een regeling vitaliteit kleine kernen aangekondigd. Dit heeft u in de Perspectiefnota 2004 nader vertaald als een belangrijk middel tot versterking en behoud van de vitaliteit in de kleine kernen en buurtschappen. Daarnaast wilt u door middel van het concept kulturhusen ook de sociale samenhang versterken. De huidige regeling kulturhusen wordt daarvoor aangepast en voor vitaliteit kleine kernen moet een eenvoudige werkbare regeling ontworpen worden zoals u stelt in de Perspectiefnota.

Dit voorstel aan u bevat een geïntegreerde Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen.

3. OVERWOGEN OPLOSSINGSRICHTINGEN EN ALTERNATIEVEN

3.1. Afstemming vitaliteit kleine kernen en kulturhusen

Het concept kulturhusen heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen vervullen in het tegengaan van verschraling en verkokering van het voorzieningenniveau en het behouden en verbeteren van de sociale cohesie op het platteland. De middelen uit het Onderhandelingsakkoord voor de bevordering van vitaliteit kleine kernen zijn een tweede belangrijk instrument om de leefbaarheid in kleine kernen en buurtschappen te versterken. Beide middelen dienen dus hetzelfde doel, te weten het bevorderen van de leefbaarheid. Het verschil is dat het kulturhus-concept al een bepaalde invulling

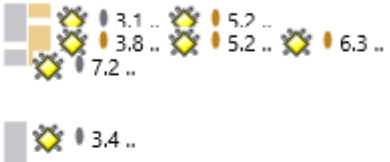

geeft aan de manier waarop in dit geval de leefbaarheid invulling krijgt. Vitaliteit kleine kernen gaat daarentegen niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ruimte die gegeven wordt aan initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. De beschikbare middelen voor vitaliteit kleine kernen krijgen daarmee een bredere toepassing dan de middelen bedoeld voor het kulturhus-concept. Om de twee onderdelen op elkaar af te stemmen, zoals u vraagt in de Perspectiefnota, stellen wij voor om initiatieven uit kernen tot 4.000 inwoners ten laste te brengen van budget vitaliteit kleine kernen en initiatieven uit kernen van 4.000 inwoners of meer ten laste te brengen van budget kulturhusen. Dit is uitgewerkt in 1 geïntegreerde verordening. Dit is doelmatiger en effectiever dan twee afzonderlijke verordeningen en komt tegemoet aan de wens van deregulering.

3.2. Middelen

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek de kulturhusen. Het toenmalige college heeft besloten om het geven van uitvoering hieraan uit te stellen tot na de verkiezingen van april 2003. Gelet op het voorstel om een bovengrens te stellen aan kleine kernen (tot 4.000 inwoners) stellen wij u voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro toe te voegen aan het budget uit het Onder- handelingsakkoord voor vitaliteit kleine kernen. Subsidieverzoeken voor een kulturhus in een kern met minder dan 4.000 inwoners vallen dus ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen. Wij vragen u in te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging (bijlage III). Wij stellen u tevens voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005. Hiermee gaan wij een inspanningsverplichting aan om deze incidentele gelden voor die periode te bestemmen (bijlage IV).

3.3. Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004

De subsidieverordening is een relatief eenvoudige verordening, waarbij de onderdelen kulturhusen en vitaliteit kleine kernen zijn geïntegreerd. In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen vitaliteit kleine kernen (minder dan 4.000 inwoners) en kulturhusen (4.000 inwoners of meer). De doelstelling van het onderdeel vitaliteit is: handhaven en verbeteren vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen. Ook bij kulturhusen staat het handhaven en verbeteren van vitaliteit en leefbaarheid in kernen, stadswijken centraal. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Hierbij zijn minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur aanwezig.

4. TIJDELIJKE REFERENDUMWET

Deze verordening is op basis van de Tijdelijke referendumwet referendabel. Dit houdt onder meer in dat de verordening zes weken na publicatie van kracht gaat, om burgers de mogelijkheid te geven een referendum aan te vragen.

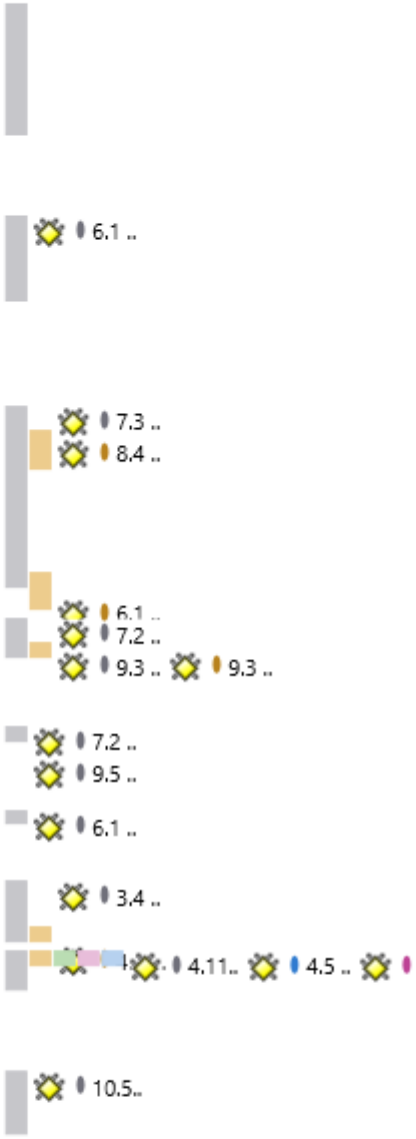

5. STATENBEHANDELING

Wij willen benadrukken er groot belang aan te hechten dat deze verordening na toepassing van de Tijdelijke referendumwet met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2004 in werking kan treden. Behandeling van dit voorstel in uw decembervergadering is daarom zeer wenselijk.

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor in te stemmen met:
1. de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004;
2. het toevoegen van het incidentele budget voor kulturhusen kleine kernen van 1 miljoen euro aan het budget vitaliteit kleine kernen;
3. het vastleggen van een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.5)

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 60 - I

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 oktober 2003, kenmerk ZC/2003/1994;

besluiten:

I. vast te stellen de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004, zoals opgenomen in bijlage II;

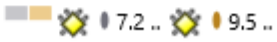

II. door middel van de 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 een bedrag van 1 miljoen euro over te hevelen van de begroting 2003, product 2.8.30.50, Kunst en cultuur, naar de begroting 2004, product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn (zie bijlage III);

III. een meerjarige verplichting vast te leggen voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget van 1 miljoen euro ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen (zie toelichting in bijlage IV).

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.6-8)

Bijlage II

SUBSIDIEVERORDENING VITALITEIT KLEINE KERNEN EN KULTURHUSEN 2004

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. kulturhusen: project gericht op het investeren in voorzieningen die direct verbonden zijn met de leefbaarheid en de sociale cohesie van kernen, dorpen en stadswijken. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement zijn opgenomen;
b. vitaliteit kleine kernen: project gericht op het handhaven en verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen, in de vorm van basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen;

c. basisvoorzieningen: voorzieningen op het gebied van de economische, de fysieke en sociale infrastructuur;
d. inwoneraantal: aantal inwoners voor kernen en steden (peildatum 01-01-2004);
e. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
f. Asv: de Algemene subsidieverordening Overijssel 1997;
g. project: een in tijd afgebakende activiteit met een duidelijk omschreven afgeronde doelstelling;
h. subsidie: een projectsubsidie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, sub a van de Asv.

Artikel 2. Subsidiabele activiteiten

a. Vitaliteit kleine kernen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen van 3.999 en minder inwoners gericht op het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van kernen en dorpen door middel van een financiële impuls aan basisvoorzieningen, dat wil zeggen voor de zogenaamde 'stenen'/harde infrastructuur, alsmede voor organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen.

b. Kulturhusen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen, dorpen en/of steden van 4.000 en meer inwoners gericht op het stimuleren tot bouw of verbouw van een kulturhus in het belang van de vitaliteit en leefbaarheid van die kernen, dorpen of steden.

Artikel 3. Criteria

Aanvragen voor subsidie moeten voldoen aan de volgende criteria:
1. er is voorzien in cofinanciering, in ieder geval door betrokken gemeente;
2. de aanvraag heeft geen betrekking op instandhoudings-/exploitatiekosten;
3. de aanvraag heeft geen betrekking op reguliere activiteiten van de aanvragende instelling;
4. de exploitatie na realisatie van het project is veiliggesteld voor in ieder geval één jaar;
5. het betreffen geen kosten voor reeds uitgevoerde activiteiten. De start van het project is niet eerder dan drie maanden na aanvraag van de subsidie;
6. bewoners zijn betrokken bij de voorbereiding van het initiatief uit hun kern/buurtschap/stadsdeel;
7. initiatiefnemers hebben hun aanvraag vooraf ter toetsing voorgelegd aan gemeenten en hebben het oordeel van de gemeente bij hun aanvraag betrokken;
8. er bestaat geen aanspraak op basis van een andere provinciale subsidieverordening voor investeringskosten als bedoeld in artikel 4, behalve als voorzien is in cofinanciering op basis van Subsidieregeling Europese programma's Overijssel 2001.

Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a gelden aanvullend de volgende criteria:
9. subsidieaanvragers zijn betrokken bewoners of rechtspersonen uit de kern, het dorp of de gemeente waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft;
10. uit de aanvraag blijkt dat het basisvoorzieningen betreffen die zonder subsidie niet kunnen voortbestaan danwel niet van de grond komen.

Kulturhusen
Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b gelden aanvullend de volgende criteria:
11. uit de aanvraag blijkt dat bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het kulturhus ten minste drie van de volgende functies educatie, zorg, welzijn, en cultuur betrokken zullen zijn. De functies krijgen een aantoonbare plek in het op te richten kulturhus;
12. er moet sprake zijn van gezamenlijke programmering tussen de betrokken instellingen die

gesitueerd worden in een op te richten Kulturhus. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag;
13. er moet sprake zijn van een gezamenlijk beheersmanagement, dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie. Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een gezamenlijk beheersmanagement door de betrokken instellingen die gesitueerd worden in het op te richten kulturhus;
14. subsidieaanvragers zijn rechtspersonen.

Artikel 4. Grondslag voor de subsidie

a. Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- worden besteed aan organisatorische capaciteit.

b. Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- besteed worden voor planvorming en programmering.

Artikel 5. Subsidieplafond

1. Op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale begroting stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een subsidieplafond vast.
2. Het subsidieplafond wordt uiterlijk in december van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor het is vastgesteld, bekendgemaakt.

Artikel 6. Indieningstermijn

Aanvragen voor een projectsubsidie kunnen tweemaal per jaar worden ingediend:
a. uiterlijk 1 maart voor projecten die op zijn vroegst 1 juni van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is);
b. uiterlijk 1 september voor projecten die op zijn vroegst 1 december van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is).

Artikel 7. Subsidieaanvraag

De aanvraag van een projectsubsidie gaat vergezeld van:
a. een beschrijving van het project waarin tenminste is opgenomen de doelstelling en het plan van aanpak van het project (inclusief tijdsplanning) en dat moet voldoen aan de gestelde criteria;
b. de benodigde subsidie om die doelstelling te verwezenlijken;
c. de beoogde resultaten of effecten en de wijze waarop deze na afloop van het project kunnen worden getoetst;
d. een gedetailleerde begroting (inclusief gespecificeerde toelichting) van de met het project gepaard gaande kosten en de geraamde dekking hiervan inclusief financiële bijdragen van derden (cofinanciering);
e. het advies van de betrokken gemeente(n).

Artikel 8. Wijze van behandeling van de aanvragen

a. Gedeputeerde Staten plaatsen de subsidieaanvragen in een prioriteitsvolgorde aan de hand van de criteria zoals vermeld in artikel 3.
b. Gedeputeerde Staten houden bij beoordeling van de aanvragen rekening met een evenwichtige

spreiding van de projecten over de provincie Overijssel.
c. Gedeputeerde Staten wegen een negatief advies van de betrokken gemeenten zwaar mee bij de besluitvorming.
d. Gedeputeerde Staten betrekken bij hun afweging de mate van binnengemeentelijke dan wel bovengemeentelijke samenwerking van initiatiefnemers.
e. De start van de uitvoering van de investeringsplannen is voor 1 januari 2006 en schuift ieder jaar één jaar verder op (dus bij indienen 2005 start men voor 1 januari 2007, enz.).
f. Indien meerdere subsidieaanvragen voldoen aan de criteria en daarmee het subsidieplafond wordt overschreden, geldt de volgorde van binnenkomst van de subsidieverzoeken.
g. Artikel 7 van de Asv is van toepassing bij de subsidieverlening in het kader van deze verordening.

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt de volgende wegingsfactoren:

h. gemeenten die in de vorige bestuursperiode nog geen subsidie hebben ontvangen voor een kulturhus, hebben voorrang bij de toetsing op gemeenten die reeds een subsidie hebben ontvangen;
i. vanuit deze regeling wordt maximaal één subsidieaanvraag voor een kulturhus per gemeente gehonoreerd.

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9

Ter uitvoering van deze verordening kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels vaststellen.

Artikel 10

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslissen Gedeputeerde Staten.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking zes weken na publicatie in het Provinciaal blad met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, APP.IV)

TOELICHTING

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek kulturhusen. Wij stellen voor om deze € 1 miljoen over te hevelen van het budget kulturhusen (product 2.8.30.50, Kunst en Cultuur) naar het budget vitaliteit kleine kernen (product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn) door bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage III) en daarmee deze € 1 miljoen vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 ten laste van product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn. Voor de volledigheid wordt aangegeven dat u reeds bij de 10e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 in het kader van de Perspectiefnota 2004 ingaande 2004 gelden beschikbaar heeft gesteld voor vitaliteit kleine kernen. Voor 2004 betreft het een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze gevoteerde gelden staan op het product 2.8.00.7, Beleidskader Welzijn.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003B, P.6)
Onderwerp: Besluit over aanvragen projectsubsidie Kulturhusen.
Kenmerk: ZC/03/1067

Bij Gedeputeerde Staten zijn 13 aanvragen binnen gekomen van Overijsselse gemeenten voor een projectsubsidie Kulturhus. Aan de gemeente Tubbergen wordt een subsidie verleend. Aan de gemeenten Haaksbergen, Hof van Twente, Raalte, Twenterand, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Steenwijkerland, Kampen, Rijssen-Holten, Zwolle wordt een subsidie verleend onder voorwaarden, omdat deze verzoeken zeer kansrijk zijn. Voorwaarden worden gesteld omdat sommige informatie nog ontbreekt, bijvoorbeeld de invulling van de gezamenlijke programmering, een definitieve keuze voor die instellingen die gaan participeren in het Kulturhus i.o. De Openbare Bibliotheek Almelo wordt afgewezen, omdat deze niet aan de criteria voldoet.

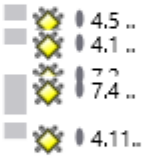

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2003A)
Zwolle, 18 juni 2003

Ruim € 2,5 miljoen voor twaalf Kulturhusen

De gemeente Tubbergen kan beginnen met de bouw van het Kulturhus. Elf andere gemeenten krijgen een subsidie voor het Kulturhus, maar moeten eerst het plan van aanpak nog verbeteren. In totaal gaat het om een subsidiebedrag van € 2.790.117,- . Door de toekenning van deze subsidie komt het aantal Kulturhusen in Overijssel op 19.

Manderveen, met ruim 600 inwoners veruit de kleinste kern in Tubbergen, wordt dorpshuis de Samenwerking omgebouwd tot een Kulturhus waarin o.a. een basisschool, peuterspeelzaalwerk, meerdere sportverenigingen en sociaal-culturele verenigingen worden gehuisvest.

De overige gemeenten Haaksbergen, Hardenberg, Hof van Twente, Raalte, Twenterand, Dinkelland, Hellendoorn, Steenwijkerland, Kampen, Rijssen-Holten en Zwolle krijgen een subsidie onder voorwaarden. De verzoeken van deze gemeenten zijn zeer kansrijk, maar de plannen moeten nog nader uitgewerkt worden. Het gaat dan vooral over de invulling van de gezamelijke programmering en de definitieve keus van instellingen die in het Kulturhus worden ondergebracht. Als dit plan voor november wordt ingediend en goedgekeurd staat ook voor deze gemeenten het licht op groen.

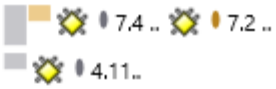

Het Kulturhus is een combinatie van profit en non-profit voorzieningen op de terreinen informatie, cultuur en zakelijke dienstverlening onder één dak en onder één beheersmanagement. Het Kulturhusconcept was in eerste instantie gericht op het behouden van de leefbaarheid van het platteland. Hierbij gaat het vooral om het voorkomen van een teruglopend voorzieningenniveau op het platteland door gezamenlijke huisvesting van voorzieningen. Inmiddels is het Kulturhus uitgegroeid tot een concept waarbij niet alleen de leefbaarheid betrokken wordt, maar ook plattelandsvernieuwing, grootstedenbeleid, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en de vernieuwing van zorg/welzijn en ouderenhuisvesting.

Het College van Gedeputeerde Staten heeft in het onderhandelingsakkoord te kennen gegeven ook de komende jaren extra geld uit te trekken voor de ontwikkeling van Kulturhusen in Overijssel.

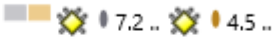

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.12; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.10; Streekcommissie Salland, 2003, p.9)
Accent in de sociale schetsen is het bundelen van voorzieningen (Kulturhus/Brede Schoolconcept), het creëren van nieuwe voorzieningen (zorgboerderijen, woonmogelijkheden voor jongeren, zorg en woongelegenheid voor ouderen) en het benutten van cultuurhistorische kwaliteiten.

[op (Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.16; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.12; Streekcommissie Salland, 2003, p.13) wordt "Bundeling van voorzieningen, in bijvoorbeeld Kulturhusen" in een tabel genoemd als onderdeel van het beleid t.a.v. 'sociale infrastructuur', op zich weer een onderdeel van 'Economische en sociale kwaliteit'.]

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.71; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.55; Streekcommissie Salland, 2003, p.70)
De provincie wil de deelname aan culturele activiteiten vergroten. Dit door middel van voortzetting van het Actieplan Cultuurbereik, maar ook door bij te dragen aan de ver- en nieuwbouw van culturele accommodaties en Kulturhusen, onder andere in het landelijk gebied.

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, App.3; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, App.5; Streekcommissie Salland, 2003, App.3)
[AANGEPAST: bij bron in tabelvorm, hier: tekst uit tabel]

Thema: Sociale aspecten. Het Rijkstoetsingskader hanteert de aanduiding: Woon-, werk- en leefklimaat ("'bijdragen aan een goed woon-, werk- en leefklimaat, onder andere sociale cohesie, culturele identiteit, betrokkenheid van burgers bij de ontwikkeling van het landelijk gebied"). Hier is uitgegaan van de Bouwsteen Sociale schetsen reconstructie Salland-Twente.

Beleidsdoelstelling: De reconstructie(zonering) moet waar mogelijk en wenselijk ruimte creëren voor de ontwikkeling van functies als maatschappelijke dienstverlening, wonen en werken (buiten de landbouwsector) De deelgebieden kunnen bij hun operationele doelen zelf aangeven welke operationele doelen voor het woon-,werk- en leefklimaat zij in welke mate willen meenemen in het kader van reconstructie. Ook kunnen zij die doelen zelf kwantificeren

Operationele beleidsdoelen
Actielijn 2: Bundeling van voorzieningen:
- bundeling van voorzieningen in Kulturhusen
- Realiseren van zorgposten voor de eerstelijnsgezondheidszorg
- Bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen

Operationeel doel voor de reconstructie in Noordoost-Twente [aansluitend bij actielijn 2]
- Zo veel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke. Hierbij wordt voor de verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is
- Bovenop de bestaande plannen realiseren van 1 nieuw Kulturhus in een kleine kern in [naam gebied] en de andere reconstructiegebieden waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat (provinciale bijdrage € 250.000,--)
- Bundeling van eerstelijnszorgvoorzieningen als onderdeel van een gemeentelijke structuurvisie (zie hiervoor). Hierbij wordt voor de verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is
- Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan

Operationele beleidsdoelen

Actielijn 3: Nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven.
- Onderzoeken van de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs
- Behouden en versterken van sportverenigingen
- Bevorderen cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen
- Wegwerken van wachtlijsten in de jeugdzorg
- Realiseren van voorzieningen voor taakcombineerders
- bevorderen ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners
- aandacht voor veiligheid in brede zin: verkeer, bereikbaarheid en beschikbaarheid van zorg en veiligheid in de privé-sfeer

4.5 ..
3.7 ..
4.7 ..

Operationeel doel voor de reconstructie in Noordoost-Twente [aansluitend bij actielijn 3]
- Aanbod (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs organiseren in samenwerking met Stichting Stimuland.
- Ontwikkelen van een handreiking voor de invulling van cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen. KCO en OBD selecteren bibliotheek/Kulturhus in [naam gebied] als proefobject
- Opzetten van enkele experimenten op het gebied van nieuwe vormen van dienstverlening (vervoer op maat, boodschappen thuis, gastouderschap)
- Zo veel mogelijk behouden van lokale bedrijvigheid bij kleine kernen
- Onderzoek naar de mogelijkheden tot experimenten met (draadloze) ICT bij verbeteren van de dienst- en hulpverlening aan bewoners (in verband met zelfredzaamheid/zelfstandigheid) en de leefbaarheid/sociale cohesie (bijvoorbeeld gemeenschappelijke website, e-mailspreekuren en boodschappendiensten)
- Instandhouden van een breed en gespreid netwerk van specifieke voorzieningen en activiteiten voor sport en bewegen
- Onderzoek naar de effecten van de groeiende vergrijzing op het aanbod van (zorg)voorzieningen en ontwikkelen van nieuwe vormen van zorgaanbod, zoals zorghotels
- Uitvoeren van een pilot in samenwerking met de Thuiszorg om het zorgaanbod en de werkgelegenheid in het landelijk gebied te versterken
- Pilots ten behoeve van het combineren van functies zoals wonen, werken, recreatie en zorg

10.1.. 7.5 ..
4.3 ..
7.1 ..

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.73)

Kansen en knelpunten

Voorzieningen Het voorzieningenniveau op het platteland staat door schaalvergroting en concentratietendensen onder druk. De reconstructie zal hier nog eens een negatief effect op hebben. Dit is een bedreiging voor de leefbaarheid op het platteland. Geconcludeerd is dat gewerkt moet worden aan bundeling en vernieuwing van voorzieningen, waarbij differentiatie wordt aangebracht in de verschillende kernen. Dat kan gekoppeld worden aan een basisschool of dorpshuis, waaruit een Brede School of Kulturhus kan ontstaan. Er is grote behoefte aan ontmoetingspunten, waar een geldautomaat, een zorgloket of aanbod van persoonlijke dienstverlening aan toegevoegd kan worden.

3.1 ..
5.2
3.4 .. 6.3 ..
3.5 ..
4.12..

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.75)

Reconstructiedoel deelgebied De streekcommissie kiest voor:
(....)
2. bundeling van voorzieningen:
- bundeling van voorzieningen in Kulturhusen;

3.2 ..

- realiseren van zorgposten voor de eerstelijnsgezondheidszorg;
- bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen;

3. nieuwe voorzieningen en nieuwe dienstverlening:
- onderzoek naar de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs;
- ouderen: versterking van dienstverlening, woningaanbod, zorg en welzijnsvoorzieningen;
- behouden en versterken van sportverenigingen;
- bevorderen van cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen;
- wegwerken van wachtlijsten in de jeugdzorg;
- realiseren van nieuwe voorzieningen voor taakcombineerders;
- bevorderen van ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners;

(STREEKCOMMISSIE ZUIDWEST TWENTE, 2003, P.21)

Bundelen van voorzieningen

De Overijsselse Kulturhusen, de Brede School en zorgconcepten (woonzorgcomplex, eerstelijns-zorgposten) zijn voorbeelden van bundeling van voorzieningen. Zij leggen een grotere verantwoording bij de betrokken partijen zelf, stimuleren de samenwerking en geven deze voorzieningen, die afzonderlijk niet kunnen voortbestaan, een duurzamer karakter. Hiermee kan de verschraling van het voorzieningenniveau in de kernen een halt worden toegeroepen.

(STREEKCOMMISSIE ZUIDWEST TWENTE, 2003, P.96)

6.13 Sociale infrastructuur

Maatregelen in het kader van de reconstructie moeten een bijdrage leveren aan het vergroten van de sociale vitaliteit. Een leefomgeving waarin mensen zich prettig voelen en willen participeren, zowel in de stad als op het platteland. Maatregelen zijn gericht op het versterken van de sociale infrastructuur door aan te sluiten bij initiatieven van onderop, bundeling van voorzieningen, het realiseren van nieuwe voorzieningen en nieuwe dienstverlening, het versterken van de cultuurhistorische streekidentiteit en de veiligheid.

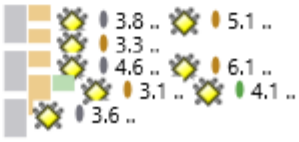

Bundeling van voorzieningen
– Zo veel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke in Kulturhusachtige onderkomens. Hierbij wordt voor verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is.
– Bovenop de bestaande plannen realiseren van 10 nieuwe Kulturhusen in kleine kernen in Zuidwest-Twente en de andere reconstructiegebieden waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat.
– Bundeling van eerstelijnsvoorzieningen/zorgposten als onderdeel van de gemeentelijke structuurvisie met onderkenning van verschillende gradaties in kernen.
– Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan.

(STREEKCOMMISSIE ZUIDWEST TWENTE, 2003, P.97)

Gemeenten werken de provinciale beleidslijn met betrekking tot vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) uit. Hetzelfde geldt voor wat er onder nevenfuncties op het agrarisch bedrijf verstaan kan worden, waarbij sociale functies een hoge prioriteit krijgen. Bij de invulling van vrijkomende agrarische bedrijven wordt gestreefd naar een zo integraal mogelijke aanpak. Bijvoorbeeld door fysieke functies (water, landbouw, natuur en milieu) te verknopen met sociale (door bundeling van voorzieningen als dorpshuis, Brede School, Kulturhus, zorgwoningen), economische (bedrijventerreinen) en recreatieve functies (landschapcampings).

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.98)

Nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven
– Onderzoek naar de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening bij agrariërs in samenwerking met Stichting Stimuland.
– Ontwikkelen van een handreiking voor de invulling van cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen. KCO en OBD selecteren bibliotheek/Kulturhus in Zuidwest- Twente als proefobject.

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.103)

Sociale infrastructuur
De reconstructie beoogt in de plattelandskernen de voorzieningen (basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties winkels enzovoort) gebundeld in stand te houden. Hiertoe wordt het concept van de zogenaamde Kulturhusen uitgebouwd. Een deel van de onderzoeken, plannen en projecten is gericht op de verbetering van de dienstverlening en zorg aan ouderen, het combineren van wonen, werken recreatie en zorg en sociale veiligheid.

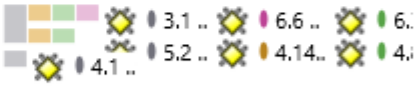

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, Tab. 8.1)

['Realiseren van Kulturhusen' staat genoemd onder 'Bundeling van voorzieningen', als onderdeel van 'Sociale Infrastructuur'. Er is €3 miljoen voor begroot.]

(Streekcommissie Salland, 2003, p.71)

Kansen en knelpunten
(....)
Voorzieningenstructuur: om verschraling van het (sociale) voorzieningenniveau tegen te gaan is bundeling van voorzieningen rond een basisschool of dorpshuis tot nieuwe gemeenschappelijke voorzieningen als Brede School, zorgpost of Kulturhus noodzakelijk. Veel kernen in Salland hebben al dergelijke plannen. Voorzieningen voor jongeren staan ook op het wensenlijstje van diverse gemeenten in het gebied.

(Streekcommissie Salland, 2003, p.88-89)

[als onderdeel van maatregelen ten aanzien van 'Sociale Infrastructuur']
Bundeling van voorzieningen, bijvoorbeeld in Kulturhusen.
Dit doel realiseren wij in het kader van de leefbaarheid van het platteland en uitsluitend als onderdeel van een bredere aanpak die leidt tot herstructurering van een groter gebied. Dan heeft de inzet van een relatief grote financiële bijdrage het meeste effect. De beoogde doelen zijn daarmee haalbaar.

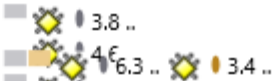

Realiseren van nieuwe voorzieningen en nieuwe perspectieven (hulpverlening, sport, wachtlijsten wegwerken, voorzieningen taakcombinaties, bevorderen ICT).
Zie voorstel Kulturhus.

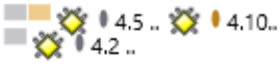

Bevorderen streekidentiteit en perspectief (historische bezoekerscentra, toegankelijkheid en economische ontwikkeling van particuliere landgoederen, cultuurhistorische waardenkaart, behoud cultureel erfgoed).
Zie voorstel Kulturhus en samenhang met de geschetste ontwikkelingen van recreatie en toerisme, landbouw, natuur en landschap en cultuurhistorie.

(STREEKCOMMISSIE SALLAND, 2003, P.135)

[Bijlage 5 Overzicht van planuitwerkingen]

10. Vitaliteit platteland en leefbaarheid kleine kernen (thema sociale infrastructuur).
In diverse gemeenten (waaronder Deventer, Raalte en Ommen) zijn plannen voor dorps- of leefbaarheidsvisies voor de kleine kernen. Ook zijn er concrete initiatieven vanuit het gebied zelf, zoals bundeling van voorzieningen (in Kulturhusen) in Okkenbroek en Lemele en een centraal loket voor wonen, zorg en welzijn in Raalte. Binnen de reconstructie is vooral van belang dat vanwege vergrijzing, ontgroening en stoppende agrariërs de komende jaren een toenemend beroep zal worden gedaan op deze voorzieningen. Stichting Stimuland adviseert agrarische ondernemers bij het zoeken van alternatieven, waaronder zorgboerderijen. In Olst zijn concrete plannen voor een "Integraal project leefbaarheid Wesepe" (onder andere kinderopvang/ buitenschoolse opvang, boerderijwinkel, kleinschalig bedrijventerrein en woonlandschap). In of nabij Olst bestaan plannen voor een historisch bezoekerscentrum. Gemeenten en initiatiefnemers geven aan behoefte te hebben aan professionele ondersteuning. Het doel is het inzetten van procesbegeleiding bij leefbaarheidsvisies en concrete initiatieven, zoals integrale projecten en bundelen van voorzieningen. Daarnaast begeleiding/advisering (stoppende) agrariërs. Kostenraming: pm.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2003B)

Zwolle, 31 oktober 2003

Regeling voor behoud voorzieningen in kleine kernen

Het College van Gedeputeerde Staten vindt het belangrijk dat basisvoorzieningen op platteland beschikbaar blijven. Daarom heeft het college de regeling vitaliteit kleine kernen ontworpen. Deze regeling valt uiteen in twee onderdelen. Het eerste deel richt zich op kernen met minder dan 4.000 inwoners. Gemeenten, instellingen maar ook groepen van burgers kunnen een subsidie bij de provincie aanvragen voor het behouden of verbeteren van basisvoorzieningen op sociaal, fysiek of economisch vlak, zoals een dorpshuis, een postagentschap of sportvoorzieningen. Het tweede deel van de regeling beslaat de Kulturhusen voor kernen die meer dan 4.000 inwoners tellen. In een Kulturhus moeten drie van de volgende vier functies vertegenwoordigd zijn: zorg, welzijn, educatie en cultuur.

Heel belangrijk is dat bij de voorbereiding van een project burgers uit de betrokken kern of buurtschap betrokken worden. De provincie subsidieert maximaal 50 procent van de investeringskosten tot ten hoogste 100.000 euro. Voor 2004 is 1,75 miljoen euro beschikbaar voor vitaliteit kleine kernen en 500.000 euro voor Kulturhusen.

Het Kulturhusconcept heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen spelen in het behouden van voorzieningen en het versterken van de sociale verbanden op het platteland. Gedeputeerde Gert Ranter legt uit dat beide onderdelen hetzelfde doel na streven, maar dat de regeling vitaliteit kleine kernen meer ruimte biedt. "Dit onderdeel van de regeling gaat niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan hangt af van de ideeën die in een gemeenschap leven en de initiatieven die ontstaan. De subsidie kan dan ook breder worden ingezet dan de middelen die voor een Kulturhus bestaan."

Naar verwachting bespreken Provinciale Staten het voorstel in december.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002a, p.3)

De praktijk: advisering en besluitvorming over subsidieaanvragen

Om het provinciale Programma Cultuurbereik uit te proberen zijn begin 2001 vier projecten als "pilot" aangemerkt. Het betrof Do it! van het Burgerweeshuis Deventer, de Cultuurmakelaar in Deventer, de digitale voorlichting over het kunst & cultuuraanbod in Overijssel van de OBD en de programmering in het Sluziger Kulturhus. Met deze vier subsidieontvangers is bekeken hoe de relatie tussen subsidieontvanger en provincie het beste kan worden ingericht.

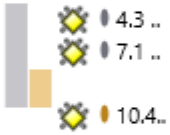

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002a, p.5)

De provinciale medewerkers hebben diverse malen het programma toegelicht tijdens externe bijeenkomsten.

Het provinciale Programma Cultuurbereik Blind Date heeft landelijk de aandacht getrokken. Onder andere het blad Uitgelicht van het Ministerie van OC en W heeft in een artikel aandacht geschonken aan de Overijsselse aanpak. Het project van het Sluziger Kulturhus is recent gepresenteerd tijdens een landelijke bijeenkomst van de projectleiders cultuurbereik. Van het Project Do it! van het Burgerweeshuis te Deventer wordt op dit moment een beschrijving gemaakt die via de Vereniging Landelijke Poppodia beschikbaar zal komen voor de andere poppodia in Nederland.

(Adviescommissie Meedoen aan de Samenleving, 2003, p.5)

• Ontstaan vanuit het bibliotheekwerk zijn Kulturhusen verbreed tot een voorziening die diensten levert op diverse sociale terreinen. De provincie maakt het mogelijk dat zo'n 20 Kulturhusen kunnen worden gestart, verspreid over de provincie. Naast bijdragen in het oprichten van het Kulturhus krijgt nadrukkelijk ook de programmering aandacht. Voor de opbouw van de activiteiten in het Kulturhus in samenwerking met de gebruikers zijn extra middelen beschikbaar gekomen. Dit garandeert dat de door de provincie verspreide Kulturhusen een aantrekkelijk aan- bod kunnen verzorgen voor de gebruikers en de andere omwonenden.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004a, p.3)

Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2000B, P.2-3)

Volgnummer 29
Productgroep: **Kunst en oudheidkunde (8.3).**
Product: **Musea (2.8.30.25).**
Adviescommissie: **Meedoen aan de samenleving.**

Toelichting
Cultuuraccommodaties
De culturele accommodaties zijn de harde schijven van de cultuursector. Binnen deze accommodaties worden kunst en cultuur geproduceerd en gepresenteerd. In betrekkelijk korte tijd zijn de eisen die de gebruikers van deze accommodaties (cultuurproducenten en publiek) eraan stellen sterk veranderd. Wij beschouwen kunst, cultuur en culturele accommodaties als een integraal onderdeel van een moderne samenleving met specifieke kwaliteiten en potenties. Het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van de culturele infrastructuur in Overijssel achten wij onze verantwoordelijkheid.
In de kleine gemeenten en dorpen is de noodzaak van investeringen in culturele voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en het sociale welzijn. Daarom zijn wij enkele jaren geleden gestart met het promoten van het Kulturhus als accommodatieconcept om verschillende culturele en maatschappelijke functies onder een dak te brengen. De eerste gerealiseerde voorbeelden hebben ons gesterkt in de overtuiging dat wij met het Kulturhus als 'ontmoetingsplaats' een sterk concept in handen hebben dat met name in het landelijk gebied van Overijssel veel mogelijkheden biedt om de sociale kwaliteit in deze gebieden te behouden. Voor de cultuuraccommodaties is een budget van f 20 miljoen noodzakelijk. Wij stellen u voor om hiervan vooralsnog 75% (= f 15 miljoen) beschikbaar te stellen.

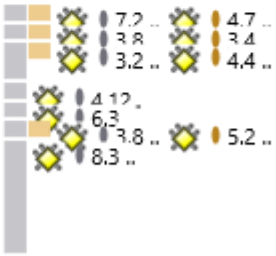

Budgettaire gevolgen
Wij stellen u voor om de lasten van het product Musea (2.8.30.25) ten behoeve van de cultuuraccommodaties te verhogen met f 2.505.000 in 2001, f 3.755.000 in 2002, f 3.755.000 in 2003 en f 5.005.000 in 2004.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.7-8)

3.1.1 Zorg en de sociale pijler

Meedoen aan de Samenleving, zo normaal als mogelijk. Peter, 14 jaar, heeft een ernstige vorm van ADHD waardoor hij veel begeleiding nodig heeft. Hij niet alleen, ook zijn ouders. Toch willen zij dat Peter zo normaal als mogelijk kan opgroeien samen met andere kinderen en ook samen met hen kan spelen. Hier is echter wel veel begeleiding voor nodig...

Zorg als geheel maakt onderdeel uit van de sociale pijler. In deze paragraaf gaan wij in op relevante relaties tussen zorg als geheel en andere terreinen die behoren tot de sociale pijler.

Wat willen wij bereiken.

Binnen de sociale pijler als geheel willen wij de actieve betrokkenheid van alle burgers van Overijssel in het maatschappelijk leven bevorderen: Meedoen aan de Samenleving. Ter bevordering van integrale, vraaggerichte zorg betekent dit dat wij de relaties naar andere relevante beleidsterreinen willen versterken. Hierbij denken wij in eerste instantie aan: welzijnsbeleid in het algemeen en zorggerelateerd welzijn in het bijzonder, sport, integratiebeleid en een specifiek onderdeel binnen het cultuurbeleid, namelijk de zogenoemde kulturhusen.

Wat doen wij.

Op dit moment is sprake van een groot aantal ontwikkelingen op verschillende beleidsterreinen binnen de sociale pijler. Ons welzijnsbeleid is verwoord in het Beleidskader Welzijn 2001 - 2004. Hierin staan vier speerpunten centraal waarvan twee speerpunten expliciet samenhangen met de bevordering van integrale, vraaggerichte zorg. Dit zijn ten eerste "Opvoeden en opgroeien in

Overijssel" dat zich richt op het Overijsselse jeugdbeleid en ten tweede "Samenhang in wonen, welzijn en zorg voor ouderen". Dit laatste speerpunt heeft als doel de bevordering van een samenhangende sociale infrastructuur voor ouderen.

Binnen het integratiebeleid staan, onder de noemer van interculturalisatie, twee voor de zorg relevante doelgroepen centraal: allochtone jeugdigen en allochtone ouderen. Interculturalisatie heeft als doel de bevordering van een gelijkwaardige positie en kansen van allochtone groepen. Interculturalisatie in de jeugdzorg richt op diversiteit in het Bureau Jeugdzorg, instroom van allochtone medewerkers in de jeugdhulpverlening en bijzondere opvang van alleenstaande minderjarige asielzoekers. Interculturalisatie in de ouderenzorg betekent dat voldoende aandacht behoort te zijn voor oudere allochtonen met een zorgvraag; de zogenoemde eerste generatie in de derde levensfase.

Op het terrein van ons cultuurbeleid streven wij naar meer samenhang en integraliteit tussen onderdelen van het cultuurbeleid. In onze nota "Vreemd eten/Fremd êten" 2001 - 2004 presenteren wij een duidelijke visie op de culturele infrastructuur als voertuig voor inhoudelijke vernieuwing en samenhang. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het kulturhus.

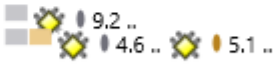

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.9)

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus; een algemene aanduiding voor een combinatie van voorzieningen op meerdere terreinen onder één dak. Door een gecombineerde laagdrempelige voorziening met een aantrekkelijke programmering is het mogelijk verschillende doelgroepen te bereiken, zoals onder andere ouderen of mensen met een handicap. Juist in dunbevolkte gebieden en kleine kernen zorgen kulturhusen voor een breed aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur. Wij willen de verdere ontwikkeling van deze kulturhusen nadrukkelijk stimuleren. Dit beleidsvoornemen is opgenomen in ons Jaarprogramma Zorg 2001.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.21)

INTEGRAAL: *1.000.000,--*

- **Zorg en de sociale pijler: kulturhusen:**

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus. Het kulturhus biedt de mogelijkheid om zowel in kleine kernen als in de steden een breed aanbod te realiseren op meerdere terreinen. In 2001 willen wij middelen beschikbaar stellen om ook zorg-elementen te integreren binnen het concept van de kulturhusen in Overijssel. Binnenkort zullen wij hiervoor een projectplan presenteren.

- **Zorg en de economische pijler: arbeidsmarktbeleid:**

Een zeer actueel probleem in de zorg betreft het tekort aan personeel in de zorg. Wij denken hierbij aan zowel acute tekorten aan verzorgend personeel als het dreigende tekort aan huisartsen op het platteland en in de steden. Nadat helder is waar de tekorten zich voordoen en hoe groot de omvang van het probleem is, willen wij, in contact met onder andere onderwijsinstellingen en zorgaanbieders, in stimulerende en faciliterende zin een bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem.

- **Zorg en de fysiek-ruimtelijke pijler: wonen:**

De raakvlakken tussen zorg en wonen worden steeds directer: de op 1 oktober 2000 in werking getreden tijdelijke woonzorgstimuleringsregeling is hiervan een van de voorbeelden. Deze regeling is gericht op het stimuleren van innovatieve samenwerkingsprojecten op het gebied van wonen, zorg en

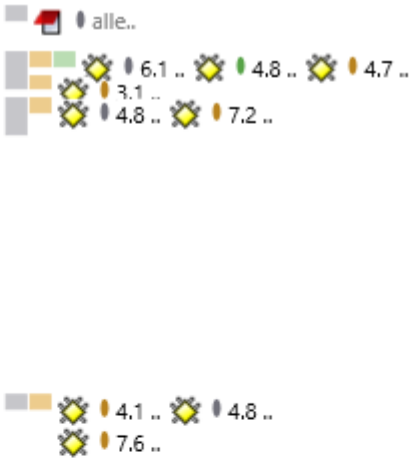

dienstverlening. Ook liggen hier raakvlakken met onze voornemens ten aanzien van de kulturhusen. Projecten die op basis van de woonzorgstimuleringsregeling voor subsidiëring in aanmerking komen, moeten passen binnen de kaders van de regiovisie. In de regio Twente hebben wij reeds initiatieven ondernomen voor de opzet van een platform met als taak de huisvesting voor mensen met een verstandelijke handicap. In 2001 willen wij, mede gelet op deze stimuleringsregeling, een actieve rol spelen om de verbinding tussen wonen en zorg verder vorm te geven.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de

sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap'
In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002B, P.1)
In deze brief wordt u geïnformeerd over de stand van zaken rond het Project Kulturhusen.

Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel (PPKO)
Het PPKO is op 2 mei 2002 officieel geopend door gedeputeerde, de heer J.G. Kristen. Het bureau is gehuisvest in Nijverdal in het gebouw van de Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD). De OBD ontvangt als projecthouder voor de jaren 2002 en 2003 jaarlijks een bijdrage van € 45.378,--. Het bureau zelf wordt bemand door één projectleider voor twintig uren per week. De belangrijkste taken zijn het begeleiden en adviseren van gemeenten en het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan. Daarnaast adviseert hij ons met betrekking tot de aanvragen van gemeenten. De projectleider is op 1

7.7 ..
8.5 ..
9.1 ..
7.2 ..
10.1..
4.4 ..
7.5 ..

januari 2002 begonnen, en wel met een ronde langs alle gemeenten in Overijssel. Hierdoor heeft hij een beeld gekregen met betrekking tot de Kulturhus-plannen die er leven in de provincie. De projectleider ondersteunt momenteel de gemeenten die bezig zijn met het indienen van de aanvragen. Daarnaast organiseert hij allerhande bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld een busreis voor belangstellenden naar een accommodatie in Gelderland waar het gezamenlijk beheersmanagement goed is vorm gegeven (gezamenlijk beheersmanagement is één van de criteria waaraan een Kulturhusaanvraag dient te voldoen).

Communicatie
De vormgeving van de huisstijl is in goed overleg met de projectleider van het PPKO ontwikkeld. Aan de hand daarvan zijn verschillende materialen ontwikkeld. Eén hiervan is een communicatiemap die aan belangstellenden meegegeven kan worden. Het Kulturhus-concept slaat goed aan. Er is veel publiciteit geweest rond het Kulturhus en zelfs de Volkskrant heeft een halve pagina besteed aan het Kulturhus. Dit artikel heeft ervoor gezorgd dat een stroom van belangstellenden uit alle delen van Nederland nu het reeds enige operationele Kulturhus te Zwartsluis bezoeken. De provincie wordt in de artikelen veelvuldig genoemd.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2002B, P.2-3)

Samenwerking Landsdeel Oost
Provincie Gelderland heeft het Kulturhusconcept omarmd en is voornemens het Kulturhus ook in Gelderland op de kaart te zetten. Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden tussen Gelderland en Overijssel en tevens hebben beide provincies gezamenlijk een bezoek aan het Sluziger Kulturhus te Zwartsluis gebracht. Dit laatste heeft de provincie Gelderland nog enthousiaster gemaakt over het concept. Provincie Gelderland overweegt in eerste instantie een drietal pilots te ondersteunen. In het kader van het Regioconvenant Landsdeel Oost is een subsidie beschikbaar gesteld ad € 68.067,-- voor het Project Kulturhusen. Deze bijdrage is verstrekt aan het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel. Daarmee ontstaat een goede mogelijkheid om van het provinciale projectbureau een landsdelig projectbureau te maken. De beide provincies kunnen met deze bijdrage een beroep doen op het projectbureau. In Overijssel is ervoor gekozen deze middelen in te zetten voor het inhuren van een communicatiemedewerker. Deze medewerker gaat het concept Kulturhus verder uitzetten en promoten in de provincie en in het land. Er is namelijk ook landelijk belangstelling voor het concept (zie ook de hiervoor vermelde alinea over communicatie). Gelderland denkt er aan het projectbureau in te huren voor de organisatie van enkele regionale bijeenkomsten en het eventueel begeleiden van de drietal pilots.

Procedure
Gemeenten kunnen op twee momenten hun aanvraag voor een bijdrage in het Kulturhus indienen en wel voor 15 september 2002 en voor 1 april 2003. Gemeenten zijn hier door middel van een schrijven van op de hoogte gebracht. Voor de datum van 15 september 2002 is gekozen, zodat wij nog voor het einde van het jaar aan u advies kunnen vragen over de ingediende aanvragen. Wij streven ernaar u in de commissie-vergadering van 18 november 2002 nader in te lichten en ons te adviseren. Dit advies betreft niet alleen de ingekomen subsidieverzoeken, maar wij zullen u tevens advies vragen over de besteding van de extra middelen. De verwachting is dat ongeveer 8 gemeenten een aanvraag voor de eerste ronde indienen. Deze verwachting is gebaseerd op een prognose van de projectleider PPKO. Daarnaast hebben nu reeds twee gemeenten schriftelijk bij ons aangekondigd dat zij wensen op te gaan voor de tweede ronde. De verwachting is dat er ongeveer 7 gemeenten een aanvraag gaan indienen voor 1 april 2003.

(....)

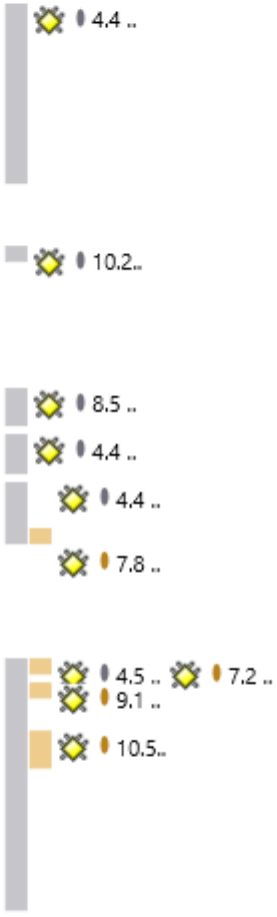

Vreemd eten: Nieuwe trek 2003

Het Project Kulturhusen staat vermeld in het Programma Culturele accommodaties en Kulturhusen van het concept-Uitvoeringsprogramma Provinciaal Cultuurbeleid 2003-2004 Vreemd eten: Nieuwe trek. Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks, indien wenselijk, bijgesteld en aan u voorgelegd ter advisering. Op de volgende punten verschilt het concept-uitvoeringsprogramma 2003 met het uitvoeringsprogramma 2002:

• er is een "Stand van zaken 2002" bijgevoegd. In deze "Stand van zaken" staat vermeld dat besluitvorming over de 10 realistische plannen in twee ronden plaatsvindt. Voor het einde van het jaar 2002 vindt besluitvorming plaats over de eerste ronde en de tweede ronde wordt voor de zomervakantie 2003 afgerond;

• het budget is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 verhoogd tot een bedrag van € 5.537.802,--. Dit is ongeveer een verdubbeling van het Kulturhusbudget ten opzichte van het budget 2002. Onder het kopje Perspectiefnota 2002 is hier nader op ingegaan;

• ten slotte is er een verdeling gemaakt in de specifieke criteria. Deze verdeling is gemaakt op basis van absolute criteria (hieraan dient een Kulturhus minimaal te voldoen) en pre's (het is een voordeel indien een Kulturhus hieraan voldoet). Deze onderverdeling is gemaakt om een tweetal redenen. Ten eerste dienen aanvragers aan de absolute criteria te voldoen. Hiermee wordt voorkomen dat allerlei initiatieven, die wezenlijke kenmerken van een Kulturhus missen, gefinancierd gaan worden met het voor het Kulturhusconcept beschikbare budget. Ten tweede kunnen door een onderverdeling in pre's en absoluut ook juist kleinere kernen en buurtschappen in aanmerking komen voor een subsidie. Het blijkt dat het voor kleine kernen en buurtschappen moeilijk is te voldoen aan alle criteria (dus zowel de absolute criteria als de pre's). Het Kulturhusconcept wordt gezien als een oplossing voor mogelijke achteruitgang in het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen. De door ons gestelde absolute criteria dragen ertoe bij dat een Kulturhus wordt gerealiseerd waarin door verschillende instellingen wordt samen gewerkt in programmering en in het beheren van het gebouw. Daarmee overstijgt het concept de reguliere multifunctionele centra. De pre's dragen bij aan een sterker concept, maar zijn niet absoluut noodzakelijk.

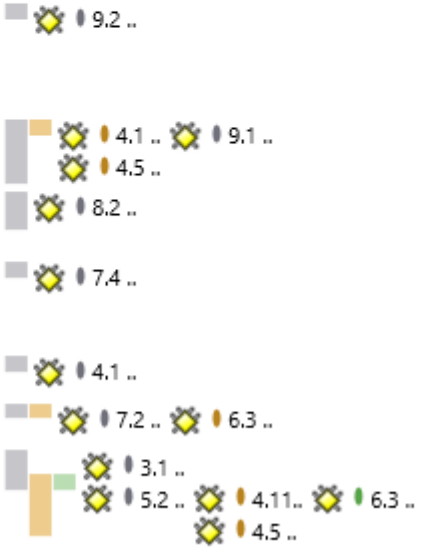

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.3)

1.3. Het provinciale uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen

Wij geloven in het Kulturhusconcept. Dit blijkt niet alleen uit het huidige uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen (Vreemd eten, Nieuwe trek 2002), maar ook uit de extra beschikbaar gestelde middelen. In deze alinea geven wij aan op welke manier de provincie haar rol als aanjager en initiator op dit gebied vorm geeft.

Waarom ontwikkelt de provincie Overijssel accommodatiebeleid? Van oudsher is het lokale bestuur verantwoordelijk voor het accommodatiebeleid in een gemeente. Dit blijft natuurlijk zo. Toch signaleert de provincie Overijssel dat het voorzieningenniveau daalt en dat het voor gemeenten steeds moeilijker wordt om deze tendens alleen ten goede te keren. Provincie Overijssel acht het nodig accommodatiebeleid verder te verwoorden en handen en voeten te geven. In het uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen is hiervoor een eerste aanzet gegeven. Zo wordt in het uitvoeringsprogramma vanuit de provincie al een prioriteit gelegd bij een goede spreiding van voorzieningen door de provincie heen, alsmede op een goede toegankelijkheid van de voorziening. Wij wensen met dit beleid gemeenten te ondersteunen en indien mogelijk een (financiële) handreiking te geven. Gezamenlijk met gemeenten wensen wij onze verantwoordelijkheid te nemen. De gemeenten behouden hierbij hun lokale verantwoordelijkheid, maar de provincie neemt haar rol als initiator en aanjager zeer serieus.

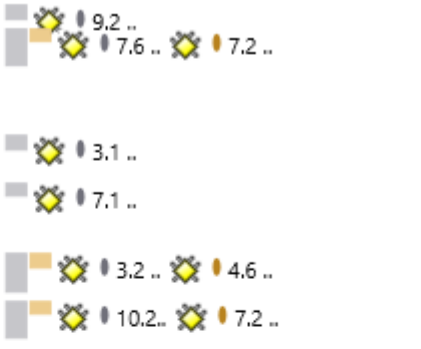

Wij denken met het Kulturhusconcept een nieuw elan te geven aan het alom bekende naoberschap. Het innovatieve aspect van het concept is met name terug te vinden in de criteria zoals gesteld in het uitvoeringsprogramma. Zo wordt van instellingen in het Kulturhus verwacht dat ze samenwerken op het gebied van programmering en het beheren van het gebouw. Deze extra slag draagt er aan bij dat het Kulturhus zich in positieve zin onderscheidt van een multifunctioneel gebouw. Instellingen vestigen zich niet alleen gezamenlijk in het gebouw, maar zijn juist ook samen verantwoordelijk voor het gebouw en de activiteiten die daar plaats vinden.

In het provinciaal cultuurbeleid uitvoeringsprogramma 2002: "Vreemd eten, Nieuwe trek" is het uitvoeringsprogramma opgenomen "Culturele accommodaties en Kulturhusen". Het gedeelte dat betrekking heeft op het Kulturhus onderscheidt algemene criteria en een tiental specifieke criteria. Onder algemene criteria vallen bijvoorbeeld: de te realiseren accommodatie moet van voldoende ruimtelijke, publieks en technische kwaliteit zijn en de spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.4)

De gemeenten die voor de tweede ronde een aanvraag indienen, dienen te voldoen aan de criteria zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2003. In bijlage II zijn de criteria uit het uitvoeringsprogramma 2003 opgenomen. U heeft in uw vergadering van 30 september 2002 ingestemd met deze opzet. Het Kulturhus bevat naar onze mening wezenlijke elementen, zoals het samenwerken in de programmering en het aanwezig zijn van meerdere functies. Daarnaast zien wij het Kulturhus als groeimodel. Door een splitsing te maken in absoluut en pre geloven wij dat ook juist kleine kernen en buurtschappen in staat zijn een Kulturhus te realiseren. Gemeenten die in de eerste ronde zijn afgewezen, kunnen een nieuwe aanvraag indienen voor 1 april 2003. Ook voor hen geldt dan dat zij dienen te voldoen aan de criteria 2003. In het toetsen van de aanvragen 2002 is reeds rekening gehouden met de splitsing in de criteria. De absolute criteria dienen zeker ingevuld te zijn. Voor wat betreft de pre's krijgen gemeenten wel een advies over het eventueel verder versterken van het concept, maar we hebben dit niet als doorslaggevend in onze besluitvorming mee laten wegen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.5)

2.3. Advisering interne projectgroep en Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel

Om te komen tot een gedegen advisering is een interne projectgroep opgericht. Hierin hebben mensen vanuit de volgende disciplines zitting: zorg, jeugdzorg, welzijn en cultuur. De interne projectgroep wordt voorgezeten door een beleidsmedewerker Zorg en Cultuur. Deze interne projectgroep heeft gezamenlijk met de projectleider van het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel de negen aanvragen bekeken en getoetst op de criteria. De projectleider van het PPKO heeft daar waar nodig de aanvragen mondeling toegelicht en van advies voorzien. De projectleider heeft in deze slechts een adviserende functie. De projectleider is namelijk nauw betrokken bij de processen die in de gemeenten zelf lopen. De adviesfunctie die de projectleider in deze heeft, voorkomt dat hij een dubbele pet op krijgt.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.6)

De interne projectgroep en de projectleider PPKO zijn van mening dat het concept leeft in de provincie. Niet alleen vanwege de subsidieregeling die de provincie in het leven heeft geroepen, maar juist ook door de kracht van het concept. Het blijkt dat het tegengaan van de achteruitgang in

het voorzieningenniveau hoog op de lokale agenda staat (dit blijkt ook uit de lokale bijdrage in het totale investeringsbudget. Deze bijdrage is vaak vele malen hoger dan in ieder geval de door de provincie gewenste 70%). Ook blijkt dat de gewenste samenwerking in programmering en het beheren van het gebouw belangrijke en innovatieve pijlers zijn van het concept. Alle gemeenten hebben hun (eerste) denkbeelden hierover op papier gezet. De meeste gemeenten zijn er hiermee nog niet. Maar het is daarbij van belang dat het proces niet gefrustreerd wordt. Daar waar mogelijk zullen gemeenten via het PPKO extra ondersteuning en begeleiding krijgen bij de invulling van de gezamenlijke programmering en het beheren van het gebouw/bedrijfsvoering.

Toch zijn naar onze mening een aantal aanvragen nog niet volledig uitgekristalliseerd. Het proces waarin de meeste gemeenten nu zitten, dient nog een extra vertaalslag te krijgen juist op het gebied van het beheren van het gebouw en de programmering (mede in relatie tot gebruikersparticipatie). Hierbij kan overwogen worden de gemeenten een handreiking te bieden (wij denken hier met name aan een programmeringssubsidie). De uitwerking van deze handreiking vindt u terug in hoofdstuk 3.

Eén van de criteria die gesteld wordt aan een Kulturhus, is dat minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur in het Kulturhus zijn vertegenwoordigd. Deze functies worden in de lokale samenleving vorm gegeven op basis van lokale behoeften. De definities die in de provinciale uitvoeringsprogramma's staan vermeld rond de verschillende functies komen daarmee niet altijd overeen met de gehanteerde begripsvorming in de aanvragen. Dit heeft de projectgroep in de advisering niet zwaar mee laten wegen. Wel is nadrukkelijk bekeken of de verschillende functies op basis van behoeften van de gemeenschap zijn ontwikkeld en of deze een bijdrage kunnen leveren aan de gezamenlijke programmering (criteria 5 en 7).

Een specifiek punt van aandacht betreft de functie (jeugd)zorg. Het blijkt dat deze functie beperkt voorkomt in de aanvragen. Het kan liggen aan het feit dat zorg zich in mindere mate leent voor gemeenschappelijke programmering in openbare voorzieningen. De projectleider PPKO is gevraagd extra alert te zijn op de functie (jeugd)zorg bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag gaan indienen voor de tweede ronde. Zodat ook deze functie een herkenbare plek krijgt in de Kulturhusen in Overijssel.

(Provincie Overijssel, 2002a, p.14)

Spreiding door de provincie: Uit bijlage IV blijkt dat de huidige aanvragen niet evenwichtig door de provincie verspreid zijn. De huidige aanvragen zijn met name in Salland en Twente gesitueerd. De projectleider PPKO is gevraagd bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag voor de tweede ronde wensen in te dienen, extra alert te zijn op het spreidingscriterium. Waarschijnlijk zullen Kampen en Steenwijkerland proberen een verzoek in te dienen voor 1 april 2003. Daarmee zou een meer evenwichtige spreiding door de provincie ontstaan.

(Provincie Overijssel, 2002a, p.16-17)

welzijn, educatie, zorg en cultuur. In de Brede School ligt het accent met name op educatie en welzijn en in de zorgconcepten met name op zorg en welzijn. Toch zijn de algemene gedachten achter de betreffende concepten grotendeels gelijk. De keuze voor een bepaalde voorziening, de uitwerking van een bepaald concept, gebeurt op basis van maatwerk. De sociale schets wordt door de streekcommissies gebruikt als bouwsteen om te komen tot een regionaal gebonden sociaal-culturele agenda. De sociale schets is daarmee in feite bedoeld als een verantwoording van een eventuele inhoudelijke invulling van de sociale agenda.

Het is wenselijk indien er geëxperimenteerd kan worden met gebundelde voorzieningen (één van de vier actielijnen van de sociale schets reconstructie). Het Kulturhus, maar ook de Brede School en

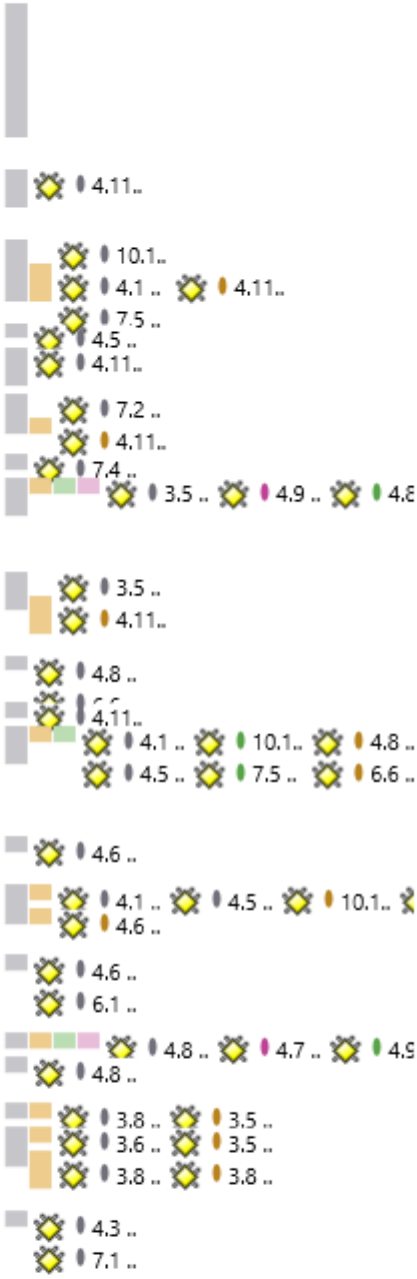

zorgconcepten, worden gezien als mogelijke oplossingen voor het achteruitgaan van het voorzieningenniveau in met name kleine kernen en buurtschappen. Door de extra gelden die beschikbaar zijn gesteld voor het Kulturhusproject, is het nu mogelijk dit experiment ook daadwerkelijk handen en voeten te geven. De middelen die beschikbaar worden gesteld, dienen slechts als een extraatje gezien te worden en niet als de oplossing voor de reconstructie van bepaalde gebieden en het gebiedsgericht beleid. In het kader van de reconstructie zijn drie streekcommissies actief, en wel voor de gebieden Salland, Zuid- West Twente en Noord-Oost Twente. Daarnaast zou een vierde gebied afgebakend kunnen worden, namelijk het gebied in Overijssel dat niet behoort tot één van de drie streekcommissies (met uitzondering van de steden).

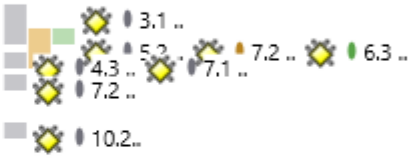

Het experiment De vier onderscheiden gebieden krijgen ieder een bepaald bedrag dat aan de hand van een plan van aanpak beschikbaar wordt gesteld. Gedeputeerde staten besluiten of het plan van aanpak voldoende is om de middelen beschikbaar te stellen. Per gebied is een bijdrage geraamd ad € 250.000,--. Dit bedrag is een manier om te komen tot belangrijke ondersteuning voor de realisatie van een sociaal-culturele agenda op gebiedsniveau en de daaraan verwante gebiedsgerichte werkwijze. Het is daarbij van belang dat de streekcommissies en het laatste gebied deze bijdrage zo veel mogelijk proberen te bundelen met andere middelen die beschikbaar zijn voor accommodaties (sport, zorg, Europese middelen en welzijn).

De vier onderscheiden gebieden kunnen aan de hand van bestaande informatie bezien waar de witte vlekken in de betreffende gebieden zijn. Waar is het voorzieningenniveau laag? Waar is het aan het verminderen? Waar is er sprake van een duidelijke teruggang in de voorzieningen? Indien de bestaande informatie niet toereikend is, kan er in het plan van aanpak een bedrag geraamd worden voor onderzoek naar deze witte plekken. Het gaat hierbij om kleine kernen en/of buurtschappen. De steden en grotere kernen worden hierbij uitgesloten. Indien gemeenten van mening zijn dat ook hier het voorzieningenniveau achteruit gaat, kunnen zij een beroep doen op de reguliere subsidieregeling Kulturhusen. Aan de hand van een analyse naar de witte plekken in een bepaald gebied, wordt bezien aan welke gebundelde voorziening het meest behoefte is. Vanuit deze behoefte dient de streekcommissie (dan wel vertegenwoordigers uit het overige gebied) een keuze te maken voor een bepaalde gebundelde voorziening en de manier waarop deze voorziening gerealiseerd kan worden. Het gaat hier om kleinschalige experimenten, die niet hoeven te voldoen aan alle criteria van een Kulturhus.. De keuze voor een bepaalde gebundelde voorziening dient goed onderbouwd te zijn. In hoeverre draagt deze voorziening bij aan de leefbaarheid van een kleine kern en/of buurtschap? De gebundelde voorziening dient in ieder geval het element samenwerking in zich te hebben. Samenwerking in de programmering, maar ook het gezamenlijk beheren van een gebouw. Juist in deze samenwerking ligt de kracht van de betreffende voorziening. Er kan hierbij aansluiting gezocht worden bij de derde actielijn van de sociale schets, te weten: nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven. In het bijzonder kan voor de programmering aangesloten worden bij het experiment: Cultureel ondernemerschap. Indien de streekcommissies, dan wel noord Overijssel hier voor kiezen, zou hiervoor advies ingewonnen kunnen worden bij de Overijsselse Bibliotheek Dienst en/of Kunst en Cultuur Overijssel. Tevens kan advies ingewonnen worden bij het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel. Hiervoor kan een bijdrage in het plan van aanpak worden geraamd. Indien de geraamde middelen het toelaten, is het ook mogelijk voor meerdere gebundelde voorzieningen kiezen.

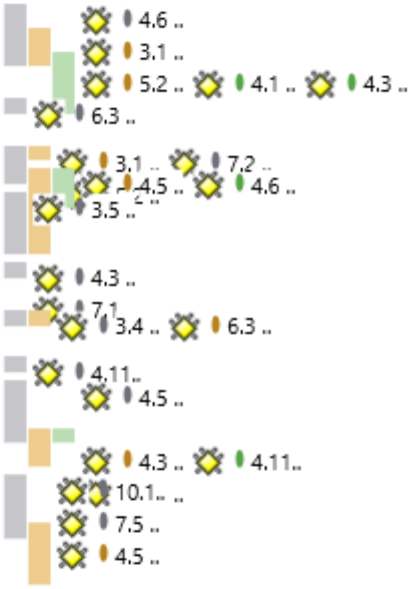

De regeling
Het experiment dient aan de volgende voorwaarden te voldoen, namelijk:
- voor 1 januari 2004 (of zo mogelijk eerder) leggen de verschillende streekcommissies vertegenwoordigers van het overige gebied een plan van aanpak voor aan Gedeputeerde staten.

Indien er bedragen worden geraamd voor onderzoek en programmering, dient dit bij het plan van aanpak te worden aangegeven;
- Gedeputeerde staten komen voor 1 april 2004 (of zo mogelijk eerder) tot besluitvorming over de ingediende plannen;
- start uitvoeringsplannen voor 1 januari 2006;
- de streekcommissies en vertegenwoordigers van het overig gebied kunnen bij het opstellen van het plan van aanpak zich laten adviseren door het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.

Het plan van aanpak dient te voldoen aan de hieronder gestelde criteria:
- de gekozen kernen en/of buurtschappen hebben niet meer dan 4.000 inwoners (conform de gehanteerde grens bij streekplannen);
- de gekozen kernen en/of buurtschappen zijn niet aangemeld voor de reguliere subsidieregeling Kulturhusen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor nader onderzoek naar witte plekken in het gebied;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor proceskosten (advisering door derden, het betrekken van de bevolking e.d.) indien wordt gekozen voor 1 gebundelde voorziening en maximaal € 25.000,-- indien wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor programmeringskosten (indien er wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen, dan kan dit bedrag vermenigvuldigd worden met het aantal voorzieningen);
- de bijdrage is programmering is eenmalig en er moet in de exploitatie rekening zijn gehouden met de overname van deze structurele kosten;
- de overige middelen zijn bestemd voor fysieke toepassingen (bouw, verbouw). Er dient bij dit fysieke gedeelte sprake te zijn van co-financiering. De provincie draagt maximaal 75% van deze kosten bij;
- De vormgeving van gebouwen in het buitengebied is belangrijk. Het gebouw dient dan ook ingepast te worden in de omgeving;
- het plan van aanpak bevat een analyse van het gebied. Uit deze analyse dient duidelijk naar voren te komen waarom voor een bepaald gebied en een bepaalde gebundelde voorziening wordt gekozen;
- minimaal 2 van de 4 functies educatie, zorg, welzijn (w.o. sport) en cultuur zijn aanwezig;
- er is sprake van één gezamenlijk beheersmanagement/bedrijfsvoering;
- er is sprake van gezamenlijke programmering;
- bewoners/toekomstige gebruikers worden betrokken in het proces. De manier waarop wordt reeds in het plan van aanpak verwerkt.

Advies: Per streekcommissie en voor het overige gebied een bedrag ramen ad € 250.000,- voor het vormgeven van één of meerdere nieuwe gebundelde voorzieningen in de betreffende streek. De streekcommissies en Noord Overijssel komen met een advies aan GS. Benodigd budget: € 1.000.000,-

3.4. Afsluiting

Met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 op 26 juni jl. heeft Provinciale Staten besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor het Kulturhusproject. De eenmalige verhoging willen wij inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van gebundelde voorzieningen/Kulturhusen in kleine kernen en buurtschappen. Wij denken hiermee het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen te verhogen en zo een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Daarnaast is het budget Culturele Accommodaties en Kulturhusen gelijkelijk over beide posten verdeeld. Hierdoor wordt het Kulturhusbudget met ongeveer € 2.000.000,-- verhoogd. Uit deze

bijdrage kan in ieder geval de huidige subsidieregeling Kulturhusen uit het provinciaal cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek worden uitgebreid. Tot nu toe werd uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 subsidieverzoeken. Dit kan nu oplopen tot ongeveer 17 subsidieaanvragen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.18-22)

Bijlagen

II. Criteria zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma "Culturele accommodaties en Kulturhusen" 2003 (Provinciaal cultuurbeleid; uitvoeringsprogramma Vreemd eten, Nieuwe trek)

Algemene criteria Kulturhusen

- Verbouw of bouwplan voldoet aan inhoudelijke criteria (zie onder);
- Start uitvoering investeringsplannen voor 1 januari 2005;
- Rol en betekenis van de te realiseren/ te vernieuwen accommodatie binnen lokale, regionale en provinciale culturele infrastructuur;
- Financiële dekking investeringskosten van te realiseren/te vernieuwen accommodatie;
- Betekenis investeringsplan voor realisatie van provinciale beleidsdoelen;
- Financiële participatie van andere overheden/sponsoren;
- Spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

Specifieke criteria Kulturhusen

Criteria: absoluut

1. Leefbaarheid.
a) Het op te richten Kulturhus moet voorzien in een oplossing van een aantoonbare achterstand of verschraling in voorzieningen op het terrein van cultuur, educatie, zorg en welzijn in de regio (of wijk) waar het Kulturhus moet worden gevestigd. **b)** Het op te richten Kulturhus moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie in de regio waar het moet worden gevestigd.

2. Minimaal drie functies. Bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het Kulturhus zijn aantoonbaar minimaal drie van de vier functies educatie, zorg, welzijn en cultuur betrokken.

3 Gemeenschappelijke programmering middels jaarprogramma. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag.

4. Eén gezamenlijk beheersmanagement. Er moet één gemeenschappelijk management zijn dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de gehele accommodatie.

5. Gebruikersparticipatie. De bewoners uit de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd moeten betrokken zijn bij de totstandkoming van het Kulturhus en bij het functioneren van het Kulturhus.

6. Gebouw Bij de indiening van de plannen dient aantoonbaar te zijn gemaakt dat de keuze voor de accommodatie waar het Kulturhus wordt gevestigd weloverwogen is genomen (bestaand gebouw dat wordt aangepast, dan wel nieuwbouw). Te denken valt bijvoorbeeld aan: gebruikersvriendelijk, duurzaam en onderhoudsvriendelijk.

7. Cofinanciering.
a) Er moet een exploitatie-opzet zijn die goedgekeurd is door alle deelnemers in het op te richten Kulturhus. **b)** De provinciale financiering voor de planvorming bedraagt maximaal 75% tot een

maximum van € 11.344.51 en voor de huisvesting maximaal 30% van de investeringskosten met een maximum van € 226890.11 per gemeente.

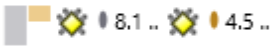

Criteria: Pre's

a. aanwezigheid zakelijke dienstverlening Het Nederlandse Kulturhusconcept kenmerkt zich door het inbrengen van de component zakelijke dienstverlening.

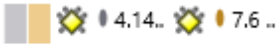

b. aanwezigheid functie wonen De combinatie van Kulturhus met een woonfunctie (in brede zin) draagt bij aan het Nederlandse Kulturhusconcept

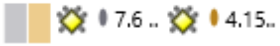

c. gemeenschappelijke programmering verwoorden in een jaarprogramma De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt bij voorkeur verwoord in een (ontwerp-)jaarprogramma.

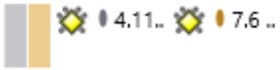

d. aantoonbare voordelen in huisvesting t.o.v. de huidige situatie De samenwerking van functies en voorzieningen in het Kulturhus moet aantoonbare voordelen opleveren in huisvesting ten aanzien van de huidige situatie in de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd.

e. de samenwerking/programmering is leidraad voor het fysieke gedeelte De samenwerking tussen de inhoudelijke functies en samenwerking in de programmering is leidraad bij de planvorming voor (ver)bouw van het Kulturhus.

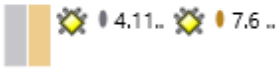

f. digitalisering In het Kulturhus dient zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt te worden van digitale toepassingen, technieken en netwerken zowel in voorzieningen als in de toegankelijkheid voor de burger/gebruiker.

P 5: - 2004.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2004.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:00:36
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 61

Memos: 5

Quotations: 558

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2004

(PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2004, P.1)

2. voor de overgangsperiode van maximaal drie jaren om Stimuland in staat te stellen zich voor te bereiden op de toekomst.

2.1. Stimuland zal gedurende een overgangsperiode van maximaal drie jaren (2005, 2006 en 2007) in staat worden gesteld om de organisatie voor te bereiden op de toekomst waarin Stimuland opereert als een zelfstandige zakelijk marktgericht werkende uitvoeringsorganisatie.

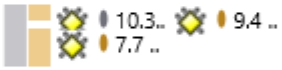

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2004A, P.3)

Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

(DE JAGER, 2004, P.22)

Nederlandse invulling

Tot nu toe is de belangstelling vooral langs de persoonlijke lijnen tot stand gekomen. De provincie Overijssel heeft het Kulturhusconcept opgepikt, en vrij snel daarna heeft ook de provincie Gelderland in de persoon van gedeputeerde Esmeijer dit initiatief overgenomen. De twee provincies hebben daarop gezamenlijk een Projectbureau Kulturhus opgezet om het idee en de praktijk uit te dragen. Geïnteresseerden kunnen kosteloos bij dit bureau, dat in Nijverdal (Overijssel) is gevestigd, aankloppen om informatie in te winnen hoe dit concept in de eigen situatie vormgegeven zou kunnen worden. Inmiddels is de Nederlandse versie van het Kulturhus toch weer anders dan de Scandinavische variant, die wat meer accent heeft liggen op het culturele aspect, zoals de naam al suggereert. Vanuit Engeland is al belangstelling getoond voor deze Nederlandse variant omdat die in de Engelse situatie beter toepasbaar zou zijn dan de Scandinavische. Het is niet vreemd dat het concept vooral in de landelijke provincies Overijssel en Gelderland is omarmt, omdat het een oplossing biedt voor het afkalvend voorzieningenniveau in de kleine kernen. Toch hebben ook andere provincies grote belangstelling voor de opgedane ervaringen, zoals de provincies Zuid-Holland, en Utrecht. Ook Brabant is geïnteresseerd, omdat hier veel landelijk gebied en kleine kernen aanwezig zijn.

(....)

Architectuur

De architectuur heeft speciale aandacht gekregen, zoals dat bijna altijd het geval is met Kulturhusen. Het is altijd maatwerk, omdat elk Kulturhus weer anders is en andere voorzieningen omvat. Het concept kan worden toegepast (en is al toegepast) in kernen van 1000 inwoners, maar ook van 20.000 inwoners. Een Kulturhus staat vrijwel altijd midden in de kern of wijk, en is daar beeldbepalend. Het moet uitnodigend zijn en dichtbij, en moet een stukje identiteit toevoegen aan de gemeenschap waarvoor het bedoeld is.

4.5 ..
6.1 .. 3.5 ..

(MAATHUIS & PETERS, 2004, P.13)

Zoals beschreven hanteert de provincie Overijssel het Kulturhusbeleid. Hierbij zijn op provinciaal niveau steuninstellingen als KCO (Kunst en Cultuur Overijssel), voor de culturele programmering, SPIL voor de welzijnsprogrammering en het projectbureau Kulturhus de belangrijkste. Er bestaat in Overijssel geen steunpunt voor de oude gemeenschapsaccommodaties.

10.1..
7.5 .. 3.6 ..
7.7 .. 4.11..

(MAATHUIS & PETERS, 2004, P.14)

Provincie	Beleid ten aanzien van gemeenschapsaccommodaties		Dorpshuisbeleid	Belangrijkste actoren	Nieuwe formules
	Structureel	Incidenteel			
Groningen	Nee	Ja	Ja	CMO, VDK, VGD	Multifunctioneel centrum (MFC), Brede School
Friesland	Ja	Nee	Ja	SDF	
Drenthe	Ja	Ja	Ja	SDD, BOKU, STAMM	Multifunctionele zorg- en dienstencentra
Overijssel	Nee	Ja	Nee	KCO, SPIL, Projectbureau Kulturhus	Kulturhus
Flevoland	Nee	Nee	Nee	Avon	
Gelderland	Nee	Ja	Nee	Projectbureau Kulturhus, FDC, Spectrum	Kulturhus
Utrecht	Nee	Ja	Nee	Projectbureau Kulturhus, Adviesbureau Schakels	Kulturhus
Noord-Holland	Nee	Ja	Nee	PRIMO	Wijksteunpunten, Brede School
Zuid-Holland	Ja	Ja	Nee	Afdelingen bij de provincie	Brede School
Zeeland	Ja	Nee	Nee	Scoop	Servicepunten
Noord-Brabant	Nee	Ja	Nee	VHK, 'T Heft, FON, Prisma Barabant	MFC
Limburg	Nee	Ja	Nee	Gemeentes, Partners in het MFC	MFC

Figuur 1. Provinciaal beleid ten aanzien van gemeenschapsaccommodaties.

10.1..
7.5 ..
7.7 ..

(MAATHUIS & PETERS, 2004, P.36-37)

Het Kulturhus in Zwartsluis bestaat nu 2 jaar. Het is een modern gebouw en de culturele activi- teiten zijn een goed initiatief om de inwoners van Zwartsluis cultuur te bieden. Toch is het de vraag of het project niet te hoog gegrepen is voor een dorp van 4500 inwoners. Op de activi- teiten komen vaak dezelfde mensen af. Het is waarschijnlijk ook zo dat de mensen die in cul- tuur geïnteresseerd zijn,

3.6 ..
3.7 ..

allang een andere manier gevonden hebben om aan hun behoeften te kunnen voldoen. Ze gaan daarvoor bijvoorbeeld naar Zwolle. Hoewel het in principe een goede gedachte is om culturele activiteiten voor iedereen bereikbaar te maken, moet het wel haal- baar zijn. Waarschijnlijk is het type activiteiten dat aangeboden wordt te hoog gegrepen en kunnen veel mensen er zich niet mee identificeren.

In andere gemeenschapshuizen zie je dat culturele activiteiten als een plaatselijke toneelgroep of plaatselijke muziekvereniging wel volle zalen trekt. Dit ligt dichter bij de bevolking en is dus herkenbaarder. Het is de vraag hoelang er nog voldoende geld zal komen van de overheid om de boel draaiende te houden. Het onder een dak brengen van meerdere voorzieningen is natuurlijk wel rendabel. Het leidt in Zwartsluis evenwel niet echt tot een eenheid. Dat hoeft voor het functioneren echter geen een probleem te zijn. Zwartsluis is te groot om er van te spreken dat het Kulturhus echt van hen is. Er is zoveel media-aandacht voor geweest dat je beter zou kunnen zeggen dat het van de provincie Overijssel is. Veel mensen zien het waarschijnlijk gewoon als een mooie bibliotheek. Het kerkelijke leven in Zwartsluis speelt een grote rol in het sociale leven van veel inwoners. Het Kulturhus heeft dan eigenlijk ook nooit de bedoeling gehad om te fungeren als een plek om sociale contacten op te doen. Daar zijn in Zwartsluis genoeg andere mogelijkheden voor.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004c, p.2)

Onderwerp: Programmeringssubsidie Kulturhusen 2004 en Projectsubsidie 2004 voor het Projectbureau Kulturhus. (GM-beslissing 17/02/2004)

Kenmerk: ZC/2004/304

Gedeputeerde Staten hebben besloten de 18 kulturhusen i.o. te ondersteunen met de mogelijkheid tot een programmeringssubsidie ad € 10.000,-- per kulturhus, voor het vormgeven van gezamenlijke programmering in het betreffende kulturhus. Tevens hebben Gedeputeerde Staten besloten de OBD een projectsubsidie 2004 ad € 50.000,-- te verstrekken voor het instandhouden van het projectbureau Kulturhus. Dit projectbureau zal taken uitvoeren op het gebied van communicatie, ontwikkelen van een kennisknooppunt en het begeleiden van Overijsselse gemeente inzake kulturhusontwikkelingen.

(Provincie Overijssel, 2004a)

Zwolle, 28 mei 2004

Eerste verdelingsronde regeling vitaliteit kleine kernen en kulturhusen Ruim € 735.000,- voor behoud en versterking voorzieningen in kleine kernen

Uit de regeling vitaliteit kleine kernen en kulturhusen stellen Gedeputeerde Staten een totaalbedrag van € 735.826,- beschikbaar voor 10 projecten. De regeling werd eind vorig jaar ingesteld en heeft tot doel het voorzieningenniveau op het platteland in stand te houden en te versterken. De regeling valt uiteen in twee delen. Het eerste deel richt zich op kernen met minder dan 4.000 inwoners. Gemeenten, instellingen maar ook groepen inwoners kunnen een subsidie bij de provincie aanvragen voor het behouden of verbeteren van de basisvoorzieningen op sociaal, fysiek of economisch vlak, zoals een dorpshuis, postagentschap of sportvoorziening. Het tweede deel richt zich op kernen met meer dan 4.000 inwoners. De regeling geldt dan alleen voor de bouw van een Kulturhus. Het subsidiebedrag dat nu wordt uitgekeerd heeft betrekking op het eerste deel van de regeling en gaat om de volgende projecten:

Project	Omschrijving	bedrag
De Trefkoel in Buurse	De Trefkoel is een gebouw waar verschillende voorzieningen een plaats hebben. Een breed scala aan (dorps)verenigingen maakt gebruik van het gebouw. Het gebouw wordt gemoderniseerd en uitgebreid op de volgende punten: o Uitbreiding van de repetitieruimte van de harmonie tot een cultuurzaal; o Verplaatsen van de peuterspeelzaal in verband met ARBO-wetgeving o Realisatie van een dependance van de bibliotheek; o Realiseren van ruimte voor diverse zorg,- wijk en welzijnsvoorzieningen	€ 100.000,-
Gemeenschapscentrum 't Trefpunt in Heeten	De renovatie van het gemeenschapscentrum is hard nodig. Een opknapbeurt van de ontmoetingsruimten en de keuken binnen dit sterk verouderde pand zijn noodzakelijk.	€ 25.000,-
Buurtcentrum Het Kronkelhonk in Slagharen	Het van oorsprong jeugd- en jongerencentrum Het Kronkelhonk wordt ook voor andere doeleinden gebruikt, ook door mensen van buiten Slagharen. Het Kronkelhonk kent een breed draagvlak binnen de bevolking. Het gebouw is dertig jaar oud, sterk verouderd en te klein. De ruimte is te klein om aan alle vraag te kunnen voldoen. Door de bijdrage uit de regeling kan renovatie en nieuwbouw plaatsvinden.	€ 100.000,-
Multifunctioneel centrum Wilsum	Het dorp Wilsum beschikt over twee kerkelijke verenigingsgebouwen. Verschillende verenigingen en de basisschool maken hier gebruik van. Een van de huidige gebouwen wordt gesloopt, het ander is slechts beperkt te gebruiken als verenigingsgebouw. Mede met de bijdrage uit regeling is het mogelijk een nieuw gebouw te bouwen. Het multifunctioneel centrum biedt mogelijkheden voor diverse activiteiten van de verenigingen	€ 100.000,-
Dorpshuis Bruinehaar	Het dorpshuis in Bruinehaar is de enige nog bestaande voorziening in de kern. Het gebouw moet dringend uitgebreid en gemoderniseerd worden wil het aan de eisen en wensen van de gebruikers voldoen. De bewoners zijn actief betrokken bij de plannen en de uitvoering van de renovatie en uitbreiding. Er komt een grotere zaal, een vernieuwde en aan de eisen van de tijd voldoende toiletgroep, een extra vergaderruimte en verbouwing van de schuur tot een ruimte voor kleine groepen	€ 85.000,-
Het pand van Janna te Diepenheim	Het pand van Janna, een voormalige stadsboerderij, is van oudsher in gebruik als een jeugd- en jongerensoos. Vanwege milieu- en veiligheidseisen is het pand nog slechts gedeeltelijk in gebruik en niet meer functioneel. Na de renovatie kan het pand van Janna weer optimaal gebruikt worden voor het jeugd- en jongerenwerk. Daarnaast kunnen ook verschillende (dorps)verenigingen gebruik maken van dit centrum	€ 99.973,-
Schoolplein basisschool St. Bernadette Heeten	Op het huidige schoolplein staan sterk verouderde speeltoestellen die niet meer aan de huidige veiligheidseisen voldoen. Het schoolplein wordt na de renovatie voor de hele buurt opengesteld	€ 40.000,-
Kulturhus Saasveld	In Saasveld staan de voorzieningen onder druk. Het op te richten Kulturhus levert een belangrijke bijdrage aan het handhaven en verbeteren van het huidige voorzieningenniveau in de kern. Het Kulturhus is vooral bedoeld voor ontmoetingen en gebruik door het verenigingsleven. Fysiek worden twee groepen van de basisschool worden ondergebracht, samen met de peuterspeelzaal, bibliotheekwerk en een geldautomaat.	€ 100.000,-
Dorpshuis De Krim met peuterspeelzaal	Op dit moment moeten gebruikers van de grote zaal door de peuterspeelzaal. Deze is belangrijk om de exploitatie van het dorpshuis rendabel te houden. Met de subsidiebijdrage wordt een nieuwe ingang gerealiseerd, waardoor beter gebruik gemaakt kan worden van beide ruimten. Daarnaast wordt met de verbouwing tegemoet gekomen aan de kwaliteitseisen van de toiletgroep.	€ 68.389,-
Speellocatie De Belt / Schuinesloot	Op de speellocatie De Belt/Schuinesloot staan sterk verouderde toestellen die niet meer aan de eisen van de tijd voldoen. De Stichting Streekbelang organiseert in samenwerking met de bewoners en gemeente Hardenberg het toezicht en het onderhoud op deze speellocatie.	€ 17.500,-

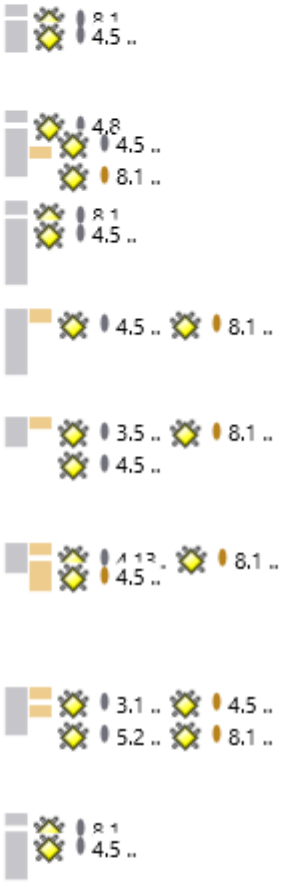

(Provincie Overijssel, 2004b, p.6)

Ter verbetering van de basisvoorzieningen hebben we bijgedragen aan de realisatie van het Kulturhus Lemelerveld. Met de bouw van een Kulturhus in Olst is gestart.

(Provincie Overijssel, 2004b, p.33)

De provincie draagt bij aan kunsten, cultureel erfgoed, bibliotheken en media, festivals, culturele accommodaties, sport en de ontwikkeling van Kulturhusen in Overijssel. De provincie wil dat méér mensen cultuur ontdekken en beleven. Dat gebeurt door cultuureducatie op de basisschool en voor volwassenen en schoolverlaters. Maar ook door het bevorderen van amateurkunst en het scheppen van goede voorzieningen in bibliotheken. Maatschappelijke inzet van burgers zal worden vergroot door vrijwilligerswerk te steunen en te vernieuwen.

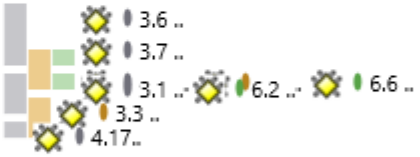

(Provincie Overijssel, 2004b, p.52)

Bovenstaand overzicht geeft het verloop aan van de aanwendingen in het Actiefonds op basis van de in 2004 genomen besluiten. In 2005 en verder beïnvloeden nieuwe en reeds genomen besluiten over onttrekkingen en dotaties de omvang van het actiefonds in de komende jaren. Zo is er in het Onderhandelingsakkoord afgesproken dat in 2006 en 2007 jaarlijks € 2,5 miljoen aan budgettaire ruimte in het Actiefonds wordt gedoteerd. Deze bedragen zullen besteed worden aan Reconstructie, ICT fase 2 en 3, Vitaliteit kleine kernen, Kulturhusen en Grote stedenbeleid.

(Provincie Overijssel, 2004b, p.64)

[In een tabel ten aanzien van "herrichting", opmaak is hier aangepast]

Eenheid:	ZC
Beleidsonderwerp	Kulturhusen
Product waaruit herrichting plaatsvindt	2.8.00.70 Beleidskader welzijn
Herrichting 2004	50.000
Herrichting 2005	50.000
Herrichting 2006	50.000
Herrichting 2007	50.000

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004d, p.4)

Bij de plattelandsontwikkeling is steeds meer sprake van ontmoeting en brede dienstverlening op basis van het combineren van functies. Het Kulturhusconcept is daar een goed voorbeeld van.

(Van Brunschot, Jansen & Wiendels, 2004, p.14)

Leefbaarheid kleine kernen (Projectbureau Kulturhus (OBD), Equivalent en Spil). Omdat meerdere steunfuncties een bijdrage leveren aan de terreinen is afstemming, intensieve samenwerking en uitwisseling van kennis en netwerken nodig om overlap te voorkomen. Er zijn echter veel indicaties dat deze afstemming en intensieve samenwerking ontbreekt: in vele ge- sprekken is ons duidelijk gemaakt dat inhoudelijke samenwerking of programmatische afstem- ming tussen de instellingen slechts sporadisch voorkomt.

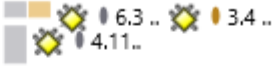

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.7)

Waar staat het Overijssels bibliotheekwerk in 2015?

"Het merendeel van de bibliotheken is gevestigd of in Kulturhusachtige accommodaties of de bibliotheek is uitgebouwd met de functies cultuur, educatie en ontmoeting. De openingstijden zijn

royaal. De bibliotheek is elke dag open en er is altijd wat te doen. In de fysieke bibliotheek is grotendeels sprake van zelfbediening en de bibliotheek heeft een prettige en professionele uitstraling (zowel de binnenkant als de buitenkant van het gebouw). De bibliotheek is een gewaardeerde participant in lokale educatieve, culturele en/of informatieve programma's.

(COMMISSIE ZORG EN CULTUUR, 2004B, P.22)

De kracht van Overijssel is gelegen in de ontwikkeling van een sterk netwerk. Niet alleen een netwerk in de branche, maar ook tussen instellingen op lokaal niveau. De ontwikkeling van het Kulturhusconcept is hier het sterkste voorbeeld van.

(COMMISSIE ZORG EN CULTUUR, 2004B, P.48)

[in een tabel]
Verdere ontwikkeling van kulturhusconcept in meest brede zin

Geen enkele bibliotheek werkt meer alleen, maar alle vestigingen werken met minimaal 1 partner samen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.7-8)

3.1.1 Zorg en de sociale pijler

Meedoen aan de Samenleving, zo normaal als mogelijk. Peter, 14 jaar, heeft een ernstige vorm van ADHD waardoor hij veel begeleiding nodig heeft. Hij niet alleen, ook zijn ouders. Toch willen zij dat Peter zo normaal als mogelijk kan opgroeien samen met andere kinderen en ook samen met hen kan spelen. Hier is echter wel veel begeleiding voor nodig...

Zorg als geheel maakt onderdeel uit van de sociale pijler. In deze paragraaf gaan wij in op relevante relaties tussen zorg als geheel en andere terreinen die behoren tot de sociale pijler.

Wat willen wij bereiken.

Binnen de sociale pijler als geheel willen wij de actieve betrokkenheid van alle burgers van Overijssel in het maatschappelijk leven bevorderen: Meedoen aan de Samenleving. Ter bevordering van integrale, vraaggerichte zorg betekent dit dat wij de relaties naar andere relevante beleidsterreinen willen versterken. Hierbij denken wij in eerste instantie aan: welzijnsbeleid in het algemeen en zorggerelateerd welzijn in het bijzonder, sport, integratiebeleid en een specifiek onderdeel binnen het cultuurbeleid, namelijk de zogenoemde kulturhusen.

Wat doen wij.

Op dit moment is sprake van een groot aantal ontwikkelingen op verschillende beleidsterreinen binnen de sociale pijler. Ons welzijnsbeleid is verwoord in het Beleidskader Welzijn 2001 - 2004. Hierin staan vier speerpunten centraal waarvan twee speerpunten expliciet samenhangen met de bevordering van integrale, vraaggerichte zorg. Dit zijn ten eerste "Opvoeden en opgroeien in Overijssel" dat zich richt op het Overijsselse jeugdbeleid en ten tweede "Samenhang in wonen, welzijn en zorg voor ouderen". Dit laatste speerpunt heeft als doel de bevordering van een samenhangende sociale infrastructuur voor ouderen.

Binnen het integratiebeleid staan, onder de noemer van interculturalisatie, twee voor de zorg relevante doelgroepen centraal: allochtone jeugdigen en allochtone ouderen. Interculturalisatie heeft als doel de bevordering van een gelijkwaardige positie en kansen van allochtone groepen. Interculturalisatie in de jeugdzorg richt op diversiteit in het Bureau Jeugdzorg, instroom van allochtone medewerkers in de jeugdhulpverlening en bijzondere opvang van alleenstaande

minderjarige asielzoekers. Interculturalisatie in de ouderenzorg betekent dat voldoende aandacht behoort te zijn voor oudere allochtonen met een zorgvraag; de zogenoemde eerste generatie in de derde levensfase.

Op het terrein van ons cultuurbeleid streven wij naar meer samenhang en integraliteit tussen onderdelen van het cultuurbeleid. In onze nota "Vreemd eten/Fremd êten" 2001 - 2004 presenteren wij een duidelijke visie op de culturele infrastructuur als voertuig voor inhoudelijke vernieuwing en samenhang. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het kulturhus.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.9)

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus; een algemene aanduiding voor een combinatie van voorzieningen op meerdere terreinen onder één dak. Door een gecombineerde laagdrempelige voorziening met een aantrekkelijke programmering is het mogelijk verschillende doelgroepen te bereiken, zoals onder andere ouderen of mensen met een handicap. Juist in dunbevolkte gebieden en kleine kernen zorgen kulturhusen voor een breed aanbod van digitale informatie, zorg, welzijn en cultuur. Wij willen de verdere ontwikkeling van deze kulturhusen nadrukkelijk stimuleren. Dit beleidsvoornemen is opgenomen in ons Jaarprogramma Zorg 2001.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2000B, P.21)

INTEGRAAL: *1.000.000,--*

- **Zorg en de sociale pijler: kulturhusen:**

Zorg en cultuur vinden elkaar in het kulturhus. Het kulturhus biedt de mogelijkheid om zowel in kleine kernen als in de steden een breed aanbod te realiseren op meerdere terreinen. In 2001 willen wij middelen beschikbaar stellen om ook zorg-elementen te integreren binnen het concept van de kulturhusen in Overijssel. Binnenkort zullen wij hiervoor een projectplan presenteren.

- **Zorg en de economische pijler: arbeidsmarktbeleid:**

Een zeer actueel probleem in de zorg betreft het tekort aan personeel in de zorg. Wij denken hierbij aan zowel acute tekorten aan verzorgend personeel als het dreigende tekort aan huisartsen op het platteland en in de steden. Nadat helder is waar de tekorten zich voordoen en hoe groot de omvang van het probleem is, willen wij, in contact met onder andere onderwijsinstellingen en zorgaanbieders, in stimulerende en faciliterende zin een bijdrage leveren aan de oplossing van dit probleem.

- **Zorg en de fysiek-ruimtelijke pijler: wonen:**

De raakvlakken tussen zorg en wonen worden steeds directer: de op 1 oktober 2000 in werking getreden tijdelijke woonzorgstimuleringsregeling is hiervan een van de voorbeelden. Deze regeling is gericht op het stimuleren van innovatieve samenwerkingsprojecten op het gebied van wonen, zorg en dienstverlening. Ook liggen hier raakvlakken met onze voornemens ten aanzien van de kulturhusen. Projecten die op basis van de woonzorgstimuleringsregeling voor subsidiëring in aanmerking komen, moeten passen binnen de kaders van de regiovisie. In de regio Twente hebben wij reeds initiatieven ondernomen voor de opzet van een platform met als taak de huisvesting voor mensen met een verstandelijke handicap. In 2001 willen wij, mede gelet op deze stimuleringsregeling, een actieve rol spelen om de verbinding tussen wonen en zorg verder vorm te geven.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

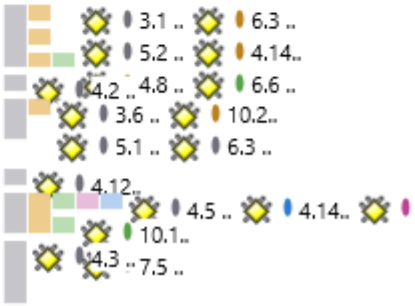

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(PLATFORM SOCIALE PULER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap'

In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002a, p.3)

De praktijk: advisering en besluitvorming over subsidieaanvragen

Om het provinciale Programma Cultuurbereik uit te proberen zijn begin 2001 vier projecten als "pilot" aangemerkt. Het betrof Do it! van het Burgerweeshuis Deventer, de Cultuurmakelaar in Deventer, de digitale voorlichting over het kunst & cultuuraanbod in Overijssel van de OBD en de programmering in het Sluziger Kulturhus. Met deze vier subsidieontvangers is bekeken hoe de relatie tussen subsidieontvanger en provincie het beste kan worden ingericht.

4.3 ..
7.1 ..
10.4..

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2002a, p.5)

De provinciale medewerkers hebben diverse malen het programma toegelicht tijdens externe bijeenkomsten.

4.4 ..

Het provinciale Programma Cultuurbereik Blind Date heeft landelijk de aandacht getrokken. Onder andere het blad Uitgelicht van het Ministerie van OC en W heeft in een artikel aandacht geschonken aan de Overijsselse aanpak. Het project van het Sluziger Kulturhus is recent gepresenteerd tijdens een landelijke bijeenkomst van de projectleiders cultuurbereik. Van het Project Do it! van het Burgerweeshuis te Deventer wordt op dit moment een beschrijving gemaakt die via de Vereniging Landelijke Poppodia beschikbaar zal komen voor de andere poppodia in Nederland.

(Provincie Overijssel, 2002a, p.3)

1.3. Het provinciale uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen

Wij geloven in het Kulturhusconcept. Dit blijkt niet alleen uit het huidige uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen (Vreemd eten, Nieuwe trek 2002), maar ook uit de extra beschikbaar gestelde middelen. In deze alinea geven wij aan op welke manier de provincie haar rol als aanjager en initiator op dit gebied vorm geeft.

7.6 .. 7.2 ..

Waarom ontwikkelt de provincie Overijssel accommodatiebeleid? Van oudsher is het lokale bestuur verantwoordelijk voor het accommodatiebeleid in een gemeente. Dit blijft natuurlijk zo. Toch signaleert de provincie Overijssel dat het voorzieningenniveau daalt en dat het voor gemeenten steeds moeilijker wordt om deze tendens alleen ten goede te keren. Provincie Overijssel acht het nodig accommodatiebeleid verder te verwoorden en handen en voeten te geven. In het uitvoeringsprogramma Culturele accommodaties en Kulturhusen is hiervoor een eerste aanzet gegeven. Zo wordt in het uitvoeringsprogramma vanuit de provincie al een prioriteit gelegd bij een goede spreiding van voorzieningen door de provincie heen, alsmede op een goede toegankelijkheid van de voorziening. Wij wensen met dit beleid gemeenten te ondersteunen en indien mogelijk een (financiële) handreiking te geven. Gezamenlijk met gemeenten wensen wij onze verantwoordelijkheid te nemen. De gemeenten behouden hierbij hun lokale verantwoordelijkheid, maar de provincie neemt haar rol als initiator en aanjager zeer serieus.

3.1 ..
5.2 ..
7.1 ..
3.2 .. 4.6 ..
10.2.. 7.2 ..

Wij denken met het Kulturhusconcept een nieuw elan te geven aan het alom bekende naoberschap. Het innovatieve aspect van het concept is met name terug te vinden in de criteria zoals gesteld in het uitvoeringsprogramma. Zo wordt van instellingen in het Kulturhus verwacht dat ze samenwerken op het gebied van programmering en het beheren van het gebouw. Deze extra slag draagt er aan bij dat het Kulturhus zich in positieve zin onderscheidt van een multifunctioneel gebouw. Instellingen vestigen zich niet alleen gezamenlijk in het gebouw, maar zijn juist ook samen verantwoordelijk voor het gebouw en de activiteiten die daar plaats vinden.

3.8 .. 5.2 ..
7.4 ..
4.11..

In het provinciaal cultuurbeleid uitvoeringsprogramma 2002: "Vreemd eten, Nieuwe trek" is het uitvoeringsprogramma opgenomen "Culturele accommodaties en Kulturhusen". Het gedeelte dat betrekking heeft op het Kulturhus onderscheidt algemene criteria en een tiental specifieke criteria. Onder algemene criteria vallen bijvoorbeeld: de te realiseren accommodatie moet van voldoende ruimtelijke, publieks en technische kwaliteit zijn en de spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

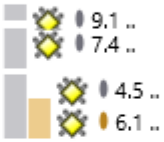

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.4)

De specifieke criteria zijn opgenomen als bijlage I. Voorbeelden van deze criteria zijn: aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie, minimaal 3 van de 4 functies welzijn, zorg, educatie en cultuur dienen in het gebouw vertegenwoordigd te zijn, gemeenschappelijke programmering middels een jaarprogramma en er moet één gemeenschappelijk management zijn dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de gehele accommodatie en voor de gezamenlijke programmering. De gemeenten die een aanvraag hebben ingediend voor de eerste ronde, dienen aan de criteria zoals vermeld in het betreffende uitvoeringsprogramma te voldoen. In het uitvoeringsprogramma 2002 wordt nog uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 realistische plannen. Doordat extra middelen zijn gereserveerd, is de mogelijkheid ontstaan meer realistische plannen te honoreren (zie ook hoofdstuk 3: besteding extra middelen).

De gemeenten die voor de tweede ronde een aanvraag indienen, dienen te voldoen aan de criteria zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2003. In bijlage II zijn de criteria uit het uitvoeringsprogramma 2003 opgenomen. U heeft in uw vergadering van 30 september 2002 ingestemd met deze opzet. Het Kulturhus bevat naar onze mening wezenlijke elementen, zoals het samenwerken in de programmering en het aanwezig zijn van meerdere functies. Daarnaast zien wij het Kulturhus als groeimodel. Door een splitsing te maken in absoluut en pre geloven wij dat ook juist kleine kernen en buurtschappen in staat zijn een Kulturhus te realiseren. Gemeenten die in de eerste ronde zijn afgewezen, kunnen een nieuwe aanvraag indienen voor 1 april 2003. Ook voor hen geldt dan dat zij dienen te voldoen aan de criteria 2003. In het toetsen van de aanvragen 2002 is reeds rekening gehouden met de splitsing in de criteria. De absolute criteria dienen zeker ingevuld te zijn. Voor wat betreft de pre's krijgen gemeenten wel een advies over het eventueel verder versterken van het concept, maar we hebben dit niet als doorslaggevend in onze besluitvorming mee laten wegen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.5)

2.3. Advisering interne projectgroep en Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel

Om te komen tot een gedegen advisering is een interne projectgroep opgericht. Hierin hebben mensen vanuit de volgende disciplines zitting: zorg, jeugdzorg, welzijn en cultuur. De interne projectgroep wordt voorgezeten door een beleidsmedewerker Zorg en Cultuur. Deze interne projectgroep heeft gezamenlijk met de projectleider van het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel de negen aanvragen bekeken en getoetst op de criteria. De projectleider van het PPKO heeft daar waar nodig de aanvragen mondeling toegelicht en van advies voorzien. De projectleider heeft in deze slechts een adviserende functie. De projectleider is namelijk nauw betrokken bij de processen die in de gemeenten zelf lopen. De adviesfunctie die de projectleider in deze heeft, voorkomt dat hij een dubbele pet op krijgt.

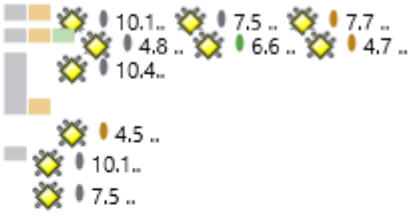

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.6)

De interne projectgroep en de projectleider PPKO zijn van mening dat het concept leeft in de provincie. Niet alleen vanwege de subsidieregeling die de provincie in het leven heeft geroepen, maar juist ook door de kracht van het concept. Het blijkt dat het tegengaan van de achteruitgang in het voorzieningenniveau hoog op de lokale agenda staat (dit blijkt ook uit de lokale bijdrage in het totale investeringsbudget. Deze bijdrage is vaak vele malen hoger dan in ieder geval de door de provincie gewenste 70%). Ook blijkt dat de gewenste samenwerking in programmering en het beheren van het gebouw belangrijke en innovatieve pijlers zijn van het concept. Alle gemeenten hebben hun (eerste) denkbeelden hierover op papier gezet. De meeste gemeenten zijn er hiermee nog niet. Maar het is daarbij van belang dat het proces niet gefrustreerd wordt. Daar waar mogelijk zullen gemeenten via het PPKO extra ondersteuning en begeleiding krijgen bij de invulling van de gezamenlijke programmering en het beheren van het gebouw/bedrijfsvoering.

Toch zijn naar onze mening een aantal aanvragen nog niet volledig uitgekristalliseerd. Het proces waarin de meeste gemeenten nu zitten, dient nog een extra vertaalslag te krijgen juist op het gebied van het beheren van het gebouw en de programmering (mede in relatie tot gebruikersparticipatie). Hierbij kan overwogen worden de gemeenten een handreiking te bieden (wij denken hier met name aan een programmeringssubsidie). De uitwerking van deze handreiking vindt u terug in hoofdstuk 3.

Eén van de criteria die gesteld wordt aan een Kulturhus, is dat minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur in het Kulturhus zijn vertegenwoordigd. Deze functies worden in de lokale samenleving vorm gegeven op basis van lokale behoeften. De definities die in de provinciale uitvoeringsprogramma's staan vermeld rond de verschillende functies komen daarmee niet altijd overeen met de gehanteerde begripsvorming in de aanvragen. Dit heeft de projectgroep in de advisering niet zwaar mee laten wegen. Wel is nadrukkelijk bekeken of de verschillende functies op basis van behoeften van de gemeenschap zijn ontwikkeld en of deze een bijdrage kunnen leveren aan de gezamenlijke programmering (criteria 5 en 7).

Een specifiek punt van aandacht betreft de functie (jeugd)zorg. Het blijkt dat deze functie beperkt voorkomt in de aanvragen. Het kan liggen aan het feit dat zorg zich in mindere mate leent voor gemeenschappelijke programmering in openbare voorzieningen. De projectleider PPKO is gevraagd extra alert te zijn op de functie (jeugd)zorg bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag gaan indienen voor de tweede ronde. Zodat ook deze functie een herkenbare plek krijgt in de Kulturhusen in Overijssel.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.14)

Spreiding door de provincie:
Uit bijlage IV blijkt dat de huidige aanvragen niet evenwichtig door de provincie verspreid zijn. De huidige aanvragen zijn met name in Salland en Twente gesitueerd. De projectleider PPKO is gevraagd bij de begeleiding van gemeenten die een aanvraag voor de tweede ronde wensen in te dienen, extra alert te zijn op het spreidingscriterium. Waarschijnlijk zullen Kampen en Steenwijkerland proberen een verzoek in te dienen voor 1 april 2003. Daarmee zou een meer evenwichtige spreiding door de provincie ontstaan.

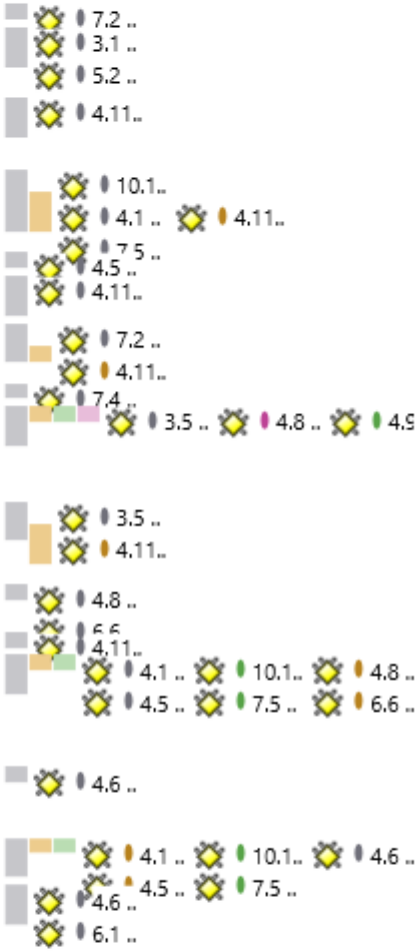

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.15)

3. Besteding extra middelen

3.1. Inleiding

Met de behandeling van de perspectiefnota 2002 is door Provinciale Staten een extra bijdrage beschikbaar gesteld voor het Kulturhus-concept. Dit biedt mogelijkheden om binnen de bestaande regeling nadruk te leggen op bepaalde accenten. In dit hoofdstuk wordt in het kort de gevolgen van de Perspectiefnota 2002 beschreven en de bestedingsrichting van de extra gelden.

(....)

Dit betekent dat van het totaalbudget dat beschikbaar is voor 2001-2004 50% bestemd is voor Kulturhusen, of te wel EURO 4.635.750,--. Daarnaast is besloten het budget Kulturhusen eenmalig te verhogen met EURO 1.000.000,--. Het totaalbudget dat daarmee beschikbaar is voor het project Kulturhusen is EURO 5.635.750,-- (dit komt overeen met ruim twaalf miljoen gulden). Provincie Overijssel heeft hiermee nadrukkelijk prioriteit gelegd bij het ontwikkelen van accommodatiebeleid in het algemeen en aan het project Kulturhusen in het bijzonder.

3.3. Bestedingsrichting eenmalige verhoging € 1.000.000,--

Wij willen de eenmalige verhoging inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van Kulturhusachtigen (gebundelde voorzieningen/Kulturhusen) in kleine kernen en buurtschappen. Wij denken dat hierbij de reconstructie en het gebiedsgericht beleid de aangewezen instrumenten zijn om dit te realiseren.

Wat is de plek van Kulturhusen in de reconstructie/ROO? De provincie heeft duidelijk prioriteit gelegd bij plattelandsontwikkeling. In het kader van de Reconstructie/ROO is ambtelijk een "bouwsteen sociale schetsen" ontwikkeld voor de verschillende streekcommissies. In deze sociale schets worden vier concrete actielijnen onderscheiden, te weten:

- aansluiten bij initiatieven van onderop;
- bundelen van voorzieningen;
- nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven;
- cultuurhistorie en cultuurtoerisme. Het Kulturhus wordt als voorbeeld genoemd bij de tweede actielijn (evenals Brede School en zorgconcepten). "Ze leggen een grotere verantwoording bij de betrokken partijen zelf, stimuleren de samenwerking en geven deze voorzieningen, die afzonderlijk niet kunnen voortbestaan, een duurzamer karakter. Hiermee wordt de verschraling van het voorzieningenniveau een halt toegeroepen. De sociale schetsen brengen de mogelijkheden in kaart, vooral in de kleine kernen." Er zijn dus meer voorbeelden van voorzieningen die de krachten bundelen. Het gaat hierbij om de uitwerking van eenzelfde principe (samenwerken en gezamenlijk beheersmanagement), maar met andere accenten. In het Kulturhusconcept wordt gestreefd naar het bundelen van minimaal drie van de vier functies

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2002A, P.16-17)

welzijn, educatie, zorg en cultuur. In de Brede School ligt het accent met name op educatie en welzijn en in de zorgconcepten met name op zorg en welzijn. Toch zijn de algemene gedachten achter de betreffende concepten grotendeels gelijk. De keuze voor een bepaalde voorziening, de uitwerking van een bepaald concept, gebeurt op basis van maatwerk. De sociale schets wordt door de streekcommissies gebruikt als bouwsteen om te komen tot een regionaal gebonden sociaal-culturele

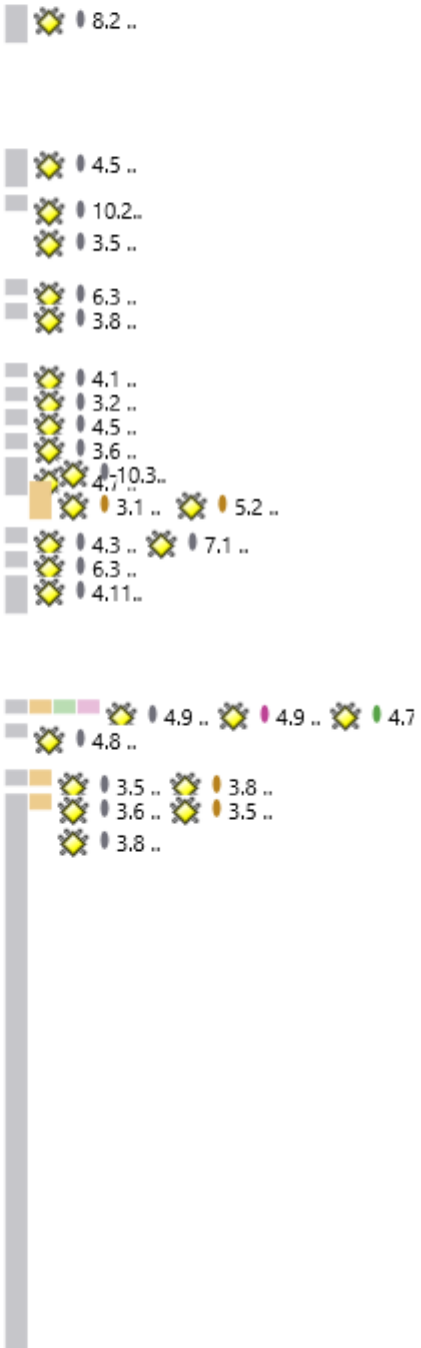

agenda. De sociale schets is daarmee in feite bedoeld als een verantwoording van een eventuele inhoudelijke invulling van de sociale agenda.

Het is wenselijk indien er geëxperimenteerd kan worden met gebundelde voorzieningen (één van de vier actielijnen van de sociale schets reconstructie). Het Kulturhus, maar ook de Brede School en zorgconcepten, worden gezien als mogelijke oplossingen voor het achteruitgaan van het voorzieningenniveau in met name kleine kernen en buurtschappen. Door de extra gelden die beschikbaar zijn gesteld voor het Kulturhusproject, is het nu mogelijk dit experiment ook daadwerkelijk handen en voeten te geven. De middelen die beschikbaar worden gesteld, dienen slechts als een extraatje gezien te worden en niet als de oplossing voor de reconstructie van bepaalde gebieden en het gebiedsgericht beleid. In het kader van de reconstructie zijn drie streekcommissies actief, en wel voor de gebieden Salland, Zuid- West Twente en Noord-Oost Twente. Daarnaast zou een vierde gebied afgebakend kunnen worden, namelijk het gebied in Overijssel dat niet behoort tot één van de drie streekcommissies (met uitzondering van de steden).

Het experiment De vier onderscheiden gebieden krijgen ieder een bepaald bedrag dat aan de hand van een plan van aanpak beschikbaar wordt gesteld. Gedeputeerde staten besluiten of het plan van aanpak voldoende is om de middelen beschikbaar te stellen. Per gebied is een bijdrage geraamd ad € 250.000,--. Dit bedrag is een manier om te komen tot belangrijke ondersteuning voor de realisatie van een sociaal-culturele agenda op gebiedsniveau en de daaraan verwante gebiedsgerichte werkwijze. Het is daarbij van belang dat de streekcommissies en het laatste gebied deze bijdrage zo veel mogelijk proberen te bundelen met andere middelen die beschikbaar zijn voor accommodaties (sport, zorg, Europese middelen en welzijn).

De vier onderscheiden gebieden kunnen aan de hand van bestaande informatie bezien waar de witte vlekken in de betreffende gebieden zijn. Waar is het voorzieningenniveau laag? Waar is het aan het verminderen? Waar is er sprake van een duidelijke teruggang in de voorzieningen? Indien de bestaande informatie niet toereikend is, kan er in het plan van aanpak een bedrag geraamd worden voor onderzoek naar deze witte plekken. Het gaat hierbij om kleine kernen en/of buurtschappen. De steden en grotere kernen worden hierbij uitgesloten. Indien gemeenten van mening zijn dat ook hier het voorzieningenniveau achteruit gaat, kunnen zij een beroep doen op de reguliere subsidieregeling Kulturhusen. Aan de hand van een analyse naar de witte plekken in een bepaald gebied, wordt bezien aan welke gebundelde voorziening het meest behoefte is. Vanuit deze behoefte dient de streekcommissie (dan wel vertegenwoordigers uit het overige gebied) een keuze te maken voor een bepaalde gebundelde voorziening en de manier waarop deze voorziening gerealiseerd kan worden. Het gaat hier om kleinschalige experimenten, die niet hoeven te voldoen aan alle criteria van een Kulturhus.. De keuze voor een bepaalde gebundelde voorziening dient goed onderbouwd te zijn. In hoeverre draagt deze voorziening bij aan de leefbaarheid van een kleine kern en/of buurtschap? De gebundelde voorziening dient in ieder geval het element samenwerking in zich te hebben. Samenwerking in de programmering, maar ook het gezamenlijk beheren van een gebouw. Juist in deze samenwerking ligt de kracht van de betreffende voorziening. Er kan hierbij aansluiting gezocht worden bij de derde actielijn van de sociale schets, te weten: nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven. In het bijzonder kan voor de programmering aangesloten worden bij het experiment: Cultureel ondernemerschap. Indien de streekcommissies, dan wel noord Overijssel hier voor kiezen, zou hiervoor advies ingewonnen kunnen worden bij de Overijsselse Bibliotheek Dienst en/of Kunst en Cultuur Overijssel. Tevens kan advies ingewonnen worden bij het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel. Hiervoor kan een bijdrage in het plan van aanpak worden geraamd. Indien de geraamde middelen het toelaten, is het ook mogelijk voor meerdere gebundelde voorzieningen kiezen.

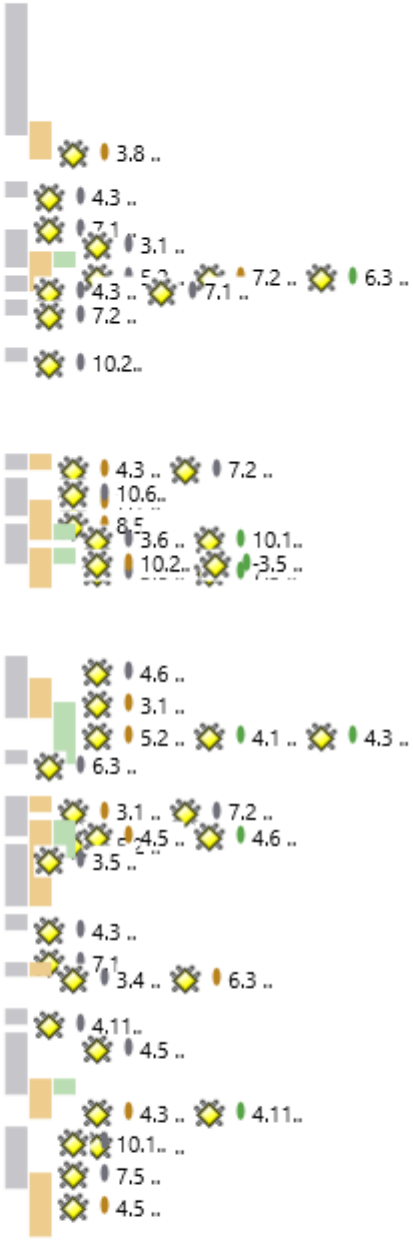

De regeling
Het experiment dient aan de volgende voorwaarden te voldoen, namelijk:
- voor 1 januari 2004 (of zo mogelijk eerder) leggen de verschillende streekcommissies vertegenwoordigers van het overige gebied een plan van aanpak voor aan Gedeputeerde staten. Indien er bedragen worden geraamd voor onderzoek en programmering, dient dit bij het plan van aanpak te worden aangegeven;
- Gedeputeerde staten komen voor 1 april 2004 (of zo mogelijk eerder) tot besluitvorming over de ingediende plannen;
- start uitvoeringsplannen voor 1 januari 2006;
- de streekcommissies en vertegenwoordigers van het overig gebied kunnen bij het opstellen van het plan van aanpak zich laten adviseren door het Provinciaal Projectbureau Kulturhus Overijssel.

Het plan van aanpak dient te voldoen aan de hieronder gestelde criteria:
- de gekozen kernen en/of buurtschappen hebben niet meer dan 4.000 inwoners (conform de gehanteerde grens bij streekplannen);
- de gekozen kernen en/of buurtschappen zijn niet aangemeld voor de reguliere subsidieregeling Kulturhusen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor nader onderzoek naar witte plekken in het gebied;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor proceskosten (advisering door derden, het betrekken van de bevolking e.d.) indien wordt gekozen voor 1 gebundelde voorziening en maximaal € 25.000,-- indien wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen;
- er mag maximaal een bedrag ad € 15.000,-- geraamd worden voor programmeringskosten (indien er wordt gekozen voor meerdere gebundelde voorzieningen, dan kan dit bedrag vermenigvuldigd worden met het aantal voorzieningen);
- de bijdrage is programmering is eenmalig en er moet in de exploitatie rekening zijn gehouden met de overname van deze structurele kosten;
- de overige middelen zijn bestemd voor fysieke toepassingen (bouw, verbouw). Er dient bij dit fysieke gedeelte sprake te zijn van co-financiering. De provincie draagt maximaal 75% van deze kosten bij;
- De vormgeving van gebouwen in het buitengebied is belangrijk. Het gebouw dient dan ook ingepast te worden in de omgeving;
- het plan van aanpak bevat een analyse van het gebied. Uit deze analyse dient duidelijk naar voren te komen waarom voor een bepaald gebied en een bepaalde gebundelde voorziening wordt gekozen;
- minimaal 2 van de 4 functies educatie, zorg, welzijn (w.o. sport) en cultuur zijn aanwezig;
- er is sprake van één gezamenlijk beheersmanagement/bedrijfsvoering;
- er is sprake van gezamenlijke programmering;
- bewoners/toekomstige gebruikers worden betrokken in het proces. De manier waarop wordt reeds in het plan van aanpak verwerkt.

Advies: Per streekcommissie en voor het overige gebied een bedrag ramen ad € 250.000,- voor het vormgeven van één of meerdere nieuwe gebundelde voorzieningen in de betreffende streek. De streekcommissies en Noord Overijssel komen met een advies aan GS. Benodigd budget: € 1.000.000,-

3.4. Afsluiting

Met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 op 26 juni jl. heeft Provinciale Staten besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor het Kulturhusproject. De eenmalige verhoging willen wij inzetten voor het ontwikkelen en realiseren van gebundelde voorzieningen/Kulturhusen in kleine

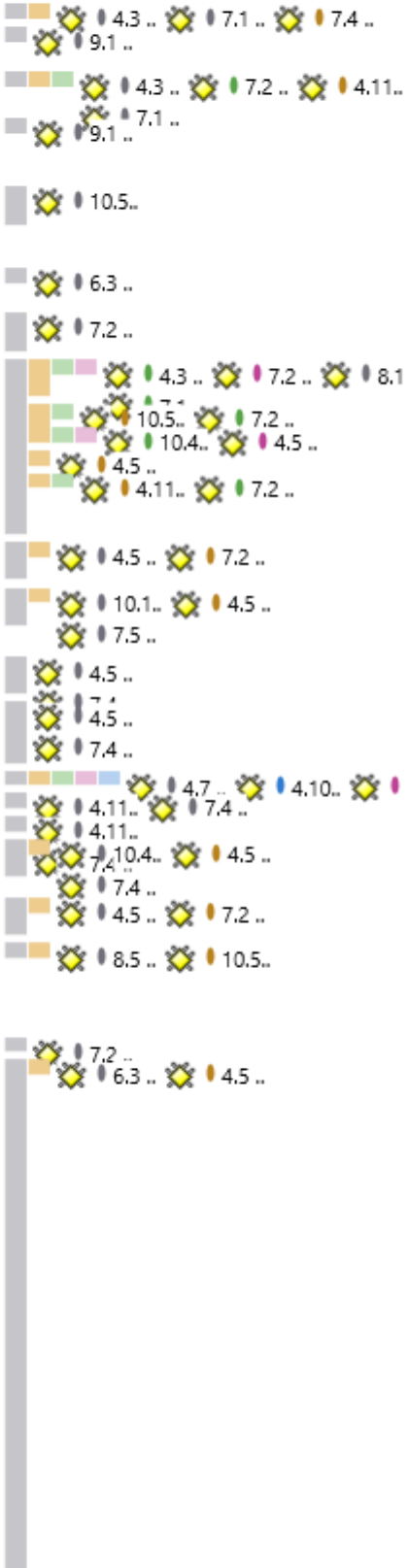

kernen en buurtschappen. Wij denken hiermee het voorzieningenniveau in kleine kernen en buurtschappen te verhogen en zo een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Daarnaast is het budget Culturele Accommodaties en Kulturhusen gelijkelijk over beide posten verdeeld. Hierdoor wordt het Kulturhusbudget met ongeveer € 2.000.000,-- verhoogd. Uit deze bijdrage kan in ieder geval de huidige subsidieregeling Kulturhusen uit het provinciaal cultuurbeleid Vreemd eten, Nieuwe trek worden uitgebreid. Tot nu toe werd uitgegaan van het kunnen honoreren van 10 subsidieverzoeken. Dit kan nu oplopen tot ongeveer 17 subsidieaanvragen.

(Provincie Overijssel, 2002a, p.18-22)

II. Criteria zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma "Culturele accommodaties en Kulturhusen" 2003 (Provinciaal cultuurbeleid; uitvoeringsprogramma Vreemd eten, Nieuwe trek)

Algemene criteria Kulturhusen

- Verbouw of bouwplan voldoet aan inhoudelijke criteria (zie onder);
- Start uitvoering investeringsplannen voor 1 januari 2005;
- Rol en betekenis van de te realiseren/ te vernieuwen accommodatie binnen lokale, regionale en provinciale culturele infrastructuur;
- Financiële dekking investeringskosten van te realiseren/te vernieuwen accommodatie;
- Betekenis investeringsplan voor realisatie van provinciale beleidsdoelen;
- Financiële participatie van andere overheden/sponsoren;
- Spreiding van Kulturhusen over (kernen/kleine gemeenten en steden/stadswijken) provincie.

Specifieke criteria Kulturhusen

Criteria: absoluut

1. Leefbaarheid.
a) Het op te richten Kulturhus moet voorzien in een oplossing van een aantoonbare achterstand of verschraling in voorzieningen op het terrein van cultuur, educatie, zorg en welzijn in de regio (of wijk) waar het Kulturhus moet worden gevestigd. **b)** Het op te richten Kulturhus moet een aantoonbare bijdrage leveren aan de leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie in de regio waar het moet worden gevestigd.

2. Minimaal drie functies. Bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het Kulturhus zijn aantoonbaar minimaal drie van de vier functies educatie, zorg, welzijn en cultuur betrokken.

3 Gemeenschappelijke programmering middels jaarprogramma. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag.

4. Eén gezamenlijk beheersmanagement. Er moet één gemeenschappelijk management zijn dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de gehele accommodatie.

5. Gebruikersparticipatie. De bewoners uit de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd moeten betrokken zijn bij de totstandkoming van het Kulturhus en bij het functioneren van het Kulturhus.

6. Gebouw Bij de indiening van de plannen dient aantoonbaar te zijn gemaakt dat de keuze voor de accommodatie waar het Kulturhus wordt gevestigd weloverwogen is genomen (bestaand gebouw dat wordt aangepast, dan wel nieuwbouw). Te denken valt bijvoorbeeld aan: gebruikersvriendelijk, duurzaam en onderhoudsvriendelijk.

7. Cofinanciering.
a) Er moet een exploitatie-opzet zijn die goedgekeurd is door alle deelnemers in het op te richten Kulturhus. **b)** De provinciale financiering voor de planvorming bedraagt maximaal 75% tot een maximum van € 11.344.51 en voor de huisvesting maximaal 30% van de investeringskosten met een maximum van € 226890.11 per gemeente.

Criteria: Pre's

a. aanwezigheid zakelijke dienstverlening Het Nederlandse Kulturhusconcept kenmerkt zich door het inbrengen van de component zakelijke dienstverlening.

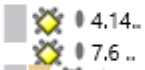

b. aanwezigheid functie wonen De combinatie van Kulturhus met een woonfunctie (in brede zin) draagt bij aan het Nederlandse Kulturhusconcept

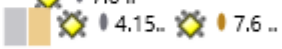

c. gemeenschappelijke programmering verwoorden in een jaarprogramma De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de (voorgenomen) gemeenschappelijke programmering wordt bij voorkeur verwoord in een (ontwerp-)jaarprogramma.

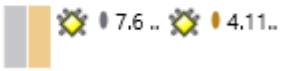

d. aantoonbare voordelen in huisvesting t.o.v. de huidige situatie De samenwerking van functies en voorzieningen in het Kulturhus moet aantoonbare voordelen opleveren in huisvesting ten aanzien van de huidige situatie in de regio waar het Kulturhus wordt gevestigd.

e. de samenwerking/programmering is leidraad voor het fysieke gedeelte De samenwerking tussen de inhoudelijke functies en samenwerking in de programmering is leidraad bij de planvorming voor (ver)bouw van het Kulturhus.

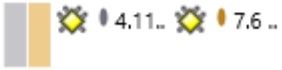

f. digitalisering In het Kulturhus dient zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt te worden van digitale toepassingen, technieken en netwerken zowel in voorzieningen als in de toegankelijkheid voor de burger/gebruiker.

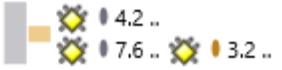

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.12; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.10; Streekcommissie Salland, 2003, p.9)
Accent in de sociale schetsen is het bundelen van voorzieningen (Kulturhus/Brede Schoolconcept), het creëren van nieuwe voorzieningen (zorgboerderijen, woonmogelijkheden voor jongeren, zorg en woongelegenheid voor ouderen) en het benutten van cultuurhistorische kwaliteiten.

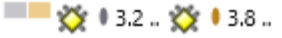

[op (Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.16; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.12; Streekcommissie Salland, 2003, p.13) wordt "Bundeling van voorzieningen, in bijvoorbeeld Kulturhusen" in een tabel genoemd als onderdeel van het beleid t.a.v. 'sociale infrastructuur', op zich weer een onderdeel van 'Economische en sociale kwaliteit'.]

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.71; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.55; Streekcommissie Salland, 2003, p.70)
De provincie wil de deelname aan culturele activiteiten vergroten. Dit door middel van voortzetting van het Actieplan Cultuurbereik, maar ook door bij te dragen aan de ver- en nieuwbouw van culturele accommodaties en Kulturhusen, onder andere in het landelijk gebied.

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, App.3; Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, App.5; Streekcommissie Salland, 2003, App.3)

[bij bron in tabelvorm, hier: tekst uit tabel]

Thema: Sociale aspecten. Het Rijkstoetsingskader hanteert de aanduiding:Woon-, werk- en leefklimaat ("'bijdragen aan een goed woon-, werk- en leefklimaat, onder andere sociale cohesie, culturele identiteit, betrokkenheid van burgers bij de ontwikkeling van het landelijk gebied"). Hier is uitgegaan van de Bouwsteen Sociale schetsen reconstructie Salland-Twente.

3.4 .. 3.8 .. 6.3 .. 3.3 ..

Beleidsdoelstelling: De reconstructie(zonering) moet waar mogelijk en wenselijk ruimte creëren voor de ontwikkeling van functies als maatschappelijke dienstverlening, wonen en werken (buiten de landbouwsector) De deelgebieden kunnen bij hun operationele doelen zelf aangeven welke operationele doelen voor het woon-,werk- en leefklimaat zij in welke mate willen meenemen in het kader van reconstructie. Ook kunnen zij die doelen zelf kwantificeren

5.1 ..

Operationele beleidsdoelen

Actielijn 2: Bundeling van voorzieningen:
- bundeling van voorzieningen in Kulturhusen
- Realiseren van zorgposten voor de eerstelijnsgezondheidszorg
- Bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen

3.2 ..
4.5 ..

Operationeel doel voor de reconstructie in Noordoost-Twente [aansluitend bij actielijn 2]
- Zo veel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke. Hierbij wordt voor de verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is
- Bovenop de bestaande plannen realiseren van 1 nieuw Kulturhus in een kleine kern in [naam gebied] en de andere reconstructiegebieden waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat (provinciale bijdrage € 250.000,--)
- Bundeling van eerstelijnszorgvoorzieningen als onderdeel van een gemeentelijke structuurvisie (zie hiervoor). Hierbij wordt voor de verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is
- Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan

6.6 .. 4.8 .. 4.9 .. 4.14..
4.5 .. 6.3 .. 3.1 ..
5.2 .. 8.5 .. 4.8 ..
6.6 .. 3.1 .. 5.2 .. 4.5 ..

Operationele beleidsdoelen

Actielijn 3: Nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven.
- Onderzoeken van de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs
- Behouden en versterken van sportverenigingen
- Bevorderen cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen
- Wegwerken van wachtlijsten in de jeugdzorg
- Realiseren van voorzieningen voor taakcombineerders
- bevorderen ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners
- aandacht voor veiligheid in brede zin: verkeer, bereikbaarheid en beschikbaarheid van zorg en veiligheid in de privé-sfeer

3.7 ..
4.7 ..

Operationeel doel voor de reconstructie in Noordoost-Twente [aansluitend bij actielijn 3]
- Aanbod (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs organiseren in samenwerking met Stichting Stimuland.
- Ontwikkelen van een handreiking voor de invulling van cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen. KCO en OBD selecteren bibliotheek/Kulturhus in [naam gebied] als proefobject

10.1.. 7.5 .. 4.3 .. 7.1 ..

- Opzetten van enkele experimenten op het gebied van nieuwe vormen van dienstverlening (vervoer op maat, boodschappen thuis, gastouderschap)
- Zo veel mogelijk behouden van lokale bedrijvigheid bij kleine kernen
- Onderzoek naar de mogelijkheden tot experimenten met (draadloze) ICT bij verbeteren van de dienst- en hulpverlening aan bewoners (in verband met zelfredzaamheid/zelfstandigheid) en de leefbaarheid/sociale cohesie (bijvoorbeeld gemeenschappelijke website, e-mailspreekuren en boodschappendiensten)
- Instandhouden van een breed en gespreid netwerk van specifieke voorzieningen en activiteiten voor sport en bewegen
- Onderzoek naar de effecten van de groeiende vergrijzing op het aanbod van (zorg)voorzieningen en ontwikkelen van nieuwe vormen van zorgaanbod, zoals zorghotels
- Uitvoeren van een pilot in samenwerking met de Thuiszorg om het zorgaanbod en de werkgelegenheid in het landelijk gebied te versterken
- Pilots ten behoeve van het combineren van functies zoals wonen, werken, recreatie en zorg

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.73)

Kansen en knelpunten

Voorzieningen Het voorzieningenniveau op het platteland staat door schaalvergroting en concentratietendensen onder druk. De reconstructie zal hier nog eens een negatief effect op hebben. Dit is een bedreiging voor de leefbaarheid op het platteland. Geconcludeerd is dat gewerkt moet worden aan bundeling en vernieuwing van voorzieningen, waarbij differentiatie wordt aangebracht in de verschillende kernen. Dat kan gekoppeld worden aan een basisschool of dorpshuis, waaruit een Brede School of Kulturhus kan ontstaan. Er is grote behoefte aan ontmoetingspunten, waar een geldautomaat, een zorgloket of aanbod van persoonlijke dienstverlening aan toegevoegd kan worden.

3.1 ..
5.2 ..
3.4 .. 6.3 ..
3.5 ..
4.12..

(Streekcommissie Noordoost Twente, 2003, p.75)

Reconstructiedoel deelgebied De streekcommissie kiest voor:
(...)
2. bundeling van voorzieningen:
- bundeling van voorzieningen in Kulturhusen;
- realiseren van zorgposten voor de eerstelijnsgezondheidszorg;
- bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen;

3.2 ..

3. nieuwe voorzieningen en nieuwe dienstverlening:
- onderzoek naar de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening aan agrariërs;
- ouderen: versterking van dienstverlening, woningaanbod, zorg en welzijnsvoorzieningen;
- behouden en versterken van sportverenigingen;
- bevorderen van cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen;
- wegwerken van wachtlijsten in de jeugdzorg;
- realiseren van nieuwe voorzieningen voor taakcombineerders;
- bevorderen van ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners;

3.7 ..
4.7 ..

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.21)

Bundelen van voorzieningen
De Overijsselse Kulturhusen, de Brede School en zorgconcepten (woonzorgcomplex, eerstelijns-zorgposten) zijn voorbeelden van bundeling van voorzieningen. Zij leggen een grotere verantwoording bij de betrokken partijen zelf, stimuleren de samenwerking en geven deze

10.3..
3.1 ..
5.2 ..

voorzieningen, die afzonderlijk niet kunnen voortbestaan, een duurzamer karakter. Hiermee kan de verschraling van het voorzieningenniveau in de kernen een halt worden toegeroepen.

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.96)

6.13 Sociale infrastructuur

Maatregelen in het kader van de reconstructie moeten een bijdrage leveren aan het vergroten van de sociale vitaliteit. Een leefomgeving waarin mensen zich prettig voelen en willen participeren, zowel in de stad als op het platteland. Maatregelen zijn gericht op het versterken van de sociale infrastructuur door aan te sluiten bij initiatieven van onderop, bundeling van voorzieningen, het realiseren van nieuwe voorzieningen en nieuwe dienstverlening, het versterken van de cultuurhistorische streekidentiteit en de veiligheid.

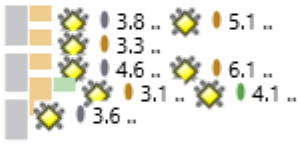

Bundeling van voorzieningen
– Zo veel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke in Kulturhusachtige onderkomens. Hierbij wordt voor verschillende gradaties kernen bekeken wat wenselijk en reëel is.
– Bovenop de bestaande plannen realiseren van 10 nieuwe Kulturhusen in kleine kernen in Zuidwest-Twente en de andere reconstructiegebieden waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat.
– Bundeling van eerstelijnsvoorzieningen/zorgposten als onderdeel van de gemeentelijke structuurvisie met onderkenning van verschillende gradaties in kernen.
– Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan.

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.97)

Gemeenten werken de provinciale beleidslijn met betrekking tot vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) uit. Hetzelfde geldt voor wat er onder nevenfuncties op het agrarisch bedrijf verstaan kan worden, waarbij sociale functies een hoge prioriteit krijgen. Bij de invulling van vrijkomende agrarische bedrijven wordt gestreefd naar een zo integraal mogelijke aanpak. Bijvoorbeeld door fysieke functies (water, landbouw, natuur en milieu) te verknopen met sociale (door bundeling van voorzieningen als dorpshuis, Brede School, Kulturhus, zorgwoningen), economische (bedrijventerreinen) en recreatieve functies (landschapcampings).

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.98)

Nieuwe voorzieningen, nieuwe perspectieven
– Onderzoek naar de behoefte aan (psychosociale) hulpverlening bij agrariërs in samenwerking met Stichting Stimuland.
– Ontwikkelen van een handreiking voor de invulling van cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen. KCO en OBD selecteren bibliotheek/Kulturhus in Zuidwest- Twente als proefobject.
[... enz.....]

(Streekcommissie Zuidwest Twente, 2003, p.103)

Sociale infrastructuur
De reconstructie beoogt in de plattelandskernen de voorzieningen (basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties winkels enzovoort) gebundeld in stand te houden. Hiertoe wordt het concept van de zogenaamde Kulturhusen uitgebouwd. Een deel van de onderzoeken, plannen en projecten is gericht op de verbetering van de dienstverlening en zorg aan ouderen, het combineren van wonen, werken recreatie en zorg en sociale veiligheid.

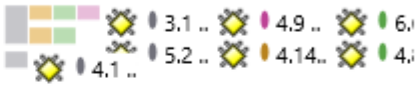

(STREEKCOMMISSIE ZUIDWEST TWENTE, 2003, TAB. 8.1)

['Realiseren van Kulturhusen' staat genoemd onder 'Bundeling van voorzieningen', als onderdeel van 'Sociale Infrastructuur'. Er is €3 miljoen voor begroot.]

(STREEKCOMMISSIE SALLAND, 2003, P.71)

Kansen en knelpunten

(...)

Voorzieningenstructuur: om verschraling van het (sociale) voorzieningenniveau tegen te gaan is bundeling van voorzieningen rond een basisschool of dorpshuis tot nieuwe gemeenschappelijke voorzieningen als Brede School, zorgpost of Kulturhus noodzakelijk. Veel kernen in Salland hebben al dergelijke plannen. Voorzieningen voor jongeren staan ook op het wensenlijstje van diverse gemeenten in het gebied.

(STREEKCOMMISSIE SALLAND, 2003, P.88-89)

[als onderdeel van maatregelen ten aanzien van 'Sociale Infrastructuur']

Bundeling van voorzieningen, bijvoorbeeld in Kulturhusen.

Dit doel realiseren wij in het kader van de leefbaarheid van het platteland en uitsluitend als onderdeel van een bredere aanpak die leidt tot herstructurering van een groter gebied. Dan heeft de inzet van een relatief grote financiële bijdrage het meeste effect. De beoogde doelen zijn daarmee haalbaar.

Realiseren van nieuwe voorzieningen en nieuwe perspectieven (hulpverlening, sport, wachtlijsten wegwerken, voorzieningen taakcombinaties, bevorderen ICT).

Zie voorstel Kulturhus.

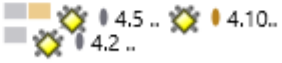

Bevorderen streekidentiteit en perspectief (historische bezoekerscentra, toegankelijkheid en economische ontwikkeling van particuliere landgoederen, cultuurhistorische waardenkaart, behoud cultureel erfgoed).

Zie voorstel Kulturhus en samenhang met de geschetste ontwikkelingen van recreatie en toerisme, landbouw, natuur en landschap en cultuurhistorie.

(STREEKCOMMISSIE SALLAND, 2003, P.135)

[Bijlage 5 Overzicht van planuitwerkingen]

10. Vitaliteit platteland en leefbaarheid kleine kernen (thema sociale infrastructuur). In diverse gemeenten (waaronder Deventer, Raalte en Ommen) zijn plannen voor dorps- of leefbaarheidsvisies voor de kleine kernen. Ook zijn er concrete initiatieven vanuit het gebied zelf, zoals bundeling van voorzieningen (in Kulturhusen) in Okkenbroek en Lemele en een centraal loket voor wonen, zorg en welzijn in Raalte. Binnen de reconstructie is vooral van belang dat vanwege vergrijzing, ontgroening en stoppende agrariërs de komende jaren een toenemend beroep zal worden gedaan op deze voorzieningen. Stichting Stimuland adviseert agrarische ondernemers bij het zoeken van alternatieven, waaronder zorgboerderijen. In Olst zijn concrete plannen voor een "Integraal project leefbaarheid Wesepe" (onder andere kinderopvang/ buitenschoolse opvang, boerderijwinkel, kleinschalig bedrijventerrein en woonlandschap). In of nabij Olst bestaan plannen voor een historisch bezoekerscentrum. Gemeenten en initiatiefnemers geven aan behoefte te hebben aan professionele ondersteuning. Het doel is het inzetten van procesbegeleiding bij leefbaarheidsvisies en concrete initiatieven, zoals integrale projecten en bundelen van voorzieningen. Daarnaast begeleiding/advisering (stoppende) agrariërs. Kostenraming: pm.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.1-3)

1. SAMENVATTING

In kleine gemeenten, dorpen en stadswijken is de noodzaak van investeringen in voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en de sociale cohesie. We hebben voor het tegengaan van de verschraling één subsidieverordening met twee onderdelen ontwikkeld. Het eerste onderdeel, vitaliteit kleine kernen, is bestemd voor kernen met minder dan 4.000 inwoners. Het tweede, kulturhusen, is bestemd voor alle kernen van 4.000 inwoners of meer. Het onderdeel vitaliteit kleine kernen is open van opzet en bestemd voor initiatieven die als doel hebben: het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen. Wij vragen u in te stemmen met deze brede opzet. De definitie van het Overijsselse kulturhus-concept is: een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit 1 gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Het kulturhus heeft een smallere opzet dan het onderdeel vitaliteit kleine kernen (namelijk minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement). Kernen/steden van 4.000 inwoners of meer komen voor deze regeling in aanmerking. Wij vragen u in te stemmen met deze opzet en daarmee in te stemmen met de Subsidieverorde- ning vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004. In de vorige bestuursperiode is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 een eenmalige extra bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor kulturhusen kleine kernen. Wij verzoeken u deze middelen toe te voegen aan de middelen voor het onderdeel vitaliteit kleine kernen. Uit dit onderdeel vitaliteit kleine kernen kunnen ook kulturhusen gesubsidieerd worden, mits deze wordt gesitueerd in een kern van minder dan 4.000 inwoners.

2. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

In het Onderhandelingsakkoord is een regeling vitaliteit kleine kernen aangekondigd. Dit heeft u in de Perspectiefnota 2004 nader vertaald als een belangrijk middel tot versterking en behoud van de vitaliteit in de kleine kernen en buurtschappen. Daarnaast wilt u door middel van het concept kulturhusen ook de sociale samenhang versterken. De huidige regeling kulturhusen wordt daarvoor aangepast en voor vitaliteit kleine kernen moet een eenvoudige werkbare regeling ontworpen worden zoals u stelt in de Perspectiefnota.

Dit voorstel aan u bevat een geïntegreerde Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen.

3. OVERWOGEN OPLOSSINGSRICHTINGEN EN ALTERNATIEVEN

3.1. Afstemming vitaliteit kleine kernen en kulturhusen

Het concept kulturhusen heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen vervullen in het tegengaan van verschraling en verkokering van het voorzieningenniveau en het behouden en verbeteren van de sociale cohesie op het platteland. De middelen uit het Onderhandelingsakkoord voor de bevordering van vitaliteit kleine kernen zijn een tweede belangrijk instrument om de leefbaarheid in kleine kernen en buurtschappen te versterken. Beide middelen dienen dus hetzelfde doel, te weten het bevorderen van de leefbaarheid. Het verschil is dat het kulturhus-concept al een bepaalde invulling geeft aan de manier waarop in dit geval de leefbaarheid invulling krijgt. Vitaliteit kleine kernen gaat daarentegen niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ruimte die gegeven wordt aan initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. De beschikbare middelen voor vitaliteit kleine kernen krijgen daarmee een bredere toepassing dan de

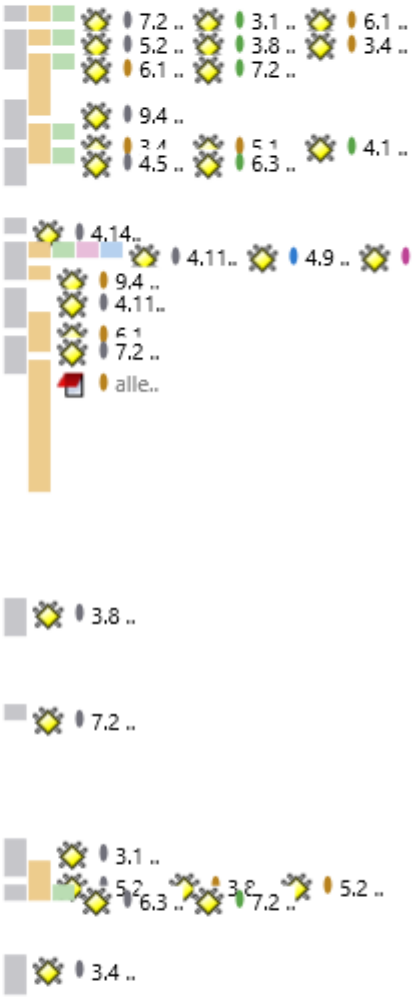

middelen bedoeld voor het kulturhus-concept. Om de twee onderdelen op elkaar af te stemmen, zoals u vraagt in de Perspectiefnota, stellen wij voor om initiatieven uit kernen tot 4.000 inwoners ten laste te brengen van budget vitaliteit kleine kernen en initiatieven uit kernen van 4.000 inwoners of meer ten laste te brengen van budget kulturhusen. Dit is uitgewerkt in 1 geïntegreerde verordening. Dit is doelmatiger en effectiever dan twee afzonderlijke verordeningen en komt tegemoet aan de wens van deregulering.

3.2. Middelen

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek de kulturhusen. Het toenmalige college heeft besloten om het geven van uitvoering hieraan uit te stellen tot na de verkiezingen van april 2003. Gelet op het voorstel om een bovengrens te stellen aan kleine kernen (tot 4.000 inwoners) stellen wij u voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro toe te voegen aan het budget uit het Onder- handelingsakkoord voor vitaliteit kleine kernen. Subsidieverzoeken voor een kulturhus in een kern met minder dan 4.000 inwoners vallen dus ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen. Wij vragen u in te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging (bijlage III). Wij stellen u tevens voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005. Hiermee gaan wij een inspanningsverplichting aan om deze incidentele gelden voor die periode te bestemmen (bijlage IV).

3.3. Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004

De subsidieverordening is een relatief eenvoudige verordening, waarbij de onderdelen kulturhusen en vitaliteit kleine kernen zijn geïntegreerd. In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen vitaliteit kleine kernen (minder dan 4.000 inwoners) en kulturhusen (4.000 inwoners of meer). De doelstelling van het onderdeel vitaliteit is: handhaven en verbeteren vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen. Ook bij kulturhusen staat het handhaven en verbeteren van vitaliteit en leefbaarheid in kernen, stadswijken centraal. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Hierbij zijn minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur aanwezig.

4. TIJDELIJKE REFERENDUMWET

Deze verordening is op basis van de Tijdelijke referendumwet referendabel. Dit houdt onder meer in dat de verordening zes weken na publicatie van kracht gaat, om burgers de mogelijkheid te geven een referendum aan te vragen.

5. STATENBEHANDELING

Wij willen benadrukken er groot belang aan te hechten dat deze verordening na toepassing van de Tijdelijke referendumwet met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2004 in werking kan treden. Behandeling van dit voorstel in uw decembervergadering is daarom zeer wenselijk.

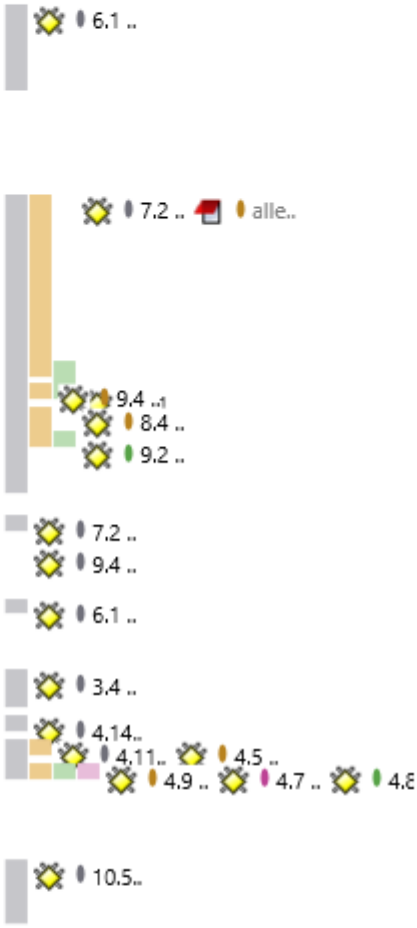

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor in te stemmen met:
1. de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004;
2. het toevoegen van het incidentele budget voor kulturhusen kleine kernen van 1 miljoen euro aan het budget vitaliteit kleine kernen;
3. het vastleggen van een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.5)

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 60 - I

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 oktober 2003, kenmerk ZC/2003/1994;

besluiten:

I. vast te stellen de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004, zoals opgenomen in bijlage II;

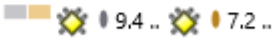

II. door middel van de 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 een bedrag van 1 miljoen euro over te hevelen van de begroting 2003, product 2.8.30.50, Kunst en cultuur, naar de begroting 2004, product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn (zie bijlage III);

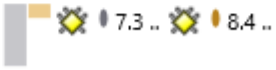

III. een meerjarige verplichting vast te leggen voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget van 1 miljoen euro ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen (zie toelichting in bijlage IV).

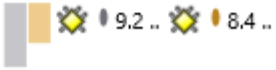

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.6-8)

Bijlage II

SUBSIDIEVERORDENING VITALITEIT KLEINE KERNEN EN KULTURHUSEN 2004

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. kulturhusen: project gericht op het investeren in voorzieningen die direct verbonden zijn met de leefbaarheid en de sociale cohesie van kernen, dorpen en stadswijken. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement zijn opgenomen;
b. vitaliteit kleine kernen: project gericht op het handhaven en verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen, in de vorm van basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen;
c. basisvoorzieningen: voorzieningen op het gebied van de economische, de fysieke en sociale infrastructuur;
d. inwoneraantal: aantal inwoners voor kernen en steden (peildatum 01-01-2004);
e. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
f. Asv: de Algemene subsidieverordening Overijssel 1997;

g. project: een in tijd afgebakende activiteit met een duidelijk omschreven afgeronde doelstelling;
h. subsidie: een projectsubsidie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, sub a van de Asv.

Artikel 2. Subsidiabele activiteiten

a. Vitaliteit kleine kernen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen van 3.999 en minder inwoners gericht op het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van kernen en dorpen door middel van een financiële impuls aan basisvoorzieningen, dat wil zeggen voor de zogenaamde 'stenen'/harde infrastructuur, alsmede voor organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen.

b. Kulturhusen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen, dorpen en/of steden van 4.000 en meer inwoners gericht op het stimuleren tot bouw of verbouw van een kulturhus in het belang van de vitaliteit en leefbaarheid van die kernen, dorpen of steden.

Artikel 3. Criteria

Aanvragen voor subsidie moeten voldoen aan de volgende criteria:
1. er is voorzien in cofinanciering, in ieder geval door betrokken gemeente;
2. de aanvraag heeft geen betrekking op instandhoudings-/exploitatiekosten;
3. de aanvraag heeft geen betrekking op reguliere activiteiten van de aanvragende instelling;
4. de exploitatie na realisatie van het project is veiliggesteld voor in ieder geval één jaar;
5. het betreffen geen kosten voor reeds uitgevoerde activiteiten. De start van het project is niet eerder dan drie maanden na aanvraag van de subsidie;
6. bewoners zijn betrokken bij de voorbereiding van het initiatief uit hun kern/buurtschap/stadsdeel;
7. initiatiefnemers hebben hun aanvraag vooraf ter toetsing voorgelegd aan gemeenten en hebben het oordeel van de gemeente bij hun aanvraag betrokken;
8. er bestaat geen aanspraak op basis van een andere provinciale subsidieverordening voor investeringskosten als bedoeld in artikel 4, behalve als voorzien is in cofinanciering op basis van Subsidieregeling Europese programma's Overijssel 2001.

Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a gelden aanvullend de volgende criteria:
9. subsidieaanvragers zijn betrokken bewoners of rechtspersonen uit de kern, het dorp of de gemeente waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft;
10. uit de aanvraag blijkt dat het basisvoorzieningen betreffen die zonder subsidie niet kunnen voortbestaan danwel niet van de grond komen.

Kulturhusen
Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b gelden aanvullend de volgende criteria:
11. uit de aanvraag blijkt dat bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het kulturhus ten minste drie van de volgende functies educatie, zorg, welzijn, en cultuur betrokken zullen zijn. De functies krijgen een aantoonbare plek in het op te richten kulturhus;
12. er moet sprake zijn van gezamenlijke programmering tussen de betrokken instellingen die gesitueerd worden in een op te richten Kulturhus. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag;
13. er moet sprake zijn van een gezamenlijk beheersmanagement, dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie. Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een gezamenlijk beheersmanagement door de betrokken instellingen die gesitueerd worden in het op te richten kulturhus;
14. subsidieaanvragers zijn rechtspersonen.

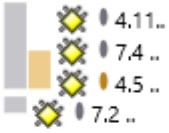

Artikel 4. Grondslag voor de subsidie

a. Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- worden besteed aan organisatorische capaciteit.

b. Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- besteed worden voor planvorming en programmering.

Artikel 5. Subsidieplafond

1. Op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale begroting stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een subsidieplafond vast.
2. Het subsidieplafond wordt uiterlijk in december van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor het is vastgesteld, bekendgemaakt.

Artikel 6. Indieningstermijn

Aanvragen voor een projectsubsidie kunnen tweemaal per jaar worden ingediend:
a. uiterlijk 1 maart voor projecten die op zijn vroegst 1 juni van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is);
b. uiterlijk 1 september voor projecten die op zijn vroegst 1 december van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is).

Artikel 7. Subsidieaanvraag

De aanvraag van een projectsubsidie gaat vergezeld van:
a. een beschrijving van het project waarin tenminste is opgenomen de doelstelling en het plan van aanpak van het project (inclusief tijdsplanning) en dat moet voldoen aan de gestelde criteria;
b. de benodigde subsidie om die doelstelling te verwezenlijken;
c. de beoogde resultaten of effecten en de wijze waarop deze na afloop van het project kunnen worden getoetst;
d. een gedetailleerde begroting (inclusief gespecificeerde toelichting) van de met het project gepaard gaande kosten en de geraamde dekking hiervan inclusief financiële bijdragen van derden (cofinanciering);
e. het advies van de betrokken gemeente(n).

Artikel 8. Wijze van behandeling van de aanvragen

a. Gedeputeerde Staten plaatsen de subsidieaanvragen in een prioriteitsvolgorde aan de hand van de criteria zoals vermeld in artikel 3.
b. Gedeputeerde Staten houden bij beoordeling van de aanvragen rekening met een evenwichtige spreiding van de projecten over de provincie Overijssel.
c. Gedeputeerde Staten wegen een negatief advies van de betrokken gemeenten zwaar mee bij de besluitvorming.
d. Gedeputeerde Staten betrekken bij hun afweging de mate van binnengemeentelijke dan wel bovengemeentelijke samenwerking van initiatiefnemers.
e. De start van de uitvoering van de investeringsplannen is voor 1 januari 2006 en schuift ieder jaar één jaar verder op (dus bij indienen 2005 start men voor 1 januari 2007, enz.).

f. Indien meerdere subsidieaanvragen voldoen aan de criteria en daarmee het subsidieplafond wordt overschreden, geldt de volgorde van binnenkomst van de subsidieverzoeken.
g. Artikel 7 van de Asv is van toepassing bij de subsidieverlening in het kader van deze verordening. 7.2 ..

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt de volgende wegingsfactoren:

h. gemeenten die in de vorige bestuursperiode nog geen subsidie hebben ontvangen voor een kulturhus, hebben voorrang bij de toetsing op gemeenten die reeds een subsidie hebben ontvangen; 7.2 ..
i. vanuit deze regeling wordt maximaal één subsidieaanvraag voor een kulturhus per gemeente gehonoreerd. 7.2 ..

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9

Ter uitvoering van deze verordening kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels vaststellen. 7.4 ..

Artikel 10

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslissen Gedeputeerde Staten. 10.6..

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking zes weken na publicatie in het Provinciaal blad met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, APP.IV)

TOELICHTING

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek kulturhusen. Wij stellen voor om deze € 1 miljoen over te hevelen van het budget kulturhusen (product 2.8.30.50, Kunst en Cultuur) naar het budget vitaliteit kleine kernen (product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn) door bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage III) en daarmee deze € 1 miljoen vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 ten laste van product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn. Voor de volledigheid wordt aangegeven dat u reeds bij de 10e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 in het kader van de Perspectiefnota 2004 ingaande 2004 gelden beschikbaar heeft gesteld voor vitaliteit kleine kernen. Voor 2004 betreft het een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze gevoteerde gelden staan op het product 2.8.00.7, Beleidskader Welzijn. alle.. 8.4 .. vita..

P 6: - 2005.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2005.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:08:51
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 44

Memos: 3

Quotations: 222

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2005

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.21)

Clustering van voorzieningen Om het voorzieningenniveau op het platteland te garanderen is clustering noodzakelijk. De gezamenlijke overheden streven naar een optimaal voorzieningenniveau in elke kern of buurtschap. Het introduceren van één of meerdere kulturhusen hoort hierbij, evenals het inzetten van nieuwe (ICT-)technieken. Voor het bepalen van het gewenste voorzieningenniveau is samenspraak tussen de bevolking en de aanbieders van de voorzieningen essentieel. Hierbij horen ook de openbare voorzieningen.

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.22)

Tabel: Sociale vitaliteit

AVP	UP reconstructieplan	aantal 2005-2006	operationele doelen deelplan Zuidwest-Twente (-2015)
	Versterken en ondersteunen van dorpsorganisaties	8	Gemeenten leggen vast hoe zij VAR's en hun directe omgeving willen invullen en wat er onder nevenfuncties op het agrarisch bedrijf verstaan kan worden, waarbij sociale functies een hoge prioriteit krijgen
	Versterken gemeentelijk vrijwilligersbeleid	7.	
	Ondersteunen van initiatiefgroepen plattelandsontwikkeling	o.m.	Stimuleren van de ontwikkeling van zorgboerderijen en andere maatschappelijke functies op boerderijen
			Overleg tussen gemeenten, woningbouwcorporaties en andere instellingen over het behoud van winkelvoorzieningen, postkantoor- en bankvoorzieningen in de kleine kernen
			Opzetten van een sociaal-economisch platform voor Zuidwest-Twente met gemeenten en andere partners met sociale expertise
	Bundelen van voorzieningen in Kulturhusen	5	Zoveel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke
	Realiseren van zorgpoorten voor de eerstelijnsgezondheidszorg	1	Bovenop de bestaande plannen realiseren van nieuwe Kulturhusen in een kleine kern in Zuidwest-Twente waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat
	Bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen	1	Bundeling van eerstelijnszorgvoorzieningen als onderdeel van een gemeentelijke structuurvisie

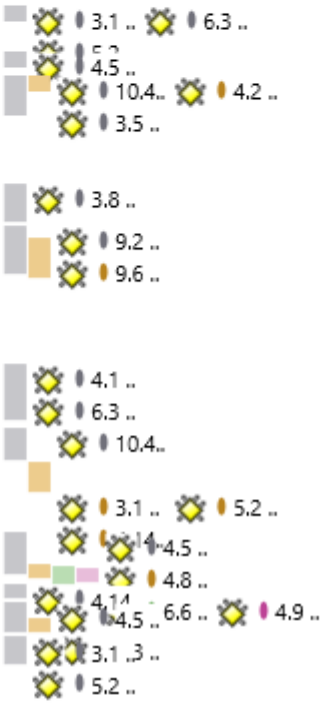

3.1 .. 6.3 ..
4.5 ..
10.4.. 4.2 ..
3.5 ..

3.8 ..
9.2 ..
9.6 ..

4.1 ..
6.3 ..
10.4..
3.1 .. 5.2 ..
4.5 ..
4.8 ..
4.5 .. 6.6 .. 4.9 ..
3.1 ..3 ..
5.2 ..

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.23)

		Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan
Bevorderen cultureel ondernemerschap t.b.v. bibliotheken en Kulturhusen		Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen
Bevorderen ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners	p.m.	Opzetten experiment op het gebied van nieuwe vormen van dienstverlening
		Zover mogelijk behoud van bedrijvigheid bij de kleine kernen
		Onderzoek naar de mogelijkheden tot experimenteren met (draadloze) ICT bij verbeteren van de dienst- en hulpverlening aan bewoners en de leefbaarheid/sociale cohesie
		Instandhouden van een breed en gespreid netwerk van specifieke voorzieningen en activiteiten voor sport en bewegen
Cultuurhistorie en cultuurtoerisme	1	Moderniseren van een bestaand of realiseren van nieuw cultuurhistorisch bezoekerscentrum
Behoud cultureel erfgoed, bevorderen toegankelijkheid particuliere landgoederen, realiseren netwerk van historische bezoekerscentra		Oprichten van een projectorganisatie die in samenwerking met andere partners culturele en cultuurhistorische evenementen organiseert en stimuleert

3.6 .. 4.7 .. 10.1.. 7.5 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2005A, P.2)

Voorlopige financiële kaders voor de steuninstellingen voor 2006 Uitgangspunten zijn:

• de budgetten voor de steuninstellingen zijn die volgens de provinciale begroting 2005 (afgerond) met taakstellende korting resulterend in een negatieve indexering van 0,5% in 20061, te weten: Spil € 1.053.000,--; Equivalent € 288.000,--; Arcon € 485.000,--; Sportraad € 331.000,--; SVWO € 175.000,-- (inclusief € 90.000,-- portal); SMO € 1.510.000,-- en OBD projectbureau Kulturhus € 25.000,--;

10.1.. 7.2 .. 7.5 ..

8.5 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2005B, P.10)

4. Versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid

Een leefbaar platteland is een platteland waar het goed leven en werken is. Dit betekent een gezonde economische en sociale basis en een voorzieningenniveau toegesneden op de behoeften.

Actielijnen:

- De provincie zet in op sociaal vitaal platteland via vier doelen:
1. instandhouden en versterken basisvoorzieningen
2. behouden sociale cohesie
3. structuurversterking niet agrarische bedrijvigheid
4. goede samenhang stedelijke en plattelandsinfrastructuur

- Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen en woonservice-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen.

3.8 .. 5.1 .. 3.4 .. 6.3 ..

4.6 .. 3.1 .. 4.5 .. 3.4 ..

(Gebiedsteam en Aanjaagteam Noordoost Twente, 2005, p.16)

Aanpak

Ruimte geven en ondersteunen van initiatieven die bijgedragen aan sociale vitaliteit of versterking van bedrijvigheid.

Resultaten 2005-2006 (tussen haakjes staat de eerstverantwoordelijke uitvoerder)
Strategisch project: Centralisatie van voorzieningen voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern. Een concept-projectplan 'versterken sociale vitaliteit' is inmiddels gereed, waarin de gemeenten Dinkelland, Tubbergen en Losser nauw gaan samenwerken om in 5 kleine kernen een Kulturhus plus te realiseren. Deze voorzieningen kunnen worden benut voor de centralisatie van diensten, zoals winkels, post- kantoor/geldautomaat, onderwijsvoorzieningen (brede school/ROC-teleleren), kinderopvang en sportvoorzieningen. Dit voorstel krijgt als titel mee: 'Kulturhus plus'. Het ligt in de bedoeling aan het bestaande Kulturhus-concept een aantal innovatieve elementen toe te voegen. Hierbij kan gedacht worden aan deelname van zorgaanbieders, zorgloketten in het kader van de nieuwe WMO, etc. Ook wordt een steunpunt ingericht voor de vrijwilligers die de nieuwe Kulturhusen gaan runnen (gemeenten, OBD-Projectbureau Kulturhus).

(Gebiedsteam en Aanjaagteam Noordoost Twente, 2005, p.17)
[genoemd in tabel 'Sociale vitaliteit en versterking bedrijvigheid in het Uitvoeringsprogramma Reconstructie 2005-2006', onder de noemer 'Sociaal-Economische Vitalisering' van de 'Agenda Vitaal Platteland']

[uitvoeringsprogramma Recunstructie 2005-2006]
- Bundelen van voorzieningen in Kulturhusen

[operationele doelen tot 2018 uit 2003]
• Bundelen van voorzieningen als eerstelijnszorg, basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke
• Realiseren van 1 extra Kulturhus in kleine kernen in NOT waar het voorzieningen- niveau aantoonbaar onder druk staat
(....)
• Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004a, p.3)
Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

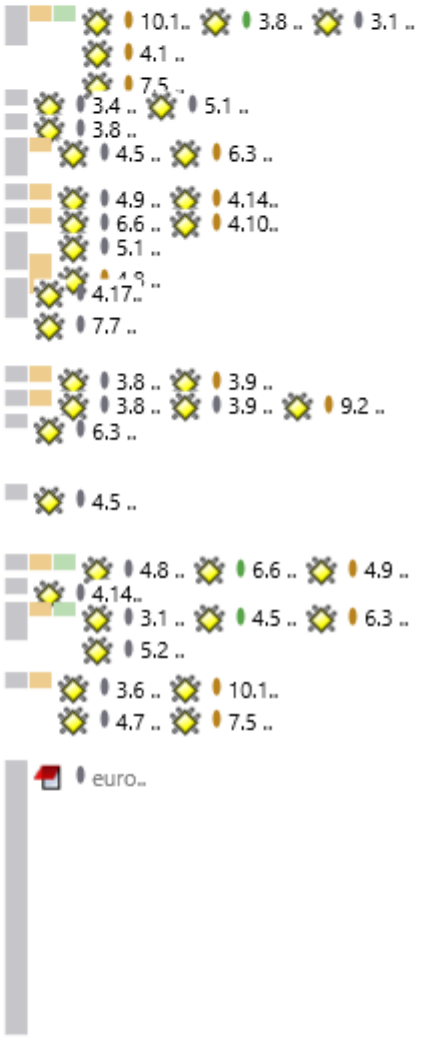

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk an- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

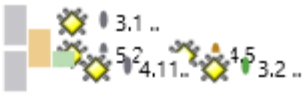

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2003a, p.1-3)

1. SAMENVATTING

In kleine gemeenten, dorpen en stadswijken is de noodzaak van investeringen in voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en de sociale cohesie. We hebben voor het tegengaan van de verschraling één subsidieverordening met twee onderdelen ontwikkeld. Het eerste onderdeel, vitaliteit kleine kernen, is bestemd voor kernen met minder dan 4.000 inwoners. Het tweede,

7.2 .. 6.1 .. 3.1 ..
5.2 .. 3.4 .. 3.8 ..
6.1 .. 7.2 ..

kulturhusen, is bestemd voor alle kernen van 4.000 inwoners of meer. Het onderdeel vitaliteit kleine kernen is open van opzet en bestemd voor initiatieven die als doel hebben: het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen. Wij vragen u in te stemmen met deze brede opzet. De definitie van het Overijsselse kulturhus-concept is: een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit 1 gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Het kulturhus heeft een smallere opzet dan het onderdeel vitaliteit kleine kernen (namelijk minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement). Kernen/steden van 4.000 inwoners of meer komen voor deze regeling in aanmerking. Wij vragen u in te stemmen met deze opzet en daarmee in te stemmen met de Subsidieverorde- ning vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004. In de vorige bestuursperiode is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 een eenmalige extra bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor kulturhusen kleine kernen. Wij verzoeken u deze middelen toe te voegen aan de middelen voor het onderdeel vitaliteit kleine kernen. Uit dit onderdeel vitaliteit kleine kernen kunnen ook kulturhusen gesubsidieerd worden, mits deze wordt gesitueerd in een kern van minder dan 4.000 inwoners.

2. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

In het Onderhandelingsakkoord is een regeling vitaliteit kleine kernen aangekondigd. Dit heeft u in de Perspectiefnota 2004 nader vertaald als een belangrijk middel tot versterking en behoud van de vitaliteit in de kleine kernen en buurtschappen. Daarnaast wilt u door middel van het concept kulturhusen ook de sociale samenhang versterken. De huidige regeling kulturhusen wordt daarvoor aangepast en voor vitaliteit kleine kernen moet een eenvoudige werkbare regeling ontworpen worden zoals u stelt in de Perspectiefnota.

Dit voorstel aan u bevat een geïntegreerde Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen.

3. OVERWOGEN OPLOSSINGSRICHTINGEN EN ALTERNATIEVEN

3.1. Afstemming vitaliteit kleine kernen en kulturhusen

Het concept kulturhusen heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen vervullen in het tegengaan van verschraling en verkokering van het voorzieningenniveau en het behouden en verbeteren van de sociale cohesie op het platteland. De middelen uit het Onderhandelingsakkoord voor de bevordering van vitaliteit kleine kernen zijn een tweede belangrijk instrument om de leefbaarheid in kleine kernen en buurtschappen te versterken. Beide middelen dienen dus hetzelfde doel, te weten het bevorderen van de leefbaarheid. Het verschil is dat het kulturhus-concept al een bepaalde invulling geeft aan de manier waarop in dit geval de leefbaarheid invulling krijgt. Vitaliteit kleine kernen gaat daarentegen niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ruimte die gegeven wordt aan initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. De beschikbare middelen voor vitaliteit kleine kernen krijgen daarmee een bredere toepassing dan de middelen bedoeld voor het kulturhus-concept. Om de twee onderdelen op elkaar af te stemmen, zoals u vraagt in de Perspectiefnota, stellen wij voor om initiatieven uit kernen tot 4.000 inwoners ten laste te brengen van budget vitaliteit kleine kernen en initiatieven uit kernen van 4.000 inwoners of meer ten laste te brengen van budget kulturhusen. Dit is uitgewerkt in 1 geïntegreerde verordening. Dit is doelmatiger en effectiever dan twee afzonderlijke verordeningen en komt tegemoet aan de wens van deregulering.

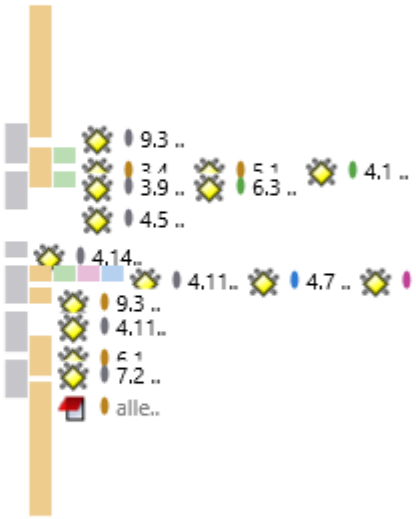

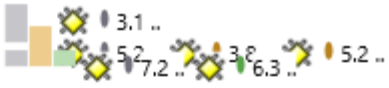

3.2. Middelen

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek de kulturhusen. Het toenmalige college heeft besloten om het geven van uitvoering hieraan uit te stellen tot na de verkiezingen van april 2003. Gelet op het voorstel om een bovengrens te stellen aan kleine kernen (tot 4.000 inwoners) stellen wij u voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro toe te voegen aan het budget uit het Onder- handelingsakkoord voor vitaliteit kleine kernen. Subsidieverzoeken voor een kulturhus in een kern met minder dan 4.000 inwoners vallen dus ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen. Wij vragen u in te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging (bijlage III). Wij stellen u tevens voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005. Hiermee gaan wij een inspanningsverplichting aan om deze incidentele gelden voor die periode te bestemmen (bijlage IV).

3.3. Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004

De subsidieverordening is een relatief eenvoudige verordening, waarbij de onderdelen kulturhusen en vitaliteit kleine kernen zijn geïntegreerd. In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen vitaliteit kleine kernen (minder dan 4.000 inwoners) en kulturhusen (4.000 inwoners of meer). De doelstelling van het onderdeel vitaliteit is: handhaven en verbeteren vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen. Ook bij kulturhusen staat het handhaven en verbeteren van vitaliteit en leefbaarheid in kernen, stadswijken centraal. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Hierbij zijn minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur aanwezig.

4. TIJDELIJKE REFERENDUMWET

Deze verordening is op basis van de Tijdelijke referendumwet referendabel. Dit houdt onder meer in dat de verordening zes weken na publicatie van kracht gaat, om burgers de mogelijkheid te geven een referendum aan te vragen.

5. STATENBEHANDELING

Wij willen benadrukken er groot belang aan te hechten dat deze verordening na toepassing van de Tijdelijke referendumwet met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2004 in werking kan treden. Behandeling van dit voorstel in uw decembervergadering is daarom zeer wenselijk.

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor in te stemmen met:
1. de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004;
2. het toevoegen van het incidentele budget voor kulturhusen kleine kernen van 1 miljoen euro aan het budget vitaliteit kleine kernen;
3. het vastleggen van een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen.

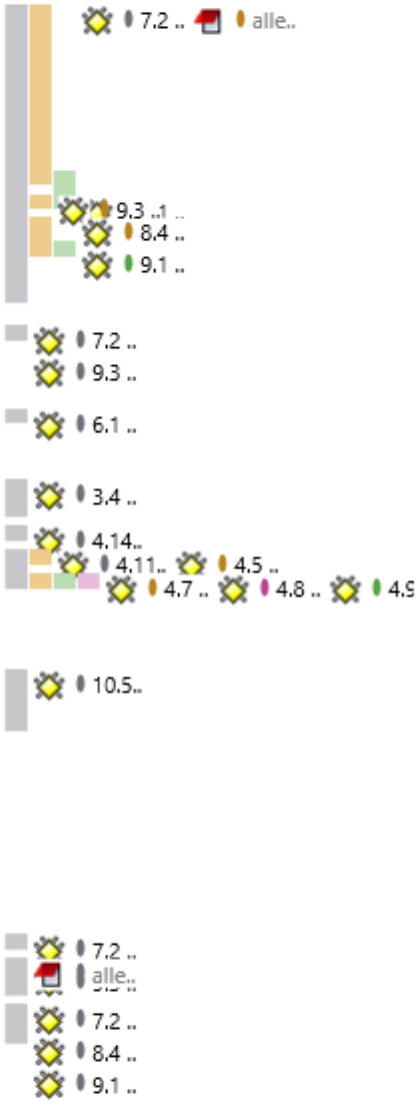

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.5)

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 60 - I

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 oktober 2003, kenmerk ZC/2003/1994;

besluiten:

I. vast te stellen de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004, zoals opgenomen in bijlage II;

II. door middel van de 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 een bedrag van 1 miljoen euro over te hevelen van de begroting 2003, product 2.8.30.50, Kunst en cultuur, naar de begroting 2004, product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn (zie bijlage III);

III. een meerjarige verplichting vast te leggen voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget van 1 miljoen euro ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen (zie toelichting in bijlage IV).

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.6-8)

Bijlage II

SUBSIDIEVERORDENING VITALITEIT KLEINE KERNEN EN KULTURHUSEN 2004

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. kulturhusen: project gericht op het investeren in voorzieningen die direct verbonden zijn met de leefbaarheid en de sociale cohesie van kernen, dorpen en stadswijken. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement zijn opgenomen;
b. vitaliteit kleine kernen: project gericht op het handhaven en verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen, in de vorm van basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen;
c. basisvoorzieningen: voorzieningen op het gebied van de economische, de fysieke en sociale infrastructuur;
d. inwoneraantal: aantal inwoners voor kernen en steden (peildatum 01-01-2004);
e. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
f. Asv: de Algemene subsidieverordening Overijssel 1997;
g. project: een in tijd afgebakende activiteit met een duidelijk omschreven afgeronde doelstelling;
h. subsidie: een projectsubsidie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, sub a van de Asv.

Artikel 2. Subsidiabele activiteiten

a. Vitaliteit kleine kernen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen van 3.999 en minder inwoners gericht op het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van kernen en dorpen door middel van een financiële impuls aan basisvoorzieningen,

dat wil zeggen voor de zogenaamde 'stenen'/harde infrastructuur, alsmede voor organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen.

b. Kulturhusen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen, dorpen en/of steden van 4.000 en meer inwoners gericht op het stimuleren tot bouw of verbouw van een kulturhus in het belang van de vitaliteit en leefbaarheid van die kernen, dorpen of steden.

Artikel 3. Criteria

Aanvragen voor subsidie moeten voldoen aan de volgende criteria:
1. er is voorzien in cofinanciering, in ieder geval door betrokken gemeente;
2. de aanvraag heeft geen betrekking op instandhoudings-/exploitatiekosten;
3. de aanvraag heeft geen betrekking op reguliere activiteiten van de aanvragende instelling;
4. de exploitatie na realisatie van het project is veiliggesteld voor in ieder geval één jaar;
5. het betreffen geen kosten voor reeds uitgevoerde activiteiten. De start van het project is niet eerder dan drie maanden na aanvraag van de subsidie;
6. bewoners zijn betrokken bij de voorbereiding van het initiatief uit hun kern/buurtschap/stadsdeel;
7. initiatiefnemers hebben hun aanvraag vooraf ter toetsing voorgelegd aan gemeenten en hebben het oordeel van de gemeente bij hun aanvraag betrokken;
8. er bestaat geen aanspraak op basis van een andere provinciale subsidieverordening voor investeringskosten als bedoeld in artikel 4, behalve als voorzien is in cofinanciering op basis van Subsidieregeling Europese programma's Overijssel 2001.

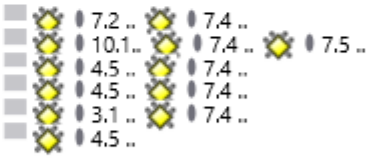

Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a gelden aanvullend de volgende criteria:
9. subsidieaanvragers zijn betrokken bewoners of rechtspersonen uit de kern, het dorp of de gemeente waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft;
10. uit de aanvraag blijkt dat het basisvoorzieningen betreffen die zonder subsidie niet kunnen voortbestaan danwel niet van de grond komen.

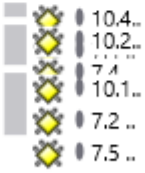

Kulturhusen
Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b gelden aanvullend de volgende criteria:
11. uit de aanvraag blijkt dat bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het kulturhus ten minste drie van de volgende functies educatie, zorg, welzijn, en cultuur betrokken zullen zijn. De functies krijgen een aantoonbare plek in het op te richten kulturhus;
12. er moet sprake zijn van gezamenlijke programmering tussen de betrokken instellingen die gesitueerd worden in een op te richten Kulturhus. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag;
13. er moet sprake zijn van een gezamenlijk beheersmanagement, dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie. Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een gezamenlijk beheersmanagement door de betrokken instellingen die gesitueerd worden in het op te richten kulturhus;
14. subsidieaanvragers zijn rechtspersonen.

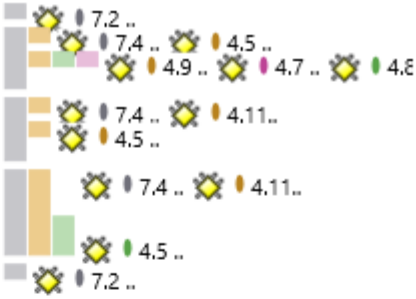

Artikel 4. Grondslag voor de subsidie

a. Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- worden besteed aan organisatorische capaciteit.

b. Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- besteed worden voor planvorming en programmering.

Artikel 5. Subsidieplafond

1. Op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale begroting stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een subsidieplafond vast.
2. Het subsidieplafond wordt uiterlijk in december van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor het is vastgesteld, bekendgemaakt.

Artikel 6. Indieningstermijn

Aanvragen voor een projectsubsidie kunnen tweemaal per jaar worden ingediend:
a. uiterlijk 1 maart voor projecten die op zijn vroegst 1 juni van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is);
b. uiterlijk 1 september voor projecten die op zijn vroegst 1 december van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is).

Artikel 7. Subsidieaanvraag

De aanvraag van een projectsubsidie gaat vergezeld van:
a. een beschrijving van het project waarin tenminste is opgenomen de doelstelling en het plan van aanpak van het project (inclusief tijdsplanning) en dat moet voldoen aan de gestelde criteria;
b. de benodigde subsidie om die doelstelling te verwezenlijken;
c. de beoogde resultaten of effecten en de wijze waarop deze na afloop van het project kunnen worden getoetst;
d. een gedetailleerde begroting (inclusief gespecificeerde toelichting) van de met het project gepaard gaande kosten en de geraamde dekking hiervan inclusief financiële bijdragen van derden (cofinan-ciering);
e. het advies van de betrokken gemeente(n).

Artikel 8. Wijze van behandeling van de aanvragen

a. Gedeputeerde Staten plaatsen de subsidieaanvragen in een prioriteitsvolgorde aan de hand van de criteria zoals vermeld in artikel 3.
b. Gedeputeerde Staten houden bij beoordeling van de aanvragen rekening met een evenwichtige spreiding van de projecten over de provincie Overijssel.
c. Gedeputeerde Staten wegen een negatief advies van de betrokken gemeenten zwaar mee bij de besluitvorming.
d. Gedeputeerde Staten betrekken bij hun afweging de mate van binnengemeentelijke dan wel bovengemeentelijke samenwerking van initiatiefnemers.
e. De start van de uitvoering van de investeringsplannen is voor 1 januari 2006 en schuift ieder jaar één jaar verder op (dus bij indienen 2005 start men voor 1 januari 2007, enz.).
f. Indien meerdere subsidieaanvragen voldoen aan de criteria en daarmee het subsidieplafond wordt overschreden, geldt de volgorde van binnenkomst van de subsidieverzoeken.
g. Artikel 7 van de Asv is van toepassing bij de subsidieverlening in het kader van deze verordening.

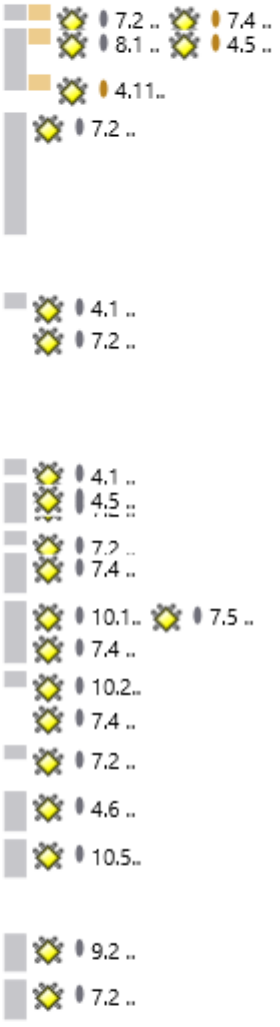

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt de volgende wegingsfactoren:

h. gemeenten die in de vorige bestuursperiode nog geen subsidie hebben ontvangen voor een kulturhus, hebben voorrang bij de toetsing op gemeenten die reeds een subsidie hebben ontvangen;
i. vanuit deze regeling wordt maximaal één subsidieaanvraag voor een kulturhus per gemeente gehonoreerd.

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9

Ter uitvoering van deze verordening kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels vaststellen.

Artikel 10

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslissen Gedeputeerde Staten.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking zes weken na publicatie in het Provinciaal blad met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, APP.IV)

TOELICHTING

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek kulturhusen. Wij stellen voor om deze € 1 miljoen over te hevelen van het budget kulturhusen (product 2.8.30.50, Kunst en Cultuur) naar het budget vitaliteit kleine kernen (product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn) door bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage III) en daarmee deze € 1 miljoen vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 ten laste van product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn. Voor de volledigheid wordt aangegeven dat u reeds bij de 10e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 in het kader van de Perspectiefnota 2004 ingaande 2004 gelden beschikbaar heeft gesteld voor vitaliteit kleine kernen. Voor 2004 betreft het een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze gevoteerde gelden staan op het product 2.8.00.7, Beleidskader Welzijn.

(PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2004, P.1)

2. voor de overgangsperiode van maximaal drie jaren om Stimuland in staat te stellen zich voor te bereiden op de toekomst.

2.1. Stimuland zal gedurende een overgangsperiode van maximaal drie jaren (2005, 2006 en 2007) in staat worden gesteld om de organisatie voor te bereiden op de toekomst waarin Stimuland opereert als een zelfstandige zakelijk marktgericht werkende uitvoeringsorganisatie.

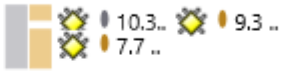

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004b, p.7)
Onderwerp: Uitputting budgetten 'vitaliteit kleine kernen en kulturhusen' 2004.
Kenmerk: ZC/2004/2558

Gedeputeerde Staten hebben besloten het Projectbureau Kulturhus voor een projectperiode van 4 jaar (2005-2008) een subsidie te verlenen voor een bedrag van in totaal € 100.000,- .

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.7)
Waar staat het Overijssels bibliotheekwerk in 2015?
"Het merendeel van de bibliotheken is gevestigd of in Kulturhusachtige accommodaties of de bibliotheek is uitgebouwd met de functies cultuur, educatie en ontmoeting. De openingstijden zijn royaal. De bibliotheek is elke dag open en er is altijd wat te doen. In de fysieke bibliotheek is grotendeels sprake van zelfbediening en de bibliotheek heeft een prettige en professionele uitstraling (zowel de binnenkant als de buitenkant van het gebouw). De bibliotheek is een gewaardeerde participant in lokale educatieve, culturele en/of informatieve programma's.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.22)
De kracht van Overijssel is gelegen in de ontwikkeling van een sterk netwerk. Niet alleen een netwerk in de branche, maar ook tussen instellingen op lokaal niveau. De ontwikkeling van het Kulturhusconcept is hier het sterkste voorbeeld van.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.48)
[in een tabel]
Verdere ontwikkeling van kulturhusconcept in meest brede zin

Geen enkele bibliotheek werkt meer alleen, maar alle vestigingen werken met minimaal 1 partner samen.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.6)
[als zwakte genoemd in een samengevat onderzoek van de Erasmus Universiteit]
- Er zijn relatief weinig culturele voorzieningen op het platteland. Het ontstaan van Kulturhusen levert hier overigens een verbetering op.

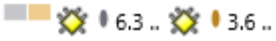

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.7)
[als kans genoemd in datzelfde onderzoek]
-Het is beter mogelijk doelgroepen direct te betrekken bij ontwikkelingen in hun directe maatschappelijke omgeving door bijvoorbeeld het ontwikkelen van Kulturhusen.

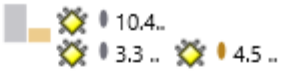

P 7: - 2006.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2006.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:13:26
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 45

Memos: 5

Quotations: 255

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2006

"Kernpunt" (2006, p.2)

Vitaliteit kleine kernen

De OVKK-nieuwsbrief gaat deze keer vergezeld van een informatiefolder over de regeling Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. De regeling is ervoor bedoeld om initiatieven die gericht zijn op de leefbaarheid van het dorp met een subsidie te ondersteunen. De subsidie bedraagt ten hoogste 50% met een plafond van EUR 100.000,-.

De kosten voor exploitatie en instandhouding van bijvoorbeeld een dorpshuis zijn niet subsidiabel. Echter kan men voor advies terecht bij het Steunpunt Dorpshuizen Overijssel (SDO). Een consulent maakt dan met u een afspraak om de situatie door te nemen. Telefoon: 0548- 634440. Zie ook de website www.steunpuntdorpshuizenoverijssel.nl

Het SDO is een initiatief van de OVKK en is opgericht in samenwerking met het Projectbureau Kulturhus.

9.2 ..
10.1.. 7.5 ..
8.1 ..
4.5 ..
10.1..
7.5 ..
10.2..

(Provincie Overijssel, 2006c, p.14)

Voor de leefbaarheid op het platteland zijn centra als dorps- en buurthuizen van levensbelang. Dat vinden ook de bewoners zelf. Onbetwist succesnummer hierin is het Kulturhus, dat ook buiten Overijssel aan een opvallende opmars is begonnen. We hebben dergelijke centra in kleine kernen de afgelopen jaren financieel krachtig ondersteund. In totaal kregen tot en met 2005 17 projecten een provinciale bijdrage.

6.3 .. 3.4 ..
6.3 ..
7.2 ..

(Provincie Overijssel, 2006c, p.37)

[een van de voorstellen ten aanzien van het landelijk gebied]
• Vitaliteit kleine kernen: multifunctionele voorzieningen en leefbaarheidsmakelaars Het platteland wordt steeds meer consumptieruimte naast productieruimte1. De werkgelegenheid in de landbouw neemt weliswaar af, daar staat tegenover dat de werkgelegenheid in de commerciele en niet-commerciele dienstverlening toeneemt, met name in recreatie en toerisme. Ook wordt de landbouw steeds vaker verbreed met collectieve activiteiten (groenblauwe diensten e.d.) en private verbredingsactiviteiten zoals recreatie, verkoop van streekproducten, maar ook kinderopvang en zorgboerderijen. Meer ruimte voor recreatie en toerisme evenals kleinschalige bedrijvigheid verbeteren niet alleen de kwaliteit van de economische structuur maar ook de sociale cohesie. Participate van bewoners, onder meer bij verenigingsleven, vrijwilligerswerk, mantelzorg, landschapsbeheer, onderwijs, wonen, veiligheid en economie, levert een bijdrage aan sociale vraagstukken. Ontwikkeling en bundeling van diensten en functies maar ook dagarrangementen (schakels tussen kinderopvang, onderwijs, overblijf, sport, welzijn en cultuur) zijn belangrijk middelen. De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (vgl. servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houd je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

6.3 ..
9.2 ..
4.3 ..
4.11..

De Subsidieregeling Vitaliteit kleine kernen/kulturhusen loopt door in 2007. Gelet op het succes van de regeling (veel aanvragen en grote spin-off) en de behoefte die bestaat aan concrete ondersteuning bij een breed scala aan projecten, wordt voorgesteld om de regeling na 2007 voort te zetten en te verbreden (bijv. ook stimuleringssubsidies op economisch terrein en gebundelde diensten). Daarnaast willen we leefbaarheidsmakelaars aanstellen.

Wij reserveren voor de subsidieregeling € 1,008 miljoen per jaar vanaf 2008 en daarnaast nog € 86.000 per jaar voor leefbaarheidsmakelaars (vanaf 2007). Dit behoort tot het autonome deel van het pMJP en wordt gedekt uit de Ontwikkelingsreserve. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het realiseren van de doelstelling "Behoud en versterking van de sociale samenhang in de kleine kernen en buurtschappen". Door dit voorstel kunnen 100 basisvoorzieningen en (gebundelde) diensten behouden, gebundeld en/of ontwikkeld worden.

(Provincie Overijssel, 2006c, p.52)

- versterking sociale Vitaliteit en leefbaarheid: Vitaliteit kleine kernen/ kulturhusen 1,008 mln per jaar uit Ontwikkelingsreserve, t/m 2013

(Abma, de Jong & Busser, 2006, p.58)

[onderzoeksadvies na opdracht van provincie. Er wordt echter niet gesproken over evenutele opvolging van dit advies (de provincie is in haar brief niet erg enthousiast om zich te gaan bemoeien met sportaccomodaties).]

13 KOPPELING MET ANDERE FUNCTIES: KULTURHUS

De provincie heeft een bestand met locaties van een multifunctioneel centrum (Kulturhus). Van dit bestand is gebruik gemaakt om te kijken of de initiatieven voor het ontwikkelen van de functies 'cultuur, welzijn en onderwijs' gecombineerd kunnen worden met de functie sport. In die gebieden waar een tekort aan sportvoorzieningen samengaat met het ontbreken van een Kulturhus is deze combinatie te maken.

Kaart 13.1: opgetelde niet-vervulde vraag voor de 10 sporten vergeleken met Kulturhus-locaties

In deze kaart is het opgetelde tekort van de 10 onderzochte sporten weergegeven. De Kulturhussen zijn ook ingetekend.

De gebieden met een relatief groot tekort aan sport zonder kulturhus bieden mogelijkheden voor gezamenlijke ontwikkeling. Vroomshoop is zo'n gebied. Ook in Zwolle-west en in Kampen doet die situatie zich voor.

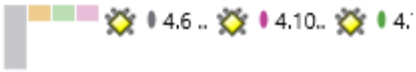

Deze analyse kan alleen een richting aangeven. Er zijn niet voldoende sporten onderzocht om een volledig beeld te kunnen geven van de verhouding tussen vraag en aanbod van sport in zijn totaliteit. Met name het ontbreken van grote sporten zoals voetbal en tennis is beperkend voor de zeggingskracht van de kaart. De grote sport die wel in de analyse betrokken is, zwemmen, kent een deelnamecijfer dat in relatie tot de andere onderzochte sporten zeer groot is. Het aandeel van het zwemtekort in het totale tekort is daarom fors.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004a, p.3)

Het LEADER+-programma wist na een aarzelende start, vanwege het tot stand moeten brengen van lokale en regionale netwerken, ruim 30 projecten voor te dragen voor ondersteuning. Centraal daarin staat de kwaliteitsimpuls in de leefbaarheid van kleine kernen en/of een impuls in de recreatief-toeristische sfeer. Alle projecten zijn gericht op participatie, draagvlak en samenwerking tussen lokale actoren. Naast (een forse bijdrage voor) het Kulturhus Lemelerveld, zijn de Natuurboerderij Dalfsen, het platform voor toeristische ondernemers om kwaliteitsverbetering in de bedrijfsvoering te realiseren en de pilot op het Landgoed "Twickel" rondom nieuwe financieringsvormen van groen/blauwe diensten door agrariërs (waterberging, natuurbeheer) aansprekende voorbeelden. Het stimuleren van het lokale initiatief en de betrokkenheid van gemeenten, ook in financiële zin, heeft ertoe geleid dat maatschappelijke partijen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun leefomgeving, ook daadwerkelijk kunnen omzetten in concrete initiatieven.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

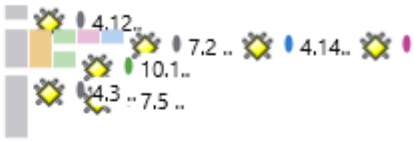

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

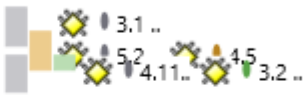

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.1-3)

1. SAMENVATTING

In kleine gemeenten, dorpen en stadswijken is de noodzaak van investeringen in voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en de sociale cohesie. We hebben voor het tegengaan van de verschraling één subsidieverordening met twee onderdelen ontwikkeld. Het eerste onderdeel, vitaliteit kleine kernen, is bestemd voor kernen met minder dan 4.000 inwoners. Het tweede, kulturhusen, is bestemd voor alle kernen van 4.000 inwoners of meer. Het onderdeel vitaliteit kleine kernen is open van opzet en bestemd voor initiatieven die als doel hebben: het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen. Wij vragen u in te stemmen met deze brede opzet. De definitie van het Overijsselse kulturhus-concept is: een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit 1 gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Het kulturhus heeft een smallere opzet dan het onderdeel vitaliteit kleine kernen (namelijk minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement). Kernen/steden van 4.000 inwoners of meer komen voor deze regeling in aanmerking. Wij vragen u in te stemmen met deze opzet en daarmee in te stemmen met de Subsidieverorde- ning vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004. In de vorige bestuursperiode is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 een eenmalige extra bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor kulturhusen kleine kernen. Wij verzoeken u deze middelen toe te voegen aan de middelen voor het onderdeel vitaliteit kleine kernen. Uit dit onderdeel vitaliteit kleine kernen kunnen ook kulturhusen gesubsidieerd worden, mits deze wordt gesitueerd in een kern van minder dan 4.000 inwoners.

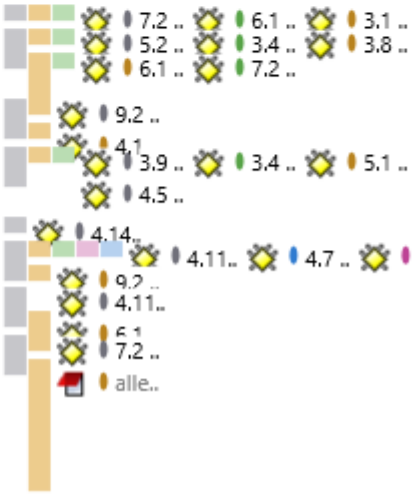

2. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

In het Onderhandelingsakkoord is een regeling vitaliteit kleine kernen aangekondigd. Dit heeft u in de Perspectiefnota 2004 nader vertaald als een belangrijk middel tot versterking en behoud van de vitaliteit in de kleine kernen en buurtschappen. Daarnaast wilt u door middel van het concept kulturhusen ook de sociale samenhang versterken. De huidige regeling kulturhusen wordt daarvoor aangepast en voor vitaliteit kleine kernen moet een eenvoudige werkbare regeling ontworpen worden zoals u stelt in de Perspectiefnota.

Dit voorstel aan u bevat een geïntegreerde Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen.

3. OVERWOGEN OPLOSSINGSRICHTINGEN EN ALTERNATIEVEN

3.1. Afstemming vitaliteit kleine kernen en kulturhusen

Het concept kulturhusen heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen vervullen in het tegengaan van verschraling en verkokering van het voorzieningenniveau en het behouden en verbeteren van de sociale cohesie op het platteland. De middelen uit het Onderhandelingsakkoord voor de bevordering

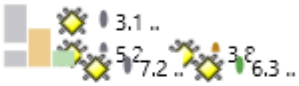

van vitaliteit kleine kernen zijn een tweede belangrijk instrument om de leefbaarheid in kleine kernen en buurtschappen te versterken. Beide middelen dienen dus hetzelfde doel, te weten het bevorderen van de leefbaarheid. Het verschil is dat het kulturhus-concept al een bepaalde invulling geeft aan de manier waarop in dit geval de leefbaarheid invulling krijgt. Vitaliteit kleine kernen gaat daarentegen niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ruimte die gegeven wordt aan initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. De beschikbare middelen voor vitaliteit kleine kernen krijgen daarmee een bredere toepassing dan de middelen bedoeld voor het kulturhus-concept. Om de twee onderdelen op elkaar af te stemmen, zoals u vraagt in de Perspectiefnota, stellen wij voor om initiatieven uit kernen tot 4.000 inwoners ten laste te brengen van budget vitaliteit kleine kernen en initiatieven uit kernen van 4.000 inwoners of meer ten laste te brengen van budget kulturhusen. Dit is uitgewerkt in 1 geïntegreerde verordening. Dit is doelmatiger en effectiever dan twee afzonderlijke verordeningen en komt tegemoet aan de wens van deregulering.

3.2. Middelen

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek de kulturhusen. Het toenmalige college heeft besloten om het geven van uitvoering hieraan uit te stellen tot na de verkiezingen van april 2003. Gelet op het voorstel om een bovengrens te stellen aan kleine kernen (tot 4.000 inwoners) stellen wij u voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro toe te voegen aan het budget uit het Onder- handelingsakkoord voor vitaliteit kleine kernen. Subsidieverzoeken voor een kulturhus in een kern met minder dan 4.000 inwoners vallen dus ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen. Wij vragen u in te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging (bijlage III). Wij stellen u tevens voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005. Hiermee gaan wij een inspanningsverplichting aan om deze incidentele gelden voor die periode te bestemmen (bijlage IV).

3.3. Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004

De subsidieverordening is een relatief eenvoudige verordening, waarbij de onderdelen kulturhusen en vitaliteit kleine kernen zijn geïntegreerd. In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen vitaliteit kleine kernen (minder dan 4.000 inwoners) en kulturhusen (4.000 inwoners of meer). De doelstelling van het onderdeel vitaliteit is: handhaven en verbeteren vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen. Ook bij kulturhusen staat het handhaven en verbeteren van vitaliteit en leefbaarheid in kernen, stadswijken centraal. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Hierbij zijn minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur aanwezig.

4. TIJDELIJKE REFERENDUMWET

Deze verordening is op basis van de Tijdelijke referendumwet referendabel. Dit houdt onder meer in dat de verordening zes weken na publicatie van kracht gaat, om burgers de mogelijkheid te geven een referendum aan te vragen.

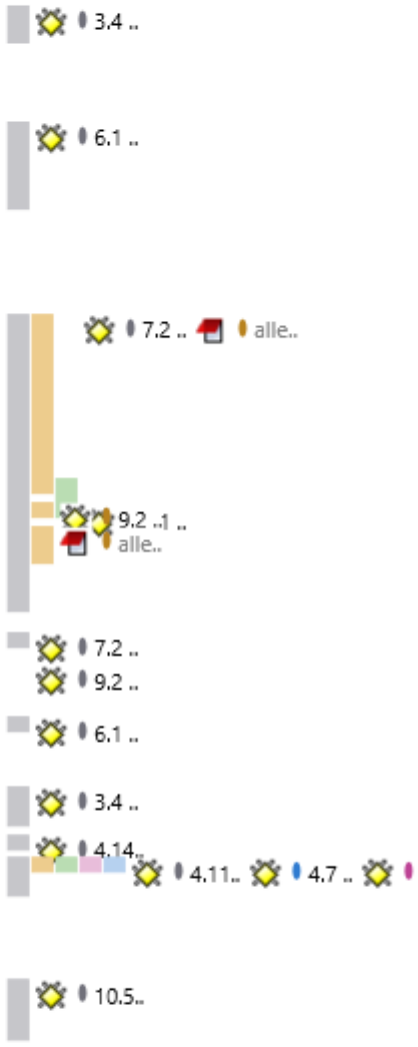

5. STATENBEHANDELING

Wij willen benadrukken er groot belang aan te hechten dat deze verordening na toepassing van de Tijdelijke referendumwet met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2004 in werking kan treden. Behandeling van dit voorstel in uw decembervergadering is daarom zeer wenselijk.

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor in te stemmen met:
1. de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004;
2. het toevoegen van het incidentele budget voor kulturhusen kleine kernen van 1 miljoen euro aan het budget vitaliteit kleine kernen;
3. het vastleggen van een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.5)

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 60 - I

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 oktober 2003, kenmerk ZC/2003/1994;

besluiten:

I. vast te stellen de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004, zoals opgenomen in bijlage II;

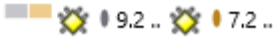

II. door middel van de 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 een bedrag van 1 miljoen euro over te hevelen van de begroting 2003, product 2.8.30.50, Kunst en cultuur, naar de begroting 2004, product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn (zie bijlage III);

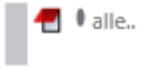

III. een meerjarige verplichting vast te leggen voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget van 1 miljoen euro ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen (zie toelichting in bijlage IV).

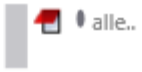

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.6-8)

Bijlage II

SUBSIDIEVERORDENING VITALITEIT KLEINE KERNEN EN KULTURHUSEN 2004

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. kulturhusen: project gericht op het investeren in voorzieningen die direct verbonden zijn met de leefbaarheid en de sociale cohesie van kernen, dorpen en stadswijken. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement zijn opgenomen;
b. vitaliteit kleine kernen: project gericht op het handhaven en verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen, in de vorm van basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen;

c. basisvoorzieningen: voorzieningen op het gebied van de economische, de fysieke en sociale infrastructuur;
d. inwoneraantal: aantal inwoners voor kernen en steden (peildatum 01-01-2004);
e. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
f. Asv: de Algemene subsidieverordening Overijssel 1997;
g. project: een in tijd afgebakende activiteit met een duidelijk omschreven afgeronde doelstelling;
h. subsidie: een projectsubsidie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, sub a van de Asv.

Artikel 2. Subsidiabele activiteiten

a. Vitaliteit kleine kernen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen van 3.999 en minder inwoners gericht op het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van kernen en dorpen door middel van een financiële impuls aan basisvoorzieningen, dat wil zeggen voor de zogenaamde 'stenen'/harde infrastructuur, alsmede voor organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen.

b. Kulturhusen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen, dorpen en/of steden van 4.000 en meer inwoners gericht op het stimuleren tot bouw of verbouw van een kulturhus in het belang van de vitaliteit en leefbaarheid van die kernen, dorpen of steden.

Artikel 3. Criteria

Aanvragen voor subsidie moeten voldoen aan de volgende criteria:
1. er is voorzien in cofinanciering, in ieder geval door betrokken gemeente;
2. de aanvraag heeft geen betrekking op instandhoudings-/exploitatiekosten;
3. de aanvraag heeft geen betrekking op reguliere activiteiten van de aanvragende instelling;
4. de exploitatie na realisatie van het project is veiliggesteld voor in ieder geval één jaar;
5. het betreffen geen kosten voor reeds uitgevoerde activiteiten. De start van het project is niet eerder dan drie maanden na aanvraag van de subsidie;
6. bewoners zijn betrokken bij de voorbereiding van het initiatief uit hun kern/buurtschap/stadsdeel;
7. initiatiefnemers hebben hun aanvraag vooraf ter toetsing voorgelegd aan gemeenten en hebben het oordeel van de gemeente bij hun aanvraag betrokken;
8. er bestaat geen aanspraak op basis van een andere provinciale subsidieverordening voor investeringskosten als bedoeld in artikel 4, behalve als voorzien is in cofinanciering op basis van Subsidieregeling Europese programma's Overijssel 2001.

Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a gelden aanvullend de volgende criteria:
9. subsidieaanvragers zijn betrokken bewoners of rechtspersonen uit de kern, het dorp of de gemeente waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft;
10. uit de aanvraag blijkt dat het basisvoorzieningen betreffen die zonder subsidie niet kunnen voortbestaan danwel niet van de grond komen.

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b gelden aanvullend de volgende criteria:
11. uit de aanvraag blijkt dat bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het kulturhus ten minste drie van de volgende functies educatie, zorg, welzijn, en cultuur betrokken zullen zijn. De functies krijgen een aantoonbare plek in het op te richten kulturhus;
12. er moet sprake zijn van gezamenlijke programmering tussen de betrokken instellingen die gesitueerd worden in een op te richten Kulturhus. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag;

13. er moet sprake zijn van een gezamenlijk beheersmanagement, dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie. Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een gezamenlijk beheersmanagement door de betrokken instellingen die gesitueerd worden in het op te richten kulturhus;
14. subsidieaanvragers zijn rechtspersonen.

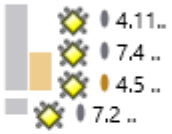

Artikel 4. Grondslag voor de subsidie

a. Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- worden besteed aan organisatorische capaciteit.

b. Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- besteed worden voor planvorming en programmering.

Artikel 5. Subsidieplafond

1. Op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale begroting stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een subsidieplafond vast.
2. Het subsidieplafond wordt uiterlijk in december van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor het is vastgesteld, bekendgemaakt.

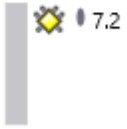

Artikel 6. Indieningstermijn

Aanvragen voor een projectsubsidie kunnen tweemaal per jaar worden ingediend: a. uiterlijk 1 maart voor projecten die op zijn vroegst 1 juni van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is); b. uiterlijk 1 september voor projecten die op zijn vroegst 1 december van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is).

Artikel 7. Subsidieaanvraag

De aanvraag van een projectsubsidie gaat vergezeld van:
a. een beschrijving van het project waarin tenminste is opgenomen de doelstelling en het plan van aanpak van het project (inclusief tijdsplanning) en dat moet voldoen aan de gestelde criteria;
b. de benodigde subsidie om die doelstelling te verwezenlijken;
c. de beoogde resultaten of effecten en de wijze waarop deze na afloop van het project kunnen worden getoetst;
d. een gedetailleerde begroting (inclusief gespecificeerde toelichting) van de met het project gepaard gaande kosten en de geraamde dekking hiervan inclusief financiële bijdragen van derden (cofinanciering);
e. het advies van de betrokken gemeente(n).

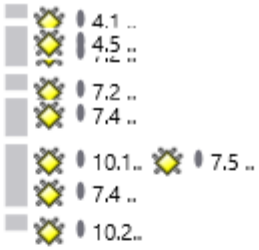

Artikel 8. Wijze van behandeling van de aanvragen

a. Gedeputeerde Staten plaatsen de subsidieaanvragen in een prioriteitsvolgorde aan de hand van de criteria zoals vermeld in artikel 3.
b. Gedeputeerde Staten houden bij beoordeling van de aanvragen rekening met een evenwichtige spreiding van de projecten over de provincie Overijssel.
c. Gedeputeerde Staten wegen een negatief advies van de betrokken gemeenten zwaar mee bij de besluitvorming.

d. Gedeputeerde Staten betrekken bij hun afweging de mate van binnengemeentelijke danwel bovengemeentelijke samenwerking van initiatiefnemers.
e. De start van de uitvoering van de investeringsplannen is voor 1 januari 2006 en schuift ieder jaar één jaar verder op (dus bij indienen 2005 start men voor 1 januari 2007, enz.).
f. Indien meerdere subsidieaanvragen voldoen aan de criteria en daarmee het subsidieplafond wordt overschreden, geldt de volgorde van binnenkomst van de subsidieverzoeken.
g. Artikel 7 van de Asv is van toepassing bij de subsidieverlening in het kader van deze verordening.

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt de volgende wegingsfactoren:
h. gemeenten die in de vorige bestuursperiode nog geen subsidie hebben ontvangen voor een kulturhus, hebben voorrang bij de toetsing op gemeenten die reeds een subsidie hebben ontvangen;
i. vanuit deze regeling wordt maximaal één subsidieaanvraag voor een kulturhus per gemeente gehonoreerd.

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9

Ter uitvoering van deze verordening kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels vaststellen.

Artikel 10

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslissen Gedeputeerde Staten.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking zes weken na publicatie in het Provinciaal blad met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, APP.IV)

TOELICHTING

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek kulturhusen. Wij stellen voor om deze € 1 miljoen over te hevelen van het budget kulturhusen (product 2.8.30.50, Kunst en Cultuur) naar het budget vitaliteit kleine kernen (product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn) door bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage III) en daarmee deze € 1 miljoen vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 ten laste van product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn. Voor de volledigheid wordt aangegeven dat u reeds bij de 10e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 in het kader van de Perspectiefnota 2004 ingaande 2004 gelden beschikbaar heeft gesteld voor vitaliteit kleine kernen. Voor 2004 betreft het een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze gevoteerde gelden staan op het product 2.8.00.7, Beleidskader Welzijn.

(Provinciale Staten van Overijssel, 2004, p.1)

2. voor de overgangsperiode van maximaal drie jaren om Stimuland in staat te stellen zich voor te bereiden op de toekomst.

2.1. Stimuland zal gedurende een overgangsperiode van maximaal drie jaren (2005, 2006 en 2007) in staat worden gesteld om de organisatie voor te bereiden op de toekomst waarin Stimuland opereert als een zelfstandige zakelijk marktgericht werkende uitvoeringsorganisatie.

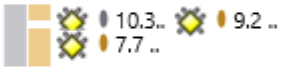

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004b, p.7)

Onderwerp: Uitputting budgetten 'vitaliteit kleine kernen en kulturhusen' 2004.
Kenmerk: ZC/2004/2558

Gedeputeerde Staten hebben besloten het Projectbureau Kulturhus voor een projectperiode van 4 jaar (2005-2008) een subsidie te verlenen voor een bedrag van in totaal € 100.000,- .

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.7)

Waar staat het Overijssels bibliotheekwerk in 2015?
"Het merendeel van de bibliotheken is gevestigd of in Kulturhusachtige accommodaties of de bibliotheek is uitgebouwd met de functies cultuur, educatie en ontmoeting. De openingstijden zijn royaal. De bibliotheek is elke dag open en er is altijd wat te doen. In de fysieke bibliotheek is grotendeels sprake van zelfbediening en de bibliotheek heeft een prettige en professionele uitstraling (zowel de binnenkant als de buitenkant van het gebouw). De bibliotheek is een gewaardeerde participant in lokale educatieve, culturele en/of informatieve programma's.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.22)

De kracht van Overijssel is gelegen in de ontwikkeling van een sterk netwerk. Niet alleen een netwerk in de branche, maar ook tussen instellingen op lokaal niveau. De ontwikkeling van het Kulturhusconcept is hier het sterkste voorbeeld van.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.48)

[in een tabel]
Verdere ontwikkeling van kulturhusconcept in meest brede zin

Geen enkele bibliotheek werkt meer alleen, maar alle vestigingen werken met minimaal 1 partner samen.

(Gebiedsteam Zuidwest-Twente, 2004, p.21)

Clustering van voorzieningen Om het voorzieningenniveau op het platteland te garanderen is clustering noodzakelijk. De gezamenlijke overheden streven naar een optimaal voorzieningenniveau in elke kern of buurtschap. Het introduceren van één of meerdere kulturhusen hoort hierbij, evenals het inzetten van nieuwe (ICT-)technieken. Voor het bepalen van het gewenste voorzieningenniveau is samenspraak tussen de bevolking en de aanbieders van de voorzieningen essentieel. Hierbij horen ook de openbare voorzieningen.

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.22)

Tabel: Sociale vitaliteit

AVP	UP reconstructieplan	aantal 2005-2006	operationele doelen deelplan Zuidwest-Twente (-2015)
	Versterken en ondersteunen van de zorggerelateerde	8	Gemeenten leggen voor het zij VAR's en hun directe omgeving willen invullen en wat er onder nevenfuncties op het agrarisch bedrijf vermaan kan worden, waarbij sociale functies een hoge prioriteit krijgen
	Versterken gemeentelijk ingelligerabeleid	7.	
	Ondersteunen van initiatiefgroepen plattelandsontwikkeling	a.m.	Stimuleren van de ontwikkeling van zorgboerderijen en andere maatschappelijke functies op boerderijen
			Overleg tussen gemeenten, woningbouwcorporaties en andere instellingen over het behoud van winkelvoorzieningen, postkantoor- en bankvoorzieningen in de kleine kernen
			Opzetten van een sociaal-economisch platform voor Zuidwest Twente met gemeenten en andere partners met sociale expertise
	Bundelen van voorzieningen in Kulturhuizen	5	Zoveel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonvoorzieningen, postkantoren, winkels en dergelijke
	Realiseren van zorgpunten voor de eerstelijnsgezondheidszorg	1	Bovenop de bestaande plannen realiseren van nieuwe Kulturhuizen in een kleine kern in Zuidwest-Twente waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat
	Bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen	1	Bundeling van eerstelijnszorgvoorzieningen als onderdeel van een gemeentelijke structuurvisie

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.23)

		Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan
Bevorderen cultureel ondernemerschap o.b.v. bibliotheken en Kulturhuizen		Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhuizen
Bevorderen ICT en behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners	p.m.	Opzetten experiment op het gebied van nieuwe vormen van dienstverlening
		Zoveel mogelijk behoud van bedrijfsheid bij de kleine kernen
		Onderzoek naar de mogelijkheden tot experimenteren met (draadloze) ICT bij verbeteren van de dienst- en hulpverlening aan bewoners en de leefbaarheid/sociale cohesie
		Instandhouden van een breed en gespreid netwerk van specifieke voorzieningen en activiteiten voor sport en bewegen
Cultuurhistorie en cultuurtoerisme	1	Moderniseren van een bestaand of realiseren van nieuw cultuurhistorisch bezoekerscentrum
Behoud cultureel erfgoed, bevorderen toegankelijkheid particuliere landgoederen, realiseren netwerk van historische bezoekerscentra		Oprichten van een projectorganisatie die in samenwerking met andere partners culturele en cultuurhistorische evenementen organiseert en stimuleert

(Gebiedsteam en Aanjaagteam Noordoost Twente, 2005, p.16)

Aanpak

Ruimte geven en ondersteunen van initiatieven die bijgedragen aan sociale vitaliteit of versterking van bedrijvigheid.

Resultaten 2005-2006 (tussen haakjes staat de eerstverantwoordelijke uitvoerder)
Strategisch project: Centralisatie van voorzieningen voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern. Een concept-projectplan 'versterken sociale vitaliteit' is inmiddels gereed, waarin de gemeenten Dinkelland, Tubbergen en Losser nauw gaan samenwerken om in 5 kleine kernen een Kulturhus plus te realiseren. Deze voorzieningen kunnen worden benut voor de centralisatie van diensten, zoals winkels, post- kantoor/geldautomaat, onderwijsvoorzieningen (brede school/'ROC-teleleren), kinderopvang en sportvoorzieningen. Dit voorstel krijgt als titel mee: 'Kulturhus plus'. Het ligt in de bedoeling aan het bestaande Kulturhus-concept een aantal innovatieve elementen toe te voegen. Hierbij kan gedacht worden aan deelname van zorgaanbieders, zorgloketten in het kader van de nieuwe WMO, etc. Ook wordt een steunpunt ingericht voor de vrijwilligers die de nieuwe Kulturhusen gaan runnen (gemeenten, OBD-Projectbureau Kulturhus).

(Gebiedsteam en Aanjaagteam Noordoost Twente, 2005, p.17)

[genoemd in tabel 'Sociale vitaliteit en versterking bedrijvigheid in het Uitvoeringsprogramma Reconstructie 2005-2006', onder de noemer 'Sociaal-Economische Vitalisering' van de 'Agenda Vitaal Platteland']

[uitvoeringsprogramma Recunstructie 2005-2006]
- Bundelen van voorzieningen in Kulturhusen

[operationele doelen tot 2018 uit 2003]
• Bundelen van voorzieningen als eerstelijnszorg, basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke
• Realiseren van 1 extra Kulturhus in kleine kernen in NOT waar het voorzieningen- niveau aantoonbaar onder druk staat
(...)
• Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.6)

[als zwakte genoemd in een samengevat onderzoek van de Erasmus Universiteit]
- Er zijn relatief weinig culturele voorzieningen op het platteland. Het ontstaan van Kulturhusen levert hier overigens een verbetering op.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.7)

[als kans genoemd in datzelfde onderzoek]
-Het is beter mogelijk doelgroepen direct te betrekken bij ontwikkelingen in hun directe maatschappelijke omgeving door bijvoorbeeld het ontwikkelen van Kulturhusen.

P 8: - 2007.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2007.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:17:33
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 60

Memos: 7

Quotations: 482

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2007

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.9)

Wonen en werken in Overijssel

Ons doel is dat Overijssel zowel in de stad als op het platteland een hoogwaardig woon- en werkklimaat biedt.

We blijven voortgaande woningbouwproductie in Overijssel stimuleren, mede door inzet van de regeling Bouwimpuls. De aandacht komt daarbij steeds meer te liggen op geschiktheid voor doelgroepen als ouderen en starters (betaalbare woningen!) in het landelijk gebied, statushouders en dak- en thuislozen. Ook de bestaande woningvoorraad heeft in dit opzicht onze aandacht. Gemeenten hebben de ruimte om woningen in kleine kernen, dorpen en buurtschappen te bouwen, voor lokale behoefte. In buurtschappen moet woningbouw de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke structuur altijd versterken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.10)

We dragen bij aan het stedelijk woonklimaat via het lopende Grote Steden Beleid (GSB), diverse acties in dit coalitieakkoord en de inzet van onze reguliere taken. Verder concentreren we ons de komende periode op:

- ondersteuning van multifunctionele voorzieningen in achterstandswijken via een doorontwikkeling van het Kulturhusconcept (als bijdrage aan de wijkaanpak van gemeenten en het Rijk)
- een tiental door de stedelijke netwerken geselecteerde boegbeeldprojecten.

(....)

Vitaal landelijk gebied

Aan de combinatie van landbouw en natuur danken we de bijzondere kwaliteit van het landschap van Overijssel. Die combinatie versterken we door kansen voor de landbouw te scheppen, te investeren in natuur en ruimte te creëren voor water. Om hierbij concrete resultaten te blijven boeken, zetten we de samenwerking met gemeenten en waterschappen door via gebiedsgericht werken (GGW).

Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en versterking van de vitaliteit van kleine kernen. Met ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing als voorwaarde willen we daarom ruimte bieden aan paardenhouderijen, zogenaamde knooperven en grotere wooneenheden t.b.v. mantelzorg. Het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en onze inzet om ontsierende bebouwing te vervangen zetten we door. Toekomst voor de landbouw vraagt ontwikkelingsruimte voor boerenbedrijven. De regeling voor jonge boeren verlengen we met 4 jaar. De nieuwe Omgevingsvisie Overijssel zal agrariërs ruimte bieden voor grotere bouwblokken, ook ten behoeve van dierenwelzijn. In de reconstructiegebieden blijven we verplaatsingen van intensieve veehouderij stimuleren. Om ongerechtvaardigde ongelijkheid te voorkomen stellen we een aantal faciliteiten ook beschikbaar buiten de reconstructiegebieden. Daarbij brengen we een aantal verschillende regelingen onder een noemer, zoals vitaliteit kleine kernen en stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. Wij blijven aan startinvesteringen bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we vervolgens een lokale verantwoordelijkheid. Verdere ontwikkeling van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie makkelijker mogelijk te maken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.19)

Senioren, vrijwilligers en sport

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de sociale infrastructuur en lokale voorzieningen. Voor voorzieningen en projecten die de slagkracht van gemeenten te boven gaan, zal de provincie zich inzetten. Om te voorkomen dat provincie en gemeenten elkaar voor de voeten lopen, kiezen we voor een scherpe taakafbakening door onze inzet naast jeugd te concentreren op senioren, vrijwilligers en sport. Participatie en integratie zijn onze leidraad bij de volgende acties:

- Investeren in randvoorwaarden voor de deelname van senioren in de samenleving (wonen, versterking openbaar vervoer en regiotaxi, ruimte voor mantelzorg, stimuleren vrijwilligerswerk door senioren, sport, culturele voorzieningen en evenementen, recreatie en toerisme)
- Versterking van sportinfrastructuur (revolving fund sportaccommodaties, ruimte voor ongeorganiseerde sportbeoefening, breedtesport)
- Goede en meer ondersteuning van vrijwilligers (waaronder ook investeringen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen en aandacht voor mantelzorgers, hospices/palliatieve zorg)

3.1 .. 4.6 .. 10.1.. 4.1 .. 7.5 ..

4.17.. 7.2 ..

Wij geven een extra impuls aan sportaccomodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiervoor een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.27)

Dynamische investeringsagenda 2007-2011

(alle bedragen x € 1.000,--)

	2007-2011	Toelichting
1. Kwaliteit van de leefomgeving		
Stationsomgevingen Olderzaal/Hengelo, Almelo, Deventer, Zwolle/Kampen	22.500	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000	Betreft € 7 mln. provinciale investering en € 2 mln. rentekosten voor € 10 mln. voorfinanciering.
Gebiedsontwikkeling Nijverdal/ Koninklijke Ten Cate	3.000	
Gebiedsontwikkeling A1-corridor	pm	
Gebiedsontwikkeling Ymosenveen	3.000	
Voortzetting GSB beleid 2010/2011 (waaronder rijkscentra)	8.400	
Doorontwikkeling Kulturhusen/vitalisatie kleine kernen	6.000	

9.5 .. 3.4 ..

8.2 .. 4.16..

"Kernpunt" (2007, p.1)

Het provinciale bestuur verandert binnenkort van samenstelling... Bovendien wordt het aantal statenleden teruggebracht van 63 naar 47 vertegenwoordigers. Inmiddels zijn de kandidatenlijsten en de verkiezingsprogramma's van de 12 partijen bekend. Kijken we terug naar de afgelopen vier jaren, dan heeft het huidige provinciale bestuur wat betreft het platteland en de kleine kernen een aantal zaken opgepakt en in gang gezet. De regeling vitaliteit kleine kernen en Kulturhusen, de reconstructiegelden, een budget voor leefbaarheidsiniatieven, kortom: de provincie Overijssel heeft u en de OVKK gestimuleerd om de leefbaarheid in al haar facetten te optimaliseren. Wie de diverse verkiezingsprogramma's voor de periode 2007-2011 doorleest, zal niet alleen in algemene termen, maar soms ook in concrete punten kunnen lezen wat de partijen willen op het platteland of in de kleine kernen met haar buitengebied. Een aantal voorbeelden:

- dorpen bouwen voor behoeften eigen bewoners,
- toepassen van bindingseisen met betrekking tot wonen op het platteland,
- versterken leefbaarheid in wijken en dorpen,
- investeren in voorzieningen,
- regeling vitaliteit kleine kernen verbreden.

De OVKK juicht het toe wanneer het laatst genoemde punt ook in het nieuw te sluiten provinciale regeerakkoord komt, met daaraan gekoppeld geoormerkte financiën. De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat met cofinanciering van de provincie heel wat voorzieningen in de kleine kernen zijn ontwikkeld. Daarom rekenen wij erop, dat het platteland ook de komende vier jaren een prominente rol krijgt op de politieke agenda. Schroom niet en stem, opdat het provinciale bestuur zich geschraagd weet door een forse meerderheid van de kiezers in Overijssel.

"Nieuwsbrief Steunpunt Dorpshuizen Overijssel" (2007, p.1)

Zes miljoen voor voorzieningen

De provincie Overijssel zet ook de komende jaren in op vitaliteit kleine kernen en Kulturhusen. Voor de periode 2007-2011 trekt de provincie 6 miljoen euro uit voor de doorontwikkeling van Kulturhusen en vitaliteit kleine kernen.

Voor dit jaar (2007) is het subsidieplafond bereikt en kunnen geen aanvragen meer worden gedaan. Op dit moment wordt gewerkt aan het vervolg op de oude 'Kulturhus-regeling' voor 2008 en aan welke criteria dorpen, maar ook stadswijken moeten voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie. De provincie trekt daarnaast geld uit voor het verbeteren van sportaccommodaties, goede ondersteuning voor vrijwilligers en het stimuleren van deelname van senioren aan de samenleving. Deze ontwikkelingen bieden kansen voor bestaande en vernieuwde multifunctionele accommodaties (dorpshuizen).

Wat doet het SDO? Het Steunpunt Dorpshuizen Overijssel zet zich in voor een zo passend mogelijke subsidieregeling waarmee ook bestaande dorpshuizen en multifunctionele accommodaties zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Kennisuitwisseling, netwerken en het vergroten van kennis tijdens themabijeenkomsten en via de web- site is een tweede speerpunt. Ook kunt u dit jaar samen met het SDO ondernemingsplannen gaan maken.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2007, P.1-4)

De provincie heeft vanaf 1999 jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van Kulturhusen. Het doel van de regeling is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren.

In het coalitieakkoord "&Overijssel!" zijn in het hoofdstuk "Kwaliteit van de Leefomgeving" onder andere de ambities weergegeven ten aanzien van de Vitaliteit landelijk gebied. Een van de instrumenten die daartoe ingezet worden is de regeling voor Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. In het coalitieakkoord wordt hierover het volgende aangegeven: "Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ... versterking van de Vitaliteit van kleine kernen. ... Daarbij brengen we een aantal regelingen onder een noemer, zoals Vitaliteit Kleine Kernen en Stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in landelijk gebied. Wij blijven aan startinvestering bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we volgens een lokale verantwoordelijkheid. Verder ontwikkelen van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie mogelijk te maken."

kulturhusen en multifunctionele accommodaties leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. (Ten aanzien van het onderscheid tussen multifunctionele accommodaties en kulturhusen wordt vanaf hierna alleen nog de term "kulturhusen" gebruikt, omdat in de nieuwe regeling geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beide vormen.) Het blijkt echter dat de tot dusverre gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben het hoofd boven water te houden ten aanzien van de exploitatie en de gezamenlijke programmering. Verder blijkt in veel gevallen dat de lokale formule al na enkele jaren van bestaan moet worden bijgesteld.

Met grote mate van overeenstemming zijn de volgende uitgangspunten voor toekomstig beleid geformuleerd:

1. continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening; De huidige regeling voorziet in een bijdrage in de bouwkosten. Zowel uit het rondetafelgesprek als uit eigen ervaring blijkt dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van de voorzieningen veel minder (eenvoudig) plaats gevonden zou hebben. Continuering van deze bijdrage blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.
2. de rol van de provincie wordt verder vooral gezien in het faciliteren van een ondersteuningstructuur; De lokale invulling is duidelijk een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen juist op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie.
3. er moet ruimte zijn voor experimenten; Aangegeven werd dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het concept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. Dit is geheel in lijn met hetgeen in het coalitieakkoord geformuleerd is.
4. subsidie wordt verstrekt op basis van een haalbaarheidsstudie. Een duidelijkere studie vooraf naar de (ook economische) haalbaarheid van een Kulturhus werd door de aanwezigen bij het rondetafelgesprek gezien als een goede manier om er voor te zorgen dat gerealiseerde kulturhusen op een goede manier en met een gezonde basis van start kunnen gaan. Door een dergelijke studie als voorwaarde te stellen bij subsidieverlening kan de provincie een belangrijke leveren aan de kwaliteitsontwikkeling van de kulturhusen.

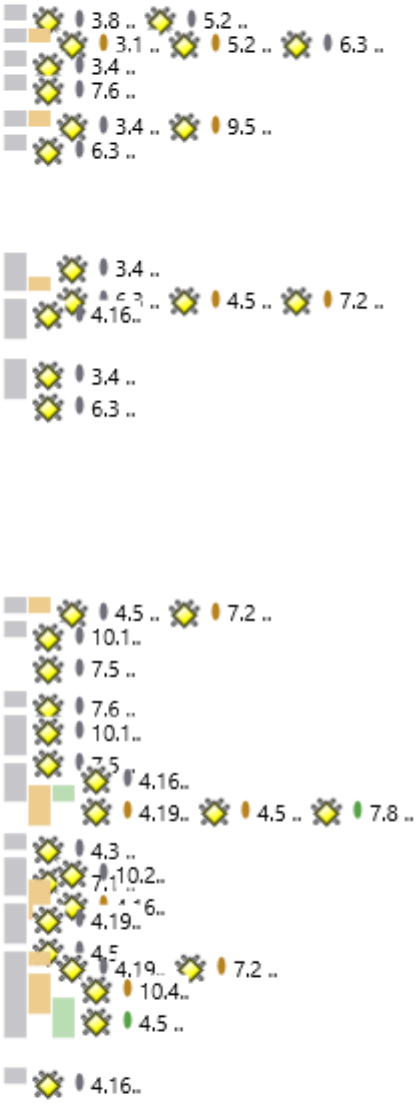

Beleidswijziging
Op basis van ondermeer bovenstaande uitkomsten hebben wij het beleid op de volgende punten gewijzigd:
1. de regelingen ten behoeve van kernen onder en boven de < 4000 inwoners en > 4000 inwoners(met uitzondering van de 5 grote steden) worden gestroomlijnd en samengevoegd en opgenomen in de pMJP-systematiek;
2. de startsubsidie ten behoeve van de bouwkosten per voorziening wordt gehandhaafd en wordt gemaximeerd op ten hoogste 3 keer de gemeentelijke bijdrage;
3. er worden middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
4. gezamenlijke programmering en beheer worden extra gestimuleerd;
5. er worden meer middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de ondersteuning;
6. provincie neemt het initiatief tot het ontwikkelen en onderhouden van een kennisnetwerk i.s.m. de ondersteuningsinstellingen, gemeenten en Kulturhusen.

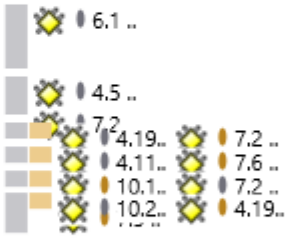

Een aantal van deze punten lichten wij hierbij nader toe.

Concept Kulturhus
Het doel van de VKKK is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren. In deze regeling worden 6 beleidsterreinen onderscheiden: welzijn (sport, ontmoeting en ontplooiing), zorg (WMO /zorgloket, huisartsen, fysiotherapie e.d.), educatie (scholen, volksuniversiteit e.d.), cultuur (bibliotheek, theater, exposities etc.), maatschappelijke (dienstverlening (kinderopvang, consultatiebureau, gemeente, politie enz.) en commerciële dienstverlening. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage in de bouwkosten moet er, net als in de huidige regeling voor kulturhusen, sprake zijn van een dienstenaanbod op tenminste drie van de genoemde beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke meerwaarde, en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld sectorale voorzieningen ook in aanmerking zouden kunnen komen. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening dient te worden aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid en/of nieuwe doelgroepen worden bereikt en/of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen. Deze onderbouwing dient deel uit te maken van het haalbaarheidsonderzoek. Onderhoudskosten vallen nadrukkelijk buiten het bereik van deze regeling. Hieronder vallen ook (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen dienen te worden genomen.

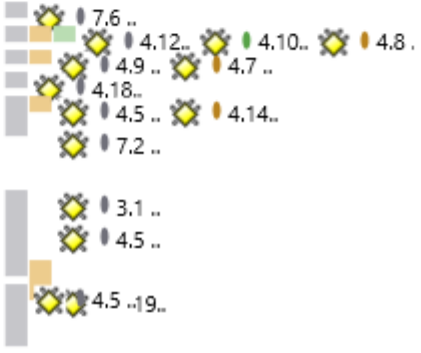

Startsubsidie bouwkosten
De provinciale bijdrage voor de bouwkosten is van grote betekenis, met name voor het genereren van overige middelen. De subsidie voor de bouwkosten bedraagt per project maximaal 50% met een maximum van €100.000 voor investeringskosten in bouw, verbouw en samenhangende draad- en nagelvaste inventaris. Omdat in het verleden gemeentelijke bijdragen wel eens minimaal waren ten aanzien van de provinciale bijdrage, wordt de provinciale bijdrage gesteld op maximaal 3 maal de gemeentelijke bijdrage.

Ondersteuningsstructuur
en experimenten Ondersteuning van de Kulturhusen is niet alleen van groot belang tijdens de voorbereidende en opstartfase, maar blijft ook na realisering punt van aandacht. De provincie zet zich de komende jaren in voor het realiseren en onderhouden van een Ondersteuningsstructuur. Aan deze taak wordt inhoud gegeven door:
1. het faciliteren van een ondersteuningsorganisatie;

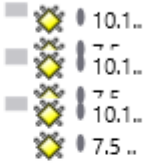

2. het faciliteren van een kennisnetwerk;
3. het beschikbaar stellen van middelen voor onderzoek en experimenten.

Het projectbureau Kulturhusen, met ingang van 1 januari 2007 ondergebracht bij VariYa, vervult reeds een aantal ondersteunende taken op gebied van de VKKK. Daarnaast worden zij door de provincie gefaciliteerd voor ondersteuning op gebied van sociaal economische ontwikkeling van het landelijk gebied in bredere zin. Sinds 1 maart 2007 beheert VariYa in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel het digitale kenniscentrum www.kulturhus.nl. De ontwikkeling van Kulturhusen zal met het nieuwe beleid (nog) beter gemonitord worden om een adequaat ondersteuningsaanbod te ontwikkelen en realiseren. De begeleiding en advisering aan zowel gemeenten als Kulturhusen zal worden uitgebreid. Er is veel kennis en ervaring opgedaan met het oprichten van Kulturhusen, zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak. Deze is niet altijd even toegankelijk voor initiatiefnemers. De provincie zal het initiatief nemen voor het, in samenwerking met VariYa, gemeenten en Kulturhusen, ontwikkelen en onderhouden van een uitgebreid kennisnetwerk, waar gemeenten en Kulturhusen gebruik van kunnen maken. Het kennisnetwerk zal bestaan uit zowel steunorganisaties als commerciële partijen. Het oprichten en in stand houden van een Kulturhus is vaak een weg van vallen en opstaan. Er dient voortdurend te worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen binnen de kaders van de lokale situatie. Om te voorkomen dat Kulturhusen iedere keer zelf het wiel uitvinden worden middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek en experimenten, die ook voor andere Kulturhusen van belang kunnen zijn. Daarbij dient de aanvrager aan te geven hoe zij actief aan deze overdracht van kennis zal bijdragen. Experimenten met commerciële partijen moeten een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de exploitatie.

Haalbaarheidsstudie

Uit een onderzoek naar gerealiseerde Kulturhusen blijkt dat meer dan de helft van de voorzieningen kampt met exploitatietekorten. De rol van de gemeenten hierbij is divers. Sommige gemeenten dragen bij in de vorm van exploitatiesubsidies en/of het bekostigen van een programma/beheermanager. Andere gemeenten achten het primair een taak van de lokale gemeenschap en de voorziening om een gezonde financiële basis te creëren. D£ provincie wil voorkomen dat middelen geïnvesteerd worden in voorzieningen zonder stevig (financieel) fundament. Daarom wordt als voorwaarde tot financiering een haalbaarheidsonderzoek vereist. Dit haalbaarheidsonderzoek bestrijkt drie onderwerpen:
1. investering- en exploitatiebegroting op (middel)lange termijn;
2. voldoende mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende, opstartfase en exploitatiefase;
3. goede match tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het op te richten Kulturhus.

Voor de voorbereidende fase en het laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie kunnen gemeenten per te realiseren Kulturhus maximaal 50% met een maximum bedrag van €25.000 aanvragen. De middelen voor de bouwkosten worden slechts beschikbaar gesteld op basis van een positieve haalbaarheidsstudie op alle drie elementen.

Extra stimulansen

De provincie is van mening dat een gezamenlijke programmering en een gezamenlijk beheer een belangrijk onderdeel vormen van het Kulturhusconcept. Het blijkt echter in de praktijk dat hier slechts moeizaam invulling aan wordt gegeven. Enerzijds door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van een exploitatietekort, anderzijds doordat het werken in een Kulturhusconcept andere competenties verlangen van medewerkers dan het werken in de eigen organisatie. Idealiter is er dus sprake van een groeimodel. Om deze ontwikkeling van het Kulturhusconcept extra te ondersteunen

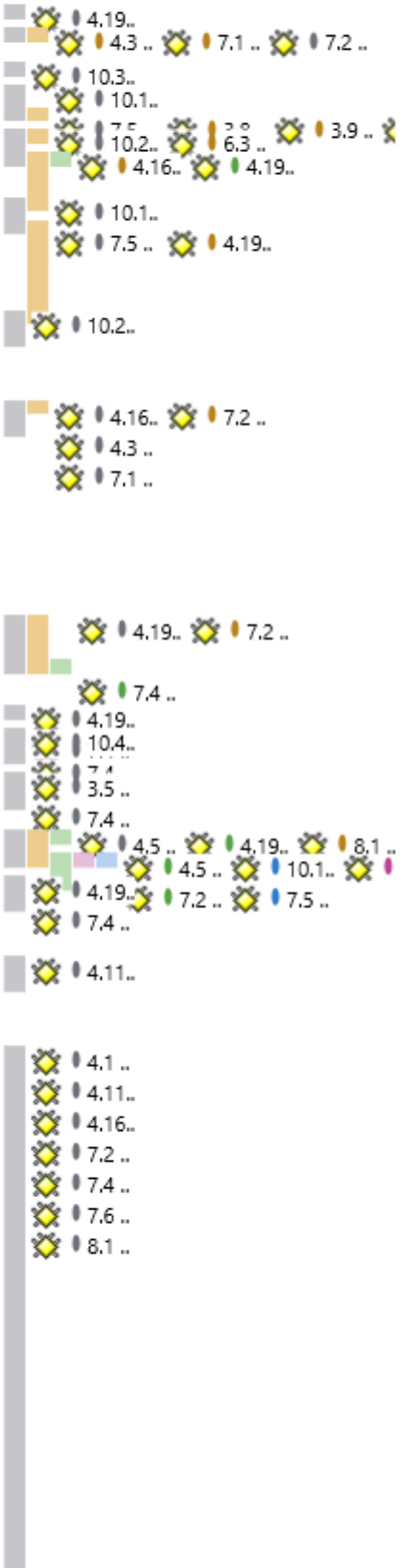

stelt de provincie middelen beschikbaar aan die initiatieven die hier nadrukkelijk mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld door het maken van bindende afspraken tussen deelnemende partijen (statuten) en het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijke programmering en beheer. Voor dit onderdeel (programmering en/of beheer) is een extra impuls van maximaal €25.000 beschikbaar, aan te vragen bij de startsubsidie bouwkosten onder dezelfde voorwaarden. Reeds bestaande kulturhusen (en multifunctionele accommodaties zoals benoemd in de 'oude' regeling Vitaliteit kleine kernen) kunnen eenmalig ook in aanmerking komen voor deze impuls. Kulturhusen die op grond van de eerste kulturhusregeling een bijdrage hebben ontvangen van Hfl. 500.000 of € 226.000, komen niet voor deze subsidie in aanmerking.

Financiering

In 2007 zijn autonome middelen beschikbaar gesteld in het kader van het pMJP voor een voortzetting van de regeling voor kleine kernen (minder dan 4000 inwoners). Deze middelen kunnen worden ingezet tot en met 2013. Voor de Kulturhusen zijn eveneens extra middelen opgenomen in de Dynamische InvesteringsAgenda behorend bij het bestuursakkoord &Overijssel 2008-2011. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2011.

In de DIA is € 6 miljoen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de Kulturhusen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen ingezet voor een intensivering van het ondersteuningsnetwerk sociaal economische ontwikkeling landelijk gebied voor de gehele periode 2008-2013. Dit bedrag wordt ingezet voor de experimenten, de kennisontwikkeling en de kennisdeling ten aanzien van het opzetten, exploiteren en beheren van Kulturhusen, inclusief de gezamenlijke (inhoudelijke) programmering. Daarbij wordt ook een link gelegd met het opstellen en uitvoeren van integrale dorpsplannen (DOP+) om de aanwezigheid van het Kulturhus zowel inhoudelijk als fysiek te verankeren in de lokale gemeenschap. Van de € 6,75 miljoen bestaande kulturhusmiddelen uit het pMJP is in 2007 reeds € 1,9 mln besteed. Samen met de resterende € 4,5 miljoen uit de DIA is voor de realisatie van Kulturhusen in de periode 2008 - 2013 nog een bedrag van € 9,35 miljoen beschikbaar (gecombineerde gelden DIA en pMJP).

Dit betekent dat op basis van bovenstaande getallen de volgende aantallen Kulturhusen kunnen worden gerealiseerd (cumulatief):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
kernen < 4000 *	18**	25	32	39	46	52	58
kernen > 4000	0	7	14	21	28	28***	28***
totaal	18	32	46	60	74	80	86

Bovenstaande prognoses zijn gebaseerd op een gemiddelde subsidie van €125.000 per project.

* Aantallen wijken af van de pMJP cijfers omdat daar is uitgegaan van een lagere gemiddelde subsidie per Kulturhus.
**In 2007 heeft de gemeente Steenwijkerland voor een totaal van 25 voorzieningen relatief weinig subsidie aangevraagd; deze is niet opgenomen in het schema om vertekening te voorkomen.
***Geen toename opgenomen omdat de Dynamische Investeringsagenda tot en met 2011 loopt.

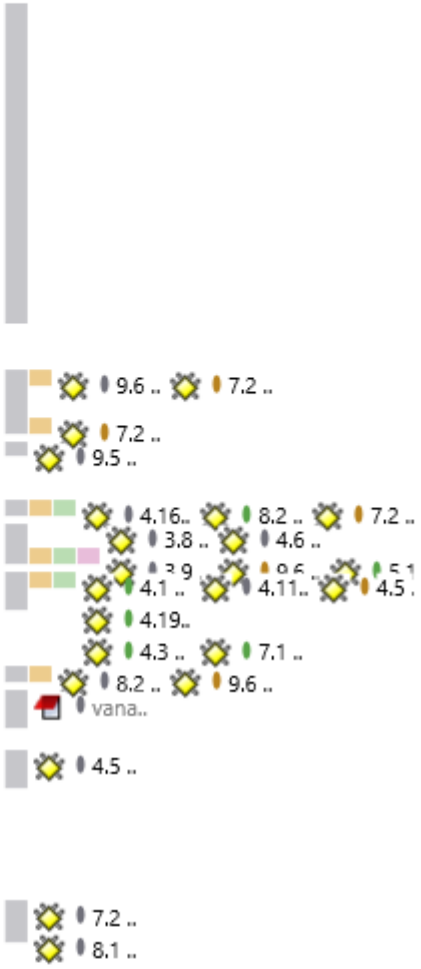

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

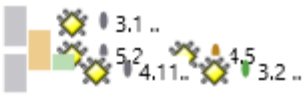

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2003a, p.1-3)

1. SAMENVATTING

In kleine gemeenten, dorpen en stadswijken is de noodzaak van investeringen in voorzieningen direct verbonden met de leefbaarheid en de sociale cohesie. We hebben voor het tegengaan van de verschraling één subsidieverordening met twee onderdelen ontwikkeld. Het eerste onderdeel, vitaliteit kleine kernen, is bestemd voor kernen met minder dan 4.000 inwoners. Het tweede,

7.2 .. 6.1 .. 3.1 ..
5.2 .. 3.4 .. 3.8 ..
6.1 .. 7.2 ..

kulturhusen, is bestemd voor alle kernen van 4.000 inwoners of meer. Het onderdeel vitaliteit kleine kernen is open van opzet en bestemd voor initiatieven die als doel hebben: het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen. Wij vragen u in te stemmen met deze brede opzet. De definitie van het Overijsselse kulturhus-concept is: een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit 1 gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Het kulturhus heeft een smallere opzet dan het onderdeel vitaliteit kleine kernen (namelijk minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheersmanagement). Kernen/steden van 4.000 inwoners of meer komen voor deze regeling in aanmerking. Wij vragen u in te stemmen met deze opzet en daarmee in te stemmen met de Subsidieverorde- ning vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004. In de vorige bestuursperiode is met de behandeling van de Perspectiefnota 2002 een eenmalige extra bijdrage ad € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld voor kulturhusen kleine kernen. Wij verzoeken u deze middelen toe te voegen aan de middelen voor het onderdeel vitaliteit kleine kernen. Uit dit onderdeel vitaliteit kleine kernen kunnen ook kulturhusen gesubsidieerd worden, mits deze wordt gesitueerd in een kern van minder dan 4.000 inwoners.

2. INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

In het Onderhandelingsakkoord is een regeling vitaliteit kleine kernen aangekondigd. Dit heeft u in de Perspectiefnota 2004 nader vertaald als een belangrijk middel tot versterking en behoud van de vitaliteit in de kleine kernen en buurtschappen. Daarnaast wilt u door middel van het concept kulturhusen ook de sociale samenhang versterken. De huidige regeling kulturhusen wordt daarvoor aangepast en voor vitaliteit kleine kernen moet een eenvoudige werkbare regeling ontworpen worden zoals u stelt in de Perspectiefnota.

Dit voorstel aan u bevat een geïntegreerde Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen.

3. OVERWOGEN OPLOSSINGSRICHTINGEN EN ALTERNATIEVEN

3.1. Afstemming vitaliteit kleine kernen en kulturhusen

Het concept kulturhusen heeft al bewezen een belangrijke rol te kunnen vervullen in het tegengaan van verschraling en verkokering van het voorzieningenniveau en het behouden en verbeteren van de sociale cohesie op het platteland. De middelen uit het Onderhandelingsakkoord voor de bevordering van vitaliteit kleine kernen zijn een tweede belangrijk instrument om de leefbaarheid in kleine kernen en buurtschappen te versterken. Beide middelen dienen dus hetzelfde doel, te weten het bevorderen van de leefbaarheid. Het verschil is dat het kulturhus-concept al een bepaalde invulling geeft aan de manier waarop in dit geval de leefbaarheid invulling krijgt. Vitaliteit kleine kernen gaat daarentegen niet uit van een vooropgezet concept. De invulling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ruimte die gegeven wordt aan initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. De beschikbare middelen voor vitaliteit kleine kernen krijgen daarmee een bredere toepassing dan de middelen bedoeld voor het kulturhus-concept. Om de twee onderdelen op elkaar af te stemmen, zoals u vraagt in de Perspectiefnota, stellen wij voor om initiatieven uit kernen tot 4.000 inwoners ten laste te brengen van budget vitaliteit kleine kernen en initiatieven uit kernen van 4.000 inwoners of meer ten laste te brengen van budget kulturhusen. Dit is uitgewerkt in 1 geïntegreerde verordening. Dit is doelmatiger en effectiever dan twee afzonderlijke verordeningen en komt tegemoet aan de wens van deregulering.

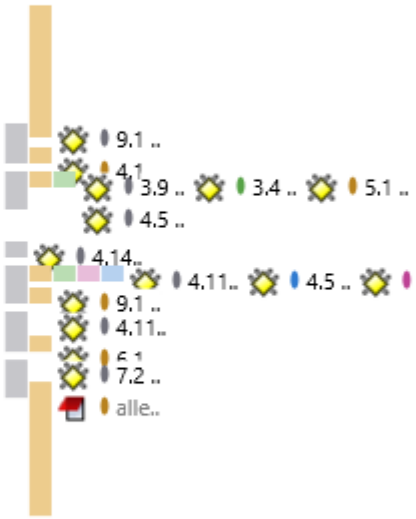

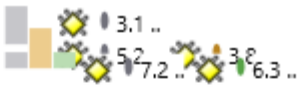

3.2. Middelen

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek de kulturhusen. Het toenmalige college heeft besloten om het geven van uitvoering hieraan uit te stellen tot na de verkiezingen van april 2003. Gelet op het voorstel om een bovengrens te stellen aan kleine kernen (tot 4.000 inwoners) stellen wij u voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro toe te voegen aan het budget uit het Onder- handelingsakkoord voor vitaliteit kleine kernen. Subsidieverzoeken voor een kulturhus in een kern met minder dan 4.000 inwoners vallen dus ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen. Wij vragen u in te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging (bijlage III). Wij stellen u tevens voor om deze incidentele middelen van 1 miljoen euro vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005. Hiermee gaan wij een inspanningsverplichting aan om deze incidentele gelden voor die periode te bestemmen (bijlage IV).

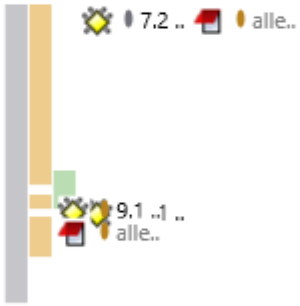

3.3. Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004

De subsidieverordening is een relatief eenvoudige verordening, waarbij de onderdelen kulturhusen en vitaliteit kleine kernen zijn geïntegreerd. In deze verordening wordt een onderscheid gemaakt tussen vitaliteit kleine kernen (minder dan 4.000 inwoners) en kulturhusen (4.000 inwoners of meer). De doelstelling van het onderdeel vitaliteit is: handhaven en verbeteren vitaliteit en leefbaarheid kleine kernen, in de vorm van fysieke en economische basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen. Ook bij kulturhusen staat het handhaven en verbeteren van vitaliteit en leefbaarheid in kernen, stadswijken centraal. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Hierbij zijn minimaal drie van de vier functies zorg, welzijn, educatie en cultuur aanwezig.

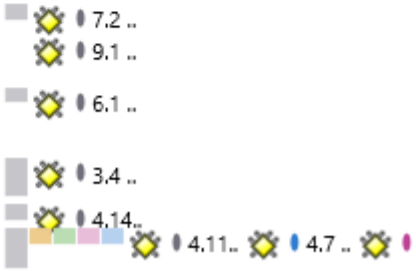

4. TIJDELIJKE REFERENDUMWET

Deze verordening is op basis van de Tijdelijke referendumwet referendabel. Dit houdt onder meer in dat de verordening zes weken na publicatie van kracht gaat, om burgers de mogelijkheid te geven een referendum aan te vragen.

5. STATENBEHANDELING

Wij willen benadrukken er groot belang aan te hechten dat deze verordening na toepassing van de Tijdelijke referendumwet met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2004 in werking kan treden. Behandeling van dit voorstel in uw decembervergadering is daarom zeer wenselijk.

6. VOORSTEL

Wij stellen u voor in te stemmen met: 1. de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004; 2. het toevoegen van het incidentele budget voor kulturhusen kleine kernen van 1 miljoen euro aan het budget vitaliteit kleine kernen; 3. het vastleggen van een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.5)

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 60 - I

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 oktober 2003, kenmerk ZC/2003/1994;

besluiten:

I. vast te stellen de Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004, zoals opgenomen in bijlage II;

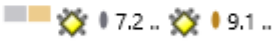

II. door middel van de 16e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 een bedrag van 1 miljoen euro over te hevelen van de begroting 2003, product 2.8.30.50, Kunst en cultuur, naar de begroting 2004, product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn (zie bijlage III);

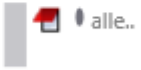

III. een meerjarige verplichting vast te leggen voor de periode 2004 en 2005 van dit incidentele budget van 1 miljoen euro ten laste van het budget vitaliteit kleine kernen (zie toelichting in bijlage IV).

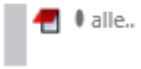

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, P.6-8)

Bijlage II

SUBSIDIEVERORDENING VITALITEIT KLEINE KERNEN EN KULTURHUSEN 2004

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
a. kulturhusen: project gericht op het investeren in voorzieningen die direct verbonden zijn met de leefbaarheid en de sociale cohesie van kernen, dorpen en stadswijken. Een kulturhus is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening op het gebied van cultuur, zorg, welzijn en educatie vanuit één gebouw en aangestuurd door een gezamenlijk beheersmanagement. Minimaal drie van de vier genoemde functies, gezamenlijke programmering en gemeenschappelijk beheers-management zijn opgenomen;
b. vitaliteit kleine kernen: project gericht op het handhaven en verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen, in de vorm van basisvoorzieningen, evenals van organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan de basisvoorzieningen voor kernen;
c. basisvoorzieningen: voorzieningen op het gebied van de economische, de fysieke en sociale infrastructuur;
d. inwoneraantal: aantal inwoners voor kernen en steden (peildatum 01-01-2004);
e. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
f. Asv: de Algemene subsidieverordening Overijssel 1997;
g. project: een in tijd afgebakende activiteit met een duidelijk omschreven afgeronde doelstelling;
h. subsidie: een projectsubsidie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, sub a van de Asv.

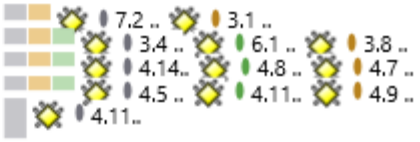

Artikel 2. Subsidiabele activiteiten

a. Vitaliteit kleine kernen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen van 3.999 en minder inwoners gericht op het handhaven en verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van kernen en dorpen door middel van een financiële impuls aan basisvoorzieningen, dat wil zeggen voor de zogenaamde 'stenen'/harde infrastructuur, alsmede voor organisatorische capaciteit die direct gerelateerd is aan deze basisvoorzieningen.

b. Kulturhusen Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verlenen voor projecten in kernen, dorpen en/of steden van 4.000 en meer inwoners gericht op het stimuleren tot bouw of verbouw van een kulturhus in het belang van de vitaliteit en leefbaarheid van die kernen, dorpen of steden.

Artikel 3. Criteria

Aanvragen voor subsidie moeten voldoen aan de volgende criteria:
1. er is voorzien in cofinanciering, in ieder geval door betrokken gemeente;
2. de aanvraag heeft geen betrekking op instandhoudings-/exploitatiekosten;
3. de aanvraag heeft geen betrekking op reguliere activiteiten van de aanvragende instelling;
4. de exploitatie na realisatie van het project is veiliggesteld voor in ieder geval één jaar;
5. het betreffen geen kosten voor reeds uitgevoerde activiteiten. De start van het project is niet eerder dan drie maanden na aanvraag van de subsidie;
6. bewoners zijn betrokken bij de voorbereiding van het initiatief uit hun kern/buurtschap/stadsdeel;
7. initiatiefnemers hebben hun aanvraag vooraf ter toetsing voorgelegd aan gemeenten en hebben het oordeel van de gemeente bij hun aanvraag betrokken;
8. er bestaat geen aanspraak op basis van een andere provinciale subsidieverordening voor investeringskosten als bedoeld in artikel 4, behalve als voorzien is in cofinanciering op basis van Subsidieregeling Europese programma's Overijssel 2001.

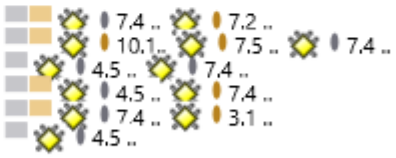

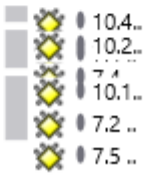

Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a gelden aanvullend de volgende criteria:
9. subsidieaanvragers zijn betrokken bewoners of rechtspersonen uit de kern, het dorp of de gemeente waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft;
10. uit de aanvraag blijkt dat het basisvoorzieningen betreffen die zonder subsidie niet kunnen voortbestaan danwel niet van de grond komen.

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b gelden aanvullend de volgende criteria:
11. uit de aanvraag blijkt dat bij het initiatief tot oprichting/vestiging en functioneren van het kulturhus ten minste drie van de volgende functies educatie, zorg, welzijn, en cultuur betrokken zullen zijn. De functies krijgen een aantoonbare plek in het op te richten kulturhus;
12. er moet sprake zijn van gezamenlijke programmering tussen de betrokken instellingen die gesitueerd worden in een op te richten Kulturhus. De organisatorische en inhoudelijke kwaliteit van de gemeenschappelijke programmering wordt verwoord in de aanvraag;
13. er moet sprake zijn van een gezamenlijk beheersmanagement, dat in ieder geval verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie. Uit de aanvraag blijkt dat er sprake is van een gezamenlijk beheersmanagement door de betrokken instellingen die gesitueerd worden in het op te richten kulturhus;
14. subsidieaanvragers zijn rechtspersonen.

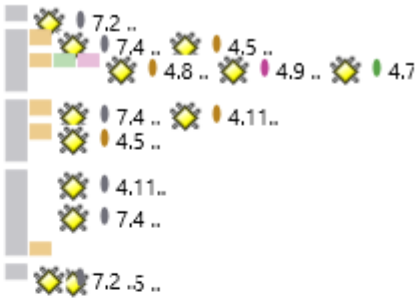

Artikel 4. Grondslag voor de subsidie

a. Vitaliteit kleine kernen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.a geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- worden besteed aan organisatorische capaciteit.

b. Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt het volgende criterium: de subsidie bedraagt maximaal 50% per project voor investeringskosten in bouw of verbouw voor ten hoogste € 100.000,--. Van deze bijdrage mag maximaal 10% per project voor ten hoogste € 10.000,-- besteed worden voor planvorming en programmering.

Artikel 5. Subsidieplafond

1. Op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale begroting stellen Gedeputeerde Staten jaarlijks een subsidieplafond vast.
2. Het subsidieplafond wordt uiterlijk in december van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor het is vastgesteld, bekendgemaakt.

Artikel 6. Indieningstermijn

Aanvragen voor een projectsubsidie kunnen tweemaal per jaar worden ingediend: a. uiterlijk 1 maart voor projecten die op zijn vroegst 1 juni van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is); b. uiterlijk 1 september voor projecten die op zijn vroegst 1 december van datzelfde jaar beginnen (en waarvoor 50% van het subsidieplafond beschikbaar is).

Artikel 7. Subsidieaanvraag

De aanvraag van een projectsubsidie gaat vergezeld van:
a. een beschrijving van het project waarin tenminste is opgenomen de doelstelling en het plan van aanpak van het project (inclusief tijdsplanning) en dat moet voldoen aan de gestelde criteria;
b. de benodigde subsidie om die doelstelling te verwezenlijken;
c. de beoogde resultaten of effecten en de wijze waarop deze na afloop van het project kunnen worden getoetst;
d. een gedetailleerde begroting (inclusief gespecificeerde toelichting) van de met het project gepaard gaande kosten en de geraamde dekking hiervan inclusief financiële bijdragen van derden (cofinanciering);
e. het advies van de betrokken gemeente(n).

Artikel 8. Wijze van behandeling van de aanvragen

a. Gedeputeerde Staten plaatsen de subsidieaanvragen in een prioriteitsvolgorde aan de hand van de criteria zoals vermeld in artikel 3.
b. Gedeputeerde Staten houden bij beoordeling van de aanvragen rekening met een evenwichtige spreiding van de projecten over de provincie Overijssel.
c. Gedeputeerde Staten wegen een negatief advies van de betrokken gemeenten zwaar mee bij de besluitvorming.
d. Gedeputeerde Staten betrekken bij hun afweging de mate van binnengemeentelijke danwel bovengemeentelijke samenwerking van initiatiefnemers.
e. De start van de uitvoering van de investeringsplannen is voor 1 januari 2006 en schuift ieder jaar één jaar verder op (dus bij indienen 2005 start men voor 1 januari 2007, enz.).

f. Indien meerdere subsidieaanvragen voldoen aan de criteria en daarmee het subsidieplafond wordt overschreden, geldt de volgorde van binnenkomst van de subsidieverzoeken.
g. Artikel 7 van de Asv is van toepassing bij de subsidieverlening in het kader van deze verordening.

Kulturhusen Voor aanvragen zoals bedoeld onder artikel 2.b geldt de volgende wegingsfactoren:
h. gemeenten die in de vorige bestuursperiode nog geen subsidie hebben ontvangen voor een kulturhus, hebben voorrang bij de toetsing op gemeenten die reeds een subsidie hebben ontvangen;
i. vanuit deze regeling wordt maximaal één subsidieaanvraag voor een kulturhus per gemeente gehonoreerd.

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9

Ter uitvoering van deze verordening kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels vaststellen.

Artikel 10

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslissen Gedeputeerde Staten.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking zes weken na publicatie in het Provinciaal blad met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Subsidieverordening vitaliteit kleine kernen en kulturhusen 2004.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2003A, APP.IV)

TOELICHTING

Bij de 14e wijziging van de Beleidsbegroting 2002 inzake aanvaarde amendementen en aanvullende Algemene middelen Perspectiefnota 2002 heeft u voor 2003 incidenteel € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee beoogde u een extra impuls te geven aan het speerpunt cultuuraccommodaties en meer specifiek kulturhusen. Wij stellen voor om deze € 1 miljoen over te hevelen van het budget kulturhusen (product 2.8.30.50, Kunst en Cultuur) naar het budget vitaliteit kleine kernen (product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn) door bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage III) en daarmee deze € 1 miljoen vast te leggen als een meerjarige verplichting voor de periode 2004 en 2005 ten laste van product 2.8.00.70, Beleidskader Welzijn. Voor de volledigheid wordt aangegeven dat u reeds bij de 10e wijziging van de Beleidsbegroting 2003 in het kader van de Perspectiefnota 2004 ingaande 2004 gelden beschikbaar heeft gesteld voor vitaliteit kleine kernen. Voor 2004 betreft het een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze gevoteerde gelden staan op het product 2.8.00.7, Beleidskader Welzijn.

(PROVINCIALE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2004, P.1)

2. voor de overgangsperiode van maximaal drie jaren om Stimuland in staat te stellen zich voor te bereiden op de toekomst.

2.1. Stimuland zal gedurende een overgangsperiode van maximaal drie jaren (2005, 2006 en 2007) in staat worden gesteld om de organisatie voor te bereiden op de toekomst waarin Stimuland opereert als een zelfstandige zakelijk marktgericht werkende uitvoeringsorganisatie.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004b, p.7)
Onderwerp: Uitputting budgetten 'vitaliteit kleine kernen en kulturhusen' 2004.
Kenmerk: ZC/2004/2558

Gedeputeerde Staten hebben besloten het Projectbureau Kulturhus voor een projectperiode van 4 jaar (2005-2008) een subsidie te verlenen voor een bedrag van in totaal € 100.000,- .

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.7)
Waar staat het Overijssels bibliotheekwerk in 2015?
"Het merendeel van de bibliotheken is gevestigd of in Kulturhusachtige accommodaties of de bibliotheek is uitgebouwd met de functies cultuur, educatie en ontmoeting. De openingstijden zijn royaal. De bibliotheek is elke dag open en er is altijd wat te doen. In de fysieke bibliotheek is grotendeels sprake van zelfbediening en de bibliotheek heeft een prettige en professionele uitstraling (zowel de binnenkant als de buitenkant van het gebouw). De bibliotheek is een gewaardeerde participant in lokale educatieve, culturele en/of informatieve programma's.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.22)
De kracht van Overijssel is gelegen in de ontwikkeling van een sterk netwerk. Niet alleen een netwerk in de branche, maar ook tussen instellingen op lokaal niveau. De ontwikkeling van het Kulturhusconcept is hier het sterkste voorbeeld van.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004b, p.48)
[in een tabel]
Verdere ontwikkeling van kulturhusconcept in meest brede zin

Geen enkele bibliotheek werkt meer alleen, maar alle vestigingen werken met minimaal 1 partner samen.

(Gebiedsteam Zuidwest-Twente, 2004, p.21)
Clustering van voorzieningen Om het voorzieningenniveau op het platteland te garanderen is clustering noodzakelijk. De gezamenlijke overheden streven naar een optimaal voorzieningenniveau in elke kern of buurtschap. Het introduceren van één of meerdere kulturhusen hoort hierbij, evenals het inzetten van nieuwe (ICT-)technieken. Voor het bepalen van het gewenste voorzieningenniveau is samenspraak tussen de bevolking en de aanbieders van de voorzieningen essentieel. Hierbij horen ook de openbare voorzieningen.

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.22)

Tabel: Sociale vitaliteit

AVP	UP reconstructieplan	aantal 2005-2006	operationele doelen deelplan Zuidwest-Twente (-2015)
	Versterken en ondersteunen van dorpsorganisaties.	8	Gemeenten leggen vast hoe zij VAB's en hun directe omgeving willen invullen en wat er onder nevenfuncties op het agrarisch bedrijf verstaan kan worden, waarbij sociale functies een hoge prioriteit krijgen
	Versterken gemeentelijk vrijwilligersbeleid	7.	
	Ondersteunen van initiatiefgroepen plattelandsontwikkeling	p.m.	Stimuleren van de ontwikkeling van zorgboerderijen en andere maatschappelijke functies op boerderijen
			Overleg tussen gemeenten, woningbouwcorporaties en andere instellingen over het behoud van winkelvoorzieningen, postkantoor- en bankvoorzieningen in de kleine kernen
			Opzetten van een sociaal-economisch platform voor Zuidwest-Twente met gemeenten en andere partners met sociale expertise
	Bundelen van voorzieningen in Kulturhuizen	5	Zoveel mogelijk bundelen van voorzieningen als basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke
	Realiseren van zorgpoorten voor de eerstelijnsgezondheidszorg	4	Bovenop de bestaande plannen realiseren van nieuwe Kulturhuizen in een kleine kern in Zuidwest-Twente waar het voorzieningenniveau aantoonbaar onder druk staat
	Bundeling van basisonderwijs en kinderopvangvoorzieningen	2	Bundeling van eerstelijnszorgvoorzieningen als onderdeel van een gemeentelijke structuurvisie

(GEBIEDSTEAM ZUIDWEST-TWENTE, 2004, P.23)

		Enkele experimenten om te komen tot een combinatie van onderwijs en verschillende vormen van kinderopvang op plaatsen waar deze voorzieningen aantoonbaar onder druk staan
Bevorderen cultureel ondernemerschap t.b.v. bibliotheken en Kulturhuizen		Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhuizen
Bevorderen ICT ten behoeve van dienst- en hulpverlening aan bewoners	p.m.	Opzetten experiment op het gebied van nieuwe vormen van dienstverlening
		Zoveel mogelijk behoud van bedrijvigheid bij de kleine kernen
		Onderzoek naar de mogelijkheden tot experimenteren met (draadloze) ICT bij verbeteren van de dienst- en hulpverlening aan bewoners en de leefbaarheid/sociale cohesie
		Instandhouden van een breed en gespreid netwerk van specifieke voorzieningen en activiteiten voor sport en bewegen
Cultuurhistorie en cultuurtoerisme	1	Moderniseren van een bestaand of realiseren van nieuw cultuurhistorisch bezoekerscentrum
Behoud cultureel erfgoed, bevorderen toegankelijkheid particuliere landgoederen, realiseren netwerk van historische bezoekerscentra		Oprichten van een projectorganisatie die in samenwerking met andere partners culturele en cultuurhistorische evenementen organiseert en stimuleert

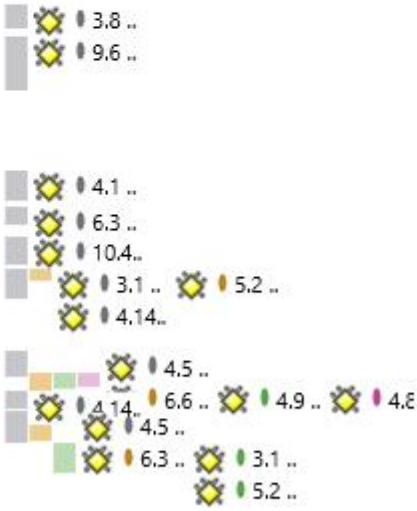

3.8 ..
9.6 ..

4.1 ..
6.3 ..
10.4..
3.1 .. 5.2 ..
4.14..

4.5 ..
4.14.. 6.6 .. 4.9 .. 4.8
4.5 ..
6.3 .. 3.1 ..
5.2 ..

3.6 ..
4.7 .. 10.1..
7.5 ..

(GEBIEDSTEAM EN AANJAAGTEAM NOORDOOST TWENTE, 2005, P.16)

Aanpak

Ruimte geven en ondersteunen van initiatieven die bijgedragen aan sociale vitaliteit of versterking van bedrijvigheid.

Resultaten 2005-2006 (tussen haakjes staat de eerstverantwoordelijke uitvoerder)
Strategisch project: Centralisatie van voorzieningen voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern. Een concept-projectplan 'versterken sociale vitaliteit' is inmiddels gereed, waarin de gemeenten Dinkelland, Tubbergen en Losser nauw gaan samenwerken om in 5 kleine kernen een Kulturhus plus te realiseren. Deze voorzieningen kunnen worden benut voor de centralisatie van diensten, zoals winkels, post- kantoor/geldautomaat, onderwijsvoorzieningen (brede school/'ROC-teleleren), kinderopvang en sportvoorzieningen. Dit voorstel krijgt als titel mee: 'Kulturhus plus'. Het ligt in de bedoeling aan het bestaande Kulturhus-concept een aantal innovatieve elementen toe te voegen. Hierbij kan gedacht worden aan deelname van zorgaanbieders, zorgloketten in het kader van de nieuwe WMO, etc. Ook wordt een steunpunt ingericht voor de vrijwilligers die de nieuwe Kulturhusen gaan runnen (gemeenten, OBD-Projectbureau Kulturhus).

(GEBIEDSTEAM EN AANJAAGTEAM NOORDOOST TWENTE, 2005, P.17)

[genoemd in tabel 'Sociale vitaliteit en versterking bedrijvigheid in het Uitvoeringsprogramma Reconstructie 2005-2006', onder de noemer 'Sociaal-Economische Vitalisering' van de 'Agenda Vitaal Platteland']

[uitvoeringsprogramma Reconstructie 2005-2006]
- Bundelen van voorzieningen in Kulturhusen

[operationele doelen tot 2018 uit 2003]
• Bundelen van voorzieningen als eerstelijnszorg, basisonderwijs, kinderopvang, woonzorglocaties, postkantoren, winkels en dergelijke
• Realiseren van 1 extra Kulturhus in kleine kernen in NOT waar het voorzieningen- niveau aantoonbaar onder druk staat
(....)
• Ontwikkelen handreiking invulling cultureel ondernemerschap in bibliotheken en Kulturhusen

(DE HAAN, 2005, P.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

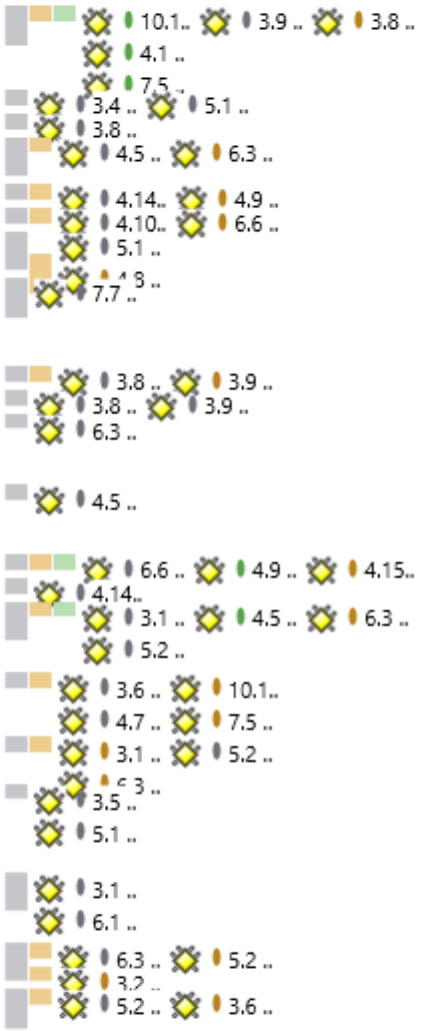

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)
[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]

Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen

Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhus-concept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In

tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.43-44)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis)voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

(....)

Voor sociale vitalisering en leefbaarheid van het platteland in Overijssel richten we ons de komende zeven jaar op de volgende doelen:
1. instandhouden en versterken van de basisvoorzieningen;
2. behouden van sociale cohesie en vitaliteit;
3. behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening.

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij onder meer het kulturhusconcept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor

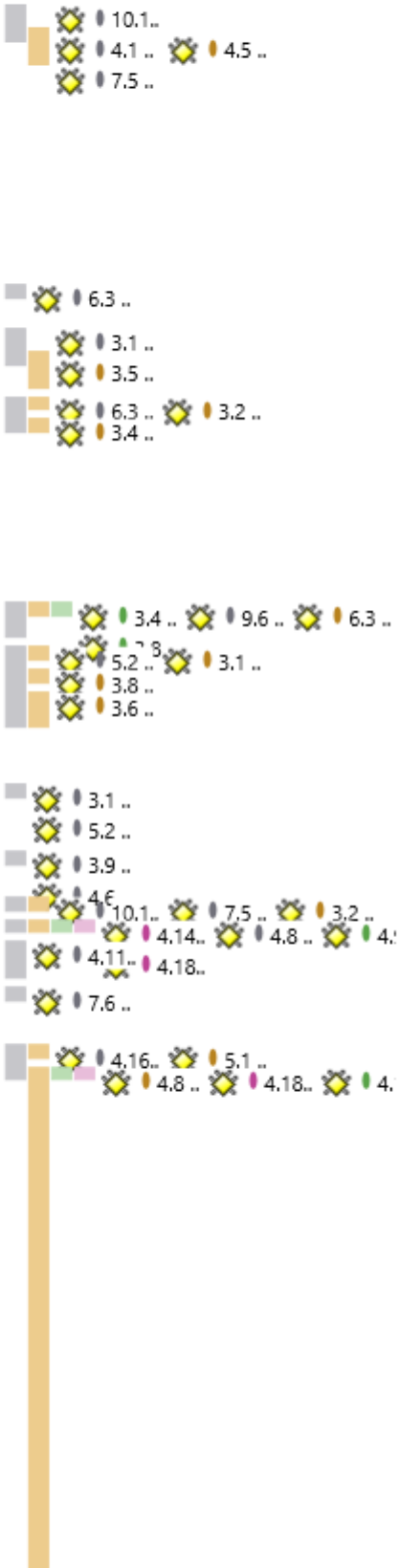

zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houd je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag5. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integratie van de jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

Goede bereikbaarheid is een belangrijke basisvoorziening voor het landelijk gebied. Goede infrastructurele samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied is daarbij belangrijk. Stad en platteland kunnen niet zonder elkaar. De stad vervult voor het omliggende landelijke gebied een belangrijke centrumfunctie met onder andere belangrijke, gespecialiseerde voorzieningen en diensten die in het landelijk gebied niet worden aangeboden. Omgekeerd heeft het landelijk gebied veel te bieden wat in de stad niet is te vinden: rust, ruimte, cultuurhistorie.

De afgelopen jaren zijn busverbindingen met weinig gebruikers op het platteland opgeheven. Als alternatief hiervoor is in West-Overijssel de regiotaxi geïntroduceerd. Doel is dat de regiotaxi de komende jaren 98% van de gevallen op tijd rijdt om zo bij te dragen aan een betrouwbaar openbaarvervoersysteem in 2010. Vanuit de ketenbenadering is een goede afstemming en aansluiting tussen de modaliteiten auto, bus en fiets onderling van belang. Om een goede verplaatsing van deur tot deur mogelijk te maken is onder meer de aanwezigheid van carpoolplaatsen/-pleinen op strategische punten langs/bij provinciale wegen gewenst. Tevens moeten stad en platteland onderling goed bereikbaar zijn, maar dit moet niet ten koste gaan van de milieukwaliteit. Met het stimuleren van carpoolplaatsen wordt beoogd de verkeersbewegingen in het landelijk gebied te verminderen. Voor een snelle en comfortabele reis zijn goede overstappunten op het hoofdwegennet en openbaar vervoer belangrijke aandachtspunten.

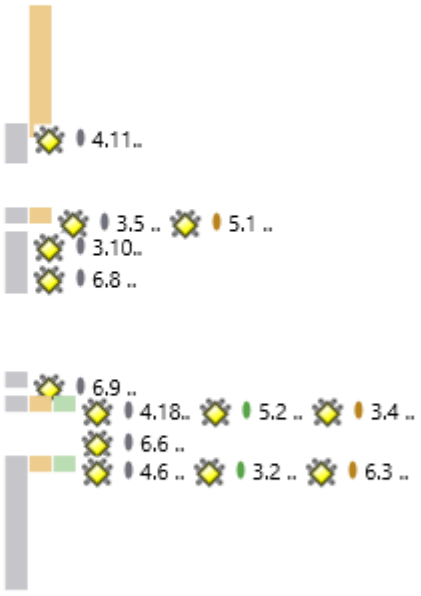

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.46)

4.4.5 Doelen en prestaties

4. versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid			
4.1	instandhouden en versterken basisvoorziening		
4.1.1	behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten, zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgpunten plus, o.d.	100	voorzieningen
4.1.2	ontwikkelen woonzorgzones met dienstenstructuur wonen-zorg-welzijn	35	zones
4.1.3	toename van aantal carpoolplaatsen	nvt	nvt
4.1.4	instandhouden van vraagafhankelijk openbaarvervoer in alle delen van West-Overijssel	nvt	nvt
4.2	behoud van sociale cohesie en vitaliteit		
4.2.1	vergroten van betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie	70	aantal
4.2.2	behouden en verbeteren sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten	5	aantal
4.3	behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening		
4.3.1	Programma Ruimtelijke Kwaliteit: uitvoeren actieprogramma Cultuur en Ruimte	1	aantal
4.3.2	behoud en bescherming cultureel erfgoed	ja	ja

3.4 ..
3.1 .. 5.2 ..
4.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P. 60)

[over instrumenten]

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

3.1 .. 5.2 .. 7.6 ..
4.16.. 5.1 ..
4.3 10.1.. 4.11..
7.1 ..
7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.62)

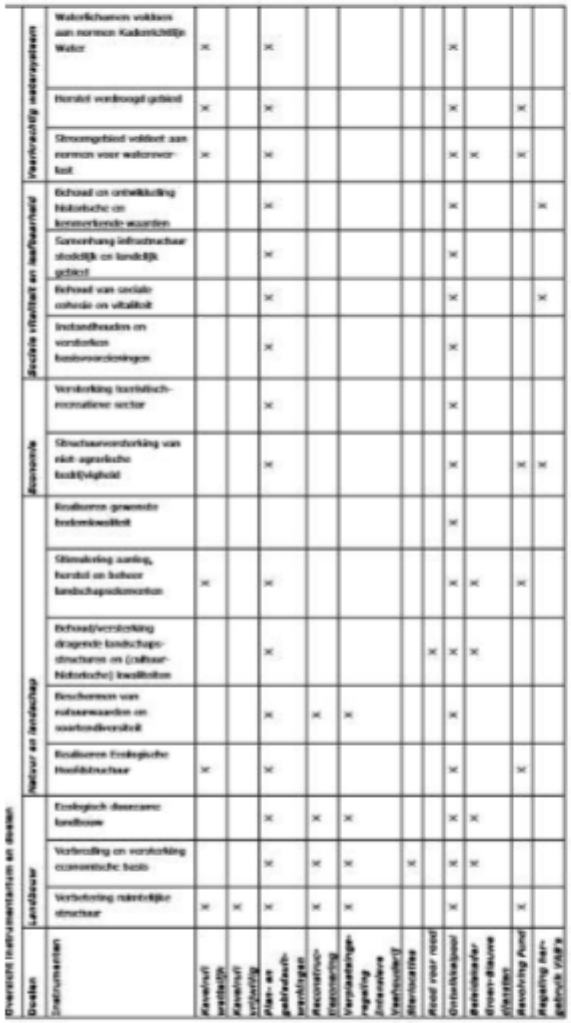

Overzicht instrumentarium en doelen																	
Doelen	Landbouw		Natuur en landschap					Economie		Sociale vitaliteit en leefbaarheid				Waarbrachtig wateraysteem			
Instrumenten	Verbetering ruimtelijke structuur	Verbreding en versterking economische basis	Ecologisch duurzame landbouw	Realiseren Ecologische Hoofdstructuur	Beschermen van natuurwaarden en soortendiversiteit	Behoud/versterking dragende landschapsstructuren en (cultuurhistorische) kwaliteiten	Stimulering aanleg, herstel en beheer landschapselementen	Realiseren gewenste bodemkwaliteit	Structuurversterking van niet-agrarische bedrijvigheid	Versterking toeristisch-recreatieve sector	Instandhouden en versterken basisvoorzieningen	Behoud van sociale cohesie en vitaliteit	Samenhang infrastructuur stedelijk en landelijk gebied	Behoud en ontwikkeling historische en kenmerkende waarden	Stroomgebied voldoet aan normen voor waterover-last	Herstel verdroogd gebied	Waterlichamen voldoen aan normen Kaderrichtlijn Water
Kavelruil vrijwillig	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Kavelruil verplichting	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Plan- en gebiedsuitwerkingen	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Reconstructie-tijdstelling	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Sterkwaliteit	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Rood voor rood	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Ontwikkelpool	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Beleidsleider Groen-Blauwe diensten	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Revolving Fund	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Regeling Vaste-Gebruik VAF's	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, BIJLAGE 1 P.3)

[dient van onder naar boven gelezen te worden]

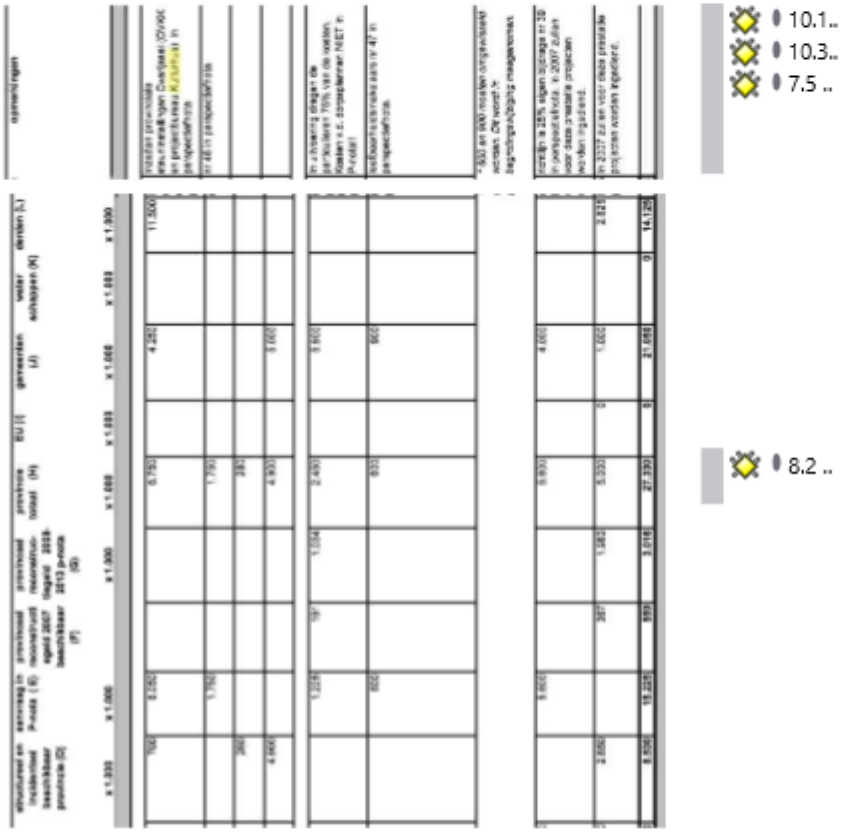

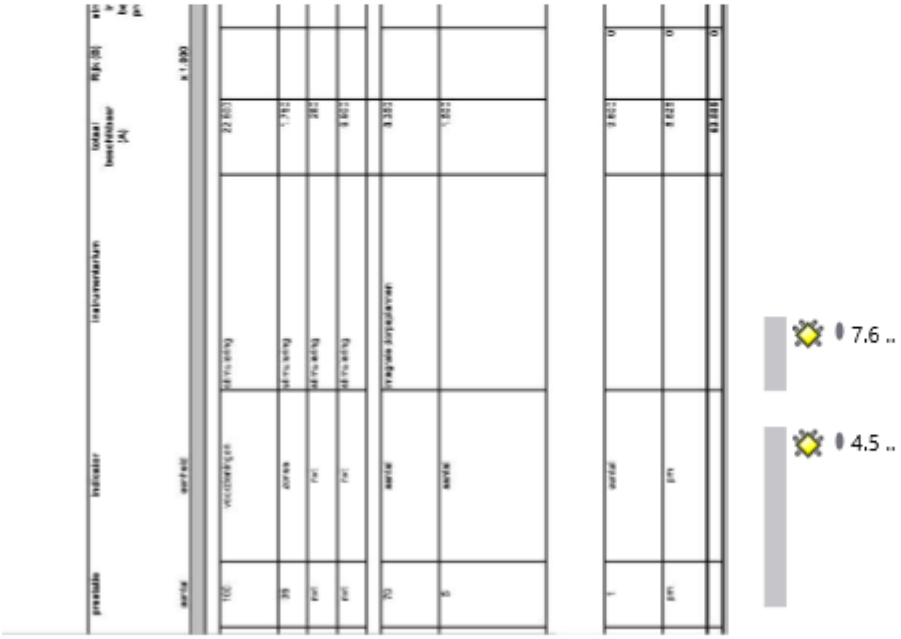
7.6 ..
4.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis-) voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

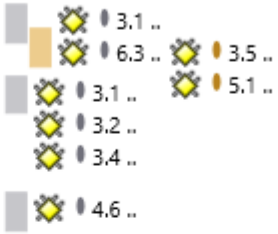

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29-30)

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij ondermeer het kulturhus-concept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

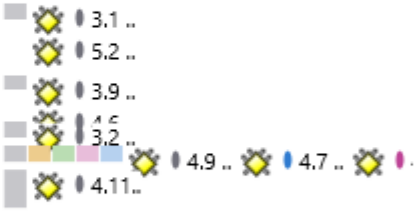

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houdt je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke Ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag8. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integrale van de Jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

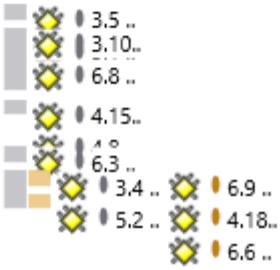

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.31)

[in tabel ten aanzien van doelen en prestaties]

Operationele doelen en prestaties bij sociale vitaliteit en leefbaarheid.

1. Instandhouden en versterken van basisvoorzieningen. [hoofddoel]

1a Behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgposten plus en dergelijke.

Prestatie indicator

eenheid: Aantal voorzieningen

aantal: 100

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.41)

[als onderdeel van 'Instrumenten']

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, APP.I P.3)

[zelfde doelstellingen uit pMJP als bovenstaand staan vermeld met kosten, dit is een samenvatting van Kulturhusinfo uit de tabel]

Totale kosten om de genoemde 100 husen te realiseren:	€22,5 miljoen
Structureel en incidenteel beschikbaar namens provincie:	€700.000
Aanvraag in Provinciale nota:	€6,05 miljoen
Provincie totaal:	€6,75 miljoen
gemeenten:	€4,25 miljoen
derden:	€11,5 miljoen
opmerkingen:	Inzetten provinciale steuninstellingen Overijssel (OVKK en projectbureau Kulturhus) in perspectiefnota

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL 2006, APP.A P.6)

(COMMISSIE ZORG EN CULTUUR, 2004A, P.6)

[als zwakte genoemd in een samengevat onderzoek van de Erasmus Universiteit]

- Er zijn relatief weinig culturele voorzieningen op het platteland. Het ontstaan van Kulturhusen levert hier overigens een verbetering op.

(COMMISSIE ZORG EN CULTUUR, 2004A, P.7)

[als kans genoemd in datzelfde onderzoek]

-Het is beter mogelijk doelgroepen direct te betrekken bij ontwikkelingen in hun directe maatschappelijke omgeving door bijvoorbeeld het ontwikkelen van Kulturhusen.

P 9: - 2008.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2008.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:23:55
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 63

Memos: 1

Quotations: 342

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2008

(Stichting Stimuland, 2008)

Breedband

Vanaf 2008 wordt er een pilot Virtuele Kulturhusen uitgerold in samenwerking met Provincie Overijssel en NederlandBreedbandLand. Stimuland fungeert als penvoerder en levert de projectleider. Dit project heeft de ambitie om breedband infrastructuur uit te rollen richting ieder Kulturhus in Overijssel en het ontwikkelen van diensten en producten op deze digitale snelweg. In 2008 is men voornemens te beginnen met een pilot van 5 Kulturhusen, om vervolgens in de komende 4 jaar het netwerk en de dienstverlening te ontsluiten naar alle Kulturhusen in Overijssel. (.....)

In de nieuwe subsidieregeling in Overijssel is het sinds 2008 de gemeente die de aanvraag doet voor een subsidie en niet meer het dorp zelf. Dit betekent dat er een sterkere band is met de gemeente dan voorheen. Ook is co-financiering door de gemeente een voorwaarde.

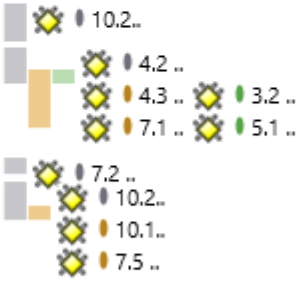

"Nieuwsbrief Steunpunt Dorpshuizen Overijssel" (2008, p.4)

Kulturhusberaad voor kleine kulturhusen een bedrijfsplan maken

De provincie Overijssel wil ook de komende vier jaar (periode 2007-2013) fors inzetten op het mogelijk maken van het ontwikkelen van Kulturhusen. Een Kulturhus is een multifunctionele accommodatie met een duidelijke plus.

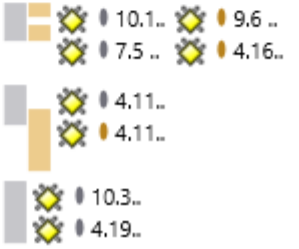

De plus zit in het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op de rol van de voorziening in de gemeenschap. Ook wordt nagedacht over gezamenlijk beheer en programmering. Programmering wil zeggen het afstemmen van activiteiten, het zoeken naar nieuwe doelgroepen en het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe activiteiten of samenwerkingspartners. In overijssel zijn op dit moment ongeveer vijftien klei- ne kulturhusen (dorpen onder de 2000 inwoners) actief. Een aantal keren per jaar organiseert variya een zogenaamd kulturhusberaad, waarbij bestuurders en managers van alle kulturhusen in overijssel hun kennis en ervaring uitwisselen. Het laatste kultuhrusberaad was speciaal bedoeld voor kleine kulturhusen. Kansen en knelpunten die zijn besproken, zijn herkenbaar voor besturen van dorpshuizen en multifunctionele accommodaties in overijssel. Gedacht wordt dan ook om vanaf november 2009 duidelijk combinaties te maken tus- sen kleine kulturhusen en dorpshuizen waar het gaat om het uitwisselen van kennis en ervaring. Thema van het kulturhusberaad was het ondernemingsplan. Samen met adviseurs van variya zijn de kulturhusen onder de loep genomen en werken zij zelfstandig verder met het schrijven van een bedrijfsplan.

Belangrijkste knelpunten:

- bij de totstandkoming van het kulturhus veel hulp gehad van vrij- willigers. Nu het kulturhus er zo'n 1,5 jaar staat, neemt de animo van vrijwilligers af.
- het is niet altijd duidelijk, wie wat doet en wie waar verantwoorde- lijk voor is.
- er is behoefte aan een coördinator.
- exploitatie rond krijgen is lastig. Behoefte aan tips/advies.
- wens om kulturhus meer commerciëel uit te baten. Maar hoe doe je dat?
- er zijn veel ongeschreven regels, waardoor communicatie soms niet goed is.
- invulling van de horeca

Het maken van een ondernemingsplan is een goede manier om informatie vast te leggen. Een ondernemingsplan is belangrijk om de manier van werken in de eigen organisatie inzichtelijk te maken, zodat iedereen die betrokken is op dezelfde manier werkt en op dezelfde lijn zit. Een ondernemingsplan is tevens een goed middel om de gemeente inzicht te geven in waar je staat, en wat er nodig is om te overleven of om verder te komen. Een exploitatie rond krijgen is altijd lastig. In de praktijk blijkt dat het niet haalbaar is om winst- gevend te zijn, hoogstens budgetneutraal. Met je ondernemingsplan kan je bij gemeentes proberen financiële steun te krijgen voor bij- voorbeeld een betaalde kracht die kan fungeren als coördinator. Hetzelfde geldt eigenlijk als je een eigen bedrijf hebt, daarvoor moet je ook met een ondernemingsplan aankomen bij de bank om geld te kunnen krijgen. Meer informatie over het ondernemingsplan; www.steunpuntdorpshuizenoverijssel.nl.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2008B, P.4)

4.2.1. Podiumkunsten

Voor podiumkunsten hebben wij een verantwoordelijkheid voor producerende instellingen. Soms is dat samen met het Rijk of met Oost-Nederlandse partners. Ook hebben wij als provincie de taak om te zorgen voor distributie, afstemming, kwaliteitsbevordering en voldoende spreiding van aanbod. Gemeenten dragen zorg voor de accommodaties en de bijbehorende basisprogrammering en het Rijk bevordert een divers aanbod. De podia zelf hebben de opdracht om verschillende cultuuruitingen te tonen, zoals popcultuur, dans, (jeugd)theater, muziek, cross-overs, performances, enzovoort. Wij willen dat alle inwoners van Overijssel in hun eigen regio de mogelijkheid hebben om in aanraking te komen met een kwalitatief hoogwaardig podiumkunstenaanbod. Wij zetten daarom in op het versterken van het publieksbereik en borduren voort op bestaande succesformules als Do-it voor poppodia en op de samenwerking tussen Oost-Nederlandse producerende instellingen en kleinschalige podia. Wij doen dit volgens eerdere afspraken in samenhang met de inzet van de provincie Gelderland op dit terrein. Wij onderzoeken daarbij tevens de relatie met filmhuizen en kulturhusen.

Jeugdtheatergezelschappen zijn deskundig in het aanspreken van bepaalde leeftijdsgroepen. Met schoolvoorstellingen zijn zij laagdrempelig. Zij spelen een rol bij cultuureducatie en zorgen vaak voor nieuwe samenwerkingsverbanden. Jeugdtheater kan, omdat het zo dicht bij kinderen staat, problemen en situaties waarmee zij zich bezighouden inzichtelijk en bespreekbaar maken. In het coalitieakkoord hebben wij aangegeven de gezelschappen die zich rijchten op de jeugd en jongerencultuur in Overijssel tot de basisinfrastructuur te rekenen. Dat zijn Introdans, Gnaffel, Sonnevanck en Productiehuis Oost Nederland. Wij waarborgen het functioneren van deze instellingen en wij gaan ze meer inzetten bij het cultuureducatieaanbod.

Wij zullen er voor zorgen dat het kwalitatieve Oost-Nederlandse gesubsidieerde aanbod meer publiek bereikt. Dit betekent een toename van 35% van het aanbod op

Met convenanten, afspraken en een adviescommissie voor kunstmarketing ondersteunen wij de podia bij de professionalisering van hun marketing en programmering. Wij gaan arrangementen aan met gemeenten en podia, investeren in kunstmarketing en maken afspraken over de compensatie van uitkoopsommen van het kwalitatieve Oost-Nederlandse aanbod.

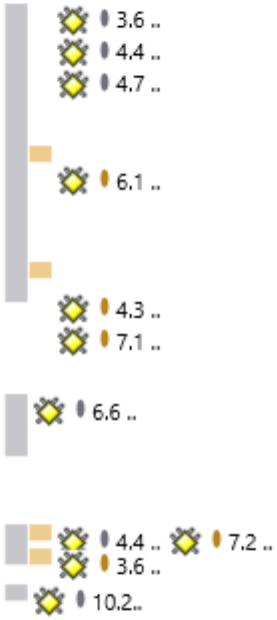

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2008A)

Projecten in het kader van LEADER

De zes andere projecten worden uitgevoerd in het kader van de LEADER-as uit het Europese Plattelands Ontwikkelings Programma. Bij dit soort projecten is de betrokkenheid van gemeenten, inwoners, stichtingen en ondernemingen groot. Daarbij wordt er geïnvesteerd in de bouw van een kultuurhus/buurthuis, ontwikkeling toeristische arrangementen en de promotie van religieus erfgoed door arrangementen. Het gaat concreet om de volgende zes projecten:

(....)

- *Kulturhus Fleringen*: De realisering van een multifunctioneel dorpscentrum/kulturhus in Fleringen.

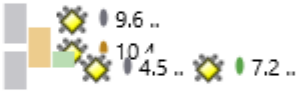

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2008B, P.1)

Uitbreiding sport- en recreatievoorzieningen in Overijssel

Gedeputeerde Staten van Overijssel geven een flinke impuls aan de sport- en recreatievoorzieningen in het landelijk gebied in Overijssel. Zo wordt er onder meer bijgedragen aan de komst van multifunctionele sportaccommodaties en terreinen in Lettele en Gramsbergen. Verder kan het kulturhus in Luttenberg een bijdrage tegemoet zien voor extra sport- en speelvoorzieningen en worden in Holten en Ommen recreatievoorzieningen vernieuwd of uitgebreid.

De projecten zijn voorgedragen door de Plaatselijke Groepen LEADER in Overijssel. De projecten worden uitgevoerd in het kader van de LEADER-as uit het Europese Plattelands Ontwikkelings Programma (POP-2). Bij dit soort projecten is de betrokkenheid van gemeenten, inwoners, stichtingen en ondernemingen groot. De subsidies worden verstrekt in het kader van Stimulering Toekomstgericht Ondernemen in combinatie met het Europese LandbouwFonds voor PlattelandsOntwikkeling; 'Europa investeert in zijn platteland'. De Europese Unie betaalt € 900.000,- aan de projecten en de provincie € 360.000,-. Met de bijdragen van gemeenten en private partijen erbij wordt er in totaal 2,8 miljoen geïnvesteerd in het Overijssels platteland.

Sociale vitaliteit op het platteland Onderstaande projecten zijn goedgekeurd en concreet gaat het om:

- Sport en ontmoeting Luttenberg

Het realiseren van een multifunctionele accommodatie met een ontmoetingsplein in Luttenberg. Hierdoor worden de faciliteiten voor de binnen- en buitensport, de schoolsport en verschillende welzijnsactiviteiten gebundeld en aanzienlijk verbeterd.

(....)

- Kulturhus Denekamp

Het realiseren van een kulturhus in de kern Denekamp.

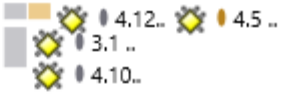

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2008B, P.2)

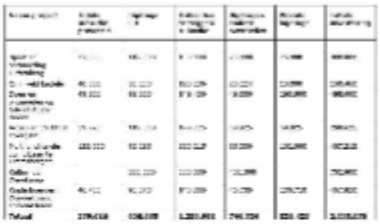

(Provinciale Staten van Overijssel, 2004, p.1)

1. over de inzet van Stimuland bij de uitvoering van plattelandsbeleid en over de relatie tussen de provincie Overijssel en Stimuland.

1.1. Stimuland zal per 1 januari 2008 een zelfstandige organisatie blijven in de vorm van een stichting waarmee de provincie Overijssel geen exclusieve relatie meer onderhoudt:
• de organisatie door de provincie wordt gezien als één van de aanbieders van diensten voor plattelandsontwikkeling;
• geen periodiek bestuurlijk overleg wordt gevoerd tussen Gedeputeerde Staten van Overijssel en het bestuur van de Stichting Stimuland;
• Stimuland geen budgetsubsidie meer ontvangt ter dekking van interne kosten zoals projectvoorbereiding, het onderhouden van een relatienetwerk en internationalisering;
• aan Stimuland geen 'garanties' meer gegeven worden over de opbouw van de orderportefeuille in een bepaald jaar.

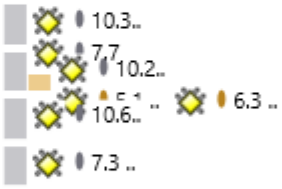

1.2. Stimuland kan in de toekomst een rol vervullen bij de uitvoering van het plattelandsbeleid in de provincie Overijssel en in die zin deel uitmaken van een vaste kennisinfrastructuur bestaande uit organisaties waaraan de provincie opdrachten kan verlenen voor plattelandsontwikkeling. Dat is van groot belang voor de provincie, mede gezien de reconstructieopgave voor de komende jaren.

1.3. Stimuland ontvangt uitsluitend subsidies of opdrachten voor de uitvoering van projecten die concreet bijdragen aan plattelandsontwikkeling in Overijssel. Met Stimuland worden in de toekomst afspraken gemaakt conform de systematiek 'Stroomlijning en sturing financiële relaties en subsidierelaties';

(Provincie Overijssel, 2013, p.31)

De provincie Overijssel ondersteunt lokale gemeenschappen met het project Duurzaam Dorp. In dit project worden dorpen en wijken gestimuleerd en ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun (duurzame) plannen. De meeste activiteiten zijn zeer concreet zoals het energiezuinig maken van het Kulturhus of het in gebruik nemen van een mestvergistingsinstallatie. Echter energiebewustwording is even belangrijk als het uitvoeren van de concrete maatregelen zelf. Daarom worden in e- duurzame dorpen ook activiteiten voor energiebewustwording bij jongeren ontwikkeld en uitgevoerd. Alle groepen worden actief bij dit project betrokken en leren hoe zij bij kunnen dragen aan het verduurzamen van hun leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van bestaand lesmateriaal en eerder succesvol gebleken methodieken.

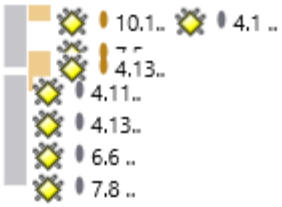

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

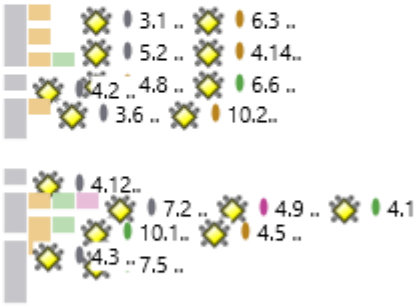

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en

vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2004b, p.7)

Onderwerp: Uitputting budgetten 'vitaliteit kleine kernen en kulturhusen' 2004.
Kenmerk: ZC/2004/2558

Gedeputeerde Staten hebben besloten het Projectbureau Kulturhus voor een projectperiode van 4 jaar (2005-2008) een subsidie te verlenen voor een bedrag van in totaal € 100.000,- .

(de Haan, 2005, p.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

(de Haan, 2005, p.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)
[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]

Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen

Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhus-concept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In

tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.43-44)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis)voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

(....)

Voor sociale vitalisering en leefbaarheid van het platteland in Overijssel richten we ons de komende zeven jaar op de volgende doelen:
1. instandhouden en versterken van de basisvoorzieningen;
2. behouden van sociale cohesie en vitaliteit;
3. behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening.

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij onder meer het kulturhusconcept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houd je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag5. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integratie van de jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

Goede bereikbaarheid is een belangrijke basisvoorziening voor het landelijk gebied. Goede infrastructurele samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied is daarbij belangrijk. Stad en platteland kunnen niet zonder elkaar. De stad vervult voor het omliggende landelijke gebied een belangrijke centrumfunctie met onder andere belangrijke, gespecialiseerde voorzieningen en diensten die in het landelijk gebied niet worden aangeboden. Omgekeerd heeft het landelijk gebied veel te bieden wat in de stad niet is te vinden: rust, ruimte, cultuurhistorie.

De afgelopen jaren zijn busverbindingen met weinig gebruikers op het platteland opgeheven. Als alternatief hiervoor is in West-Overijssel de regiotaxi geïntroduceerd. Doel is dat de regiotaxi de komende jaren 98% van de gevallen op tijd rijdt om zo bij te dragen aan een betrouwbaar openbaarvervoersysteem in 2010. Vanuit de ketenbenadering is een goede afstemming en aansluiting tussen de modaliteiten auto, bus en fiets onderling van belang. Om een goede verplaatsing van deur tot deur mogelijk te maken is onder meer de aanwezigheid van carpoolplaatsen/-pleinen op strategische punten langs/bij provinciale wegen gewenst. Tevens moeten stad en platteland onderling goed bereikbaar zijn, maar dit moet niet ten koste gaan van de milieukwaliteit. Met het stimuleren van carpoolplaatsen wordt beoogd de verkeersbewegingen in het landelijk gebied te verminderen. Voor een snelle en comfortabele reis zijn goede overstappunten op het hoofdwegennet en openbaar vervoer belangrijke aandachtspunten.

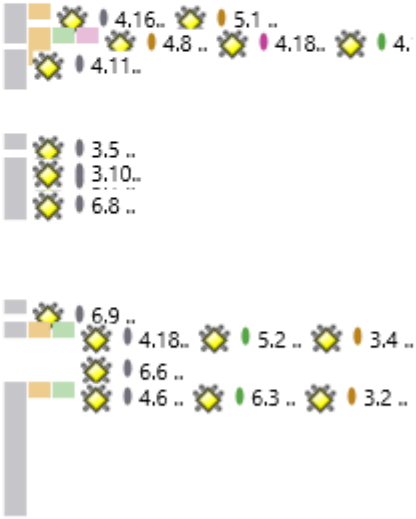

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.46)

4.4.5 Doelen en prestaties

4. versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid			
4.1	instandhouden en versterken basisvoorziening		
4.1.1	behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten, zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgpoelen plus, e.d.	100	voorzieningen
4.1.2	ontwikkelen woonzorgzones met dienstenstructuur wonen-zorg-welzijn	35	zones
4.1.3	toename van aantal carpoolplaatsen	nvt	nvt
4.1.4	instandhouden van vraagafhankelijk openbaarvervoer in alle delen van West-Overijssel	nvt	nvt
4.2	behoud van sociale cohesie en vitaliteit		
4.2.1	vergroten van betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie	70	aantal
4.2.2	behouden en verbeteren sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten	5	aantal
4.3	behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening		
4.3.1	Programma Ruimtelijke Kwaliteit: uitvoeren actieprogramma Cultuur en Ruimte	1	aantal
4.3.2	behoud en bescherming cultureel erfgoed	ja	ja

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P. 60)

[over instrumenten]

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulturhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.62)

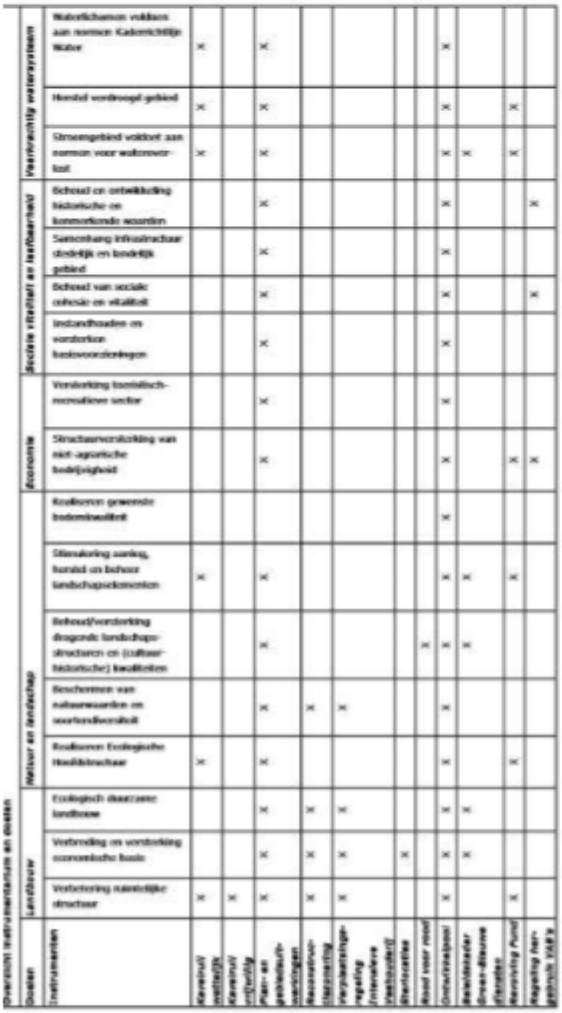

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, BIJLAGE 1 P.3)

[dient van onder naar boven gelezen te worden]

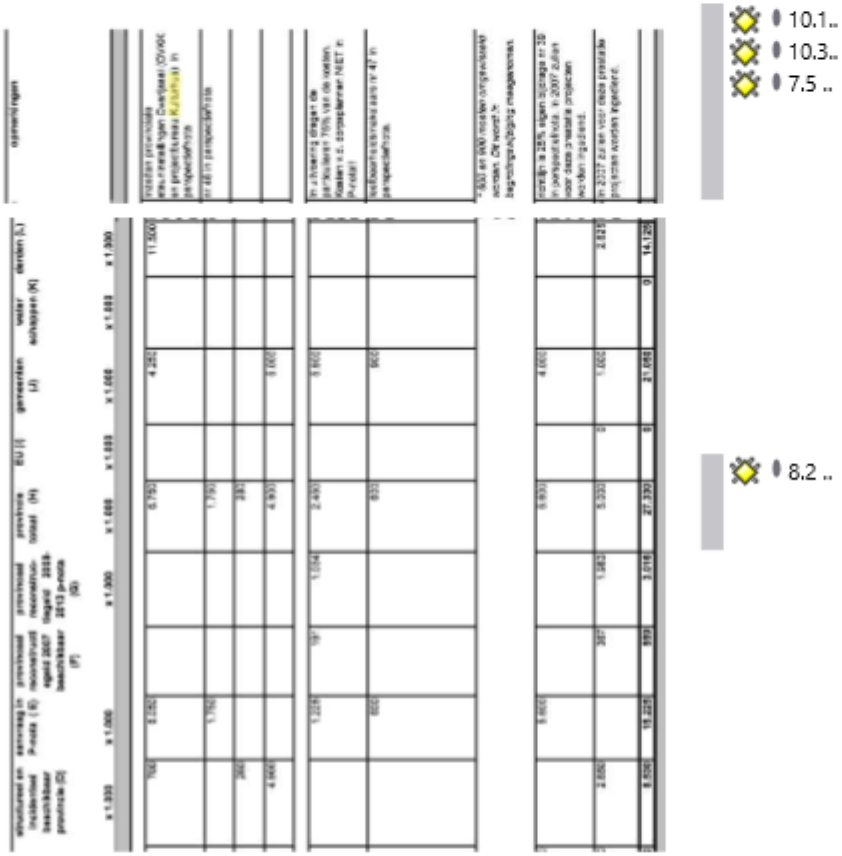

10.1..
10.3..
7.5 ..
8.2 ..

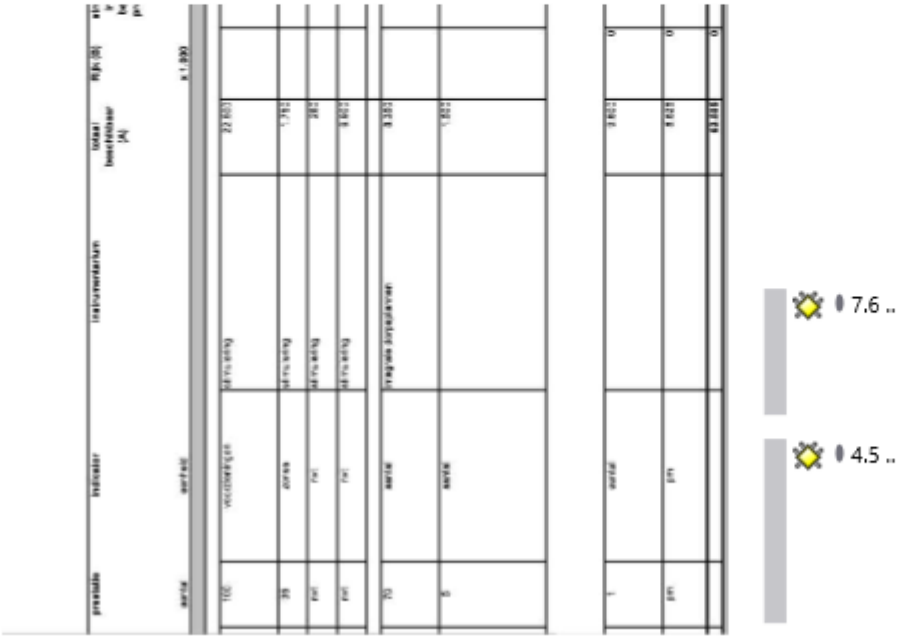
7.6 ..
4.5 ..

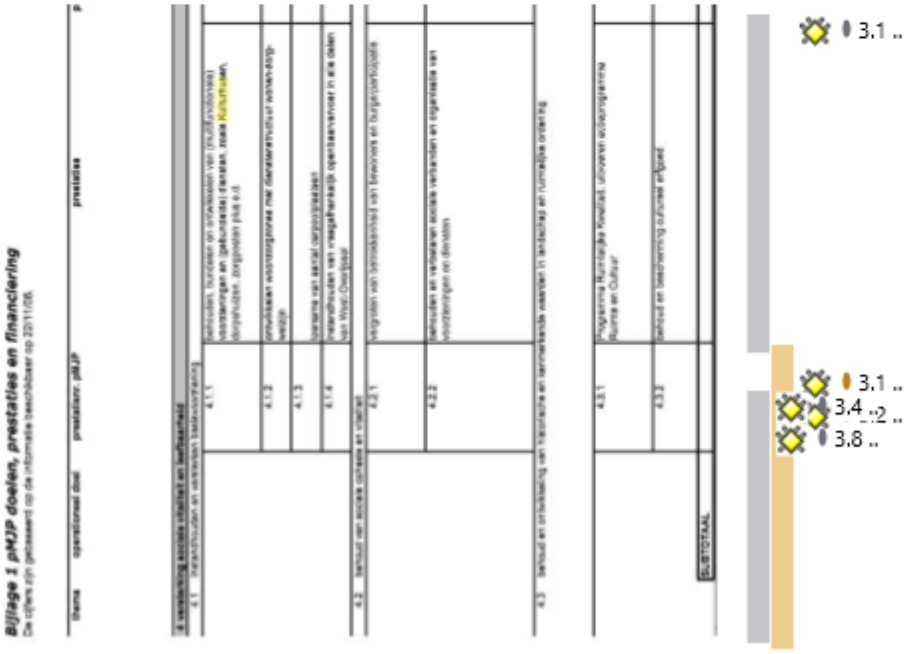

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis-) voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

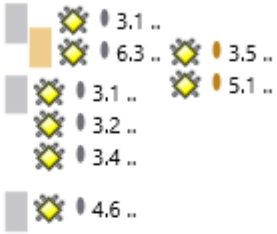

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29-30)

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij ondermeer het kulturhus-concept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

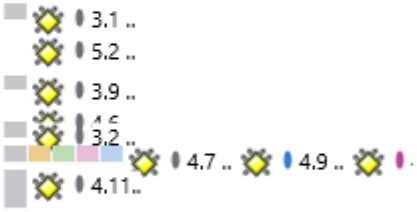

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houdt je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

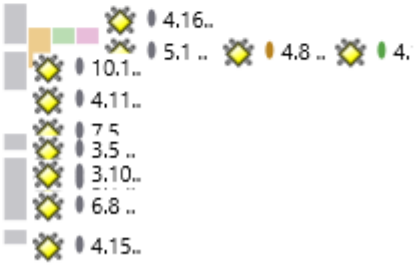

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke Ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag8. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integrale van de Jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.31)

[in tabel ten aanzien van doelen en prestaties]

Operationele doelen en prestaties bij sociale vitaliteit en leefbaarheid.

1. Instandhouden en versterken van basisvoorzieningen. [hoofddoel]

Ia Behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgposten plus en dergelijke.

Prestatie indicator

eenheid: Aantal voorzieningen

aantal: 100

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.41)

[als onderdeel van 'Instrumenten']
Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen
Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, APP.I P.3)

[zelfde doelstellingen uit pMJP als bovenstaand staan vermeld met kosten, dit is een samenvatting van Kulturhusinfo uit de tabel]

Totale kosten om de genoemde 100 husen te realiseren:	€22,5 miljoen
Structureel en incidenteel beschikbaar namens provincie:	€700.000
Aanvraag in Provinciale nota:	€6,05 miljoen
Provincie totaal:	€6,75 miljoen
gemeenten:	€4,25 miljoen
derden:	€11,5 miljoen
opmerkingen:	Inzetten provinciale steuninstellingen Overijssel (OVKK en projectbureau Kulturhus) in perspectiefnota

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL 2006, APP.A P.6)

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.9)

Wonen en werken in Overijssel

Ons doel is dat Overijssel zowel in de stad als op het platteland een hoogwaardig woon- en werkklimaat biedt.

We blijven voortgaande woningbouwproductie in Overijssel stimuleren, mede door inzet van de regeling Bouwimpuls. De aandacht komt daarbij steeds meer te liggen op geschiktheid voor doelgroepen als ouderen en starters (betaalbare woningen!) in het landelijk gebied, statushouders en dak- en thuislozen. Ook de bestaande woningvoorraad heeft in dit opzicht onze aandacht. Gemeenten hebben de ruimte om woningen in kleine kernen, dorpen en buurtschappen te bouwen, voor lokale behoefte. In buurtschappen moet woningbouw de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke structuur altijd versterken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.10)

We dragen bij aan het stedelijk woonklimaat via het lopende Grote Steden Beleid (GSB), diverse acties in dit coalitieakkoord en de inzet van onze reguliere taken. Verder concentreren we ons de komende periode op:

• ondersteuning van multifunctionele voorzieningen in achterstandswijken via een doorontwikkeling van het Kulturhusconcept (als bijdrage aan de wijkaanpak van gemeenten en het Rijk)
• een tiental door de stedelijke netwerken geselecteerde boegbeeldprojecten.

(....)

Vitaal landelijk gebied

Aan de combinatie van landbouw en natuur danken we de bijzondere kwaliteit van het landschap van Overijssel. Die combinatie versterken we door kansen voor de landbouw te scheppen, te investeren in natuur en ruimte te creëren voor water. Om hierbij concrete resultaten te blijven boeken, zetten we de samenwerking met gemeenten en waterschappen door via gebiedsgericht werken (GGW).

Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en versterking van de vitaliteit van kleine kernen. Met ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing als voorwaarde willen we daarom ruimte bieden aan paardenhouderijen, zogenaamde knooperven en grotere wooneenheden t.b.v. mantelzorg. Het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en onze inzet om ontsierende bebouwing te vervangen zetten we door. Toekomst voor de landbouw vraagt ontwikkelingsruimte voor boerenbedrijven. De regeling voor jonge boeren verlengen we met 4 jaar. De nieuwe Omgevingsvisie Overijssel zal agrariërs ruimte bieden voor grotere bouwblokken, ook ten behoeve van dierenwelzijn. In de reconstructiegebieden blijven we verplaatsingen van intensieve veehouderij stimuleren. Om ongerechtvaardigde ongelijkheid te voorkomen stellen we een aantal faciliteiten ook beschikbaar buiten de reconstructiegebieden. Daarbij brengen we een aantal verschillende regelingen onder een noemer, zoals vitaliteit kleine kernen en stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. Wij blijven aan startinvesteringen bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we vervolgens een lokale verantwoordelijkheid. Verdere ontwikkeling van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie makkelijker mogelijk te maken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.19)

Senioren, vrijwilligers en sport

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de sociale infrastructuur en lokale voorzieningen. Voor voorzieningen en projecten die de slagkracht van gemeenten te boven gaan, zal de provincie zich inzetten. Om te voorkomen dat provincie en gemeenten elkaar voor de voeten lopen, kiezen we voor een scherpe taakafbakening door onze inzet naast jeugd te concentreren op senioren, vrijwilligers en sport. Participatie en integratie zijn onze leidraad bij de volgende acties:

• Investeren in randvoorwaarden voor de deelname van senioren in de samenleving (wonen, versterking openbaar vervoer en regiotaxi, ruimte voor mantelzorg, stimuleren vrijwilligerswerk door senioren, sport, culturele voorzieningen en evenementen, recreatie en toerisme)
• Versterking van sportinfrastructuur (revolving fund sportaccommodaties, ruimte voor ongeorganiseerde sportbeoefening, breedtesport)

• Goede en meer ondersteuning van vrijwilligers (waaronder ook investeringen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen en aandacht voor mantelzorgers, hospices/palliatieve zorg)
Wij geven een extra impuls aan sportaccomodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiervoor een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

7.2 .. 4.17..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.27)

Dynamische investeringsagenda 2007-2011

(alle bedragen x € 1.000,--)

	2007-2011	Toelichting
1. Kwaliteit van de leefomgeving		
Stationsomgevingen Oldenzaal/Hengelo, Almelo, Deventer, Zwolle/Kampen	23.500	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000	Betreft € 7 mln. provinciale investering en € 2 mln. rentekosten voor € 10 mln. voorfinanciering.
Gebiedsontwikkeling Nijverdal/ Koninklijke Ten Cate	3.000	
Gebiedsontwikkeling A1-corridor	pm	
Gebiedsontwikkeling Vriezenveen	3.000	
Voortzetting GSB beleid 2010/2011 (waaronder wijkcentra)	8.400	
Doorontwikkeling Kulturhusen/vitaliteit kleine kernen	6.000	

9.4 ..
3.4 ..
8.2 ..
4.16..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2007, P.1-4)

De provincie heeft vanaf 1999 jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van Kulturhusen. Het doel van de regeling is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren.

3.8 .. 5.2 ..
3.1 .. 5.2 .. 6.3 ..
3.4 ..
7.6 ..

In het coalitieakkoord "&Overijssel!" zijn in het hoofdstuk "Kwaliteit van de Leefomgeving" onder andere de ambities weergegeven ten aanzien van de Vitaliteit landelijk gebied. Een van de instrumenten die daartoe ingezet worden is de regeling voor Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. In het coalitieakkoord wordt hierover het volgende aangegeven: "Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ... versterking van de Vitaliteit van kleine kernen. ... Daarbij brengen we een aantal regelingen onder een noemer, zoals Vitaliteit Kleine Kernen en Stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in landelijk gebied. Wij blijven aan startinvestering bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we volgens een lokale verantwoordelijkheid. Verder ontwikkelen van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie mogelijk te maken."

3.4 .. 9.4 ..
6.3 ..
3.4 ..
4.16.. 4.5 .. 7.2 ..

kulturhusen en multifunctionele accommodaties leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. (Ten aanzien van het onderscheid tussen multifunctionele accommodaties en kulturhusen wordt vanaf hierna alleen nog de term "kulturhusen" gebruikt, omdat in de nieuwe regeling geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beide vormen.) Het blijkt echter dat de tot dusverre gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben het hoofd boven water te houden ten aanzien van de exploitatie en de gezamenlijke programmering. Verder blijkt in veel gevallen dat de lokale formule al na enkele jaren van bestaan moet worden bijgesteld.

Met grote mate van overeenstemming zijn de volgende uitgangspunten voor toekomstig beleid geformuleerd:

1. continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening; De huidige regeling voorziet in een bijdrage in de bouwkosten. Zowel uit het rondetafelgesprek als uit eigen ervaring blijkt dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van de voorzieningen veel minder (eenvoudig) plaats gevonden zou hebben. Continuering van deze bijdrage blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.
2. de rol van de provincie wordt verder vooral gezien in het faciliteren van een ondersteuningstructuur; De lokale invulling is duidelijk een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen juist op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie.
3. er moet ruimte zijn voor experimenten; Aangegeven werd dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het concept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. Dit is geheel in lijn met hetgeen in het coalitieakkoord geformuleerd is.
4. subsidie wordt verstrekt op basis van een haalbaarheidsstudie. Een duidelijkere studie vooraf naar de (ook economische) haalbaarheid van een Kulturhus werd door de aanwezigen bij het rondetafelgesprek gezien als een goede manier om er voor te zorgen dat gerealiseerde kulturhusen op een goede manier en met een gezonde basis van start kunnen gaan. Door een dergelijke studie als voorwaarde te stellen bij subsidieverlening kan de provincie een belangrijke leveren aan de kwaliteitsontwikkeling van de kulturhusen.

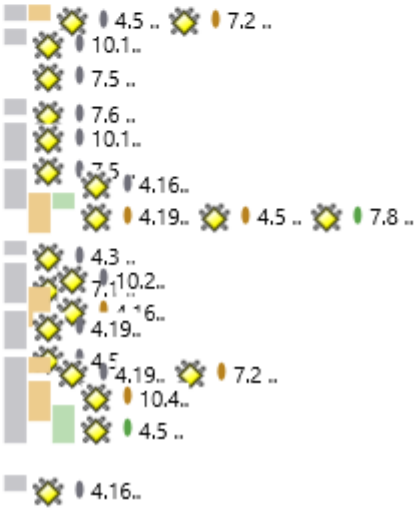

Beleidswijziging

Op basis van ondermeer bovenstaande uitkomsten hebben wij het beleid op de volgende punten gewijzigd:

1. de regelingen ten behoeve van kernen onder en boven de < 4000 inwoners en > 4000 inwoners(met uitzondering van de 5 grote steden) worden gestroomlijnd en samengevoegd en opgenomen in de pMJP-systematiek;
2. de startsubsidie ten behoeve van de bouwkosten per voorziening wordt gehandhaafd en wordt gemaximeerd op ten hoogste 3 keer de gemeentelijke bijdrage;
3. er worden middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
4. gezamenlijke programmering en beheer worden extra gestimuleerd;
5. er worden meer middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de ondersteuning;
6. provincie neemt het initiatief tot het ontwikkelen en onderhouden van een kennisnetwerk i.s.m. de ondersteuningsinstellingen, gemeenten en Kulturhusen.

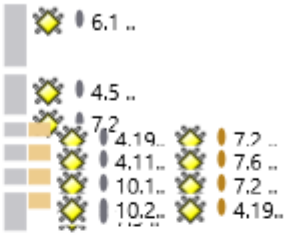

Een aantal van deze punten lichten wij hierbij nader toe.

Concept Kulturhus

Het doel van de VKKK is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren. In deze regeling worden 6 beleidsterreinen onderscheiden: welzijn (sport, ontmoeting en ontplooiing), zorg (WMO /zorgloket, huisartsen, fysiotherapie e.d.), educatie (scholen, volksuniversiteit e.d.), cultuur (bibliotheek, theater, exposities etc.), maatschappelijke (dienstverlening (kinderopvang, consultatiebureau, gemeente, politie enz.) en commerciële dienstverlening. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage in de bouwkosten moet er, net als in de huidige regeling voor kulturhusen, sprake zijn van een dienstenaanbod op tenminste drie van de genoemde beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke meerwaarde, en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld sectorale voorzieningen ook in aanmerking zouden kunnen komen. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening dient te worden aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid en/of nieuwe doelgroepen worden bereikt en/of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen. Deze onderbouwing dient deel uit te maken van het haalbaarheidsonderzoek. Onderhoudskosten vallen nadrukkelijk buiten het bereik van deze regeling. Hieronder vallen ook (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen dienen te worden genomen.

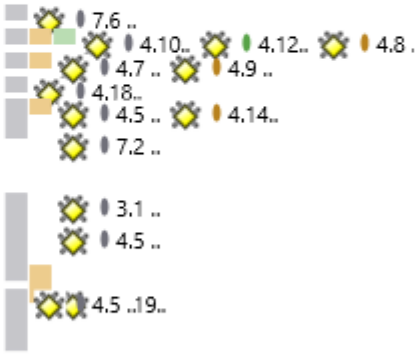

Startsubsidie bouwkosten

De provinciale bijdrage voor de bouwkosten is van grote betekenis, met name voor het genereren van overige middelen. De subsidie voor de bouwkosten bedraagt per project maximaal 50% met een maximum van €100.000 voor investeringskosten in bouw, verbouw en samenhangende draad- en nagelvaste inventaris. Omdat in het verleden gemeentelijke bijdragen wel eens minimaal waren ten aanzien van de provinciale bijdrage, wordt de provinciale bijdrage gesteld op maximaal 3 maal de gemeentelijke bijdrage.

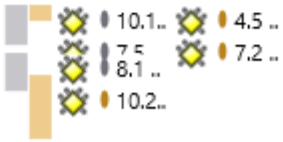

Ondersteuningsstructuur

en experimenten Ondersteuning van de Kulturhusen is niet alleen van groot belang tijdens de voorbereidende en opstartfase, maar blijft ook na realisering punt van aandacht. De provincie zet zich de komende jaren in voor het realiseren en onderhouden van een Ondersteuningsstructuur. Aan deze taak wordt inhoud gegeven door:

1. het faciliteren van een ondersteuningsorganisatie;
2. het faciliteren van een kennisnetwerk;
3. het beschikbaar stellen van middelen voor onderzoek en experimenten.

Het projectbureau Kulturhusen, met ingang van 1 januari 2007 ondergebracht bij VariYa, vervult reeds een aantal ondersteunende taken op gebied van de VKKK. Daarnaast worden zij door de provincie gefaciliteerd voor ondersteuning op gebied van sociaal economische ontwikkeling van het landelijk gebied in bredere zin. Sinds 1 maart 2007 beheert VariYa in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel het digitale kenniscentrum www.kulturhus.nl. De ontwikkeling van Kulturhusen zal met het nieuwe beleid (nog) beter gemonitord worden om een adequaat ondersteuningsaanbod te ontwikkelen en realiseren. De begeleiding en advisering aan zowel gemeenten als Kulturhusen zal worden uitgebreid. Er is veel kennis en ervaring opgedaan met het oprichten van Kulturhusen, zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak. Deze is niet altijd even toegankelijk voor initiatiefnemers. De provincie zal het initiatief nemen voor het, in samenwerking met VariYa, gemeenten en Kulturhusen, ontwikkelen en onderhouden van een uitgebreid kennisnetwerk, waar gemeenten en Kulturhusen gebruik van kunnen maken. Het kennisnetwerk zal bestaan uit zowel steunorganisaties als commerciële partijen. Het oprichten en in stand houden van

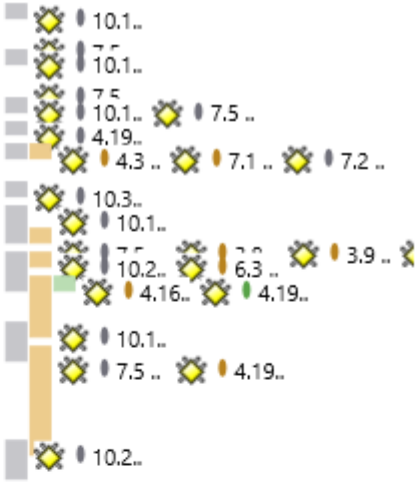

een Kulturhus is vaak een weg van vallen en opstaan. Er dient voortdurend te worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen binnen de kaders van de lokale situatie. Om te voorkomen dat Kulturhusen iedere keer zelf het wiel uitvinden worden middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek en experimenten, die ook voor andere Kulturhusen van belang kunnen zijn. Daarbij dient de aanvrager aan te geven hoe zij actief aan deze overdracht van kennis zal bijdragen. Experimenten met commerciële partijen moeten een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de exploitatie.

Haalbaarheidsstudie

Uit een onderzoek naar gerealiseerde Kulturhusen blijkt dat meer dan de helft van de voorzieningen kampt met exploitatietekorten. De rol van de gemeenten hierbij is divers. Sommige gemeenten dragen bij in de vorm van exploitatiesubsidies en/of het bekostigen van een programma/beheermanager. Andere gemeenten achten het primair een taak van de lokale gemeenschap en de voorziening om een gezonde financiële basis te creëren. D£ provincie wil voorkomen dat middelen geïnvesteerd worden in voorzieningen zonder stevig (financieel) fundament. Daarom wordt als voorwaarde tot financiering een haalbaarheidsonderzoek vereist. Dit haalbaarheidsonderzoek bestrijkt drie onderwerpen:

1. investering- en exploitatiebegroting op (middel)lange termijn;
2. voldoende mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende, opstartfase en exploitatiefase;
3. goede match tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het op te richten Kulturhus.

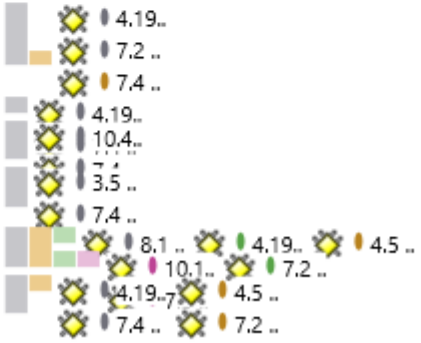

Voor de voorbereidende fase en het laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie kunnen gemeenten per te realiseren Kulturhus maximaal 50% met een maximum bedrag van €25.000 aanvragen. De middelen voor de bouwkosten worden slechts beschikbaar gesteld op basis van een positieve haalbaarheidsstudie op alle drie elementen.

Extra stimulansen

De provincie is van mening dat een gezamenlijke programmering en een gezamenlijk beheer een belangrijk onderdeel vormen van het Kulturhusconcept. Het blijkt echter in de praktijk dat hier slechts moeizaam invulling aan wordt gegeven. Enerzijds door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van een exploitatietekort, anderzijds doordat het werken in een Kulturhusconcept andere competenties verlangen van medewerkers dan het werken in de eigen organisatie. Idealiter is er dus sprake van een groeimodel. Om deze ontwikkeling van het Kulturhusconcept extra te ondersteunen stelt de provincie middelen beschikbaar aan die initiatieven die hier nadrukkelijk mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld door het maken van bindende afspraken tussen deelnemende partijen (statuten) en het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijke programmering en beheer. Voor dit onderdeel (programmering en/of beheer) is een extra impuls van maximaal €25.000 beschikbaar, aan te vragen bij de startsubsidie bouwkosten onder dezelfde voorwaarden. Reeds bestaande kulturhusen (en multifunctionele accommodaties zoals benoemd in de 'oude' regeling Vitaliteit kleine kernen) kunnen eenmalig ook in aanmerking komen voor deze impuls. Kulturhusen die op grond van de eerste kulturhusregeling een bijdrage hebben ontvangen van Hfl. 500.000 of € 226.000, komen niet voor deze subsidie in aanmerking.

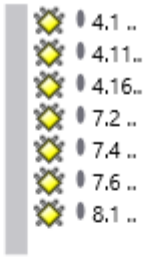

Financiering

In 2007 zijn autonome middelen beschikbaar gesteld in het kader van het pMJP voor een voortzetting van de regeling voor kleine kernen (minder dan 4000 inwoners). Deze middelen kunnen worden ingezet tot en met 2013. Voor de Kulturhusen zijn eveneens extra middelen opgenomen in de Dynamische InvesteringsAgenda behorend bij het bestuursakkoord &Overijssel 2008-2011. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2011.

In de DIA is € 6 miljoen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de Kulturhusen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen ingezet voor een intensivering van het ondersteuningsnetwerk sociaal economische ontwikkeling landelijk gebied voor de gehele periode 2008-2013. Dit bedrag wordt ingezet voor de experimenten, de kennisontwikkeling en de kennisdeling ten aanzien van het opzetten, exploiteren en beheren van Kulturhusen, inclusief de gezamenlijke (inhoudelijke) programmering. Daarbij wordt ook een link gelegd met het opstellen en uitvoeren van integrale dorpsplannen (DOP+) om de aanwezigheid van het Kulturhus zowel inhoudelijk als fysiek te verankeren in de lokale gemeenschap. Van de € 6,75 miljoen bestaande kulturhusmiddelen uit het pMJP is in 2007 reeds € 1,9 mln besteed. Samen met de resterende € 4,5 miljoen uit de DIA is voor de realisatie van Kulturhusen in de periode 2008 - 2013 nog een bedrag van € 9,35 miljoen beschikbaar (gecombineerde gelden DIA en pMJP).

Dit betekent dat op basis van bovenstaande getallen de volgende aantallen Kulturhusen kunnen worden gerealiseerd (cumulatief):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
kernen < 4000 *	18**	25	32	39	46	52	58
kernen > 4000	0	7	14	21	28	28***	28***
totaal	18	32	46	60	74	80	86

Bovenstaande prognoses zijn gebaseerd op een gemiddelde subsidie van €125.000 per project.

* Aantallen wijken af van de pMJP cijfers omdat daar is uitgegaan van een lagere gemiddelde subsidie per Kulturhus.
**In 2007 heeft de gemeente Steenwijkerland voor een totaal van 25 voorzieningen relatief weinig subsidie aangevraagd; deze is niet opgenomen in het schema om vertekening te voorkomen.
***Geen toename opgenomen omdat de Dynamische Investeringsagenda tot en met 2011 loopt.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.6)
[als zwakte genoemd in een samengevat onderzoek van de Erasmus Universiteit]
- Er zijn relatief weinig culturele voorzieningen op het platteland. Het ontstaan van Kulturhusen levert hier overigens een verbetering op.

(Commissie Zorg en Cultuur, 2004a, p.7)
[als kans genoemd in datzelfde onderzoek]
-Het is beter mogelijk doelgroepen direct te betrekken bij ontwikkelingen in hun directe maatschappelijke omgeving door bijvoorbeeld het ontwikkelen van Kulturhusen.

P10: - 2009.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2009.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:33:24
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 61

Memos: 3

Quotations: 359

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2009

(Stichting Stimuland, 2009)

Honderd Kulturhusinitiatieven in Overijssel

Gemeenten en kernen in Overijssel hebben ruimschoots gebruik gemaakt van de mogelijkheden financiële ondersteuning te krijgen voor het ontwikkelen van Kulturhusen. Sinds 1 januari 2007 is de subsidieregeling Vitaliteit Kleine Kernen en Kulturhusen ondergebracht in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). In het **provinciaal Meerjarenprogramma** maken gemeente en provincie afzonderlijk afspraken over hun doelen voor de komende jaren.

De gemeenten gebieden Noord-West Overijssel, Noord-Oost Overijssel en Zwolle-Kampen kunnen nog tot 1 april 2009 een aanvraag indienen. Het gaat concreet om de gemeenten/kernen:
Noord-Oost Overijssel (Hardenberg, Ommen, Dalfsen, Staphorst, Dedemsvaart, Nieuwleusen, Balkbrug, Lemelerveld, Slagharen, Gramsbergen)
Noord-West Overijssel (gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland: Giethoorn, Hasselt, Genemuiden, Blokzijl, Oldemarkt, Steenwijk, Zwartsluis)

In de periode 2007-2013 moeten 100 kulturhusen en mfa's gerealiseerd worden. Vanaf 2000 zijn er dan ruim 150 gebouwd. De vraag is nog of alle plannen die nu in het pmjp als ambitie staan opgenomen daadwerkelijk haalbaar en realiseerbaar zijn, maar de getallen laten in ieder geval wel het ambitieniveau van het Overijsselse platteland zien.

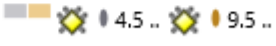

Gepubliceerd: 17 02 2009

(Provincie Overijssel, 2009a)

De provincie ziet kansen voor samenwerking van voorzieningen en kerken in dorpen en kleine kernen. Het zou goed zijn als kerken en kulturhusen (of andere multifunctionele gebouwen) in de dorpen onderzoeken het mogelijk is om samen te werken en eventueel samen te gaan onder één dak. Dat zei gedeputeerde Piet Jansen (Landelijk gebied, landbouw en water) vandaag bij de heropening van de multifunctionele accommodatie De Horst in Sibculo.

(....)
In Overijssel zijn en worden met steun van de provincie veel Kulturhusen en multifunctionele gebouwen ontwikkeld om de leefbaarheid in het landelijk gebied te versterken. Daarin zijn allerlei combinaties van functies mogelijk, afhankelijk van de wensen en behoeften in het dorp. De praktijk wijst uit dat het lastig is de exploitatie rond te krijgen als het gebouw er een keer staat. Een van de oplossingsrichtingen is het vinden van meer participanten: zij zorgen voor meer draagkracht en voor meer activiteiten. Gedeputeerde Jansen: "Als je dat zo hoort, denk je toch meteen aan de mogelijkheid om meer voorzieningen onder te brengen in het kerkelijke gebouw of de kerkelijke functie onder te brengen in een Kulturhus. Ik realiseer me dat goede afspraken over het gebruik van het gebouw door de week én op zondag van belang zijn, maar volgens mij is het zeer de moeite van het onderzoeken waard!

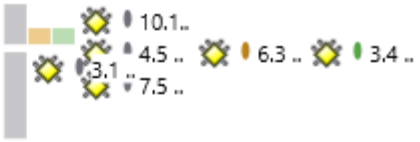

(Jonkman & de Vries, 2009, p.18)

[in de tabel 'Provinciale begroting (bedragen afgerond op hele euro's)', waarbij 2004 gecorrigeerd is voor inflatie]

Culturele Sector:	Podiumkunsten, de accommodaties (incl Kulturhusen)
2009	2.376.000
2004	4.860.000
mutatie 2004-2009	49%

3.6 ..
8.2 ..

(Jonkman & de Vries, 2009, p.19)

In vergelijking met 2004 is de post accommodaties gehalveerd. De accommodaties voor podium kunsten worden niet langer gefinancierd vanuit cultuur maar uit het grotestedenbeleid, waardoor alleen het bedrag voor Kulturhusen (bijna 2,4 miljoen) overblijft.

8.2 ..

(Jonkman & de Vries, 2009, p.34)

In een twintigtal gemeenten bestaan plannen voor een Kulturhus, sommige in een gevorderd stadium, andere in een verkenningsfase. Uit de praktijk blijkt dat niet alle initiatieven slagen en er soms een meerja- rig proces aan realisatie vooraf gaat. In de eerste jaren lag de focus op realisatie van gebouwen. Inmiddels heeft men veel ervaring met het concept opgedaan en vormt vooral gebruik, samenwerking en een brede programmering van diensten punt van aandacht. De provincie Overijssel heeft een stimuleringsregeling opgezet en ondersteunt initiatieven met expertise.

In 2007 is de regeling voor Kulturhusen aangepast op basis van de ervaringsgegevens van de afgelopen bestuursperioden. De provincie verleent onder voor- waarden subsidie aan gemeenten voor haalbaarheids- onderzoek, realisatie, pilots en experimenten en voor (extra) programmering en/of het gezamenlijke beheer van een Kulturhus. Voor 2009 is op de provin ciale begroting een bedrag van bijna 2,4 miljoen euro gere- serveerd. Gemeentelijke beste dingen voor Kulturhusen lopen sterk uiteen en kunnen soms grote uitschieters vertonen door incidentele bijdragen aan de stichtings- kosten. Haaksbergen heeft bijvoorbeeld bijna 1,4 miljoen euro gebudgetteerd. In totaal hebben acht gemeenten een bijdrage voor Kulturhusen opgenomen in hun begroting voor cultuur.

4.11..
4.16.. 4.3 .. 10
4.19.. 7.1 .. 7.
7.2 ..
4.1 .. 4.19.. 4.
8.2 .. 4.3 .. 7.1 ..

(Gedeputeerde Staten van Overijssel en Gedeputeerde Staten van Gelderland, 2009, p.25)

Topprogramma: cultuur als sociale drager

Een vernieuwende Oost-Nederlandse aanpak is die van cultuureducatie en kleinschalig cultuuraanbod en -activiteiten waarmee de sociale cohesie in steden, wijken en buurten kan worden versterkt. Dit kan onder andere via doorontwikkeling van het Kulturhusen concept. De gezamenlijke provincies zien het als hun taak om de afzonderlijke gemeenten hierin te ondersteunen met methodiek ontwikkeling, verspreiding van kennis maar ook ondersteuning van (experimentele) projecten. De provincies zien hier een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor instellingen zoals het KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving) of voor de hogescholen en universiteiten.

4.7 .. 4.9 ..
6.1 .. 3.8 ..
5.1 .. 4.16..
4.16.. 4.3 .. 10.1..
10.2.. 7.1 .. 7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2009B, P.10)

Totaaloverzicht Dynamische investeringsagenda

Overzicht Dynamische investeringsagenda 2007 - 2011

Bedragen x € 1.000

Programma / Project	Claim[1]	Bestaand t/m 2009[2]	Nog te besteden
1. Kwaliteit van de leefomgeving	**133.750**	**35.184**	**98.566**
Stationsomgevingen Oldenzaal / Hengelo, Almelo, Deventer en Zwolle / Kampen	23.500		23.500
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500		1.500
Hoogwaterpool Kampen / gebiedsontwikkeling Uiteldelta	80.100	31.384	48.706
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000		9.000
Gebiedsontwikkeling Nijverdal / Kennisdijke Ten Cate	1.500		1.500
Gebiedsontwikkeling A 1-corridor	750	592	158
Gebiedsontwikkeling Vlieterveen	5.000	250	2.750
Voortzetting Grote Steden Beleid 2010 / 2011 (waaronder u. bijzonder)	6.400		6.400
Doorontwikkeling Kulturhuizen / vitaliteit kleine kernen	6.000	2.058	3.942

9.3 ..

3.4 ..

4.16..

vana..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2009B, P.11)

Overzicht Dynamische investeringsagenda 2009

Bedragen x € 1.000

Programma / Project	Begroting 2009	Realisatie 2009	Saldo	Verwacht saldo[1]
1. Kwaliteit van de leefomgeving	**33.420**	**13.204**	**20.216**	
Stationsomgevingen Oldenzaal / Hengelo, Almelo, Deventer en Zwolle / Kampen	7.000		7.000	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg				
Hoogwaterpool Kampen / gebiedsontwikkeling Uiteldelta	21.010	11.320	9.690	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving				
Gebiedsontwikkeling Nijverdal / Kennisdijke Ten Cate	1.000		1.000	
Gebiedsontwikkeling A 1-corridor	750	592	158	
Gebiedsontwikkeling Vlieterveen	2.000		2.000	
Voortzetting Grote Steden Beleid 2010 / 2011 (waaronder u. bijzonder)				
Doorontwikkeling Kulturhuizen / vitaliteit kleine kernen	1.000	1.292	988	

3.4 ..

8.2 ..

4.16..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2009B, P.17)

iddoelstelling	Subdoelstelling (wat willen we bereiken)	Indicator (hoe meten we het)	Streefwaarde 2009	Realisat. t/m rapp. periode	Prognos realisatie eind 2009	Prestatie (wat gaan we ervoor doen)	Uitvoe prest J	N	de
						18. Beperken van emissie van ammoniak, stank en stof vanuit de landbouw	X		
						19. Stimuleren biologische landbouw door verbeteren afzet	X		
Versterking le vitaliteit en aarheid.	1.3.1 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen	Aantal nieuwe Kulturhuizen /multi-functionele voorzieningen (aantal cumulatief; afgegeven beschikkingen)	63 beschikkingen tm 2009	59 beschikkingen tm 2009	59 beschikkingen tm 2009	20. procesbegeleiding en medefinanciering van multifunctionele accommodaties door verstrekken van subsidies			
	1.3.2 Behoud van sociale cohesie en vitaliteit	Aantal integrale dorpsontwikkelingsplannen / dop+ (aantal cumulatief; afgegeven beschikkingen)	48	32 beschikkingen afgegeven t/m 2009	32 beschikkingen afgegeven t/m 2009	21. vergroten betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie door middel van dorpsplannen door verstrekken van subsidies			

3.4 ..

3.8 ..

4.5 ..

5.1 ..

10

4.5

7.2

7.5

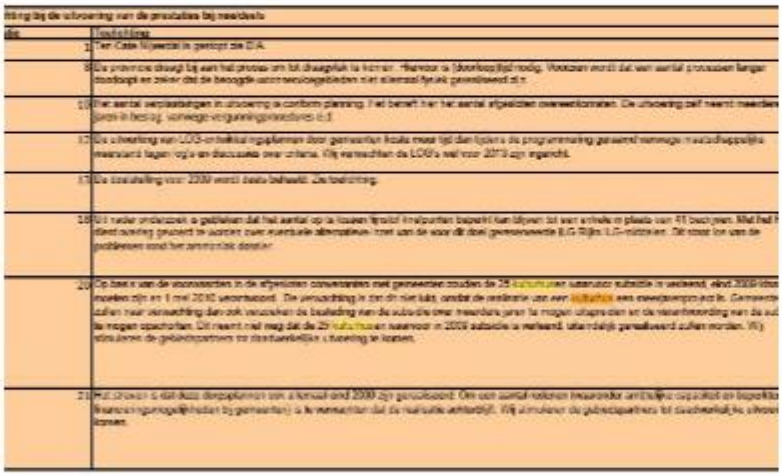

10.2..
7.2 .. 4.5 ..
10.2..
7.6 ..

(KASSELS, 2008, P.13)

Het voorzieningenniveau in de kleinere gemeenten verschilt, afhankelijk van geografische ligging, de cultuurhistorische achtergrond en het ambitieniveau van het gemeentebestuur. De basisvoorzieningen waar elke gemeente over beschikt zijn: een openbare bibliotheek en één of meerdere podia waar (amateur)voorstellingen worden geprogrammeerd. Daarnaast zijn er oefenruimtes en leslokalen voor amateurverenigingen en voor muziek- en danslessen en cursussen. Er zijn 14 filmtheaters en bioscopen en 24 theaters, veelal gelegen in de centrumgemeenten. De bibliotheek, steeds vaker gehuisvest in het kulturhus, is de meest voorkomende culturele voorziening in de provincie. Er zijn zo'n 88 bibliotheekvestigingen in de 25 gemeenten en inmiddels 19 kulturhusen. Het kulturhus is een naar Scandinavisch voorbeeld ontwikkeld samenwerkingsconcept. Door met elkaar samen te werken en te kiezen voor gezamenlijke huisvesting zijn deze voorzieningen in staat om ook in de kleine kernen aanwezig te blijven, omdat onder druk van schaalvergroting en efficiencywinst zouden voorzieningen als de bibliotheek, de kinderopvang, de VVV etc. hier niet zelfstandig kunnen voortbestaan. Door de krachten te bundelen is dit wel mogelijk.

geen..

(KASSELS, 2008, P.13-14)

Cultuurbeleid. Het cultuurbeleid van de kleine gemeenten bestaat uit tenminste de ondersteuning van de bibliotheek, die in de kleine kernen als spin in het web van de culturele infrastructuur functioneert. Daarnaast verstrekken gemeenten subsidies aan verenigingen (amateurkunst en historische) en aan cultuureducatie, is de podiumfunctie belangrijk en wordt er geld uitgetrokken voor cultureel erfgoed, voor festivals en evenementen (uit: Culturele Atlas, Sociale Atlas en Staat van Overijssel, provincie Overijssel).

geen..

Door de samenwerking met (kleine) gemeenten aan te gaan hebben we een impuls aan het lokaal cultuurbeleid willen geven. Daarnaast hebben we de eerder genoemde regelingen waarmee we de ontwikkeling van kulturhusen stimuleren en de leefbaarheid op het platteland in stand willen

3.6 .. 10.2..
4.5 .. 5.2 .. 6.3
7.6 ..

houden. Ook het podiumkunstenbeleid, dat wij samen met de provincie Gelderland ontwikkelen, draagt aan de versterking van de culturele infrastructuur bij. Met het Podiumplan ondersteunen wij de kleine en middelgrote theaters en poppodia bij hun programmering en marketing. Met name deze categorie podia is in Overijssel goed vertegenwoordigd. Met de regeling willen we ertoe bijdragen dat ook in kleine theaters meer zogenaamde 'risicovolle' programmering (bijvoorbeeld nieuw, onbekend, aanbod) mogelijk wordt en dat er meer Oost-Nederlandse producties worden geprogrammeerd. Met het podiumbeleid wordt tevens het vrijwilligerswerk gesteund (veel poppodia en kleine theaters werken met een staf die gedeeltelijk of grotendeels uit vrijwilligers bestaat) en ook de amateurkunst. Deze podia zijn immers de belangrijkste presentatieplek voor amateurmuzikanten en -theatermakers.

(Kassels, 2008, p.18)

De culturele infrastructuur van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur is echter een grotendeels onzichtbare. Behoudens de podia voor amateurtheater, de oefenruimtes en verenigingsgebouwen van de harmonieën en fanfares, de muziekscholen, centra voor de kunsten en de oudheidkamers spelen de activiteiten op het terrein van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur zich af in gedeelde, multifunctionele ruimtes (cursusruimte van een kulturhus) in woonhuizen, op scholen en in de buitenlucht. Overijsselse gemeenten nemen in het programma deel via de provincie. In die taakopvatting ondersteunen en stimuleren wij gemeenten om ook kleinere initiatieven die zich op lokaal niveau afspelen, te honoreren. Juist op de drie terreinen waarop dit programma zich richt zijn activiteiten vaak kleinschalig. De schaal van een activiteit zegt echter niets over de artistieke of maatschappelijke waarde ervan, om die reden zouden we die niet op voorhand moeten afwijzen. Wel zullen we letten op de aanwezigheid van enige balans in de omvang en reikwijdte van activiteiten.

(Kassels, 2008, p.20)

Door bij te dragen aan betere en meer voorstellingsplekken en expositieruimten in de kleine kernen (kulturhusen), waar de amateurvoorstellingen worden gespeeld, leveren we tevens een bijdrage aan het sociale leven op het platteland. Daarnaast willen we amateurkunst tonen op onverwachte plekken.

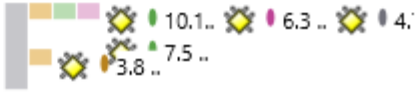

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als

een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk an- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

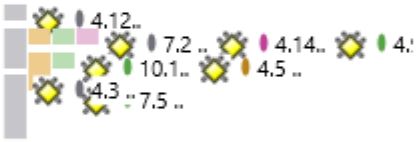

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

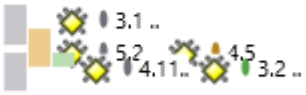

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap' In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(DE HAAN, 2005, P.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

3.1 .. 6.3 .. 3.5 .. 5.1 ..

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

3.1 .. 6.1 .. 6.3 .. 5.2 .. 3.2 .. 5.2 .. 3.6 ..

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

4.5 .. 3.1 .. 3.4 ..

(DE HAAN, 2005, P.19)

[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]

Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen

Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhusconcept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.43-44)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis)voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

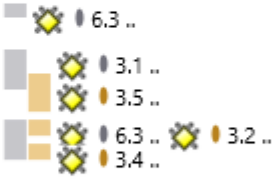

(....)

Voor sociale vitalisering en leefbaarheid van het platteland in Overijssel richten we ons de komende zeven jaar op de volgende doelen:
1. instandhouden en versterken van de basisvoorzieningen;
2. behouden van sociale cohesie en vitaliteit;
3. behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening.

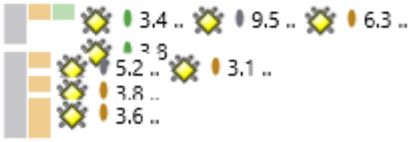

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij onder meer het kulturhusconcept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

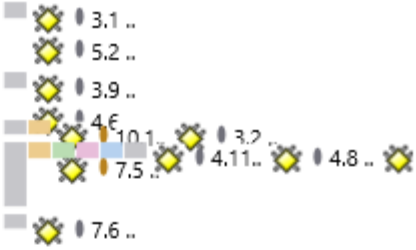

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houd je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig.

Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag5. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integratie van de jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

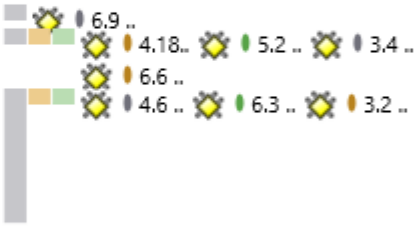

Goede bereikbaarheid is een belangrijke basisvoorziening voor het landelijk gebied. Goede infrastructurele samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied is daarbij belangrijk. Stad en platteland kunnen niet zonder elkaar. De stad vervult voor het omliggende landelijke gebied een belangrijke centrumfunctie met onder andere belangrijke, gespecialiseerde voorzieningen en diensten die in het landelijk gebied niet worden aangeboden. Omgekeerd heeft het landelijk gebied veel te bieden wat in de stad niet is te vinden: rust, ruimte, cultuurhistorie.

De afgelopen jaren zijn busverbindingen met weinig gebruikers op het platteland opgeheven. Als alternatief hiervoor is in West-Overijssel de regiotaxi geïntroduceerd. Doel is dat de regiotaxi de komende jaren 98% van de gevallen op tijd rijdt om zo bij te dragen aan een betrouwbaar openbaarvervoersysteem in 2010. Vanuit de ketenbenadering is een goede afstemming en aansluiting tussen de modaliteiten auto, bus en fiets onderling van belang. Om een goede verplaatsing van deur tot deur mogelijk te maken is onder meer de aanwezigheid van carpoolplaatsen/-pleinen op strategische punten langs/bij provinciale wegen gewenst. Tevens moeten stad en platteland onderling goed bereikbaar zijn, maar dit moet niet ten koste gaan van de milieukwaliteit. Met het stimuleren van carpoolplaatsen wordt beoogd de verkeersbewegingen in het landelijk gebied te verminderen. Voor een snelle en comfortabele reis zijn goede overstappunten op het hoofdwegennet en openbaar vervoer belangrijke aandachtspunten.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.46)

4.4.5 Doelen en prestaties

4. versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid			
4.1	instandhouden en versterken basisvoorziening		
4.1.1	behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten, zoals kulturhusen, dorpshuizen, zorggoeden plus, o.d.	100	voorzieningen
4.1.2	ontwikkelen woonzorgzones met dienstenstructuur wonen-zorg-welzijn	35	zones
4.1.3	toename van aantal carpoolplaatsen	nvt	nvt
4.1.4	instandhouden van vraagafhankelijk openbaarvervoer in alle delen van West-Overijssel	nvt	nvt
4.2	behoud van sociale cohesie en vitaliteit		
4.2.1	vergroten van betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie	70	aantal
4.2.2	behouden en verbeteren sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten	5	aantal
4.3	behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening		
4.3.1	Programma Ruimtelijke Kwaliteit: uitvoeren actieprogramma Cultuur en Ruimte	1	aantal
4.3.2	behoud en bescherming cultureel erfgoed	pm	pm

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P. 60)
[over instrumenten]
Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

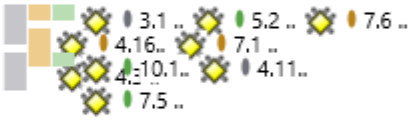

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.62)

Overzicht instrumentarium en doelen																		
Doelen	Landbouw			Natuur en landschap						Economie		Sociale vitaliteit en leefbaarheid			Waarborgen waterstelsel			
Instrumenten	Verbetering maatschappelijke structuur	Verbreding en versterking economische basis	Ecologisch duurzame landbouw	Realiseren Ecologische Hoofdstructuur	Beschermen van natuurwaarden en soortendiversiteit	Behoud/versterking dragende landschaps-structuren en (cultuur-historische) kwaliteiten	Stimulering aanleg, herstel en beheer landschapselementen	Realiseren gewenste bodemkwaliteit	Structuurversterking van niet-agrarische bedrijvigheid	Versterking toeristisch-recreatieve sector	Instandhouden en versterken basisvoorzieningen	Behoud van sociale cohesie en vitaliteit	Samenhang infrastructuur stedelijk en landelijk gebied	Behoud en ontwikkeling historische en kenmerkende woonlin	Stroomgebied voldoet aan normen voor waterover-last	Herstel verdroogd gebied	Waterlichamen voldoen aan normen Kaderrichtlijn Water
Kaveluitwisseling verbeeldig	×	×					×								×	×	×
Kaveluitwisseling uitplatting																	
Plan- en gebiedsuitwerkingen		×	×		×	×	×		×	×	×	×	×	×	×	×	×
Reconstructie-herstructurering		×	×	×	×												
Verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij		×	×	×	×												
Stadsrandbos	×																
Bestemmingsplan						×											
Rood voor rood																	
Ontwikkelpool	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
Beeldkwaliteit Groen-Blauwe diensten		×	×			×	×										
Revolving Fund	×			×			×		×			×			×		
Regeling Herbestemming VAB's									×					×			

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, BIJLAGE 1 P.3)

[dient van onder naar boven gelezen te worden]

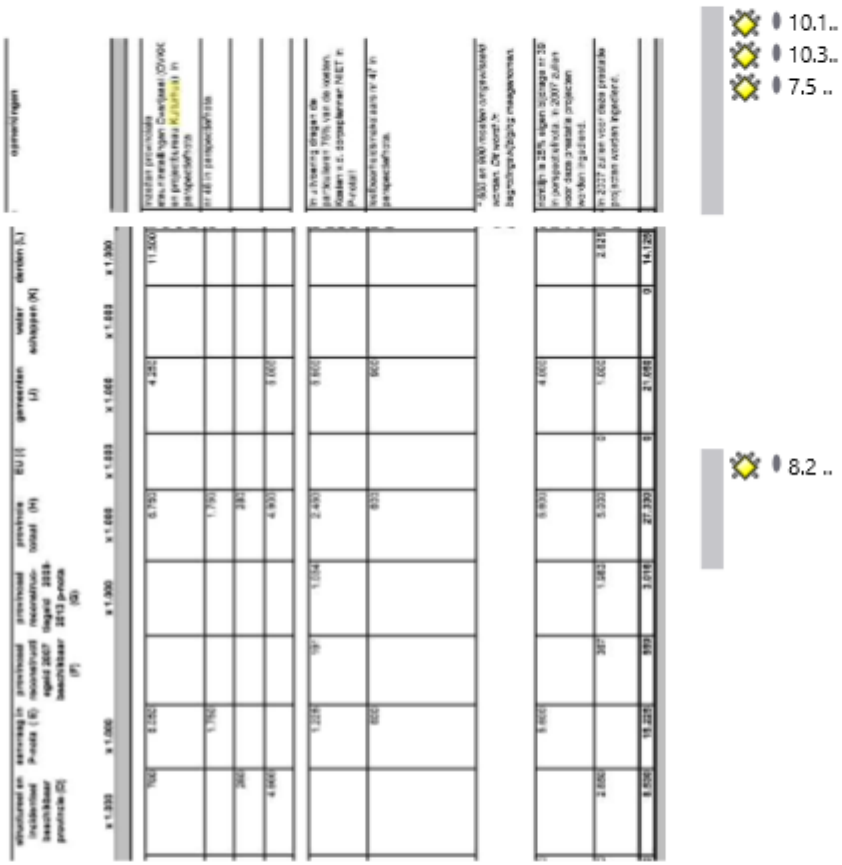

10.1..
10.3..
7.5 ..
8.2 ..

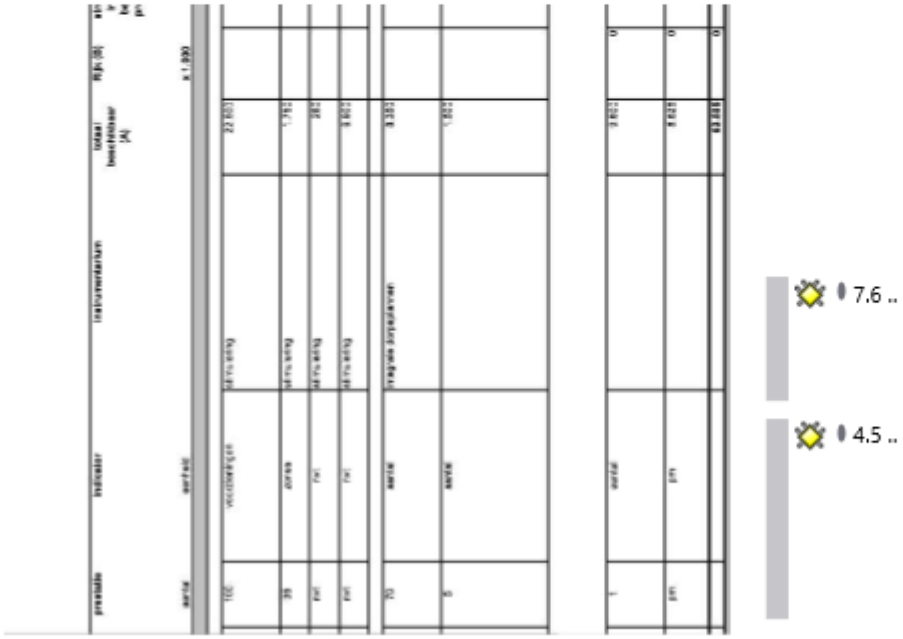
7.6 ..
4.5 ..

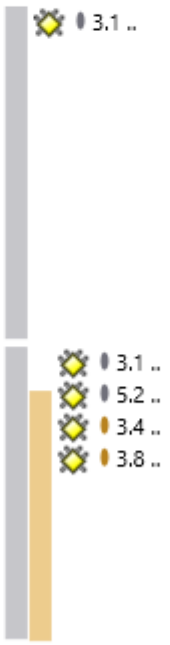

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis-) voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

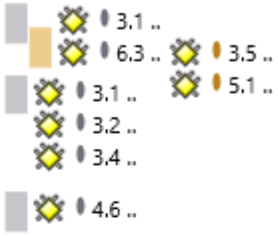

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29-30)

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij ondermeer het kulturhus-concept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houdt je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke Ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag8. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integrate van de Jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.31)

[in tabel ten aanzien van doelen en prestaties]

Operationele doelen en prestaties bij sociale vitaliteit en leefbaarheid.

1. Instandhouden en versterken van basisvoorzieningen. [hoofddoel]

1a Behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgposten plus en dergelijke.

Prestatie indicator

eenheid: Aantal voorzieningen

aantal: 100

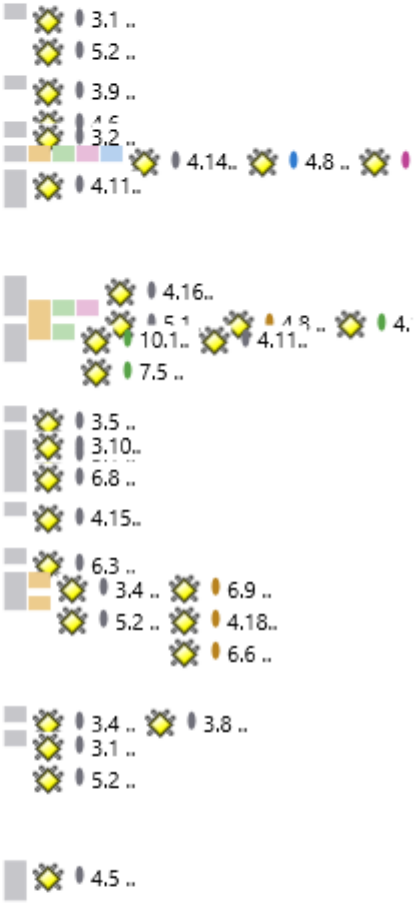

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.41)

[als onderdeel van 'Instrumenten']

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

3.1 .. 7.6 .. 5.2 .. 4.16.. 7.1 .. 10.1.. 4.11.. 7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, APP.I P.3)

[zelfde doelstellingen uit pMJP als bovenstaand staan vermeld met kosten, dit is een samenvatting van Kulturhusinfo uit de tabel]

Totale kosten om de genoemde 100 husen te realiseren:	€22,5 miljoen
Structureel en incidenteel beschikbaar namens provincie:	€700.000
Aanvraag in Provinciale nota:	€6,05 miljoen
Provincie totaal:	€6,75 miljoen
gemeenten:	€4,25 miljoen
derden:	€11,5 miljoen

opmerkingen: Inzetten provinciale steuninstellingen Overijssel (OVKK en projectbureau Kulturhus) in perspectiefnota

4.5 ..

8.2 ..

10.1..
10.3..
7.5 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL 2006, APP.A P.6)

3.4 .. 3.8 .. 4.5 .. 3.1 .. 5.2 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.9)

Wonen en werken in Overijssel

Ons doel is dat Overijssel zowel in de stad als op het platteland een hoogwaardig woon- en werkklimaat biedt.

We blijven voortgaande woningbouwproductie in Overijssel stimuleren, mede door inzet van de regeling Bouwimpuls. De aandacht komt daarbij steeds meer te liggen op geschiktheid voor doelgroepen als ouderen en starters (betaalbare woningen!) in het landelijk gebied, statushouders en dak- en thuislozen. Ook de bestaande woningvoorraad heeft in dit opzicht onze aandacht. Gemeenten hebben de ruimte om woningen in kleine kernen, dorpen en buurtschappen te bouwen, voor lokale behoefte. In buurtschappen moet woningbouw de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke structuur altijd versterken.

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.10)

We dragen bij aan het stedelijk woonklimaat via het lopende Grote Steden Beleid (GSB), diverse acties in dit coalitieakkoord en de inzet van onze reguliere taken. Verder concentreren we ons de komende periode op:

• ondersteuning van multifunctionele voorzieningen in achterstandswijken via een doorontwikkeling van het Kulturhusconcept (als bijdrage aan de wijkaanpak van gemeenten en het Rijk)

• een tiental door de stedelijke netwerken geselecteerde boegbeeldprojecten.

(....)

Vitaal landelijk gebied

Aan de combinatie van landbouw en natuur danken we de bijzondere kwaliteit van het landschap van Overijssel. Die combinatie versterken we door kansen voor de landbouw te scheppen, te investeren in natuur en ruimte te creëren voor water. Om hierbij concrete resultaten te blijven boeken, zetten we de samenwerking met gemeenten en waterschappen door via gebiedsgericht werken (GGW).

Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en versterking van de vitaliteit van kleine kernen. Met ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing als voorwaarde willen we daarom ruimte bieden aan paardenhouderijen, zogenaamde knooperven en grotere wooneenheden t.b.v. mantelzorg. Het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en onze inzet om ontsierende bebouwing te vervangen zetten we door. Toekomst voor de landbouw vraagt ontwikkelingsruimte voor boerenbedrijven. De regeling voor jonge boeren verlengen we met 4 jaar. De nieuwe Omgevingsvisie Overijssel zal agrariërs ruimte bieden voor grotere bouwblokken, ook ten behoeve van dierenwelzijn. In de reconstructiegebieden blijven we verplaatsingen van intensieve veehouderij stimuleren. Om ongerechtvaardigde ongelijkheid te voorkomen stellen we een aantal faciliteiten ook beschikbaar buiten de reconstructiegebieden. Daarbij brengen we een aantal verschillende regelingen onder een noemer, zoals vitaliteit kleine kernen en stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. Wij blijven aan startinvesteringen bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we vervolgens een lokale verantwoordelijkheid. Verdere ontwikkeling van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie makkelijker mogelijk te maken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.19)

Senioren, vrijwilligers en sport

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de sociale infrastructuur en lokale voorzieningen. Voor voorzieningen en projecten die de slagkracht van gemeenten te boven gaan, zal de provincie zich inzetten. Om te voorkomen dat provincie en gemeenten elkaar voor de voeten lopen, kiezen we voor een scherpe taakafbakening door onze inzet naast jeugd te concentreren op senioren, vrijwilligers en sport. Participatie en integratie zijn onze leidraad bij de volgende acties: • Investeren in randvoorwaarden voor de deelname van senioren in de samenleving (wonen, versterking openbaar vervoer en regiotaxi, ruimte voor mantelzorg, stimuleren vrijwilligerswerk door senioren, sport, culturele voorzieningen en evenementen, recreatie en toerisme) • Versterking van sportinfrastructuur (revolving fund sportaccommodaties, ruimte voor ongeorganiseerde sportbeoefening, breedtesport) • Goede en meer ondersteuning van vrijwilligers (waaronder ook investeringen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen en aandacht voor mantelzorgers,

hospices/palliatieve zorg) Wij geven een extra impuls aan sportaccomodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiervoor een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.27)

Dynamische investeringsagenda 2007-2011

(alle bedragen x € 1.000,--)

	2007-2011	Toelichting
1. Kwaliteit van de leefomgeving		
Stationsomgevingen Oldenzaal/Hengelo, Almelo, Deventer, Zwolle/Kampen	23.500	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000	Betreft € 7 mln. provinciale investering en € 2 mln. rentekosten voor € 10 mln. voorfinanciering.
Gebiedsontwikkeling Stiverdal/ Koninklijke Ten Cate	3.000	
Gebiedsontwikkeling A1-corridor	pm	
Gebiedsontwikkeling Vinexwijken	3.000	
Voortzetting GSB beleid 2010/2011 (waaronder vrijkomers)	8.400	
Doorontwikkeling Kulturhusen/vitaliteit kleine kernen	6.000	

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2007, P.1-4)

De provincie heeft vanaf 1999 jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van Kulturhusen. Het doel van de regeling is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren.

In het coalitieakkoord "&Overijssel!" zijn in het hoofdstuk "Kwaliteit van de Leefomgeving" onder andere de ambities weergegeven ten aanzien van de Vitaliteit landelijk gebied. Een van de instrumenten die daartoe ingezet worden is de regeling voor Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. In het coalitieakkoord wordt hierover het volgende aangegeven: "Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ... versterking van de Vitaliteit van kleine kernen. ... Daarbij brengen we een aantal regelingen onder een noemer, zoals Vitaliteit Kleine Kernen en Stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in landelijk gebied. Wij blijven aan startinvestering bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we volgens een lokale verantwoordelijkheid. Verder ontwikkelen van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie mogelijk te maken."

kulturhusen en multifunctionele accommodaties leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. (Ten aanzien van het onderscheid tussen multifunctionele accommodaties en kulturhusen wordt vanaf hierna alleen nog de term "kulturhusen" gebruikt, omdat in de nieuwe regeling geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beide vormen.) Het blijkt echter dat de tot dusverre gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben het hoofd boven water te houden ten aanzien van de exploitatie en de gezamenlijke programmering. Verder blijkt in veel gevallen dat de lokale formule al na enkele jaren van bestaan moet worden bijgesteld.

Met grote mate van overeenstemming zijn de volgende uitgangspunten voor toekomstig beleid geformuleerd:

1. continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening; De huidige regeling voorziet in een bijdrage in de bouwkosten. Zowel uit het rondetafelgesprek als uit eigen ervaring blijkt dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van de voorzieningen veel minder (eenvoudig) plaats gevonden zou hebben. Continuering van deze bijdrage blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.
2. de rol van de provincie wordt verder vooral gezien in het faciliteren van een ondersteuningstructuur; De lokale invulling is duidelijk een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen juist op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie.
3. er moet ruimte zijn voor experimenten; Aangegeven werd dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het concept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. Dit is geheel in lijn met hetgeen in het coalitieakkoord geformuleerd is.
4. subsidie wordt verstrekt op basis van een haalbaarheidsstudie. Een duidelijkere studie vooraf naar de (ook economische) haalbaarheid van een Kulturhus werd door de aanwezigen bij het rondetafelgesprek gezien als een goede manier om er voor te zorgen dat gerealiseerde kulturhusen op een goede manier en met een gezonde basis van start kunnen gaan. Door een dergelijke studie als voorwaarde te stellen bij subsidieverlening kan de provincie een belangrijke leveren aan de kwaliteitsontwikkeling van de kulturhusen.

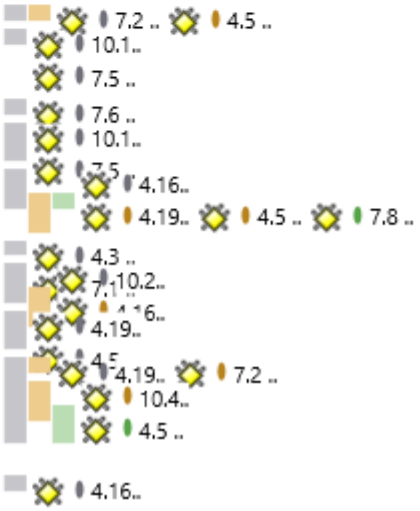

Beleidswijziging

Op basis van ondermeer bovenstaande uitkomsten hebben wij het beleid op de volgende punten gewijzigd:

1. de regelingen ten behoeve van kernen onder en boven de < 4000 inwoners en > 4000 inwoners(met uitzondering van de 5 grote steden) worden gestroomlijnd en samengevoegd en opgenomen in de pMJP-systematiek;
2. de startsubsidie ten behoeve van de bouwkosten per voorziening wordt gehandhaafd en wordt gemaximeerd op ten hoogste 3 keer de gemeentelijke bijdrage;
3. er worden middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
4. gezamenlijke programmering en beheer worden extra gestimuleerd;
5. er worden meer middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de ondersteuning;
6. provincie neemt het initiatief tot het ontwikkelen en onderhouden van een kennisnetwerk i.s.m. de ondersteuningsinstellingen, gemeenten en Kulturhusen.

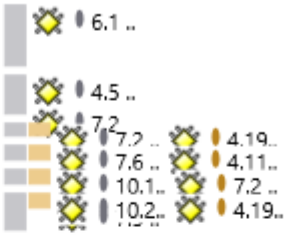

Een aantal van deze punten lichten wij hierbij nader toe.

Concept Kulturhus

Het doel van de VKKK is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren. In deze regeling worden 6 beleidsterreinen onderscheiden: welzijn (sport, ontmoeting en ontplooiing), zorg (WMO /zorgloket, huisartsen, fysiotherapie e.d.), educatie (scholen, volksuniversiteit e.d.), cultuur (bibliotheek, theater, exposities etc.), maatschappelijke (dienstverlening (kinderopvang, consultatiebureau, gemeente, politie enz.) en commerciële dienstverlening. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage in de bouwkosten moet er, net als in de huidige regeling voor kulturhusen, sprake zijn van een dienstenaanbod op tenminste drie van de genoemde beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke meerwaarde, en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld sectorale voorzieningen ook in aanmerking zouden kunnen komen. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening dient te worden aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid en/of nieuwe doelgroepen worden bereikt en/of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen. Deze onderbouwing dient deel uit te maken van het haalbaarheidsonderzoek. Onderhoudskosten vallen nadrukkelijk buiten het bereik van deze regeling. Hieronder vallen ook (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen dienen te worden genomen.

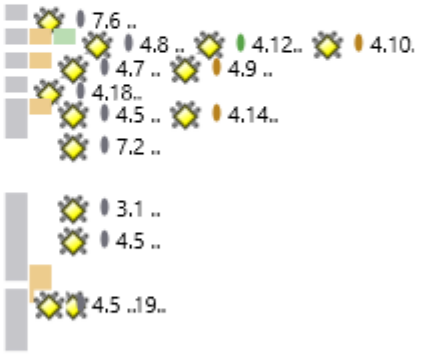

Startsubsidie bouwkosten

De provinciale bijdrage voor de bouwkosten is van grote betekenis, met name voor het genereren van overige middelen. De subsidie voor de bouwkosten bedraagt per project maximaal 50% met een maximum van €100.000 voor investeringskosten in bouw, verbouw en samenhangende draad- en nagelvaste inventaris. Omdat in het verleden gemeentelijke bijdragen wel eens minimaal waren ten aanzien van de provinciale bijdrage, wordt de provinciale bijdrage gesteld op maximaal 3 maal de gemeentelijke bijdrage.

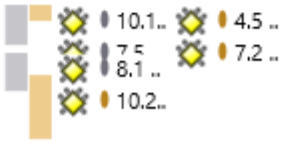

Ondersteuningsstructuur

en experimenten Ondersteuning van de Kulturhusen is niet alleen van groot belang tijdens de voorbereidende en opstartfase, maar blijft ook na realisering punt van aandacht. De provincie zet zich de komende jaren in voor het realiseren en onderhouden van een Ondersteuningsstructuur. Aan deze taak wordt inhoud gegeven door:

1. het faciliteren van een ondersteuningsorganisatie;
2. het faciliteren van een kennisnetwerk;
3. het beschikbaar stellen van middelen voor onderzoek en experimenten.

Het projectbureau Kulturhusen, met ingang van 1 januari 2007 ondergebracht bij VariYa, vervult reeds een aantal ondersteunende taken op gebied van de VKKK. Daarnaast worden zij door de provincie gefaciliteerd voor ondersteuning op gebied van sociaal economische ontwikkeling van het landelijk gebied in bredere zin. Sinds 1 maart 2007 beheert VariYa in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel het digitale kenniscentrum www.kulturhus.nl. De ontwikkeling van Kulturhusen zal met het nieuwe beleid (nog) beter gemonitord worden om een adequaat ondersteuningsaanbod te ontwikkelen en realiseren. De begeleiding en advisering aan zowel gemeenten als Kulturhusen zal worden uitgebreid. Er is veel kennis en ervaring opgedaan met het oprichten van Kulturhusen, zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak. Deze is niet altijd even toegankelijk voor initiatiefnemers. De provincie zal het initiatief nemen voor het, in samenwerking met VariYa, gemeenten en Kulturhusen, ontwikkelen en onderhouden van een uitgebreid kennisnetwerk, waar gemeenten en Kulturhusen gebruik van kunnen maken. Het kennisnetwerk zal bestaan uit zowel steunorganisaties als commerciële partijen. Het oprichten en in stand houden van

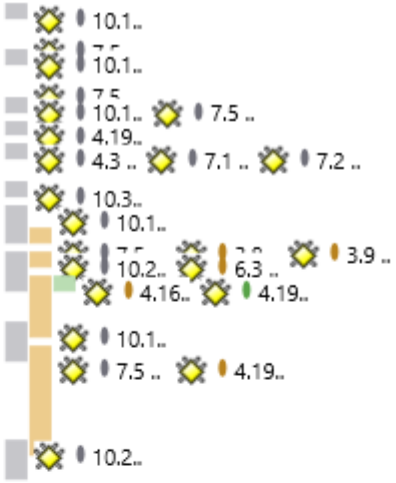

een Kulturhus is vaak een weg van vallen en opstaan. Er dient voortdurend te worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen binnen de kaders van de lokale situatie. Om te voorkomen dat Kulturhusen iedere keer zelf het wiel uitvinden worden middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek en experimenten, die ook voor andere Kulturhusen van belang kunnen zijn. Daarbij dient de aanvrager aan te geven hoe zij actief aan deze overdracht van kennis zal bijdragen. Experimenten met commerciële partijen moeten een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de exploitatie.

Haalbaarheidsstudie

Uit een onderzoek naar gerealiseerde Kulturhusen blijkt dat meer dan de helft van de voorzieningen kampt met exploitatietekorten. De rol van de gemeenten hierbij is divers. Sommige gemeenten dragen bij in de vorm van exploitatiesubsidies en/of het bekostigen van een programma/beheermanager. Andere gemeenten achten het primair een taak van de lokale gemeenschap en de voorziening om een gezonde financiële basis te creëren. D£ provincie wil voorkomen dat middelen geïnvesteerd worden in voorzieningen zonder stevig (financieel) fundament. Daarom wordt als voorwaarde tot financiering een haalbaarheidsonderzoek vereist. Dit haalbaarheidsonderzoek bestrijkt drie onderwerpen:

1. investering- en exploitatiebegroting op (middel)lange termijn;
2. voldoende mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende, opstartfase en exploitatiefase;
3. goede match tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het op te richten Kulturhus.

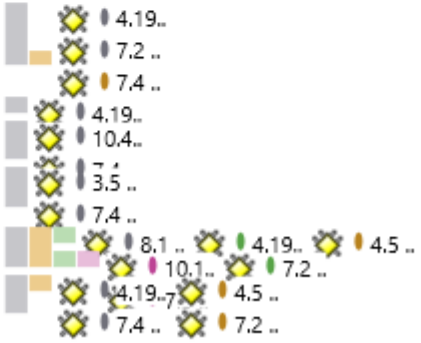

Voor de voorbereidende fase en het laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie kunnen gemeenten per te realiseren Kulturhus maximaal 50% met een maximum bedrag van €25.000 aanvragen. De middelen voor de bouwkosten worden slechts beschikbaar gesteld op basis van een positieve haalbaarheidsstudie op alle drie elementen.

Extra stimulansen

De provincie is van mening dat een gezamenlijke programmering en een gezamenlijk beheer een belangrijk onderdeel vormen van het Kulturhusconcept. Het blijkt echter in de praktijk dat hier slechts moeizaam invulling aan wordt gegeven. Enerzijds door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van een exploitatietekort, anderzijds doordat het werken in een Kulturhusconcept andere competenties verlangen van medewerkers dan het werken in de eigen organisatie. Idealiter is er dus sprake van een groeimodel. Om deze ontwikkeling van het Kulturhusconcept extra te ondersteunen stelt de provincie middelen beschikbaar aan die initiatieven die hier nadrukkelijk mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld door het maken van bindende afspraken tussen deelnemende partijen (statuten) en het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijke programmering en beheer. Voor dit onderdeel (programmering en/of beheer) is een extra impuls van maximaal €25.000 beschikbaar, aan te vragen bij de startsubsidie bouwkosten onder dezelfde voorwaarden. Reeds bestaande kulturhusen (en multifunctionele accommodaties zoals benoemd in de 'oude' regeling Vitaliteit kleine kernen) kunnen eenmalig ook in aanmerking komen voor deze impuls. Kulturhusen die op grond van de eerste kulturhusregeling een bijdrage hebben ontvangen van Hfl. 500.000 of € 226.000, komen niet voor deze subsidie in aanmerking.

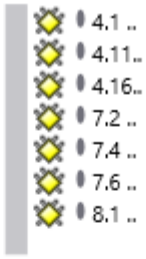

Financiering

In 2007 zijn autonome middelen beschikbaar gesteld in het kader van het pMJP voor een voortzetting van de regeling voor kleine kernen (minder dan 4000 inwoners). Deze middelen kunnen worden ingezet tot en met 2013. Voor de Kulturhusen zijn eveneens extra middelen opgenomen in de Dynamische InvesteringsAgenda behorend bij het bestuursakkoord &Overijssel 2008-2011. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2011.

In de DIA is € 6 miljoen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de Kulturhusen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen ingezet voor een intensivering van het ondersteuningsnetwerk sociaal economische ontwikkeling landelijk gebied voor de gehele periode 2008-2013. Dit bedrag wordt ingezet voor de experimenten, de kennisontwikkeling en de kennisdeling ten aanzien van het opzetten, exploiteren en beheren van Kulturhusen, inclusief de gezamenlijke (inhoudelijke) programmering. Daarbij wordt ook een link gelegd met het opstellen en uitvoeren van integrale dorpsplannen (DOP+) om de aanwezigheid van het Kulturhus zowel inhoudelijk als fysiek te verankeren in de lokale gemeenschap. Van de € 6,75 miljoen bestaande kulturhusmiddelen uit het pMJP is in 2007 reeds € 1,9 mln besteed. Samen met de resterende € 4,5 miljoen uit de DIA is voor de realisatie van Kulturhusen in de periode 2008 - 2013 nog een bedrag van € 9,35 miljoen beschikbaar (gecombineerde gelden DIA en pMJP).

Dit betekent dat op basis van bovenstaande getallen de volgende aantallen Kulturhusen kunnen worden gerealiseerd (cumulatief):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
kernen < 4000 *	18**	25	32	39	46	52	58
kernen > 4000	0	7	14	21	28	28***	28***
totaal	18	32	46	60	74	80	86

Bovenstaande prognoses zijn gebaseerd op een gemiddelde subsidie van €125.000 per project.

* Aantallen wijken af van de pMJP cijfers omdat daar is uitgegaan van een lagere gemiddelde subsidie per Kulturhus.
**In 2007 heeft de gemeente Steenwijkerland voor een totaal van 25 voorzieningen relatief weinig subsidie aangevraagd; deze is niet opgenomen in het schema om vertekening te voorkomen.
***Geen toename opgenomen omdat de Dynamische Investeringsagenda tot en met 2011 loopt.

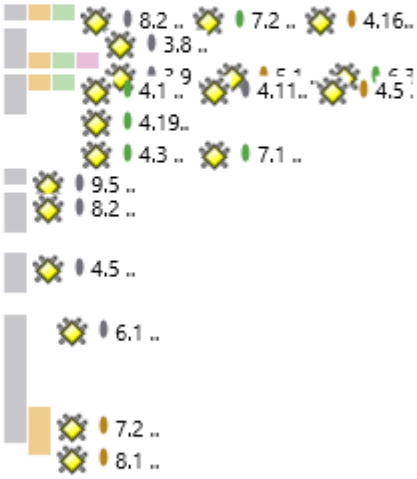

(Provincie Overijssel, 2013, p.31)

De provincie Overijssel ondersteunt lokale gemeenschappen met het project Duurzaam Dorp. In dit project worden dorpen en wijken gestimuleerd en ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun (duurzame) plannen. De meeste activiteiten zijn zeer concreet zoals het energiezuinig maken van het Kulturhus of het in gebruik nemen van een mestvergistingsinstallatie. Echter energiebewustwording is even belangrijk als het uitvoeren van de concrete maatregelen zelf. Daarom worden in e- duurzame dorpen ook activiteiten voor energiebewustwording bij jongeren ontwikkeld en uitgevoerd. Alle groepen worden actief bij dit project betrokken en leren hoe zij bij kunnen dragen aan het verduurzamen van hun leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van bestaand lesmateriaal en eerder succesvol gebleken methodieken.

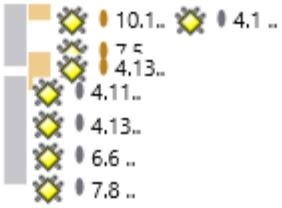

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2008a, p.1)

Na acht jaar eindigt eind 2008 het Actieplan Cultuurbereik, de matchingsregeling waarin Rijk en provincie Overijssel samenwerkten aan het verbreden en vernieuwen van het publiek voor culturele activiteiten. De opvolger van het Actieplan is het Fonds Cultuurparticipatie. Het landelijke Fonds Cultuurparticipatie stelt zich ten doel in samenwerking met provincies en gemeenten de actieve Cultuurparticipatie te bevorderen. De provincie Overijssel neemt deel aan de regeling van het Fonds met het programma OVERAL! OVERIJSSEL.

(KASSELS, 2008, P.11)

Cultuur is een medebepalende factor voor een aantrekkelijk leefomgeving en vestigingsklimaat. Om het landelijk gebied ook in de toekomst leefbaar te houden vraagt het dus naast de aandacht voor economische bedrijvigheid en wonen ook om aandacht voor voorzieningen in kleine kernen. De provincie heeft hiertoe twee regelingen in het leven geroepen: 'vitaliteit kleine kernen' en 'stimulering Kulturhusen'. Door de ontwikkeling van kulturhusen, zijn maatschappelijke activiteiten in de kleine kernen beter gewaarborgd. In de paragraaf hierna leest u meer over het Overijsselse kulturhus.

P11: - 2010.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2010.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:39:54
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 61

Memos: 3

Quotations: 404

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2010

(Stichting Stimuland, 2010a)

Andere subsidies en programma's van de provincie Overijssel

Investeren in Overijssel
De provincie Overijssel investeert in 2010 en 2011 300 miljoen euro extra in de Overijsselse woon-, leef- en werkomgeving. Extra, want het bedrag komt bovenop de reguliere begroting uit het coalitieakkoord en Overijssel 2007-2011. Met het investeringsprogramma Innovatie Sociale Infrastructuur als onderdeel van Investeren in Overijssel, maakt de provincie jaarlijks een aantal verschillende innovatieve projecten mogelijk die de sociale cohesie en participatie in Overijssel versterken. Het idee is om projecten in het leven te roepen die nooit van de grond waren gekomen als er geen geld voor innovatie beschikbaar was. Innovatie Sociale Infrastructuur is in 2010 gestart en loopt tot eind 2011. Hierbij is onder andere aandacht is voor de relatie tussen kulturhusen en woonservicegebieden en sociaal flankerend beleid.

(Stichting Stimuland, 2010b)

Provincie Overijssel versoepelt subsidieregeling
De provincie Overijssel heeft de subsidieregeling aangepast voor experimenten die bijdragen aan de toekomstbestendigheid van kulturhusen. Er zijn experimenten op allerlei terreinen mogelijk, zoals op het gebied van de exploitatie, van vrijwilligerswerk, van samenwerking etcetera.
Voorheen financierde de provincie 80% van de kosten; nu is dat 100%. Het maximale subsidiebedrag is € 40.000,--.
De provincie hoopt met deze versoepeling de drempel voor het doen van een aanvraag, te verlagen.
De voornaamste voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen, zijn:

- het project draagt bij aan de toekomstbestendigheid van kulturhusen;
- het project is vernieuwend voor Overijssel;
- de resultaten worden overgedragen aan andere kulturhusen.

De regeling loopt tot en met het jaar 2011.

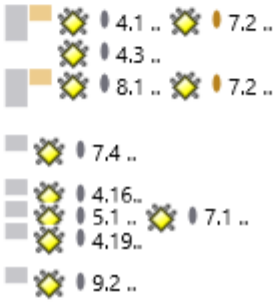

(Stichting Stimuland 2010c)

Werkzaamheden vitaal platteland en kulturhusen gaan door!

Gemeenten en initiatiefnemers kunnen ook in 2011 rekenen op ondersteuning bij projecten rond kulturhusen, multifunctionele accommodaties en andere projecten in het landelijk gebied. Half oktober tekende zich het faillissement van Variya af. De steunfunctietaken sociaal vitaal platteland die voorheen bij Variya lagen, zijn vanaf november 2010 bij Stimuland ondergebracht. Stimuland is een stichting met ruime ervaring in leefbaarheidsprojecten binnen en buiten Overijssel. Imke Bardoel is algemeen coördinator van deze leefbaarheidprojecten.

Margreet Hogenkamp (...) en Jeroen Geerdink (...) zijn inmiddels bij Stimuland aan de slag en blijven aanspreekpunt voor de lopende projecten. Dankzij hun kennis en ervaring kunnen de meeste lopende projecten gewoon doorgaan. Voor eventuele vragen kunt u bij hen terecht.

"KERNPUNT" (2010, P.3)

Project Energieke dorpshuizen; laatste nieuws

Het eerste deel van het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen is afgerond. De Overijsselse dorpshuizen, multifunctionele accommodaties en Kulturhusen zijn in dit traject benaderd met de vraag of zij bereid zijn mee te doen met de gezamenlijke inkoop van energie. Een grote groep heeft hiermee ingestemd. Ook hebben zij belangstelling getoond voor het nemen van andere energiebesparende stappen.

Inmiddels zijn er met meerdere leveranciers inkoopgesprekken gevoerd, waaruit naar voren kwam dat er gemiddeld minimaal 15 à 20% bespaard kan worden op de energiekosten (niveau 2009). De werkelijke besparing kan vastgesteld worden op het moment van afsluiten van het contract. Het besparingspercentage kan dan lager of hoger zijn.

De tweede fase van het project is nu in voorbereiding. Het is de bedoeling dat er in deze fase vervolgstappen zullen worden gezet die concrete besparingen gaan opleveren:

- Sluiten collectief energiecontract (instappen op individuele basis)
- Uitvoeren van EPA-U advies om status gebouwen en besparingsinvesteringen vast te stellen
- Energiemanagement voor beheerders

De deelnemende gemeenschapsaccommodaties ontvangen hierover begin volgend jaar nader bericht.

Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen is een project van Doedens en Partners te Heeten, in samenwerking met de OVKK en Woertman & Massop Partners. Het project is mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel.

4.13..

9.2 ..

10.1..

4.1 ..

7.5 ..

niet..

(OVERIJSSELSE VERENIGING VAN KLEINE KERNEN, 2010, P.4)

De OVKK onderhoudt een subsidierelatie met de provincie Overijssel en is lid van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen. Begunstigers zijn gemeenten, waterschappen en woningbouwcorporaties.

(OVERIJSSELSE VERENIGING VAN KLEINE KERNEN, 2010, P.6-7)

1.5 Kerntaken

Een belangrijke onderlegger bij de kerntaken wordt gevormd door de provinciale beleidsnota Samen & Overijssel. In het kader hiervan ontvangt de OVKK voor haar kerntaken een structurele prestatiesubsidie. De kerntaken bestaan uit:

• het initiëren van experimenten en projecten die een positief effect hebben op de leefbaarheid van het platteland
• het organiseren van themabijeenkomsten
• het uitgeven van een nieuwsbrief en een website
• het deelnemen aan expertmeetings, denktanks, symposia en andere bijeenkomsten in het Overijsselse leefbaarheidsnetwerk

(Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen, 2010, p.8)

1.8 Overige activiteiten

De OVKK faciliteert het Dorpsloket Overijssel, waar initiatiefgroepen terecht kunnen voor de eerste ondersteuning bij hun plannen. Het Dorpsloket Overijssel wordt gesubsidieerd door de Provincie Overijssel.

(Provincie Overijssel, 2010a, p.4-5)

Kulturhusen De provincie Overijssel wil een impuls geven aan het behouden en versterken van de leefbaarheid in het landelijk gebied door (mede)financiering van procesbegeleiding, haalbaarheidsonderzoeken, realisatie en zo gewenst programmering en beheer van honderd multifunctionele accommodaties in de periode 2007 tot en met 2013. Eind 2009 was het gewenste aantal prestaties geprogrammeerd. In de periode 2007-2009 zijn er 21 Kulturhusen opgeleverd, waarvan 13 in 2009. Dit is in de lijn van de verwachtingen: de praktijk

heeft geleerd dat de realisatie van een Kulturhus een lange doorlooptijd kent. Daarbij komt dat bezuinigingen het lastiger maken de financiering rond te krijgen. Het is van belang extra inzet te plegen op het aanjagen van de gemeenten, waarbij we zo nodig moeten zoeken naar gepaste oplossingen. De provincie zet van 2007 tot en met 2013 ruim €15.500.000 aan autonome middelen in ten behoeve van de realisatie van Kulturhusen. In de periode 2002 tot en met 2006 heeft de provincie overigens ook al ruim elf miljoen euro geïnvesteerd in Kulturhusen.

(Provincie Overijssel, 2010a, p.5)

M.b.t. Kulturhusen/DOP+ In het kader van de samenwerking Oost-Nederland hebben Gelderland en Overijssel samen een investeringsvoorstel gemaakt voor een duurzame economie in het landelijk gebied (2012-2022), waarin onder andere de doorontwikkeling van Kulturhusen is opgenomen. Maar niet overal is een Kulturhus haalbaar/gewenst. Hierbij spelen financiën een rol (denk ook aan de economische crisis), maar ook bijvoorbeeld toekomstige krimp, vergrijzing en de aard van een kern. Het samenwerkingsvoorstel zet onder andere in op alternatieven en het belang van een gemeentelijk vastgoedbeleid. In 2010/2011 vindt vooronderzoek plaats.

In het voorjaar van 2010 vindt de Midtermreview plaats. Ook leefbaarheid in het landelijk gebied vormt daar een onderdeel van. LNV krijgt hiervoor steeds meer aandacht. Aanvankelijk werd alleen ILG-geld beschikbaar gesteld voor fysieke prestaties, maar in 2009 hebben LNV en EZ €830.000 per provincie vrijgemaakt voor projecten op het gebied van leefbaarheid (voorzieningen) en economische vitaliteit uiterlijk te besteden in 2013. In Overijssel hebben we ervoor gekozen dit geld in de lijn van ons beleid te besteden aan de realisatie van Kulturhusen.

(Provincie Overijssel, 2010a, p.9-11)

1.5 Versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid.

Subdoelstelling 1.5.1: Instandhouden en versterken basisvoorzieningen.

o Prestatie 20. Procesbegeleiding en medefinanciering van multifunctionele accommodaties door verstrekken van subsidies.

Toelichting: Met de prestatie Kulturhusen zetten wij in op het behouden en versterken van het voorzieningenniveau in het landelijk gebied. Het gaat hierbij om fysieke investeringen die een impuls geven aan de leefbaarheid door enerzijds het dienstenaanbod op peil te houden en anderzijds ruimte te creëren voor sociale cohesie en participatie.

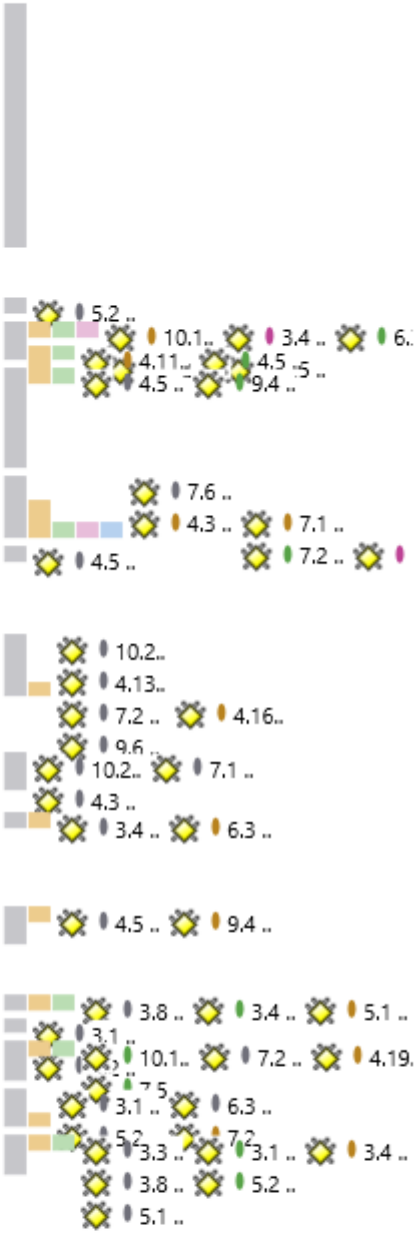

Inmiddels is de taakstelling van 100 Kulturhusen voor de pMJP-periode 2007-2013, volledig geprogrammeerd. De aandacht gaat nu vooral uit naar het aanjagen van de uitvoering en het versterken van bestaande Kulturhusen. Variya heeft hiertoe onder andere adviesgesprekken met de gemeenten gevoerd, het bestaande Kulturhusberaad verbreed en een beraad gestart voor nieuwe initiatieven. Ook is de experimentenregeling voor Kulturhusen per juli 2009 aangepast: de gevraagde cofinanciering is verlaagd omdat het een drempel bleek. Er is daarna een experiment beschikt en vijf ideeën worden nog uitgewerkt.

Sinds 2008 is een haalbaarheidsonderzoek verplicht. Het kan zijn dat blijkt dat niet overal waar deze gewenst is een (exploitabel) Kulturhus haalbaar is. Daarbij hebben we gemerkt dat het rond krijgen van cofinanciering lastiger is door de financiële crisis. Dit zijn aandachtspunten voor de midtermreview van het pMJP in 2010. Samen met de provincie Gelderland hebben we de eerste aanzet gegeven om te kijken of er een goed alternatief te vinden is (als een steunpunt of een digitale/ ambulante voorziening) voor die kernen waar een Kulturhus niet haalbaar is, en welke bijdrage de provincie hieraan zou kunnen leveren. Dit past in de lijn die de provincie Overijssel samen met de provincie Gelderland heeft uitgezet in de Visie Oost Nederland (programmalijn landelijk gebied) en krijgt zijn vervolg in 2010.

In 2009 zijn er 13 van de beoogde twintig Kulturhusen gerealiseerd. Over het algemeen speelt hierbij een rol dat gemeenten optimistisch geprogrammeerd hebben. De realisatie van een Kulturhus is een meerjarenproject. De betrokken gemeenten hebben verzocht de besteding van de subsidie over meerdere jaren te mogen uitspreiden en de verantwoording van de subsidie te mogen opschorten. In totaal zijn er in de periode 2007-2009 21 Kulturhusen opgeleverd.

Subdoelen.				
Instandhouden en versterken basisvoorzieningen.				
Indicatoren.				
Aantal nieuwe Kulturhusen / multifunctionele voorzieningen (aantal cumulatief). IJkpunt is aantal afgegeven beschikkingen.				
Realisatie 2008	**Begroting 2009**	**Realisatie stand NJN 2009**	**Realisatie 2009**	**Begroting 2010**
43	65	59	59	91

Subdoelstelling 1.5.2: Behoud van sociale cohesie en vitaliteit.
o Prestatie 21. Vergroten van de betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie door middel van dorpsplannen, door verstrekking van subsidies.
Toelichting: Om de leefbaarheid in het landelijk gebied te versterken is het van belang maatregelen te treffen waar de bewoners direct bij betroken zijn. Met de dorpsplanplussystematiek (DOP+) wordt met bewoners samen gekeken welke maatregelen noodzakelijk zijn, wie hiervoor verantwoordelijk zijn en hoe deze gefinancierd kunnen worden, De provinciale bijdragen wordt besteed aan het opstellen van het DOP+ en een meerjarige begeleiding bij de uitvoering ervan. Ook mag een deel worden besteed aan een eerste uitvoering van projecten uit het DOP+.

De programmering van deze prestatie is rond: er zijn 70 prestatie beoogd en 71 geprogrammeerd. De aandacht is nu vooral uitgegaan naar het aanjagen van de realisatie van de plannen. Hiertoe heeft de programmamanager DOP+ de gemeenten actief geadviseerd. Dorpen konden met hun vragen terecht bij het Loket Sociaal en Vitaal Platteland.

Inmiddels zijn zeventien gemeenten met DOP+ aan de slag in veertig dorpen. De Plaatselijk Belangen die mee doen zijn doorgaans heel positief. Dus op veel plaatsen in Overijssel wordt actief gewerkt aan de verbetering van het platteland. Buiten Overijssel is men geinteresseerd in de Overijsselse aanpak van DOP+. Er zijn 10 DOP+ gerealiseerd in 2009 beoogde DOP+ (er waren er minimaal tien beoogd). In totaal zijn er in de periode 2007-2009 26 DOP+ gerealiseerd.

In DOP+ wordt vaak aandacht gevraagd voor woningbouw voor jongeren; dorpspleinen (nieuwe en herinrichting) en breder herinrichting van openbare ruimte, kleinschalige vrijetijdseconomie, Kulturhusen en verkeer(sveiligheid).

4.1 ..
10.1..
7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2010B)

[gegevens uit de tabel voor Kulturhusen]

Omschrijving pMJP-Taakstelling

4. Versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid
4.1 Instandhouden en versterken
4.1.1 behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten, zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgposten plus e.d.

3.4 .. 3.8 .. 5.1 ..
5.2 ..
3.1 ..

pMJP 2007 – 2013		100 voorzieningen
Realisatie 2009		13
Realisatie 2007-2009 (cumulatief)		21
Prestaties in uitvoering per ultimo 2009 *(d.w.z. verplicht/beschikt 2007-2013, maar nog niet gerealiseerd)*		79
Bijdrage rijk 2007- 2013 x € 1.000,--		
Bijdrage provincie 2007-2013 x € 1.000,--		13.186
waarvan IiO x € 1.000,--		
Begroot 2009 x € 1.000,--	**primitief**	2.300
Begroot 2009 x € 1.000,--	**actueel**	2.659
Lasten 2009 X € 1.000,--		2.784

4.5 .. 9.4 ..

8.2 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2010B, P.6)

Voor een aantal projecten is naast een provinciale subsidie tevens een subsidie in het kader van het Europees subsidieprogramma PlattelandsOnwikkelingsProgramma 2007-2013 (POP-2) beschikbaar uit de LEADER-as van het POP-2. Dit betreft een bottom up aanpak in zes gebieden in Overijssel met sterke betrokkenheid van gemeenten, inwoners en ondernemingen. De initiatieven dragen bij aan de sociale en economische vitaliteit van het platteland in Overijssel. Subsidie wordt verleend voor onder andere een Kulturhus in Overdinkel en verbetering van het verenigingsgebouw d'Overtoom in Genemuiden.

euro..

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

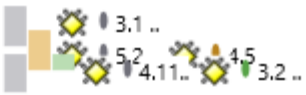

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap'

In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(de Haan, 2005, p.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

3.1 .. 6.3 ..
3.5 ..
5.1 ..

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

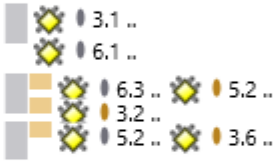

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)

[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]
Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen
Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

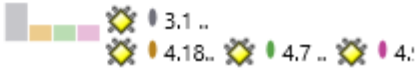

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

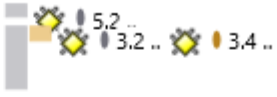

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhusconcept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.43-44)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis)voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

(....)

Voor sociale vitalisering en leefbaarheid van het platteland in Overijssel richten we ons de komende zeven jaar op de volgende doelen:

1. instandhouden en versterken van de basisvoorzieningen;
2. behouden van sociale cohesie en vitaliteit;
3. behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening.

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij onder meer het kulturhusconcept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie,

aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houd je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag5. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integratie van de jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

Goede bereikbaarheid is een belangrijke basisvoorziening voor het landelijk gebied. Goede infrastructurele samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied is daarbij belangrijk. Stad en platteland kunnen niet zonder elkaar. De stad vervult voor het omliggende landelijke gebied een belangrijke centrumfunctie met onder andere belangrijke, gespecialiseerde voorzieningen en diensten die in het landelijk gebied niet worden aangeboden. Omgekeerd heeft het landelijk gebied veel te bieden wat in de stad niet is te vinden: rust, ruimte, cultuurhistorie.

De afgelopen jaren zijn busverbindingen met weinig gebruikers op het platteland opgeheven. Als alternatief hiervoor is in West-Overijssel de regiotaxi geïntroduceerd. Doel is dat de regiotaxi de komende jaren 98% van de gevallen op tijd rijdt om zo bij te dragen aan een betrouwbaar openbaarvervoersysteem in 2010. Vanuit de ketenbenadering is een goede afstemming en aansluiting tussen de modaliteiten auto, bus en fiets onderling van belang. Om een goede verplaatsing van deur tot deur mogelijk te maken is onder meer de aanwezigheid van carpoolplaatsen/-pleinen op strategische punten langs/bij provinciale wegen gewenst. Tevens moeten stad en platteland onderling goed bereikbaar zijn, maar dit moet niet ten koste gaan van de milieukwaliteit. Met het stimuleren van carpoolplaatsen wordt beoogd de verkeersbewegingen in het landelijk gebied te verminderen. Voor een snelle en comfortabele reis zijn goede overstappunten op het hoofdwegennet en openbaar vervoer belangrijke aandachtspunten.

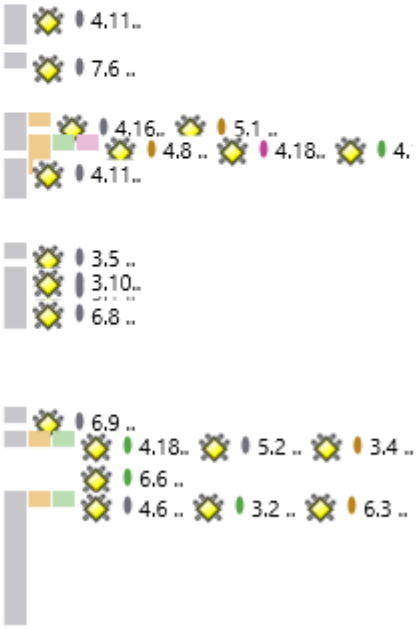

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.46)

4.4.5 Doelen en prestaties

4. versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid				
4.1	instandhouden en versterken basisvoorziening			
4.1.1	behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten, zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgpoelen plus, e.d.	100	voorzieningen
4.1.2	ontwikkelen woonzorgzones met dienstenstructuur wonen-zorg-welzijn	35	zones
4.1.3	toename van aantal carpoolplaatsen	nvt	nvt
4.1.4	instandhouden van vraagafhankelijk openbaarvervoer in alle delen van West-Overijssel	nvt	nvt
4.2	behoud van sociale cohesie en vitaliteit			
4.2.1	vergroten van betrokkenheid van bewoners en burgerparticipatie	70	aantal
4.2.2	behouden en verbeteren sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten	5	aantal
4.3	behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening			
4.3.1	Programma Ruimtelijke Kwaliteit: uitvoeren actieprogramma Cultuur en Ruimte	1	aantal
4.3.2	behoud en bescherming cultureel erfgoed	ja	ja

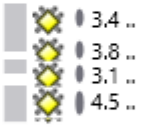

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P. 60)

[over instrumenten]

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, P.62)

Doelen	Instrumenten	Karakteristiek watersysteem	Karakteristiek vrijheid	Plan- en gebiedsuitwerkingen	Reconstructie-toerusting	Verplaatsingsregeling (intensieve veehouderij)	Stimulering	Rood voor rood	Ontwikkelpool	Beeldkwaliteit Groen-Blauwe diensten	Ravelingfonds	Regeling herstructurering VAB's
Waterlichamen voldoen aan normen Kaderrichtlijn Water		×		×					×			
Herstel verdroogd gebied		×		×					×		×	
Stroomgebied voldoet aan normen voor waterover-last		×		×					×	×	×	
Behoud en ontwikkeling historische en kenmerkende waarden				×					×			×
Samenhang infrastructuur stedelijk en landelijk gebied				×					×			
Behoud van sociale cohesie en vitaliteit				×					×			×
Instandhouden en versterken basisvoorzieningen				×					×			
Versterking toeristisch-recreatieve sector				×					×			
Structuurversterking van niet-agrarische bedrijvigheid				×					×		×	×
Realiseren gewenste bodemkwaliteit									×			
Stimulering aanleg, herstel en behoer landschapselementen		×		×					×	×	×	
Behoud/versterking drogende landschaps-structuren en (cultuur-historische) kwaliteiten				×				×	×	×		
Beschermen van natuurwaarden en soortendiversiteit				×	×	×			×			
Realiseren Ecologische Hoofdstructuur		×		×					×		×	
Ecologisch duurzame landbouw				×	×	×			×	×		
Verbreding en versterking economische basis				×	×	×	×		×	×		
Verbetering mainteliike structuur		×	×	×	×	×			×		×	

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006A, BIJLAGE 1 P.3)

[*dient van onder naar boven gelezen te worden*]

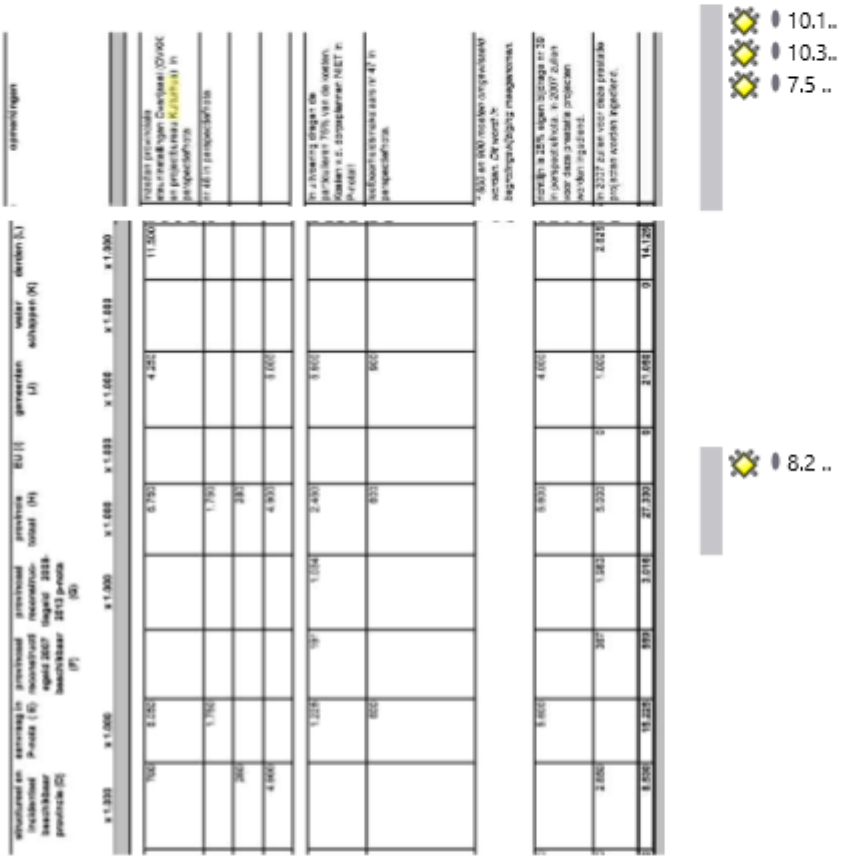

10.1..
10.3..
7.5 ..
8.2 ..

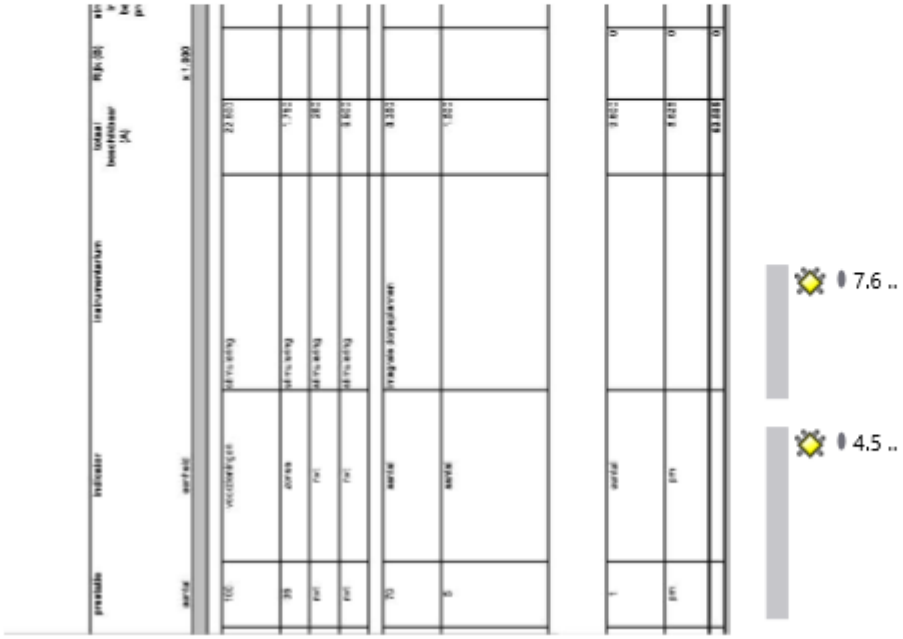
7.6 ..
4.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29)

4.4 Sociale vitaliteit en leefbaarheid

4.4.1 Opgave en doelen

Op het platteland is een geleidelijke, maar ingrijpende ontwikkeling gaande. De voedselproductie neemt langzaam af en maakt geleidelijk aan plaats voor wonen, werken, natuur en recreatie. Het platteland verandert hierdoor, zowel in ruimtelijke, economische als sociaal-culturele zin. Vitalisering is nodig omdat allerlei voorzieningen uit kernen verdwijnen en omdat een nieuwe vraag ontstaat naar bepaalde vormen van dienstverlening. Bijvoorbeeld op het gebied van zorg, gezondheid en toerisme. Verder zijn beschikbaarheid en bereikbaarheid van (basis-) voorzieningen in het landelijk gebied belangrijk voor de leefbaarheid. Bij basisvoorzieningen in het landelijk gebied gaat het om onder andere dorpshuizen, kulturhusen, servicewinkels (met bijvoorbeeld postkantoor, bankdiensten) en andere multifunctionele centra. Goede bereikbaarheid behoort ook tot de basisvoorzieningen. Een goed functionerend openbaar vervoer is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van het platteland. Bereikbaarheid betekent ook dat de infrastructuur tussen stad en platteland goed georganiseerd is.

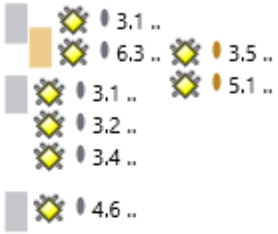

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.29-30)

4.4.2 Instandhouden en versterken basisvoorzieningen

Het instandhouden en versterken van basisvoorzieningen betreft vooral behouden en bundelen van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Bundeling van voorzieningen stimuleert het gebruik van die voorzieningen, wat leidt tot een groter draagvlak. Hierbij gaat het om voorzieningen op het gebied van economische, fysieke en sociale infrastructuur die de multifunctionaliteit van het voorzieningenniveau versterken en/of meerdere doelgroepen bedienen en die openbaar toegankelijk zijn. Zo ondersteunen wij ondermeer het kulturhus-concept. Dit is een combinatie van non-profit en zakelijke dienstverlening voor cultuur, zorg, welzijn en educatie, aangestuurd door een gemeenschappelijk beheersmanagement. Daarnaast moet er sprake zijn van een gezamenlijke programmering. Voor kleinere kernen tot 4.000 inwoners worden multifunctionele accommodaties gestimuleerd.

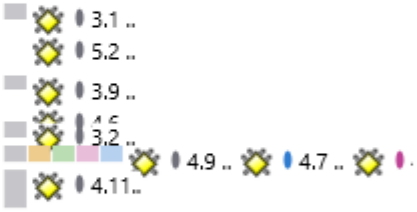

De Vitaliteitregeling kleine kernen en kulturhusen is zeer succesvol en verdient continuering ook na 2007. Speciale aandacht willen we richten op innovatie en doorontwikkeling van het kulturhusconcept (servicewinkels en dorpspunten, maar ook een dienstenstructuur voor zorgwoningen) en ondersteuning bij programmering en beheer wanneer een multifunctionele accommodatie er eenmaal staat. Hoe houdt je de initiatiefnemers betrokken en zorg je voor nieuwe aanwas van voldoende toegeruste vrijwilligers?

Met nieuwe dienstverlening kan worden ingespeeld op actuele maatschappelijke Ontwikkelingen. Bijvoorbeeld op de toenemende vergrijzing. Deze ouderen willen graag oud worden in hun eigen woonomgeving in het landelijk gebied. Om op deze behoefte in te spelen is de ontwikkeling van nieuwe combinaties en experimenten van dagbesteding, mantelzorg en ambulante zorg nodig. Ontwikkelingen op het gebied van woonzorgzones worden de komende jaren verder gestimuleerd. De keten tussen wonen, welzijn en zorg moet worden versterkt. Het aanbod van woningen met zorg op afroep en zorgdiensten blijft op het platteland achter bij de vraag8. Datzelfde geldt voor woningen voor jonge starters en jonge huishoudens die noodgedwongen wegtrekken. Dat laatste zet de leefbaarheid onder druk. Maar ook verdergaande integrate van de Jeugdzorg blijft onze aandacht houden.

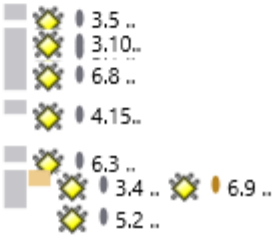

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.31)

[in tabel ten aanzien van doelen en prestaties]

Operationele doelen en prestaties bij sociale vitaliteit en leefbaarheid.

1. Instandhouden en versterken van basisvoorzieningen. (hoofddoel)

Ia Behouden, bundelen en ontwikkelen van (multifunctionele) voorzieningen en (gebundelde) diensten zoals Kulturhusen, dorpshuizen, zorgposten plus en dergelijke.

Prestatie indicator

eenheid: Aantal voorzieningen

aantal: 100

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, P.41)

[als onderdeel van 'Instrumenten']

Vitaliteitsregeling kleine kernen en Kulthurhusen

Deze regeling richt zich vooral op stimulering van behoud en bundeling van bestaande en ontwikkelen van nieuwe voorzieningen en diensten. Speciale aandacht is er daarbij voor innovatie en doorontwikkeling van het Kulturhusconcept en ondersteuning bij programmering en beheer van multifunctionele accommodaties.

3.1 .. 7.6 .. 5.2 .. 4.16.. 7.1 .. 10.1.. 4.11.. 7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2006B, APP.I P.3)

[zelfde doelstellingen uit pMJP als bovenstaand staan vermeld met kosten, dit is een samenvatting van Kulturhusinfo uit de tabel]

Totale kosten om de genoemde 100 husen te realiseren:	€22,5 miljoen
Structureel en incidenteel beschikbaar namens provincie:	€700.000
Aanvraag in Provinciale nota:	€6,05 miljoen
Provincie totaal:	€6,75 miljoen
gemeenten:	€4,25 miljoen
derden:	€11,5 miljoen
opmerkingen:	Inzetten provinciale steuninstellingen Overijssel (OVKK en projectbureau Kulturhus) in perspectiefnota

4.5 ..

8.2 ..

10.1..
10.3..
7.5 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL 2006, APP.A P.6)

3.4 ..
10.1..
3.1 ..
10.3..
4.5 ..
7.5 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.9)

Wonen en werken in Overijssel

Ons doel is dat Overijssel zowel in de stad als op het platteland een hoogwaardig woon- en werkklimaat biedt.

We blijven voortgaande woningbouwproductie in Overijssel stimuleren, mede door inzet van de regeling Bouwimpuls. De aandacht komt daarbij steeds meer te liggen op geschiktheid voor doelgroepen als ouderen en starters (betaalbare woningen!) in het landelijk gebied, statushouders en dak- en thuislozen. Ook de bestaande woningvoorraad heeft in dit opzicht onze aandacht. Gemeenten hebben de ruimte om woningen in kleine kernen, dorpen en buurtschappen te bouwen, voor locale behoefte. In buurtschappen moet woningbouw de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke structuur altijd versterken.

niet..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.10)

We dragen bij aan het stedelijk woonklimaat via het lopende Grote Steden Beleid (GSB), diverse acties in dit coalitieakkoord en de inzet van onze reguliere taken. Verder concentreren we ons de komende periode op:

• ondersteuning van multifunctionele voorzieningen in achterstandswijken via een doorontwikkeling van het Kulturhusconcept (als bijdrage aan de wijkaanpak van gemeenten en het Rijk)

• een tiental door de stedelijke netwerken geselecteerde boegbeeldprojecten.

(....)

Vitaal landelijk gebied

Aan de combinatie van landbouw en natuur danken we de bijzondere kwaliteit van het landschap van Overijssel. Die combinatie versterken we door kansen voor de landbouw te scheppen, te investeren in natuur en ruimte te creëren voor water. Om hierbij concrete resultaten te blijven boeken, zetten we de samenwerking met gemeenten en waterschappen door via gebiedsgericht werken (GGW).

Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en versterking van de vitaliteit van kleine kernen. Met ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing als voorwaarde willen we daarom ruimte bieden aan paardenhouderijen, zogenaamde knooperven en grotere wooneenheden t.b.v. mantelzorg. Het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en onze inzet om ontsierende bebouwing te vervangen zetten we door. Toekomst voor de landbouw vraagt ontwikkelingsruimte voor boerenbedrijven. De regeling voor jonge boeren verlengen we met 4 jaar. De nieuwe Omgevingsvisie Overijssel zal agrariërs ruimte bieden voor grotere bouwblokken, ook ten behoeve van dierenwelzijn. In de reconstructiegebieden blijven we verplaatsingen van intensieve veehouderij stimuleren. Om ongerechtvaardigde ongelijkheid te voorkomen stellen we een aantal faciliteiten ook beschikbaar buiten de reconstructiegebieden. Daarbij brengen we een aantal verschillende regelingen onder een noemer, zoals vitaliteit kleine kernen en stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. Wij blijven aan startinvesteringen bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we vervolgens een lokale verantwoordelijkheid. Verdere ontwikkeling van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie makkelijker mogelijk te maken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.19)

Senioren, vrijwilligers en sport

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de sociale infrastructuur en lokale voorzieningen. Voor voorzieningen en projecten die de slagkracht van gemeenten te boven gaan, zal de provincie zich inzetten. Om te voorkomen dat provincie en gemeenten elkaar voor de voeten lopen, kiezen we voor een scherpe taakafbakening door onze inzet naast jeugd te concentreren op senioren, vrijwilligers en sport. Participatie en integratie zijn onze leidraad bij de volgende acties:

• Investeren in randvoorwaarden voor de deelname van senioren in de samenleving (wonen, versterking openbaar vervoer en regiotaxi, ruimte voor mantelzorg, stimuleren vrijwilligerswerk door senioren, sport, culturele voorzieningen en evenementen, recreatie en toerisme)

• Versterking van sportinfrastructuur (revolving fund sportaccommodaties, ruimte voor ongeorganiseerde sportbeoefening, breedtesport)

• Goede en meer ondersteuning van vrijwilligers (waaronder ook investeringen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen en aandacht voor mantelzorgers, hospices/palliatieve zorg)

Wij geven een extra impuls aan sportaccomodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiervoor een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.27)

Dynamische investeringsagenda 2007-2011

	2007-2011	Toelichting
1. Kwaliteit van de leefomgeving		
Stationsomgevingen Olderzaal/Hengelo, Almelo, Deventer, Zwolle/Kampen	22.500	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000	Betreft € 7 mln. provinciale investering en € 2 mln. rentekosten voor € 10 mln. voorfinanciering.
Gebiedsontwikkeling Nijverdal/ Koninklijke Van Gent	3.000	
Gebiedsontwikkeling A1-corridor	pm	
Gebiedsontwikkeling Vroomshoop	3.000	
Voortzetting GSB beleid 2010/2011 (waaronder nijlcentra)	8.400	
Doorontwikkeling Kulturhusenbeleid kleine kernen	6.000	

9.2 ..
3.4 ..
8.2 ..
4.16..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2007, P.1-4)

De provincie heeft vanaf 1999 jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van Kulturhusen. Het doel van de regeling is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren.

3.8 .. 5.2 ..
3.1 .. 5.2 .. 6.3 ..
3.4 ..
7.6 ..

In het coalitieakkoord "&Overijssel!" zijn in het hoofdstuk "Kwaliteit van de Leefomgeving" onder andere de ambities weergegeven ten aanzien van de Vitaliteit landelijk gebied. Een van de instrumenten die daartoe ingezet worden is de regeling voor Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. In het coalitieakkoord wordt hierover het volgende aangegeven: "Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ... versterking van de Vitaliteit van kleine kernen. ... Daarbij brengen we een aantal regelingen onder een noemer, zoals Vitaliteit Kleine Kernen en Stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in landelijk gebied. Wij blijven aan startinvestering bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we volgens een lokale verantwoordelijkheid. Verder ontwikkelen van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie mogelijk te maken."

3.4 .. 9.2 ..
6.3 ..

6.3 ..
4.16.. 7.2 ..

kulturhusen en multifunctionele accommodaties leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. (Ten aanzien van het onderscheid tussen multifunctionele accommodaties en kulturhusen wordt vanaf hierna alleen nog de term "kulturhusen" gebruikt, omdat in de nieuwe regeling geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beide vormen.) Het blijkt echter dat de tot

3.4 ..
6.3 ..

dusverre gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben het hoofd boven water te houden ten aanzien van de exploitatie en de gezamenlijke programmering. Verder blijkt in veel gevallen dat de lokale formule al na enkele jaren van bestaan moet worden bijgesteld.

Met grote mate van overeenstemming zijn de volgende uitgangspunten voor toekomstig beleid geformuleerd:

1. continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening; De huidige regeling voorziet in een bijdrage in de bouwkosten. Zowel uit het rondetafelgesprek als uit eigen ervaring blijkt dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van de voorzieningen veel minder (eenvoudig) plaats gevonden zou hebben. Continuering van deze bijdrage blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.
2. de rol van de provincie wordt verder vooral gezien in het faciliteren van een ondersteuningstructuur; De lokale invulling is duidelijk een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen juist op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie.
3. er moet ruimte zijn voor experimenten; Aangegeven werd dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het concept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. Dit is geheel in lijn met hetgeen in het coalitieakkoord geformuleerd is.
4. subsidie wordt verstrekt op basis van een haalbaarheidsstudie. Een duidelijkere studie vooraf naar de (ook economische) haalbaarheid van een Kulturhus werd door de aanwezigen bij het rondetafelgesprek gezien als een goede manier om er voor te zorgen dat gerealiseerde kulturhusen op een goede manier en met een gezonde basis van start kunnen gaan. Door een dergelijke studie als voorwaarde te stellen bij subsidieverlening kan de provincie een belangrijke leveren aan de kwaliteitsontwikkeling van de kulturhusen.

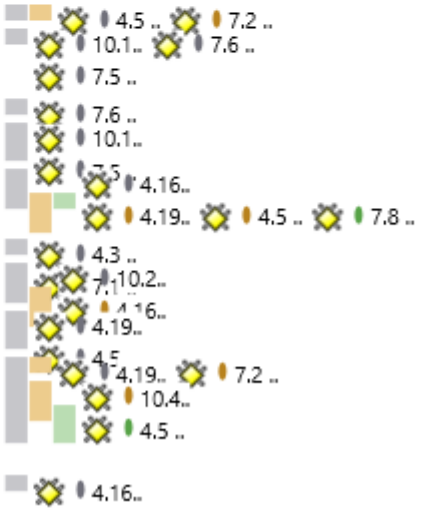

Beleidswijziging

Op basis van ondermeer bovenstaande uitkomsten hebben wij het beleid op de volgende punten gewijzigd:

1. de regelingen ten behoeve van kernen onder en boven de < 4000 inwoners en > 4000 inwoners(met uitzondering van de 5 grote steden) worden gestroomlijnd en samengevoegd en opgenomen in de pMJP-systematiek;
2. de startsubsidie ten behoeve van de bouwkosten per voorziening wordt gehandhaafd en wordt gemaximeerd op ten hoogste 3 keer de gemeentelijke bijdrage;
3. er worden middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
4. gezamenlijke programmering en beheer worden extra gestimuleerd;
5. er worden meer middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de ondersteuning;
6. provincie neemt het initiatief tot het ontwikkelen en onderhouden van een kennisnetwerk i.s.m. de ondersteuningsinstellingen, gemeenten en Kulturhusen.

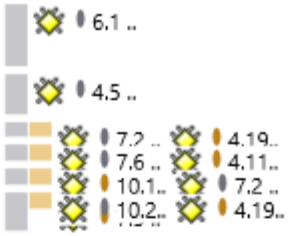

Een aantal van deze punten lichten wij hierbij nader toe.

Concept Kulturhus

Het doel van de VKKK is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren. In deze regeling worden 6 beleidsterreinen onderscheiden: welzijn (sport, ontmoeting en ontplooiing), zorg (WMO /zorgloket, huisartsen, fysiotherapie e.d.), educatie (scholen, volksuniversiteit e.d.), cultuur (bibliotheek, theater, exposities etc.), maatschappelijke (dienstverlening (kinderopvang, consultatiebureau, gemeente, politie enz.) en commerciële dienstverlening. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage in de bouwkosten moet er, net als in de huidige regeling voor kulturhusen, sprake zijn van een dienstenaanbod op tenminste drie van de genoemde beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke meerwaarde, en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld sectorale voorzieningen ook in aanmerking zouden kunnen komen. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening dient te worden aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid en/of nieuwe doelgroepen worden bereikt en/of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen. Deze onderbouwing dient deel uit te maken van het haalbaarheidsonderzoek. Onderhoudskosten vallen nadrukkelijk buiten het bereik van deze regeling. Hieronder vallen ook (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen dienen te worden genomen.

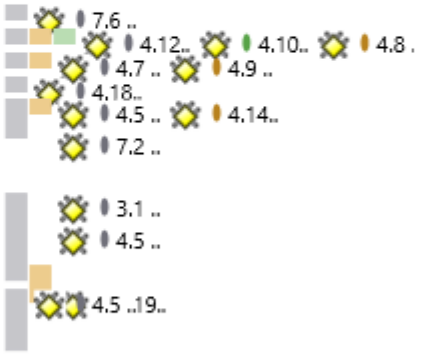

Startsubsidie bouwkosten

De provinciale bijdrage voor de bouwkosten is van grote betekenis, met name voor het genereren van overige middelen. De subsidie voor de bouwkosten bedraagt per project maximaal 50% met een maximum van €100.000 voor investeringskosten in bouw, verbouw en samenhangende draad- en nagelvaste inventaris. Omdat in het verleden gemeentelijke bijdragen wel eens minimaal waren ten aanzien van de provinciale bijdrage, wordt de provinciale bijdrage gesteld op maximaal 3 maal de gemeentelijke bijdrage.

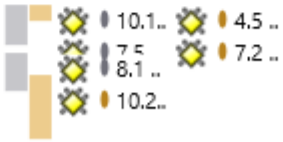

Ondersteuningsstructuur

en experimenten Ondersteuning van de Kulturhusen is niet alleen van groot belang tijdens de voorbereidende en opstartfase, maar blijft ook na realisering punt van aandacht. De provincie zet zich de komende jaren in voor het realiseren en onderhouden van een Ondersteuningsstructuur. Aan deze taak wordt inhoud gegeven door:

1. het faciliteren van een ondersteuningsorganisatie;
2. het faciliteren van een kennisnetwerk;
3. het beschikbaar stellen van middelen voor onderzoek en experimenten.

Het projectbureau Kulturhusen, met ingang van 1 januari 2007 ondergebracht bij VariYa, vervult reeds een aantal ondersteunende taken op gebied van de VKKK. Daarnaast worden zij door de provincie gefaciliteerd voor ondersteuning op gebied van sociaal economische ontwikkeling van het landelijk gebied in bredere zin. Sinds 1 maart 2007 beheert VariYa in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel het digitale kenniscentrum www.kulturhus.nl. De ontwikkeling van Kulturhusen zal met het nieuwe beleid (nog) beter gemonitord worden om een adequaat ondersteuningsaanbod te ontwikkelen en realiseren. De begeleiding en advisering aan zowel gemeenten als Kulturhusen zal worden uitgebreid. Er is veel kennis en ervaring opgedaan met het oprichten van Kulturhusen, zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak. Deze is niet altijd even toegankelijk voor initiatiefnemers. De provincie zal het initiatief nemen voor het, in samenwerking met VariYa, gemeenten en Kulturhusen, ontwikkelen en onderhouden van een uitgebreid kennisnetwerk, waar gemeenten en Kulturhusen gebruik van kunnen maken. Het kennisnetwerk zal bestaan uit zowel steunorganisaties als commerciële partijen. Het oprichten en in stand houden van

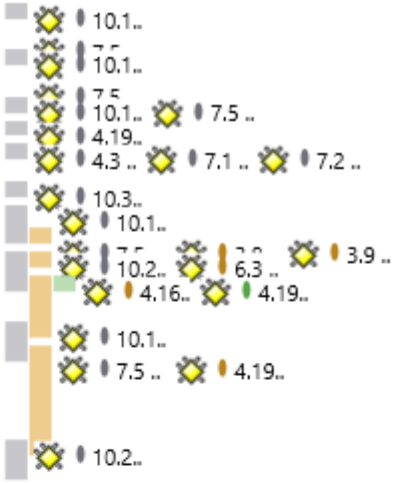

een Kulturhus is vaak een weg van vallen en opstaan. Er dient voortdurend te worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen binnen de kaders van de lokale situatie. Om te voorkomen dat Kulturhusen iedere keer zelf het wiel uitvinden worden middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek en experimenten, die ook voor andere Kulturhusen van belang kunnen zijn. Daarbij dient de aanvrager aan te geven hoe zij actief aan deze overdracht van kennis zal bijdragen. Experimenten met commerciële partijen moeten een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de exploitatie.

Haalbaarheidsstudie

Uit een onderzoek naar gerealiseerde Kulturhusen blijkt dat meer dan de helft van de voorzieningen kampt met exploitatietekorten. De rol van de gemeenten hierbij is divers. Sommige gemeenten dragen bij in de vorm van exploitatiesubsidies en/of het bekostigen van een programma/beheermanager. Andere gemeenten achten het primair een taak van de lokale gemeenschap en de voorziening om een gezonde financiële basis te creëren. D£ provincie wil voorkomen dat middelen geïnvesteerd worden in voorzieningen zonder stevig (financieel) fundament. Daarom wordt als voorwaarde tot financiering een haalbaarheidsonderzoek vereist. Dit haalbaarheidsonderzoek bestrijkt drie onderwerpen:

1. investering- en exploitatiebegroting op (middel)lange termijn;
2. voldoende mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende, opstartfase en exploitatiefase;
3. goede match tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het op te richten Kulturhus.

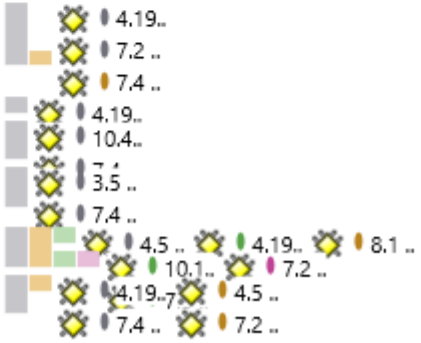

Voor de voorbereidende fase en het laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie kunnen gemeenten per te realiseren Kulturhus maximaal 50% met een maximum bedrag van €25.000 aanvragen. De middelen voor de bouwkosten worden slechts beschikbaar gesteld op basis van een positieve haalbaarheidsstudie op alle drie elementen.

Extra stimulansen

De provincie is van mening dat een gezamenlijke programmering en een gezamenlijk beheer een belangrijk onderdeel vormen van het Kulturhusconcept. Het blijkt echter in de praktijk dat hier slechts moeizaam invulling aan wordt gegeven. Enerzijds door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van een exploitatietekort, anderzijds doordat het werken in een Kulturhusconcept andere competenties verlangen van medewerkers dan het werken in de eigen organisatie. Idealiter is er dus sprake van een groeimodel. Om deze ontwikkeling van het Kulturhusconcept extra te ondersteunen stelt de provincie middelen beschikbaar aan die initiatieven die hier nadrukkelijk mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld door het maken van bindende afspraken tussen deelnemende partijen (statuten) en het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijke programmering en beheer. Voor dit onderdeel (programmering en/of beheer) is een extra impuls van maximaal €25.000 beschikbaar, aan te vragen bij de startsubsidie bouwkosten onder dezelfde voorwaarden. Reeds bestaande kulturhusen (en multifunctionele accommodaties zoals benoemd in de 'oude' regeling Vitaliteit kleine kernen) kunnen eenmalig ook in aanmerking komen voor deze impuls. Kulturhusen die op grond van de eerste kulturhusregeling een bijdrage hebben ontvangen van Hfl. 500.000 of € 226.000, komen niet voor deze subsidie in aanmerking.

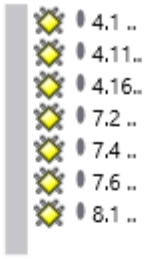

Financiering

In 2007 zijn autonome middelen beschikbaar gesteld in het kader van het pMJP voor een voortzetting van de regeling voor kleine kernen (minder dan 4000 inwoners). Deze middelen kunnen worden ingezet tot en met 2013. Voor de Kulturhusen zijn eveneens extra middelen opgenomen in de Dynamische InvesteringsAgenda behorend bij het bestuursakkoord &Overijssel 2008-2011. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2011.

In de DIA is € 6 miljoen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de Kulturhusen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen ingezet voor een intensivering van het ondersteuningsnetwerk sociaal economische ontwikkeling landelijk gebied voor de gehele periode 2008-2013. Dit bedrag wordt ingezet voor de experimenten, de kennisontwikkeling en de kennisdeling ten aanzien van het opzetten, exploiteren en beheren van Kulturhusen, inclusief de gezamenlijke (inhoudelijke) programmering. Daarbij wordt ook een link gelegd met het opstellen en uitvoeren van integrale dorpsplannen (DOP+) om de aanwezigheid van het Kulturhus zowel inhoudelijk als fysiek te verankeren in de lokale gemeenschap. Van de € 6,75 miljoen bestaande kulturhusmiddelen uit het pMJP is in 2007 reeds € 1,9 mln besteed. Samen met de resterende € 4,5 miljoen uit de DIA is voor de realisatie van Kulturhusen in de periode 2008 - 2013 nog een bedrag van € 9,35 miljoen beschikbaar (gecombineerde gelden DIA en pMJP).

Dit betekent dat op basis van bovenstaande getallen de volgende aantallen Kulturhusen kunnen worden gerealiseerd (cumulatief):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
kernen < 4000 *	18**	25	32	39	46	52	58
kernen > 4000	0	7	14	21	28	28***	28***
totaal	18	32	46	60	74	80	86

Bovenstaande prognoses zijn gebaseerd op een gemiddelde subsidie van €125.000 per project.

* Aantallen wijken af van de pMJP cijfers omdat daar is uitgegaan van een lagere gemiddelde subsidie per Kulturhus.
**In 2007 heeft de gemeente Steenwijkerland voor een totaal van 25 voorzieningen relatief weinig subsidie aangevraagd; deze is niet opgenomen in het schema om vertekening te voorkomen.
***Geen toename opgenomen omdat de Dynamische Investeringsagenda tot en met 2011 loopt.

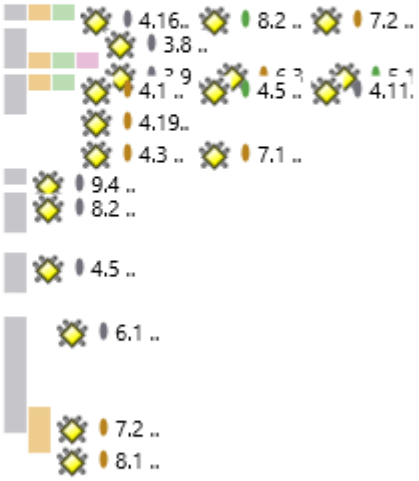

(Provincie Overijssel, 2013, p.31)

De provincie Overijssel ondersteunt lokale gemeenschappen met het project Duurzaam Dorp. In dit project worden dorpen en wijken gestimuleerd en ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun (duurzame) plannen. De meeste activiteiten zijn zeer concreet zoals het energiezuinig maken van het Kulturhus of het in gebruik nemen van een mestvergistingsinstallatie. Echter energiebewustwording is even belangrijk als het uitvoeren van de concrete maatregelen zelf. Daarom worden in e- duurzame dorpen ook activiteiten voor energiebewustwording bij jongeren ontwikkeld en uitgevoerd. Alle groepen worden actief bij dit project betrokken en leren hoe zij bij kunnen dragen aan het verduurzamen van hun leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van bestaand lesmateriaal en eerder succesvol gebleken methodieken.

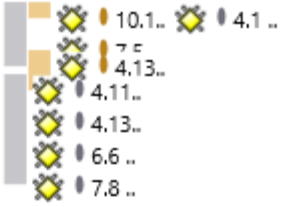

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2008a, p.1)

Na acht jaar eindigt eind 2008 het Actieplan Cultuurbereik, de matchingsregeling waarin Rijk en provincie Overijssel samenwerkten aan het verbreden en vernieuwen van het publiek voor culturele activiteiten. De opvolger van het Actieplan is het Fonds Cultuurparticipatie. Het landelijke Fonds Cultuurparticipatie stelt zich ten doel in samenwerking met provincies en gemeenten de actieve Cultuurparticipatie te bevorderen. De provincie Overijssel neemt deel aan de regeling van het Fonds met het programma OVERAL! OVERIJSSEL.

(KASSELS, 2008, P.11)

Cultuur is een medebepalende factor voor een aantrekkelijk leefomgeving en vestigingsklimaat. Om het landelijk gebied ook in de toekomst leefbaar te houden vraagt het dus naast de aandacht voor economische bedrijvigheid en wonen ook om aandacht voor voorzieningen in kleine kernen. De provincie heeft hiertoe twee regelingen in het leven geroepen: 'vitaliteit kleine kernen' en 'stimulering Kulturhusen'. Door de ontwikkeling van kulturhusen, zijn maatschappelijke activiteiten in de kleine kernen beter gewaarborgd. In de paragraaf hierna leest u meer over het Overijsselse kulturhus.

(KASSELS, 2008, P.13)

Het voorzieningenniveau in de kleinere gemeenten verschilt, afhankelijk van geografische ligging, de cultuurhistorische achtergrond en het ambitieniveau van het gemeentebestuur. De basisvoorzieningen waar elke gemeente over beschikt zijn: een openbare bibliotheek en één of meerdere podia waar (amateur)voorstellingen worden geprogrammeerd. Daarnaast zijn er oefenruimtes en leslokalen voor amateurverenigingen en voor muziek- en danslessen en cursussen. Er zijn 14 filmtheaters en bioscopen en 24 theaters, veelal gelegen in de centrumgemeenten. De bibliotheek, steeds vaker gehuisvest in het kulturhus, is de meest voorkomende culturele voorziening in de provincie. Er zijn zo'n 88 bibliotheekvestigingen in de 25 gemeenten en inmiddels 19 kulturhusen. Het kulturhus is een naar Scandinavisch voorbeeld ontwikkeld samenwerkingsconcept. Door met elkaar samen te werken en te kiezen voor gezamenlijke huisvesting zijn deze voorzieningen in staat om ook in de kleine kernen aanwezig te blijven, omdat onder druk van schaalvergroting en efficiencywinst zouden voorzieningen als de bibliotheek, de kinderopvang, de VVV etc. hier niet zelfstandig kunnen voortbestaan. Door de krachten te bundelen is dit wel mogelijk.

(KASSELS, 2008, P.13-14)

Cultuurbeleid. Het cultuurbeleid van de kleine gemeenten bestaat uit tenminste de ondersteuning van de bibliotheek, die in de kleine kernen als spin in het web van de culturele infrastructuur functioneert. Daarnaast verstrekken gemeenten subsidies aan verenigingen (amateurkunst en historische) en aan cultuureducatie, is de podiumfunctie belangrijk en wordt er geld uitgetrokken voor cultureel erfgoed, voor festivals en evenementen (uit: Culturele Atlas, Sociale Atlas en Staat van Overijssel, provincie Overijssel).

Door de samenwerking met (kleine) gemeenten aan te gaan hebben we een impuls aan het lokaal cultuurbeleid willen geven. Daarnaast hebben we de eerder genoemde regelingen waarmee we de ontwikkeling van kulturhusen stimuleren en de leefbaarheid op het platteland in stand willen houden. Ook het podiumkunstenbeleid, dat wij samen met de provincie Gelderland ontwikkelen, draagt aan de versterking van de culturele infrastructuur bij. Met het Podiumplan ondersteunen wij de kleine en middelgrote theaters en poppodia bij hun programmering en marketing. Met name deze categorie podia is in Overijssel goed vertegenwoordigd. Met de regeling willen we ertoe bijdragen dat ook in kleine theaters meer zogenaamde 'risicovolle' programmering (bijvoorbeeld nieuw, onbekend, aanbod) mogelijk wordt en dat er meer Oost-Nederlandse producties worden geprogrammeerd. Met het podiumbeleid wordt tevens het vrijwilligerswerk gesteund (veel poppodia en kleine theaters werken met een staf die gedeeltelijk of grotendeels uit vrijwilligers bestaat) en ook de amateurkunst. Deze podia zijn immers de belangrijkste presentatieplek voor amateurmuzikanten en -theatermakers.

(KASSELS, 2008, P.18)

De culturele infrastructuur van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur is echter een grotendeels onzichtbare. Behoudens de podia voor amateurtheater, de oefenruimtes en verenigingsgebouwen van de harmonieën en fanfares, de muziekscholen, centra voor de kunsten en de oudheidkamers spelen de activiteiten op het terrein van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur zich af in gedeelde, multifunctionele ruimtes (cursusruimte van een kulturhus) in woonhuizen, op scholen en in de buitenlucht. Overijsselse gemeenten nemen in het programma deel via de provincie. In die taakopvatting ondersteunen en stimuleren wij gemeenten om ook kleinere initiatieven die zich op lokaal niveau afspelen, te honoreren. Juist op de drie terreinen waarop dit programma zich richt zijn activiteiten vaak kleinschalig. De schaal van een activiteit zegt echter niets over de artistieke of maatschappelijke waarde ervan, om die reden zouden we die niet op voorhand moeten afwijzen. Wel zullen we letten op de aanwezigheid van enige balans in de omvang en reikwijdte van activiteiten.

(KASSELS, 2008, P.20)

Door bij te dragen aan betere en meer voorstellingsplekken en expositieruimten in de kleine kernen (kulturhusen), waar de amateurvoorstellingen worden gespeeld, leveren we tevens een bijdrage aan het sociale leven op het platteland. Daarnaast willen we amateurkunst tonen op onverwachte plekken.

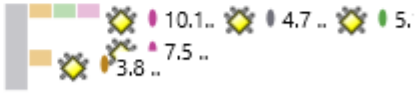

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL EN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND, 2009, P.25)

Topprogramma: cultuur als sociale drager

Een vernieuwende Oost-Nederlandse aanpak is die van cultuureducatie en kleinschalig cultuuraanbod en -activiteiten waarmee de sociale cohesie in steden, wijken en buurten kan worden versterkt. Dit kan onder andere via doorontwikkeling van het Kulturhusen concept. De gezamenlijke provincies zien het als hun taak om de afzonderlijke gemeenten hierin te ondersteunen met methodiek ontwikkeling, verspreiding van kennis maar ook ondersteuning van (experimentele) projecten. De provincies zien hier een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor instellingen zoals het KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving) of voor de hogescholen en universiteiten.

P12: - 2011.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2011.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:46:57
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 57

Memos: 4

Quotations: 386

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2011

(STICHTING STIMULAND, 2011A)

Subsidieregeling Overijssel

De afgelopen jaren is er veel ervaring opgedaan met het kulturhusconcept. In de meeste gevallen is het Kulturhus een forse aanwinst voor de lokale gemeenschap. Toch zijn er op basis van de ervaringen ook enkele knelpunten gesignaleerd. Zo blijkt dat de gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben de exploitatie en de gezamenlijke programmering rond te krijgen en daardoor moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Ook moet in veel gevallen de lokale formule al na enkele jaren worden bijgesteld. Daarom heeft de provincie haar beleid voor de komende jaren (in samenwerking met het veld) aangepast en is er nieuw budget beschikbaar gesteld, ruim 13 miljoen euro voor de jaren 2007-2013. Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.
(....)

Hoofdlijnen nieuw beleid
Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

Continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening
Bestuurders van Kulturhusen en gemeenten geven aan dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van voorzieningen veel minder (eenvoudig) kan plaatsvinden. Continuering van deze bijdrage in 'stenen' blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.

Haalbaarheidsstudie als voorwaarde
Om ervoor te zorgen dat een Kulturhus met een goede basis van start gaat en het kulturhusconcept op een goede manier is uitgewerkt, is een duidelijkere studie vooraf naar de (economische) haalbaarheid nodig. Met ingang van 2008 is een positief haalbaarheidsonderzoek een voorwaarde om voor een startsubsidie voor bouwkosten in aanmerking te komen. Het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten: de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw; de exploitatie van het kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

Het faciliteren van een ondersteuningsstructuur
De provincie ziet de lokale invulling van een Kulturhus duidelijk als een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen vooral op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie. Daarom investeren wij de komende jaren fors in de brede ondersteuning, uitgevoerd door Stimuland (www.stimuland.nl).

Ruimte voor experimenten
Bestuurders en beheerders van kulturhusen geven aan dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het Kulturhusconcept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. De provincie Overijssel stelt de komende jaren een beperkt budget beschikbaar voor innovatieve en overdraagbare projecten.

De exacte subsidiecriteria vindt u in paragraaf 8.25 van het Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2007.

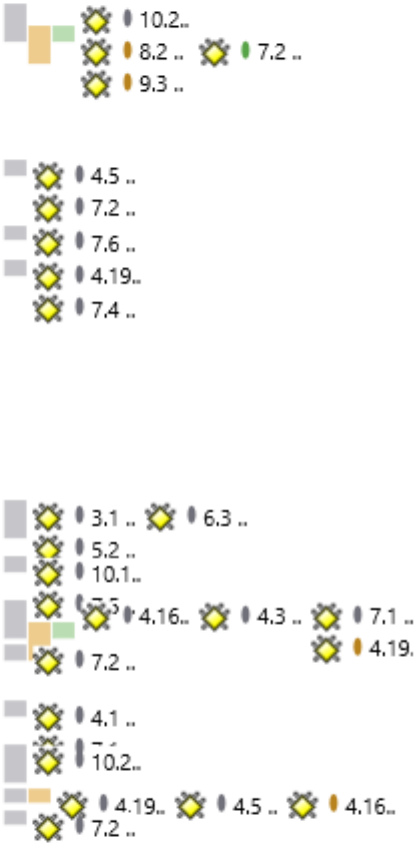

Links naar aanvraagformulieren en subsidiecriteria:
- Subsidie voor gezamenlijk beheer/programmering
- Subsidie voor experimenten

Subsidie voor bouwkosten. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de bouwkosten en het maximale subsidiebedrag is € 100.000,--. Omdat gemeenten een belangrijke verantwoordelijkheid hebben voor het voorzieningenniveau op hun grondgebied, bedraagt de provinciale bijdrage maximaal drie keer de gemeentelijke bijdrage. Voornaamste voorwaarden zijn dat de subsidie is bedoeld voor een daadwerkelijk Kulturhus, volgens de definitie daarvan in het Uitvoeringsbesluit subsidies 2008 en dat het vereiste haalbaarheidsonderzoek op alle punten positief is.

Subsidie voor het uitvoeren van dit onderzoek naar de haalbaarheid van een Kulturhus. Deze bedraagt maximaal € 25.000,-- beschikbaar, waarbij ook andere partijen, waaronder in ieder geval de gemeente, minimaal hetzelfde bedrag moeten bijdragen. Het haalbaarheidsonderzoek dient te voldoen aan enkele voorwaarden. De exploitatie van het Kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

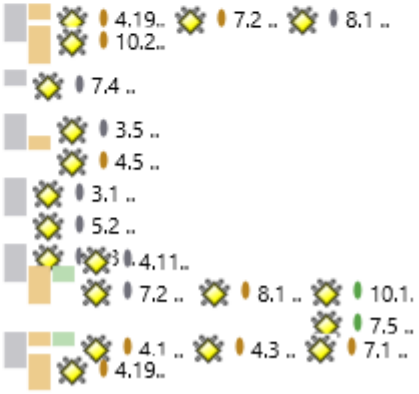

Subsidie voor een gezamenlijk beheer en/of een gezamenlijke programmering van een nieuw of bestaand Kulturhus. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de kosten tot een maximale bijdrage van € 25.000,--;

Subsidie voor experimenten. deze bedraagt maximaal € 40.000,-- (maximaal 80 procent van de kosten) beschikbaar. De experimenten moeten innovatief en overdraagbaar aan andere Kulturhusen zijn.

(Stichting Stimuland, 2011b)

Co-makership in de praktijk

De zoektocht naar die ene juiste persoon is niet gemakkelijk en er blijken dan ook vele vragen in het veld te leven:

- "Hoe vind ik een goede kulturhusmanager die kan fungeren als de beoogde, succesvolle 'duizendpoot'?"
- "Welke risico's ga ik aan als werkgever indien een kulturhusmanager niet voldoet en hoe beperk ik deze?"
- "We hebben een kulturhusmanager als kwartiermaker nodig voordat het kulturhus en de organisatie operationeel zijn..."
- "Onze kulturhusmanager heeft behoefte aan specifieke training en coaching 'on the job', is dit mogelijk?"

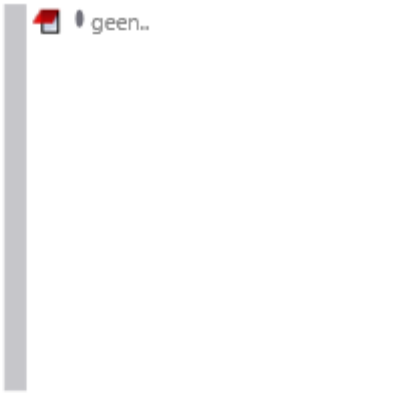

Het antwoord op deze en andere vragen wordt gegeven door de specifieke aanpak van co-makership. Samen met alle betrokken partijen (gemeente, stichtingsbestuur) wordt een traject afgesproken dat voorziet in de volgende elementen: werving, selectie én begeleiding van de nieuwe Kulturhusmanager. Hierbij wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van online-assessments van kandidaten, optioneel gevolgd door een opleidings- en coachingsprogramma op maat. Samen maken we het succes!

Co-makership vervolg

In overleg met de provincie Overijssel zijn ICSadviseurs en Variya samen een kansrijk programma gestart om het co-makership verder te verfijnen en uit te rollen. Hierin wordt ook actief provinciaal overschrijdende samenwerking gezocht via ondermeer de leergang kulturhusen die in Gelderland wordt aangeboden door Spectrum. Al drie trajecten werden eerder samen met gemeentes en stichtingsbesturen in Overijssel en Gelderland gestart. Twee daarvan werden succesvol ingevuld en afgerond; één loopt nog door tot het einde van het jaar.

10.2..
4.1 ..

Het programma is toepasbaar op alle (startende) kulturhusen en MFA's/Brede Scholen die nu en in de toekomst een kulturhusmanager of programmamanager/beheerder zoeken. Ook kan de methodiek maatgericht worden toegesneden op het wisselende functieprofiel per kulturhus/MFA. Op deze wijze wordt landelijk in een grote, maar zeer specifieke behoefte voorzien

4.11..

(STICHTING STIMULAND, 2011C)

Energieke dorpshuizen en kulturhusen

Het eerste deel van het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen is afgerond. Het resultaat is dat 40 dorpshuizen en kulturhusen gezamenlijk energie willen inkopen. Inmiddels zijn er met meerdere leveranciers inkoopgesprekken gevoerd. Hieruit blijkt dat er gemiddeld **minimaal 15 tot 20% bespaard** kan worden op de energiekosten (niveau 2009). De werkelijke besparing kan vastgesteld worden op het moment van afsluiten van het contract.

4.1 ..
4.13..

De vervolgfase (de uitvoering) wordt op korte termijn gestart. Hierbij worden alle dorpshuizen en kulturhusen geïnformeerd over de gezamenlijke inkoop van energie en de vervolg besparingsmogelijkheden. Tevens worden er gesubsidieerde EPA-U adviezen aangeboden waarbij de dorpshuizen en kulturhusen die in de eerste fase aangegeven hebben deel te willen nemen aan de gezamenlijke inkoop de eerste mogelijkheid krijgen. Deze EPA-U adviezen bieden de mogelijkheid om verdere besparingen te gaan realiseren. Tevens vormt energiemanagement onderdeel van dit project. Momenteel wordt nog gesproken over de beste vorm waarin dit aangeboden kan worden. Deze vervolgstappen worden gezet om concrete besparingen te realiseren.

De komende periode worden alle dorpshuizen en kulturhusen geïnformeerd over het vervolgtraject om de potentiële besparingen te gaan realiseren. Mochten er vragen zijn, of onverhoopt dorpshuizen en kulturhusen zijn die de correspondentie niet ontvangen en toch willen deelnemen, dan kunnen ze contact opnemen met Marco Massop (...). "Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen, de uitvoering" is een project van Woertman & Massop Projects BV te Markelo in samenwerking met Doedens en Partners, de OVKK en Stimuland. Het project is mogelijk gemaakt door de provincie Overijssel.

10.1..
7.5 ..

(STICHTING STIMULAND, 2011D)

Veel animo voor symposium over het kulturhus van de toekomst

Het kulturhusconcept leeft en levert een bewezen bijdrage aan een leefbare woonomgeving. Dat is de conclusie van het symposium 'Van binnen naar buiten', gehouden op vrijdag 8 april 2011. Honderdvijftig belangstellenden hebben meegepraat en –gedacht over het kulturhus van de toekomst. Het publiek was een afspiegeling van partijen die bij het realiseren en exploiteren van een kulturhus samen optrekken. Zo waren er initiatiefnemers van kulturhusen, ambtenaren, vertegenwoordigers van zorg- en onderwijsinstellingen, woningcorporaties en zakelijke dienstverleners.

3.4 ..

Klik hier voor opbrengst en presentaties van de werksessies en informatie over de sprekers.

Open universiteit
Gedeputeerden Piet Jansen (Overijssel) en Hans Esmeijer (Gelderland) openden het symposium. In zijn inleiding gaf Piet Jansen aan dat er met vereende krachten al heel veel bereikt is als het gaat om kulturhusen en het vergroten van de leefbaarheid op het platteland. Er liggen volgens Jansen nog volop kansen om het kulturhusconcept verder te ontwikkelen en uit te rollen. 'De inzet van veel vrijwilligers creëert een hoeveelheid energie waar je u tegen zegt', aldus Jansen. Hans Esmeijer benadrukte dat een kulturhus geen gebouw is maar een resultaat van mensen die via samenwerking een gemeenschap willen vormen. Hij vergeleek de kulturhusen in Overijssel en Gelderland daarbij met een open universiteit: een omgeving waar met en van elkaar geleerd wordt.

10.2..
3.4 .. 4.16.. 6.3 ..
5.1 ..

Vertrouwen doet bouwen
Hedzer van Houten (oud-directeur Woonconcept) benadrukte dat corporaties in zijn beleving een bredere taak hebben dan alleen het realiseren van gebouwen. 'De focus moet liggen op het verbeteren van de kwaliteit van leven. Dat betekent dus niet alleen een gebouw neerzetten, maar ook aandacht schenken aan de woonomgeving, het voorzieningenniveau, participatie en emancipatie'. Samenwerken begint volgens Van Houten met een breed gedragen visie door bewoners, overheid, de zorg- en welzijnsector. Daarbij is het volgens hem van belang om meer dan 10 jaar vooruit te kijken. Bovendien moeten corporaties volgens Van Houten niet afgerekend worden op financieel rendement maar op maatschappelijk rendement. 'Vertrouwen doet bouwen', zo stelde hij.

geen..

Ontmoeting, trots en preventieve werking
Tijdens het symposium vertelde Margreet Hogenkamp, projectmanager bij Stimuland, over de resultaten van het kwalitatieve onderzoek dat Stimuland uitvoerde naar de relatie tussen het kulturhusconcept en leefbaarheid. Eén van de conclusies van het onderzoek is dat het kulturhusconcept ontmoeting mogelijk maakt en dat samenwerking daarbij helpt. Daarnaast kan gesteld worden dat mensen door het kulturhusconcept trotser zijn op hun woonomgeving. Deze gedeelde trots zorgt voor verbondenheid. Tot slot is geconcludeerd dat van het kulthurhusconcept een mogelijk preventieve werking uitgaat richting jongeren. Het kulturhusconcept draagt hiermee positief bij aan het versterken van de leefbaarheid.

4.3 .. 7.1 ..
3.4 ..

Werksessies
De inleiding van Paul Dijkman, architect, publicist en maker van de dvd 'Het bankje bij het kulturhus') stond in het teken van andersom denken: denken vanuit de klant. Deelnemers staken tijdens de daaropvolgende werksessie de handen uit te mouwen. De openbare ruimte rondom het grootste kulturhus van Gelderland, dokZuid, werd binnen drie kwartier veranderd in een aantrekkelijke en toegankelijke omgeving. De (driedimensionale) maquettes werden na afloop van het symposium aan de andere deelnemers getoond.
De overige werksessies werden begeleid door Gert Jan Hagen (SmartAgent Company), Linda Sanders (De vijfde dimensie), Hans Peter Benschop (Trendbureau Overijssel), Ton Tammerveld (voorzitter van kulturhus de Bijenkorf) en Jeroen Geerdink (projectmanager Stimuland).

geen..

KUSA-scan
Tijdens de forumdiscussie werd, naast de leiders van de werksessies, ook **Ineke van Enk** van Adestra Consultants in de dialoog betrokken. Zij heeft in opdracht van de provincie Overijssel en in samenwerking met kennisknooppunt Kulturhus.nl een scan ontwikkelt om samenwerking binnen een Kulturhus te stimuleren. Deze Kulturhus Samenwerkings--module - de KUSA-scan - bestaat uit totaal negentig stellingen over samenwerking. Momenteel loopt er een pilot bij twaalf Kulturhusen. Na afloop van de lunchpauze werden de resultaten tot nu toe in een korte lezing over dit onderwerp gepresenteerd. Wegens de grote belangstelling zal op vrijdag 17 juni a.s. een expertmeeting over de KUSA-scan worden gehouden. Noteer deze datum vast. Meer informatie volgt.

10.2..
10.3..
4.1 ..
4.11..
7.6 ..

Aan het eind van het symposium werden de uitkomsten van de werksessies met alle deelnemers gedeeld. Gewapend met veel nieuwe kennis en inzichten keerden de deelnemers na een inspirerende ochtend huiswaarts.

(Stichting Stimuland, 2011e)

KUSAscan: samenwerkingscan ontwikkeld door Adestra

In opdracht van de Provincie Overijssel is een scan ontwikkeld om de samenwerking binnen kulturhusen te evalueren. De scan, bedacht en uitgevoerd door **Ineke van Enk** van Adestra BV, is inmiddels getest en digitaal beschikbaar. Twaalf kulturhusen van verschillende omvang en samenstelling namen deel aan de bijbehorende pilot. In de zoektocht naar optimale voorwaarden voor de grensoverschrijdende samenwerking en gezamenlijke programmering van een kulturhus zijn de bepalende factoren in kaart gebracht. Door middel van deze factoren is het mogelijk kulturhusen in te delen in vijf hoofdtypen, die elk specifieke sterke en zwakke kanten hebben. Inzicht in deze factoren vergroot de kans op het slagen van de samenwerking binnen een kulturhus en daarmee van het kulturhus zèlf.

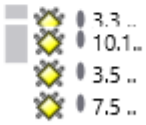

Duidelijk is geworden dat kulturhusen bijzonder waardevolle voorbeelden van burgerparticipatie zijn, die echter wel enige ondersteuning nodig hebben om succesvol te zijn. Door het kulturhus te typeren (in één van de hoofdtypen) kan ondersteuning op maat worden ontwikkeld, waardoor de kans van slagen aanzienlijk zal toenemen. De ondersteuning kan door de typering gerichter en goedkoper zijn door bijvoorbeeld met een groep van hetzelfde type gezamenlijk bepaalde kennis in te kopen. Hierdoor zal het kulturhus uiteindelijk de gemeenschap beter kunnen (be)dienen.

In samenwerking met kulturhus.nl wordt gewerkt aan een online digitale scan om het eigen kulturhus te typeren. Deze "typo-scan" en alle kennis en informatie die door de Kusa-scan beschikbaar is gekomen, wordt in aanwezigheid van hoofdrolspelers op kulturhus-gebied van provincie, gemeenten en organisaties als Stimuland en kulturhus.nl gepresenteerd tijdens een **expertmeeting (...).** Wilt u ook hierbij aanwezig zijn, dan kunt u zich opgeven via (...).

(Stichting Stimuland, 2011f)

Resultaten KUSA-scan tonen hoge betrokkenheid bij kulturhusen

Op vrijdag 9 september jl. zijn onder grote belangstelling van betrokkenen van de provincie Overijssel en vertegenwoordigers van kulturhusen de onderzoeksresultaten gepresenteerd van een uitgebreide pilot bij twaalf kulturhusen. Bij alle kulturhusen scoort het onderdeel betrokkenheid zeer hoog, maar komt de gezamenlijke programmering niet goed van de grond. Dit blijkt uit de resultaten van de KUSA-scan: een scan die de samenwerking en gezamenlijke programmering bij kulturhusen onderzoekt.

De resultaten zijn gepresenteerd door Ineke van Enk, die in opdracht van de provincie Overijssel de KUSA-scan heeft ontwikkeld. Ineke van Enk deed bij de Universiteit van Tilburg als eerste onderzoek naar de gezamenlijke programmering en samenwerking bij kulturhusen in Nederland. Met deze kennis ontwikkelde zij de KUSA-(kulturhus/samenwerkings)scan. Deze digitale scan, bestaande uit negentig stellingen, moet door zo veel mogelijk participanten en huurders van het deelnemende kulturhus worden ingevuld. Deze informatie vormt het uitgangspunt om de samenwerking en daarmee verbandhoudende zaken te analyseren. De scan is gebouwd op basis van het Triade model (Poiesz, 1999). Dit model gaat er van uit dat aan het ontstaan van gedrag drie centrale voorwaarden ten grondslag te liggen: Motivatie, Capaciteit en Gelegenheid.

Resultaten
Bij alle deelnemende kulturhusen scoort het onderdeel betrokkenheid zeer hoog. Een ruime meerderheid van de ondervraagden vindt dat grensoverschrijdende samenwerking een belangrijk onderdeel vormt van de missie van het kulturhus. Ook de betrokkenheid van de deelnemers bij gezamenlijke projecten in het kulturhus is groot. Uit de KUSA-scan komt naar voren dat kulturhusen uitdagen om ideeën te ontplooien. Men waardeert de werksfeer als prettig, is trots op het kulturhus en een ruime meerderheid vindt dat het kulturhus door de omgeving goed gewaardeerd wordt. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt verder dat de gezamenlijke programmering niet goed van de grond komt. Dit wordt in veel gevallen veroorzaakt door onvolkomenheden in de organisatie. Afspraken over verantwoordelijkheden worden vaak niet goed vastgelegd. Bovendien zijn veel deelnemers niet bekend met de gang van zaken rond gezamenlijke activiteiten.

Praktische ervaringen
Tijdens de expertmeeting van vrijdag 9 september vertelden twee kulturhusmanagers hoe zij het traject met de KUSA-scan hadden ervaren. Als eerste vertelde Evert van de Belt van kulturhus Prismare te Enschede dat het voor hem goed was te zien waar zijn kulturhus stond en wat er leeft. Prismare staat aan het begin van een nieuwe fase van verdieping. Hij vond het interessant te zien hoe dit ook uit het rapport van de KUSA-scan kwam. Prismare wil de komende tijd dat traject van verdieping ingaan met de onderzoeker van de KUSA-scan. Ook Jeroen de Kok van kulturhus Holten benadrukte dat de scan een goed beeld geeft van wat er leeft. Hij vond het echter moeilijker te duiden, omdat zijn kulturhus net een jaar in bedrijf is. Bovendien ziet De Kok de scan als een momentopname, het lijkt hem daarom juist interessant om de scan na verloop van tijd nogmaals in te vullen en dan te kijken of er verschillen zijn met deze nulmeting.

Aanbevelingen
Een van de aanbevelingen die Ineke van Enk deed, was om in het voortraject vooral de gezamenlijke belangen en de doelconsensus in het oog te houden. Te vaak worden participanten door externe factoren in het kulturhus gehuiswest. In het voortraject zijn het formuleren van de doelen en de wijze waarop men deze doelen wil bereiken juist van belang om tot elkaar te komen. Deelname aan de gezamenlijke programmering wordt bijvoorbeeld zelden opgenomen in een overeenkomst. Het creëren van een gezamenlijk budget of het overeenkomen van een inspanningsverplichting horen ook onderdeel te zijn van de overeenkomst die partijen met elkaar afsluiten. Uit het onderzoek blijkt dat de meeste kulturhusen dit soort zaken niet hebben georganiseerd.

Toekomstperspectief
Wat de resultaten op het gebied van de gezamenlijke programmering betreft, is de uitkomst van het onderzoek teleurstellend, maar de gevonden betrokkenheid is een belangrijke factor voor toekomstige verbetering. Jeroen Geerdink van Stimuland reflecteert hierop: 'Momenteel gaat het erg goed met de kulturhusen in Overijssel. De resultaten van de KUSA-scan tonen aan, dat er nog een groot potentieel te verzilveren is. Deze speelruimte in de samenwerking moet de komende jaren worden aangesproken, om bezuinigingen goed te doorstaan.'

Typo-scan
Tussen de kulturhusen is een grote diversiteit. Er blijken echter vijf hoofdtypen te onderscheiden. Hierbij zijn het type deelnemende instellingen, de verhouding tussen huurders en participanten en de verhouding van medewerkers in loondienst en vrijwilligers van belang. Vanaf eind september kan iedere belangstellende door het invullen van een vragenlijst (een Typo-scan) op kulturhus.nl een kulturhus typeren. Na het invullen verschijnt in beeld met welk type het kulturhus het meest verwant is en wat de meest voorkomende kansen en valkuilen voor dit kulturhus zijn. Zowel de Typo-scan als de KUSA-scan zijn bedoeld om het bewustwordingsproces rond de samenwerkingsprocessen in kulturhusen te stimuleren. Het recente onderzoek toont aan dat het kulturhus een gewaardeerde faciliteit is met voldoende betrokkenheid om het concept eer aan te doen.

(Stichting Stimuland, 2011g)

Project Energieke Dorpshuizen & Kulturhusen groot succes

Het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen, mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel, is nu al een groot succes. Inmiddels heeft een groot aantal locaties zich al aangemeld. Deze locaties profiteren nu van een besparing van gemiddeld 15% op hun energielasten. Ons doel is om nog meer locaties in Overijssel hiervan te kunnen laten profiteren, dus ook uw locatie kan nog meedoen.

10.1..
4.1 ..
4.13..
7.5 ..
geen..

De voordelen
In vergelijking met de tarieven die u krijgt bij een individueel contract biedt een collectief contract lagere tarieven. Gezien de recente stijging van de energietarieven van veel energieleveranciers is het nu nóg aantrekkelijker om mee te doen. Hoe meer locaties er meedoen, hoe aantrekkelijker de tarieven. Door mee te doen bespaart u dus structureel op uw energielasten én bent u verzekerd van vaste tarieven voor de komende jaren. Bijkomend voordeel is dat wanneer de tarieven op de energiemarkt stijgen, uw tarieven niet stijgen, maar dalen de tarieven, dan kunt u ook profiteren van deze daling. Deelname is mogelijk voor dorpshuizen, Kulturhusen en ook voor andere 'openbare' gebouwen gericht op sport en cultuur.

Energieverbruik onder de loep
Het project biedt u, naast lastenverlichting, ook de mogelijkheid om te besparen op het energieverbruik. De komende maanden gaan we met veel energie aan de slag om bij reeds aangesloten locaties het EPA-U en EBP besparingsadvies uit te voeren. Bij EPA-U wordt er gekeken naar de buitenkant/schil van het gebouw. Bij het EBP besparingsadvies wordt er gekeken naar het gebruik van het gebouw inclusief alle (technische) installaties. Met eenvoudige maatregelen en kleine investeringen kan het energieverbruik al flink gereduceerd worden. Als u zich nu aanmeldt voor het collectieve contract kunt u het EPA-U en EBP besparingsadvies tegen een gereduceerd tarief uit laten voeren. Op onze website www.energiekeinkoop.nl vindt u een voorbeeld van energiebesparende maatregelen van een deelnemende locatie.

"Kernpunt" (2011a, p.3)

Energieproject start met tweede fase
Het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen gaat nu zijn tweede fase in. Tijdens de eerste fase is een inventarisatie gemaakt van besparingsmogelijkheden via collectieve inkoop van energie. Ook zijn alle dorpshuizen en kulturhusen aangeschreven met de vraag of zij willen meedoen aan een collectief contract. De inventarisatie heeft aangetoond dat via een collectief contract de energiekosten al gauw 20% lager uitvallen.

geen..

In de tweede fase zal met energieleverancier E.ON het collectieve contract worden afgesloten. Ongeveer veertig kandidaten hebben zich aangemeld. Het is nog

steeds mogelijk in te stappen. De dorpshuizen en kulturhusen zijn hiervan reeds per brief op de hoogte gesteld, want... hoe meer deelnemers, hoe hoger de korting. De definitieve prijs wordt door E.ON vastgesteld op het moment dat de inschrijvingen bekend zijn.

Voor wie meedoet aan de collectieve inkoop, bestaat er de mogelijkheid om tegen reductie een EPA-U te laten uitvoeren: een Energie Prestatie Advies voor Utiliteitsgebouwen. Het adviesrap- port biedt een overzicht van energiebesparende maatregelen die voor het dorpshuis genomen kunnen worden, met daarbij per maatregel vermeld: de kostenreductie per jaar, de benodigde

investeringskosten en de terugverdien- tijd. De ervaring leert dat de potentiële opbrengsten van een EPA-U hoger zijn dat de eenmalige eigen bijdrage.

Bezoek voor meer informatie de Regiobijeenkomsten van de OVKK, die elders in de nieuwsbrief staan aangekondigd, of neem contact op met de OVKK.

Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen is een project van Doedens en Partners te Heeten, in samenwerking met de OVKK en Woertman & Massop Partners. Het project is mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel.

10.1..
10.2..
4.1 ..
4.13..

"Kernpunt" (2011b, p.3)

Het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen is voorspoedig van start gegaan. Vele locaties hebben zich inmiddels aangemeld. Deze profiteren nu al van een gemiddelde besparing van 15% op hun energielasten. Nog steeds komen er aanmeldingen binnen en melden geïnteresseerden zich voor meer informatie.

geen..

Uw voordeel
Ook voor uw dorpshuis of multifunctionele accommodatie kan dit project interessant zijn. Deelname is nog steeds mogelijk. Niet alleen dorpshuizen, maar ook gebouwen en verenigingen, gericht op sport en cultuur kunnen zich aanmelden. Hoe meer deelnemers, hoe beter de condities.

Verder besparen
De komende periode zullen er besparingsonderzoeken (EPA-U en EBP) worden uitgevoerd bij de aangesloten locaties. Met eenvoudige maatregelen en kleine investeringen kunnen vaak al behoorlijke resultaten worden geboekt. Ook voor nieuwe kandidaten is het mogelijk hiervan, in combinatie met energieleveringen, gebruik te maken.

Meer informatie
Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen wordt uitgevoerd door Woertman & Massop, in samenwerking met Doedens en partners, de OVKK en Stimuland. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel.

10.1.. 7.5 ..
10.2..
4.1 ..
4.13..

(Provincie Overijssel, 2011, p.10)

Met de ontwikkeling van nieuwe Kulturhus-initiatieven en multifunctionele voorzieningen wordt aan het voorzieningenniveau in plattelandskernen en het buitengebied een flinke impuls gegeven.

4.1 ..
6.3 .. 5.1 .. 3.1 ..

(Provincie Overijssel, 2011, p.28)

Subdoelstelling 1.5.1: Instandhouden en versterken basisvoorzieningen
pMJP 4.1.1: Kulturhusen (lasten) 103 -74 -29 [2011-2012-2013]

3.1 .. 5.2 ..
8.4 .. 9.3 ..

(Provincie Overijssel, 2011, App.I)

[Informatie uit tabel]
Doorontwikkeling Kulturhusen / vitaliteit kleine kernen
[begroting 2011=] 1.562.000
[Resultaat bestemming 2010=] 107.000

4.16..
8.2 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2011, ART.1.1.4.)

1. Indien voor een activiteit subsidie kan worden verstrekt op grond van twee of meer hoofdstukken van dit besluit of op grond van de verordening dan kunnen Gedeputeerde Staten besluiten tot stapeling van de deelbedragen.
[Toelichting: Niet zelden worden provinciale bijdragen aan activiteiten van aanvragers 'gestapeld' met subsidies van andere overheden. Stapeling kan ook binnen de provincie, bijvoorbeeld omdat er overlap zit tussen onderdelen van provinciaal beleid. Kulturhusen zijn daarvan een goed voorbeeld. Op grond van het beleid voor 'vitaliteit kleine kernen' kan daarvoor subsidie worden verleend. Leefbaarheid van het platteland is echter ook één van de doelstellingen in het reconstructiebeleid en ook in dat kader kan subsidie worden verleend voor de bouw van een kulturhus. Daarnaast kan stapeling zich voordoen als een activiteit bijdraagt aan meerdere provinciale beleidsdoelstellingen bijvoorbeeld als een waterschap een werk uitvoert dat bijdraagt aan de capaciteit voor waterberging en tegelijk 'natte natuur' realiseert.]
2. Stapeling is mogelijk tot een maximum van 80% van de subsidiabele kosten.
[Toelichting: Uitgangspunt is dat alle mogelijke provinciale subsidies voor een activiteit nooit meer dan 80% van de subsidiabele kosten bedragen. Hiermee wordt voorkomen dat een activiteit geheel afhankelijk wordt van provinciale subsidies. Er zal altijd eigen inbreng van de aanvrager of co-financiering van anderen dan de aanvrager nodig zijn.]
3. Het tweede lid is niet van toepassing bij cofinanciering uit de Europese structuurfondsen.
[Toelichting: Voor bijdragen uit de Europese structuurfondsen is een voorwaarde dat er cofinanciering komt uit de lidstaat. Het is niet gewenst dat de normale regels daarop van toepassing zijn. Met de Europese bijdrage komt het totaal dikwijls boven het maximum in een provinciale regeling uit. In sommige gevallen is in dit uitvoeringsbesluit overigens een bijzondere regeling opgenomen voor stapeling met Europees geld. Voor kulturhusen geldt bijvoorbeeld in de regel dat de provincie maximaal 50% bijdraagt maar inclusief Europese middelen bedraagt de subsidie maximaal 75%.]
4. Voor zover de voorschriften die gelden ten aanzien van de deelbijdragen van elkaar verschillen, bepalen Gedeputeerde Staten bij subsidieverlening welke voorschriften van toepassing zijn.
[Toelichting: De voorschriften met betrekking tot bevoorschotting, verantwoording, enz. zijn niet bij alle subsidies hetzelfde. Om te voorkomen dat een aanvrager met verschillende regimes wordt geconfronteerd - hetgeen tot extra inspanningen en kosten zou leiden - dienen Gedeputeerde Staten in de beschikking tot subsidieverlening te vermelden welke voorschriften van toepassing zijn. Daarbij kan derhalve worden afgeweken van de regels die normaal gelden voor de verschillende deelbijdragen. Overigens speelt naast het belang van de aanvrager ook het gelijkheidsbeginsel een rol bij de toepassing van dit artikel. Als een aanvrager aanzienlijke voordelen geniet in vergelijking met een aanvrager die geen gestapelde bijdrage ontvangt, dan zal terughoudend worden omgegaan met het afwijken van de normale voorschriften.]

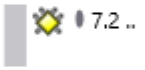

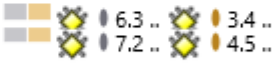

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2011, PARA.5.5)

[Toelichting: De kern van deze regeling is het geven van een impuls aan de vitaliteit en leefbaarheid in (kleine) kernen door het investeren in basisvoorzieningen. We spreken van een impuls indien door de investering nieuwe activiteiten of voorzieningen kunnen worden toegevoegd en/of nieuwe doelgroepen gebruik kunnen maken van de voorzieningen. Deze subsidieregeling is vraaggericht opgesteld en geeft geen voorwaarden aan ten aanzien van de spreiding van voorzieningen over de gemeenten of provincie. Dit houdt in, dat in één gemeente meerdere kulturhusen gesubsidieerd kunnen worden.]

Artikel 5.5.1. Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

a. kulturhus: een openbaar toegankelijke voorziening, waarin diensten worden aangeboden op minimaal drie van de gebieden van welzijn, sport, cultuur, educatie, zorg, maatschappelijke dienstverlening en commerciële dienstverlening;

b. haalbaarheidsonderzoek: een onderzoek naar de financiële en inhoudelijke haalbaarheid van de bouw, verbouw en exploitatie van een kulturhus;

c. pMJP: het provinciale meerjarenprogramma voor het landelijk gebied zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet Inrichting Landelijk Gebied;

d. gebiedsprogramma: jaarlijks voortschrijdend meerjarenprogramma voor de periode 2007 tot en met 2013 tot uitvoering van het pMJP in een gebied. Het programma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten in overleg met gemeenten en waterschappen in een gebied.

Artikel 5.5.2. Subsidiabele activiteiten

[Toelichting: Een Kulturhus hoeft niet perse te bestaan uit één gebouw, maar kan ook bestaan uit meerdere gebouwen, een openluchtlokatie of een combinatie daarvan. Het concept kulturhus dient dan tot uitdrukking te komen door de gezamenlijke programmering en gezamenlijk beheer, waarbij onverminderd de criteria uit artikel 5.5.3 van kracht blijft. Sectorale basisvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld de renovatie of aanpassing van peuterspeelzalen of een verenigingsgebouw van een tennisvereniging komen op basis van deze definitie niet voor subsidiëring in aanmerking. Reguliere onderhouds- en exploitatiekosten, waaronder (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen moeten worden genomen, komen nadrukkelijk niet voor subsidie in aanmerking. Kulturhusen waarin in het verleden reeds een bijdrage is verstrekt door de provincie Overijssel ten behoeve van de bouw of verbouw, komen niet nogmaals in aanmerking voor een subsidie.]

Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verstrekken voor:

a. een haalbaarheidsonderzoek;

b. de bouw of verbouw van een kulturhus;

c. experimenten die bijdragen aan kennis en ervaring voor het ontwikkelen van toekomstbestendige kulturhusen;

d. het leveren van een extra impuls aan de gezamenlijke programmering of het gezamenlijke beheer van een kulturhus.

Artikel 5.5.3. Criteria

1. Een aanvraag voor een subsidie voor een haalbaarheidonderzoek als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a voldoet aan de volgende criteria:

a. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;

b. de gemeente draagt aantoonbaar voor minimaal 25 % bij aan de subsidiabele kosten;

c. het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten:

i. de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw;

ii. de exploitatie van het kulturhus in de eerste 5 jaren na realisatie van de bouw of verbouw;

iii. mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase;

iv. afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten kulturhus;

v. indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of dat nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat, zonder deze impuls, voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

d. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1.

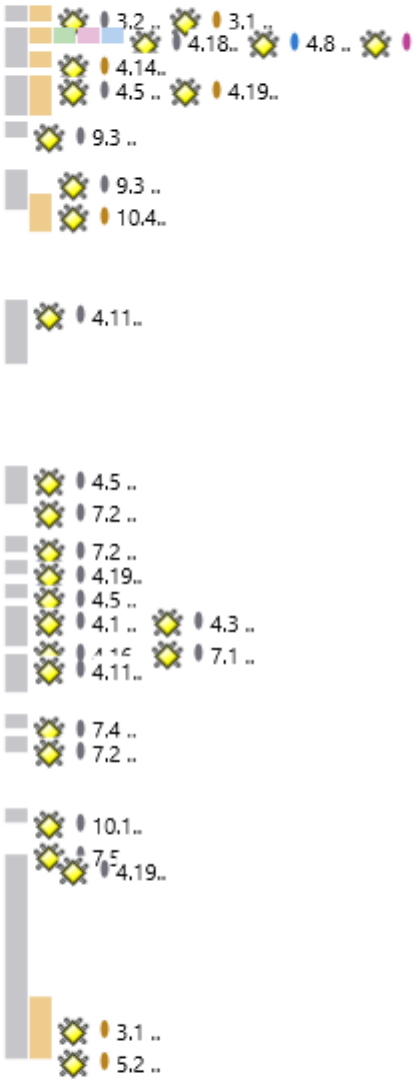

2. Een aanvraag voor een subsidie voor de bouw en verbouw van een kulturhus als bedoeld in artikel 5.5.2 sub b voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1;
b. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;
c. het kulturhus ligt in een kern, niet zijnde de stadskern van Zwolle, Deventer, Enschede, Hengelo en Almelo;
d. er is aantoonbaar voorzien in cofinanciering, tenminste door de aanvragende gemeente;
e. er is een haalbaarheidsonderzoek bijgevoegd als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en deze is op alle genoemde punten positief;

4.5 .. 7.2 .. 7.4 .. 6.3 .. 10.1.. 4.19..

3. Een aanvraag voor experimenten als bedoeld in artikel 5.5.2 sub c voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. het project is innovatief;
c. de resultaten van het project zijn overdraagbaar aan andere kulturhusen. In het projectplan wordt aangegeven hoe de projectuitvoerder actief zal bijdragen aan deze overdracht;
d. bij experimenten met commerciële partijen dient het project aantoonbaar een bijdrage te leveren aan de duurzame exploitatie van kulturhusen.

4.1 .. 7.2 .. 7.4 .. 4.3 .. 7.1 .. 7.1 .. 4.19.. 10.2..

4. Een aanvraag voor gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering als bedoeld in artikel 5.5.2. sub d voldoet aan de volgende criteria:
[Toelichting: Het ontwikkelen van gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering kan bijvoorbeeld worden aangetoond door het oprichten van een Stichtingsbestuur met statuten, het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering, een gezamenlijke (meerjarige) begroting, enz. Het indienen van een gezamenlijk activiteitenplan alleen is niet voldoende. Wij adviseren tijdens het haalbaarheidsonderzoek specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering.]
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. de activiteiten dragen aantoonbaar bij aan het ontwikkelen van gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering van het betrokken kulturhus;
c. er is in het verleden geen provinciale subsidie van 500.000 gulden ontvangen voor het betreffende kulturhus.

7.2 .. 4.11.. 4.11..

Artikel 5.5.4. Grondslag subsidie
1. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en d, bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten met als maximum subsidiebedrag € 25.000,--.
2. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub b, bedraagt driemaal de gemeentelijke bijdrage, tot maximaal 50% van de subsidiabel kosten met als maximale subsidie € 100.000,--.
3. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub c, bedraagt maximaal € 40.000,--.

10.1.. 8.1 .. 7.2 .. 7.5 ..

Artikel 5.5.5. Subsidiabele kosten
1. Voor de subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a geldt in aanvulling op artikel 1.1.5 eerste lid dat:
a. Alleen de directe loonkosten inclusief sociale lasten, maar exclusief overhead, subsidiabel zijn.
b. Indien de gemeente zelf het haalbaarheidsonderzoek uitvoert, kunnen eigen uren worden opgevoerd. De gemeente toont dan expliciet aan dat deze uren specifiek gemaakt zijn ten behoeve van de pMJP-prestatie en anders niet zouden zijn gemaakt.
c. Werkzaamheden die ook het algemeen belang dienen of als regulier/gangbaar kunnen worden aangemerkt, zijn niet subsidiabel.

7.2 .. 4.19..

2. Voor de subsidie als bedoel in artikel 5.5.2 sub b geldt in afwijking van artikel 1.1.5 eerste lid, dat:
a. De investeringskosten in bouw of verbouw van het kulturhus en met de bouw of verbouw samenhangende aard- en nagelvaste inventaris, en onkosten(vergoedingen) die gemaakt worden door of voor vrijwilligers subsidiabel zijn.
b. Zelfwerkzaamheid bij de (ver)bouw is niet subsidiabel. [Toelichting: De zelfwerkzaamheid kan niet opgevoerd worden binnen de financiële dekking van de aanvraag. Zelfwerkzaamheid kan weliswaar inzichtelijk gemaakt worden door de bespaarde kosten af te trekken binnen het lastenoverzicht.]

(STICHTING STIMULAND, 2011H, P.5)

1.2 Beleidsontwikkeling provincie

Al in 1995 benoemt de provincie Overijssel in haar beleidsdocumenten het 'kulturhus' als manier om de leefbaarheid in de provincie te versterken. Vanuit de Overijsselse bibliotheken werd destijds nagedacht over een nieuwe rol van bibliotheken in een veranderende samenleving. Een concept waarbij verschillende voorzieningen onder één dak gingen samenwerken, bood volgens de provincie een antwoord op het verschralen van het voorzieningenniveau op het platteland. In de jaren daarop volgend werden er verschillende subsidieregelingen ontwikkeld die het mogelijk maakten om een financiële bijdrage van de provincie te ontvangen bij het ontwikkelen van kulturhusen. Daarbij is in de loop van de afgelopen tien jaar een duidelijke verschuiving te zien van de focus op het gebouw (alleen geld voor 'stenen'), naar de focus op samenwerking (het kulturhusconcept). Dat de provincie Overijssel de kulturhusen als kansrijk ziet is ook af te lezen aan het feit dat ze in 2000 financiële middelen ter beschikking stelt voor een 'projectbureau', dat het ontwikkelen van kulturhusen stimuleert, kennis verzamelt en deelt en een netwerk van kulturhusen ontwikkelt. De provincie heeft daarbij steeds het versterken van de leefbaarheid als doel voor ogen en het kulturhusconcept als een middel dat doel te bereiken. De taken van het projectbureau Kulturhus zijn inmiddels opgegaan in de steunfunctietaken rond kulturhusen die Stimuland uitvoert.

Hoewel de subsidieregelingen voornamelijk op het landelijk gebied gericht waren, zijn er ook in stedelijk gebied kulturhusen ontwikkeld. Sinds 2007 is de zogenaamde 'kulturhusregeling' ondergebracht in het provinciaal Meerjarenprogramma voor het landelijk gebied (pMJP). Dit is het uitvoeringsplan bij het Investeringsbudget Landelijk Gebied, waarin rijksgeld en provinciaal geld samengevoegd is. De provincie Overijssel is de enige provincie waar leefbaarheidsdoelen specifiek benoemd zijn als prestaties in het pMJP. Gemeenten en provincie hebben op basis van het pMJP prestatieafspraken gemaakt. In de huidige regeling kunnen gemeenten gebruik maken van de mogelijkheid van subsidie voor een (verplicht) haalbaarheidonderzoek, bouwkosten en programmering. Ook is er de mogelijkheid om experimenten te ontwikkelen, waar de provincie aan wil bijdragen. Deze experimentenregeling valt buiten het pMJP. Het ambitieniveau voor het ontwikkelen van kulturhusen en/of multifunctionele accommodaties is groot. Dit aantal ligt (in de beleidsperiode van 2007 tot en met 2013) rond de honderd. In totaal zal de provincie vanaf de pilots in 1996 tot en met 2013 rond de 26 miljoen euro geïnvesteerd hebben in kulturhusconcepten.

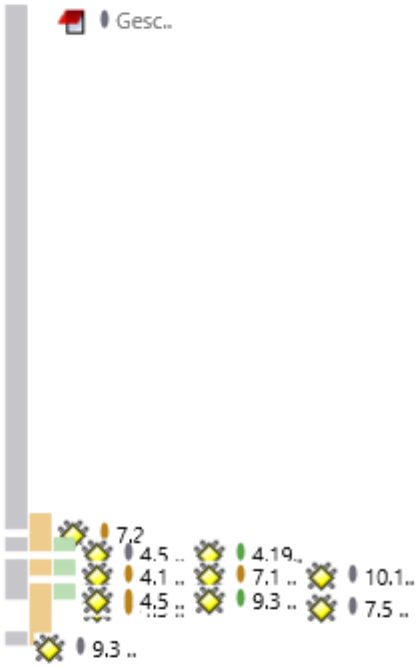

(STICHTING STIMULAND, 2011H, P.30)

De provincie Overijssel heeft met het kulturhusconcept vanaf het begin ingestoken op het leveren van een bijdrage aan de leefbaarheid in gemeenschappen. Met de investering in stenen en later ook in proces zijn de kulturhusen mogelijk gemaakt.

(STICHTING STIMULAND, 2011H, P.31)

In Notter-Zuna werd aan onderzoekers gevraagd om de rollendiscussie van provincie en gemeenten expliciet in de rapportage te benoemen. In de huidige regeling investeert de provincie vooral in stenen (en in proces wat betreft een eenmalige investering in het haalbaarheidonderzoek en programmering) en steunfunctietaken. De gemeente is verantwoordelijk voor het ondersteunen van kulturhusen na opening. Gemeenten die deze verantwoordelijkheid niet willen of kunnen nemen, leggen deze verantwoordelijkheid volledig bij de gemeenschap neer. Belangrijk is dat vrijwilligers en professionals ondersteund worden bij hun activiteiten. Daarnaast geven vrijwilligers duidelijk aan dat de druk voor hen groot is en dat er een grote mate van professionaliteit van hen wordt verwacht. Die druk komt vooral voort uit gemeentelijke wet- en regelgeving. De vraag is of de huidige rolverdeling klopt en verantwoordelijkheden op de goede plek liggen.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2010A, P.40)

7. THEMA LEEFBAARHEID

Operationeel doel: Versterken leefbaarheid platteland

bedragen x € 1.000

Korte omschrijving: Het geven van een impuls voor een vitaal platteland. Dat is een platteland met een gezonde economische en sociale basis en voorzieningen die in overeenstemming zijn met de behoeften van de bewoners en gebruikers.

Opgave en realisatie 2007-2009: Wij hebben ambitieuze doelstellingen geformuleerd, en veel autonome middelen ingezet voor het realiseren van:
- 100 Kulturhusen (haalbaarheidsonderzoek, realisatie, programmering & beheer); combinatie van minimaal drie verschillende functies;
- 70 Dorpsplannenplus: gemeente en dorp samen betrokken, integraal, uitvoeringsgericht, startgeld;
- 35 woonservicegebieden (proceskosten): de ontwikkeling van masterplannen wonen-zorg- welzijn en de ontwikkeling van woonservicegebieden die in de gemeentelijke woonvisie waren en/of zullen worden opgenomen;
- diverse vormen van behoud en herstel cultuurhistorisch erfgoed; - gebundelde aanvragen (versterkt identiteit gebied); waar mogelijk integrale aanpak met groene projecten;
- actieprogramma Cultuur en Ruimte: een inhoudelijke en financiële impuls voor de inzet van kunst en cultuur binnen ruimtelijke vraagstukken;
- leefbaarheidsmakelaars: behouden en verbeteren van sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten. Deze prestatie is in 2008 ondergebracht bij de gebiedsmakelaar.

Overijssel heeft als enige provincie prestatie-afspraken met de gemeenten gemaakt met betrekking tot sociaal-economische vitaliteit en leefbaarheid (alleen Cultuur en Ruimte loopt helemaal buiten de convenant-afspraken om). De betrokkenheid van gemeenten wordt hiermee versterkt: voor een aantal prestaties moeten zij cofinancieren; zij moeten ervoor zorgen dat de uitvoering voldoet aan de subsidie-eisen. Tot en met 2009 zijn er in ieder geval 21 Kulturhusen en 8 woonservicegebieden gerealiseerd; 26 DOP+ gereed en 45 in uitvoering.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2010a, p.41)

Prognose doelbereiking 2013

De provincie heeft eind 2013 een grote impuls gegeven voor een vitaal platteland. De meeste prestaties zijn vol geprogrammeerd; uitvoering in de periode tot en met 2013. De gemeenten hebben een convenant getekend waarin ze hebben aangegeven de opgenomen prestaties eind 2013 gerealiseerd te hebben. Er is, gelet op de ervaren knelpunten, actieve inzet nodig is om ervoor te zorgen dat alle afgesproken prestaties eind 2013 ook daadwerkelijk af zijn.

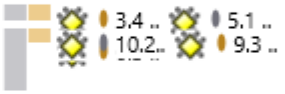

Knelpunten

Het bleek lastig de exploitatie van Kulturhusen rond te krijgen. Daarom hebben wij het Kulturhusbeleid gaandeweg aangepast. Zo is vanaf 2008 een haalbaarheidsonderzoek voor Kulturhusen verplicht gesteld en financiering voor programmering en beheer mogelijk gemaakt. Wij ervaren de volgende knel- en bespreekpunten:
- de mogelijkheden van (co-)financiering, ook in relatie tot de economische crisis;
- kwaliteitsborging;
- benodigde doorlooptijd voor realisatie projecten;
- sturing op en financiering van kwaliteit uitvoering DOP+;
- het is belangrijk dat gemeenten een actieve inzet plegen op het terrein van wonen-zorg-welzijn.

De provincie brengt samen met de ondersteuningsstructuur alle bovengenoemde punten actief onder de aandacht van de gemeenten en ziet erop toe dat er gepaste oplossingen komen en daarmee de realisatie van de afgesproken prestaties.

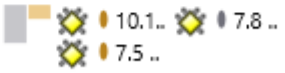

Specifieke issues

Geen bijzonderheden.

(Platform Sociale Puiler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Puiler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor

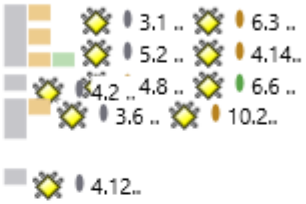

informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

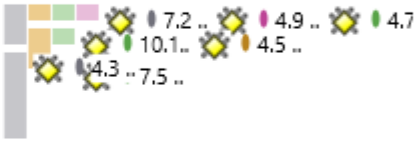

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

• 'Cultureel ondernemerschap'
In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(DE HAAN, 2005, P.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

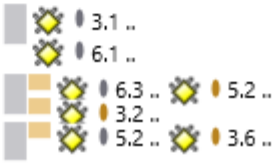

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)

[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]
Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen
Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en

een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

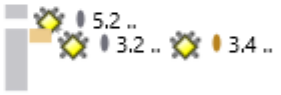

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhus-concept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

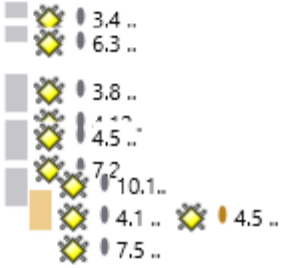

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2007, p.1-4)

De provincie heeft vanaf 1999 jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van Kulturhusen. Het doel van de regeling is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren.

In het coalitieakkoord "&Overijssel!" zijn in het hoofdstuk "Kwaliteit van de Leefomgeving" onder andere de ambities weergegeven ten aanzien van de Vitaliteit landelijk gebied. Een van de instrumenten die daartoe ingezet worden is de regeling voor Vitaliteit kleine kernen en kulturhusen. In het coalitieakkoord wordt hierover het volgende aangegeven: "Een vitaal landelijk gebied vraagt

naast innovatie van de landbouwsector ook om de ... versterking van de Vitaliteit van kleine kernen. ... Daarbij brengen we een aantal regelingen onder een noemer, zoals Vitaliteit Kleine Kernen en Stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in landelijk gebied. Wij blijven aan startinvestering bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we volgens een lokale verantwoordelijkheid. Verder ontwikkelen van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie mogelijk te maken."

Kulturhusen en multifunctionele accommodaties leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. (Ten aanzien van het onderscheid tussen multifunctionele accommodaties en kulturhusen wordt vanaf hierna alleen nog de term "kulturhusen" gebruikt, omdat in de nieuwe regeling geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen beide vormen.) Het blijkt echter dat de tot dusverre gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben het hoofd boven water te houden ten aanzien van de exploitatie en de gezamenlijke programmering. Verder blijkt in veel gevallen dat de lokale formule al na enkele jaren van bestaan moet worden bijgesteld.

Met grote mate van overeenstemming zijn de volgende uitgangspunten voor toekomstig beleid geformuleerd:

1. continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening; De huidige regeling voorziet in een bijdrage in de bouwkosten. Zowel uit het rondetafelgesprek als uit eigen ervaring blijkt dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van de voorzieningen veel minder (eenvoudig) plaats gevonden zou hebben. Continuering van deze bijdrage blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.
2. de rol van de provincie wordt verder vooral gezien in het faciliteren van een ondersteuningstructuur; De lokale invulling is duidelijk een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen juist op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie.
3. er moet ruimte zijn voor experimenten; Aangegeven werd dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het concept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. Dit is geheel in lijn met hetgeen in het coalitieakkoord geformuleerd is.
4. subsidie wordt verstrekt op basis van een haalbaarheidsstudie. Een duidelijkere studie vooraf naar de (ook economische) haalbaarheid van een Kulturhus werd door de aanwezigen bij het rondetafelgesprek gezien als een goede manier om er voor te zorgen dat gerealiseerde kulturhusen op een goede manier en met een gezonde basis van start kunnen gaan. Door een dergelijke studie als voorwaarde te stellen bij subsidieverlening kan de provincie een belangrijke leveren aan de kwaliteitsontwikkeling van de kulturhusen.

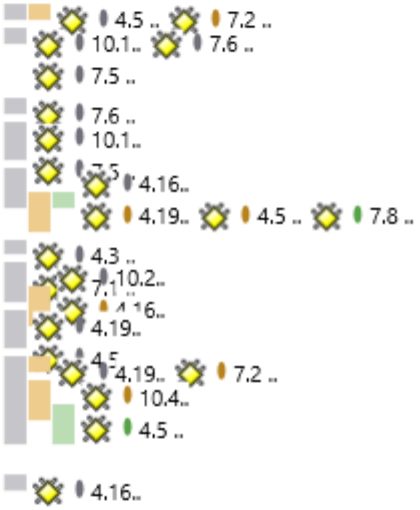

Beleidswijziging

Op basis van ondermeer bovenstaande uitkomsten hebben wij het beleid op de volgende punten gewijzigd:

1. de regelingen ten behoeve van kernen onder en boven de < 4000 inwoners en > 4000 inwoners(met uitzondering van de 5 grote steden) worden gestroomlijnd en samengevoegd en opgenomen in de pMJP-systematiek;
2. de startsubsidie ten behoeve van de bouwkosten per voorziening wordt gehandhaafd en wordt gemaximeerd op ten hoogste 3 keer de gemeentelijke bijdrage;
3. er worden middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsstudies;
4. gezamenlijke programmering en beheer worden extra gestimuleerd;

5. er worden meer middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de ondersteuning;
6. provincie neemt het initiatief tot het ontwikkelen en onderhouden van een kennisnetwerk i.s.m. de ondersteuningsinstellingen, gemeenten en Kulturhusen.

Een aantal van deze punten lichten wij hierbij nader toe.

Concept Kulturhus
Het doel van de VKKK is het handhaven en versterken van de sociale Vitaliteit in het landelijk gebied. Het handhaven en versterken van het voorzieningenaanbod op allerlei beleidsterreinen levert een grote bijdrage aan de lokale leefbaarheid. De provincie wil deze ontwikkeling stimuleren. In deze regeling worden 6 beleidsterreinen onderscheiden: welzijn (sport, ontmoeting en ontplooiing), zorg (WMO /zorgloket, huisartsen, fysiotherapie e.d.), educatie (scholen, volksuniversiteit e.d.), cultuur (bibliotheek, theater, exposities etc.), maatschappelijke (dienstverlening (kinderopvang, consultatiebureau, gemeente, politie enz.) en commerciële dienstverlening. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage in de bouwkosten moet er, net als in de huidige regeling voor kulturhusen, sprake zijn van een dienstenaanbod op tenminste drie van de genoemde beleidsterreinen. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de maatschappelijke meerwaarde, en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld sectorale voorzieningen ook in aanmerking zouden kunnen komen. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening dient te worden aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid en/of nieuwe doelgroepen worden bereikt en/of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen. Deze onderbouwing dient deel uit te maken van het haalbaarheidsonderzoek. Onderhoudskosten vallen nadrukkelijk buiten het bereik van deze regeling. Hieronder vallen ook (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen dienen te worden genomen.

Startsubsidie bouwkosten
De provinciale bijdrage voor de bouwkosten is van grote betekenis, met name voor het genereren van overige middelen. De subsidie voor de bouwkosten bedraagt per project maximaal 50% met een maximum van €100.000 voor investeringskosten in bouw, verbouw en samenhangende draad- en nagelvaste inventaris. Omdat in het verleden gemeentelijke bijdragen wel eens minimaal waren ten aanzien van de provinciale bijdrage, wordt de provinciale bijdrage gesteld op maximaal 3 maal de gemeentelijke bijdrage.

Ondersteuningsstructuur
en experimenten Ondersteuning van de Kulturhusen is niet alleen van groot belang tijdens de voorbereidende en opstartfase, maar blijft ook na realisering punt van aandacht. De provincie zet zich de komende jaren in voor het realiseren en onderhouden van een Ondersteuningsstructuur. Aan deze taak wordt inhoud gegeven door:
1. het faciliteren van een ondersteuningsorganisatie;
2. het faciliteren van een kennisnetwerk;
3. het beschikbaar stellen van middelen voor onderzoek en experimenten.

Het projectbureau Kulturhusen, met ingang van 1 januari 2007 ondergebracht bij VariYa, vervult reeds een aantal ondersteunende taken op gebied van de VKKK. Daarnaast worden zij door de provincie gefaciliteerd voor ondersteuning op gebied van sociaal economische ontwikkeling van het landelijk gebied in bredere zin. Sinds 1 maart 2007 beheert VariYa in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel het digitale kenniscentrum www.kulturhus.nl. De ontwikkeling van Kulturhusen zal met het nieuwe beleid (nog) beter gemonitord worden om een adequaat ondersteuningsaanbod te ontwikkelen en realiseren. De begeleiding en advisering aan zowel gemeenten als Kulturhusen zal worden uitgebreid. Er is veel kennis en ervaring opgedaan met het

oprichten van Kulturhusen, zowel op inhoudelijk als organisatorisch vlak. Deze is niet altijd even toegankelijk voor initiatiefnemers. De provincie zal het initiatief nemen voor het, in samenwerking met VariYa, gemeenten en Kulturhusen, ontwikkelen en onderhouden van een uitgebreid kennisnetwerk, waar gemeenten en Kulturhusen gebruik van kunnen maken. Het kennisnetwerk zal bestaan uit zowel steunorganisaties als commerciële partijen. Het oprichten en in stand houden van een Kulturhus is vaak een weg van vallen en opstaan. Er dient voortdurend te worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen binnen de kaders van de lokale situatie. Om te voorkomen dat Kulturhusen iedere keer zelf het wiel uitvinden worden middelen beschikbaar gesteld voor onderzoek en experimenten, die ook voor andere Kulturhusen van belang kunnen zijn. Daarbij dient de aanvrager aan te geven hoe zij actief aan deze overdracht van kennis zal bijdragen. Experimenten met commerciële partijen moeten een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de exploitatie.

Haalbaarheidsstudie

Uit een onderzoek naar gerealiseerde Kulturhusen blijkt dat meer dan de helft van de voorzieningen kampt met exploitatietekorten. De rol van de gemeenten hierbij is divers. Sommige gemeenten dragen bij in de vorm van exploitatiesubsidies en/of het bekostigen van een programma/beheermanager. Andere gemeenten achten het primair een taak van de lokale gemeenschap en de voorziening om een gezonde financiële basis te creëren. D£ provincie wil voorkomen dat middelen geïnvesteerd worden in voorzieningen zonder stevig (financieel) fundament. Daarom wordt als voorwaarde tot financiering een haalbaarheidsonderzoek vereist. Dit haalbaarheidsonderzoek bestrijkt drie onderwerpen:

1. investering- en exploitatiebegroting op (middel)lange termijn;
2. voldoende mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende, opstartfase en exploitatiefase;
3. goede match tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het op te richten Kulturhus.

Voor de voorbereidende fase en het laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie kunnen gemeenten per te realiseren Kulturhus maximaal 50% met een maximum bedrag van €25.000 aanvragen. De middelen voor de bouwkosten worden slechts beschikbaar gesteld op basis van een positieve haalbaarheidsstudie op alle drie elementen.

Extra stimulansen

De provincie is van mening dat een gezamenlijke programmering en een gezamenlijk beheer een belangrijk onderdeel vormen van het Kulturhusconcept. Het blijkt echter in de praktijk dat hier slechts moeizaam invulling aan wordt gegeven. Enerzijds door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van een exploitatietekort, anderzijds doordat het werken in een Kulturhusconcept andere competenties verlangen van medewerkers dan het werken in de eigen organisatie. Idealiter is er dus sprake van een groeimodel. Om deze ontwikkeling van het Kulturhusconcept extra te ondersteunen stelt de provincie middelen beschikbaar aan die initiatieven die hier nadrukkelijk mee aan de slag gaan, bijvoorbeeld door het maken van bindende afspraken tussen deelnemende partijen (statuten) en het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijke programmering en beheer. Voor dit onderdeel (programmering en/of beheer) is een extra impuls van maximaal €25.000 beschikbaar, aan te vragen bij de startsubsidie bouwkosten onder dezelfde voorwaarden. Reeds bestaande kulturhusen (en multifunctionele accommodaties zoals benoemd in de 'oude' regeling Vitaliteit kleine kernen) kunnen eenmalig ook in aanmerking komen voor deze impuls. Kulturhusen die op grond van de eerste kulturhusregeling een bijdrage hebben ontvangen van Hfl. 500.000 of € 226.000, komen niet voor deze subsidie in aanmerking.

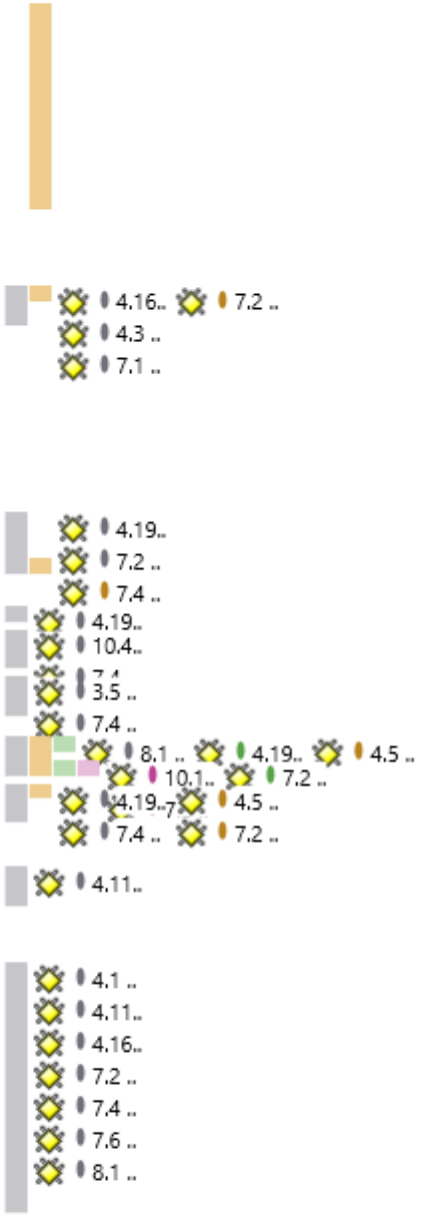

Financiering

In 2007 zijn autonome middelen beschikbaar gesteld in het kader van het pMJP voor een voortzetting van de regeling voor kleine kernen (minder dan 4000 inwoners). Deze middelen kunnen worden ingezet tot en met 2013. Voor de Kulturhusen zijn eveneens extra middelen opgenomen in de Dynamische InvesteringsAgenda behorend bij het bestuursakkoord &Overijssel 2008-2011. Deze middelen zijn beschikbaar tot en met 2011.

In de DIA is € 6 miljoen beschikbaar voor de doorontwikkeling van de Kulturhusen. Hiervan wordt € 1,5 miljoen ingezet voor een intensivering van het ondersteuningsnetwerk sociaal economische ontwikkeling landelijk gebied voor de gehele periode 2008-2013. Dit bedrag wordt ingezet voor de experimenten, de kennisontwikkeling en de kennisdeling ten aanzien van het opzetten, exploiteren en beheren van Kulturhusen, inclusief de gezamenlijke (inhoudelijke) programmering. Daarbij wordt ook een link gelegd met het opstellen en uitvoeren van integrale dorpsplannen (DOP+) om de aanwezigheid van het Kulturhus zowel inhoudelijk als fysiek te verankeren in de lokale gemeenschap. Van de € 6,75 miljoen bestaande kulturhusmiddelen uit het pMJP is in 2007 reeds € 1,9 mln besteed. Samen met de resterende € 4,5 miljoen uit de DIA is voor de realisatie van Kulturhusen in de periode 2008 - 2013 nog een bedrag van € 9,35 miljoen beschikbaar (gecombineerde gelden DIA en pMJP).

Dit betekent dat op basis van bovenstaande getallen de volgende aantallen Kulturhusen kunnen worden gerealiseerd (cumulatief):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
kernen < 4000 *	18**	25	32	39	46	52	58
kernen > 4000	0	7	14	21	28	28***	28***
totaal	18	32	46	60	74	80	86

Bovenstaande prognoses zijn gebaseerd op een gemiddelde subsidie van €1.25.000 per project.

* Aantallen wijken af van de pMJP cijfers omdat daar is uitgegaan van een lagere gemiddelde subsidie per Kulturhus.
**In 2007 heeft de gemeente Steenwijkerland voor een totaal van 25 voorzieningen relatief weinig subsidie aangevraagd; deze is niet opgenomen in het schema om vertekening te voorkomen.
***Geen toename opgenomen omdat de Dynamische Investeringsagenda tot en met 2011 loopt.

(Provincie Overijssel, 2013, p.31)

De provincie Overijssel ondersteunt lokale gemeenschappen met het project Duurzaam Dorp. In dit project worden dorpen en wijken gestimuleerd en ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun (duurzame) plannen. De meeste activiteiten zijn zeer concreet zoals het energiezuinig maken van het Kulturhus of het in gebruik nemen van een mestvergistingsinstallatie. Echter energiebewustwording is even belangrijk als het uitvoeren van de concrete maatregelen zelf. Daarom worden in e- duurzame dorpen ook activiteiten voor energiebewustwording bij jongeren ontwikkeld en uitgevoerd. Alle groepen worden actief bij dit project betrokken en leren hoe zij bij kunnen dragen aan het verduurzamen van hun leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van bestaand lesmateriaal en eerder succesvol gebleken methodieken.

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2008a, p.1)

Na acht jaar eindigt eind 2008 het Actieplan Cultuurbereik, de matchingsregeling waarin Rijk en provincie Overijssel samenwerkten aan het verbreden en vernieuwen van het publiek voor culturele activiteiten. De opvolger van het Actieplan is het Fonds Cultuurparticipatie. Het landelijke Fonds Cultuurparticipatie stelt zich ten doel in samenwerking met provincies en gemeenten de actieve Cultuurparticipatie te bevorderen. De provincie Overijssel neemt deel aan de regeling van het Fonds met het programma OVERAL! OVERIJSSEL.

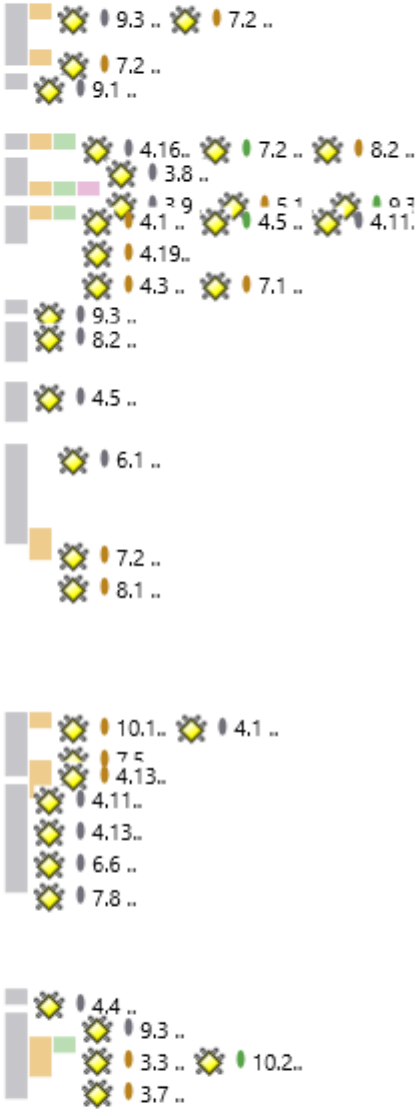

(KASSELS, 2008, P.11)

Cultuur is een medebepalende factor voor een aantrekkelijk leefomgeving en vestigingsklimaat. Om het landelijk gebied ook in de toekomst leefbaar te houden vraagt het dus naast de aandacht voor economische bedrijvigheid en wonen ook om aandacht voor voorzieningen in kleine kernen. De provincie heeft hiertoe twee regelingen in het leven geroepen: 'vitaliteit kleine kernen' en 'stimulering Kulturhusen'. Door de ontwikkeling van kulturhusen, zijn maatschappelijke activiteiten in de kleine kernen beter gewaarborgd. In de paragraaf hierna leest u meer over het Overijsselse kulturhus.

3.1 .. 6.3 ..

4.18..

5.2 ..

(KASSELS, 2008, P.13)

Het voorzieningenniveau in de kleinere gemeenten verschilt, afhankelijk van geografische ligging, de cultuurhistorische achtergrond en het ambitieniveau van het gemeentebestuur. De basisvoorzieningen waar elke gemeente over beschikt zijn: een openbare bibliotheek en één of meerdere podia waar (amateur)voorstellingen worden geprogrammeerd. Daarnaast zijn er oefenruimtes en leslokalen voor amateurverenigingen en voor muziek- en danslessen en cursussen. Er zijn 14 filmtheaters en bioscopen en 24 theaters, veelal gelegen in de centrumgemeenten. De bibliotheek, steeds vaker gehuisvest in het kulturhus, is de meest voorkomende culturele voorziening in de provincie. Er zijn zo'n 88 bibliotheekvestigingen in de 25 gemeenten en inmiddels 19 kulturhusen. Het kulturhus is een naar Scandinavisch voorbeeld ontwikkeld samenwerkingsconcept. Door met elkaar samen te werken en te kiezen voor gezamenlijke huisvesting zijn deze voorzieningen in staat om ook in de kleine kernen aanwezig te blijven, omdat onder druk van schaalvergroting en efficiencywinst zouden voorzieningen als de bibliotheek, de kinderopvang, de VVV etc. hier niet zelfstandig kunnen voortbestaan. Door de krachten te bundelen is dit wel mogelijk.

geen..

(KASSELS, 2008, P.13-14)

Cultuurbeleid. Het cultuurbeleid van de kleine gemeenten bestaat uit tenminste de ondersteuning van de bibliotheek, die in de kleine kernen als spin in het web van de culturele infrastructuur functioneert. Daarnaast verstrekken gemeenten subsidies aan verenigingen (amateurkunst en historische) en aan cultuureducatie, is de podiumfunctie belangrijk en wordt er geld uitgetrokken voor cultureel erfgoed, voor festivals en evenementen (uit: Culturele Atlas, Sociale Atlas en Staat van Overijssel, provincie Overijssel).

geen..

Door de samenwerking met (kleine) gemeenten aan te gaan hebben we een impuls aan het lokaal cultuurbeleid willen geven. Daarnaast hebben we de eerder genoemde regelingen waarmee we de ontwikkeling van kulturhusen stimuleren en de leefbaarheid op het platteland in stand willen houden. Ook het podiumkunstenbeleid, dat wij samen met de provincie Gelderland ontwikkelen, draagt aan de versterking van de culturele infrastructuur bij. Met het Podiumplan ondersteunen wij de kleine en middelgrote theaters en poppodia bij hun programmering en marketing. Met name deze categorie podia is in Overijssel goed vertegenwoordigd. Met de regeling willen we ertoe bijdragen dat ook in kleine theaters meer zogenaamde 'risicovolle' programmering (bijvoorbeeld nieuw, onbekend, aanbod) mogelijk wordt en dat er meer Oost-Nederlandse producties worden geprogrammeerd. Met het podiumbeleid wordt tevens het vrijwilligerswerk gesteund (veel poppodia en kleine theaters werken met een staf die gedeeltelijk of grotendeels uit vrijwilligers bestaat) en ook de amateurkunst. Deze podia zijn immers de belangrijkste presentatieplek voor amateurmuzikanten en -theatermakers.

3.6 .. 10.2..

4.5 .. 6.3 .. 5.2

niet.. 7.6 ..

(KASSELS, 2008, P.18)

De culturele infrastructuur van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur is echter een grotendeels onzichtbare. Behoudens de podia voor amateurtheater, de oefenruimtes en verenigingsgebouwen van de harmonieën en fanfares, de muziekscholen, centra voor de kunsten en de oudheidkamers spelen de activiteiten op het terrein van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur zich af in gedeelde, multifunctionele ruimtes (cursusruimte van een kulturhus) in woonhuizen, op scholen en in de buitenlucht. Overijsselse gemeenten nemen in het programma deel via de provincie. In die taakopvatting ondersteunen en stimuleren wij gemeenten om ook kleinere initiatieven die zich op lokaal niveau afspelen, te honoreren. Juist op de drie terreinen waarop dit programma zich richt zijn activiteiten vaak kleinschalig. De schaal van een activiteit zegt echter niets over de artistieke of maatschappelijke waarde ervan, om die reden zouden we die niet op voorhand moeten afwijzen. Wel zullen we letten op de aanwezigheid van enige balans in de omvang en reikwijdte van activiteiten.

(KASSELS, 2008, P.20)

Door bij te dragen aan betere en meer voorstellingsplekken en expositieruimten in de kleine kernen (kulturhusen), waar de amateurvoorstellingen worden gespeeld, leveren we tevens een bijdrage aan het sociale leven op het platteland. Daarnaast willen we amateurkunst tonen op onverwachte plekken.

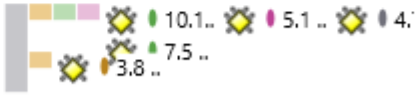

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL EN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND, 2009, P.25)

Topprogramma: cultuur als sociale drager

Een vernieuwende Oost-Nederlandse aanpak is die van cultuureducatie en kleinschalig cultuuraanbod en -activiteiten waarmee de sociale cohesie in steden, wijken en buurten kan worden versterkt. Dit kan onder andere via doorontwikkeling van het Kulturhusen concept. De gezamenlijke provincies zien het als hun taak om de afzonderlijke gemeenten hierin te ondersteunen met methodiek ontwikkeling, verspreiding van kennis maar ook ondersteuning van (experimentele) projecten. De provincies zien hier een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor instellingen zoals het KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving) of voor de hogescholen en universiteiten.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.9)

Wonen en werken in Overijssel

Ons doel is dat Overijssel zowel in de stad als op het platteland een hoogwaardig woon- en werkklimaat biedt.

We blijven voortgaande woningbouwproductie in Overijssel stimuleren, mede door inzet van de regeling Bouwimpuls. De aandacht komt daarbij steeds meer te liggen op geschiktheid voor doelgroepen als ouderen en starters (betaalbare woningen!) in het landelijk gebied, statushouders en dak- en thuislozen. Ook de bestaande woningvoorraad heeft in dit opzicht onze aandacht. Gemeenten hebben de ruimte om woningen in kleine kernen, dorpen en buurtschappen te bouwen, voor locale behoefte. In buurtschappen moet woningbouw de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke structuur altijd versterken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.10)

We dragen bij aan het stedelijk woonklimaat via het lopende Grote Steden Beleid (GSB), diverse acties in dit coalitieakkoord en de inzet van onze reguliere taken. Verder concentreren we ons de komende periode op:

• ondersteuning van multifunctionele voorzieningen in achterstandswijken via een doorontwikkeling van het Kulturhusconcept (als bijdrage aan de wijkaanpak van gemeenten en het Rijk)

• een tiental door de stedelijke netwerken geselecteerde boegbeeldprojecten.

(....)

Vitaal landelijk gebied

Aan de combinatie van landbouw en natuur danken we de bijzondere kwaliteit van het landschap van Overijssel. Die combinatie versterken we door kansen voor de landbouw te scheppen, te investeren in natuur en ruimte te creëren voor water. Om hierbij concrete resultaten te blijven boeken, zetten we de samenwerking met gemeenten en waterschappen door via gebiedsgericht werken (GGW).

Een vitaal landelijk gebied vraagt naast innovatie van de landbouwsector ook om de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied en versterking van de vitaliteit van kleine kernen. Met ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing als voorwaarde willen we daarom ruimte bieden aan paardenhouderijen, zogenaamde knooperven en grotere wooneenheden t.b.v. mantelzorg. Het beleid voor hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en onze inzet om ontsierende bebouwing te vervangen zetten we door. Toekomst voor de landbouw vraagt ontwikkelingsruimte voor boerenbedrijven. De regeling voor jonge boeren verlengen we met 4 jaar. De nieuwe Omgevingsvisie Overijssel zal agrariërs ruimte bieden voor grotere bouwblokken, ook ten behoeve van dierenwelzijn. In de reconstructiegebieden blijven we verplaatsingen van intensieve veehouderij stimuleren. Om ongerechtvaardigde ongelijkheid te voorkomen stellen we een aantal faciliteiten ook beschikbaar buiten de reconstructiegebieden. Daarbij brengen we een aantal verschillende regelingen onder een noemer, zoals vitaliteit kleine kernen en stimulering Kulturhusen. Kulturhusen leveren een grote bijdrage aan vitale kernen in het landelijk gebied. Wij blijven aan startinvesteringen bijdragen. De exploitatie van Kulturhusen vinden we vervolgens een lokale verantwoordelijkheid. Verdere ontwikkeling van de formule is nodig, onder meer om een duurzaam sluitende exploitatie makkelijker mogelijk te maken.

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.19)

Senioren, vrijwilligers en sport

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de sociale infrastructuur en lokale voorzieningen. Voor voorzieningen en projecten die de slagkracht van gemeenten te boven gaan, zal de provincie zich inzetten. Om te voorkomen dat provincie en gemeenten elkaar voor de voeten lopen, kiezen we voor een scherpe taakafbakening door onze inzet naast jeugd te concentreren op senioren, vrijwilligers en sport. Participatie en integratie zijn onze leidraad bij de volgende acties:

• Investeren in randvoorwaarden voor de deelname van senioren in de samenleving (wonen, versterking openbaar vervoer en regiotaxi, ruimte voor mantelzorg, stimuleren vrijwilligerswerk door senioren, sport, culturele voorzieningen en evenementen, recreatie en toerisme)

• Versterking van sportinfrastructuur (revolving fund sportaccommodaties, ruimte voor ongeorganiseerde sportbeoefening, breedtesport)

• Goede en meer ondersteuning van vrijwilligers (waaronder ook investeringen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen en aandacht voor mantelzorgers, hospices/palliatieve zorg)
Wij geven een extra impuls aan sportaccomodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiervoor een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

4.17.. 7.2 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2007, P.27)

Dynamische investeringsagenda 2007-2011

(alle bedragen in € 1.000,—)

	2007-2011	Toelichting
1. Kwaliteit van de leefomgeving		
Stationsomgevingen Oldenzaal/Hengelo, Almelo, Deventer, Zwolle/Kampen	23.300	
Stationsomgevingen Steenwijk en Hardenberg	1.500	
Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente en omgeving	9.000	Betreft € 7 mln. provinciale investering en € 2 mln. rentekosten voor € 10 mln. voorfinanciering.
Gebiedsontwikkeling Nijverdal/ Koninklijke Ten Cate	5.000	
Gebiedsontwikkeling As-corridor	pm	
Gebiedsontwikkeling Vriezenveen	3.000	
Voortzetting CGS beleid 2010/2011 (waaronder wijkcentra)	6.400	
Bovenontwikkeling Kulturhusen/intakset Weerwerken	6.000	

9.1 ..
3.4 ..

4.16.. 8.2 ..

P13: - 2012.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2012.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T16:55:15
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 49

Memos: 3

Quotations: 242

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2012

(Stichting Stimuland, 2012a)

Kansen voor kulturhusen bij gebruik social media

Social media is geen wondermiddel maar zorgt wel voor extra zichtbaarheid, betere vindbaarheid en intensivering van bestaande contacten. En dat is belangrijk in deze tijd waarin de exploitatie van veel kulturhusen onder druk staat. Dit concluderen deelnemers aan de inspiratiesessie die op vrijdag 29 juni plaatsvond in Doepark Nooterhof in Zwolle. De bijeenkomst is onderdeel van de Kulturhus Akademie, een initiatief van Stimuland en de provincie Overijssel. Tijdens deze bijeenkomst werden vertegenwoordigers van kulturhusen in Overijssel geïnspireerd over de inzet van social media voor hun kulturhus. Vanuit drie verschillende praktijkvoorbeelden werden de deelnemers meegenomen in de mogelijkheden die social media bieden. De conclusie van de middag:

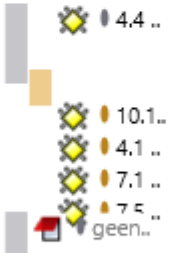

"Welke social media gebruikt jouw doelgroep, waar praten ze over en hoe kun jij daar op inspelen? Zorg er voor dat volgers, ambassadeurs van je worden door ze recensies te laten schrijven over bijeenkomsten die in jouw kulturhus plaatsvinden", dat was de kern van het betoog van Olga Kruidhof, oprichter van Social Matters. Social Matters begeleidt kulturhusen, scholen en bedrijven bij het opzetten van een social media strategie. De kracht van social media zit hem er volgens Kruidhof in dat nieuwe relaties ontstaan en bestaande contacten verder uitgediept worden. Recensies, of die nu expliciet benoemd worden of meer verscholen liggen in de social media activiteiten van derden, voegen volgens Kruidhof waarde toe aan je kulturhus en daar profiteer je in de praktijk van.

Betrek je doelgroep

Sjors van der Heiden, docent aan het Baudartius College in Zutphen onderstreepte het belang van co-creatie. "Denk vooral niet dat je weet wat je volgers of vrienden willen lezen, betrek je doelgroep hierbij. Binnen het Baudartius College is een groepje leerlingen op vrijwillige basis namens de school actief op social media. Want, wie weet er nou beter wat bestaande of toekomstige leerlingen bezighoudt en wat zij willen lezen?" Helemaal zelfstandig houden de leerlingen overigens de social media accounts van de school niet in de lucht, er wordt door de afdeling communicatie en door docenten wel een oogje in het zeil gehouden. Hanny Wilighage van Cultuurhuus Braakhekke in Bathmen is nu ruim een jaar actief op social media. Het gebruik van social media heeft inmiddels een vaste plek gekregen in haar werkzaamheden voor het Bathmense Cultuurhuus. "Je kunt er als kulturhus niet onderuit, het is een ontwikkeling waarin je mee moet gaan." Hoewel alle activiteiten op social media voor Cultuurhuus Braakhekke nog niet hebben geresulteerd in bijvoorbeeld een run op online kaartverkoop, verwacht Willighage dat in de toekomst het belang en de invloed van social media voor kulturhusen alleen maar verder toe zal nemen. Of papieren informatie op termijn verdwijnt, dat zal de toekomst leren.

Van alle leeftijden

Tijdens de discussie die aan het eind van de bijeenkomst plaatsvindt, wordt geconcludeerd dat social media niet leeftijdsgebonden is. Dat blijkt ook uit het publiek dat op deze inspiratiesessie af is gekomen. De jongste is onder de 20, de oudste is 65 . De aanwezigen zijn het er over eens. Social media is niet een tijdelijke hype, het is blijvend. Je moet hier als kulturhus wat mee doen als je volledig wilt zijn in de communicatie met je doelgroep. Terplekke maakt een aantal deelnemers een social media profiel aan. Het begin is er dus. En daarmee is het doel van deze inspiratiebijeenkomst bereikt.

Over de Kulturhus Akademie
De Kulturhus Akademie, een initiatief van Stimuland en de provincie Overijssel, is er op gericht kennis van en over kulturhusen verder te verspreiden en de ondernemersgeest van bestuurders, beheerders en vrijwilligers van kulturhusen en multifunctionele accommodaties te vergroten. De Kulturhus Akademie is een serie van vijf masterclasses geflankeerd door twee inspiratiebijeenkomsten, bedoeld om kennis van de Overijsselse kulturhusen te vergroten en verdieping te bieden op onderwerpen als ondernemen, financiën, strategie en doelgroepenbenadering. Per masterclass worden inspirerende inleiders uitgenodigd uit het bedrijfsleven, de wetenschap of de culturele sector. Deze kennis wordt verbonden aan de praktijk van het kulturhus. Deelnemers gaan vervolgens met hun eigen vraagstukken aan de slag. Inmiddels hebben er drie masterclasses en twee inspiratiebijeenkomsten plaatsgevonden. Er volgen nog twee masterclasses. In de eerstvolgende masterclass wordt de link gelegd met woonservicegebieden en welke mogelijkheden de zorgsector kulturhusen biedt. In de vijfde en laatste masterclass wordt stilgestaan bij een passende exploitatie en een goede kosten/baten analyse.

(Stichting Stimuland, 2012b)

Uitkomst masterclass: Kulturhusen als leverancier van geluk van mensen
Wat is geluk? En hoe kunnen kulturhusen bijdragen aan het geluk van mensen? Deze vraag stond centraal tijdens de vierde masterclass van de Kulturhus Akademie, een initiatief van Stimuland, gefinancierd door de provincie Overijssel. Volgens 'geluksprofessor' Ruut Veenhoven ligt er een belangrijke rol voor kulturhusen in het versterken van de zogenaamde levensvaardigheden van burgers. Samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen en gemeente helpt daarbij. De 'Waardewijzer', een instrument ontwikkeld door Stimuland in samenwerking met Bouwstenen voor Sociaal, helpt om ideeën te vertalen naar concrete acties en geeft een beeld van de maatschappelijke en financiële opbrengst van acties. Deze kennis biedt een onderbouwing bij samenwerking tussen een kulturhus en andere instanties en biedt handvatten voor de uitvoering van acties.

'Gelukkiger worden kan door acties op allerlei niveaus', aldus Veenhoven.
Het vergroten van levensvaardigheden doe je door mensen te helpen om goede beslissingen te kunnen nemen in hun leven, passend bij wat de leefomgeving vraagt. Dit kan door bijvoorbeeld in te zetten op welzijn, met de gedachte dat dit op de lange termijn een besparing levert op zorg (en dus ongeluk).
Maar het kan ook door fysiek in het kulturhus ruimte te bieden aan life-coaches of door activiteiten te organiseren die gericht zijn op het maken van levenskeuzes.

Geluk en de toegevoegde waarde van kulturhusen
Een mooie brug tussen het geluk en de toegevoegde waarde van kulturhusen werd gelegd door de gemeente Dalfsen. De dilemma's die er vanuit de ambtelijke organisatie werden beschreven, lieten duidelijk zien dat besturen van kulturhusen, welzijns- en zorgorganisaties en gemeente elkaar nodig hebben. Bijvoorbeeld het kiezen van een plek voor een loket (in de wijk of juist in een multifunctionele voorziening?) of het creëren van een ontmoetingsplek lukt alleen als organisaties samenwerken.

De Waardewijzer
De Waardewijzer, waar tijdens de bijeenkomst van de Kulturhus Akademie van 28 september 2012 door de deelnemers mee werd gewerkt, is een instrument dat kulturhusen helpt te focussen. Met de stappen in de Waardewijzer wordt er een verband gelegd tussen wensen en behoeften uit de gemeenschap, hoe een kulturhus daar op in kan spelen, met welk effect en vooral... met welke maatschappelijke en financiële toegevoegde waarde. Als voorbeeld werd genoemd het activeren van iemand met een bijstandsuitkering. Zoiets kan een gemeente al snel meer dan tienduizend euro besparen. Dit biedt een kulturhus onderhandelingsruimte over eventuele subsidie bij het ontwikkelen van projecten.

Kulturhus Akademie
De masterclass was de vierde in een reeks masterclasses en inspiratiebijeenkomsten van de Kulturhus Akademie, een project van Stimuland, gefinancierd door de provincie Overijssel. In november wordt de reeks afgesloten met de masterclass Rekenen aan Kulturhusen. Deze bijeenkomst is volgeboekt. Meer informatie over de Kulturhus Akademie is te vinden opwww.kulturhus.nl/akademie.

7.2 ..

(PROVINCIE OVERIJSSEL & STICHTING STIMULAND, 2012)

INLEIDING
Kulturhusen staan grote veranderingen te wachten. We gaan een nieuwe fase in, waarbij subsidies op de achtergrond verdwijnen en de ondernemerskracht van het kulturhus wordt aangesproken. Er liggen veel kansen maar ook valkuilen en bedreigingen. Hoe ga je als bestuurder, manager of beheerder om met deze veranderende wereld? Heb jij de visie, focus en competenties om jouw organisatie door deze periode heen te loodsen?
Om de sleutelfiguren in kulturhusorganisaties goed te uit te rusten, hebben Stimuland en de provincie Overijssel de Kulturhus Akademie in het leven geroepen. De missie van de Akademie is kennisverspreiding en ondernemersgeest wakkerschudden vanuit drie pijlers:

- Professionalisering en ondernemerskracht
- Kennismaking met nieuwe netwerken
- Intervisie en reflectie

10.3.. 5.1 ..

10.1..
10.2..
4.19..
7.5 ..

De Kulturhus Akademie is een serie van vijf masterclasses geflankeerd door twee inspiratiebijeenkomsten, bedoeld om kennis van de Overijsselse kulturhusen te vergroten en verdieping te bieden op onderwerpen als ondernemen, financiën, strategie en doelgroepenbenadering. Per masterclass worden inspirerende inleiders uitgenodigd uit het bedrijfsleven, de wetenschap of de culturele sector. Deze kennis wordt verbonden aan de kulturhuspraktijk van het kulturhus waar we te gast zijn. Deelnemers gaan vervolgens met hun eigen vraagstukken aan de slag. Bij afronding van de Kulturhus Akademie ontvangen de deelnemers een certificaat.

MASTERCLASS 1: HET ONDERNEMENDE KULTURHUS
Vrijdag 25 november 2011, 10.00-16.00 uur
Wordt je als ondernemer geboren, of is het een vak waarin je je kunt bekwamen? Waar liggen de kansen voor kulturhusen en hoe vertaal je dit in een ondernemingsplan?

4.19..

Masterclass 2: Training programmering
Vrijdag 24 februari 2012, 10.00-16.00 uur
Hoe ziet uw programmering er uit? Dragen uw activiteiten bij aan het in praktijk brengen van uw visie en missie? Hoe stimuleer je doelgroepen om zelf activiteiten op te zetten? Doel van deze dag is participanten in beweging krijgen, met als resultaat een programmering die aansluit bij de wensen van het dorp.

3.3 ..
4.11..

Masterclass 3: Ken uw Klant
Vrijdag 27 april 2012, 10.00-16.00 uur
Wie woont er in je omgeving? Wie zijn je bezoekers en hoe spreek je die het beste aan in programmering en communicatie? In deze workshop krijg je antwoord op deze vragen, op basis van leefstijlanalyse.

4.4 ..

Masterclass 4: Van 0 tot 100 jaar
Vrijdag 28 september 2012, 10.00-16.00 uur
Welke rol kunnen kulturhusen hebben in gemeentelijke plannen voor het inrichten van woonservicegebieden? Hoe kun je inspelen op kansen die dit beleid biedt? De meetmethode gebiedsdekkende voorzieningen geeft deelnemers inzicht in welke rol verschillende voorzieningen in een gemeenschap hebben en welke factoren meespelen bij het ontwikkelen van economisch haalbare voorzieningen. Deelnemers van deze masterclass gaan naar huis met een concreet idee van hoe hun kulturhus kan bijdragen aan het geluk van mensen van 0 tot 100 jaar in hun gemeenschap.

4.19..

Masterclass 5: Rekenen aan kulturhusen
Vrijdag 30 november 2012, 10.00-16.00 uur
Hoe kun je een passende exploitatie ontwikkelen en hoe maak je een goede kosten/baten analyse? Welke instrumenten zijn geschikt om te gebruiken?

4.19..

"KERNPUNT" (2012A, P.4)

Energieke Dorpshuizen – laatste kans om mee te doen
Wees er snel bij. Tot 21 juli 2012 kunt u zich nog opgeven voor deelname aan het project Energieke Dorpshuizen en Kulturhusen. Naast gezamenlijke inkoop biedt het project nog andere mogelijkheden om uw energiekosten te reduceren.
Allereerst kunt u een EPA-U besparings- advies laten uitvoeren. Uw gebouw krijgt niet alleen een energielabel toegekend maar ook wordt een Energie Besparings Plan (EBP) opgesteld waarin concrete maatregelen staan vermeld, inclusief de terugverdientijd van de benodigde investeringen om het gebouw zuiniger te maken. De dorpshuizen en kulturhusen waarbij dit advies al is uitgevoerd zijn vaak zo enthousiast dat meteen wordt begonnen met de uitvoering van de kostenbesparende maatregelen.
Daarna volgt de stap energiemanagement. Hoe blijft u alert op uw energieverbruik? Is per toestel meetbaar wat wordt verbruikt? Vragen waar wij en E.ON u graag mee verder helpen.
De uitvoering van het EPA-U besparings- advies wordt gesubsidieerd door de Provincie Overijssel, wat betekent dat dit uitgebreide onderzoek slechts € 120,- ex BTW kost.

4.1 ..
4.13..

10.1..
4.13..
7.2 ..
7.5 ..

"KERNPUNT" (2012B, P.1)

Houd je dorp op gang
Nederland vergrijst. De samenleving telt steeds minder jongeren en vooral de dorpen krijgen met een verminderd inwonertal te maken. Daalt het aantal inwoners, dan vindt dat zijn weerslag in het voorzieningenniveau: minder winkels, minder scholen, minder openbaar vervoer. Enige nuancering is hier trouwens wel geboden, want ook toen het aantal inwoners nog niet daalde nam het aantal voorzieningen af. Maar de gevolgen van de bevolkingsdaling komen daar nog eens bovenop.

Tocht
Of het verdwijnen van voorzieningen in het dorp per definitie leidt tot een aantasting van de leefbaarheid, is iets dat door sommige sociologen wordt betwijfeld. Dorpsbewoners echter staan bepaald niet te juichen als ze horen dat hun basisschool op de tocht staat. Die namelijk ervaren de sluiting ervan als een groot verlies. Voor hun gevoel komt het dorp tot stilstand.

Voorschot
Provincie en gemeenten nemen een voorschot op de toekomstige ontwikkelingen door in te zetten op een regionaal georiënteerd voorzieningen- beleid. Voorzieningen worden dan geclusterd in de wat grotere dorpen. Denk maar eens aan de Kulturhusen. Evengoed wordt het uitgangspunt in praktijk gebracht dat ieder dorp in elk geval één voorziening moet overhouden. Het Friese Littenseradiel speelt zelfs met de gedachte om de basis- scholen op te splitsen in een onder- bouw- en bovenbouwschool. Zo krijgen twee dorpen elk een halve school.

Kaas
Linksom of rechtsom, het gevaar bestaat dat dorpen zich de kaas van het brood laten eten. Rond de voorzieningen ontstaat een discussie van heb ik jou daar, terwijl het besluit top-down wordt bekokstoofd. Daarom is het raadzaam zich tijdig voor te bereiden op de krimp; bijvoorbeeld door het opstellen van een toekomst- visie, liefst in goed overleg met de buurdorpen. Krimp hoeft niet te leiden tot kaalslag, mits de bewoners kunnen meedenken én meebeslissen over plannen om hun dorp op gang te houden.

4.6 ..
3.1 ..
3.1 ..
5.2 ..

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2012, p.1)

Onderwerp: POP2/Leader beschikkingen
Kenmerk: 2012/0038872
Gedeputeerde Staten hebben besloten tot het afgeven van 2 positieve subsidiebeschikkingen uit het Europees subsidieprogramma PlattelandsOnwikkelingsProgramma 2007-2013 (POP2), in het kader van de LEADER-as. Dit betreft een bottom up aanpak in zes gebieden in Overijssel met sterke betrokkenheid van gemeenten, inwoners en ondernemingen. De projecten dragen bij aan de sociale en economische vitaliteit van het platteland in Overijssel. De subsidie wordt verleend voor de realisatie van het Kulturhus Akkerhus in Ypelo en het realiseren van mobiele podia in de gemeente Wierden. Gedeputeerde Staten stellen hiervoor maximaal € 80.000,-- aan Europese middelen (ELFPO-fonds) en € 115.000,-- aan eigen provinciale middelen beschikbaar. Met deze bijdragen wordt een totale investering gerealiseerd van € 558.000.

4.5 ..
7.2 ..
8.1 ..

(Statenfractie CDA-Overijssel, 2012)

Overwegende dat:
- allerlei voorzieningen in stad en platteland onder druk staan;
- in Overijssel diverse Kulturhusen (MFA) gerealiseerd zijn waar allerlei voorzieningen worden gebundeld die aansluiten bij wensen en behoeften uit de gemeenschap;
- in Kulturhusen (MFA) grote aantallen vrijwilligers actief zijn;
- Kulturhusen (MFA) een duidelijk toegevoegde waarde hebben, vooral nu er steeds meer van de gemeenschap zelf wordt verwacht bij een zich steeds meer terugtrekkende overheid.

3.1 .. 6.1 ..
5.2 ..
3.5 ..
4.17..

Van oordeel dat:
- Kulturhusen (MFA) een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid in zowel de stad als op het platteland;
- het belangrijk is, na de grote investeringen in Kulturhusen (MFA) van de afgelopen jaren, kennis en kunde v.w.b. exploitatie, beheer en programmering, te borgen en uit te wisselen.

6.1 .. 3.4 ..
4.19..

Roepen GS op:
- besturen van Kulturhusen (MFA) te ondersteunen door middel van het starten van een project om kennis en kunde te ontsluiten v.w.b. exploitatie, beheer en programmering en daarmee de continuïteit te borgen;
- voor 1 juli 2013 te komen met een plan van aanpak.

4.1 .. 10.1..
4.19.. 7.5 ..
9.2 ..

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

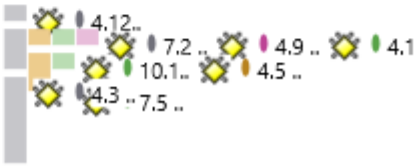

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(Platform Sociale Puler Reconstructie Overijssel, 2002, p.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

3.1 ..
4.10..

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

4.10..

• 'Cultureel ondernemerschap'

In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(de Haan, 2005, p.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

3.1 .. 6.3 ..
3.5 ..
5.1 ..

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

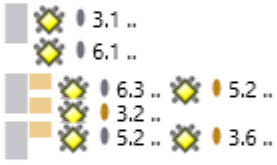

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)

[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]
Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen
Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

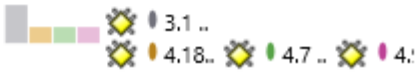

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

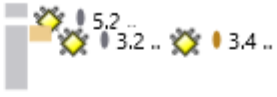

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhus-concept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

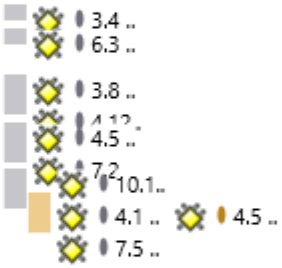

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(STICHTING STIMULAND, 2011A)

Subsidieregeling Overijssel

De afgelopen jaren is er veel ervaring opgedaan met het kulturhusconcept. In de meeste gevallen is het Kulturhus een forse aanwinst voor de lokale gemeenschap. Toch zijn er op basis van de ervaringen ook enkele knelpunten gesignaleerd. Zo blijkt dat de gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben de exploitatie en de gezamenlijke programmering rond te krijgen en daardoor moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Ook moet in veel gevallen de lokale formule al na enkele jaren worden bijgesteld. Daarom heeft de provincie haar beleid voor de komende jaren (in samenwerking met het veld) aangepast en is er nieuw budget beschikbaar gesteld, ruim 13 miljoen euro voor de jaren 2007-2013. Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.
(....)

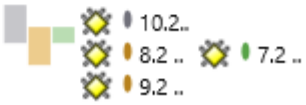

Hoofdlijnen nieuw beleid

Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

Continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening

Bestuurders van Kulturhusen en gemeenten geven aan dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van voorzieningen veel minder (eenvoudig) kan plaatsvinden. Continuering van deze bijdrage in 'stenen' blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.

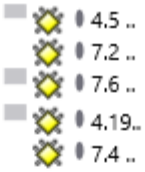

Haalbaarheidsstudie als voorwaarde

Om ervoor te zorgen dat een Kulturhus met een goede basis van start gaat en het kulturhusconcept op een goede manier is uitgewerkt, is een duidelijkere studie vooraf naar de (economische) haalbaarheid nodig. Met ingang van 2008 is een positief haalbaarheidsonderzoek een voorwaarde om voor een startsubsidie voor bouwkosten in aanmerking te komen. Het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten: de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw; de exploitatie van het kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

Het faciliteren van een ondersteuningsstructuur
De provincie ziet de lokale invulling van een Kulturhus duidelijk als een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen vooral op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie. Daarom investeren wij de komende jaren fors in de brede ondersteuning, uitgevoerd door Stimuland (www.stimuland.nl).

Ruimte voor experimenten
Bestuurders en beheerders van kulturhusen geven aan dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het Kulturhusconcept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. De provincie Overijssel stelt de komende jaren een beperkt budget beschikbaar voor innovatieve en overdraagbare projecten.

De exacte subsidiecriteria vindt u in paragraaf 8.25 van het Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2007.

Links naar aanvraagformulieren en subsidiecriteria:
- Subsidie voor gezamenlijk beheer/programmering
- Subsidie voor experimenten

Subsidie voor bouwkosten. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de bouwkosten en het maximale subsidiebedrag is € 100.000,--. Omdat gemeenten een belangrijke verantwoordelijkheid hebben voor het voorzieningenniveau op hun grondgebied, bedraagt de provinciale bijdrage maximaal drie keer de gemeentelijke bijdrage. Voornaamste voorwaarden zijn dat de subsidie is bedoeld voor een daadwerkelijk Kulturhus, volgens de definitie daarvan in het Uitvoeringsbesluit subsidies 2008 en dat het vereiste haalbaarheidsonderzoek op alle punten positief is.

Subsidie voor het uitvoeren van dit onderzoek naar de haalbaarheid van een Kulturhus. Deze bedraagt maximaal € 25.000,-- beschikbaar, waarbij ook andere partijen, waaronder in ieder geval de gemeente, minimaal hetzelfde bedrag moeten bijdragen. Het haalbaarheidsonderzoek dient te voldoen aan enkele voorwaarden. De exploitatie van het Kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

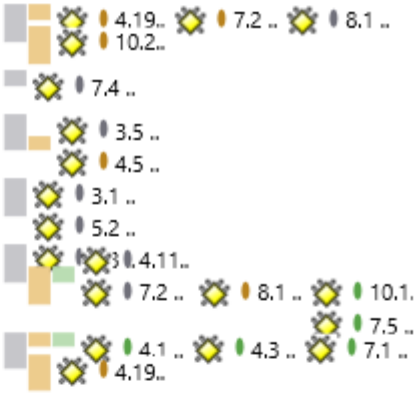

Subsidie voor een gezamenlijk beheer en/of een gezamenlijke programmering van een nieuw of bestaand Kulturhus. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de kosten tot een maximale bijdrage van € 25.000,--;

Subsidie voor experimenten. deze bedraagt maximaal € 40.000,-- (maximaal 80 procent van de kosten) beschikbaar. De experimenten moeten innovatief en overdraagbaar aan andere Kulturhusen zijn.

(STICHTING STIMULAND, 2011B)
Co-makership in de praktijk
De zoektocht naar die ene juiste persoon is niet gemakkelijk en er blijken dan ook vele vragen in het veld te leven:

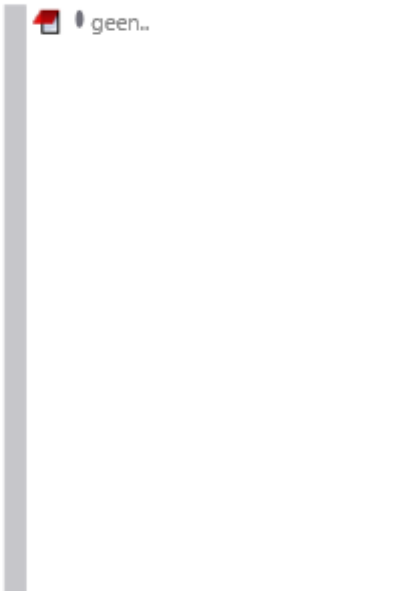

- "Hoe vind ik een goede kulturhusmanager die kan fungeren als de beoogde, succesvolle 'duizendpoot'?"
- "Welke risico's ga ik aan als werkgever indien een kulturhusmanager niet voldoet en hoe beperk ik deze?"
- "We hebben een kulturhusmanager als kwartiermaker nodig voordat het kulturhus en de organisatie operationeel zijn..."
- "Onze kulturhusmanager heeft behoefte aan specifieke training en coaching 'on the job', is dit mogelijk?"

Het antwoord op deze en andere vragen wordt gegeven door de specifieke aanpak van co-makership. Samen met alle betrokken partijen (gemeente, stichtingsbestuur) wordt een traject afgesproken dat voorziet in de volgende elementen: werving, selectie én begeleiding van de nieuwe Kulturhusmanager. Hierbij wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van online-assessments van kandidaten, optioneel gevolgd door een opleidings- en coachingsprogramma op maat. Samen maken we het succes!

Co-makership vervolg

In overleg met de provincie Overijssel zijn ICSadviseurs en Variya samen een kansrijk programma gestart om het co-makership verder te verfijnen en uit te rollen. Hierin wordt ook actief provinciaal overschrijdende samenwerking gezocht via ondermeer de leergang kulturhusen die in Gelderland wordt aangeboden door Spectrum. Al drie trajecten werden eerder samen met gemeentes en stichtingsbesturen in Overijssel en Gelderland gestart. Twee daarvan werden succesvol ingevuld en afgerond; één loopt nog door tot het einde van het jaar.

Het programma is toepasbaar op alle (startende) kulturhusen en MFA's/Brede Scholen die nu en in de toekomst een kulturhusmanager of programmamanager/beheerder zoeken. Ook kan de methodiek maatgericht worden toegesneden op het wisselende functieprofiel per kulturhus/MFA. Op deze wijze wordt landelijk in een grote, maar zeer specifieke behoefte voorzien

(PROVINCIE OVERIJSSEL, 2013, P.31)

De provincie Overijssel ondersteunt lokale gemeenschappen met het project Duurzaam Dorp. In dit project worden dorpen en wijken gestimuleerd en ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun (duurzame) plannen. De meeste activiteiten zijn zeer concreet zoals het energiezuinig maken van het Kulturhus of het in gebruik nemen van een mestvergistingsinstallatie. Echter energiebewustwording is even belangrijk als het uitvoeren van de concrete maatregelen zelf. Daarom worden in e- duurzame dorpen ook activiteiten voor energiebewustwording bij jongeren ontwikkeld en uitgevoerd. Alle groepen worden actief bij dit project betrokken en leren hoe zij bij kunnen dragen aan het verduurzamen van hun leefomgeving. Dit gebeurt aan de hand van bestaand lesmateriaal en eerder succesvol gebleken methodieken.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2008A, P.1)

Na acht jaar eindigt eind 2008 het Actieplan Cultuurbereik, de matchingsregeling waarin Rijk en provincie Overijssel samenwerkten aan het verbreden en vernieuwen van het publiek voor culturele activiteiten. De opvolger van het Actieplan is het Fonds Cultuurparticipatie. Het landelijke Fonds Cultuurparticipatie stelt zich ten doel in samenwerking met provincies en gemeenten de actieve Cultuurparticipatie te bevorderen. De provincie Overijssel neemt deel aan de regeling van het Fonds met het programma OVERAL! OVERIJSSEL.

(KASSELS, 2008, P.11)

Cultuur is een medebepalende factor voor een aantrekkelijk leefomgeving en vestigingsklimaat. Om het landelijk gebied ook in de toekomst leefbaar te houden vraagt het dus naast de aandacht voor economische bedrijvigheid en wonen ook om aandacht voor voorzieningen in kleine kernen. De provincie heeft hiertoe twee regelingen in het leven geroepen: 'vitaliteit kleine kernen' en 'stimulering Kulturhusen'. Door de ontwikkeling van kulturhusen, zijn maatschappelijke activiteiten in de kleine kernen beter gewaarborgd. In de paragraaf hierna leest u meer over het Overijsselse kulturhus.

6.3 .. 3.1 .. 4.18.. 5.2 ..

(KASSELS, 2008, P.13)

Het voorzieningenniveau in de kleinere gemeenten verschilt, afhankelijk van geografische ligging, de cultuurhistorische achtergrond en het ambitieniveau van het gemeentebestuur. De basisvoorzieningen waar elke gemeente over beschikt zijn: een openbare bibliotheek en één of meerdere podia waar (amateur)voorstellingen worden geprogrammeerd. Daarnaast zijn er oefenruimtes en leslokalen voor amateurverenigingen en voor muziek- en danslessen en cursussen. Er zijn 14 filmtheaters en bioscopen en 24 theaters, veelal gelegen in de centrumgemeenten. De bibliotheek, steeds vaker gehuisvest in het kulturhus, is de meest voorkomende culturele voorziening in de provincie. Er zijn zo'n 88 bibliotheekvestigingen in de 25 gemeenten en inmiddels 19 kulturhusen. Het kulturhus is een naar Scandinavisch voorbeeld ontwikkeld samenwerkingsconcept. Door met elkaar samen te werken en te kiezen voor gezamenlijke huisvesting zijn deze voorzieningen in staat om ook in de kleine kernen aanwezig te blijven, omdat onder druk van schaalvergroting en efficiencywinst zouden voorzieningen als de bibliotheek, de kinderopvang, de VVV etc. hier niet zelfstandig kunnen voortbestaan. Door de krachten te bundelen is dit wel mogelijk.

geen..

(KASSELS, 2008, P.13-14)

Cultuurbeleid. Het cultuurbeleid van de kleine gemeenten bestaat uit tenminste de ondersteuning van de bibliotheek, die in de kleine kernen als spin in het web van de culturele infrastructuur functioneert. Daarnaast verstrekken gemeenten subsidies aan verenigingen (amateurkunst en historische) en aan cultuureducatie, is de podiumfunctie belangrijk en wordt er geld uitgetrokken voor cultureel erfgoed, voor festivals en evenementen (uit: Culturele Atlas, Sociale Atlas en Staat van Overijssel, provincie Overijssel).

geen..

Door de samenwerking met (kleine) gemeenten aan te gaan hebben we een impuls aan het lokaal cultuurbeleid willen geven. Daarnaast hebben we de eerder genoemde regelingen waarmee we de ontwikkeling van kulturhusen stimuleren en de leefbaarheid op het platteland in stand willen houden. Ook het podiumkunstenbeleid, dat wij samen met de provincie Gelderland ontwikkelen, draagt aan de versterking van de culturele infrastructuur bij. Met het Podiumplan ondersteunen wij de kleine en middelgrote theaters en poppodia bij hun programmering en marketing. Met name deze categorie podia is in Overijssel goed vertegenwoordigd. Met de regeling willen we ertoe bijdragen dat ook in kleine theaters meer zogenaamde 'risicovolle' programmering (bijvoorbeeld nieuw, onbekend, aanbod) mogelijk wordt en dat er meer Oost-Nederlandse producties worden geprogrammeerd. Met het podiumbeleid wordt tevens het vrijwilligerswerk gesteund (veel poppodia en kleine theaters werken met een staf die gedeeltelijk of grotendeels uit vrijwilligers bestaat) en ook de amateurkunst. Deze podia zijn immers de belangrijkste presentatieplek voor amateurmuzikanten en -theatermakers.

3.6 .. 10.2.. 4.5 .. 6.3 .. 3.4 niet.. 7.6 ..

(KASSELS, 2008, P.18)

De culturele infrastructuur van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur is echter een grotendeels onzichtbare. Behoudens de podia voor amateurtheater, de oefenruimtes en verenigingsgebouwen van de harmonieën en fanfares, de muziekscholen, centra voor de kunsten en de oudheidkamers spelen de activiteiten op het terrein van amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur zich af in gedeelde, multifunctionele ruimtes (cursusruimte van een kulturhus) in woonhuizen, op scholen en in de buitenlucht. Overijsselse gemeenten nemen in het programma deel via de provincie. In die taakopvatting ondersteunen en stimuleren wij gemeenten om ook kleinere initiatieven die zich op lokaal niveau afspelen, te honoreren. Juist op de drie terreinen waarop dit programma zich richt zijn activiteiten vaak kleinschalig. De schaal van een activiteit zegt echter niets over de artistieke of maatschappelijke waarde ervan, om die reden zouden we die niet op voorhand moeten afwijzen. Wel zullen we letten op de aanwezigheid van enige balans in de omvang en reikwijdte van activiteiten.

(KASSELS, 2008, P.20)

Door bij te dragen aan betere en meer voorstellingsplekken en expositieruimten in de kleine kernen (kulturhusen), waar de amateurvoorstellingen worden gespeeld, leveren we tevens een bijdrage aan het sociale leven op het platteland. Daarnaast willen we amateurkunst tonen op onverwachte plekken.

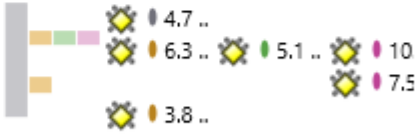

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL EN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND, 2009, P.25)

Topprogramma: cultuur als sociale drager

Een vernieuwende Oost-Nederlandse aanpak is die van cultuureducatie en kleinschalig cultuuraanbod en -activiteiten waarmee de sociale cohesie in steden, wijken en buurten kan worden versterkt. Dit kan onder andere via doorontwikkeling van het Kulturhusen concept. De gezamenlijke provincies zien het als hun taak om de afzonderlijke gemeenten hierin te ondersteunen met methodiek ontwikkeling, verspreiding van kennis maar ook ondersteuning van (experimentele) projecten. De provincies zien hier een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor instellingen zoals het KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving) of voor de hogescholen en universiteiten.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2010A, P.40)

7. THEMA LEEFBAARHEID

Operationeel doel: Versterken leefbaarheid platteland

bedragen x € 1.000

Korte omschrijving Het geven van een impuls voor een vitaal platteland. Dat is een platteland met een gezonde economische en sociale basis en voorzieningen die in overeenstemming zijn met de behoeften van de bewoners en gebruikers.

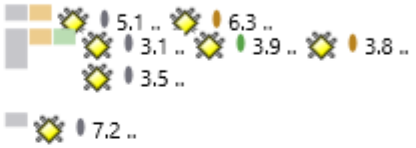

Opgave en realisatie 2007-2009 Wij hebben ambitieuze doelstellingen geformuleerd, en veel autonome middelen ingezet voor het realiseren van:

- 100 Kulturhusen (haalbaarheidsonderzoek, realisatie, programmering & beheer); combinatie van minimaal drie verschillende functies;
- 70 Dorpsplannenplus: gemeente en dorp samen betrokken, integraal, uitvoeringsgericht, startgeld;
- 35 woonservicegebieden (proceskosten): de ontwikkeling van masterplannen wonen-zorg- welzijn en de ontwikkeling van woonservicegebieden die in de gemeentelijke woonvisie waren en/of zullen worden opgenomen;
- diverse vormen van behoud en herstel cultuurhistorisch erfgoed; - gebundelde aanvragen (versterkt identiteit gebied); waar mogelijk integrale aanpak met groene projecten;
- actieprogramma Cultuur en Ruimte: een inhoudelijke en financiële impuls voor de inzet van kunst en cultuur binnen ruimtelijke vraagstukken;
- leefbaarheidsmakelaars: behouden en verbeteren van sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten. Deze prestatie is in 2008 ondergebracht bij de gebiedsmakelaar.

Overijssel heeft als enige provincie prestatie-afspraken met de gemeenten gemaakt met betrekking tot sociaal-economische vitaliteit en leefbaarheid (alleen Cultuur en Ruimte loopt helemaal buiten de convenant-afspraken om). De betrokkenheid van gemeenten wordt hiermee versterkt: voor een aantal prestaties moeten zij cofinancieren; zij moeten ervoor zorgen dat de uitvoering voldoet aan de subsidie-eisen. Tot en met 2009 zijn er in ieder geval 21 Kulturhusen en 8 woonservicegebieden gerealiseerd; 26 DOP+ gereed en 45 in uitvoering.

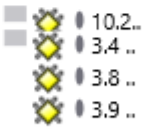

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2010a, p.41)

Prognose doelbereiking 2013

De provincie heeft eind 2013 een grote impuls gegeven voor een vitaal platteland. De meeste prestaties zijn vol geprogrammeerd; uitvoering in de periode tot en met 2013. De gemeenten hebben een convenant getekend waarin ze hebben aangegeven de opgenomen prestaties eind 2013 gerealiseerd te hebben. Er is, gelet op de ervaren knelpunten, actieve inzet nodig is om ervoor te zorgen dat alle afgesproken prestaties eind 2013 ook daadwerkelijk af zijn.

Knelpunten

Het bleek lastig de exploitatie van Kulturhusen rond te krijgen. Daarom hebben wij het Kulturhusbeleid gaandeweg aangepast. Zo is vanaf 2008 een haalbaarheidsonderzoek voor Kulturhusen verplicht gesteld en financiering voor programmering en beheer mogelijk gemaakt. Wij ervaren de volgende knel- en bespreekpunten:
- de mogelijkheden van (co-)financiering, ook in relatie tot de economische crisis;
- kwaliteitsborging;
- benodigde doorlooptijd voor realisatie projecten;
- sturing op en financiering van kwaliteit uitvoering DOP+;
- het is belangrijk dat gemeenten een actieve inzet plegen op het terrein van wonen-zorg-welzijn.

De provincie brengt samen met de ondersteuningsstructuur alle bovengenoemde punten actief onder de aandacht van de gemeenten en ziet erop toe dat er gepaste oplossingen komen en daarmee de realisatie van de afgesproken prestaties.

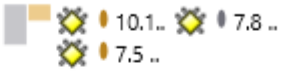

Specifieke issues

Geen bijzonderheden.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2011, ART.1.1.4.)

1. Indien voor een activiteit subsidie kan worden verstrekt op grond van twee of meer hoofdstukken van dit besluit of op grond van de verordening dan kunnen Gedeputeerde Staten besluiten tot stapeling van de deelbedragen.
[Toelichting: Niet zelden worden provinciale bijdragen aan activiteiten van aanvragers 'gestapeld' met subsidies van andere overheden. Stapeling kan ook binnen de provincie, bijvoorbeeld omdat er overlap zit tussen onderdelen van provinciaal beleid. Kulturhusen zijn daarvan een goed voorbeeld. Op grond van het beleid voor 'vitaliteit kleine kernen' kan daarvoor subsidie worden verleend. Leefbaarheid van het platteland is echter ook één van de doelstellingen in het reconstructiebeleid en ook in dat kader kan subsidie worden verleend voor de bouw van een kulturhus. Daarnaast kan stapeling zich voordoen als een activiteit bijdraagt aan meerdere provinciale beleidsdoelstellingen bijvoorbeeld als een waterschap een werk uitvoert dat bijdraagt aan de capaciteit voor waterberging en tegelijk 'natte natuur' realiseert.]
2. Stapeling is mogelijk tot een maximum van 80% van de subsidiabele kosten.
[Toelichting: Uitgangspunt is dat alle mogelijke provinciale subsidies voor een activiteit nooit meer dan 80% van de subsidiabele kosten bedragen. Hiermee wordt voorkomen dat een activiteit geheel afhankelijk wordt van provinciale subsidies. Er zal altijd eigen inbreng van de aanvrager of co-financiering van anderen dan de aanvrager nodig zijn.]
3. Het tweede lid is niet van toepassing bij cofinanciering uit de Europese structuurfondsen.
[Toelichting: Voor bijdragen uit de Europese structuurfondsen is een voorwaarde dat er cofinanciering komt uit de lidstaat. Het is niet gewenst dat de normale regels daarop van toepassing zijn. Met de Europese bijdrage komt het totaal dikwijls boven het maximum in een provinciale regeling uit. In sommige gevallen is in dit uitvoeringsbesluit overigens een bijzondere regeling opgenomen voor stapeling met Europees geld. Voor kulturhusen geldt bijvoorbeeld in de regel dat de provincie maximaal 50% bijdraagt maar inclusief Europese middelen bedraagt de subsidie maximaal 75%.]
4. Voor zover de voorschriften die gelden ten aanzien van de deelbijdragen van elkaar verschillen, bepalen Gedeputeerde Staten bij subsidieverlening welke voorschriften van toepassing zijn.
[Toelichting: De voorschriften met betrekking tot bevoorschotting, verantwoording, enz. zijn niet bij alle subsidies hetzelfde. Om te voorkomen dat een aanvrager met verschillende regimes wordt geconfronteerd - hetgeen tot extra inspanningen en kosten zou leiden - dienen Gedeputeerde Staten in de beschikking tot subsidieverlening te vermelden welke voorschriften van toepassing zijn. Daarbij kan derhalve worden afgeweken van de regels die normaal gelden voor de verschillende deelbijdragen. Overigens speelt naast het belang van de aanvrager ook het gelijkheidsbeginsel een rol bij de toepassing van dit artikel. Als een aanvrager aanzienlijke voordelen geniet in vergelijking met een aanvrager die geen gestapelde bijdrage ontvangt, dan zal terughoudend worden omgegaan met het afwijken van de normale voorschriften.]

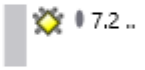

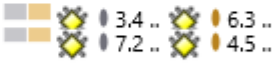

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2011, PARA.5.5)

[Toelichting: De kern van deze regeling is het geven van een impuls aan de vitaliteit en leefbaarheid in (kleine) kernen door het investeren in basisvoorzieningen. We spreken van een impuls indien door de investering nieuwe activiteiten of voorzieningen kunnen worden toegevoegd en/of nieuwe doelgroepen gebruik kunnen maken van de voorzieningen. Deze subsidieregeling is vraaggericht opgesteld en geeft geen voorwaarden aan ten aanzien van de spreiding van voorzieningen over de gemeenten of provincie. Dit houdt in, dat in één gemeente meerdere kulturhusen gesubsidieerd kunnen worden.]

Artikel 5.5.1. Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

a. kulturhus: een openbaar toegankelijke voorziening, waarin diensten worden aangeboden op minimaal drie van de gebieden van welzijn, sport, cultuur, educatie, zorg, maatschappelijke dienstverlening en commerciële dienstverlening;

b. haalbaarheidsonderzoek: een onderzoek naar de financiële en inhoudelijke haalbaarheid van de bouw, verbouw en exploitatie van een kulturhus;

c. pMJP: het provinciale meerjarenprogramma voor het landelijk gebied zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet Inrichting Landelijk Gebied;

d. gebiedsprogramma: jaarlijks voortschrijdend meerjarenprogramma voor de periode 2007 tot en met 2013 tot uitvoering van het pMJP in een gebied. Het programma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten in overleg met gemeenten en waterschappen in een gebied.

Artikel 5.5.2. Subsidiabele activiteiten

[Toelichting: Een Kulturhus hoeft niet perse te bestaan uit één gebouw, maar kan ook bestaan uit meerdere gebouwen, een openluchtlokatie of een combinatie daarvan. Het concept kulturhus dient dan tot uitdrukking te komen door de gezamenlijke programmering en gezamenlijk beheer, waarbij onverminderd de criteria uit artikel 5.5.3 van kracht blijft. Sectorale basisvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld de renovatie of aanpassing van peuterspeelzalen of een verenigingsgebouw van een tennisvereniging komen op basis van deze definitie niet voor subsidiëring in aanmerking. Reguliere onderhouds- en exploitatiekosten, waaronder (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen moeten worden genomen, komen nadrukkelijk niet voor subsidie in aanmerking. Kulturhusen waarin in het verleden reeds een bijdrage is verstrekt door de provincie Overijssel ten behoeve van de bouw of verbouw, komen niet nogmaals in aanmerking voor een subsidie.]

Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verstrekken voor:

a. een haalbaarheidsonderzoek;

b. de bouw of verbouw van een kulturhus;

c. experimenten die bijdragen aan kennis en ervaring voor het ontwikkelen van toekomstbestendige kulturhusen;

d. het leveren van een extra impuls aan de gezamenlijke programmering of het gezamenlijke beheer van een kulturhus.

Artikel 5.5.3. Criteria

1. Een aanvraag voor een subsidie voor een haalbaarheidonderzoek als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a voldoet aan de volgende criteria:

a. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;

b. de gemeente draagt aantoonbaar voor minimaal 25 % bij aan de subsidiabele kosten;

c. het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten:

i. de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw;

ii. de exploitatie van het kulturhus in de eerste 5 jaren na realisatie van de bouw of verbouw;

iii. mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase;

iv. afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten kulturhus;

v. indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of dat nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat, zonder deze impuls, voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

d. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1.

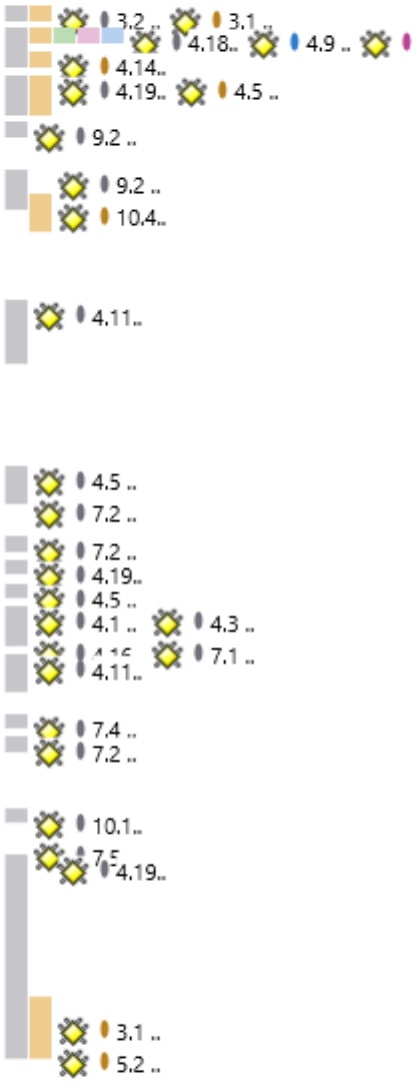

2. Een aanvraag voor een subsidie voor de bouw en verbouw van een kulturhus als bedoeld in artikel 5.5.2 sub b voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1;
b. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;
c. het kulturhus ligt in een kern, niet zijnde de stadskern van Zwolle, Deventer, Enschede, Hengelo en Almelo;
d. er is aantoonbaar voorzien in cofinanciering, tenminste door de aanvragende gemeente;
e. er is een haalbaarheidsonderzoek bijgevoegd als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en deze is op alle genoemde punten positief;

3. Een aanvraag voor experimenten als bedoeld in artikel 5.5.2 sub c voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. het project is innovatief;
c. de resultaten van het project zijn overdraagbaar aan andere kulturhusen. In het projectplan wordt aangegeven hoe de projectuitvoerder actief zal bijdragen aan deze overdracht;
d. bij experimenten met commerciële partijen dient het project aantoonbaar een bijdrage te leveren aan de duurzame exploitatie van kulturhusen.

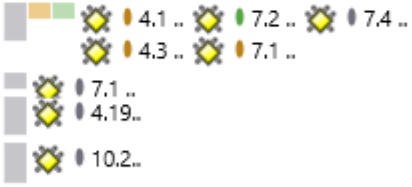

4. Een aanvraag voor gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering als bedoeld in artikel 5.5.2. sub d voldoet aan de volgende criteria:
[Toelichting: Het ontwikkelen van gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering kan bijvoorbeeld worden aangetoond door het oprichten van een Stichtingsbestuur met statuten, het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering, een gezamenlijke (meerjarige) begroting, enz. Het indienen van een gezamenlijk activiteitenplan alleen is niet voldoende. Wij adviseren tijdens het haalbaarheidsonderzoek specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering.]
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. de activiteiten dragen aantoonbaar bij aan het ontwikkelen van gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering van het betrokken kulturhus;
c. er is in het verleden geen provinciale subsidie van 500.000 gulden ontvangen voor het betreffende kulturhus.

Artikel 5.5.4. Grondslag subsidie
1. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en d, bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten met als maximum subsidiebedrag € 25.000,--.
2. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub b, bedraagt driemaal de gemeentelijke bijdrage, tot maximaal 50% van de subsidiabel kosten met als maximale subsidie € 100.000,--.
3. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub c, bedraagt maximaal € 40.000,--.

Artikel 5.5.5. Subsidiabele kosten
1. Voor de subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a geldt in aanvulling op artikel 1.1.5 eerste lid dat:
a. Alleen de directe loonkosten inclusief sociale lasten, maar exclusief overhead, subsidiabel zijn.
b. Indien de gemeente zelf het haalbaarheidsonderzoek uitvoert, kunnen eigen uren worden opgevoerd. De gemeente toont dan expliciet aan dat deze uren specifiek gemaakt zijn ten behoeve van de pMJP-prestatie en anders niet zouden zijn gemaakt.
c. Werkzaamheden die ook het algemeen belang dienen of als regulier/gangbaar kunnen worden aangemerkt, zijn niet subsidiabel.

2. Voor de subsidie als bedoel in artikel 5.5.2 sub b geldt in afwijking van artikel 1.1.5 eerste lid, dat:
a. De investeringskosten in bouw of verbouw van het kulturhus en met de bouw of verbouw samenhangende aard- en nagelvaste inventaris, en onkosten(vergoedingen) die gemaakt worden door of voor vrijwilligers subsidiabel zijn.
b. Zelfwerkzaamheid bij de (ver)bouw is niet subsidiabel. [Toelichting: De zelfwerkzaamheid kan niet opgevoerd worden binnen de financiële dekking van de aanvraag. Zelfwerkzaamheid kan weliswaar inzichtelijk gemaakt worden door de bespaarde kosten af te trekken binnen het lastenoverzicht.]

P14: - 2013.pdf

Path: Managed in My Library -> C:\Users\Gebruiker\SkyDrive\Docum...\- 2013.pdf
Media: PDF

Printed: 2014-06-26T17:00:15
By: Super

From HU: Project Kulturhusbeleid
HU-Path: [C:\Users\Gebruiker\Documents\Scienti...\Project Kulturhusbeleid.hpr7]

Codes: 46

Memos: 3

Quotations: 216

Families: <none>

Comment: <none>

Beleidsinformatie 2013

(STICHTING STIMULAND, 2013A)

Noodzaak voor nieuwe verdienmodellen kulturhusen, mfa's en dorpshuizen

24 april 2013

Eind 2012 constateerden de fracties CDA/CU van de provincie Overijssel dat kulturhusen, multifunctionele accommodaties (mfa's) en dorpshuizen zowel in de stad als op het platteland een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid. Dit soort maatschappelijke voorzieningen staan momenteel echter onder druk. Bezuinigingen en afnemende omzetcijfers komen nu dan ook dubbel zo hard aan. Om deze situatie te agenderen, hebben de Staten van Overijssel de motie van CDA en CU breed ondersteund, waarbij zij Gedeputeerde Staten oproepen besturen van deze maatschappelijke voorzieningen te ondersteunen en voor 1 juli 2013 te komen met een plan van aanpak.

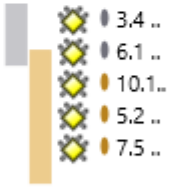

De insteek van de motie is om de voorzieningen duurzaam exploitabel te maken door in te zetten op ontsluiting van kennis en kunde omtrent exploitatie, beheer en programmering. Stimuland werkt samen met de Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen (de OVKK) aan het opstellen van het plan van aanpak. Het gehele proces bestaat uit twee fasen. De eerste fase (tot eind mei 2013) richt zich op het verzamelen en analyseren van bestaande knelpunten om inzicht te krijgen op passende ondersteuningsbehoeften. Op basis van de resultaten uit fase 1, weergegeven in een plan van aanpak, wordt er een keuze gemaakt voor verdere uitvoering in fase 2 (vanaf juni 2013).

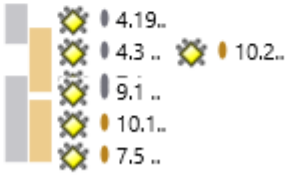

Fase 1: onderzoek multifunctionele accommodaties in Overijssel
Aan Stimuland is gevraagd om samen met de OVKK een advies te formuleren gebaseerd op de huidige situatie en oplossingsrichtingen aan te dragen voor het duurzaam exploiteren van kulturhusen, mfa's in de provincie Overijssel. Om een beeld te krijgen van de huidige situatie, worden alle Overijsselse accommodaties die de laatste 10 jaar kulturhussubsidie ontvangen hebben, bevraagd. Stimuland en de OVKK kijken met een brede blik naar het onderwerp, wat betekent dat er onder andere ook gekeken wordt naar lokale sociale structuren en de activiteiten van dorpsraden, wijk- en sportverenigingen. Daarnaast wordt er vanuit een speciaal hiervoor ingestelde 'werkgroep kennis en kunde kulturhusen' stil gestaan bij denkrichtingen voor nieuwe verdienmodellen en duurzame exploitaties. Deze werkgroep bestaat uit lokale bestuurders, ambtenaren, managers en experts uit het werkveld. De bevindingen en bijbehorende adviezen uit fase 1 worden eind mei door Stimuland en de OVKK verwoord in een rapport aan de provincie Overijssel.

(STICHTING STIMULAND, 2013B)

WaardeWijzer als visie instrument breed inzetbaar

30 mei 2013

De gemeente Hardenberg gaf Stimuland in 2012 opdracht voor het uitvoeren van een leefbaarheidsonderzoek in vijf dorpen. Als vervolg hierop ging Kloosterhaar, één van de vijf dorpen, onder begeleiding van Stimuland aan de slag met de WaardeWijzer: een methodiek om te komen tot nieuwe activiteiten en producten voor leefbaarheid. Deze methodiek, aanvankelijk ontwikkeld voor kulturhusen, blijkt ook goed geschikt te zijn voor verenigingen, dorpen en groepen ondernemers.

Naar aanleiding van de ervaringen in Kloosterhaar wordt de WaardeWijzer op dit moment doorontwikkeld. Naast de versie speciaal voor kulturhusen, komen er ook varianten die helpen antwoord te geven op algemene visievraagstukken voor dorpsraden en besturen van dorpshuizen. Met de WaardeWijzer worden nieuwe kansen in beeld gebracht en wordt de maatschappelijke meerwaarde bepaald en geconcretiseerd. Hiermee kunnen bijvoorbeeld passende mede-investeerders worden gevonden. De WaardeWijzer is door De Wijkplaats en Stimuland ontwikkeld met financiële steun van provincie Overijssel.

4.1 ..
7.2 ..

(Stichting Stimuland, 2013c)

Stimuland treedt op als kwartiermaker in Balkbrug

11 september 2013

In opdracht van de gemeente Hardenberg is Cora van Dijk met ingang van 1 juli vanuit Stimuland gestart als kwartiermaker in Balkbrug. Ze heeft de taak om de gemeentelijke beleidsvelden welzijn, wonen en zorg te koppelen aan de doorontwikkeling van multifunctioneel centrum Het Trefpunt.

In Balkbrug wordt vanuit Het Trefpunt volop gewerkt aan het versterken van de sociale samenhang in het dorp. Het dorp heeft een enthousiast dorpshuisbestuur dat haar rol graag wil uitbreiden en verdiepen. Ook is er een gedegen en actief plaatselijk belang. Samen met deze twee partijen gaat Cora vanuit Stimuland als kartrekker fungeren. Het doel: een impuls geven aan het doorontwikkelen van voorzieningen en het versterken van de rol van en samenwerking met lokale organisaties. De gemeente Hardenberg is vanuit haar positie als opdrachtgever nauw bij dit proces betrokken. Via dit project beoogt het gemeentebestuur lokale burgerinitiatieven te stimuleren en te faciliteren, zonder de verantwoordelijkheid hiervan over te nemen.

Cora vertelt: "In Balkbrug ligt een goede basis om als dorp te kunnen doorontwikkelen. Het is hierbij belangrijk dat de talenten van betrokken bewoners herkend worden en op een passende manier worden ingezet. Als kwartiermaker breng ik mensen met elkaar in contact. Daarmaast maak ik de verschillende partijen in de samenleving bewust van de kansen die er liggen en ondersteun ik hen bij het uitvoeren van initiatieven. Het dorp moet het echter wel zelf doen. Borging en continuïteit zijn bij een project als dit sleutelbegrippen. Vandaar dat de samenleving van Balkbrug nauw betrokken wordt. Ik werk er het komende half jaar naartoe dat de lokale organisaties begin volgend jaar zelfstandig verder kunnen."

De kwartiermaker is onderdeel van 'De goede dingen op de goede plek', een project dat door de provincie Overijssel is gefinancierd in het kader van Innovatieve projecten Sociale Infrastructuur (ISI).

4.1 ..
7.2 ..
4.6 ..

(Stichting Stimuland, 2013d)

Doorontwikkelde WaardeWijzer glansrijk door de test in Heeten

16 oktober 2013

Vorig jaar ontwikkelde Stimuland in samenwerking met de Wijkplaats de 'WaardeWijzer': een methodiek om te komen tot nieuwe activiteiten en producten op het gebied van leefbaarheid. Deze methodiek, aanvankelijk ontwikkeld voor kulturhusen, bleek ook goed geschikt voor verenigingen, dorpen en groepen ondernemers. Dit was voor ons aanleiding om de WaardeWijzer door te ontwikkelen. Inmiddels is er naast de versie specifiek voor kulturhusen, nu ook een versie

3.4 ..

waarin aandacht wordt besteed aan maatschappelijk ondernemen. Deze nieuwe versie werd onlangs getest in Heeten en dat leverde het dorp een aantal verrassend nieuwe inzichten op.

De doorontwikkelde WaardeWijzer steekt breed in op het begrip samenwerken en richt zich veel meer op het aanboren van ondernemerschap. Jeroen Geerdink, vanuit zijn rol als projectmanager bij Stimuland betrokken bij het doorontwikkelen van de WaardeWijzer, vertelt: "De doorontwikkelde WaardeWijzer is een eenvoudig maar krachtig instrument waarmee in weinig tijd, veel resultaat behaald kan worden. Het is een praktisch middel waarmee je als groep kijkt welke kwaliteiten er binnen de gemeenschap liggen, wat je daar mee kan en wil en op welke manier je deze kansen kunt verzilveren. Voor de toekomst is het belangrijk dat het ondernemerschap van dorpen wordt aangesproken. Wij vinden het dan ook zeer waardevol dat de provincie Overijssel de doorontwikkeling van de WaardeWijzer ondersteunt."

3.3 ..

Begin september werd de doorontwikkelde WaardeWijzer door Plaatselijk Belang Heeten en de Heetense Ondernemersvereniging getest. Gerard Simons, voorzitter van de Heetense Ondernemersvereniging vertelt: "Wij hebben de methodiek van de WaardeWijzer ingezet voor het project Heeten 2025 waarbij we samen met verenigingen en inwoners bespreken waar we met Heeten naartoe willen. Stimuland tekende voor de begeleiding van de sessie waarbij we met ruim 100 belangstellenden aan de slag gingen met de WaardeWijzer. De systematiek van deze avond hebben we een paar weken later tijdens een bijeenkomst specifiek voor de jeugd van Heeten zelf toegepast zonder begeleiding van Stimuland. Beide sessies hebben bestaande inzichten bevestigd maar we hebben vooral van de jeugd ook nieuwe, concrete ideeën gekregen. Zonder de methodiek van de WaardeWijzer hadden we deze ideeën naar mijn mening niet zo snel boven tafel gekregen. Begin november hebben we een vervolgbijeenkomst gepland. Dan gaan we kijken of we op vrijwillige basis werkgroepen kunnen samenstellen rondom een aantal gezamenlijk gedefinieerde thema's. Deze werkgroepen gaan de komende maanden aan de slag om invulling te geven aan deze thema's en Heeten zo klaarstomen voor de toekomst."

10.1..
4.1 ..
4.16..
7.5 ..

(STICHTING STIMULAND, 2013E)

WaardeWijzer handig hulpmiddel voor dorpen en verenigingen

6 december 2013

De WaardeWijzer helpt initiatiefnemers in dorpen en buurten om goede ideeën te vertalen naar een businesscase. Centraal staat de vraag hoe een idee kan bijdragen aan de leefomgeving en wat deze bijdrage is in bijvoorbeeld geld, door toegenomen noaberschap of onderlinge samenwerking. Op deze manier kunnen dorpen en buurten nog beter inspelen op toekomstige ontwikkelingen. De gratis WaardeWijzer is geschikt voor initiatiefgroepen zoals plaatselijk belangen, besturen van lokale organisaties of groepen mensen die met een bepaald onderwerp aan de slag willen. De WaardeWijzer is inmiddels beproefd en door gebruikers als succesvol bevonden.

3.4 ..
3.8 ..
3.9 ..
4.11..

De WaardeWijzer steekt breed in op het begrip samenwerken en richt zich op het aanboren van ondernemerschap. Aan de hand van vijf concrete en logische stappen wordt een idee getrechterd naar een uitvoeringsplan. Jeroen Geerdink, projectmanager bij Stimuland, vertelt: "De WaardeWijzer is een eenvoudige maar krachtige werkwijze waarmee in weinig tijd, veel resultaat behaald kan worden. Het is een praktisch middel waarmee je als groep kijkt welke kwaliteiten er binnen de gemeenschap liggen, wat je daar mee kan en wil en op welke manier je kansen kunt verzilveren. De WaardeWijzer werd onlangs door circa 220 inwoners van Heeten, Bruchterveld en Wilsum toegepast. De betrokkenen zijn, net als wij, laaiend enthousiast over deze werkwijze".

3.3 ..

Lokale en landelijke belangstelling
Gerard Simons, voorzitter van de Heetense Ondernemersvereniging vertelt: "Wij hebben de WaardeWijzer ingezet voor het project Heeten 2025. Aan de hand daarvan hebben Plaatselijk Belang Heeten en de Heetense Ondernemersvereniging samen met verenigingen en inwoners besproken waar we met Heeten naar toe willen. Stimuland tekende voor de begeleiding van de eerste bijeenkomst met ruim 100 belangstellenden. De systematiek van deze avond hebben we een paar weken later tijdens een bijeenkomst specifiek voor de jeugd van Heeten zelf toegepast zonder begeleiding van Stimuland. Beide sessies hebben bestaande inzichten bevestigd. Vooral van de jeugd hebben we ook nieuwe, concrete ideeën gekregen. Zonder de WaardeWijzer hadden we deze ideeën naar mijn mening niet zo snel boven tafel gekregen." Er is volgens Stimuland niet alleen lokale belangstelling om met de WaardeWijzer aan de slag te gaan, ook op landelijk niveau zit er het een en ander in de pijplijn. Daar zijn de initiatiefnemers naar eigen zeggen blij mee. "De werkwijze staat als een huis. Ons doel is nu om de WaardeWijzer bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te brengen opdat zoveel mogelijk mensen hun voordeel er mee kunnen doen", aldus Jeroen Geerdink.

Gratis doe-het-zelf pakket
Aanvankelijk was de WaardeWijzer ontwikkeld voor kulturhusen en multifunctionele accommodaties (mfa's). Tijdens een dorpsbijeenkomst eerder dit jaar in Kloosterhaar, bleek de methodiek ook goed geschikt voor gebruik door groepen mensen die iets willen ondernemen in hun dorp. Naar aanleiding daarvan heeft Stimuland de WaardeWijzer onlangs doorontwikkeld. Naast de versie speciaal voor kulturhusen en mfa's, is er nu ook een variant die helpt antwoord te geven op algemene visievraagstukken van dorpsraden, (belangen)verenigingen en vergelijkbare groepen. Stimuland biedt de WaardeWijzer gratis als doe-het-zelf pakket aan.Op aanvraag stuurt zij de Waardewijzer materialen gratis op naar uw kulturhus, dorpsraad of vereniging.Via deze link vindt u een speciale introductie- en instructiefilm en een handboek, waarin de gebruiker stap voor stap wordt meegenomen in het toepassen van de werkwijze. Groepen die liever begeleid worden bij het toepassen van de WaardeWijzer kunnen hiervoor een verzoek indienen bij Stimuland. De WaardeWijzer is een product van Stimuland, ontwikkeld in samenwerking met de Wijkplaats en mogelijk gemaakt door financiële steun van provincie Overijssel.

10.1..
4.1 ..
7.2 ..
7.5 ..

(DE BAAS, KOPPE & IJSSELS, 2013, P.16)

3. Provincie oordeelt positief over tien regelingen, over overige regelingen is (nog) geen eenduidig oordeel beschikbaar;

Uitgaande van de 16 subsidieregelingen waar er in meer of mindere mate zicht is op doelbereik, heeft de provincie over tien subsidies (€ 23,8 mln. en 34% van de uitgaven) een positief oordeel over de bijdrage van de subsidie aan het bereiken van de doelen. Het gaat hierbij om de regelingen Restauratieachterstanden Rijksmonumenten, Verkeers- en vervoersprojecten (infrastructurele projecten), Dorpsplan Plus, Kulturhusen, Routenetwerken, Stimulering duurzame ontwikkeling LOG's, Verbetering ruimtelijke structuur grondgebonden landbouw, verplaatsen landbouwbedrijven en Verwerven areaal nieuwe natuur voor EHS en Nationale Landschappen.

7.2 ..

(DE BAAS, KOPPE & IJSSELS, 2013, P.49)

Voorbeeld

Voorbeeld: Kulturhusen bevorderen de leefbaarheid
Over Kulturhusen zijn verschillende vormen van evaluatie-informatie beschikbaar.
• De Mid Term Review geeft goed inzicht in de prestaties. Er waren 100 Kulturhusen gepland. Tot en met 2009 waren er 21 Kulturhusen gerealiseerd.

3.4 ..
4.5 ..

• Het Burgerpanel Overijssel heeft onder andere onderzoek gedaan naar het aantal bezoekers van Kulturhusen.
• In 2011 zijn de effecten van de Kulturhusen onderzocht, omdat er op dat moment al ruim 40 Kulturhusen waren en omdat die al een aantal jaren draaiden, zouden de effecten op de leefbaarheid meetbaar kunnen zijn. Het is echter niet gemakkelijk dat effect te meten. Stimuland heeft het effect onderzocht door met behulp van verhalen van inwoners de meest significante verandering in beeld te brengen. Op basis daarvan kon een positieve relatie tussen een Kulturhus en de leefbaarheid worden aangegeven. De evaluatie bevestigt daarmee de beleidstheorie dat ontmoetingsplekken, zoals Kulturhusen, de leefbaarheid bevorderen.
• De onderzoeksresultaten zijn nog eens bevestigd op het Symposium van Binnen naar Buiten, waar de verschillende betrokken partijen aanwezig waren.

3.4 ..
4.12..

(DE BAAS, KOPPE & IJSSELS, 2013, P.79-80)

15. Kulturhusen

De provincie beschikt over de volgende rapportages:
• Midterm review ILG/pMJP (MTR), 2010
• Symposium van Binnen naar Buiten, verslag, april 2011
• Verborgen talenten; evaluatie van het Kulturhusconcept in Lemerelerveld, Borne en Notter-Zuna, 2011
• Voor een Sociaal Vitaal Platteland; voortgangsrapportage steunfunctietaken, juli 2012
• Kulturhusmonitor: website kerninzicht

4.3 ..
7.1 ..

	Inzicht in prestaties	Inzicht in doelbereik	Verband prestatie – doelbereik aannemelijk	Inzicht in doeltreffendheid
Onderzoek en rapportage	+	+/-	+	-
Alternatieve vorm	-	+	+	n.v.t.

Toelichting

Inzicht in prestaties:
MTR ILG/pMJP geeft inzicht in de prestaties met betrekking tot het aantal Kulturhusen.

4.5 ..

Inzicht in doelbereik:
Het evaluatierapport Verborgen talenten geeft aan dat er een positieve relatie is tussen het kulturhusconcept en leefbaarheid, dat het kulturhusconcept bijdraagt aan leefbaarheid en dat elke euro die in het kulturhus wordt geïnvesteerd geld oplevert. Daarnaast blijkt ook uit het Symposium van Binnen naar Buiten (april 2011) dat het Kulturhusconcept een bijdrage levert aan een leefbare woonomgeving. Het Burgerpanel Overijssel heeft onderzoek gedaan naar het functioneren van de Kulturhusen, bijvoorbeeld naar het aantal bezoekers. Het maatschappelijk doel is echter niet meetbaar geformuleerd, waardoor zicht op doelbereik niet volledig mogelijk is. Mogelijk gaat de Wageningen Universiteit nog een evaluatieonderzoek doen naar de succes- en faalfactoren.

3.4 ..

Plausibiliteit relatie prestatie-doelbereik:
De beleidstheorie is dat ontmoetingsplekken (bijv. Kulturhusen) de leefbaarheid bevorderen. Het evaluatierapport bevestigt dit.

3.4 .. 4.12..

Inzicht in doeltreffendheid:
Er is geen onderzoek dat een relatie legt tussen alle gerealiseerde Kulturhusen en de leefbaarheid in die gebieden en of de bijdrage van de provincie daarbij doorslaggevend is geweest.

Oordeel provincie over bijdrage subsidie aan beoogde doel:
Provincie oordeelt positief over de Kulturhusen, welke rol de subsidie daarin vervult is niet onderzocht.

7.2 ..

Inzichten toegepast:
Het beleid en de subsidieregeling zijn tot nu toe niet gewijzigd.

(DE BAAS, KOPPE & IJSSELS, 2013, P.58-59)

3.4 ..

Kwaliteit van de leefomgeving		Totale programma realisatie: € 125.477.000 Totaal verschuiving subsidie op grond van het Uho: € 28.765.689			
Stimulering een kwalitatief kulturhuis van regionaal belang	Autonoom	660.000	0	686.267	2006: geen nadere specificering
Uitbreiding Kulturhus [illegible]	Autonoom	147.870	0	147.870	1-1-1900

Subsidie naam	Soort	Richard	Bijdrage derden	Verstrekt in 2011	Inwerkingtreden
Kennis bouwen aan de toekomst van Overijssel	Meldenbeleid	Binnenstedelijke vernieuwing: geen jaarplafond Wonen, zorg en welzijn: geen plan gebonden Verhuld: € 1.100.000 Sodem: € 1.000.000 CPO: € 100.000	0	Binnenstedelijke vernieuwing: € 9.940.000 Wonen, zorg en welzijn: € 6.940.000 Verhuld: € 1.100.000 Sodem: € 1.000.000 CPO: € 122.750	Binnenstedelijke vernieuwing: 2 wonen, zorg en 2-6-2010 Verhuld: 20-1-201 Sodem: 1-1-201 CPO: 2010
Ruimtelijke kwaliteit	Autonoom	€ 6.960.000	0	€ 6.960.000	12-7-2010
Ontwikkelen van woonzorgzones (pMJP 4.3.2)	Autonoom	€ 175.000	0	€ 175.000	1-1-2006
Kulturhusen (pMJP 4.1.1)	Autonoom	€ 121.250	0	€ 121.250	1-1-2007
Dorpsplanplus (pMJP 4.2.1)	Autonoom	€ 35.000	0	0	1-1-2007

8.2 ..
9.1 ..

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2013, P.2)

Plan van aanpak Op basis van de aanbevelingen vullen wij het plan van aanpak als volgt in:
1. Gemeenten worden geattendeerd op de mogelijkheid om bij het bestaande pakket steunfunctiewerk Wmo (periode 2014-2016) ook een aanbod ter ondersteuning voor de Kulturhusen/MFA's op te nemen;
2. Kulturhusen/MFA's worden gewezen op het pallet aan bestaande subsidieregelingen en investeringsprogramma's bij de provincie en de kansen die daarmee geboden worden voor hun organisatie;
3. Stimuland en de Ovkk worden uitgenodigd om met een projectvoorstel te komen voor de uitvoering van het plan van aanpak dat aanvullend is op het bestaande ondersteuningsaanbod.

Ons uitgangspunt hierbij is dat de Kulturhusen/MFA's zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van hun bedrijfsvoering en dat de gemeenten op lokaal niveau Kulturhusen/MFA's hierin kunnen faciliteren.

10.1..
10.3..
10.3..
7.2 ..
10.1.. 7.5 ..
4.3 ..
10.3..

(Bakker, Boogers, Denters & Oude Vrielink, 2013, p.3)

Ook de provincie Overijssel ziet burgerinitiatieven als belangrijk speerpunt in het vormgeven van het Overijsselse bestuur van de toekomst, zoals verwoord in het kader van het programma Overijssels Bestuur 20XX (Statenvoorstel nr. PS/2012/857). Dit programma omvat onder meer het themaveld „Andere overheid, grote burger", dat zich expliciet richt op de herijking van de rolverdeling tussen overheid en burger. De overheid moet niet alleen compacter worden en minder taken op zich nemen, maar ook menskracht en middelen anders gaan aanwenden. De overheid "moet weer meer de facilitator worden en de eigen kracht van de samenleving versterken en benutten" (PS/2012/857, p. 3).

(Wichers, 2013, p.36)

Kulturhusen are often dependent on their financial support in terms of subsidy programs. The province of Overijssel has extensive subsidy possibilities, already available in the design phase of a kulturhusinitiative. In addition, the province provides subsidies for joint- management and programming.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.28)

6. Programmavoorstellen en standpunten per actielijn

Zoals gezegd hebben diverse uitvoeringsorganisaties programmavoorstellen aangedragen voor uitvoering van de sociale schetsen. Ook de gemeenten hebben deze zomer hun eerste wensen op tafel gelegd. Tezamen met de veelal lopende projecten en programma's vanuit de provincie vormen ze een eerste inventarisatie per actielijn. Vooraf benadrukken we dat sommige programma's onder meer dan één actielijn vallen. De Kulturhusen bijvoorbeeld kunnen zowel een bundeling van bestaande voorzieningen betekenen als een nieuwe voorziening, vooral waar het gaat om een integrale aanpak van de programmering.

(Platform Sociale Pijler Reconstructie Overijssel, 2002, p.30-31)

ACTIELIJN 2 BUNDELING VAN VOORZIENINGEN

• Kulturhusen

Door verschillende ontwikkelingen op het platteland is voortdurend de dreiging aanwezig van verdere verschraling van het voorzieningenniveau (postkantoor, winkel, consultatiebureau, kinderopvang, bankfiliaal, huisarts). Een combinatie van dergelijke voorzieningen met formules als een bibliotheek/ICT-centrum in één gebouw biedt een mogelijk antwoord (zie ook 'ICT en sociale kwaliteit' onder lijn 3). Samen met KCO heeft de OBD plannen ontwikkeld om de culturele functie van de bibliotheken in het landelijk gebied verder uit te bouwen. Een Kulturhus met een goede cultureel-maatschappelijke programmering levert voor de gemeente een zin- volle bijdrage aan integraal gemeentelijk beleid. Zo'n voorziening staat dan voor een lokale ontmoetingsplaats voor informatie, educatie en cultuur maar ook (zakelijke) dienstverlening. De provincie heeft geld beschikbaar gesteld om tien gemeenten te helpen zo'n Kulturhus (de term komt uit Zweden) te realiseren. De OBD heeft voorstellen ingediend voor haalbaarheids- onderzoeken. Het spreekt voor zich dat deze plannen alleen kunnen slagen als ze gedragen worden door alle betrokken partijen en de derhalve 'van onderop' moet worden ontwikkeld. Onder actielijn 2 doen we ook een voorstel voor 'cultureel ondernemerschap' als één van de functies van bibliotheken.

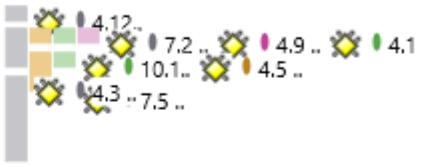

Standpunt 10: Kulturhusen zijn een prima voorziening om het afnemend voorzieningenniveau in kleinere kernen te voorkómen. Bundeling van voorzieningen maakt het mogelijk on- rendabele voorzieningen om te bouwen, is efficiënt, innovatief, klantvriendelijk, laagdrempelig en zorgt voor afstemming van de dienstverlening en bundeling van krachten, kennis en kunde.

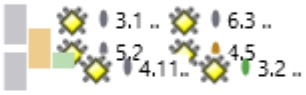

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.32)

• Sport en bewegen

Alom wordt onderkend dat sport geen geïsoleerd maatschappelijk verschijnsel (meer) is. Zeker in de laatste jaren wordt in kringen van de wetenschap en door beleidsmakers sterk de nadruk gelegd op de maatschappelijke inbedding en gevolgen van de sport. Dit is niet vreemd, omdat in toenemende mate zichtbaar wordt dat sport van alles van doen heeft met andere sectoren van de samenleving. Meer dan ooit wordt bijvoorbeeld aan de breedtesport (alles behalve topsport) een rol toegekend in het streven naar een gezonde en sociale samenleving. Sport wordt steeds vaker ingezet als middel om andere doelen te bereiken (sport als integratiemiddel, sport als economische motor).

(PLATFORM SOCIALE PIJLER RECONSTRUCTIE OVERIJSSEL, 2002, P.33)

Sport vervult een zeer waardevolle functie bij de participatie en integratie van kinderen, jonge- ren en volwassenen in de samenleving, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de leef- baarheid van stad en platteland. De sportvereniging neemt een belangrijke plaats in binnen de sociale gemeenschappen op het platteland. Behoud en versterking van de plaats en positie van de sportvereniging in relatie tot de leefbaarheid van het platteland moet een onderdeel zijn van het beleid. Om te komen tot een zinvolle manier van besteding van middelen is het belangrijk te weten hoe het huidige voorzieningenniveau is. Hierbij valt dan te denken aan bestaande sportaccommodaties, maar zeker ook aan de voornemens tot vernieuwing of verbetering. Dit jaar (2002) zijn er bij de provincie middelen beschikbaar om onderzoek te doen naar het voorzieningenniveau. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het zou wellicht moge- lijk zijn om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te ne- men. Ook sport in combinatie met recreatie & toerisme kan een impuls geven aan de leefomgeving. Beide sectoren kunnen elkaar versterken door gezamenlijke belangenbehartiging ter behoud en vergroting/verbetering van de groene ruimte en door medegebruik van elkaars vrijwilligers en arbeidskrachten, terreinen en accommodaties. Hierbij valt te denken aan fiets- routes, watersportactiviteiten, gezamenlijk gebruik van recreatievoorzieningen etc. De breedtesport impuls richt zich op de volgende drie projecten: ondersteuning van gemeen- ten, sport en gezondheid (zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk laten bewegen) en 'normen en waarden' (tolerantie, fair play en veiligheid).

Standpunt 14: behoud en versterking van sportverenigingen is belangrijk voor de leefbaarheid van het platteland. Mogelijk kan door bundeling van accommodaties een bepaald voorzieningenniveau in stand worden gehouden of worden uitgebreid. Het is te overwegen om binnen het concept van het Kulturhus ook een sport- en spelvoorziening op te nemen.

• 'Cultureel ondernemerschap'

In de herstructurering bibliotheekbestel is het cultureel ondernemerschap als een van de functies van de bibliotheek opgenomen. De invulling verschilt per gemeente en is afhankelijk van de lokale situatie. Het betreft een nieuwe functie die per bibliotheek ingevuld gaat worden en waar de bibliotheek menskracht en/of geld op in kan zetten. Een goede invulling van deze functie betekent dat informatievoorziening over- en (educatieve) activiteiten op het terrein van kunst & cultuur goed gespreid over de provincie en voor een breed publiek beschikbaar ko- men. Cultureel

ondernemerschap zien wij ook binnen de 'dorpscultuur' waarin evenementen als kermissen en Stöppelhaene plaatsvinden.

Standpunt 15: wij stellen voor om een handreiking te ontwikkelen over de invulling van het cultureel ondernemerschap ten behoeve van bibliotheken en Kulturhusen. Concreet idee is dat OBD en KCO in totaal drie bibliotheken en Kulturhusen selecteren in de reconstructiegebieden van Overijssel. KCO kan deze bibliotheken bijstaan in de ontwikkeling van de culturele functie en de ervaringen samen met de OBD omzetten in een (digitale) handreiking voor de overige bibliotheken en Kulturhusen.

(DE HAAN, 2005, P.3)

Het voorzieningenniveau in de dorpen in Oost-Nederland staat onder druk. Het gaat om winkels, maar ook om financiële instellingen, geneeskundige zorg, onderwijs en kinderopvang. Tegelijkertijd ontstaat door de vergrijzing vraag naar nieuwe vormen van dienstverlening. Kulturhusen kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.

(DE HAAN, 2005, P.11)

Door schaalvergroting en efficiëntieverhoging loopt het voorzieningenniveau op zowel het platteland als in de stadswijken terug. Dit geldt voor commerciële voorzieningen, maar ook voor maatschappelijke, welzijns- en zorgvoorzieningen. Door combinaties van voorzieningen in multifunctionele centra zoals Kulturhusen kan deze achteruitgang worden aangepakt. Zeker voor het platteland geldt dat de bereikbaarheid van voorzieningen extra aandacht vraagt. Ook beschikt Oost-Nederland over een divers aanbod van cultuur en cultureel erfgoed. Dit dient in stand gehouden te worden.

Actielijnen:
• Verbetering leefomgeving en voorzieningenniveau: zoals de oprichting van Kulturhusen, en woon-service-gebieden, verbeteren van cultuurhistorie en het opknappen van dorpspleinen;
• Ontwikkeling nieuwe concepten in zorg- en dienstverlening: zoals toepassing van ICT- technieken in de zorg;
• Verbetering sociale veiligheid: stimuleren van de kleinschalige bedrijvigheid in stadswijken en beveiligen van bedrijventerreinen.

(DE HAAN, 2005, P.19)

[als een van de voorbeelden van projecten m.b.t. europees structuurfonds?]
Kop: Nieuwe impuls voor kleine kernen
Chapeau: Kulturhus als bruisend hart van dorpsgemeenschap

Tekst: Steeds meer kleine kernen in Overijssel en Gelderland krijgen hun eigen Kulturhus. Met het nieuwe concept lijken de bekende dorpshuizen hun beste tijd te hebben gehad. Het aloude dorpshuis is in feite niet meer dan een gebouw waarin verschillende functies onder één dak zijn samengebracht. In een modern Kulturhus kan de dorpsbewoner ook voor allerlei voorzieningen terecht. Of het nu gaat om welzijn, educatie, cultuur of maatschappelijke dienstverlening. Maar een Kulturhus is méér dan een publiek verzamelgebouw. Mede door het gezamenlijke bouwproces en een doordachte ruimtelijke indeling treedt synergie op. De praktijk bewijst dat de betrokken lokale organisaties profiteren van elkaars creativiteit en zo komen tot een geïntegreerd programma-aanbod voor dorpsbewoners. De Kulturhusen in bijvoorbeeld Zwartsluis, Borne, Manderveen en Giesbeek vormen inmiddels het bruisende hart van de lokale gemeenschap. En zo wordt concreet actie ondernomen tegen de soms pijnlijke gevolgen van de sluiting van basale voorzieningen op het platteland, maar ook tegen de negatieve effecten van vergrijzing en individualisering in de samenleving.

In de zomer van 2004 is in Lemelerveld het Kulturhus De Mozaïek geopend. Een kern van zo'n tweeduizend inwoners waar de laatste jaren sprake was van een sterke achteruitgang van de leefbaarheid. De overgebleven verenigingen en sociale voorzieningen zaten verspreid in verschillende gebouwen met veel achterstallig onderhoud. In het nieuwe Kulturhus heeft een flink aantal bestaande en nieuwe voorzieningen een plek gevonden. Naast kinderopvang, peuterspeelzaal en welzijnswerk voor ouderen zijn in De Mozaïek een bibliotheek en loketten van gemeente en politie gevestigd. Beheer en exploitatie gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een gezamenlijke stichting. Uit het programma van De Mozaïek blijkt dat inderdaad sprake is van synergie. De organisaties en verenigingen hebben inmiddels samen een inloopcafé en een eetcafé op poten gezet. Daarnaast blijkt de samenwerking in het Kulturhus de stimulans te zijn geweest voor de ontwikkeling van een aantrekkelijk cultureel programma. In Lemelerveld gebeuren dingen die tot voor kort onmogelijk leken. Door de bundeling van krachten ontstaat een nieuw en vraaggericht aanbod van diensten.

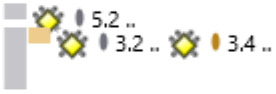

De provincies Overijssel en Gelderland voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid op het platteland. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat bewoners van kleine kernen hun omgeving als minder leefbaar ervaren. Dat geldt zeker voor ouderen, gezinnen met kleine kinderen en minder draagkrachtigen. De sociale structuur lijdt onder het verdwijnen van plekken waar mensen elkaar ontmoeten en zo de onderlinge banden verstevigen. Het Kulturhus-concept biedt tegenwicht. Vandaar dat beide provincies geld hebben vrijgemaakt voor de opzet van een groot aantal Kulturhusen. Dat financiële aanbod blijkt niet aan dovemansoren te zijn gericht. In tal van kernen staan initiatiefnemers klaar om een eigen Kulturhus te ontwikkelen. Zij worden daarbij ondersteund door medewerkers van het interprovinciale Projectbureau Kulturhus in Nijverdal. Plan is om de komende jaren zo'n vijftig Kulturhusen in Oost-Nederland te bouwen.

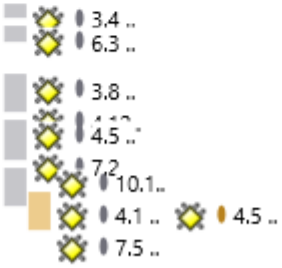

De Mozaïek in Lemelerveld is al zover. De ene dag lopen er vijftig mensen binnen, de volgende dag honderd. Welzijnswerkers en peuterleidsters komen elkaar tegen in de koffiehoek en dat leidt spontaan tot nieuwe ideeën. Sinds kort lezen bejaarden voor aan peuters. Niet spectaculair, maar wel erg leuk voor beide partijen.

(Stichting Stimuland, 2011a)

Subsidieregeling Overijssel

De afgelopen jaren is er veel ervaring opgedaan met het kulturhusconcept. In de meeste gevallen is het Kulturhus een forse aanwinst voor de lokale gemeenschap. Toch zijn er op basis van de ervaringen ook enkele knelpunten gesignaleerd. Zo blijkt dat de gerealiseerde voorzieningen vaak moeite hebben de exploitatie en de gezamenlijke programmering rond te krijgen en daardoor moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Ook moet in veel gevallen de lokale formule al na enkele jaren worden bijgesteld. Daarom heeft de provincie haar beleid voor de komende jaren (in samenwerking met het veld) aangepast en is er nieuw budget beschikbaar gesteld, ruim 13 miljoen euro voor de jaren 2007-2013. Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

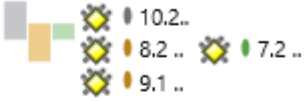

Klik hier voor informatie over het nieuwe beleid van de provincie Overijssel en klik hier voor informatie over de subsidieregeling kulturhusen van de provincie Overijssel

Hoofdlijnen nieuw beleid

Het nieuwe beleid ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

Continueren van de startsubsidie bouwkosten per voorziening

Bestuurders van Kulturhusen en gemeenten geven aan dat zonder de provinciale bijdrage de realisatie van voorzieningen veel minder (eenvoudig) kan plaatsvinden. Continuering van deze bijdrage in 'stenen' blijft daarom een belangrijk instrument om de realisatie te stimuleren.

Haalbaarheidsstudie als voorwaarde
Om ervoor te zorgen dat een Kulturhus met een goede basis van start gaat en het kulturhusconcept op een goede manier is uitgewerkt, is een duidelijkere studie vooraf naar de (economische) haalbaarheid nodig. Met ingang van 2008 is een positief haalbaarheidsonderzoek een voorwaarde om voor een startsubsidie voor bouwkosten in aanmerking te komen. Het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten: de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw; de exploitatie van het kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

Het faciliteren van een ondersteuningsstructuur
De provincie ziet de lokale invulling van een Kulturhus duidelijk als een taak en verantwoordelijkheid van de gemeente en de lokale bevolking. De meerwaarde en provinciale rol liggen vooral op het ontwikkelen en communiceren van formats, formules en ervaringen die andere (nieuw op te zetten) kulturhusen kunnen ondersteunen bij hun lokale realisatie. Daarom investeren wij de komende jaren fors in de brede ondersteuning, uitgevoerd door Stimuland (www.stimuland.nl).

Ruimte voor experimenten
Bestuurders en beheerders van kulturhusen geven aan dat er ook (beperkt) ruimte moet zijn om nieuwe mogelijkheden te ontwikkelen en uit te werken, bijvoorbeeld ten aanzien van de betrokkenheid van commerciële partijen. Met dergelijke experimenten kan het Kulturhusconcept verder doorontwikkeld worden om de positie en haalbaarheid van een Kulturhus te verbeteren. De provincie Overijssel stelt de komende jaren een beperkt budget beschikbaar voor innovatieve en overdraagbare projecten.

De exacte subsidiecriteria vindt u in paragraaf 8.25 van het Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2007.

Links naar aanvraagformulieren en subsidiecriteria:
- Subsidie voor gezamenlijk beheer/programmering
- Subsidie voor experimenten

Subsidie voor bouwkosten. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de bouwkosten en het maximale subsidiebedrag is € 100.000,--. Omdat gemeenten een belangrijke verantwoordelijkheid hebben voor het voorzieningenniveau op hun grondgebied, bedraagt de provinciale bijdrage maximaal drie keer de gemeentelijke bijdrage. Voornaamste voorwaarden zijn dat de subsidie is bedoeld voor een daadwerkelijk Kulturhus, volgens de definitie daarvan in het Uitvoeringsbesluit subsidies 2008 en dat het vereiste haalbaarheidsonderzoek op alle punten positief is.

Subsidie voor het uitvoeren van dit onderzoek naar de haalbaarheid van een Kulturhus. Deze bedraagt maximaal € 25.000,-- beschikbaar, waarbij ook andere partijen, waaronder in ieder geval de gemeente, minimaal hetzelfde bedrag moeten bijdragen. Het haalbaarheidsonderzoek dient te voldoen aan enkele voorwaarden. De exploitatie van het Kulturhus in de eerste vijf jaar na realisatie van de bouw of verbouw; mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase; afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten Kulturhus. Indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat zonder deze impuls voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.

Subsidie voor een gezamenlijk beheer en/of een gezamenlijke programmering van een nieuw of bestaand Kulturhus. Deze bedraagt maximaal 50 procent van de kosten tot een maximale bijdrage van € 25.000,--;

Subsidie voor experimenten. deze bedraagt maximaal € 40.000,-- (maximaal 80 procent van de kosten) beschikbaar. De experimenten moeten innovatief en overdraagbaar aan andere Kulturhusen zijn.

(STICHTING STIMULAND, 2011B)

Co-makership in de praktijk
De zoektocht naar die ene juiste persoon is niet gemakkelijk en er blijken dan ook vele vragen in het veld te leven:

- "Hoe vind ik een goede kulturhusmanager die kan fungeren als de beoogde, succesvolle 'duizendpoot'?"
- "Welke risico's ga ik aan als werkgever indien een kulturhusmanager niet voldoet en hoe beperk ik deze?"
- "We hebben een kulturhusmanager als kwartiermaker nodig voordat het kulturhus en de organisatie operationeel zijn..."
- "Onze kulturhusmanager heeft behoefte aan specifieke training en coaching 'on the job', is dit mogelijk?"

Het antwoord op deze en andere vragen wordt gegeven door de specifieke aanpak van co-makership. Samen met alle betrokken partijen (gemeente, stichtingsbestuur) wordt een traject afgesproken dat voorziet in de volgende elementen: werving, selectie én begeleiding van de nieuwe Kulturhusmanager. Hierbij wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van online-assessments van kandidaten, optioneel gevolgd door een opleidings- en coachingsprogramma op maat. Samen maken we het succes!

Co-makership vervolg
In overleg met de provincie Overijssel zijn ICSadviseurs en Variya samen een kansrijk programma gestart om het co-makership verder te verfijnen en uit te rollen. Hierin wordt ook actief provinciaal overschrijdende samenwerking gezocht via ondermeer de leergang kulturhusen die in Gelderland wordt aangeboden door Spectrum. Al drie trajecten werden eerder samen met gemeentes en stichtingsbesturen in Overijssel en Gelderland gestart. Twee daarvan werden succesvol ingevuld en afgerond; één loopt nog door tot het einde van het jaar.

Het programma is toepasbaar op alle (startende) kulturhusen en MFA's/Brede Scholen die nu en in de toekomst een kulturhusmanager of programmamanager/beheerder zoeken. Ook kan de methodiek maatgericht worden toegesneden op het wisselende functieprofiel per kulturhus/MFA. Op deze wijze wordt landelijk in een grote, maar zeer specifieke behoefte voorzien

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL EN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND, 2009, P.25)

Topprogramma: cultuur als sociale drager

Een vernieuwende Oost-Nederlandse aanpak is die van cultuureducatie en kleinschalig cultuuraanbod en -activiteiten waarmee de sociale cohesie in steden, wijken en buurten kan worden versterkt. Dit kan onder andere via doorontwikkeling van het Kulturhusen concept. De gezamenlijke provincies zien het als hun taak om de afzonderlijke gemeenten hierin te ondersteunen met methodiek ontwikkeling, verspreiding van kennis maar ook ondersteuning van (experimentele) projecten. De provincies zien hier een belangrijke ondersteunende rol weggelegd voor instellingen zoals het KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving) of voor de hogescholen en universiteiten.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2010A, P.40)

7. THEMA LEEFBAARHEID

Operationeel doel: Versterken leefbaarheid platteland

Leefbaarheid versterken platteland	Overeengekomen bijdrage volgens bestuursovereenkomst			Extra bijdrage 2007-2013		Ingezet
	Rijk	Provincie	derden	provincie	derden	
versterken leefbaarheid	833	-	-	11.491	37.162	50.265

bedragen x € 1.000

Korte omschrijving Het geven van een impuls voor een vitaal platteland. Dat is een platteland met een gezonde economische en sociale basis en voorzieningen die in overeenstemming zijn met de behoeften van de bewoners en gebruikers.

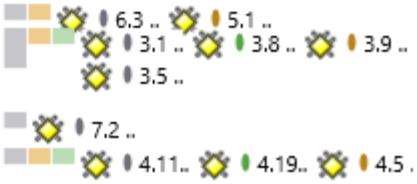

Opgave en realisatie 2007-2009 Wij hebben ambitieuze doelstellingen geformuleerd, en veel autonome middelen ingezet voor het realiseren van:

- 100 Kulturhusen (haalbaarheidsonderzoek, realisatie, programmering & beheer); combinatie van minimaal drie verschillende functies;
- 70 Dorpsplannenplus: gemeente en dorp samen betrokken, integraal, uitvoeringsgericht, startgeld;
- 35 woonservicegebieden (proceskosten): de ontwikkeling van masterplannen wonen-zorg- welzijn en de ontwikkeling van woonservicegebieden die in de gemeentelijke woonvisie waren en/of zullen worden opgenomen;
- diverse vormen van behoud en herstel cultuurhistorisch erfgoed; - gebundelde aanvragen (versterkt identiteit gebied); waar mogelijk integrale aanpak met groene projecten;
- actieprogramma Cultuur en Ruimte: een inhoudelijke en financiële impuls voor de inzet van kunst en cultuur binnen ruimtelijke vraagstukken;
- leefbaarheidsmakelaars: behouden en verbeteren van sociale verbanden en organisatie van voorzieningen en diensten. Deze prestatie is in 2008 ondergebracht bij de gebiedsmakelaar.

Overijssel heeft als enige provincie prestatie-afspraken met de gemeenten gemaakt met betrekking tot sociaal-economische vitaliteit en leefbaarheid (alleen Cultuur en Ruimte loopt helemaal buiten de convenant-afspraken om). De betrokkenheid van gemeenten wordt hiermee versterkt: voor een aantal prestaties moeten zij cofinancieren; zij moeten ervoor zorgen dat de uitvoering voldoet aan de subsidie-eisen. Tot en met 2009 zijn er in ieder geval 21 Kulturhusen en 8 woonservicegebieden gerealiseerd; 26 DOP+ gereed en 45 in uitvoering.

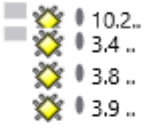

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2010A, P.41)

Prognose doelbereiking 2013

De provincie heeft eind 2013 een grote impuls gegeven voor een vitaal platteland. De meeste prestaties zijn vol geprogrammeerd; uitvoering in de periode tot en met 2013. De gemeenten hebben een convenant getekend waarin ze hebben aangegeven de opgenomen prestaties eind 2013 gerealiseerd te hebben. Er is, gelet op de ervaren knelpunten, actieve inzet nodig is om ervoor te zorgen dat alle afgesproken prestaties eind 2013 ook daadwerkelijk af zijn.

Knelpunten

Het bleek lastig de exploitatie van Kulturhusen rond te krijgen. Daarom hebben wij het Kulturhusbeleid gaandeweg aangepast. Zo is vanaf 2008 een haalbaarheidsonderzoek voor Kulturhusen verplicht gesteld en financiering voor programmering en beheer mogelijk gemaakt. Wij ervaren de volgende knel- en bespreekpunten:

- de mogelijkheden van (co-)financiering, ook in relatie tot de economische crisis;
- kwaliteitsborging;
- benodigde doorlooptijd voor realisatie projecten;
- sturing op en financiering van kwaliteit uitvoering DOP+;
- het is belangrijk dat gemeenten een actieve inzet plegen op het terrein van wonen-zorg-welzijn.

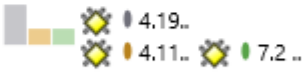

De provincie brengt samen met de ondersteuningsstructuur alle bovengenoemde punten actief onder de aandacht van de gemeenten en ziet erop toe dat er gepaste oplossingen komen en daarmee de realisatie van de afgesproken prestaties.

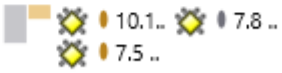

Specifieke issues

Geen bijzonderheden.

(GEDEPUTEERDE STATEN VAN OVERIJSSEL, 2011, ART.1.1.4.)

1. Indien voor een activiteit subsidie kan worden verstrekt op grond van twee of meer hoofdstukken van dit besluit of op grond van de verordening dan kunnen Gedeputeerde Staten besluiten tot stapeling van de deelbedragen.
[**Toelichting**: Niet zelden worden provinciale bijdragen aan activiteiten van aanvragers 'gestapeld' met subsidies van andere overheden. Stapeling kan ook binnen de provincie, bijvoorbeeld omdat er overlap zit tussen onderdelen van provinciaal beleid. Kulturhusen zijn daarvan een goed voorbeeld. Op grond van het beleid voor 'vitaliteit kleine kernen' kan daarvoor subsidie worden verleend. Leefbaarheid van het platteland is echter ook één van de doelstellingen in het reconstructiebeleid en ook in dat kader kan subsidie worden verleend voor de bouw van een kulturhus. Daarnaast kan stapeling zich voordoen als een activiteit bijdraagt aan meerdere provinciale beleidsdoelstellingen bijvoorbeeld als een waterschap een werk uitvoert dat bijdraagt aan de capaciteit voor waterberging en tegelijk 'natte natuur' realiseert.]

2. Stapeling is mogelijk tot een maximum van 80% van de subsidiabele kosten.
[**Toelichting**: Uitgangspunt is dat alle mogelijke provinciale subsidies voor een activiteit nooit meer dan 80% van de subsidiabele kosten bedragen. Hiermee wordt voorkomen dat een activiteit geheel afhankelijk wordt van provinciale subsidies. Er zal altijd eigen inbreng van de aanvrager of co-financiering van anderen dan de aanvrager nodig zijn.]

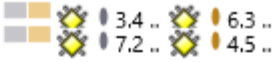

3. Het tweede lid is niet van toepassing bij cofinanciering uit de Europese structuurfondsen.
[**Toelichting**: Voor bijdragen uit de Europese structuurfondsen is een voorwaarde dat er cofinanciering komt uit de lidstaat. Het is niet gewenst dat de normale regels daarop van toepassing zijn. Met de Europese bijdrage komt het totaal dikwijls boven het maximum in een provinciale regeling uit. In sommige gevallen is in dit uitvoeringsbesluit overigens een bijzondere regeling opgenomen voor stapeling met Europees geld. Voor kulturhusen geldt bijvoorbeeld in de regel dat de provincie maximaal 50% bijdraagt maar inclusief Europese middelen bedraagt de subsidie maximaal 75%.]
4. Voor zover de voorschriften die gelden ten aanzien van de deelbijdragen van elkaar verschillen, bepalen Gedeputeerde Staten bij subsidieverlening welke voorschriften van toepassing zijn.
[**Toelichting**: De voorschriften met betrekking tot bevoorschotting, verantwoording, enz. zijn niet bij alle subsidies hetzelfde. Om te voorkomen dat een aanvrager met verschillende regimes wordt geconfronteerd - hetgeen tot extra inspanningen en kosten zou leiden - dienen Gedeputeerde Staten in de beschikking tot subsidieverlening te vermelden welke voorschriften van toepassing zijn. Daarbij kan derhalve worden afgeweken van de regels die normaal gelden voor de verschillende deelbijdragen. Overigens speelt naast het belang van de aanvrager ook het gelijkheidsbeginsel een rol bij de toepassing van dit artikel. Als een aanvrager aanzienlijke voordelen geniet in vergelijking met een aanvrager die geen gestapelde bijdrage ontvangt, dan zal terughoudend worden omgegaan met het afwijken van de normale voorschriften.]

(Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2011, para.5.5)

[Toelichting: De kern van deze regeling is het geven van een impuls aan de vitaliteit en leefbaarheid in (kleine) kernen door het investeren in basisvoorzieningen. We spreken van een impuls indien door de investering nieuwe activiteiten of voorzieningen kunnen worden toegevoegd en/of nieuwe doelgroepen gebruik kunnen maken van de voorzieningen. Deze subsidieregeling is vraaggericht opgesteld en geeft geen voorwaarden aan ten aanzien van de spreiding van voorzieningen over de gemeenten of provincie. Dit houdt in, dat in één gemeente meerdere kulturhusen gesubsidieerd kunnen worden.]

Artikel 5.5.1. Begripsbepalingen
In deze paragraaf wordt verstaan onder:
a. kulturhus: een openbaar toegankelijke voorziening, waarin diensten worden aangeboden op minimaal drie van de gebieden van welzijn, sport, cultuur, educatie, zorg, maatschappelijke dienstverlening en commerciële dienstverlening;
b. haalbaarheidsonderzoek: een onderzoek naar de financiële en inhoudelijke haalbaarheid van de bouw, verbouw en exploitatie van een kulturhus;
c. pMJP: het provinciale meerjarenprogramma voor het landelijk gebied zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet Inrichting Landelijk Gebied;
d. gebiedsprogramma: jaarlijks voortschrijdend meerjarenprogramma voor de periode 2007 tot en met 2013 tot uitvoering van het pMJP in een gebied. Het programma wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten in overleg met gemeenten en waterschappen in een gebied.

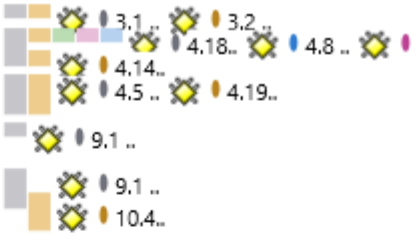

Artikel 5.5.2. Subsidiabele activiteiten
[Toelichting: Een Kulturhus hoeft niet perse te bestaan uit één gebouw, maar kan ook bestaan uit meerdere gebouwen, een openluchtlokatie of een combinatie daarvan. Het concept kulturhus dient dan tot uitdrukking te komen door de gezamenlijke programmering en gezamenlijk beheer, waarbij onverminderd de criteria uit artikel 5.5.3 van kracht blijft. Sectorale basisvoorzieningen, zoals

bijvoorbeeld de renovatie of aanpassing van peuterspeelzalen of een verenigingsgebouw van een tennisvereniging komen op basis van deze definitie niet voor subsidiëring in aanmerking. Reguliere onderhouds- en exploitatiekosten, waaronder (aanvullende) maatregelen die op basis van wettelijke bepalingen moeten worden genomen, komen nadrukkelijk niet voor subsidie in aanmerking. Kulturhusen waarin in het verleden reeds een bijdrage is verstrekt door de provincie Overijssel ten behoeve van de bouw of verbouw, komen niet nogmaals in aanmerking voor een subsidie.]

Gedeputeerde Staten kunnen subsidie verstrekken voor:
a. een haalbaarheidsonderzoek;
b. de bouw of verbouw van een kulturhus;
c. experimenten die bijdragen aan kennis en ervaring voor het ontwikkelen van toekomstbestendige kulturhusen;
d. het leveren van een extra impuls aan de gezamenlijke programmering of het gezamenlijke beheer van een kulturhus.

Artikel 5.5.3. Criteria
1. Een aanvraag voor een subsidie voor een haalbaarheidonderzoek als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;
b. de gemeente draagt aantoonbaar voor minimaal 25 % bij aan de subsidiabele kosten;
c. het haalbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de volgende aspecten:
i. de financiële haalbaarheid van de bouw/verbouw;
ii. de exploitatie van het kulturhus in de eerste 5 jaren na realisatie van de bouw of verbouw;
iii. mate van burgerparticipatie en draagvlak onder de lokale bevolking in de voorbereidende fase, opstartfase en exploitatiefase;
iv. afstemming tussen behoeften van de lokale bevolking op (middel)lange termijn en aanbod van het te verbouwen of op te richten kulturhus;
v. indien er sprake is van verbouwing van een bestaande voorziening wordt aangetoond dat er substantieel nieuwe activiteiten worden ontplooid of dat nieuwe doelgroepen worden bereikt of dat, zonder deze impuls, voorzieningen uit de kern dreigen te verdwijnen.
d. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1.

2. Een aanvraag voor een subsidie voor de bouw en verbouw van een kulturhus als bedoeld in artikel 5.5.2 sub b voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvraag voldoet aan de bepalingen genoemd in paragraaf 9.1;
b. de aanvrager is een Overijsselse gemeente;
c. het kulturhus ligt in een kern, niet zijnde de stadskern van Zwolle, Deventer, Enschede, Hengelo en Almelo;
d. er is aantoonbaar voorzien in cofinanciering, tenminste door de aanvragende gemeente;
e. er is een haalbaarheidsonderzoek bijgevoegd als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en deze is op alle genoemde punten positief;

3. Een aanvraag voor experimenten als bedoeld in artikel 5.5.2 sub c voldoet aan de volgende criteria:
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. het project is innovatief;
c. de resultaten van het project zijn overdraagbaar aan andere kulturhusen. In het projectplan wordt aangegeven hoe de projectuitvoerder actief zal bijdragen aan deze overdracht;

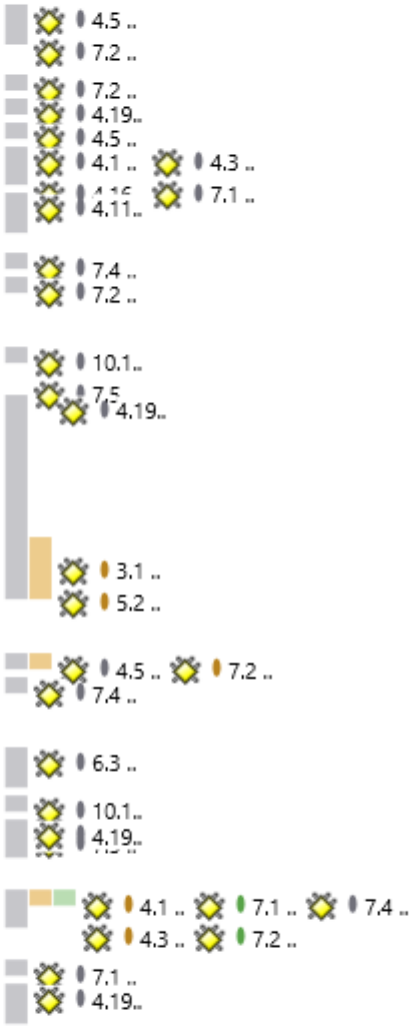

d. bij experimenten met commerciële partijen dient het project aantoonbaar een bijdrage te leveren aan de duurzame exploitatie van kulturhusen.

4. Een aanvraag voor gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering als bedoeld in artikel 5.5.2. sub d voldoet aan de volgende criteria:
[Toelichting: Het ontwikkelen van gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering kan bijvoorbeeld worden aangetoond door het oprichten van een Stichtingsbestuur met statuten, het vrijmaken van medewerkers voor het opzetten en ontwikkelen van een gezamenlijk beheer of gezamenlijke programmering, een gezamenlijke (meerjarige) begroting, enz. Het indienen van een gezamenlijk activiteitenplan alleen is niet voldoende. Wij adviseren tijdens het haalbaarheidsonderzoek specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering.]
a. de aanvrager is een rechtspersoon;
b. de activiteiten dragen aantoonbaar bij aan het ontwikkelen van gezamenlijk beheer en/of gezamenlijke programmering van het betrokken kulturhus;
c. er is in het verleden geen provinciale subsidie van 500.000 gulden ontvangen voor het betreffende kulturhus.

Artikel 5.5.4. Grondslag subsidie
1. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a en d, bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten met als maximum subsidiebedrag € 25.000,--.
2. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub b, bedraagt driemaal de gemeentelijke bijdrage, tot maximaal 50% van de subsidiabel kosten met als maximale subsidie € 100.000,--.
3. De subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2. sub c, bedraagt maximaal € 40.000,--.

Artikel 5.5.5. Subsidiabele kosten
1. Voor de subsidie als bedoeld in artikel 5.5.2 sub a geldt in aanvulling op artikel 1.1.5 eerste lid dat:
a. Alleen de directe loonkosten inclusief sociale lasten, maar exclusief overhead, subsidiabel zijn.
b. Indien de gemeente zelf het haalbaarheidsonderzoek uitvoert, kunnen eigen uren worden opgevoerd. De gemeente toont dan expliciet aan dat deze uren specifiek gemaakt zijn ten behoeve van de pMJP-prestatie en anders niet zouden zijn gemaakt.
c. Werkzaamheden die ook het algemeen belang dienen of als regulier/gangbaar kunnen worden aangemerkt, zijn niet subsidiabel.

2. Voor de subsidie als bedoel in artikel 5.5.2 sub b geldt in afwijking van artikel 1.1.5 eerste lid, dat:
a. De investeringskosten in bouw of verbouw van het kulturhus en met de bouw of verbouw samenhangende aard- en nagelvaste inventaris, en onkosten(vergoedingen) die gemaakt worden door of voor vrijwilligers subsidiabel zijn.
b. Zelfwerkzaamheid bij de (ver)bouw is niet subsidiabel. [Toelichting: De zelfwerkzaamheid kan niet opgevoerd worden binnen de financiële dekking van de aanvraag. Zelfwerkzaamheid kan weliswaar inzichtelijk gemaakt worden door de bespaarde kosten af te trekken binnen het lastenoverzicht.]

